ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA BRNO, PAVLOVSKÁ 16, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 4

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 5

2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY 5
2.2. PODMÍNKY ŠKOLY 5
2.3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU 5
2.4. ZAPOJENÍ ŠKOLY DO PROJEKTŮ 5

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 7

3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY 7
3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE – KOMPETENCE 8
3.2.1. Kompetence pracovní 8
3.2.2. Kompetence občanská 9
3.2.3. Kompetence sociální a personální 12
3.2.4. Kompetence k učení 12
3.2.5. Kompetence komunikativní 14
3.2.6. Kompetence k řešení problémů 15
3.3. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI 16
3.4. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH 16
3.5. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT (PT) 18

4. UČEBNÍ PLÁN 22

4.1. POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU 23

5. UČEBNÍ OSNOVY 26

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE 26
5.1.1. Český jazyk – první stupeň 26
5.1.1.1. Charakteristika předmětu 26
5.1.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 28
5.1.2. Český jazyk – druhý stupeň 56
5.1.2.1. Charakteristika předmětu 56
5.1.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 58
5.1.3. Anglický jazyk 72
5.1.3.1. Charakteristika předmětu 72
5.1.3.2. Vzdělávací obsah předmětu 74
5.1.4. Německý jazyk 87
5.1.4.1. Charakteristika předmětu 87
5.1.4.2. Vzdělávací obsah předmětu 88
5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE 93
5.2.1. Matematika 93
5.2.1.1. Charakteristika předmětu 93
5.2.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 95
5.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE 117
5.3.1. Informatika 117
5.3.1.1. Charakteristika předmětu 117
5.3.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 118
5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT 120
5.4.1. Prvouka 120
5.4.1.1. Charakteristika předmětu 120
5.4.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 122
5.4.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 122
5.4.2. Přírodověda 130
5.4.2.1. Charakteristika předmětu 130
5.4.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 132
5.4.3. Vlastivěda 138
5.4.3.1. Charakteristika předmětu 138
5.4.3.2. Vzdělávací obsah předmětu 140
5.5. ČLOVĚK A PŘÍRODA 143
5.5.1. Chemie 143
5.5.1.1. Charakteristika předmětu 143
5.5.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 145
5.5.2. Fyzika 150
5.5.2.1. Charakteristika předmětu 150
5.5.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 152
5.5.3. Přírodopis 161
5.5.3.1. Charakteristika předmětu 161
5.5.3.2. Vzdělávací obsah předmětu 163
5.5.4. Globální problémy 176
5.5.4.1. Charakteristika předmětu 176
5.5.4.2. Vzdělávací obsah předmětu 179
5.5.5. Zeměpis 181
5.5.5.1. Charakteristika předmětu 181
5.5.5.2. Vzdělávací obsah předmětu 183
5.6. ČLOVĚK A SPOLEČNOST 192
5.6.1 Dějepis 192
5.6.1.1. Charakteristika předmětu 192
5.6.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 194
5.6.2. Výchova k občanství 200
5.6.2.1. Charakteristika předmětu 200
5.6.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 202
5.7. UMĚNÍ A KULTURA 210
5.7.1. Hudební výchova 210

5.7.1.1. Charakteristika předmětu 210
5.7.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 212
5.7.2. Výtvarná výchova 229
5.7.2.1. Charakteristika předmětu 229
5.7.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 231
5.8. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 257
5.8.1. Pracovní činnosti 257
5.8.1.1. Charakteristika předmětu 257
5.8.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 259
5.9. ČLOVĚK A ZDRAVÍ 266
5.9.1. Tělesná výchova 266
5.9.1.1. Charakteristika předmětu 266
5.9.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 267
5.9.2. Výchova ke zdraví 273
5.9.2.1. Charakteristika předmětu 273
5.9.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 275

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ 280

6.1. HODNOCENÍ ŽÁKŮ 280

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Poskytovaný obor vzdělání: 79-01-C/01 Základní škola
délka studia: 9 roků

Údaje o škole

Název školy: Základní škola Brno, Pavlovská 16, 623 00, příspěvková organizace
Adresa školy: Pavlovská 16, Brno, Kohoutovice, 623 00
IČO 44994036
Ředitel školy: Mgr. Lumír Sedláček
Kontakty: telefon: 547381221
fax: 547250286
e-mail: info@zspavlovska.cz
web: www.zspavlovska.cz

Zřizovatel školy

Název: Město Brno – Městská část Kohoutovice
Adresa: Bašného 36, Brno-Kohoutovice, 623 00
Kontakty: telefon: 547 130 514
fax: 547 130 522
e-mail: info@kohoutovice.cz
web: www.kohoutovice.cz

Platnost dokumentu od: 1. září 2013

ŠVP byl projednán Školskou radou dne: 10. 9. 2013

Zapsán pod č. j. : ZŠ-0210/2013

Podpis ředitele školy: …….. Razítko:

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Brno, Pavlovská 16, je úplnou základní školou s devíti ročníky, na prvním i druhém stupni má zpravidla po dvou paralelních třídách. Škola sdružuje následující zařízení: školu s kapacitou 470 žáků, školní družinu s kapacitou 150 žáků a školní jídelnu.

Škola se nachází na velkém panelovém sídlišti v Brně-Kohoutovicích, které zásobuje školu většinou žáků. Někteří žáci docházejí i z jiných brněnských čtvrtí, dostupnost městskou hromadnou dopravou je velmi dobrá. V posledních letech vzděláváme i děti cizích státních příslušníků. Máme dobré zkušenosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, od poruch učení a chování až po zdravotní handicapy či sociální znevýhodnění.

2.2. Podmínky školy

Ke škole vede bezbariérový přístup.

Prostory pro výuku jsou dostatečné, na prvním stupni je to vždy třída s hracím koutkem, na druhém stupni kmenové třídy a samostatné odborné učebny fyziky, chemie, přírodopisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, dvě učebny cizích jazyků, dvě počítačové učebny a další. Ve škole se nachází čajovna, keramická dílna, baletní sál, kinosál a nahrávací studio. Školní počítačová síť obsahuje cca 60 počítačů s přístupem k internetu. Škola má dva dataprojektory umístěné napevno v učebnách, ~~dvě~~ šest interaktivních tabulí a jeden projektor přenosný. Většina učitelů je vybavena kvalitními školními notebooky.

K pohybovým aktivitám žáci využívají dvě tělocvičny a sportovní hřiště za školou s běžeckou dráhou. Pro veřejná vystoupení a výstavy prací žáků dobře slouží prostorná hala školy, atrium a zatemněná tělocvična. V době volna a přestávek mohou žáci využívat většinu prostor školy, především odpočinkové koutky na chodbách. K dispozici mají kromě školní jídelny i školní bufet.

Škola má dobré hygienické zázemí (šatny, toalety, sprchy). Prostory školy jsou světlé, na estetickém vzhledu uvnitř školy se podílejí ve velké míře žáci a učitelé.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je cca třicetičlenný, spojují se v něm mladí i zkušení pedagogové. Z toho většina je odborně kvalifikovaných učitelů, zbývající na své kvalifikaci pracují studiem příslušného oboru vysoké školy.

Na škole pracuje školní poradenské pracoviště ve složení: speciální pedagog, výchovný poradce a školní metodik prevence. Všichni jsou k dispozici dětem, zákonným zástupcům a učitelům. Při výuce žáků se zdravotním postižením pomáhají asistenti pedagogičtí nebo osobní, kteří jsou zajišťovány podle aktuální potřeby.

Pedagogický sbor směřuje k rozvoji komunikačních dovedností, týmové spolupráce, prevence a rozšiřování možností využití vzdělávacích metod pomocí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které je plánováno na základě vyhodnocování potřeb školy a individuálních profesních potřeb pedagogů.

Pedagogové se řídí Desaterem učitele (viz Příloha), který sami vytvořili.

2.4. Zapojení školy do projektů

Škola se aktivně zapojuje do projektů mezinárodních, národních, krajských i brněnských a vytváří své vlastní projekty. Zařazované projekty jsou ročníkové, meziročníkové a celoškolní. O zapojení do projektu se rozhodují učitelé s vedením školy (mezinárodní, národní), nebo žáci s učitelem (ročníkové, třídní).

Projekt „Síť brněnských otevřených škol“ směřuje k rozvíjení doplňkových služeb v oblasti celoživotního vzdělávání, společného trávení volného času, rozvoj dobrovolné činnosti rodičů ve prospěch školy, sportovně-kulturně-zábavných aktivit, zlepšování klimatu ve škole.

Škola se cíleně věnuje zapojování do preventivních projektů vyhlašovaných na úrovni města Brna, kraje nebo republiky.

Celoškolní a ročníkové projekty podporují spolupráci žáků i pedagogů a spoluvytváří vzdělávací obsahy předmětů.

Projekty v předmětech a ročnících	Anglický jazyk	Německý jazyk	Konverzace v anglickém jazyce	Výchova k občanství	Výchova ke zdraví	Dějepis	Fyzika	Zeměpis	Přírodopis	Tělesná výchova
	Aj	Nj	Ka	Vo	Vz	D	F	Z	Př	Tv
1. Sportovní den										1.–9.
2. Branný den										1.–9.
3. Vesmír								6.	6.	
4. Naše škola		7.								
5. EU				9.						
6. Válka a mír						9.				
7. Plán týdne		8.								
8. Revoluce						8.				
9. Moje budoucnost	9.									
10. Naše obec Kohoutovice				6.		7.				
11. Člověk v historii a současnosti				7.						
12. Povolání	9.									

Projekty v předmětech a ročnících	Anglický jazyk	Německý jazyk	Konverzace v anglickém jazyce	Výchova k občanství	Výchova ke zdraví	Dějepis	Fyzika	Zeměpis	Přírodopis	Tělesná výchova
	Aj	Nj	Ka	Vo	Vz	D	F	Z	Př	Tv
13. Cestovní kancelář						6.				
14. Británie	6.									
15. Život ve středověku						7.				
16. Můj domov		9.								
17. Austrálie a Nový Zéland	7.									
18. USA	8.									
19. Kanada	9.									
20. Zdravá výživa					7.					
21. Význam zdraví					8.					
22. Návštěva planetária							9.			
23. Rodina a přátelé			7.–9.							

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Filozofií školy je zajištění pozitivního rozvoje osobnosti každého dítěte a realizace komunitního rozměru školy (škola – významné centrum vzdělanosti a kultury v obci).

Školní vzdělávací program tuto skutečnost odráží následovně:

1. Tvořivá a otevřená škola pro všechny

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů, vychovat z nich zodpovědné osoby, uplatňující svá práva a povinnosti duchu demokracie a svobody
- pracovat formou projektů – týmová práce, rozvíjet spolupráci a aktivizující metody výuky, důraz na vnitřní motivaci žáků
- rozvíjet dramatickou výchovu jako předmět i metodu zařazovanou v různých předmětech
- uplatňovat variabilnější organizaci a individualizaci výuky podle potřeb a možností žáků a využívat vnitřní diferenciaci výuky
- realizovat integrace žáků se speciálně vzdělávacími potřebami, věnovat pozornost žákům nadaným, začleňovat citlivě žáky nově příchozí do chodu školy
- dbát na dodržování vzájemně dohodnutých pravidel mezi učiteli a žáky za podpory rodičů
- podporovat tým lidí, který bude rozvíjet tvůrčí potenciál žáků
- otevřeně a účinně spolupracovat s zákonnými zástupci, bývalými žáky a širokou veřejností
- upevňovat školní tradice – divadelní, hudební, taneční, sportovní a jiné aktivity
- podporovat spolupráci s partnery školy

2. Uvědomění si důležitosti vzdělávání a vzdělanosti ve společnosti 3. tisíciletí

- poskytnout žákům příležitost zažít úspěch svůj a vytvořit pozitivní vztah ke vzdělávání a motivovat je k dalšímu celoživotnímu vzdělávání
- rozvíjet u žáků vnímavost k lidem, podporovat kladný vztah k životu a k životnímu prostředí, vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní cit v chování, jednání a prožívání životních situací
- vychovávat slušného zdravě sebevědomého člověka, vychovávat k zodpovědnosti, spolehlivosti a důvěryhodnosti, učit komunikačním dovednostem
- realizovat a zkvalitňovat výchovně-vzdělávací proces dle obecně platných standardů a připravit tak žáky pro další vzdělávací stupně
- podporovat tradici mezinárodních vztahů, posilující multikulturní cítění našich žáků (spolupráce s partnerskou školou ve Vídni, projekty Socrates, Comenius)
- posilovat pro evropské cítění, komunikaci v cizích jazycích a praktické zvládnutí informačních technologií
- seznamovat žáky s prvky multikulturality – vnímat a akceptovat minority ve společnosti
- posilovat lásku k vlasti – vlastenectví
- vytvářet širší nabídku povinně volitelných předmětů pro rozvoj zájmů a individuálních předpokladů žáků
- posilovat kompetence učitelů pro práci podle ŠVP

3. Příjemné klima školy

- vytvářet příznivé sociální, emocionální i pracovní prostředí založené na účinné motivaci; příjemný prostor pro každého, kdo do školy vstupuje; stát se místem, na něž si každý po letech rád vzpomene a kam se rád vrací
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, ke sdílení společného hodnotového systému
- žáci partnery pedagogů, posilovat společný zájem na kladné prezentaci a zvyšování prestiže školy
- zachovávat co nejdéle ve vzdělávání přirozené heterogenní skupiny žáků a oslabit důvody k vyčleňování žáků do specializovaných tříd a škol
- získávat finanční prostředky a investovat je do materiálního vybavení školy, vytvořit podmínky pro růst a ocenění pracovníků školy
- pracovat na autoevaluaci školy

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie – kompetence

3.2.1. Kompetence pracovní

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence pracovní		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení	učitelé žáky podrobně seznamují s danými materiály a nástroji tak, aby je žák uměl pojmenovat	diskuse, skupinová práce, práce s textem, práce s informacemi, beseda, pozorování, pokus, názorně demonstrační, dovednostně praktické – individuální, skupinové
	učí žáky vhodně tyto nástroje použít vzhledem k danému materiálu	
	pomáhají při plánování pracovního postupu	
	vedou žáky ke správné organizaci práce	
	pomáhají adekvátně zhodnotit odvedenou práci	
	učí žáky vyvodit obecné závěry	
dodržuje vymezená pravidla	vedou žáky k pořádku na pracovišti	výklad, práce s informacemi, beseda, didaktické hry
	dohlíží na dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce	
	učí žáky umět poskytnout první pomoc při úrazu	
	seznamují žáky s pevně vymezenými pravidly	
plní povinnosti a závazky	učitelé žáky vhodně motivují	dramatizace, didaktické hry, vysvětlování, diskuse, projekt, laborování
	vedou žáky k zodpovědnosti a samostatnosti při plnění svých pracovních povinností	
	vyzdvihují u žáků kvalitně odvedenou práci	
	učitelé u žáků dohlíží na včasné odevzdání úkolů	
adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	učí žáky vhodně vybrat správné pracovní postupy, pracovní podmínky a také materiály	problémové učení, výklad, diskuse, didaktické hry, názorně demonstrační
	pomáhají aplikovat znalosti v konkrétních situacích	
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu	vedou žáky k zodpovědnosti za svou práci dbají na kvalitu práce, kterou žáci odvedli, seznamují žáky s praktickými životními situacemi	diskuse, projekt, samostatná práce, didaktické hry, učení v životních situacích
	vedou žáky k učebnímu rozvržení a funkčnímu plánování práce, rozvíjí u žáků samostatné rozhodování	
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví	pomáhají žákům při definování pojmů zdraví a zdravý životní styl	výklad, vysvětlování, diskuse, práce s informacemi, beseda, skupinová práce
	podněcují žáky k zaujmutí zodpovědného přístupu ke svému zdraví	
	rozvíjí u žáků schopnost odhadnout případná rizika, učí žáky rozlišovat škodlivé vlivy na jejich zdraví	
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany zdraví druhých	pomáhají žákům při definování pojmů zdraví a zdravý životní styl	výklad, vysvětlování, diskuse, práce s informacemi, beseda, skupinová práce
	vedou žáky ke vhodným společenským návykům a zodpovědnosti za druhé	
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany životního prostředí	učí žáky správně definovat životní prostředí a chápat vazby mezi člověkem a jeho životním prostředím	beseda, práce s internetem, diskuse, problémové učení, dramatická výchova, názorně demonstrační
	rozvíjí u žáků schopnost objasnit příčiny znečištění životního prostředí	
	vedou žáky k orientaci v kladech a záporech globalizace	
	podněcují žáky ke konkrétním činnostem vedoucím k vylepšení životního prostředí	
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany kulturních a společenských hodnot	učitelé u žáků podporují vlastní tvořivost a tvorbu	beseda, diskuse, projekt, brainstorming, problémové učení, práce s internetem
	podporují schopnost ocenit cizí výkon	
	vedou žáky k osvojení společenských pravidel a norem chování	
	podporují u žáků kladný vztah ke kultuře jako takové s důrazem na kultury jiných národů	

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence pracovní		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje	učí vnímat žáky mezipředmětové vazby	didaktické hry, exkurze, beseda, práce s informacemi, projekt, komunitní kruh, kritické myšlení, brainstorming
využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu své přípravy na budoucnost	vyzdvihují praktické stránky jednotlivých vzdělávacích oblastí	
	kladou důraz na žákovy dovolené aktivity	
	rozvíjí u žáků schopnost adekvátně odhadnout své schopnosti a hranice	
	podněcují u žáků schopnost obhájit svá stanoviska	
	rozvíjí u žáků schopnost stanovit si své vlastní cíle	
činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměřením	nabízí žákům vhled do problematiky jednotlivých profesních oblastí	didaktické hry, exkurze, beseda, projekt, kritické myšlení, práce s informacemi
	poskytují žákům snadný přístup k informacím a podporují u nich touhu samostatně informace vyhledávat	
orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci	učí žáky umět správně vybrat důležité informace	beseda, diskuse, exkurze, projekt, didaktické hry, práce s informacemi, brainstorming
chápe podstatu podnikání	seznamují žáky s aktivitami nutnými pro podnikání (výpis z rejstříku, finance)	
chápe cíl podnikání	dbají na zodpovědné plnění žákovy funkce ve třídní samosprávě	
chápe riziko podnikání	podněcují u žáků schopnost přijímat důsledky svých činů a jednání a být za ně zodpovědný	
rozvíjí své podnikatelské myšlení	rozvíjí u žáků dovednost vnímat situaci z více úhlů pohledu	
	podporují u žáků zdravou soutěživost	
	rozvíjí schopnost stanovit si své vlastní cíle	
rozvíjí své podnikatelské myšlení	podporují aktivní snahu žáků celoživotně se vzdělávat	
	učí žáky posoudit své vlastní schopnosti a možnosti	
	dbají na žákovu znalost práv a povinností zaměstnavatelů a zaměstnanců	
	seznamují žáky s průběžnou nabídkou na trhu práce	

3.2.2. Kompetence občanská

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence občanská		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
respektuje přesvědčení druhých lidí	seznamují žáky s lidmi různých společenství, náboženství, kultur; vyzdvihuje jejich tradice, hodnoty	vysvětlování, diskuse
	respektují odlišné názory svých žáků a kolegů a vedou k tomu také žáky	televizní výuka (dokumenty)
váží si jejich vnitřních hodnot	nesoudí nikoho podle vzhledu a vede k tomu i žáky	slohová cvičení (úvaha)
	snaží se na každém najít to nejlepší a následně přednosti každého vyzdvihuje	diskuse, skupinová práce
je schopen vcítit se do situace ostatních lidí	vyhledávají nebo navozují modelové situace, při kterých je schopnost empatie důležitá	dramatizace, televizní výuka
	vyzdvihují osobnosti lidí, kteří to dokážou	projektová výuka
	sami jsou schopni vcítit se do situace druhých	rozhovor, diskuse, beseda
	v problémové situaci rozebírají dění z více úhlů	beseda
odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti psychickému a fyzickému násilí	vyzdvihují osobnosti lidí, kteří to dokázali a dokážou	rozhovor, diskuse
	odmítají útlak a hrubé zacházení	projektová výuka
	dokáží se postavit proti násilí	osobní příklad
	obhajují slabší	
chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy	spolupracují při vytváření třídních pravidel a vedou děti k jejich dodržování	týmová práce
	seznamují žáky se společenskými normami jiných kultur	diskuse, referát
	oceňují správné chování	dramatizace

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence občanská		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni	seznamují žáky s jejich právy a povinnostmi (školní řád)	žákovský parlament
	dbají na dodržování práv a plnění povinností	rozhovor, diskuse
	učí žáky srozumitelně se vyjadřovat a obhajovat názory, jasně formulovat požadavky	slohová cvičení (úvaha), mluvní cvičení
rozhoduje se zodpovědně podle dané situace	řeší společně se žáky danou situaci	individuální rozhovor, diskuse
	rozebírají motivy, naslouchají různým názorům žáků na danou situaci	dramatizace, referát
	vysvětlují a pomáhají žákům nalézt správná řešení	třídnické hodiny
	pomáhají zaujmout žákovi místo v třídním kolektivu	
poskytne dle svých možností účinnou pomoc	učí žáky zásadám první pomoci při úrazech	dramatizace, události z TV, novin, časopisů, filmů, příběh, kresba
	učí žáky telefonní čísla, kterých je možno využít v případě ohrožení života nebo zdraví	
	vedou žáky k aktivnímu jednání, k zodpovědnosti za jejich činy	
	svým příkladem nenásilně žáky vychovávají	
	zastávají se žáků slabších, handicapovaných, šikanovaných	
	snaží se spravedlivě posoudit a pak jednat	
	podněcují spolupráci mezi žáky	
chová se zodpovědně v krizových situacích	rozebírají jednání žáků	třídnické hodiny
chová se zodpovědně v situacích ohrožujících zdraví člověka	vychovávají žáky k nekuřáctví, jdou v tomto směru příkladem	filmy, přednášky, nákresy
	působí v oblasti protidrogové prevence	příklady ze života, besedy, projekty
	všímají si chování žáků	individuální rozhovor
chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život člověka	chovají se tak, aby měli důvěru žáků	ilustrace s tematikou proti kouření
	naslouchají problémům žáků, radí jim	články s protidrogovou tematikou
	pomáhají žákům zvednout sebevědomí v aktivitách jim blízkých, a tak zažívat pocit úspěchu	nácvik divadelních představení, účast na besídkách, sportovních, pěveckých soutěžích, olympiádách apod.
	učí žáky klidnému jednání	praktické ukázky postupů
	seznamují žáky se způsoby poskytování první pomocí při nejrůznějších úrazech	besedy, televizní výuka
	učí žáky znát zpaměti čísla hasičů, zdravotníků	
chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život člověka	poučují žáky o možných nebezpečích před začátkem prázdnin	besedy, televizní výuka
	učí žáky dopravním předpisům	
respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické	seznamují žáky s naší historií	exkurze, vycházky, výstavy
	pomáhají pochopit naše tradice a kořeny	účast na projektech
	seznamují žáky s památkami, vysvětlují jejich hodnotu	práce s textem
		diskuse, přednáška, referát
projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům	seznamují žáky s vybranými uměleckými díly a umělci	ukázky uměleckých děl
	vedou žáky k pochopení umění a jeho smyslu	vlastní tvorba
	seznamují žáky s různými uměleckými směry, jejich východisky a projevy (a významnými umělci)	rozbor, diskuse
	budují otevřenost k uměleckým dílům a snahu po pochopení	
	vedou žáky ke kvalifikovanému rozboru namísto hodnocení „líbí-nelíbí", „hezké-škaredé"	
projevuje smysl pro kulturu a tvořivost	oceňují tvořivý (živý, originální, otevřený) přístup k činnostem	vlastní tvorba
projevuje smysl pro kulturu a tvořivost	podporují osobitost	referát
	informují žáky o dostupných a vhodných kulturních akcích a událostech	
	vytváří atmosféru, ve které se žáci nebojí zkoušet neověřené postupy	

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence občanská		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
aktivně se zapojuje do kulturního dění	informují žáky o dění v obci a podporují jejich zájem o toto dění	divadelní týden
	umožňují žákům přípravu akcí s účastí veřejnosti	tradiční akce
	budují vědomí obce jako komunity a školy jako její součásti	účast na soutěžích
	navštěvují se žáky kulturní akce	referát
	informují o zajímavých kulturních akcích, filmech, divadelních představeních	
aktivně se zapojuje do sportovních akcí	organizují sportovní aktivity, vedou kroužky	sportovní den
	podporují a oceňují účast žáků v soutěžích	„branné cvičení"
	podporují mimoškolní činnost a informují o ní	soutěže
chápe základní ekologické souvislosti	vedou žáky k vytvoření emocionálního vztahu k přírodnímu prostředí	vycházka, exkurze, ukázka, diskuse, praktické činnosti v přírodě, škola v přírodě
	rozvíjí citové vazby k živým organismům i neživé přírodě	
	svým příkladem povzbuzují a motivují žáky	
	poukazují na vhodné, nevhodné chování	
	vysvětlují provázanost vztahu člověk – příroda (i jednotlivec něco zmůže)	
	učí využívat šetrně energetické zdroje	
	seznamují žáky s možnostmi využívání obnovitelných zdrojů v praxi (sluneční záření, voda, vítr)	
chápe enviromentální problémy	zajímají se o enviromentální problémy, vedou k tomu i žáky	diskuse, přednáška, rozhovor, televizní výuka
	poukazují na provázanost jednotlivých států k ekologii celosvětové	vycházka, exkurze, ukázka
	ukazují cestu, jak vnímat přírodu globálně	
	budují v žácích povědomí o celosvětových ekologických problémech	referát
	vedou žáky k estetickému vnímání přírody, pozitivnímu citovému vztahu k životnímu prostředí ve svém okolí a k přírodě vůbec, k hodnotám, které neumí vytvořit člověk	
respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí	informují o nejzákladnějších možnostech jednotlivce k ochraně přírodního prostředí	sběr papíru, exkurze
	rozvíjí odpovědnost za kvalitu životního prostředí	
	vytváří návyky, rozvíjí postoje vedoucí k ochraně životního prostředí	
	seznamují s pravidly třídění odpadu, sběru papíru, recyklace	
rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví	seznamují žáky se zdravým životním stylem	beseda, přednáška, rozhovor
	učí sestavovat správný jídelníček	skupinová práce
	seznamují žáky s ekologickými potravinami	práce s textem
	vedou žáky ke správné psychohygieně učení	projektová výuka
	učí plánování času, antistresovému programu	
	seznamují žáky se škodlivostí kouření, osobní příklad	
	vedou žáky k vědomí souvislosti vlastního životního stylu s problémy životního prostředí a jejich řešením, důvěře ve vlastní síly při řešení těchto problémů	
rozhoduje se v zájmu trvale udržitelného rozvoje společnosti	vedou žáky k zachování přírody pro budoucí generace	práce s knihou, televizní výuka
	vedou žáky k ekologickému myšlení – neznečišťovat zbytečně ovzduší, myslet ekologicky	
	vedou žáky k poznání, že technické vymoženosti jsou často na úkor přírody	
	učí žáky orientovat se v základní problematice ekologie, akutního stavu životního prostředí	

3.2.3. Kompetence sociální a personální

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence sociální a personální		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
účinně spolupracuje ve skupině	sledují a zajišťují zapojení všech žáků ve skupině	skupinová práce, komunitní kruh
podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu	definují a formulují pravidla práce skupiny spolu se žáky	skupinová práce, komunitní kruh
na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	vedou žáky k účelnému rozdělení rolí, spolupráci a zodpovědnosti, učí žáky vnímat pozici každého jedince ve skupině	individuální práce, práce ve dvojicích, skupinová práce, diskuse, práce s informacemi
podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu	učí žáky zvolit vhodné postupy k řešení problémů, učí žáky přijmout pozici a roli ve skupině	dramatizace, komunitní kruh, diskuse
na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů	dbají na dodržování zásad tolerance a základních pravidel společenského chování	učení dobrým příkladem, dramatizace, metody situační, inscenační
v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	upevňují a rozvíjejí základní společenské a lidské návyky, učí žáky navazovat, vnímat a respektovat mezilidské vztahy, oceňují nezištné poskytnutí pomoci a vyzvedají žáky, kteří si bez obav dokáží o pomoc říci, požádat	skupinová práce, komunitní kruh, dramatizace, práce ve dvojicích
přispívá k diskusi v malé skupině i debatě celé třídy	učí žáky pravidlům diskuse (naslouchání, vyslovení vlastního názoru, umění přihlásit se bez obav o slovo, obhájení svého názoru, diskuse na úrovni)	komunitní kruh, dramatizace
chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu	dbají na využití žákových možností, schopností, znalostí a dovedností, sledují, aby se žák nepodceňoval ani nepřeceňoval, posilují zdravé sebevědomí	skupinová práce, komunitní kruh, práce s informacemi
oceňuje zkušenosti druhých lidí	učí žáky ctít zkušenosti nabyté věkem a využívat životních zkušeností v reálném životě, věcně poukazují na zkušenosti některých spolužáků	komunitní kruh, práce se životním příběhem
respektuje různá hlediska názorů	vedou žáky k respektování a vyslechnutí si různých názorů	komunitní kruh, skupinová práce
čerpá poučení z toho, co si lidé myslí, říkají a dělají	oceňují žákovo poučení se a vyvození závěrů z dané situace	komunitní kruh, diskuse
vytváří si pozitivní představu o sobě samém	vedou žáky k uvědomování si svých předností i nedostatků, případné nedostatky pomáhají žákům odstranit, učí žáky pracovat na rozvoji osobnosti	skupinová práce, komunitní kruh
podporuje svoji sebedůvěru a samostatný rozvoj	sebedůvěru v žácích posilují, oceňují žákovy přednosti a klady a učí je využívat jich v reálném životě	komunitní kruh, skupinová práce
ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	vedou žáky k reálnému sebezhodnocení a sebekritice	komunitní kruh, dramatizace, skupinová práce

3.2.4. Kompetence k učení

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence k učení		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby a metody	požadují po žácích výsledky úměrné jejich schopnostem a nadání	forma individualizovaná
		samostatná práce
		skupinová práce - každý má zadán úkol podle svých schopností
	v průběhu výuky seznámí žáky s více možnostmi řešení problémů a osvojení si učiva	práce s knihou (sám si vyhledává informace, vybírá si pro něho zajímavé, lépe si pamatuje)
vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné strategie	učí žáky rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s knihou (vybírá podstatné, aby se nemusel učit vše)
	učí žáky organizovat si práci, umět zareagovat i v časové tísni	vysvětlování s diskusí – co je podstatné a proč
		vysvětlování
plánuje, organizuje a řídí vlastní učení	vedou žáky k práci s různými zdroji (encyklopedie, počítač apod.) vedou k samostatnosti	samostatná práce
		skupinová práce
		vysvětlování
		projektová výuka (fáze sběru informací)

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence k učení		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení	podporují u žáka jeho zájmy	referáty
	ponechají určitou volnost ve výběru informací k aktuálnímu učivu, umožní prezentaci nových poznatků před ostatními	
	upozorňují na důležitost vzdělání v životě	projekty k aktuálním tématům , exkurze do SŠ a různých zařízení, besedy s pracovníky různých oborů
vyhledává, třídí a využívá informace	vedou ke schopnosti kritického zhodnocení informací, jejich ověřování z různých zdrojů (informace z masmédií, knih,…)	práce s textem
		získávání informací z médií
na základě pochopení, propojení a systematizace informací je efektivně využívá v praktickém životě	zadávají úkoly spojené s praxí	dramatizace běžných situací s využitím aktuálního učiva
		hra
		projekt (vlastní obchod, pošta apod.)
operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly	dbají na znalost a správné používání symbolů, termínů a znaků („=“ v matematice)	zapojujeme více smyslů najednou (slova s obrázky, důkaz, porovnávání
	lpí na tom, aby si žák pod symbolem termínem nebo znakem představovat jeho VÝZNAM	dramatizace a didaktická hra
uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí	učitelé využívají mezipředmětových vztahů, odvolávají se na učivo z jiných předmětů	projektová výuka
	dbají na návaznost učiva	skupinová výuka
	využívají propojení učiva se skutečným životem	beseda, diskuse
na základě souvislostí si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	učí žáky utvářet si na základě získaných informací a vztahů mezi nimi vlastní názor	kritické myšlení, výukové programy, diskuse, dramatizace (přidělené role)
		učení v životních situacích
	učí žáky, že každý názor musí být podložen fakty	práce s médii, besedy s odborníky, návštěvy výstav, institucí apod.
	učí žáky si vlastní názor umět obhájit, správně argumentovat	referáty a jejich prezentace
samostatně pozoruje a experimentuje	učitelé často demonstrují, nechávají žáky samostatně uvažovat nad předvedeným	metody názorně-demonstrační
		napodobování
		dramatizace
		samostatná práce
porovnává a kriticky posuzuje získané výsledky	učitelé získané výsledky nejdříve zpracovávají sami a ukazují to žákům, postupně jim nechávají stále větší díl práce	vysvětlování
		diskuse
		skupinová výuka
vyvozuje závěry pro využití v budoucnosti	spojují učivo s praxí	exkurze
		besedy s odborníky
		demonstrace
		projektová výuka
		výuka v životních situacích
poznává smysl a cíl učení	motivují žáky (úspěchy jiných lidí, uplatnění na pracovním trhu), spojují učivo s praxí	rozhovor, beseda, diskuse, učení v životních situacích, výuka dramatem, projektová výuka
má pozitivní vztah k učení	dopřávají pocit úspěšnosti, chválí žáky, hodnotí jejich práci	individualizovaná
		skupinová
		referáty na vybrané zajímavé téma, které si žák sám vybral
posoudí vlastní pokrok, určí překážky a problémy bránící učení a naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit	nechávají žáky sebehodnotit	rozhovor
	vedou žáka k samostatnosti	samostatná práce
		týmová práce
	pomáhají žákovi hledat metody učení pro něho vhodné	individuální pohovor s žákem
		individualizovaná výuka
kriticky zhodnotí a diskutuje o výsledcích svého učení	vedou žáky k tomu, aby se při neúspěchu nevzdávali a pokusili se zdokonalit	samostatná práce
		individualizovaná
		individuální
		rozhovor
		příklady úspěšných lidí, kteří překonali překážky

3.2.5. Kompetence komunikativní

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence komunikativní		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu	vedou žáky k samostatnému myšlení, učí základy logiky, učí vhodně interpretovat hlavní myšlenku, učí uspořádat informace do systému, naučí reprodukovat uloženou informaci, aby uměl vysvětlit složitá fakta, jednotlivosti vyjadřují v obecnější podobě, učí žáky odlišit podstatné od vedlejšího	kritické myšlení, rozhovor, diskuse
vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném projevu	učí vhodnou formou zaznamenat své myšlenky do náležitého projevu (styl, pravopis), seřadit je a uspořádat v logickém sledu, učí získané informace zpracovat a prezentovat, rozvíjí slovní zásobu, informace zpracují do smysluplné vlastní podoby	práce s textem, výuka podporovaná počítačem, samostatná práce, skupinová práce, projekt Baroko a my
vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu	vedou žáky ke srozumitelnému a pečlivému vyslovování a pečlivému vyjadřování myšlenky, vedou žáky ke kultuře řeči, učí je vyjadřovat se vlastními slovy, učí vhodně pokládat otázky, vedou k rozvoji slovní zásoby o nové pojmy, vedou k zapamatování mluveného	diskuse, rozhovor, beseda, návštěva knihovny, soutěže
naslouchá promluvám druhých lidí	učí žáky naslouchat, učí nezasahovat do repliky mluvčího a nechat mluvčího dokončit myšlenku, nezkreslovat fakta a názory druhých	skupinová práce, didaktické hry, inscenační metody
snaží se porozumět druhým lidem	učíme projevit známky zaujetí, vedeme je k toleranci, učíme vstřícně komunikovat se svým okolím, kultivovaně se domlouvat a vyjednávat, vstupovat do kontaktů s druhými lidmi, orientovat se na kladné stránky osobnosti, navzájem se respektovat a komunikovat mezi sebou nerozumí-li, požádá o pomoc	vysvětlování, řešení problémů, diskuse
vhodně na ně reaguje	učí dávat najevo svá rozhodnutí s přihlédnutím k pravidlům etiky, učí respektovat názory druhých a vedou je k diplomacii, znát svá práva a nebát se na ně upozorňovat	diskuse, dramatizace, komunitní kruh
účinně se zapojuje do diskuse	učí rozpoznat, identifikovat problém a jeho podstatu, vedou k možnému řešení problému, aplikovat zákony a pravidla na jiné skutečnosti, postihovat výběr a vhodnost zvolených metod	myšlenkové mapy, dramatizace, inscenační metody, skupinová výuka
obhajuje svůj názor	učí vhodně argumentovat, ujasnění problému, analýza problému, jeho formulace a argumentace, učí žáka uvědomovat si vlastní cenu a reálné životní cíle	problémové vyučování, vysvětlování, kritické myšlení
vhodně argumentuje	učí znát svá práva a nebát se na ně upozornit, vedou je k sebereflexi a kritickému zhodnocení výsledků své práce	projektová výuka, skupinová práce, samostatná práce
rozumí různým typům textů a záznamů	učí žáky čtenářským dovednostem, seznámí žáky s různými texty (umělecké, odborné, publicistické apod.), vedou je k systematické práci s nimi a orientaci v nich, napíše osnovu textu, výtah, shrne nejdůležitější, dokáže emocionálně a esteticky vnímat slovesná umělecká díla	práce různou strukturou textů, práce s učebnicí, s příručkami …
rozumí různým typům obrazových materiálů	rozvíjí vizuální přemýšlení (grafy, mapy, diagramy, přehledy), vedou k tomu, aby se žák uměl vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky	metody názorně demonstrační
rozumí různým typům běžně užívaných gest	učí je vzájemné nonverbální komunikaci, učí reagovat na pocity druhého	dramatizace, didaktické hry
rozumí různým typů zvuků	učí rozlišovat různé typy zvuků, jasně dávat najevo svůj souhlas a nesouhlas, svoje zaujetí	dramatizace
rozumí různým typům jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich a reaguje na ně	seznamují s těmito typy informačních prostředků, učí je vhodně si tyto prostředky vybírat a aplikovat pro zadaný úkol, učí informace zpracovat a prezentovat, vyvodit obecné informace, klasifikovat jejich důležitost, vést si efektivně svoji vlastní dokumentaci	samostatná práce, práce s médii, PC, projektové vyučování

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence komunikativní		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
tvořivě je využívá ke svému rozvoji a aktivnímu zapojení se do společenského dění	učí využívat teoretických poznatků v praxi, učí tyto dovednosti využívat k vytváření vztahů vedoucích ke zhodnocení sociálního a společenského chování	diskuse, rozhovor, projev, přednáška, dramatizace
využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	učí hledat, získávat a využívat informace z celého světa a prezentovat výsledky své práce, pružně reagovat na rozvoj informačních a komunikačních technologií, rozpoznat manipulaci a reagovat na ni	práce s PC, multimediální výuka
využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	učí navazovat kontakty v celém světě, které jsou přínosné a obohacující, učí komunikovat v cizím jazyce, používat komunikativní dovednosti k dalšímu studiu v osobním a profesním životě	diskuse, beseda, slovní metody, práce s textem

3.2.6. Kompetence k řešení problémů

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence k řešení problémů		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni	seznamují s obecně platnými normami (kritérii), učí rozpoznat problém jako překážku k dosažení cíle	práce s textem, pozorování, diskuse, skuinová práce, dramatické hry, brainstorming, kritické myšlení
vyhledá informace vhodné k řešení problému	seznamují s možnostmi získávání informací, vedou k rozpoznání a správnému výběru základních a podstatných informací, učí třídit informace na obecně platné, použitelné (aplikovatelné) do širších souvislostí, učí zapomínat nepodstatné a používat podstatné	práce s PC, didaktická technika, práce s textem, projektové vyučování, skupinová práce, rozhovor, myšlenkové mapy
rozpozná a pochopí problém	učí rozlišit nesoulad s normou nebo rozpoznat a pojmenovat překážku, vedou k přemýšlení o následcích neřešeného problému	rozhovor, diskuse, situační hry, komunitní kruh
přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách	učí rozpoznat příčiny problémů, seznamují s efektem "motýlího křídla"	všechny formy práce brainstorming, diskuse, rozhovor, "problémová pitva"
nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky	cvičí pozornost, učí zachytit odlišnosti (tabulkou, grafem, schématem)	Vennovy diagramy, myšlenkové mapy, pozorování, experiment
využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení a využívá vlastního úsudku a zkušeností	připomínají škálu použitelných postupů, pomáhají vybírat vhodné postupy, vedou ke správné organizaci práce, vedou žáka k samostatnosti, spojují školu s praxí, učí, jak se učit	samostatná práce, skupinová práce, projekty, řešení životních situací, simulační hry, dramatizace, domácí úkoly
nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému	podporují zdravé sebevědomí, nešetří chválou, vhodně motivují, učí žáky používat správné strategie, respektují žákův názor a rozhodnutí	didaktické hry, soutěže, rozhovor, komunitní kruh, kritické myšlení, situační hry
samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení (viz využívá získané vědomosti atd.)	učí pracovat samostatně , učí správně rozhodnout o postupu řešení, vedou k rozpoznání a vyhodnocení efektivnosti postupu řešení	samostatná práce, skupinová práce, projekty, výklad, rozhovor, diskuse, experiment
ověřuje prakticky správnost řešení problému	vedou k provádění zkoušky správnosti řešení (dosazením, přenosem do konkrétní situace), umožňují kontrolovanou chybu (metoda pokusu a omylu)	práce s textem, komunitní kruh, experiment, rozhovor, diskuse, média
sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů	učí sebereflexi, sebehodnocení a sebekritice, vedou k zaznamenávání sebehodnocení, učí přijímat vnější hodnocení	skupinová práce, rozhovor, diskuse, diagnostické texty, výukové programy na PC
kriticky myslí	vedou ke zvažování kladů a záporů, snaží se při výuce respektovat Bloomovu taxonomii, vychází ze známého, přidávají neznámé a uhladí (evokace, uvědomění si, reflexe)	práce s textem, různé metody kritického myšlení, týmová práce, rozhovor, myšlenkové mapy
činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit je a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí	učí žáky správně argumentovat, oponovat, vedou k vyslovování názorů ve správnou dobu a správným způsobem, učí žáky svoje rozhodnutí prezentovat, učí chápat i nést důsledky rozhodnutí	samostatná práce, skupinová práce, rozhovor, projekt, dramatizace
zhodnotí výsledky svých činů	vedou k tomu, aby zaujal ke svým činům správný postoj	rozhovor, komunitní kruh, diskuse

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je zajišťována Školním poradenským pracovištěm. Důležitá je úzká spolupráce mezi pracovníky školy, zákonnými zástupci žáků a odbornými pracovišti.

Postup školy při zjištění speciálních vzdělávacích potřeb u žáka:

- žáky, u kterých se projevují příznaky vývojových poruch učení nebo chování posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny (PPP)
- na základě vyšetření jsou žáci zařazováni do reedukační péče
- v případě, že PPP či SPC (Speciálně pedagogické centrum) diagnostikuje vývojovou poruchu učení s individuální integrací, je na žádost zákonných zástupců vypracován individuální vzdělávací plán (IVP), podle kterého se s dítětem v průběhu roku pracuje, s nálezem odborného pracoviště jsou seznámeni všichni vyučující žáka
- IVP vypracovává třídní učitel s ostatními vyučujícími jednotlivých předmětů, ve kterých by se diagnostikovaná porucha mohla negativně projevovat
- těmto žákům věnujeme po celou dobu školní docházky speciální pomoc a péči
- pro zjišťování úrovně vědomostí a dovedností volíme takové metody a formy práce, které odpovídají schopnostem žáka
- při klasifikaci přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí, respektujeme pracovní tempo dítěte, volíme vhodné pracovní a učební metody
- užíváme speciálních pomůcek
- zařazujeme reedukační činnost formou dyslektického kroužku, který probíhá v rámci běžného vyučovacího procesu
- užíváme speciálních pomůcek – čtecí okénka, čítanky pro dyslektiky, pracovní listy na rozvoj pozornosti, grafomotoriky, zrakového rozlišení, zařazujeme fonematická cvičení atd.

Vzdělávání žáků s mentálním postižením:

- spolupracujeme se Speciálně pedagogickým centrem (konzultace s pracovníky)
- dle doporučení SPC nebo PPP zajišťujeme asistenta pedagoga
- IVP je tvořen pomocí přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením
- jsou uplatňovány speciálně pedagogické postupy – pomalejší tempo osvojování učiva, důraz na důkladné procvičování a osvojení učiva, názornost

Vzdělávání žáků s tělesným postižením:

- spolupracujeme se Speciálně pedagogickým centrem (konzultace s pracovníky)
- dle doporučení SPC nebo PPP zajišťujeme asistenta pedagoga, osobního asistenta
- žáci využívají bezbariérový přístup, bezbariérové WC
- soustavně rozvíjíme hrubé a jemné motoriky

Vzdělávání žáků s autismem:

- úzce spolupracujeme s SPC nebo PPP
- na základě doporučení je vypracován IVP, případně vzdělávání s pomocí asistenta pedagoga
- agresivní projevy jsou řešeny oddělením žáka od skupiny, procházkami, relaxací

Vzdělávání žáků s poruchami chování:

- postupujeme dle doporučení PPP
- k žákovi přistupujeme klidně, zmírňujeme projevy výbuchů a protestů zklidňováním a domluvou
- pozornost upevňujeme a cvičíme častější změnou činností, jsou stanovena přesná pravidla chování a učitel trvá na jejich dodržování
- úzká spolupráce s zákonnými zástupci

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním:

- spolupracujeme s PPP, odborným lékařem
- dle doporučení PPP je vypracován IVP
- jsou uplatňovány vhodné pedagogické postupy
- úzká spolupráce s zákonnými zástupci

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním:

c) rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy:
   - snaha o navázání úzké spolupráce s rodinou, v případě nutnosti kontaktování pracovníků sociálního odboru, etopeda ze střediska výchovné péče, psychologa
   - podpora jejich úspěšnosti v oblasti vzdělávání a sociálního zařazení (odpovídající metody a formy práce, pravidelná komunikace s zákonnými zástupci, zpětná vazba)

d) nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova:
   - škola spolupracuje se sociálním kurátorem a se zákonnými zástupci před umístěním žáka do ústavní nebo ochranné výchovy
   - zajištění vstupních podmínek (dokumentace o žákovi, vypracování učebního plánu pro žáka)
   - při návratu žáka do školy je kladen důraz na zpětnou vazbu, nastavení pravidel pro úspěšné zařazení do třídního kolektivu, účinně komunikovat (žák, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, pracovník zařízení ústavní nebo ochranné výchovy, střediska výchovné péče)

e) postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu:
   - škola poskytne kontakt na Středisko integrace menšin, kam se rodina tohoto žáka může obrátit o pomoc
   - zajištění individuálního přístupu, nastavení příznivého klimatu ve třídě pro bezproblémové přijetí ostatními žáky
   - doporučí vhodné doučování českého jazyka
   - uplatňujeme vhodné výukové metody překlenující rozdílné školní prostředí v rámci IVP

3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Problematika výchovy a vzdělávání mimořádně nadaných žáků je významná nejen proto, že mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, ale také proto, že rozvoj nadání těchto žáků má podstatný význam pro celou společnost.

Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces. Uplatňují se při něm metody pedagogické, psychologické, pedagogicko-psychologické i laické. Jde především o pozorování žáků ve školní práci, rozbor výsledků práce žáka, hodnocení testů a úloh, rozhovory se žákem a jeho zákonnými zástupci.

Při vyhledávání mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost žákům s vývojovou poruchou učení nebo chování, s tělesným handicapem, žákům z odlišného kulturního a znevýhodňujícího sociálního prostředí.

Pomoc při identifikaci a následné péči o tyto žáky mohou učitelům se souhlasem rodičů nebo zákonných zástupců žáka poskytnout poradenská centra pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků.

Specifika mimořádně nadaných

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- problematický přístup k pravidlům školní práce
- tendence k vytváření vlastních pravidel
- vlastní pracovní tempo
- sklon k perfekcionalismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být kontroverzní
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu
- rychlá orientace v učebních postupech
- záliba v řešení problémových úloh
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání žáka
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- bohatá slovní zásoba, gramatická správnost, časné čtenářství

Obecná doporučení pro práci s nadanými žáky:

- dovolit jim selhávat
- nemít nereálná a přehnaně vysoká očekávání
- pomáhat vytvářet pozitivní sebeobraz
- všechno nemusí být perfektní
- zvyšování empatie
- pěstovat jejich sociální vztahy
- neautoritativní přístup a respektování jejich potřeby rovnoprávné komunikace
- podporovat žáky v osobnostní výchově, vést je k rovnému přístupu k ostatním spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším

Možné způsoby výuky mimořádně nadaných žáků

- individuální vzdělávací plány
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- vnitřní diferenciace žáků v některých předmětech
- účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky
- nabídka volitelných a nepovinných předmětů, kroužků a aktivit
- motivace žáků k účasti v soutěžích a olympiádách
- prohlubování učiva tak, aby obsahovalo další podrobnosti o probíraném tématu
- rozšiřování učiva tak, aby učivo postihovalo mezioborové vztahy
- vytváření skupin, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků v některých předmětech
- doporučování kulturních aktivit – výstavy, koncerty, zajímavé přednášky, apod.

Postup při práci s mimořádně nadanými žáky

- o skutečnosti, že ve třídě je žák, který splňuje charakteristiku nadaného žáka, uvědomí učitel výchovného poradce nebo školního speciálního pedagoga
- doporučení zákonným zástupcům návštěvu poradenského zařízení (PPP), které provede diagnostiku
- na schůzce rodičů, výchovného poradce a speciálního pedagoga a třídního učitele jsou pak na základě zprávy z vyšetření domluveny postupy práce se žákem ve škole a v domácím prostředí, na formě zadávání úkolů a pedagogických a výchovných postupů včetně hodnocení, vhodných pro konkrétního žáka.
- zákonným zástupcům jsou doporučeny pomůcky a metodický návod, jak s žákem pracovat
- následná péče o nadaného žáka je koordinována poradenskými pracovníky školy (výchovný poradce, speciální pedagog)
- žák je integrovaný a jeho vzdělávání probíhá s využitím speciálních metod, postupů, forem a způsobů vzdělávání. Tyto metody, možné způsoby výuky, případné úpravy vzdělávacího programu jsou specifikovány v individuálním vzdělávacím plánu – IVP.
- nadaní žáci jsou nadále podporováni v rozvíjení všech aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent

3.5. Začlenění průřezových témat (PT)

PT reprezentují v našem ŠVP okruhy aktuálních problémů dnešního i budoucího světa a jsou součástí základního vzdělání. Tematické okruhy PT procházejí všemi vzdělávacími oblastmi a vstupují do mnoha činností ve výuce. Proto využíváme všech tří základních forem jejich realizace.

1. Integrace obsahu tematického okruhu PT do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu: **INT** – zkratka předmětu
2. Projektem: **PRO** – název projektu
3. Předmětem: **P** – název předmětu

Zařazení jednotlivých tematických okruhů PT je součástí charakteristiky vzdělávacích oblastí a jsou také uvedena v tabulce vzdělávacích předmětů v jednotlivých ročnících.

Přehled zařazení a formy tematických okruhů PT v jednotlivých ročnících

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	**INT**-Prv, M, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, M, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj, M, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Vl, Čj, M, Hv, Př Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Vl, Čj, Hv Sportovní den, Branný den	**INT**-Vv, D, Čj, Hv, F, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-Vo, Vz, F, D, Čj, Nj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den, Naše škola	**INT**-Vz, F, Čj, Nj, Hv, Ch, Mv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-F, Čj, Cvč, Nj, Hv, Ch, Gp **PRO**-Sportovní den, Branný den
Sebepoznání a sebepojetí	**INT**-Prv, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Vl, Čj **PRO-**Sportovní den Branný den	**INT**-Přv, Vl, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vo, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den, Voda, Vesmír	**INT**-Vv, Hv, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Hv, Pč **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, Hv, Pč, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den
Seberegulace a sebeorganizace	**INT**-Prv,Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vl, Čj Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Vl, Čj Sportovní den, Branný den	**INT**-M, Čj, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den; Vesmír	**INT**-M, Př, Vz **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vo, M, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vo, Vv, M, Čj, Cvč, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den
Psychohygiena	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vl **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vl **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vz **PRO**-Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-Vz **PRO**-Sportovní den,Branný den	**INT**-Vz, Vv, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, Cvč, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den
Kreativita	**INT**-M, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-M, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vl, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vv, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-Čj, Hv, Mv, Vv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, Hv, Vv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj,D, Hv, Vv **PRO**-Sportovní den, Branný den Válka a mír
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí	**INT**-Prv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**PRO**-Sportovní den, Branný den	**PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Aj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vo, D,Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den; Vesmír	**INT**-D, Čj, Hv, Vz **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vz ,Př, Hv, Vz **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Hv , Vo, Pč **PRO**-Sportovní den, Branný den
Mezilidské vztahy	**INT**-Prv, Pč **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj, Pč **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv,Čj, Pč **PRO**-Sportovní den, Branný den	**PRO**-Sportovní den, Branný den	**PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, Hv, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-Vo, Vz, D, Čj, Hv, Př **PRO**-Sportovní	**INT**-Vz, D, Hv, Př **PRO**-Sportovní den, Branný	**INT**-Vo, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den , Rodina a

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
							den, Branný den, Rodina a přátelé	den, Rodina a přátelé	přátelé
Komunikace	**INT-**Prv, Čj, Hv **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT-**Prv, M, Čj, Hv **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT-**Prv, Čj, M, Hv **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Čj, Hv Sportovní den, Branný den,	**INT**-Přv, Čj, Hv Sportovní den, Branný den	**INT-**M, Čj, Vo **PRO-**Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**- Vo, Vz, F,Př, D, M, Čj, Nj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vo, F, Př, M, Čj, Nj, Hv, Ch **PRO-**Nj- Plán týdne Sportovní den, Branný den	**INT**-F, M, Čj, Nj, Cvč , Hv, Ch, Gp **PRO**-Sportovní den, Branný den
Kooperace a kompetice	**INT**-Čj **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-M, Čj **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**- M, Čj **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Sportovní den, Branný den	**INT**-M **PRO-**Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-Vz, M, Čj, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT-**Vo, M, Čj, D, Ch **PRO**-Sportovní den, Branný den, Revoluce	**INT**-M, Čj, Cvč, Ch, Gp **PRO**-Sportovní den, Branný den
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	**PRO-**Sportovní den, Branný den	**PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, M Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj Sportovní den, Branný den	**INT**-M, Vo **PRO-**Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-M, Př, Vo, F **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-F, M, Čj, Ch **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-F, D, M, Čj, Cvč, Ch, Gp **PRO-**Sportovní den, Branný den
Hodnoty, postoje, praktická etika	**INT**-Čj **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT-**Čj **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, Vo **PRO-**Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT-**Vz, Čj, Nj, Vo **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-D, Nj, Vo, Vz, Čj, Ch **PRO-**Sportovní den, Branný den, Moje budoucnost	**INT**-D, Čj, Nj, Vo, Ch, Gp **PRO-**Sportovní den, Branný den, Válka a mír

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	**INT**-Pč	**INT**-Pč	**INT**-Prv, Pč			**INT**-Vo, Čj	**INT**-Cj, D **PRO**-Kohoutovice		**INT**-Čj, Cvč
Občan, občanská společnost a stát		**INT**-Čj				**INT**-Vo, M **PRO**-Vo-Kohoutovice	**INT**-Vo, Mv **PRO-**Vo Člověk v historii a současnosti	**INT-**Vo, Vz, D, Čj	**INT**-Vo, Gp **PRO**-Povolání
Formy participiace občanů v politickém životě						**INT-**Vo, M	**INT**-M	**INT**-Vo	**INT-**D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						**INT-**D		**INT**-Vo, Č **PRO**-Revoluce	**INT**-Vo, D, Čj, Gp

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

Evropa a svět nás zajímá	**INT**-Pč, Hv	**INT**-Pč, Hv	**INT-**Pč, Hv	**INT**-Vl, Pč	**INT**-Vl, Pč	**INT**-D, Čj, Hv, Aj	**INT**-D, Čj, Nj, Hv	**INT**-Čj, Nj, Hv	**INT**-D, Nj, Hv, Vo, **PRO**-Vo-EU
Objevujeme Evropu a svět				**INT**-Vl, Hv	**INT**-Vl, Hv	**INT**-D, M; Hv **PRO**-Cestovní kancelář, Británie	**INT**-Vo, M; Nj, Hv, D, Čj **PRO**-Život ve středověku	**INT**-Nj, Hv **PRO-**Revoluce	**INT**-Nj, Hv , Vo, D **PRO** -Válka a mír
Jsme Evropané				**INT**-Vl	**INT**-Přv, Vl	**INT**-D, Hv	**INT**-Nj, Hv	**INT**-D, Čj, Nj, Hv, F	**INT**-Vo, Cvč, Nj, Gp, F **PRO-**Můj domov

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference					**INT**-Přv, Aj	**INT**-Vo, Čj, Hv, Aj	**INT-**Vo, Nj, D, Hv	**INT**-Nj Hv	**INT-**Čj, Nj, Hv, Gp
Lidské vztahy	**INT**-Hv	**INT**-Hv	**INT**-Prv, Hv	**INT**-Pč	**INT**-Pč	**INT**-Vo, Čj, Hv	**INT-**Vo, Vz, Nj, Hv	**INT-**Vz, Čj, Nj, Hv	**INT-**Čj, Nj, Hv, D, Vo, Gp **PRO-**Válka a mír
Etnický původ			**INT-**Prv	**INT-**Pč	**INT**-Pč	**INT**-Čj, Hv	**INT-**Nj, Hv, F	**INT**-Vo, Vz, D, Nj, Př, F	**INT**-Vo, Čj , Nj, Gp, F
Multikulturalita					**INT**-Aj	**INT**-Vo,Čj, Aj, Hv	**INT**-Aj, Hv, Vo **PRO**-Austrálie a Nový Zéland	**INT-** Aj, Hv **PRO**-USA	**INT**-Vo, Čj, Hv, Gp **PRO**-Kanada
Princip sociálního smíru a solidarity						**INT**-Vo	**INT**-Vo	**INT**-Vo, D **PRO**-Revoluce	**INT**-Vo, Čj, D, Gp

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy			**INT**-Prv	**INT**-Přv,	**INT-**Přv	**INT**-M, Př **PRO-**Vesmír		**INT**-Ch	**INT**-Gp
Základní podmínky života	**INT**-Pč	**INT**-Prv, Pč	**INT**-Prv, Pč	**INT**-Přv	**INT-**Přv	**INT**-D, Př, F **PRO-**	**INT**-Vz, M, Př **PRO**-Vz-Zdravá výživa	**INT**-Vz **PRO**-Vz-Význam zdraví	**INT**-Gp, F
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				**INT**-Přv, **PRO**-Branný den	**INT**-Přv **PRO**-Přv-Branný den	**INT**-F, Čj, Př **PRO**-Branný den, Vesmír	**INT**-F, M, Př **PRO**-Branný den	**INT**- F **PRO**-Branný den	**INT**-Gp, Ch, F, D, Př **PRO**-Branný den
Vztah člověka k prostředí	**INT**-Pč, Hv	**INT**-Pč, Hv	**INT-**Pč, Hv	**INT**-Přv, Pč **PRO**-Branný den	**INT**-Přv, Pč **PRO**- Branný den	**INT**-Vo, F, D, Čj, Př **PRO** – Branný den, Vesmír	**INT-**Vz, F, Čj, Nj, Př **PRO**-Branný den	**INT**-F, Čj, Nj, Př, Vz **PRO**-Branný den	**INT**-D, Čj, Nj, F, Př, Gp, Ch, Cvč **PRO**-Branný den, Vesmír

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RECEPTIVNÍ ČINNOSTI									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				**INT**-Čj	**INT**-Čj	**INT**-F, Čj **PRO-**Vesmír	**INT**-Vz, F, Čj **P**-Mv	**INT**-Vo, Vv, Čj, Ch **P**-Mv	**INT**-Gp, Ch, Vo, F, Čj, Hv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						**PRO-**Vesmír	**P**-Mv	**INT**-Čj, Ch **P**-Mv	**INT**-Gp, Ch, Čj, Vo, F
Stavba mediálních sdělení						**PRO-**Vesmír	**INT**- Nj **P**-Mv	**INT**- Nj **P**-Mv	**INT**-Čj, Nj **PRO**-Válka a mír
Vnímání autora mediálních sdělení	**INT**-Hv	**INT**-Hv	**INT**-Hv	**INT-**Hv	**INT**-Hv	**PRO**-Vesmír	**P**-Mv	**INT-**Čj **P**-Mv	**INT**-Gp
Fungování a vliv médií ve společnosti							**P**-Mv	**INT**-Vz, Čj **P**-Mv	**INT**-Gp, Čj
PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI									
Tvorba mediálního sdělení				**INT**-Vl	**INT**-Vl	**INT**-D, Čj **PRO**-Vesmír, Cestovní kancelář	**INT**-Vz, D, Čj, Ka **PRO**-Život ve středověku **P**-Mv	**INT**-Vz, D, Čj, Ka **PRO**-Revoluce **P**-Mv	**INT**-D, Čj, Ka **PRO-** Válka a mír
Práce v realizačním týmu				**INT**-Vl	**INT**-Vl	**INT**-Vo, Čj **PRO**-Vesmír, Cestovní kancelář	**INT**-D, Čj, Nj **PRO**-Život ve středověku, Kohoutovice **P**-Mv	**INT-**Vz, Čj, Nj **PRO**-Revoluce **P**-Mv	**INT**-Nj, Čj **PRO**-Válka a mír

4. Učební plán

Učební plán ŠVP ZŠ Brno, Pavlovská 16																		
RVP		ŠVP		RVP minimální časová dotace		ŠVP časová dotace				1.stupeň					2.stupeň			
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Předměty	Zkratka předmětu	1.stupeň 1.–5. r.	2.stupeň 6. –9. r.	1.stupeň 1. –5. r.	2.stupeň 6. –9. r.	Z toho dispon. dotace 1. st.	Z toho dispon. dotace 2. st.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	Čj	35	15	41	17	6	2	8+1	7+1	7+2	7+1	6+1	4+1	4	4	3+1
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	Aj	9	12	12	12	3		0+1	0+2	3	3	3	3	3	3	3
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	Nj				6		6							0+2	0+2	0+2
Matematika a její aplikace		Matematika	M	20	15	23	17	3	2	4	4	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	3+1
Informační a komunikační technologie		Informatika	Inf	1	1	1	2		1					1	1	0+1		
Člověk a jeho svět		Prvouka	Prv	12		14				2	2	2						
		Přírodověda	Přv					1					1+1	2				
		Vlastivěda	Vl					1					2	1+1				
Člověk a příroda	Chemie	Chemie	Ch		21		28										2	2
	Fyzika	Fyzika	F						1						2	1+1	2	1
	Přírodopis	Přírodopis	Př						3						2	1+1	1+1	1+1
		Globální problémy	Gp						1									0+1
	Zeměpis	Zeměpis	Z						2						2	2	1+1	1+1
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D		11		12		1						1+1	2	2	2
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	Vo												1	1	1	1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	Hv	12	10	12	10			1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Vv							1	1	1	2	2	2	2	1	1
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	Pč	5	3	5	3			1	1	1	1	1	1		1	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	Tv	10	10	10	10			2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	Vo													1	1	
Volitelné předměty							5		5							0+1	0+2	0+2
Disponibilní časová dotace				14	24													
						Týdenní časová dotace				**21**	**21**	**24**	**26**	**26**	**29**	**30**	**32**	**31**
						Týdenní časová dotace z RVP				18 - 22	18 -22	22 - 26	22 -26	22 - 26	28 -30	28 -30	30 -32	30 -32
Celková povinná časová dotace				118	122	118	122	14	24									

4.1. Poznámky k učebnímu plánu

Český jazyk

V 2.–6. ročníku a v 9. ročníku je předmět posílen v každém z těchto ročníků o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Třídy s vyšším počtem žáků (nad 27 žáků) jsou děleny na 2 skupiny v jedné hodině týdně. Žákům s vývojovými poruchami učení je věnována jedna reedukační hodina týdně. O zařazení žáka rozhoduje za souhlasu zákonného zástupce speciální pedagožka.

Anglický jazyk

V 1.–2. ročníku předmět čerpá v každém z těchto ročníků po 1 vyučovací hodině z disponibilní časové dotace. Ve všech ročnících jsou třídy děleny na skupiny, přičemž nejvyšší počet žáků ve skupině je 18. Absolventský ročník 2012 a starší začínal s výukou Aj až ve 4. ročníku, proto na konci 9. ročníku žáci dosáhnou úrovně, kterou podle současného ŠVP mají žáci na konci 8. ročníku.

Německý jazyk

V 7.–9. ročníku zařazujeme doplňující vzdělávací obor Další cizí jazyk jako povinný předmět Německý jazyk. Předmět čerpá v každém z těchto ročníků po 2 vyučovacích hodinách z disponibilní časové dotace. Třídy jsou děleny na skupiny, přičemž nejvyšší počet žáků ve skupině je 18.

Matematika

V 3., 4., 5., 6. a 9. ročníku a je předmět posílen v každém z těchto ročníků o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Třídy 2. stupně s vyšším počtem žáků (nad 27 žáků) jsou děleny na 2 skupiny v jedné hodině týdně.

Informatika

V 7. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Ve všech ročnících jsou třídy děleny na skupiny, přičemž nejvyšší počet žáků ve skupině je 15. Absolventský ročník 2014 a starší začínal s výukou informatiky až v 6. ročníku, proto veškeré učivo uvedené v ŠVP je u těchto žáků zvládnuto v 6.–7. ročníku.

Vlastivěda

V 5. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Přírodověda

Ve 4. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Fyzika

V 7. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Přírodopis

V 7., 8. a 9. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Globální problémy

V 9. ročníku zařazujeme předmět Globální problémy, který realizuje průřezová témata Environmentální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana. Předmět čerpá 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Zeměpis

V 8. a 9. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Dějepis

V 6. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Pracovní činnosti

V 6., 8. a 9. ročníku jsou třídy děleny na skupiny, přičemž nejvyšší počet žáků ve skupině je 20.

Tělesná výchova

Ve 2. pololetí 2. ročníku a 1. pololetí 3. ročníku probíhá výuka plavání. V 5.–9. ročníku jsou třídy děleny na skupiny děvčat a chlapců. Podle zájmu žáků se organizuje Lyžařský výcvikový kurz pro žáky 1. i 2. stupně.

Volitelné předměty

Žáci 7.–9. ročníku si vybírají z nabídky volitelných předmětů uvedených příloze ŠVP. Aktuální nabídka se řídí personálními a technickými možnostmi školy. V 7. ročníku volí žáci 1 volitelný předmět, v 8. a 9. ročníku 2 volitelné předměty. Nabízené volitelné předměty rozvíjejí a rozšiřují témata vyučovaná v povinných předmětech. Volitelný předmět je vyučován, pokud se k němu přihlásí minimálně 7 žáků ve školním roce. Další podmínkou výuky volitelných předmětů je celkový počet skupin, který se řídí průměrným počtem cca 14 žáků na skupinu. Pro výuku volitelných předmětů jsou vytvářeny skupiny žáků ze stejného nebo různých ročníků.

Volitelné předměty čerpají 5 vyučovacích hodin z disponibilní časové dotace.

Nepovinné předměty

Jako nepovinný předmět je vyučováno náboženství. Přihlášení žáci jsou ve skupinách vytvořených z různých ročníků.

Průřezová témata

Přehledné znázornění plnění jednotlivých průřezových témat je uvedeno v kapitole 3.5.

Přehled předmětů povinných a volitelných

Vzdělávací oblasti	**Předměty 1. stupeň** *název – zkratka*	**Předměty 2. stupeň** *název – zkratka*
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk – Čj	Český jazyk – Čj VP – Cvičení v českém jazyce – Cvč VP – Výchova k dramatickým dovednostem – Vdd
	Anglický jazyk – Aj	Anglický jazyk – Aj Německý jazyk – Nj VP – Konverzace v anglickém jazyce – Ka
Matematika a její aplikace	Matematika – M	Matematika – M VP – Logické hry – Lh
Informační a komunikační technologie	Informatika – Inf	Informatika – Inf VP – Mediální výchova – Mv VP – Informační technologie – It
Člověk a jeho svět 1. stupeň	Prvouka – Prv Přírodověda – Přv Vlastivěda – Vl	
Člověk a příroda 2. stupeň		Fyzika – F Zeměpis – Z Globální problémy – Gp Chemie – Ch Přírodopis – Př VP – Biologické praktikum – Bio
Člověk a společnost 2. stupeň		Dějepis – D Výchova k občanství – Vo
Umění a kultura	Hudební výchova – Hv	Hudební výchova – Hv
	Výtvarná výchova – Vv	Výtvarná výchova – Vv VP – Užité výtvarné činnosti – Uvč
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti – Pč	Pracovní činnosti – Pč
Člověk a zdraví	Tělesná výchova – Tv	Tělesná výchova – Tv VP – Sportovní aktivity – Sa
		Výchova ke zdraví – Vz

Pozn. VP – volitelný předmět

Přechodové školní roky při změně školního vzdělávacího programu

Přidané hodiny Čj, M, Přv, Př a Z v tomto novém ŠVP neznamenají změnu v obsahu učiva, hodiny byly přidány z důvodu navýšení důkladného procvičování a nácviku dovedností.
Učivo dřívějšího předmětu Osv je rozprostřeno do předmětů Vo a Vz v ročnících.

UČEBNÍ PLÁNY - PŘECHOD PŘI ZMĚNĚ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

2012/2013

V 1.– 9. časové dotace ŠVP č.j. ZŠ-0172/2012

oblasti	Předmět / Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Σ 1.-5.	6.	7.	8.	9.	Σ 6.-9.	pozn.
					STARÉ								
jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	8	8	8	8	7	39	4	4	4	4	16	
	Dramatická výchova	1	1	1			3						
	Anglický jazyk	1	2	3	3	3	12	3	3	3	3	12	
	Německý jazyk								2	2	2	6	
matematika	Matematika	4	4	5	5	5	23	4	4	4	4	16	
ICT	Informatika					1	1	1	1			2	
člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			6						
	Přírodověda				1	2	3						
	Vlastivěda				2	2	4						
člověk a příroda	Chemie									2	2	4	
	Fyzika							2	2	2	1	7	
	Přírodopis							2	1	2	2	7	
	Globální problémy										1	1	
	Zeměpis							2	2	1	2	7	
člověk a společnost	Dějepis							2	2	2	2	8	
	Výchova k občanství							1	1	1	1	4	
	Oso. a soc. výchova							1	1	1	1	4	
umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6	
člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	1		1	1	3	
člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8	
	Výchova ke zdraví								1	1		2	
	Volitelné předměty								1	2	2	5	
	Disponibilní dotace												
	Týdenní dotace	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26		28-30	28-30	30-32	30-32		
	Týdenní dotace naše	21	22	24	25	26		28	30	32	32		
	nepovinný předmět	* příslušnost k ročníku											
	Náboženství	*	*	*	*	*		*					

2013/2014

přechodový rok

Předmět / Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Σ 1.-5.	6.	7.	8.	9.	Σ 6.-9.	pozn.
	NOVÉ			STARÉ								
Český jazyk	9	8	9	8	7	41	5	4	4	4	17	
~~Dramatická výchova~~												
Anglický jazyk	1	2	3	3	3	12	3	3	3	3	12	rozš. Aj od 5.r.
Německý jazyk								2	2	2	6	
Matematika	4	4	5	5	5	23	5	5	4	5	19	rozš. M od 5.r.
Informatika					1	1	1	1			2	
Prvouka	2	2	2			6						
Přírodověda				1	2	3						
Vlastivěda				2	2	4						
Chemie									2	2	4	
Fyzika							2	2	2	1	7	
Přírodopis							2	2	2	2	8	
Globální problémy										1	1	
Zeměpis							2	2	2	2	8	
Dějepis							2	2	2	2	8	
Výchova k občanství							1	1	1	1	4	
~~Oso. a soc. výchova~~												
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6	
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	1		1	1	3	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8	
Výchova ke zdraví								1	1		2	
Volitelné předměty								1	2	2	5	
Disponibilní dotace												
Týdenní dotace	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26		28-30	28-30	30-32	30-32		
Týdenní dotace naše	21	21	24	25	26		29	31	32	32		
nepovinný předmět	* příslušnost k ročníku											
Náboženství	*	*	*	*	*		*					

2014/2015

přechodový rok

Předmět / Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Σ 1.-5.	6.	7.	8.	9.	Σ 6.-9.	pozn.
	NOVÉ				STARÉ							
Český jazyk	9	8	9	8	7	41	5	4	4	4	17	
~~Dramatická výchova~~												
Anglický jazyk	1	2	3	3	3	12	3	3	3	3	12	rozš. Aj od 5.r.
Německý jazyk								2	2	2	6	
Matematika	4	4	5	5	5	23	5	4	4	5	18	rozš. M od 5.r.
Informatika					1	1	1	1			2	
Prvouka	2	2	2			6						
Přírodověda				1	2	3						
Vlastivěda				2	2	4						
Chemie									2	2	4	
Fyzika							2	2	2	1	7	
Přírodopis							2	2	2	2	8	
Globální problémy										1	1	
Zeměpis							2	2	2	2	8	
Dějepis							2	2	2	2	8	
Výchova k občanství							1	1	1	1	4	
~~Oso. a soc. výchova~~												
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6	
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	1		1	1	3	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8	
Výchova ke zdraví								1	1		2	
Volitelné předměty								1	2	2	5	
Disponibilní dotace												
Týdenní dotace	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26		28-30	28-30	30-32	30-32		
Týdenní dotace naše	21	21	24	25	26		29	30	32	32		
nepovinný předmět	* příslušnost k ročníku											
Náboženství	*	*	*	*	*		*					

2015/2016

V 1.– 9. časové dotace ŠVP č.j. ZŠ-0210/2013

Předmět / Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Σ 1.-5.	6.	7.	8.	9.	Σ 6.-9.	pozn.
	NOVÉ											
Český jazyk	9	8	9	8	7	41	5	4	4	4	17	
~~Dramatická výchova~~												
Anglický jazyk	1	2	3	3	3	12	3	3	3	3	12	rozš. Aj od 5.r.
Německý jazyk								2	2	2	6	
Matematika	4	4	5	5	5	23	5	4	4	4	17	rozš. M od 5.r.
Informatika					1	1	1	1			2	
Prvouka	2	2	2			6						
Přírodověda				2	2	4						
Vlastivěda				2	2	4						
Chemie									2	2	4	
Fyzika							2	2	2	1	7	
Přírodopis							2	2	2	2	8	
Globální problémy										1	1	
Zeměpis							2	2	2	2	8	
Dějepis							2	2	2	2	8	
Výchova k občanství							1	1	1	1	4	
~~Oso. a soc. výchova~~												
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6	
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	1		1	1	3	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8	
Výchova ke zdraví								1	1		2	
Volitelné předměty								1	2	2	5	
Disponibilní dotace												
Týdenní dotace	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26		28-30	28-30	30-32	30-32		
Týdenní dotace naše	21	21	24	26	26		29	30	32	31		
nepovinný předmět	* příslušnost k ročníku											
Náboženství	*	*	*	*	*		*					

5. Učební osnovy

5.1. Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1. Český jazyk – první stupeň

5.1.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět český jazyk je zařazen do všech ročníků jako povinný s nejvyšší hodinovou dotací. Jeho obsahem je naplňování výstupů tohoto předmětu stanovených RVP pro základní vzdělávání a výstupů průřezových témat.

Český jazyk je prostředkem komunikace, ale i předmětem poznávání. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojí, umožňují získávat poznatky ve všech dalších oborech. Cílem je naučit žáky kultivovaně a spisovně se vyjadřovat jak ústně, tak i písemně ve škole i v běžných situacích. Tím je rozvíjeno i myšlení žáka a jeho rozumové schopnosti. Ve vyučování literatury je cílem, aby si žáci osvojili základy literární kultury a stali se aktivními čtenáři.
Výuka je organizována ve třídách, některá témata z oblasti slohu a literatury se realizují formou projektů. Dalšími organizačními formami výuky jsou návštěvy knihoven, práce s textem, knihou a PC.

Nejvýznamnějším cílem předmětu na 1. stupni je ovládnutí čtení a psaní. Důraz klademe především na čtení s porozuměním. Snažíme se žákům obohacovat jejich slovní zásobu a dále rozvíjíme jejich schopnost dorozumět se česky. Nenásilnou formou vedeme žáky ke spisovnému vyjadřování a k užívání slov a tvarů spisovného jazyka. Díky poznávání struktury jazyka a výuce gramatiky rozvíjíme u žáků komunikační dovednosti.

2. Časové vymezení

1. a 3. ročník – 9 hodin týdně
2. a 4. ročník – 8 hodin týdně
5. ročník – 7 hodin týdně

3. Organizační vymezení

Výuka je organizována v kmenových třídách, některá témata z oblasti slohu a literatury se realizují formou projektů. Dalšími organizačními formami výuky jsou návštěvy knihoven, práce s textem, knihou a PC.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium; sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah ke mně samému; seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly a sebeovládání; kreativita – pružnost nápadů, originalita a schopnost vidět věci jinak
- **Sociální rozvoj –** komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, komunikace v různých situacích
- **Morální rozvoj –** hodnoty, postoje a praktická etika – schopnost vyjádřit vlastní postoj

Výchova demokratického občana

- **Občan, občanská společnost a stát –** schopnost aktivně uplatňovat a přijímat odpovědnost za své postoje a činy; motivujeme k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším; prohlubujeme empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování

Mediální výchova

- **Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení** – receptivní činnosti – pěstování kritického přístupu k reklamě, hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; napomáhání vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vedeme žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- využíváme práci s PC

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vedeme žáky k nalézání chyb v textu a odůvodňování správného řešení
- zařazujeme projektové vyučování
- vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace a četby

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vedeme žáky k přípravě a udržování učebního prostoru

5.1.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Praktické čtení	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte správně a s porozuměním, plynule a přiměřeně rychle jednoduché věty po slovech a mluvních taktech	zavádí jazykovou přípravu na čtení	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
						učí žáky slabičně analytickému způsobu čtení	rozhovor	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
						vede žáky k plynulému čtení s porozuměním	vypravování	
						učí žáky reprodukovat text vlastními slovy	popis	
							dramatizace	
							vysvětlování	
							didaktické hry	
							práce s učebnicí	
							frontální, individuální, samostatná práce	
			Praktické naslouchání	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	umí pozorně a soustředěně naslouchat	učí žáky naslouchat	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					umí reagovat na otázky		rozhovor	
					dokáže na základě ústního nebo písemného zadání splnit jednoduchý úkol		vypravování	
			Věcné naslouchání		dokáže na základě ústního nebo písemného zadání splnit jednoduchý úkol		popis	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání
							dramatizace	
							vysvětlování	
							didaktické hry	
							práce s učebnicí	
							frontální, individuální, samostatná práce	
			Naslouchání	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáka správně dýchat, vyslovovat souhlásky i samohlásky	dechová a hlasová cvičení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, kreativita – schopnost vidět věci jinak
			Mluvený projev		učí se základní pravidla zdvořilého vystupování	vede ke správné artikulaci a uvolnění jazyka	didaktické hry	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích, kooperace – rozvoj sociálních dovedností pro komunikaci
					včas a správně reaguje	vede žáky k užívání zdvořilostních obratů (pozdrav, prosba, poděkování, oslovení, otázka, příkaz, žádost)	dramatizace	VDO – OOSS – přijímat odpovědnost za své postoje i činy
							dialogické metody	
							situační metody	
							skupinová práce	
			Naslouchání	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky správnému držení těla a dýchání	artikulační cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, seberegulace, sebeorganizace – cvičení sebekontroly

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvený projev	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	umí soustředěně naslouchat	vede je ke zřetelné výslovnosti a správné intonaci	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – technika řeči
			Čtení		čte plynule a srozumitelně	snaží se společně odstraňovat nedostatky	didaktické hry	
						při cvičení dechu respektujeme hygienické zásady	dramatizace	
							zpěv	
			Mluvený projev	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky správnému použití slovního přízvuku a vhodné intonace	artikulační cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
						učí žáky správnému držení těla a dýchání	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – technika řeči
						rozvíjí kulturu mluvené řeči	didaktické hry	OSV – OR – psychohygiena – efektivní komunikace
						při cvičení dechu respektuje hygienické zásady	dramatizace	
							zpěv	
				volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky vyjadřovat se kultivovaně	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – temperament, postoje, seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání
					vhodně používá mimojazykové prostředky – mimiku, gesta	vede žáky k umírněné mimice a gestikulaci	dramatizace	OSV – SR – komunikace – řeč těla
					vyjadřuje se vhodně v závislosti na komunikační situaci	učí žáky komunikačním pravidlům	dialogické metody	
						učí reagovat na pocity druhého		
				na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	dokáže souvisle hovořit ve větách	rozvíjí vyjadřovací schopnosti a dovednosti	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
				na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	dovede se vyjadřovat prostě a souvisle, uspořádaně a jasně v krátkých mluvených projevech	rozvíjí slovní zásobu	motivační cvičení	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					dokáže formulovat své myšlenky	učí je odlišit podstatné od vedlejšího	komunitní kruh	přesah – Prv
					umí tvořit věty, vede rozhovor, vypráví, reprodukuje jednoduchý text	učí je porozumět otázce	dialogické metody	
					tvoří otázky a odpovědi v navozených dialozích		dramatizace	
							práce s textem	
			Písemný projev	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dodržuje základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním	vhodně žáka motivuje	nápodoba pohybu	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování,pozornost, soustředění
					píše čitelně a úhledně	učí správnému sezení a držení těla a psacího náčiní	motivační cviky a říkadla	
					vhodně zachází s grafickým materiálem	dbá na dodržování hygienických návyků		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Písemný projev	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	umí psát správné tvary písmen a číslic ve větší velikosti a liniatuře	uvolňuje ruku kresebnými cviky	názorný výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					píše a správně spojuje písmena, slabiky a slova	učí psaní správných tvarů psacího písma a číslic	opis, přepis	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje učení, seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
					ovládá interpunkci a znaménka	vede žáky ke kontrole napsaných tvarů písmen a textu	diktát, autodiktát	přesahy – M, Prv
					dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov		práce s chybou	
				píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	zvládá techniku písemného projevu	nacvičuje opis, přepis vět a souvislého textu	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
				píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	pracuje přiměřeným tempem	učí psát adresu, blahopřání, jednoduchý vzkaz	názorné metody	přesah – Prv
					dokáže formulovat jednoduchá sdělení písemnou formou			
			Mluvený projev	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	dokáže reprodukovat jednoduchý text	učí spojovat obsah textu s ilustrací	názorné metody	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					vypravuje podle jednoduché obrázkové osnovy	cvičí pozornost	dialogické metody	přesahy – Prv, Vv
					drží se hlavní linie příběhu	učí hledat souvislosti	dramatizace	
						pomáhá vybírat vhodné postupy	didaktické hry a cvičení	
							skupinová práce	
		Jazyková výchova	Zvuková stránka jazyka	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozlišuje sluchově i vizuálně hlásky a písmena	učí rozeznávat různé tvary téhož písmene	dechová a hlasová cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
					zvládá výslovnost i psaní samohlásek krátkých i dlouhých	seznamuje s pojmy hláska, písmeno, slabika, slovo, věta	didaktické hry a cvičení	přesahy – M, Prv
					zvládá výslovnost i psaní souhlásek a hláskových skupin	vytváří dovednost analýzy a syntézy slabik a slov	názorné metody	
					rozlišuje větu, slovo, slabiku a hlásku z hlediska potřeb čtení a psaní	procvičuje fonematický sluch a písmena	motivační metody	
							manipulace s předměty	
							opis, přepis	
							diktát, autodiktát	
							audiovizuální technika	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Čj	Jazyková výchova	Slovní zásoba a tvoření slov	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná	chápe význam slova a jeho tvarů	rozvíjí vyjadřovací schopnosti	poslech	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání a pozornosti
					hledá nejvýstižnější výrazy pro vlastnosti, pohyb, zvuk a vztah	rozšiřuje slovní zásobu z hlediska potřeb čtení a psaní	práce s textem	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					dokáže přiřadit slovu nadřazenému několik slov podřazených a naopak	cvičí pozornost	didaktické hry a cvičení	přesah – Prv
					hledá výrazy shodné a protikladné	učí nacházet shodné, odlišné a podobné znaky	vyprávění	
					umí tato slova použít ve větách	využívá životních zkušeností žáků		
				užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	rozlišuje spisovné a nespisovné tvary	učí rozlišovat správné a nesprávné tvary slov	slovní metody	přesahy – všechny předměty 1. ročníku
					zná význam slova	vede k tomu, aby si žák zvykal vyjadřovat se spisovným jazykem	didaktické hry a cvičení	
					orientuje se v základních pojmech	dává žákům dostatek příležitostí k mluvenému projevu	dramatizace	
							nápodoba	
			Zvuková stránka jazyka	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky	rozlišuje intonaci vět	nacvičuje správnou intonaci vět	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
			Skladba		tvoří věty podle postoje mluvčího	rozvíjí souvislé, obsahové i formálně správné vyjadřování žáků	didaktické hry a cvičení	
					rozpozná v textu interpunkční znaménka		dramatizace	
					čte se správným přízvukem a intonací		nápodoba	
							vyprávění a vysvětlování	
			Pravopis	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných	píše správně i/y	vyvozuje čtení těchto slabik a učí žáky jejich grafické podobě	názorné metody	přesahy – M, Prv
				ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev	píše správně dě, tě, ně a mě	tvoří věty a učí žáky zaznamenávat jejich grafickou podobu	vysvětlování	
				velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních	píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen	napravuje individuální chyby	opis, přepis	
				pojmenování	pozná a přečte v textu tyto pravopisné jevy	učí sebekontrole	diktát, autodiktát	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Čj	Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	plynule čte jednoduchý text s porozuměním	vzorově čte a recituje dětem	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – originalita
			Tvořivé činnosti s literárním textem		zná říkadla, rozpočitadla a recituje kratší básně	procvičuje čtení tiché i hlasité	dramatizace	přesahy – všechny předměty 1. ročníku
			Poslech literárních textů		reprodukuje svými slovy krátký text	procvičuje techniku čtení	nápodoba	přesahy – všechny předměty 1. ročníku
						nacvičuje správnou intonaci, tempo a výraz přednesu	dechová a hlasová cvičení	přesahy – všechny předměty 1. ročníku
						seznamuje žáky s verši pro děti, říkadly, pohádkami	beseda	
						rozvíjí čtenářský zájem volbou vhodných ukázek		
			Zážitkové čtení a naslouchání	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vypráví o dojmech z přečteného textu	rozvíjí u žáků cit a obraznost	beseda	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					ilustruje text	učí žáky orientovat se v textu	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spravedlnost,respektování
					orientuje se v textu slabikáře, čítanky i prózy pro děti	volí vhodné literární texty	slovní metody	přesah – Prv
						podněcuje žáky k četbě		
			Základní literární pojmy	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	seznamuje se se základními literárními pojmy a útvary	učí žáky pracovat s textem básně i prózy	slovní metody	přesahy – Prv, návštěva knihovny
			Poslech literárních textů		dokáže rozlišit rozpočitadlo, hádanku, říkadlo, báseň, pohádku a bajku	seznamuje žáky se jmény básníků a spisovatelů	beseda	
					zná pojmy sloka, verš a rým	seznamuje žáky s českými pohádkami	didaktické hry a cvičení,práce s knihou	
			Tvořivé činnosti s literárním textem	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	tvoří vlastní výtvarný doprovod	vybírá vhodné literární texty pro tvořivou práci žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímaní,řešení problémů
2.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Poslech literárních textů	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	dramatizuje, vymýšlí a domýšlí děj příběhu	učí děti pracovat s dětskými časopisy a s knihou	dramatizace	OSV – OR – kreativita – pružnost nápadů,schopnost vidět věci jinak
			Zážitkové čtení a naslouchání		vypráví podle obrázkové osnovy		skupinová práce	přesahy – prvouka, Vv, Pč, Hv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Praktické čtení	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte správně a s porozuměním, plynule a přiměřeně rychle složitější věty i souvětí	vede žáky k plynulému čtení s porozuměním, učí žáky reprodukovat text vlastními slovy	vypravování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					upevňuje si techniku čtení		práce s učebnicí	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování
					čte hlasitě i potichu		dramatizace didaktické hry a cvičení	přesahy – M, Prv
			Praktické naslouchání	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	soustředěně naslouchá	učí žáky naslouchat	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění
			Věcné naslouchání		reaguje na otázky		dramatizace	
					dokáže na základě ústního nebo písemného zadání splnit jednoduchý úkol		didaktické hry a cvičení práce s učebnicí	
			Naslouchání	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	zdvořile vystupuje	vede žáky k užívání zdvořilostních obratů	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání, kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích
			Mluvený projev		včas a správně reaguje	učí žáka vyslechnout druhé do konce	dramatizace	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích, kooperace – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
					ovládá techniky mluveného projevu	učí žáka respektovat základní formy společenského styku	dialogické metody	VDO – OOSS – odpovědnost za své postoje činy
					učí se spolupracovat		situační metody skupinová práce	
			Naslouchání	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	ovládá techniky mluveného projevu	vede žáky ke správnému držení těla a dýchání	artikulační cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo
			Mluvený projev		správně užívá slovní přízvuk a vhodně intonuje	snaží se společně odstraňovat nedostatky	dechová a hlasová cvičení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
			Čtení				didaktické hry a cvičení dramatizace zpěv	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov
			Mluvený projev	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ovládá techniky mluveného projevu	rozvíjí znělý hlas	dechová a hlasová cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvený projev	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ovládá techniky mluveného projevu	nacvičuje přiměřené tempo řeči	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
						vede žáky ke správnému držení těla a dýchání	dramatizace	OSV – OR – psychohygiena – uvolnění a relaxace
							zpěv	OSV – SR – komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov
				volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	vhodně používá mimojazykové prostředky – mimiku, gesta	vede žáky ke kultivovanému vyjadřování	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika
					vyjadřuje se vhodně v závislosti na komunikační situaci	vede žáky k umírněné mimice a gestikulaci	dramatizace	OSV – SR – komunikace – cvičení v neverbálním sdělování,technika řeči, výraz řeči
						učí žáky komunikačním pravidlům	dialogické metody	přesahy – všechny předměty 2. ročníku
				na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	souvisle hovoří ve větách	učí žáky dodržovat posloupnost děje na základě pozorování	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednost pro učení
					vyjadřuje se souvisle, uspořádaně a jasně	učí pojmenovávat předměty a jejich vlastnosti	komunitní kruh	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					formuluje své myšlenky	upevňuje vyjadřovací schopnosti a dovednosti	práce s textem	přesah – všechny předměty 2. ročníku
					tvoří věty, vede rozhovor, vypráví a popisuje a reprodukuje jednoduchý text		dramatizace	
				zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dodržuje základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním	upevňuje správné sezení a držení těla a psacího náčiní	nápodoba	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					píše čitelně a úhledně, dbá na celkovou úpravu projevu	dbá na dodržování hygienických návyků		přesahy – M, Prv
			Písemný projev	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	píše písmena a číslice v přirozené velikosti a liniatuře, dodržuje sklon písma	uvolňuje ruku	opis, přepis	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění
					správně spojuje písmena, slabiky, zachovává rozestup písmen	procvičuje správné tvary psacího písma a číslic	diktát, autodiktát	přesahy – M, Prv
					správně užívá velká písmena ve slovech i ve větě a diakritická znaménka	vede žáky ke kontrole napsaných tvarů písmen, číslic a textu	práce s chybou	
					umí opravit své chyby			
				píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	zvládá techniku písemného projevu	procvičuje správné tvary písmen podle tvarových skupin	názorné metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení OSV – SR – mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, přesah – Prv
					pracuje přiměřeným tempem	učí žáky upravovat písemnosti – nadpis, odstavec	slovní metody	
					dokáže formulovat jednoduchá sdělení písemnou formou	procvičuje psaní adres, přání a vzkazů		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Písemný projev	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	dokáže reprodukovat jednoduchý text	vede ke spojování obsahu textu s ilustrací	názorné metody	OSV – OR – kreativita – pružnost nápadů, originalita
					vypravuje podle jednoduché obrázkové osnovy	pomáhá vybírat vhodné postupy	dialogické metody	přesahy – Prv, Vv
					drží se hlavní linie příběhu		didaktické hry a cvičení	
							dramatizace	
		Jazyková výchova	Zvuková stránka jazyka pravopis	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	zvládá výslovnost i psaní všech samohlásek, souhlásek a dvojhlásek	opakuje pojmy hláska, písmeno, slabika, slovo, věta	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					rozlišuje hlásky, správně vyslovuje dlouhé a krátké samohlásky	procvičuje fonematický sluch a písmena	názorné metody	přesahy – M, Prv
					vyslovuje a píše správně souhlásky znělé a neznělé na konci a uvnitř slov	učí žáky odůvodňovat pravopis znělých a neznělých souhlásek	procvičování	
					zná abecedu			
			Slovní zásoba a tvoření slov	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	rozlišuje slova nadřazená, podřazená a souřadná	učí rozlišovat slova na základě podobnosti či shody významu	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování,řešení problémů
					hledá výrazy s podobným a protikladným významem	rozvíjí vyjadřovací schopnosti učí hodnotit slova z hlediska spisovnosti, nespisovnosti a citového zabarvení	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					zná alespoň některá mnohovýznamová slova a dokáže vysvětlit jejich význam		vyprávění	přesah – Prv
				porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	chápe pojmy děj, věc, okolnost, vlastnost	učí žáky rozlišovat význam slov, učí je chápat pojmy věc, děj, okolnost, vlastnost, vede žáky k uvědomělejšímu výběru slov ve vyjadřování, rozvíjí rozumové schopnosti, učí žáky třídit slova podle určitých znaků určitých znaků	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					roztřídí slova na základě okolnosti, kterou vyjadřují (děj, věc, okolnost, vlastnost)		slovní metody	
					dokáže přiřadit zadaná slova k jejich zobecněnému významu		dramatizace	
					chápe význam slov		názorné pomůcky	
				rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	chápe význam pojmu slovní druhy		práce s textem	
					poznává podstatná jména, přídavná jména, slovesa, předložky a spojky v textu	učí žáky na základě významu přiřazovat slova k určitému slovnímu druhu	slovní metody	
					zařazuje vybraná slova ke slovním druhům	rozvíjí rozumové schopnosti	didaktické hry a cvičení	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Jazyková výchova	Slovní zásoba a tvoření slov	užívá v mluveném projevu správné gram. tvary slovních druhů	rozlišuje spisovné a nespisovné tvary	rozvíjí slovní zásobu žáků	práce s textem	přesahy – všechny předměty 2. ročníku
					rozpozná v textu slova s příznakem věci, vlastnosti a děje	učí žáky na základě významu přiřazovat slova k určitému slovnímu druhu	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					učí se třídit slova podle různých znaků	pečuje o spisovnou výslovnost žáků	didaktické hry a cvičení	
			Skladba	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	umí spojit jednoduché věty do souvětí	vede žáky k rozvitému vyjadřování	práce s textem	přesahy – všechny předměty 2. ročníku
					na základě vlastní zkušenosti používá v mluveném projevu i souvětí	rozvíjí slovní zásobu žáků	slovní metody	
					dokáže v textu vyhledat spojky a, i, ani, nebo	seznamuje žáky se spojkami a, i, ani, nebo a jinými spojovacími výrazy	didaktické hry a cvičení	
				spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	při řeči mezi větami v souvětí dělá pauzy a v textu vyhledá čárky	připravuje žáky na uspořádání vět v souvětí	didaktické hry a cvičení	přesahy – všechny předměty 2. ročníku
					rozlišuje spojení slov a spojení vět	učí rozlišovat spojky mezi větami a jednotlivými slovy		
				rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	tvoří věty ze slov podle správného pořádku	postupně vede žáky ke správnému tvoření vět	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování,řešení problémů
			Zvuková stránka jazyka		rozlišuje melodii vět oznamovacích, tázacích, rozkazovacích a přacích	učí žáky rozlišovat oznámení, dotaz, rozkaz a přání	slovní metody	
					rozlišuje druhy vět podle významu	učí užívat správnou melodii	didaktické hry a cvičení	
					rozhoduje se o druhu věty a o psaní interpunkce	učí žáky používat interpunkci vět		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Jazyková výchova	Pravopis	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat, místních pojmenování	orientuje se v rozdělení hlásek	učí žáky třídit souhlásky	názorné metody	
					píše správně a odůvodňuje i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	učí žáky správně odůvodňovat pravopisné jevy	slovní metody	
					vyslovuje a píše správně skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; ú/ů	zajišťuje spirálové opakování učiva	písemné metody	
					poznává rozdíl mezi slyšeným a psaným	napravuje individuální chyby		OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování
					píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen			
		Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	uvědoměle a plynule čte kratší i delší větné celky se správným přízvukem, frázováním a intonací	kontroluje porozumění obsahu čteného textu	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
			Tvořivé činnosti s literárním textem			procvičuje techniku čtení	dramatizace	přesah – Prv
			Poslech literárních textů		začíná s tichým čtením	seznamuje žáky s různými druhy literárních textů	nápodoba	
					čte s porozuměním	dramatizuje pohádky a říkadla	dechová a hlasová cvičení	
					zná a vymýšlí říkadla, rozpočitadla a recituje kratší básně a prózu		beseda	
					vypráví o dojmech z přečteného textu	rozvíjí u žáků cit a obraznost	beseda	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					ilustruje text	učí žáky orientovat se v textu	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost,spravedlnost, respektování
					orientuje se v textu čítanky i prózy pro děti	volí vhodné literární texty	slovní metody	přesah – Prv
					klade otázky k přečtenému textu	podněcuje žáky k četbě		
			Základní literární pojmy	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších,	seznamuje se se základními literárními pojmy a útvary	učí žáky pracovat s textem básně i prózy	slovní metody	přesahy – Prv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Literární výchova	Poslech literárních textů	odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	dokáže rozlišit rozpočitadlo, hádanku, říkadlo, báseň, pohádku a bajku	seznamuje žáky se jmény básníků a spisovatelů	beseda	
					zná pojmy sloka, verš a rým	seznamuje žáky s českými pohádkami	didaktické hry a cvičení	
					individuálně si vybírá četbu podle svých zálib	usměrňuje výběr vhodných knih a časopisů	práce s knihou	
			Tvořivé činnosti s literárním textem	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	tvoří vlastní výtvarný doprovod	vybírá vhodné literární texty pro tvořivou práci žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pro řešení problémů
			Poslech literárních textů		dramatizuje, vymýšlí a domýšlí děj příběhu	učí děti pracovat s dětskými časopisy a s knihou	dramatizace	OSV – OR – kreativita – pružnost nápadů, originalita
			Zážitkové čtení a naslouchání		vypráví podle obrázkové osnovy	učí žáky pracovat s osnovou	skupinová práce	přesahy – Prv, Vv, Pč, Hv
					pokouší se hodnotit činy postav, jejich postoje a city		návštěva divadelních představení	
				pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	učí se sestavovat vlastní osnovu příběhu	učí žáky pracovat s osnovou	návštěva divadelních představení	přesahy – Prv, Vv, Pč, Hv
3.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Praktické čtení	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte správně, uvědoměle a plynule hlasitě věty i souvětí přiměřených textů	zdokonaluje a rozvíjí čtenářské dovednosti	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
			Věcné čtení		čte výrazně se správným větným přízvukem a modulací hlasu v souvislosti s obsahem	podněcuje žáky k četbě	didaktické hry	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
					přechází k rychlému tichému čtení	diagnostikuje žáky	dramatizace	
					uvědoměle si osvojuje obsah textů	věnuje pozornost výraznému čtení a předčítání	práce s textem	
					umí předčítat		skupinová,individuální, samostatná práce	
			Praktické naslouchání	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	umí soustředěně a pozorně naslouchat	rozvíjí rozumové schopnosti žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
			Věcné naslouchání		orientuje se v textu	rozvíjí vyjadřovací schopnosti	dramatizace	
					umí reagovat otázkami na pokyny	cvičí žáky v užívání různých myšlenkových postupů	didaktické hry	
					správně plní zadané úkoly přiměřené složitosti	učí žáky naslouchat	práce s učebnicí	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání
							frontální, skupinová, samostatná práce	
			Naslouchání	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky vybírat vhodné komunikační prostředky a výrazy	dechová a hlasová cvičení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání a prožívání

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvený projev	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	vyjadřuje se souvisle, umí klást otázky	učí žáky používat zdvořilostní obraty	cvičení na rozvíjení artikulace a výslovnosti	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích, kooperace – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
					zná základní komunikační pravidla	pěstuje kulturu mluvené řeči	didaktické hry	VDO – OOSS – schopnost přijímat odpovědnost za své činy
					učí se vyjadřovat závisle na komunikační situaci		dramatizace	
					používá vhodná gesta a mimiku	pěstuje kulturu mluvené řeči	dialogické metody	
			Naslouchání	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	ovládá základy techniky mluveného projevu	procvičuje zřetelnou artikulaci a výslovnost	artikulační cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje učení,já jako zdroj informací o sobě, sebereguláce a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
			Mluvený projev		umí soustředěně naslouchat	dbá na správné dýchání	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
			Čtení		čte plynule a výrazně se správným slovním i větným přízvukem	diagnostikuje žáky	didaktické hry	
						odstraňuje nedostatky	dramatizace	
							zpěv	
			Mluvený projev	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky správnému držení těla a dýchání	artikulační cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, sebereguláce a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
						rozvíjí kulturu mluvené řeči	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
						dbá na hygienu hlasového projevu	didaktické hry	OSV – OR – psychohygiena – dobrý vztah k sobě samému, uvolnění
							dramatizace	
							zpěv	
				volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky vyjadřovat se kultivovaně	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – jak se promítá mé já v mém chování, sebereg. a sebeorganizace – regul. vlastního jednání
					vhodně používá mimojaz. prostředky – mimiku, gesta	vede žáky k umírněné mimice a gestikulaci	dramatizace	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					vyjadřuje se vhodně v závislosti na komun. situaci	učí žáky komunikačním pravidlům	dialogické metody	
						učí reagovat na pocity druhého		
						vede žáky k pochopení dokonalosti verbální komunikace		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Písemný projev	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	umí vyprávět pohádku, povídku, pověst vlastními slovy	rozvíjí vyjadřovací schopnosti a dovednosti	dramatizace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pro řešení problémů
					umí popisovat jednoduché předměty i činnosti	rozvíjí slovní zásobu	dialogické metody	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					dovede se vyjadřovat prostě a souvisle, uspořádaně a jasně v krátkých projevech	učí je odlišit podstatné od vedlejšího	práce s textem	přesah – Prv, Vv
					umí využívat jednoduchou osnovu	učí je klást otázky	didaktické hry a cvičení	
					tvoří otázky a odpovědi v navozených dialozích	učí žáky využívat jednoduchou osnovu		
				zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dodržuje základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním	zajišťuje vhodné pracovní podmínky	hromadná, skupinová, individualizovaná forma práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednost pro učení
					vhodně zachází s grafickým materiálem	kontroluje správné sezení a držení těla a psacího náčiní	názorná metoda	
						dbá na dodržování hygienických návyků	slovní výklad	
				píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře	vede žáky k automatizaci psacího pohybu	názorné metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování
					dodržuje sklon písma	učí žáky provádět kontrolu vlastního projevu	procvičování	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje učení, seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
					píše čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě	vede žáky k celkové úpravě všech písemností		přesahy – M, Prv
				píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	poznává různé žánry písemného projevu	učí žáky vyplňovat jednoduché tiskopisy	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznáván – cvičení dovedností zapamatování
					vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu	vede žáky k psaní krátkých zápisků	názorné metody	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy
					umí napsat krátký dopis, blahopřání, pozdrav z prázdnin	učí žáky psát stručně, přehledně a čitelně krátký text		přesah – Prv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvený projev	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	učí spojovat obsah textu s ilustrací	názorné metody	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vypravuje podle jednoduché obrázkové osnovy	cvičí pozornost	dialogické metody	přesahy – Prv, Vv
					drží se hlavní linie příběhu	učí hledat souvislosti	dramatizace	
					domýšlí příběh	pomáhá vybírat vhodné postupy	didaktické hry a cvičení	
		Jazyková výchova	Zvuková stránka jazyka	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	sluchem rozlišuje hlásky,zvládá výslovnost samohlásek, souhlásek a hláskových skupin správně vyslovuje dlouhé a krátké samohlásky	prohlubuje znalosti z 2. ročníku	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
			Pravopis		vyslovuje a píše správně souhlásky znělé a neznělé na konci a uvnitř slov	vede žáky k uvědomění si slovního přízvuku	názorné metody	přesah – Prv
					umí najít slovní přízvuk a správně jej klást i v předložkových výrazech	aktivně zapojuje žáky do řešení konkrétních úkolů	procvičování	
					orientuje se v abecedním řazení slov			
			Slovní zásoba a tvoření slov	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná,nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	rozlišuje slova nadřazená, podřazená a souřadná	učí rozlišovat slova na základě podobnosti či shody významu	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
					rozlišuje slova protikladná a souznačná	rozvíjí vyjadřovací schopnosti	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					vyhledává slova příbuzná	prohlubuje chápání příbuznosti slov pro výcvik v pravopisu (i,y po obojetných souhláskách)	slovní metody	přesah – Prv
					zařazuje slova do významových okruhů	prohlubuje učivo 2. ročníku		
				porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	chápe pojmy děj, věc, okolnost, vlastnost	učí žáky rozlišovat význam slov	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – pružnost nápadů
					roztřídí slova na základě okolnosti, kterou vyjadřují (děj, věc, okolnost, vlastnost)	učí je chápat pojmy věc, děj, okolnost, vlastnost	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů
					dokáže přiřadit zadaná slova k jejich zobecněnému významu	vede je k uvědomělejšímu výběru slov ve vyjadřování	dramatizace	
					chápe význam slov	rozvíjí rozumové schopnosti	názorné pomůcky	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3	Čj	Jazyková výchova	Slovní zásoba a tvoření slov	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	chápe význam pojmu slovní druhy	učí žáky třídit slova z hlediska skladebního a tvaroslovného	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
						učí žáky na základě významu přiřazovat slova k určitému slovnímu druhu	slovní metody	
					zařazuje vybraná slova ke slovním druhům podle určeného postupu	postupně žáky seznamuje se slovními druhy ohebnými a neohebnými	didaktické hry a cvičení	
				rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	zařazuje vybraná slova ke slovním druhům podle určeného postupu	automatizuje postupy při rozlišování vybraných slovních druhů	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání
			Tvarosloví	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	rozlišuje spisovné a nespisovné tvary slov	rozvíjí slovní zásobu žáků	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů
					rozlišuje u podstatných jmen rod, číslo a životnost	vede žáky k pochopení pojmů rod, číslo a životnost	slovní metody	přesahy – všechny předměty 3. ročníku
							didaktické hry a cvičení	
					pozná přídavná jména			
					pozná infinitiv u sloves, rozlišuje osobu, číslo a čas sloves	seznamuje žáky s mluvnickými významy sloves		
			Skladba	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	rozliší větu jednoduchou a souvětí podle významu, melodie, přestávek a interpunkce	vede žáky k rozvitému vyjadřování	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					rozliší jednotlivé věty souvětí podle sloves	učí žáky vysvětlovat a odůvodňovat řešení daných úkolů	slovní metody	přesahy – všechny předměty 3. ročníku
					zná funkci spojek a spojovacích výrazů, chápe interpunkci	seznamuje žáky se spojkami a spojovacími výrazy, procvičujeme interpunkci	didaktické hry a cvičení	
						učí žáky všímat si významu slov		
				rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	rozlišuje a tvoří věty podle postoje mluvčího	prohlubuje dříve osvojené učivo	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti soustředění, dovednosti pro učení
					vybírá vhodné jazykové prostředky	učí žáky rozlišovat oznámení, dotaz, rozkaz a přání	slovní metody	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Čj	Jazyková výchova	Skladba	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	dodržuje pořádek slov ve větě	učí žáky používat správnou melodii a interpunkci vět	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti, dovednosti pro učení
			Pravopis	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách	odůvodní a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	prohlubuje učivo 2. ročníku	názorné metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
				ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev	pamatuje si vyjmenovaná slova, pozná slova příbuzná a umí odůvodnit jejich pravopis	procvičuje řadu vyjmenovaných slov současně se slovy příbuznými	slovní metody	
				velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních	odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ů/ú – mimo morfologický šev	učí žáky správně odůvodňovat pravopisné jevy	písemné metody	
				pojmenování	odůvodňuje pravopis velkých písmen na začátku věty a v typických případech vlastních jmen	napravuje individuální chyby		
		Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	uvědoměle a plynule čte kratší i delší větné celky se správným přízvukem, frázováním a intonací	kontroluje porozumění obsahu čteného textu	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – schopnosti dotahovat nápady do reality
			Tvořivé činnosti s literárním textem			procvičuje techniku čtení	dramatizace	přesah – Prv
			Poslech literárních textů		uvědoměle si osvojuje obsah textu,umí ho volně reprodukovat	seznamuje žáky s různými druhy literárních textů	nápodoba	
					čte s porozuměním	dramatizuje pohádky, povídky nebo básně s dějem	dechová a hlasová cvičení	
					přednáší básně i úryvky prózy	rozvíjí čtenářské dovednosti a kulturu mluveného slova	beseda	přesah – Prv
			Zážitkově čtení a naslouchání	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vypráví o dojmech z přečteného textu	rozvíjí u žáků cit a obraznost	beseda	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
			tvořivé činnosti s literárním textem		vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu	učí žáky orientovat se v textu	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – analýza vlastních a cizích postojů a hodnot

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Čj	Literární výchova	Tvořivé činnosti s literárním textem	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	orientuje se v textu čítanky i prózy pro děti	volí vhodné literární texty	slovní metody	přesah – Prv
					umí vylíčit atmosféru příběhu	podněcuje žáky k četbě		
					ilustruje text			
			Základní literární pojmy	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozliší poezii a prózu	učí žáky pracovat s textem básně i prózy	slovní metody	přesahy – Prv
					dokáže rozlišit rozpočitadlo, hádanku, říkadlo, báseň, pohádku, bajku, povídku a pověst	seznamuje žáky se jmény básníků a spisovatelů	beseda	
					zná pojmy sloka, verš, rým, přirovnání	seznamuje žáky s českými pohádkami	didaktické hry a cvičení	
					zná pojmy postava, děj, prostředí	usměrňuje výběr vhodných knih a časopisů	práce s knihou	
			Tvořivé činnosti s literárním textem	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	tvoří vlastní výtvarný doprovod	vybírá vhodné literární texty pro tvořivou práci žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
			Poslech literárních textů		dramatizuje, vymýšlí a domýšlí děj příběhu	učí děti pracovat s dětskými časopisy a s knihou	dramatizace	OSV – OR – kreativita – pružnost nápadů, originalita
			Zážitkové čtení a naslouchání		vypráví podle obrázkové osnovy	učí žáky pracovat s osnovou	skupinová práce	přesahy – Prv, Vv, Pč, Hv
					pokouší se hodnotit činy postav, jejich postoje a city	učí žáky tvořit jednoduchý scénář	návštěva divadelních představení	
					učí se sestavovat vlastní osnovu příběhu			
					umí vyjádřit myšlenky, které se mu líbí			
4.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Praktické čtení	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte plynule, správně a uvědoměle nahlas přiměřeně náročné texty	zdokonaluje a rozvíjí čtenářské dovednosti	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					čte se správným slovním i větným přízvukem, s přirozenou intonací a správným frázováním	podněcuje žáky k četbě	didaktické hry	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
					zvládá uvědomělé a dostatečně rychlé čtení tiché	diagnostikuje žáky, pomáhá odstraňovat čtenářské nedostatky	dramatizace	
					prokazuje, že porozuměl textu	věnuje pozornost výraznému čtení a předčítání	práce s textem	
							skupinová,individuální, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Věcné čtení	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	třídí získané informace, rozlišuje podstatné a nepodstatné	učí žáky vyhledávat informace a zpracovávat je	slovní metody	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – identifikování základních orientačních prvků v textu
			Písemný projev		shrnuje a zaznamenává základní informace	učí žáky rozlišovat podstatné od nepodstatného	projektové vyučování	přesahy – Přv, Vl, M
					vyhledává informace v učebnicích a v encyklopediích	učí žáky vést si vlastní dokumentaci	práce s textem	
					využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech	vede žáky k práci s různými zdroji	skupinová,individuální, samostatná práce	
						vede žáky k samostatnému rozhodování		
			Věcné čtení	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	rozumí jednoduchému sdělení	podporuje samostatné rozhodování	slovní metody	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
			Naslouchání		orientuje se v textu	pomáhá vybírat vhodné postupy	práce s textem	přesahy – Přv, Vl, M
					všímá si rozdílů zpracování různých sdělení			
			Věcné čtení	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	orientuje se v naučných textech přiměřených věku	vede žáky k porozumění věcným informacím – faktům, souvislostem a závěrům	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
			Mluvený projev		umí vyhledat podstatu sdělení	učí žáky hodnotit různá sdělení	práce s textem	přesahy – Přv, Vl, M
					promýšlí posloupnost děje	učí žáky zestručnit obsah sdělení do hlavních myšlenek		
					reprodukuje obsah sdělení			
				vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	poznává a nacvičuje základní komunikační pravidla dialogu	učí žáky vstřícně komunikovat s okolím	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje učení
			Věcné naslouchání		umí výstižně a stručně telefonovat	vede žáky k toleranci a vzájemnému respektu	dramatizace	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání
					vstupuje do kontaktu s jinými lidmi	učí žáky řešit konfliktní situace	komunitní kruh	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					umí zanechat stručný a srozumitelný vzkaz na záznamníku	vede žáky ke srozumitelnému vyjadřování myšlenky		
						učí žáky respektovat pravidla dialogu		
			Mluvený projev	rozpoznává manipulativní	vnímá možnost a nebezpečí manipulace	vede žáky k správnému výběru základních a podstatných informací	diskuse	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Věcné naslouchání	komunikaci v reklamě	porovnává různé názory	vede žáky ke zvažování kladů a záporů	práce s PC	MV – RČ – kritické čtení vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
					učí se vhodně argumentovat	učí žáky rozlišovat škodlivé vlivy reklamy	situační hry	
				rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	učí se vhodně argumentovat	učí žáky na základě získaných informací vytvářet si vlastní názor	práce s médii	
						učí je kriticky myslet		
			Mluvený projev	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	ovládá základy techniky mluveného projevu	pečuje o techniku mluvené řeči	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – řeč těla, zvuků a slov
					dbá na kulturu jazykových projevů	seznamuje žáky s nahranými ukázkami poezie a prózy	didaktické hry a cvičení	přesahy – všechny předměty 4. ročníku
					výrazně čte a výrazně se vyjadřuje	rozvíjí čtenářské dovednosti	dramatizace	
					umí měnit sílu, tempo, výšku a barvu hlasu podle obsahu textu	učí žáky vyjádřit své názory a pocity	práce s médii	
				rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	porovnává význam slov	procvičuje správnou výslovnost	slovní metody	OSV – SR – komunikace – řeč těla, zvuků, slov, předmětů a prostředí vytvořeného člověkem
					porovnává spisovnou podobu slov s užívanými nespisovnými slovy	upozorňuje žáky na chyby ve výslovnosti	didaktické hry a cvičení	přesahy – všechny předměty 4. ročníku
					rozlišuje spisovný, hovorový a nespisovný jazyk	učí je porovnávat spisovnou a nespisovnou podobu jazyka	dramatizace	
					umí nahradit nevhodné jazykové prostředky v běžné mluvě vhodnými spisovnými výrazy	objasňuje žákům nezvyklá slova objevovaná při četbě		
			Písemný projev	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	seznamuje se s ustálenou formou dopisu, rozlišuje různé druhy dopisů	učí žáky vybírat komunikační žánry podle dané situace	metody slovní	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					zvládá techniku psaní, píše správně po stránce formální i obsahové	vede žáky k rozlišování spisovných a nespisovných tvarů slov	metody názorně – demonstrační	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování a řešení problémů
					zná různé druhy popisů	klade důraz na volbu výstižných výrazů		
					umí sestavit text telegramu, napsat omluvenku, pozvánku, krátké přání, pozdrav z prázdnin	učí žáky sestavovat společensky běžné formy sdělení		
						využívá podněty ze života žáků		
			Mluvený projev	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký	zná pravidla sestavování osnovy, sestaví osnovu	učí je poznávat praktický význam osnovy	metody slovní	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Jazyková výchova	Písemný projev	mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	promýšlí a dodržuje posloupnost děje	využívá obrazovou osnovu	skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					člení text projevu na odstavce, tvoří nadpis	vede žáky k pochopení věcného obsahu a věcných souvislostí	práce s textem	
					vytváří krátký mluvený nebo písemný projev podle sestavené osnovy	využívá vhodné jazykové prostředky	práce s obrazovým materiálem	
					reprodukuje obsah přiměřeného sdělení	vede žáky k dodržování následnosti dějových složek		
			Slovní zásoba a tvoření slov	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	rozlišuje slova podle významu, slova jednoznačná a mnohoznačná	učí žáky uvědomit si zvukovou a významovou stránku slova	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					rozeznává slova podobného významu, souznačná a opačného významu	učí žáky porovnávat význam slov	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					poznává různě zabarvená citová slova, porovnává je se slovy spisovnými	vede je k chápání odlišnosti slov	slovní metody	přesahy – Přv, Vl
						učí je uvědomovat si citové zabarvení slov		
						rozšiřuje vyjadřovací schopnosti žáků		
				rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	zná stavbu slova, rozeznává kořen, předponovou a příponovou část, koncovku	učí žáky poznávat stavbu slova	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
			Pravopis		odlišuje předponu a předložku	učí žáky rozlišovat předložky od předpon	práce s textem	
					poznává pravopis předpon nad– , pod– , před– , od–, roz– , bez– , vz– , ob– , v–	učí je správnému psaní předložek a předpon	didaktické hry a cvičení	
			Tvarosloví	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	poznává slovní druhy plnovýznamových slov	automatizuje postupy při rozlišování slovních druhů	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					zařazuje vybraná slova ke slovním druhům podle určeného postupu	cvičí žáky v dovednosti rozlišovat slovesné kategorie v konkrétních případech	slovní metody	přesah – všechny předměty 4. ročníku
					vyjadřuje se v gramaticky správných tvarech	pěstuje dovednost najít k danému jménu vzor a umět se řídit tvarem vzoru	didaktické hry a cvičení	
					zná pádové otázky, skloňuje podstatná jména, zná vzory podstatných jmen	vytváří dovednost správně vyslovovat spisovné tvary podstatných jmen a sloves		
					určuje základní slovesné kategorie, časuje slovesa	rozvíjí slovní zásobu žáků		
					rozlišuje infinitiv, pozná jednoduchý a složený tvar sloves	vytváří dovednost ptát se pomocí pádových otázek		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Jazyková výchova	Slovní zásoba a tvoření slov	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	uvědomuje si rozdíly mezi slovy z hlediska spisovnosti a nespisovnosti	učí žáky hodnotit jejich projevy z hlediska spisovnosti	slovní metody	OSV – SR – komunikace – řeč těla,řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem
					poznává různě citově zabarvená slova a porovnává je se slovy spisovnými	vede žáky k uvědomělému výběru slov ve vyjadřování	didaktické hry a cvičení	přesah – všechny předměty 4. ročníku
					vyhledává nevhodné jazykové prostředky v projevu a nahrazuje je spisovnými výrazy	rozvíjí vyjadřovací schopnosti		
			Skladba	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	chápe stavbu věty jednoduché na základě skladebních dvojic	aktivizuje učivo 3. ročníku	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					umí vyhledat základní skladební dvojici	cvičí rozlišování základní skladební dvojice od ostatních skladebních dvojic	práce s textem	
					rozlišuje člen řídící a člen závislý	učí žáky postup při vyhledávání podmětu a přísudku	didaktické hry	
					určuje podmět a přísudek	učí žáky vyhledat nevyjádřený podmět a podmět několikanásobný		
				odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	rozliší větu jednoduchou a souvětí podle významu, melodie, přestávek a interpunkce	učí žáky rozlišovat větu jednoduchou a souvětí	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					umí smysluplně uspořádat věty jednoduché do souvětí	učí žáky vytvářet souvětí podle daných modelů	práce s textem	OSV – OR kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
							dramatizace	
				užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	zná funkci spojek a spojovacích výrazů, chápe interpunkci	učí žáky užívat vhodné spojovací výrazy	slovní metody	OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů
					umí spojovat věty v souvětí odpovídajícími spojovacími výrazy	procvičuje správné použití interpunkčních znamének	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					umí obměnit stavbu souvětí užitím jiných spojek	učí žáky vytvářet obsahově hodnotná souvětí podle daných modelů		
					uvědomuje si změny ve vztahu vět	prohlubuje poznávání stavby nesložitých souvětí		
			Pravopis	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách ve slovech vyjmenovaných	upevňuje postupy vedoucí k řešení	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Jazyková výchova	Pravopis	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách ve slovech příbuzných	procvičuje řady vyjmenovaných slov zároveň se slovy příbuznými	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					umí samostatně použít postup vedoucí k řešení psaní i/y uvnitř slov po obojetných souhláskách	procvičuje řady vyjmenovaných slov zároveň se slovy příbuznými	názorné metody	
					zná řady vyjmenovaných slov, hledá slova příbuzná			
				zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	umí vyhledat podmět a přísudek ve větě	vede žáky k osvojení pojmu shoda přísudku s podmětem	slovní metody	
				zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	umí zdůvodnit shodu přísudku s holým podmětem	vytváří dovednost psát správně koncovky příčestí minulého	řešení problémových úkolů	OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů
					rozlišuje koncovky příčestí minulého	zabraňuje u žáků vytváření představy mechanické shody		
						při nácviku se důsledně opírá o rod jména v podmětu		
		Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	vypráví o dojmech z přečteného textu	rozvíjí u žáků cit a obraznost	beseda	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu	učí žáky orientovat se v textu	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot
					hledá motivy činů literárních postav	volí vhodné literární texty	slovní metody	
					umí vylíčit atmosféru příběhu	podněcuje žáky k četbě a k vytvoření vlastní knihovničky		
					vyjadřuje své pocity z četby			
			Tvořivé činnosti s literárním textem	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	volně reprodukuje slyšený nebo přečtený text	vybírá vhodné literární texty pro tvořivou práci žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					snaží se o dramatizaci textu	učí děti pracovat s časopisy a s knihou	dramatizace	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vytváří vlastní ilustrace,vystihuje děj	podporuje žáky v samostatné tvorbě	skupinová práce	přesahy – Přv, Vl
					usiluje o vlastní tvorbu na libovolné téma	učí žáky tvořit jednoduchý scénář podle připravené osnovy	návštěva divadelních představení	
			Základní literární pojmy		všímá si rozdílů ve zpracování textů krásné a uměleckonaučné literatury	seznamuje žáky s různými literárními ukázkami	přednes	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Literární výchova	Poslech literárních textů	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	poznává druhy a žánry literatury pro děti a mládež	seznamuje žáky s autory a ilustrátory dětských knih	dramatizace	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vnímá literaturu v proměnách času	učí žáky všímat si rozdílů ve zpracování různých typů literárních textů	vyprávění	OSV – OR – kreativita
					vnímá díla lidové slovesnosti	učí žáky vyhledávat informace v učebnicích a encyklopediích	rozhovor	
			Základní literární pojmy	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	rozumí literárním pojmům přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace,encyklopedie	učí žáky rozumět literárním pojmům při praktické činnosti	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					používá elementární literární pojmy při praktické činnosti	vybírá pro žáky vhodné literární ukázky		
					chápe rozdíl mezi prózou a poezií			
					zná básnické výrazy, přenesené výrazy a některé zastaralé výrazy			
5.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Praktické čtení	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte plynule, správně a uvědoměle nahlas i potichu přiměřeně náročné texty	zdokonaluje a rozvíjí čtenářské dovednosti	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
			Mluvený projev		čte výrazně se správným slovním i větným přízvukem, se správnou intonací a frázováním	podněcuje žáky k četbě	didaktické hry	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
				čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	zná orientační prvky v textu, dokáže rozčlenit text podle osnovy	diagnostikuje žáky, pomáhá odstraňovat čtenářské nedostatky	dramatizace	
					prokazuje, že porozuměl textu, reprodukuje text vlastními slovy	věnuje pozornost výraznému čtení a předčítání	práce s textem	
						učí žáky pracovat s textem	skupinová, individuální, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Věcné čtení	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	třídí získané informace, rozlišuje podstatné a nepodstatné	učí žáky vyhledávat informace a zpracovávat je	slovní metody	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hledání rozdílů mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením
			Písemný projev		shrnuje a zaznamenává základní informace	vede žáky k rozlišování podstatného od nepodstatného	projektové vyučování	přesahy – Přv, Vl, M
					vyhledává klíčová slova, pozorně vnímá podrobnosti hledá jejich význam v celku	učí žáky vést si vlastní dokumentaci	práce s textem	
					vyhledává informace v učebnicích, slovnících a dalších různých textech	vede žáky k práci s různými zdroji	skupinová, individuální, samostatná práce	
					orientuje se v nabídce dětské literatury	vede žáky k samostatnému rozhodování		
			Věcné čtení	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	rozumí jednoduchému sdělení, dokáže posoudit jeho úplnost či neúplnost	podporuje samostatné rozhodování	slovní metody	OSV – OR – kreativit – schopnost vidět věci jinak
			Naslouchání		orientuje se v textu, pamatuje si podstatná fakta, reprodukuje obsah textu	pomáhá vybírat vhodné postupy	práce s textem	přesahy – Přv, Vl, M
					všímá si rozdílů zpracování různých sdělení			
			Věcné čtení	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	orientuje se v naučných textech přiměřených věku	učí žáky porozumět věcným informacím – faktům, souvislostem a závěrům	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění a dovednosti zapamatování
			Mluvený projev		vyhledává podstatu sdělení, pamatuje si podstatná fakta	učí žáky hodnotit různá sdělení	práce s textem	přesahy – Přv, Vl, M
					rozumí klíčovým slovům a pojmům	učí žáky zestručnit obsah sdělení do hlavních myšlenek a sestavit osnovu textu		
					sestaví osnovu textu a reprodukuje jednoduchý příběh	učí žáky zaznamenávat hlavní myšlenky		
				vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	zná základní komunikační pravidla dialogu	učí žáky vstřícně komunikovat s okolím	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
					výstižně a stručně telefonuje	vede žáky k toleranci a vzájemnému respektu	dramatizace	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
					poradí si v běžném společenském styku	učí žáky respektovat pravidla dialogu	komunitní kruh	OSV – SR – komunikace – specifické komunikační dovednosti
					zanechá stručný a srozumitelný vzkaz na záznamníku	vede žáky ke srozumitelnému vyjadřování myšlenky		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Naslouchání	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	ví o možnosti manipulace	vede žáky k správnému výběru základních a podstatných informací	diskuse	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení
			Mluvený projev		porovnává různé názory, učí se být tolerantní	vede žáky ke zvažování kladů a záporů	práce s PC	
					učí se vhodně argumentovat	učí žáky rozlišovat škodlivé vlivy reklamy	situační hry	
						učí žáky na základě získaných informací kriticky myslet a vytvářet si vlastní názor	práce s médii	
				volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	ovládá základy techniky mluveného projevu	pečuje o techniku mluvené řeči	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
				volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	dbá na kulturu jazykových projevů	seznamuje žáky s nahranými ukázkami poezie a prózy	didaktické hry a cvičení	přesahy – všechny předměty 5. ročníku
					vyjadřuje se závisle na komunikační situaci	upevňuje čtenářské dovednosti	dramatizace	
					umí měnit sílu, tempo, výšku a barvu hlasu podle obsahu textu	umožňuje žákům vyjádřit své pocity a názory	práce s médii	
					umí výrazně předčítat a recitovat			
				rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	užívá průběžně spisovnou výslovnost	podporuje správnou výslovnost	slovní metody	OSV – SR – komunikace – komunikace různých situacích
					porovnává spisovnou podobu slov s užívanými nespisovnými slovy	koriguje chyby ve výslovnosti	didaktické hry a cvičení	přesahy – všechny předměty 5.ročníku
					rozlišuje spisovný, hovorový a nespisovný jazyk	porovnává spisovnou a nespisovnou podobu jazyka	dramatizace	
					umí nahradit nevhodné jazykové prostředky v běžné mluvě vhodnými spisovnými výrazy	objasňuje žákům nezvyklá slova objevovaná při četbě		
					využívá jazyk jako nástroj dorozumívání	posiluje kladný vztah k mateřskému jazyku		
			Písemný projev	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	umí napsat různé druhy dopisů	učí žáky vybírat komunikační žánry podle dané situace	metody slovní	OSV – SR – komunikace – rozvíjení dovednosti dobré komunikace a příslušných vědomostí
					zvládá techniku psaní, píše správně po stránce formální i obsahové	vede žáky k rozlišování spisovných a nespisovných tvarů slov	metody názorně – demonstrační	
					popisuje předměty, děje a pracovní postupy	klade důraz na volbu výstižných výrazů		
					umí sestavit text telegramu a vyplnit běžné tiskopisy	učí žáky sestavovat společensky běžné formy sdělení		
					poradí si v běžném společenském styku	využívá podněty ze života žáků		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvený projev	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	sestaví osnovu textu	učí je poznávat praktický význam osnovy	metody slovní	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
			Písemný projev		promýšlí a dodržuje posloupnost děje	vede žáky k dodržování následnosti dějových složek	skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů, dovednosti pro učení
					člení text projevu na odstavce, tvoří nadpis	vede žáky k pochopení věcného obsahu a věcných souvislostí	práce s textem	
					vytváří krátký mluvený nebo písemný projev podle sestavené osnovy	využívá vhodné jazykové prostředky	práce s obrazovým materiálem	
			Stavba slova	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	zná stavbu slova, rozeznává kořen, předponovou a příponovou část, koncovku	procvičuje se žáky stavbu slova	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
			Pravopis		rozumí pojmům základové slovo, odvozené slovo a slovotvorný základ, dělí slova na konci řádků	seznamuje žáky s tvořením slov	práce s textem	
					poznává pravopis souhláskových skupin na styku předpony a kořene slova	učí žáky odůvodňovat uvědoměle pravopis souhláskových skupin	didaktické hry a cvičení	
					poznává pravopis souhláskových skupin na styku přípony a kořene slova			
		Jazyková výchova	Tvarosloví	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném i písemném projevu	určuje slovní druhy plnovýznamových slov	automatizuje postupy při rozlišování slovních druhů	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednost pro učení
					vyjadřuje se v gramaticky správných tvarech	cvičí žáky v dovednosti rozlišovat slovesné kategorie v konkrétních případech	slovní metody	přesah – všechny předměty 5. ročníku
					určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a skloňuje je podle vzorů, učí se pravopisu koncovek	pěstuje dovednost najít k danému jménu vzor a umět se řídit tvarem vzoru	didaktické hry a cvičení	
					rozlišuje druhy přídavných jmen	učí žáky nezaměňovat kategorie podstatných jmen a sloves		
					seznamuje se se skloňováním přídavných jmen tvrdých a měkkých a jejich pravopisem	učí žáky pracovat s Pravidly českého pravopisu		
					poznává druhy zájmen, umí nahradit podstatná a přídavná jména zájmeny	učí žáky využívat přídavná jména při stylistickém projevu ústním i písemném		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Čj	Jazyková výchova	Tvarosloví	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném i písemném projevu	doplňuje správné tvary osobních zájmen, učí se jejich pravopisu	vede žáky k používání slovních druhů ve škole i v běžném životě	didaktické hry a cvičení	přesah – všechny předměty 5. ročníku
					poznává druhy číslovek, učí se je rozlišovat v textu	rozšiřuje slovní zásobu		
					používá správné tvary číslovek základních	určuje slovní druhy, užívá vhodné výrazy i tvary a zařazuje je do textu		
					určuje mluvnické kategorie sloves			
			Skladba	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledává základní skladební dvojici	aktivizuje učivo 4. ročníku	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednost pro učení
						cvičí rozlišování základní skladební dvojice od ostatních skladebních dvojic	práce s textem	
					určuje podmět a přísudek	učí žáky vyhledávat různé podměty a přísudky	didaktické hry	
					poznává podmět holý a rozvitý, nevyjádřený a několikanásobný	učí žáky užívat několikanásobný podmět ve větách		
					aplikuje shodu přísudku s podmětem			
				odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	rozliší větu jednoduchou a souvětí podle významu, melodie, přestávek a interpunkce	vede žáky k rozvitému vyjadřování	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání a pozornosti, řešení problémů
					rozliší jednotlivé věty souvětí podle sloves	učí pracovat se souvětím	práce s textem	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					smysluplně uspořádá věty jednoduché do souvětí	učí žáky vytvářet souvětí podle daných modelů	dramatizace	
				užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	zná funkci spojek a spojovacích výrazů, chápe interpunkci	učí žáky užívat vhodné spojovací výrazy	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování
					zná základní pravidla interpunkce a umí je využívat v praxi	procvičuje správné použití interpunkčních znamének	didaktické hry a cvičení	
					umí spojovat věty v souvětí adekvát. spojovacími výrazy	učí žáky vytvářet obsahově hodnotná souvětí podle daných modelů		
					umí obměnit stavbu souvětí užitím jiných spojek	prohlubuje poznávání stavby nesložitých souvětí		
					uvědomuje si změny ve vztahu vět			
			Pravopis	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách ve slovech vyjmenovaných	upevňuje postupy vedoucí k řešení	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách ve slovech příbuzných	procvičuje řady vyjmenovaných slov zároveň se slovy příbuznými	didaktické hry a cvičení	
					zná pravidlo pro psaní slov s i/y po obojetných souhláskách v kořenu, předponě a příponě	vede žáky k užívání vyjmenovaných slov a slov příbuzných	názorné metody	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Čj	Jazyková výchova	Pravopis	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	zná řady vyjmenovaných slov, hledá slova příbuzná	vede žáky k užívání vyjmenovaných slov a slov příbuzných	názorné metody	
				zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	vyhledá podmět a přísudek ve větě	vede žáky k osvojení pojmu shoda přísudku s podmětem	slovní metody	OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů
					zdůvodňuje shodu přísudku s holým podmětem	vytváří dovednost psát správně koncovky příčestí minulého	řešení problémových úkolů	
					píše správně koncovky příčestí minulého	zabraňuje u žáků vytváření představy mechanické shody		
						při nácviku se důsledně opírá o rod jména v podmětu		
		Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	vypráví o dojmech z přečteného textu	rozvíjí u žáků cit a obraznost	beseda	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu	učí žáky orientovat se v textu	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot
					hledá motivy činů literárních postav	volí vhodné literární texty	slovní metody	
					umí vylíčit atmosféru příběhu	podněcuje žáky k četbě a k vytvoření vlastní knihovničky		
					vyjadřuje své pocity z četby			
			Tvořivé činnosti s literárním textem	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	volně reprodukuje slyšený nebo přečtený text	vybírá vhodné literární texty pro tvořivou práci žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					snaží se o dramatizaci textu	učí děti pracovat s časopisy a s knihou	dramatizace	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					vytváří vlastní ilustrace,vystihuje děj	podporuje žáky v samostatné tvorbě	skupinová práce	přesahy – Přv, Vl
					usiluje o vlastní tvorbu na libovolné téma	učí žáky tvořit jednoduchý scénář podle připravené osnovy	návštěva divadelních představení	
			Základní literární pojmy	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	všímá si rozdílů ve zpracování textů krásné a uměleckonaučné literatury	seznamuje žáky s různými literárními ukázkami	přednes	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, dovednost pro učení
			Poslech literárních textů		poznává druhy a žánry dětské literatury	seznamuje žáky s autory a ilustrátory dětských knih	dramatizace	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					vnímá literaturu v proměnách času	učí žáky všímat si rozdílů ve zpracování různých typů literárních textů	vyprávění	
					vnímá díla lidové slovesnosti	učí žáky vyhledávat informace v učebnicích a dětských encyklopediích	rozhovor	
			Základní literární pojmy	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	rozumí a používá literární pojmy přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace,encyklopedie	učí žáky rozumět literárním pojmům při praktické činnosti	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, dovednosti pro učení
					chápe rozdíl mezi prózou a poezií	vybírá pro žáky vhodné literární ukázky		
					zná básnické výrazy, přenesené výrazy a některé zastaralé výrazy			

5.1.2. Český jazyk – druhý stupeň

5.1.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět český jazyk představuje jeden z pilířů českého vzdělávacího systému. Této skutečnosti pak odpovídá i jeho postavení mezi ostatními předměty na naší základní škole. Jelikož se jedná o mateřský jazyk, a tedy o základní dorozumívací prostředek, je jeho postavení mezi předměty skutečně mimořádné. Je mu věnována velká pozornost a tudíž i velká hodinová dotace ve všech ročnících.
Český jazyk nepředstavuje na naší škole zcela samostatný celek, klademe důraz na jeho propojení s ostatními předměty (dějepis, výchova k občanství, zdravotní výchova, hudební a výtvarná výchova, pracovní činnosti), a to formou projektové výuky. Samostatnou kapitolu představuje propojení s výchovou k dramatickým dovednostem, jejíž pojetí je pro naši školu zcela specifické. Samotný předmět je v prvé řadě zaměřen na budování pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a využití teoretických poznatků z oblasti jazykové výchovy v každodenní praxi. V neposlední řadě si pak žáci různými formami osvojují umění učit se, které tkví především v různých formách zpracování textu. Nezanedbatelnou součást předmětu představují aktivity zaměřené na rozvoj tvůrčí činnosti žáků a na rozvíjení jejich fantazie.

2. Časové vymezení

6. ročník – 5 hodin týdně
7. – 9. ročník – 4 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka probíhá především v kmenových třídách, případně v dramatické dílně, kinosále, učebně informatiky, čajovně i ve volných prostorách školy.

Vzdělávací obsah předmětu je utvořen z těchto disciplín:
Komunikační a slohová výchova
Jazyková výchova
Literární výchova

6. – 9. ročník – **Komunikační a slohová výchova**
Tato složka předmětu je zaměřena zejména na rozvoj komunikačních dovedností v praktickém životě. Dále se obrací na ostatní složky předmětu (tj. na jazykovou a literární výchovu), když usiluje o využití získaných vědomostí a dovedností z těchto oblastí ve vlastní tvorbě. Úkolem slohové výuky na naší škole je pak také zvládnutí základních útvarů administrativního stylu, s nimiž se žáci nejčastěji setkají v praktickém životě.

- komunikační dovednosti v praktickém životě
- využití získaných vědomostí a dovedností ve vlastní tvorbě
- administrativní styl v praktickém životě

6. – 9. ročník – **Jazyková výchova**
Vedeme žáky k osvojování spisovného českého jazyka, který je předpokladem pro pochopení, sdělování, předávání informací. Vytváříme pozitivní vztah k mateřskému jazyku, který se stává prostředníkem pro celoživotní vzdělání člověka. Postupně žáka seznamujeme s mnohotvárností českého jazyka, s bohatostí jeho forem vyjadřování, které se učí používat ve sdělování svých myšlenek, prožitků. Vedeme žáka k samostatnému vyhledávání a ověřování si informací v odborné literatuře tak, aby je uměl zpracovat a využít pro další svoje vzdělání.

- využití základních gramatických pravidel v praktickém životě
- vhodné využití jazyka v různých komunikačních situacích
- vyhledávání informací

6. – 9. ročník – **Literární výchova**
Nedílnou součástí českého jazyka je literární výchova. V této oblasti se zaměřujeme na to, aby žáci individuálně prožívali přečtená umělecká díla a uměli se vcítit do situací, které v nich nastávají. S tím souvisí rozvoj fantazie u dětí a jejich vlastní tvořivá činnost. Učíme žáky také tomu, aby znali základy literární teorie a historie.

- individuální prožívání uměleckého díla
- základy literární teorie a historie
- tvůrčí práce s literárním textem (dramatizace, rozvíjení fantazie)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
Zaměřuje se na každodenní komunikaci ve škole, v rodině, ve společnosti.

- **Osobnostní rozvoj** – na základě vnímaného textu se učí poznávat sebe, ostatní lidi, zvládá problémové situace v životě, je schopen citlivě vnímat
- **Sociální rozvoj** – rozvíjí se především v práci ve skupině na společném projektu, kde se uplatňují pravidla komunikace, respektuje individuální dovednosti. Ve skupině se učí řešit konflikty, tolerovat názory jiných
- **Morální rozvoj** – při využití literárních ukázek, také příkladů všedního dne si vytváří žebříček hodnot pro svůj další život; učí se řešit problémy ve škole, v rodině, získává odpovědnost, respektuje ostatní, získává sebedůvěru

Výchova demokratického občana
Především jazyková výchova umožňuje aktivně vyjádřit respekt, toleranci, úctu ke všem lidem.

- **Občanská společnost a škola** – každodenní atmosféra ve škole, zapojení žáků do dění v okolí školy, práce s ukázkami v literární výchově, jejich vlastní tvorba utváří chování budoucích občanů v demokratické společnosti
- **Občan, občanská společnost a stát** – v širších souvislostech můžeme právě v jazykové výuce ukazovat např. na principy soužití s minoritami, spolupráci a respekt k jiným lidem, odhalovat příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Dobré zvládnutí českého jazyka se stává spojovacím mostem pro osvojení cizích jazyků, pro poznání kultur jiných národů.

- **Evropa a svět nás zajímá –** seznamují se s lidovou slovesností, zvyky a tradicemi národů Evropy
- **Jsme Evropané** – klíčové mezníky evropské historie, kořeny evropské civilizace spolu s dnešními problémy dětí a mládeže se objevují v nejstarší literatuře, ale i v moderní četbě

Multikulturní výchova
Dotýká se vztahů ve škole, v rodině,ve společnosti, která je rozdílná, odlišná, a to po stránce etnické, sociální, náboženské, národnostní.

- **Kulturní diference** – právě jazyk je nejvhodnější pro poznávání nejen vlastní identity, ale především kultury jiných národů žijících na našem území
- **Lidské vztahy** – literární výchova dává nepřeberné možnosti, aby se mladý člověk vcítil do role solidárního, tolerantního člověka bez předsudků

Environmentální výchova
Rozvíjí vztah člověka k přírodě a ke všem živým tvorům.

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – uvědomí si, jaký vliv má průmysl, naše hospodaření na přírodu, kulturní památky, jak se choval člověk zodpovědně nebo nezodpovědně k těmto hodnotám dříve i dnes
- **Vztah člověka k prostředí** – poukazujeme na náš životní styl, ve slohové výchově můžeme psát o přírodě našeho regionu, hledat možnosti řešení jevů, které přináší ekologické problémy

Mediální výchova
Propojuje mluvený a psaný projev, který ovlivňuje náš běžný život, učí kriticky hodnotit řečené, psané i reprodukované informace.

- **Kritické čtení, vnímání mediálních sdělení** – hledají rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, všímají si výběru slov, záběru, jeho pravidel
- **Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality** – seznamuje se s různými typy sdělení, hledá funkce, cíle, hodnoty těchto sdělení a konfrontuje je s realitou; ukazuje na působení mediálního sdělení, které vychází z reality a naopak sdělení potvrzující předsudky; opakování prostředků v reklamě, zábavě, zpravodajství
- **Stavba mediálního sdělení** – ukazujeme právě mládeži v tomto věku přitažlivé principy, skladbu a výběr sdělení v jejich časopisech
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – odhalujeme stále více působící roli médií na každodenní život jednotlivce, na postoje, chování mladého člověka; objasňujeme, jakou roli hraje film, televize v našem běžném životě
- **Tvorba mediálního sdělení** – učí se vytvořit výběrem vhodných výrazových prostředků věcně správná, společensky a situačně vhodná sdělení
- **Práce v realizačním týmu** – protože se seznámil s fungováním a vlivem médií na společnost, může zodpovědně v realizačním týmu vytvořit školní časopis, rozhlasovou relaci, projektové prezentace

5.Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme k samostatnému vyhledávání a třídění informací, pracujeme s různými zdroji informací
- učíme žáky vyjádřit vlastními slovy své myšlenky a názory
- pomáháme vybírat vhodné metody a strategie učení

Kompetence k řešení problémů

- seznamujeme s možnostmi získávání informací
- vedeme žáky k rozpoznání a správnému výběru základních a podstatných informací a učíme žáky informace třídit
- učíme žáky propojit teoretické poznatky s praxí
- rozvíjíme u žáků schopnost dobře si zorganizovat práci
- vedeme žáky k samostatné práci, k samostatnému rozhodování
- učíme správně argumentovat, oponovat cizímu názoru, vyslovit názor ve vhodnou dobu a vhodným způsobem
- učíme sebehodnocení a sebekritice

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodně interpretovat hlavní myšlenku, odlišit podstatné od nepodstatného, uspořádat informace do systému
- učíme zaznamenávat myšlenky písemnou formou, myšlenky seřadit, logicky uspořádat a prezentovat
- rozvíjíme slovní zásobu dětí
- vedeme žáky k správné výslovnosti slov, ke kultuře řeči, k tomu, aby se dokázali vyjádřit svými slovy
- učíme žáky naslouchat
- učíme žáky čtenářským dovednostem, seznamujeme je s různými typy textů

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s lidmi různých společenství, náboženství a kultur, vyzdvihujeme tradice a hodnoty
- učíme žáky srozumitelně vyjadřovat a obhajovat názory
- pomáháme žákům pochopit naše kořeny a tradice
- seznamujeme žáky s různými uměleckými směry a díly významných umělců

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka k vzájemné spolupráci a zodpovědnosti za svoji práci
- učíme pravidlům diskuse, naslouchání, vyslovení vlastního názoru, respektování a vyslovení různých názorů
- rozvíjíme základní společenské návyky a mezilidské vztahy
- podporujeme v žácích sebedůvěru

Kompetence pracovní

- motivujeme žáky k práci
- vedeme ke správné organizaci práce
- učíme zodpovědnosti a samostatnosti při plnění svých povinností
- seznamujeme žáky s tím, jak si vybírat důležité informace a jak odlišit podstatné od nepodstatného

5.1.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Čj	Jazyková výchova	Práce s jazykovými příručkami	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	umí vyhledat potřebné informace a využít je v praxi	vede žáky k práci s různými zdroji informací, k jejich zpracování a využití	skupinová práce didaktické hry	přesah – D, Z
			Stavba slova a pravopis	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a morfologický	osvojuje si podstatné poznatky ze systému českého jazyka, prakticky ovládá základy českého pravopisu	vysvětluje, objasňuje a procvičuje pravidla českého pravopisu	práce s učebnicí práce s PČ doplňovací cvičení, diktáty	OSV – OR – rozvoj schopností poznání – dovednosti pro učení a studium
							frontální, individuální práce	
			Tvarosloví (slova ohebná)	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov	rozlišuje ohebné slovní druhy, určuje některé mluvnické kategorie, tvoří spisovné tvary slov a vhodně je používá, ovládá jejich pravopis	opakuje a procvičuje slovní druhy a mluvnické kategorie ohebných slov, poukazuje na odchylky v systému, upozorňuje na chybné tvary	frontální, skupinová práce	přesah – VO, VZ
							partnerská výuka práce s učebnicí doplňovací cvičení, diktáty	OSV – SR komunikace – naslouchání, vedení dialogu, jeho pravidla a řízení
			Skladba	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	určuje ve větě podmět a přísudek, seznamuje se s pravopisem syntaktickým ve větě jednoduché a v souvětí	seznamuje žáky se základními pojmy a termíny, učí žáky určovat základní větné členy, učí žáky základním principům stavby věty, vede žáky k aplikaci získaných poznatků při vytváření souvislých jazykových projevů	frontální, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznání – cvičení pozornosti a soustředění
							didaktické hry mentální mapa	OSV OR – kreativita – pružnost nápadů
		Komunikační a slohová výchova	Krátký referát, běžná komunikace ve škole, slova spisovná a nespisovná	dorozumívá se kultivovaně a výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	učí se použít pro daný styl vhodné jazykové prostředky, rozšiřuje svoji slovní zásobu, dbá na kulturu projevu	seznamuje žáky s různými jazykovými prostředky, vysvětluje jejich vhodné použití	vysvětlování, práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznání – cvičení k dovednosti zapamatování,
			Texty s jazykovými prostředky správně využitými			snaží se dbát na každodenní kulturu projevu	rozhovor, diskuse, partnerská výuka	OSV – SR – komunikace – otevřená a pozitivní komunikace

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Vhodné literární ukázky spisovné i nespisovné, zpráva a oznámení, vypravování, rozhovor	odlišuje spisovný a nespisovný projev	pozná spisovná a nespisovná slova, chápe vhodnost jejich využití, při svém vystupování používá spisovná slova	poukazuje různými příklady na vhodné jazykové prostředky v denním vyjadřování	dramatizace, beseda, řešení problémů skupinová výuka, rozhovor	OSV – MR – praktická etika – vlastní a cizí postoje a hodnoty v chování
			Krátké mluvní cvičení, vypravování připravené i improvizované	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči	seznamuje se zvukovou podobou řeči a neverbálními prostředky a vhodností jejich použití	dbá na zřetelnou výslovnost, aplikuje poznatky o zvukové stránce věty, objasňuje účel sdělení	kritické myšlení, vysvětlování	přesah – Vo, OSV, VZ
			Dialog improvizovaný i připravený, popis děje	zapojí se do diskuse	umí soustředěně naslouchat, učí se základní pravidla kultivované diskuse, vedení dialogu	vede k využití znalostí o vedení dialogu, demokratické diskusi, poslouchání druhého, slušnému projevu souhlasu a nesouhlasu, projevení zájmu	beseda, rozhovor	SR – poznání lidí – vzájemné poznávání ve třídě, přesah – D
			Výpisek a výtah, vhodné odborné texty	využívá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výpisek a výtah z přečteného textu	čte pozorně a přiměřeně rychle, orientuje se v textu, najde hlavní informace, dokáže je reprodukovat, vytvoří jednoduchý výtah z přečteného textu	vede k pozornému čtení přiměřeného textu s vyjádřením myšlenky vysvětluje rozdíl mezi osnovou a výtahem textu, dbá na logiku reprodukovaného textu	rozhovor, práce s textem vysvětlování práce s textem	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv lidských aktivit, další perspektiva, odpady
			Vypravování, popis předmětu, osoby, děje, pracovního postupu, dopis, reprodukce vnímané skutečnosti, stylizační cvičení, lexikálně stylizační cvičení	využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	aplikuje získané vědomosti z čj. do praxe, je schopen písemně vyjádřit skutečnosti a jevy srozumitelně, výstižně, gramaticky správně	seznamuje žáka se stylizací a kompozicí upozorňuje žáky na zajímavé jevy, dbá na neustálé rozšiřování slovní zásoby u žáků, taktně upozorňuje na nedostatky/ opakování výrazů, stereotyp/	skupinová práce individuální výuka, partnerská výuka	VDO – občan, občanská výchova a škola – demokratická atmosféra ve škole, Pro – Cestovní kancelář/ Řecko nebo Řím/
			Vhodná témata, nedokončené příběhy, texty pro dramatizaci	využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	učí se výstižně vyjádřit svůj záměr, stává se dobrým vypravěčem	podporuje fantazii a tvořivost žáků, doporučuje a připravuje vhodná témata, pomáhá vytvořit vlastní text, objasňuje úlohu neverbálních prostředků	projektová výuka, dramatizace	MV – Tvorba mediálního sdělení – výběr výrazových prostředků pro tvorbu vhodných sdělení, práce v realizačním týmu – komunikace a spolupráce v týmu MKV – lidské vztahy – uplatňování principů slušného chování, Pro – Řecko nebo Řím I

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Čj	Literární výchova	Počátky lidského rodu v literatuře; nejstarší literatura světa; antická literatura	reprodukuje přečtený text	plynule čte složitější text	vede žáky k vhodnému užívání jazykových útvarů	skupinové čtení	OSV – SR – komunikace – dovedností pro sdělování verbální i neverbální komunikace přesah – D
					rozumí čtenému textu	učí žáky najít hlavní myšlenku textu	diskuse	
						učí žáky porozumět významu cizích slov a obtížnějších tvarů slov českých	práce se slovníkem	
					dokáže reprodukovat obsah textu vlastními slovy	rozvíjí slovní zásobu dětí	beseda	
						rozvíjí vyjadřovací schopnosti dětí	dramatizace	
						rozvíjí schopnost logicky vyjádřit obsah textu		
				popisuje jazyk literárního díla	ovládá základní terminologii a chápe její využití	seznamuje žáky se základy literární teorie (jazyk literárního díla)	frontální výuka	
						uvádí vhodné příklady z literatury		
						procvičuje získané vědomosti v praxi		
				vlastními slovy interpretuje smysl díla	rozpozná obsah sdělení díla	pomáhá žákovi najít stěžejní informace	diskuse, beseda	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl
					pochopí autorův záměr	probouzí v žákovi schopnost empatie		
					pochopí záměr jednajících postav a dokáže se vžít do jejich role			
				formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, z návštěv divadelního nebo filmového představení, formuluje názory na umělecké dílo	dokáže si vytvořit vlastní názor na přečtenou knihu, divadelní či filmové představení	seznamuje žáky se stěžejními literárními díly	diskuse	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty med.sdělení, jeho cíleí
						podněcuje čtenářský zájem žáků	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika vytváření povědomí odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlnosti
						podněcuje u žáka potřebu hodnotit přečtené, zhlédnuté dílo	beseda	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě
					nestydí se za svůj třeba odlišný názor	zajímá se o jeho názor a nezavrhuje ho		
					ovládá potřebnou terminologii, má	seznamuje žáka s oborovou terminologií	frontální výuka didaktické hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Čj	Literární výchova	Počátky lidského rodu v literatuře; nejstarší literatura světa; antická literatura	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, z návštěv divadelního nebo filmového představení, formuluje názory na umělecké dílo	dostatečnou slovní zásobu	pomáhá rozvíjet žákovu slovní zásobu		MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka, jeho individualita, lidské vztahy – tolerance, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem
				rozlišuje základní literární druhy a žánry	ovládá základní terminologii oboru literární teorie	seznamuje žáka se základními termíny oboru literární teorie		
					rozeznává základní literární druhy a žánry v praxi	seznamuje žáka s ukázkami		
				tvoří vlastní literární text podle svých schopností	je schopen napodobit různé typy literárních textů	seznamuje žáka s různými typy literárních textů		
					používá fantazii	podněcuje u žáka používání fantazie v rozumné míře		
				vyhledává informace v knihovně	orientuje se v knihovně	navštěvuje s žáky knihovnu	návštěva knihovny	
						seznamuje žáky s jejím rozdělením na jednotlivá oddělení	soutěže	
					vyhledává knihy podle abecedního řazení	učí žáky, jak knihy vyhledávat		
					vyhledává knihy na počítači		práce s PC	
7.	Čj	Jazyková výchova	Tvarosloví, slovní druhy ohebné a neohebné	správně třídí slovní druhy a tvoří spisovné tvary slov	dokáže rozlišit ohebné a neohebné slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov, určuje mluvnické kategorie	prohlubuje znalosti o ohebných slovních druzích a mluvnických kategoriích, seznamuje žáky s využitím neohebných slovních druhů v běžné komunikaci	vysvětlování, skupinová práce, práce s učebnicí	OSV – SR – Komunikace – dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů)
			Práce s jazykovými příručkami	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	umí vyhledávat požadované informace v různých jazykových příručkách	vede žáky k samostatnému vyhledávání informací v různých informačních zdrojích	práce s informačními zdroji, práce s textem, skupinová práce	OSV – OR – Rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
			Význam slova	rozlišuje zásady tvoření českých slov	dokáže vytvářet synonyma, homonyma, antonyma, pozná sousloví, odliší slovo jednoznačné od mnohoznačného	objasňuje významové rozdíly mezi synonymy, homonymy a antonymy, učí žáky využívat tato slova v praxi		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Čj	Jazyková výchova	Slovní zásoba a její obohacování	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, běžně užívá cizí slova	na příkladech dokáže rozpoznat, o jaký způsob obohacování slovní zásoby se jedná (odvozování, skládání, zkracování nebo přejímání z cizích jazyků)	seznamuje žáky s možnými způsoby obohacování slovní zásoby a s používáním cizích slov	práce s textem, didaktické hry	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost
			Procvičování pravopisu	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a morfologický	prohlubuje si svoje znalosti o českém pravopisu, procvičuje si psaní velkých písmen	vede žáky k vědomému používání pravopisných pravidel v písemném projevu, pomáhá pochopit nepravidelnosti	doplňovací cvičení, diktáty, korektury, samostatná práce	MV – Tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium
			Skladba – věta jednočlenná a dvojčlenná, podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozpozná větu jednočlennou a dvojčlennou, dokáže určit základní skladební dvojici a další rozvíjející členy, rozliší věty hlavní a věty vedlejší, dokáže poznat druh vedlejších vět	seznamuje žáky se základními a rozvíjejícími větnými členy a jejich druhy, pomáhá rozpoznat větu hlavní od vedlejší	vysvětlování, samostatná práce, skupinová práce	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, citlivosti)
		Komunikační a slohová výchova	Zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu)	dorozumívá se kultivovaně a výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, rozlišuje komunikační záměr partnera v hovoru	používá vhodné jazykové prostředky, rozšiřuje svoji slovní zásobu, dbá na kulturu projevu	vede žáky ke správnému a kultivovanému vyjadřování svých myšlenek a názorů	dialog, rozhovor, vysvětlování	OSV – SR Komunikace – dialog, komunikace v různých situacích
			Popis děje, popis složitějšího pracovního postupu, popis osoby, charakteristika, žádost	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	tvoří jazykově a slohově správné práce, je schopen písemně vyjádřit skutečnosti a jevy srozumitelně, výstižně, gramaticky správně s přihlédnutím k vhodnému stylu	učí základním postupům při tvoření slohových prací, objasňuje jednotlivé slohové útvary	práce s textem, samostatná práce, skupinová práce, vysvětlování	
			Vypravování, mluvní cvičení, dialogy,	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	dokáže využívat vhodné verbální i nonverbální prostředky v běžné komunikaci	vysvětluje pravidla komunikace a dialogu, vede žáky k používání nonverbálních prostředků řeči i v běžné komunikaci	diskuse, samostatná práce, rozhovor	OSV – SR Komunikace – specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu rétorika), dialog

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Čj	Literární výchova	Výtah, výpisky, osnova	využívá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenku textu, vytvoří výpisky nebo výtah z přečteného textu	učí se vystihnout hlavní myšlenku textu, zaznamená ji,	ukazuje rozdíly mezi výpisky a výtahem z textu, učí vybírat stěžejní informace	práce s textem, partnerská výuka, vysvětlování	
			Inzerát, pozvánka, reklama, vlastní tvorba, tvůrčí psaní, dramatizace, nedokončené příběhy	využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	získané poznatky o jazyce dokáže využívat k vlastnímu tvůrčímu psaní	podporuje žáky v jejich tvořivé činnosti, různými podněty rozvíjí jejich fantazii	skupinová práce, dramatizace	MV – Tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium, uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
			Autoři a díla raného středověku, naši autoři, literatura vrcholného a pozdního středověku, evropská literatura raného novověku, autoři období renesance a baroka	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	dokáže reprodukovat obsah textu vlastními slovy, pochopí záměr jednajících postav a dokáže se vžít do jejich role	vede k porozumění čtenému textu, učí žáky vnímat důležité momenty díla, navozuje takové situace, ve kterých by se mohl žák vžít do role literárního hrdiny	skupinová práce, kritické myšlení	OSV – OR – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
				formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	dokáže si vytvořit vlastní názor na přečtenou knihu, na divadelní či filmové představení	vede žáky k objektivnímu a kritickému zhodnocení zhlédnutého díla, pomáhá jim vytvořit si vlastní názor	diskuse, kritické myšlení, práce s textem	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hodnotící prvky ve sdělení, identifikování základních orientačních prvků v textu
				tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	zná základy literární teorie, dle nich tvoří vlastní text	seznamuje s pojmy liter. teorie, pomáhá rozvíjet jejich fantazii a vede je k vytváření vlastních literárních textů	kritické myšlení, samostatná práce	MV – Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
				rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	na konkrétních ukázkách rozpozná literární žánry a druhy	prohlubuje znalosti literární teorie, seznamuje je s literárními ukázkami a významnými autory	práce s textem, práce s příručkami	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Čj	Literární výchova	Autoři a díla raného středověku, naši autoři, literatura vrcholného a pozdního středověku, evropská literatura raného novověku, autoři období renesance a baroka	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	dokáže říci vlastní názor o dané formě zpracování díla	nabádá k tomu, aby se žáci nebáli vyslovit svůj vlastní názor na různá zpracování děl, dává možnost vyslovení všech názorů	diskuse, beseda, televizní výuka	
				vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	sám se orientuje v knihovně, umí vyhledat knihy či časopisy v katalozích	učí žáky, jak vyhledávat informace o knihách v katalozích, probouzí v nich kladný vztah ke knihám	práce s informačními zdroji, skupinová práce, návštěva knihovny	
8.	Čj	Jazyková výchova	Výslovnost cizích slov	běžně užívá cizí slova	seznamuje se s výslovností a pravopisem, dokáže nahradit cizí domácím slovem	dbá na výslovnost cizích slov, učí pravopis známých slov, procvičuje práci se slovníkem cizích slov	samostatná práce, individuální práce	VMEGS – Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
			Obohacování slovní zásoby	rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	procvičuje si různé způsoby obohacování slovní zásoby, známá slova spojuje a vytváří nové významy	vytváří u žáků náležitý vztah k přejatým slovům, která mají chápat jako obohacení jazyka, učí rozpoznat přenesená pojmenování	partnerská výuka. rozhovor, debata	
			Jazykové příručky	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	umí vyhledávat potřebné učivo, dokáže opravovat chyby podle příruček, vyhledá si význam cizího slova	prohlubuje dovednost pravidelně pracovat se slovníky, příručkami, Pravidly	samostatná práce s příručkami, vysvětlování	
			Obtížné tvary ohebných slovních druhů, jejich využití při komunikaci, tvoření a využití slovesných tvarů, pravopis koncovek u jmen a sloves	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	seznamuje se s nepravidelnostmi ve skloňování ohebných slovních druhů, procvičuje spisovné tvary, seznamuje se systémem slovesných tvarů, chápe oprávněné využívání nespisovných tvarů v komunikačních situacích	upevňuje probrané jevy z nižšího ročníku, seznamuje s nepravidelnostmi u PJ, jejich skloňováním, vytváří systém slovesných tvarů, nelpí na detailním ovládání tvaroslovných nepravidelností, opakuje pravopis koncovek	pozorování, individuální výuka, práce s PČP	OSV – SR Komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i vneverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
				využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	umí vyhledat obtížné tvary v Pravidlech, chápe porušení normy jako záměrné a funkční	vysvětluje vhodnost porušení normy záměrně podle konkrétní situace	skupinová výuka, rozhovor	
			Doplněk, vedlejší věty, přístavek,využití při stavbě věty	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí		navazuje na poznatky o vět. členech u učí určovat a využívat druhy vedlejších vět , vytváří jejich systém ,prohlubuje výklad o přívlastku,vysvětluje vztahy mezi vět. členy.upozorňuje na využívání	vysvětlování, sam. práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Čj	Jazyková výchova	Shoda, řízenost, přimykání, vztahy mezi větnými členy, mezi hlavní a vedlejší větou		chápe významový poměr mezi několikanásobnými větnými členy	vede k využití rozmanitých spojovacích výrazů, vede k uvědomělému využití těchto znalostí v jazykových promluvách	práce s tabulkami, mentální mapa	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
			Procvičování pravopisu, syntaktický pravopis ve větě a kratším souvětí	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a morfologický, slovotvorný i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	chápe principy a zásady pravopisu, ovládá nejen základy, ale i obtížnější tvary, ovládá interpunkci v souvětí	dbá na praktické využívání naučených pravidel, vede k odůvodňování tvarů, vysvětluje zásady synt. pravopisu	pravopisná cvičení, doplňovačky	
		Komunikační a slohová výchova	Jednoduchý výklad, úvaha	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení	uvědomuje si, kdo je autorem, komu je text určen, k čemu slouží, za jakých podmínek vzniká	ukazuje na rozdíly mezi psaným a mluveným projevem, upozorňuje na text s prožitkem, citem, náladou autora, ukazuje na text zaměřený na fakta a informace	rozhovor, četba, práce s textem,	MKV – lidské vztahy – tolerance bez ohledu na kulturní či sociální příslušnost, MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – vztah med. sdělení a sociální zkušenosti
			Styl prostě sdělovací, odborný, publicistický, umělecký	ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnání s dostupnými informačními zdroji	pomocí otázek zjišťuje, jakou funkci má jazykový styl, umí si fakta vyhledat			MV – vliv médií ve společnosti –vliv médií na postoje, chování, konverzačních témat
			Líčení, charakteristika, vypravování	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	seznamuje se s estetickou funkcí textu, projevuje svoji individualitu vyjadřování	učí rozlišovat mezi stylem prostě sdělovacím, odborným, publicistickým, uměleckým, ukazuje na vztah mezi činiteli obecné povahy a mezi individuálním vyjadřováním	vysvětlování, kritické myšlení, projektová výuka	MV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – rozlišování zábavných a bulvárních prvků
			Slova neutrální, citově zabarvená, styly, slohové útvary	vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	seznamuje se s rozvrstvením jazykových prostředků, umí zvolit nejvhodnější slohový útvar, styl, vyjádření myšlenky, soudů, citů, faktů	učí dvě základní skupiny jazykových prostředků, /neutrální, sloh. zabarvená,/ vysvětluje jejich použití vzhledem ke stylu a útvaru	frontální, vysvětlování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvní cvičení, dialog připravený i improvizovaný, melodie, intonace, dynamičnost, tempo, mimika, gestikulace , dialog připravený i improvizovaný	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	dokáže se plynule a souvisle vyjadřovat, vhodně se vyjadřuje při uvážení účelu svého projevu, dokáže v mluveném projevu používat i neverbální prostředky v projevu vhodné	dbá na zřetelnou výslovnost, aplikuje poznatky o zvukové stránce věty, objasňuje účel sdělení, radí, jak získat pozornost posluchače	beseda, situační, partnerská výuka	OSV – MR – hodnoty, postoje – dovednost se rozhodovat v problematických situacích všedního dne
			Rozhovor, úvaha, problém a jeho řešení	využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	učí se technice kultivovaného projevu, vede dialog, konverzuje se znalostí demokratických pravidel	vede k využití znalostí o vedení dialogu, demokratické diskusi, poslouchání druhého, slušnému projevu souhlasu a nesouhlasu, projevení zájmu	diskuse, řešení problémů, televizní výuka	VDO – principy demokracie jako způsob rozhodování – základní principy jako morálka, právo
			Výklad, výtah z odborných textů, referát, ukázky textů z odborných předmětů, principy a zákonitosti učení	využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, sám připraví a s oporou o text přednese referát	čte přiměřeně rychle a orientuje se v textu, vyhledává důležité informace a připraví si písemně krátký text, vybírá si podstatné a chápe principy učení se, udělá osnovu, výpisek, výtah z krátkého odborného textu	vysvětluje rozdíl mezi osnovou a výtahem textu, dbá na logiku reprodukovaného textu, stavbu věty, dbá na vyjádření hlavní myšlenky, objasňuje proces učení se	pozorování	OSV – OR – rozvoj schopností poznání – cvičení k dovednosti zapamatovat si přesah – D, Z, Př
			Jazykové styly, sloh. postupy, útvary, ,jazykové prostředky, stylizační cvičení, lexikálněstylizační cvičení, obohacováni slovní zásoby	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	seznamuje se s poznatky o jazykových stylech podle funkce, uvědomuje si šíři, bohatství, plastičnost jazyka	učí žáka stylizaci a kompozici, rozvíjí hledání a rozvíjení vlastního stylu žáka, upozorňuje na bohatost a rozmanitost jaz. prostředků, dbá na rozšiřování slovní zásoby, upozorňuje na chyby a neobratnosti	kritické myšlení, samostatná práce	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
		Literární výchova	Vhodná témata, přednes, vystupování žáků před třídou, čtení zdařilých prací, dramatizace, vypravování, báseň, umělecké líčení, krátká úvaha	využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	aplikuje získané vědomosti z češtiny do praxe, tvoří jazykově a slohově výstižné práce s přihlédnutím k vhodnému stylu, vnímá svoje dílo jako zdroj poznání, ale také prožitek, projevení citu	podporuje fantazii a tvořivost žáků, doporučuje a připravuje vhodná témata, pomáhá vytvořit školní časopis, vlastní text, objasňuje úlohu neverbálních prostředků	sam .práce, skupinová práce, individuální výuka, projektová výuka	OSV – MR – řešení problémů a rozhodování situací – dovednosti při řešení různých typů problémů
			Přednes, reprodukce díla přečteného i slyšeného s hlavní myšlenkou	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk lit. díla, vlastními slovy interpretuje smysl díla	čte plynule a s přednesem, vhodně intonuje, využívá pauzy, členění textu, rozlišuje jazykové prostředky a vrstvu tematickou	vede žáky ke čtení s přednesem a osobním zaujetím, upozorňuje na originální jazykové prostředky, učí hledat téma, děj, motiv, postavy	rozhovor, samostatná práce, četba, dramatizace	MKV – lidské vztahy – lidská solidarita
			Referáty z četby, filmů, divadelních představení	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy div. nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	je schopen emočně prožít dílo, vyhledává si díla dle svého čtenářského zájmu	volí emočně působivé ukázky, věnuje pozornost aktuální četbě dnešního žáka, probouzí zájem o kulturní dění současnosti	beseda, televizní výuka	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě, VDO – občan, občanská společnost a stát – práva a povinnosti občana a aktivně je uplatňovat,

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Čj	Literární výchova	Základní pojmy teorie lit. – poezie, próza, drama	tvoří vlastní literární text podle svých schopností na základě osvojených znalostí základů literární teorie	rozpozná obsah díla a ideové zaměření, umí vytvořit vlastní lyrický a epický text	učí žáky základním pojmům literární teorie, vede je k tvoření vlastního textu s využitím těchto pojmů, pomáhá hledat vhodné náměty, kompozici, jazykové prostředky	frontální výuka, práce s textem, individuální výuka, skupinová výuka	MV – tvorba mediálního sdělení – tvorba med.sdělení v projektu
			Setkání se starší literaturou – autoři 17.–18. století, renesanční literatura, barokní, romantismus, realismus	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	má přehled o hlavních literárních směrech, dokáže text přiřadit k žánru, má přehled o představitelích sledované doby	seznamuje žáky s hlavními směry v literatuře, s hlavními představiteli, pomáhá hledat souvislosti, vysvětluje potřebné žánry	vysvětlování, práce s textem,	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznán – cvičení pozornosti a soustředěníí, EV – vztah člověka a prostředí – prostředí a zdraví
			Ztvárnění klasických děl do divadelní a filmové podoby	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	zná obsahově a tematicky předlohy ztvárňovaných děl, sleduje jejich různá ztvárňování, formuluje svůj názor na různá zpracování	vybírá díla umělecky hodnotná a aktuální, podněcuje k diskusi o úrovni zpracování, zajišťuje videokazety, audio a jiné s významnými díly, zaujímá postoj k situacím a postavám děl	výuka dramatem, skupinová práce	MV – stavba mediálního sdělení – zezábavňující principy sdělení, Vnímání autora – prvky záměrné manipulace,názory autora, OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
			Interpretace umělecké i věcné lit. dle výběru žáků, využití získaných informací	vyhledává informace v různých typech katalogů i v dalších inf. zdrojích	umí si vyhledat potřebné informace a zpracovat je, využít pro svoje studium, poučení, zábavu	seznamuje s typy katalogů, vede žáky k jejich praktickému využívání, seznamuje s dalšími informačními zdroji, ukazuje různá jejich zpracování	vysvětlování, popis, práce s informacemi	přesah – Inf MV – práce v realizačním týmu – faktory ovlivňující práci v týmu
9.	Čj	Jazyková výchova	Obecné poučení o jazyce		orientuje se ve skupině indoevropských jazyků	seznamuje žáky s rozdělením indoevropských jazyků uvádí příklady	práce s textem, frontální výuka, televizní výuka	VMEGS – Jsme Evropané – co Evropu spojuje a co rozděluje
				samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	orientuje se v základní nabídce odborné literatury k předmětu, dokáže si neznámé informace vyhledat v odborné literatuře	doporučuje žákům odbornou literaturu vede žáky k tomu, aby samostatně a spontánně vyhledávali neznámé informace v odborné literatuře	práce s jazykovými příručkami a odbornou literaturou	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení dovednosti zapamatovat si
				využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	rozlišuje jazykové prostředky spisovné a nespisovné	seznamuje žáky se současnou podobou jazykové normy a kodifikace vede žáky k tomu, aby rozlišovali jazykové prostředky spisovné od nespisovných	mluvní cvičení, práce s texty,	OSV – MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů
					rozlišuje různé typy komunikačních situací	upozorňuje žáky na různé typy komunikačních situací		
					dokáže použít různé jazykové prostředky ve vhodných komunikačních situacích	navozuje různé typy komunikačních situací a v nich se žáky nacvičuje využití různých typů jazykových prostředků		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Čj	Jazyková výchova	Pravopis	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický, slovotvorný a syntaktický	ovládá pravopisná pravidla	seznamuje žáky s pravidly syntaktického pravopisu	diktáty, pravopisná cvičení, doplňovací cvičení, texty ke korektuře	
					prohlubuje znalosti veškerých pravopisných pravidel a procvičuje jejich používání	procvičuje se žáky pravopisná pravidla		
						vede žáky k vědomému používání pravopisných pravidel		
			Skladba	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i souvětí	je schopen provést rozbor věty jednoduché a komplexní rozbor souvětí, včetně složitého souvětí (základní větné členy, rozvíjející větné členy, počet vět v souvětí, druh souvětí, druhy vedlejších vět, poměr, grafické znázornění věty jednoduché a souvětí)	seznamuje žáky s učivem o poměrech, složitém souvětí, o zvláštnostech větného členění	všestranné jazykové rozbory, frontální výuka, počítačová výuka	
						procvičuje se žáky komplexní jazykový rozbor		
		Komunikační a slohová výchova	Jednoduchý výklad, úvaha	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení	uvědomuje si, kdo je autorem, komu je text určen, k čemu slouží, za jakých podmínek vzniká	ukazuje na rozdíly mezi psaným a mluveným projevem, upozorňuje na text, který obsahuje prožitek, cit, náladu autora a dále na text zaměřený na fakta a informace	rozhovor, četba, práce s textem	MV – interpretace vztahu med. sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem
			Styl prostě sdělovací, odborný, publicistický, umělecký	ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnání s dostupnými informačními zdroji	pomocí otázek zjišťuje, jakou funkci má jazykový styl, umí si fakta vyhledat			
			Líčení, charakteristika, vypravování	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	seznamuje se s estetickou funkcí textu, projevuje svoji individualitu vyjadřování	učí rozlišovat mezi stylem prostě sdělovacím, odborným, publicistickým, uměleckým, poukazuje na vztah mezi činiteli obecné povahy a mezi individuálním vyjadřováním	vysvětlování, kritické myšlení, projektová výuka	
			Slova neutrální, citově zabarvená, styly, slohové útvary	vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	umí zvolit vhodný slohový útvar, styl, jazykové prostředky	učí dvě základní skupiny jazykových prostředků, /neutrální,sloh. zabarvené/ vysvětluje jejich použití vzhledem ke stylu a útvaru	frontální, vysvětlování	
			Mluvní cvičení, dialog připravený i improvizovaný, argumentace	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	dokáže se plynule a souvisle vyjadřovat, vhodně se vyjadřuje při uvážení účelu svého projevu, dokáže v mluveném projevu používat i hodící se neverbální prostředky	dbá na zřetelnou výslovnost, aplikuje poznatky o zvukové stránce věty, objasňuje účel sdělení, radí, jak získat pozornost posluchače	beseda, situační, partnerská výuka	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Rozhovor, úvaha, problém a jeho řešení	dokáže řídit diskusi jednoduššího charakteru, využívá přitom zásad komunikace a pravidel dialogu	učí se technice kultivovaného projevu, vede dialog, dokáže v dialogu uplatnit demokratický princip	vede k využití znalostí o vedení dialogu, demokratické diskusi, naslouchání druhého, asertivnímu chování, projevení zájmu	diskuse, řešení problémů, televizní výuka	
			Výklad, výtah z odborných textů, referát, ukázky textů z odborných předmětů, principy a zákonitosti učení	využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, sám. připraví a s oporou o text přednese referát.	čte přiměřeně rychle a orientuje se v textu, vyhledává důležité informace a připraví si písemně krátký text s obsahem nejdůležitějších informací, vybírá si podstatné a chápe principy učení se, udělá osnovu, výpisek, výtah z krátkého odborného textu	vysvětlujeme rozdíl mezi osnovou a výtahem textu, dbáme na logickou výstavbu reprodukovaného textu, stavbu věty, na vyjádření hlavní myšlenky, učíme žáky "učit se"	pozorování, frontální výuka	OSV – OR – rozvoj schopností poznání, MV – práce v realizačním týmu
			Jazykové styly, slohové postupy, útvary, jazykové prostředky, stylizační cvičení, lexikálněstylizační cvičení, obohacováni slovní zásoby	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	seznamuje se s poznatky o jazykových stylech podle funkce, uvědomuje si šíři, bohatství, plastičnost jazyka	učí žáka stylizaci a kompozici, rozvíjí hledání a rozvíjení vlastního stylu žáka, upozorňuje na bohatost a rozmanitost jazykových prostředků, pomáhá rozšiřovat slovní zásobu žáků, upozorňuje na chyby a neobratnosti	kritické myšlení, samostatná práce	
			Vhodná témata, přednes, vystupování žáků před třídou, čtení zdařilých prací, dramatizace, vypravování, umělecké líčení, krátká úvaha	využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	aplikuje získané vědomosti z ČJ do praxe, tvoří jazykově a slohově výstižné práce s přihlédnutím k vhodnému stylu, vnímá svoje dílo jako zdroj poznání, ale také prožitek, způsob projevení citu	podporuje fantazii a tvořivost žáků, doporučuje a připravuje vhodná témata, pomáhá vytvořit školní časopis, vlastní text, objasňuje úlohu neverbálních prostředků	samostatná práce, skupinová práce, individuální výuka, projektová výuka	OSV – MR – Řešení problémů a rozhodování dovedností – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
			Styl prostě sdělovací, publicistický	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	rozpoznává prvky manipulativní komunikace v médiích, dokáže se manipulaci ubránit, v kontaktu s masmédii si dokáže udržet nadhled a zdravý pohled na věc	podněcuje žáky k přemýšlení nad pozitivními a negativními dopady vlivu médií, vede je k tomu, aby si dokázali na danou skutečnost vytvořit svůj názor	úvaha, výklad, televizní, počítačová výuka	MV – fungování a vliv médií ve společnosti – role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování, vliv médií na kulturu
			Jádro a východisko textu	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	dokáže vytvořit jakýkoli typ textu tak, aby v něm byly logicky uspořádány informace a byla dodržena pravidla mezivětného navazování	vede žáky při tvorbě různých typů textů, dbá na to, aby žákovské texty byly správně a logicky vystavěné	výpisky, výtah, odborný výklad, přednáška, vysvětlování, příklady z literatury	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Čj	Literární výchova	Autoři a díla reagující na 1. SV. Meziválečná literatura. Avantgardní literatura a -ismy. Nebezpečí fašismu v dílech evropských autorů. Poválečná literatura a divadlo.Česká literatura po roce 1948. Autoři a díla 60. 70. a 80. let Samizdatoví autoři. Moderní evropská a světová literatura.	uceleně reprodukuje přečtený text	plynule čte složitější text	procvičuje s žáky různé techniky reprodukce textu	diskuse	MKV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
					rozumí čtenému textu	učí žáky najít hlavní myšlenku textu		
						učí žáky porozumět významu cizích slov a obtížnějších tvarů slov českých	práce se slovníkem	
					dokáže reprodukovat obsah textu vlastními slovy	rozvíjí slovní zásobu žáků, rozvíjí vyjadřovací schopnosti žáků, rozvíjí schopnost logicky vyjádřit obsah textu	beseda, dramatizace	
				popisuje strukturu a jazyk literárního díla	ovládá základní terminologii a chápe její využití	seznamuje žáky se základy literární teorie, uvádí vhodné příklady z literatury, procvičuje získané vědomosti v praxi	frontální výuka, práce s textem	
				vlastními slovy interpretuje smysl díla	rozpozná obsah sdělení díla, pochopí autorův záměr, pochopí záměr jednajících postav a dokáže se vžít do jejich role	pomáhá žákovi najít stěžejní informace, učí porozumět ideovému záměru autora, probouzí v žákovi schopnost empatie	práce s textem	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hodnotící prvky ve sdělení, identifikování základních orientačních prvků v textu
				formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, z návštěv divadelního nebo filmového představení, formuluje názory na umělecké dílo	má dostatečnou čtenářskou a diváckou zkušenost	seznamuje žáky se stěžejními literárními díly, podněcuje čtenářský zájem žáků	diskuse, dramatizace	
					dokáže si vytvořit vlastní názor na přečtenou knihu, divadelní či filmové představení nestydí se za svůj (třeba odlišný) názor	podněcuje u žáka potřebu hodnotit přečtené (zhlédnuté) dílo, zajímá se o jeho názor a nezavrhuje ho	beseda	
					ovládá potřebnou terminologii, má dostatečnou slovní zásobu	seznamuje žáka s oborovou terminologií, pomáhá rozvíjet žákovu slovní zásobu	frontální výuka, didaktické hry	
				tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	zná základy literární teorie, na základě které tvoří vlastní literární text	prohlubuje u žáků znalosti literární teorie, pomáhá rozvíjet jejich fantazii a vede je k vytváření vlastních literárních textů	kritické myšlení, samostatná práce	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)
				porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	dokáže říci vlastní názor na danou formu zpracování díla	nabádá k tomu, aby se žáci nebáli vyslovit svůj vlastní názor na různá zpracování děl, dává možnost vyslovení všech názorů	diskuse, beseda, televizní výuka	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Čj	Literární výchova	Autoři a díla reagující na 1. SV. Meziválečná literatura. Avantgardní literatura a -ismy. Nebezpečí fašismu v dílech evropských autorů. Poválečná literatura a divadlo.Česká literatura po roce 1948. Autoři a díla 60. 70. a 80. let Samizdatoví autoři. Moderní evropská a světová literatura.	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře – rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	má základní znalosti z oblasti literární historie	seznamuje žáka se základy literární historie	frontální výuka	
					připravuje si referáty o významných literárních osobnostech a významných literárních dílech	upozorňuje žáka na zajímavé osobnosti a literární díla	samostatná práce, práce s odbornou literaturou, práce na PC	
				rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	má čtenářskou zkušenost, zná atributy díla hodnotného a konzumního, ovládá terminologii potřebnou k argumentaci	podněcuje žáka k četbě, demonstruje problematiku na vhodných příkladech, seznamuje žáka s potřebnou terminologií	práce s textem, televizní výuka, frontální výuka	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hodnotící prvky ve sdělení

5.1.3. Anglický jazyk

5.1.3.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Požadavky na vzdělání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce a směřují k dosažení úrovně A2.
V prvním ročníku je výuka zaměřena na mluvený projev, rozšiřování slovní zásoby a porozumění krátkým sdělením a pokynům. Důraz je kladen na získávání slovní zásoby a jednoduchých frází, spojování vizuálního vjemu (obrázky, hračky, věci) a zvukové podoby slova. Od druhé třídy začínáme procvičovat i čtení a psaní, nejprve na úrovni slov, později krátké věty.
Snažíme se u dětí budovat pozitivní vztah k jazyku, proto zařazujeme hravé aktivity, využíváme prvky dramatické výchovy, říkanky, písničky a podobně.
V dalších ročnících se prohlubují a zdokonalují znalosti ve všech oblastech – receptivní řečové (poslech a čtení s porozuměním), produktivní řečové (ústní a písemný projev), komunikační (jednoduchá komunikace).
Ve výuce se objevují náročnější metody práce, např. tvorba krátkodobých nebo dlouhodobých, individuálních nebo skupinových projektů. K tomu slouží další zdroje a způsoby poznávání faktů – internet, výukové programy na PC, časopisy, knihy, TV, video. Při výuce využíváme interaktivní tabule.
Součástí výuky angličtiny je i práce na mezinárodních projektech, pokud právě na škole probíhají (Comenius, eTwinning).
Počínaje 5. ročníkem jsou žáci rozděleni do skupin podle dosažených znalostí a dovedností. Skupina dětí nadanějších má za souhlasu rodičů rozšířenou výuku angličtiny, ostatní skupiny mají výuku standardní. Rozšiřující učivo je popsáno v časovém tematickém plánu daného roku.

2. Časové vymezení

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně
3. – 9. ročník – 3 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka probíhá v jazykových učebnách, kmenových třídách, v čajovně, případně v učebně informatiky nebo u jezírka.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- osobnostní rozvoj při cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, zapamatování, řešení problémů, dovednosti pozitivně se naladit a motivovat
- sociální rozvoj – poznávání se ve skupině, dobré vztahy mezi spolužáky, dovednost dialogu, monologu, komunikace v různých situacích – omluva, pozdrav, prosba
- morální rozvoj – zvládání učebních problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- znalost cizího jazyka má praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací a pracovní
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy

Multikulturní výchova
- seznamování se s různými kulturami, jejich tradicemi a hodnotami
- učení se žít a komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- uplatnění práv svých a respektování práv druhých

Environmentální výchova
- pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- upřednostňuje pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a porozumění cizímu jazyku
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- zařazujeme využívání výpočetní techniky
- motivujeme žáky k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému závěru při plnění úkolů v rámci jejich možností
- umožňujeme žákům různé způsoby řešení daného úkolu
- zařazujeme projektovou práci
- vedeme žáky k plánování a spolupráci

Kompetence komunikativní
- motivujeme žáky k vlastnímu vyjadřování se v angličtině
- zařazujeme úkoly, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme žákům prostředí pro zapojení se do diskuse a obhájení svých názorů
- povzbuzujeme žáky, aby se vyjadřovali celými větami
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů

Kompetence občanské
- nabízíme žákům dostatek příležitostí pro účast ve hře a rozvíjíme dovednost podřizovat se pravidlům
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu
- podporujeme účast žáků na kulturních akcích a soutěžích
- seznamujeme žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporujeme jejich vztah k vlastní zemi

Kompetence sociální a personální
- navozujeme situace, ve kterých žáci ukazují své zkušenosti se světem a se sebou samým
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme dodržování pravidel slušného chování
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty, na kterých žáci průběžně pracují a nesou za ně odpovědnost
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v rozhodování se o další vzdělávání a profesním zaměření

5.1.3.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Aj	Řečové dovednosti	slovní zásoba jednoduché věty, otázky, představení se	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	dokáže opakovat slova po učiteli, známá slovíčka vyslovuje správně	nechá děti opakovat slovíčka	hry	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích
						opravuje chybnou výslovnost	říkadla	
					zná jednoduché pokyny, rozumí jim	nacvičuje jednoduché úkony (TPR metoda)	písničky	
							krátké rozhovory	
				zná základní slovní zásobu z oblasti barvy, čísla, rodina, hračky, zvířata	umí se představit, zeptat na jméno	používá jednoduché otázky	jednoduché otázky	
					rozumí jednoduchým otázky, umí krátce odpovědět (What is it? What colour is it?…)	nechá děti ptát se a odpovídat		
					spojí si obrázek nebo skutečný předmět se slovíčkem, vyslovuje správně	slovíčka používá a často opakuje		
						klade důraz na mluvenou stránku jazyka		
2.	Aj	Řečové dovednosti	slovní zásoba jednoduché věty, otázky, představení se otázky zjišťující informace	zopakuje a-použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	dokáže opakovat slova po učiteli, známá slovíčka vyslovuje správně	nechá děti opakovat slovíčka	hry	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích
						opravuje chybnou výslovnost	říkadla	
					zná jednoduché pokyny, rozumí jim	nacvičuje jednoduché úkony (TPR metoda)	písničky	
							krátké rozhovory	
					umí se představit, zeptat na jméno	používá jednoduché otázky	jednoduché otázky	
					zvládá krátké rozhovory s učitelem nebo spolužákem	procvičuje používané fráze	kreslení	
						nechá děti vytvářet jednoduché rozhovory	spojovačky	
					rozumí a používá jednoduché otázky a odpovědi (what is it, what colour is it ?…)	nechá děti ptát se a odpovídat	doplňování písmen	
			používání psané podoby slov	Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	spojí si obrázek nebo skutečný předmět se slovíčkem, vyslovuje správně	slovíčka používá a často opakuje	doplňování slov	
					začíná si spojovat psanou podobu slova s anglickou výslovností	klade důraz na mluvenou podobu jazyka, zavádí už ale i psanou podobu		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Aj	Řečové dovednosti	tematické okruhy škola, hračky, tvary, rodina, čísla, barvy, oblečení, popis osoby, zvířata, dopravní prostředky, lidské tělo	rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	umí se představit, umí se zeptat na jméno a na věk a jak se kdo má	procvičuje a rozšiřuje slovní zásobu	práce s textem	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích
					rozumí popisu osoby	zajišťuje, aby každé dítě mohlo v hodině mluvit	rozhovory	
							hry	
					ovládá a foneticky správně vyslovuje základní slovní zásobu z probíraných témat	nechává děti opakovat nová slova i slova chybně vyslovená	aktivity spojené s kreslením	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích
					dokáže správně zopakovat i neznámé slovo po učiteli		doplňování slov	
							písničky	
		Řečové dovednosti	sloveso být, mít, moci – umět, otázka a zápor	sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení nebo krátký text	umí říct několik informací o sobě – odkud je, jak je starý, jestli má bratra nebo sestru	nechá děti popisovat se navzájem	poslechová cvičení	
			sloveso být, mít, moci, umět, otázka a zápor	sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení nebo krátký text	umí psát jednoduché gramaticky správné věty	procvičuje nové gramatické struktury, aby se zautomatizovaly	vysvětlování	
					umí popsat osobu, jaký kdo je, co má a umí			
					dokáže sestavit krátký rozhovor, rozumí otázkám, umí odpovídat			
4.	Aj	Řečové dovednosti		rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	ovládá všechna čísla	procvičuje a rozšiřuje slovní zásobu	práce s textem	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích
					rozumí otázkám se známými slovesy, umí odpovědět		otázky a odpovědi	
					rozumí krátké konverzaci nebo reprodukovanému textu na odpovídající úrovni		procvičování	
					dokáže se řídit slyšenými instrukcemi	zajišťuje, aby každé dítě mohlo v hodině mluvit	rozhovory	
					rozumí a používá běžné třídní fráze (take your book)		hry	
			zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov tematické okruhy povolání, město, bydliště, jídlo, záliby a zájmy, čísla, počasí, cestování, školní předměty, dny v týdnu, měsíce, roční období, datum	vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	ovládá a foneticky správně vyslovuje základní slovní zásobu z probíraných témat	nechává děti opakovat nová slova i slova chybně vyslovená	písničky	
					dokáže správně zopakovat i neznámé slovo po učiteli		doplňování slov	
							aktivity spojené s kreslením	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Aj	Řečové dovednosti	průběhový čas, zápor, otázka, slovesa like a want, osobní zájmena	sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení nebo krátký text	umí říct několik informací o sobě – odkud je, jak je starý, jestli má bratra nebo sestru	nechá děti popisovat se navzájem	poslechová cvičení	
					umí psát jednoduché gramaticky správné věty	používá i vyžaduje používání správných gramatických struktur	vysvětlování	
					umí říct co umí nebo neumí, co má rád			
					umí popsat osobu, jaký kdo je, co má a umí	procvičuje nové gramatické struktury, aby se zautomatizovaly	vysvětlování	
					dokáže sestavit krátký rozhovor, rozumí otázkám, umí odpovídat			
					umí používat data, říct kdy má narozeniny			
					zvládá jednoduchou konverzaci na téma rodina, zájmy a koníčky a podobně			
4.	Aj	Řečové dovednosti Čtení s porozuměním	slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	umí číst text se správnou výslovností	učí správně vyslovovat	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů PRO – Můj svět
					zná slovní zásobu	procvičuje příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozho-vorů, textů, atp)	
			zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě slovní zásoba a tvoření slov	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	umí se orientovat v krátkém textu (rozumí obsahu)	učí rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování, …)	
					vnímá text jako celek	klade srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					reaguje na otázky	vysvětluje neznámé výrazy známou slovní zásobou, mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
				rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	chápe smysl vět	učí vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	tiché čtení, hledání informací z textu, diskuse, role-play, otázky, rozhovor, řešení problému, hry	
						učí reagovat v dialogu		
						vede žáka k pochopení základní informace		
					dokáže reagovat na položené otázky	učí rozlišit podstatné od nepodstatného		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Aj	Psaní Mluvení	Slovní zásoba- žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce se slovníkem tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, osobní dopis, sport, město, nákupy, člověk a společnost, cestování, hodiny, lidské tělo	napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života vyplní osobní údaje do formuláře	umí se vyjádřit ústně i písemně k základním tématům z každodenního života	učí žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog, diskuse, role-play, řešení problému, krátká spontánní konverzace	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů PRO – Můj svět
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učí žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko		
					umí správně použít gramatická pravidla	vysvětluje a procvičuje podstatné gramatické jevy	vysvětlování	
						vede ke správné výslovnosti	výklad	
						používá synonyma, antonyma	odvozování	
			základní gramatické struktury a typy vět, základní vztahy (existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní)	písemně, gramaticky správně tvoří jednoduché věty a krátké texty	umí správně použít slovní zásobu	srovnává anglický jazyk s ČJ	drilová cvičení, hledání chyb, doplňovací cvičení	
				vyžádá jednoduchou informaci	umí vyjádřit své potřeby	učí žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	rozhovor, role-play, hry	
5.	Aj	Mluvení	běžné každodenní situace	zapojí se do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	dokáže komunikovat s cizincem o základních věcech	vede žáka "nebát se mluvit"	dramatizace	
						učí umět se vyjádřit bez ohledu na chyby	rozhovory	
							práce ve dvojicích	
						učí uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací, video, práce ve dvojicích	
						učíme uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací, video	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Aj	Poslech s porozuměním	slovní zásoba slovní spojení	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností rozumí slovm a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	odpoví, zjistí informace	učíme soustředěnému poslechu	poslech	
5.	Aj	Čtení s porozuměním	práce s texty a informacemi	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu,	umí najít v textu potřebné informace	učíme vybrat podstatné informace	odpovídání na otázky doplňování informací	
6.	Aj	Čtení s porozuměním	slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	umí číst text se správnou výslovností	učíme správně vyslovovat	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání PRO – Austrálie a Nový Zéland
				rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	zná slovní zásobu	procvičujeme příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozhovorů, textů)	
6.	Aj	Čtení s porozuměním	zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	umí se orientovat v textu (rozumí obsahu)	učíme rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování)	
				umí číst krátké jednoduché texty				
				umí vyhledat konkrétní informace v každodenních materiálech (inzerát, jídelní lístek, atd.)	reaguje na otázky	klademe srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětlujeme neznámé výrazy známou slovní zásobou, mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
				rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	chápe smysl vět	učíme vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	tiché čtení	
				umí klást jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají základních potřeb	dokáže reagovat na položené otázky	učíme reagovat v dialogu	hledání informací z textu	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Aj	Čtení s porozuměním	slovní zásoba a tvoření slov	odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	vnímá text jako celek	vedeme žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých slov z textu	učíme rozlišit podstatné od nepodstatného	otázky a rozhovor, hry, role-play, řešení problému	
			gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	používá obsáhlejší dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže dobře pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učíme vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	
						vedeme žáka pracovat s gramatickými jevy		
6.	Aj	Mluvení	tematické okruhy – můj život - rodina, narozeniny, domov, škola, bydlení nákupy, měsíce, počasí, záliby), zvířata (části těla), zdraví (u lékaře, u zubaře, srovnání minulosti se současností), jídlo (v restauraci, recept), moje země (Velká Británie – zeměpis, oblékání)	sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	umí použít řadu frází a vět, aby jednoduše popsal rodinu, kamarády, záliby, atd., umí zformulovat shrnutí a jednoduchý pracovní postup	učíme žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání PRO – Austrálie a Nový Zéland
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učíme žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko	diskuse	
							role-play	
							řešení problému	
							krátká spontánní konverzace	
			Gramatické struktury a typy vět, základní vztahy (existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní	písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	umí správně použít gramatická pravidla	vysvětlujeme a procvič. gram. jevy (tvarosloví a syntax)	vysvětlování	
					umí správně použít slovní zásobu	vedeme ke správné výslovnosti	výklad	
						používáme synonyma, antonyma	odvozování	
				umí napsat velmi jednoduchý osobní dopis		srovnáváme anglický jazyk s ČJ	drilová cvičení	
							hledání chyb	
							doplňovací cvičení	
			slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	umí reprodukovat krátké texty vlastními slovy	učíme vyjádřit své myšlenky	vyprávění textu	
			slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	umí převést přímou řeč na nepřímou při reprodukci textu	učíme reprodukovat názory druhých	dialog, role-play, předvídání, uspořádání textu	
			jednoduchá sdělení – adresa, pozdrav a dopis z prázdnin, blahopřání, omluva, žádost	vyžádá jednoduchou informaci	umí vyjádřit své potřeby	učíme žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	rozhovor, role-play hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Aj	Mluvení	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	dokáže komunikovat s cizincem o základních věcech	vedeme žáka "nebát se mluvit"	dramatizace	
						učíme umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory, práce ve dvojicích	
						učíme uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací, video diskuse, řešení problému	
7.	Aj	Čtení s porozuměním Poslech	slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	umí číst text se správnou výslovností	učíme správně vyslovovat	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání PRO – USA PRO – Budoucnost
				rozumí známým slovům a velmi jednoduchým větám	zná slovní zásobu	procvičujeme příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozhovorů, textů, …)	
			zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	umí se orientovat v textu (rozumí obsahu)	učíme rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování, …)	
				rozumí textům, které obsahují slovní zásobu užívanou v každodenním životě	reaguje na otázky	klademe srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětlujeme neznámé výrazy známou slovní zásobou, mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
				rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	chápe smysl vět	učíme vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	tiché čtení	
				rozumí textům, které obsahují slovní zásobu užívanou v každodenním životě	dokáže reagovat na položené otázky	učíme reagovat v dialogu	hledání informací z textu	
			slovní zásoba a tvoření slov	odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	vnímá text jako celek	vedeme žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých slov z textu	učíme rozlišit podstatné od nepodstatného	otázky a rozhovor, hry, role-play, řešení problému	
				používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učíme vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Aj	Mluvení	gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	učí se pracovat s výkladovým slovníkem	dokáže pracovat s výkladovým slovníkem	učíme vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	
						vedeme žáka pracovat s gramatickými jevy		
			tematické okruhy – zábava (kultura), rodina, sport (zdravý způsob života), svět v budoucnosti, čas (popis dějů v minulosti), Kanada	sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	umí se vyjádřit jednoduchými frázemi a větami k základním tématům z každodenního života	učíme žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání PRO – USA PRO – Budoucnost
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učíme žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko	diskuse, role-play, řešení problému, krátká spontánní konverzace	
					umí jednoduchým způsobem popsat své zážitky, události			
					umí jednoduše vyjádřit a vysvětlit své názory a plány			
			gramatické struktury a typy vět, základní vztahy (existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní	písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	umí správně použít gramatická pravidla	vysvětlujeme a procvičujeme podstatné gramatické jevy	vysvětlování	
					umí správně použít slovní zásobu	vedeme ke správné výslovnosti	výklad	
				umí napsat jednoduché zprávy týkající se zákl. potřeb		používáme synonyma, antonyma	odvozování	
				umí napsat stručný dopis na pohlednici (př. pozdrav z dovolené), umí vyplnit formlulář, sestaví vlastní příběh, umí doplnit začátek nebo konec příběhu		srovnáváme anglický jazyk s ČJ	drilová cvičení	
							hledání chyb	
							doplňovací cvičení	
			slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	umí reprodukovat krátké texty vlastními slovy	učíme vyjádřit své myšlenky	vyprávění textu	
				stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	umí převést přímou řeč na nepřímou při reprodukci textu	učíme reprodukovat názory druhých	dialog, role-play, předvídání, uspořádání textu	
			jednoduchá sdělení – adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost	vyžádá jednoduchou informaci	umí vyjádřit své potřeby	učíme žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	rozhovor	
							role-play	
							hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Aj	Mluvení	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	dokáže komunikovat s cizincem o základních věcech	vedeme žáka „nebát se mluvit"	dramatizace	
						učíme umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory, práce ve dvojicích, řešení situací, video, diskuse, řešení problému	
						učíme uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace		
8.	Aj	Čtení s porozuměním Poslech	slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	umí číst text se správnou výslovností	učíme správně vyslovovat	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
				rozumí známým slovům a velmi jednoduchým větám	zná slovní zásobu	procvičujeme příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozhovorů, textů	
			zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	umí se orientovat v textu (rozumí obsahu)	učíme rozlišovat podstatné od nepodstatného, reprodukovat vyslechnutý nebo přečtený text	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování, …)	
				rozumí popisům událostí, článkům a zprávám zabývajícími se současnými problémy				
			zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	rozumí popisům událostí, článkům a zprávám zabývajícími se současnými problémy	reaguje na otázky	klademe srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětlujeme neznámé výrazy známou slovní zásobou, mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
			tematické okruhy – péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	rozumí jednoduché promluvě a konverzaci	chápe smysl vět	učíme vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	tiché čtení	
				zvládne jednoduchou konverzaci o základních tématech	dokáže reagovat na položené otázky	učíme reagovat v dialogu	hledání informací z textu	
				rozumí textům, které obsahují slovní zásobu užívanou v každodenním životě				

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Aj	Čtení s porozuměním Poslech	rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k robíraným tématickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	vnímá text jako celek	vedeme žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých slov z textu	učíme rozlišit podstatné od nepodstatného, poslouchat s porozuměním souvislé projevy učitele, monology i dialogy, přímé i reprodukované ze zvuk. záznamu nebo z videa	otázky a rozhovor, hry, role-play, řešení problému	
				používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učíme vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	
				užívá výkladový slovník	dokáže pracovat s výkladovým slovníkem, používá mluvnické příručky	vedeme žáka pracovat s gramatickými jevy		
8.	Aj	Mluvení Psaní	tematické okruhy – Londýn (historie orientace ve městě), můj kulturní život, problémy teenagerů, sny, povolání, móda	sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	umí se vyjádřit k základním tématům z každodenního života	učíme žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání PRO – Kanada PRO – Povolání
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učíme žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko, souvisle hovořit, souvisle hovořit na dané téma	diskuse, role-play, řešení problému, krátká spontánní konverzace	
					umí popsat své zážitky, události, vyjádřit své názory a plány			
			Gramatické struktury a typy vět, základní vztahy (existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní	písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje věty a texty umí napsat souvislé texty na témata, která ho zajímají umí napsat dopis, kde sděluje své zážitky a dojmy, životopis, žádost, popsat pracovní postup vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení	umí správně použít gram. pravidla, umí zformulovat hlav. myšlenky z vyslechnutého i čteného textu umí správně použít slovní zásobu	vysvětlujeme a procvičujeme podstatné gramatické jevy vedeme ke správné výslovnosti používáme synonyma, antonyma srovnáváme anglický jazyk s ČJ	vysvětlování, výklad, odvozování drilová cvičení, hledání chyb, doplňovací cvičení	
			synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	umí reprodukovat krátké texty vlastními slovy	učíme vyjádřit své myšlenky	vyprávění textu, dialog, role-play, předvídání, uspořádání textu	
			jednoduchá sdělení – adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost	vyžádá jednoduchou informaci	umí vyjádřit své potřeby	učíme žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	rozhovor, role-play, hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Aj	Mluvení	pravidla komunikace v běžných situacích – pozdrav, poděkování, představování, popis cesty	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	dokáže komunikovat s cizincem o základních věcech	vedeme žáka „nebát se mluvit"	dramatizace	
						učíme umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory práce ve dvojicích	
						učíme uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace, pohotově, přirozeně reagovat v dialozích každodenního života	řešení situací video	
9.	Aj	Poslech	zvuková a grafická podoba jazyka-rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	umí číst text se správnou výslovností	učíme správně vyslovovat	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího	
				rozumí známým slovům a velmi jednoduchým větám	zná slovní zásobu	procvičujeme příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozhovorů, textů	
9.	Aj	Čtení s porozuměním poslech	zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	umí se orientovat v textu (rozumí obsahu)	učíme rozlišovat podstatné od nepodstatného, reprodukovat vyslechnutý nebo přečtený text	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování, …)	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání EV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl(spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí) PRO – Povolání
				rozumí popisům událostí, článkům a zprávám zabývajícími se současnými problémy	reaguje na otázky	klademe srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětlujeme neznámé výrazy známou slovní zásobou, mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
				rozumí jednoduché promluvě a konverzaci	chápe smysl vět	učíme vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	tiché čtení	
				zvládne jednoduchou konverzaci o základních tématech rozumí textům, které obsahují slovní zásobu užívanou v každodenním životě	dokáže reagovat na položené otázky	učíme reagovat v dialogu	hledání informací z textu	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Aj	Čtení s porozuměním poslech	zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	vnímá text jako celek	vedeme žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých slov z textu	učíme rozlišit podstatné od nepodstatného, poslouchat s porozuměním souvislé projevy učitele, monology i dialogy, přímé i reprodukované ze zvuk. záznamu nebo z videa	otázky a rozhovor hry role-play řešení problému	
			gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učíme vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	
			gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	užívá výkladový slovník	dokáže pracovat s výkladovým slovníkem, používá mluvnické příručky	vedeme žáka pracovat s gramatickými jevy	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	
9.	Aj	Psaní mluvení	tematické okruhy – život v minulosti, zdraví člověka, záhady, sláva a osud, kooperace, příroda,	sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	umí se vyjádřit k základním tématům z každodenního života	učíme žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání EV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl(spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí) PRO – Povolání
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učíme žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko, souvisle hovořit, souvisle hovořit na dané téma	diskuse, role-play, řešení problému, krátká spontánní konverzace	
					umí popsat své zážitky, události, vyjádřit své názory a plány			
			mluvnice: rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chby, které nenarušuj smysl sdělení a porozumění)	písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje věty a texty	umí správně použít gram. pravidla, umí zformulovat hlav. myšlenky z vyslechnutého i čteného textu	vysvětlujeme a procvičujeme podstatné gramatické jevy	vysvětlování	
					umí správně použít slovní zásobu	vedeme ke správné výslovnosti	výklad	
				umí napsat souvislé texty na témata, která ho zajímají		používáme synonyma, antonyma	odvozování	
				umí napsat dopis, kde sděluje své zážitky a dojmy, životopis, žádost, popsat pracovní postup		srovnáváme anglický jazyk s ČJ	drilová cvičení, hledání chyb, doplňovací cvičení	
			synonyma, antonyma, význam slov v kontextu rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhm a komunikačním situacím, práce se slovníkem	stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	umí reprodukovat krátké texty vlastními slovy	učíme vyjádřit své myšlenky	dialog, role-play, předvídání, uspořádání textu	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Aj	Psaní mluvení	jednoduchá sdělení – adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost	vyžádá jednoduchou informaci	umí vyjádřit své potřeby	učíme žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	rozhovor role-play hry	
		Mluvení	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	dokáže komunikovat s cizincem o základních věcech	vedeme žáka „nebát se mluvit"	dramatizace	
						učíme umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory	
							práce ve dvojicích	
						učíme uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace, pohotově, přirozeně reagovat v dialozích každodenního života	řešení situací	
							video	

5.1.4. Německý jazyk

5.1.4.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Žáci jsou ve výuce vedeni k tomu, aby byli seznámeni se základy německého jazyka a byli schopni se domluvit s cizincem o jednoduchých tématech každodenního života. Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků, nebát se mluvit a snažit se jednoduše vyjádřit, porozumět přečtenému textu, poslechovým cvičením, které odpovídají jejich jazykové úrovni, v písemném projevu vytvořit jednoduché sdělení související s probíraným učivem.

2. Časové vymezení

7.–9. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka probíhá v jazykové učebně, kmenových třídách, v učebně informatiky, v čajovně.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- osobnostní rozvoj při cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, zapamatování, řešení problémů, dovednosti pozitivně se naladit a motivovat
- sociální rozvoj – poznávání se ve skupině, dobré vztahy mezi spolužáky, dovednost dialogu, monologu, komunikace v různých situacích – omluva, pozdrav, prosba
- morální rozvoj – zvládání učebních problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- znalost cizího jazyka má praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací a pracovní
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy

Multikulturní výchova
- seznamování se s různými kulturami, jejich tradicemi a hodnotami
- učení se žít a komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- uplatnění práv svých a respektování práv druhých

Environmentální výchova
- pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí

Mediální výchova
- využívání médií jako zdroje informací, zábavy i naplnění volného času

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- upřednostňuje pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a porozumění cizímu jazyku
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- zařazujeme využívání výpočetní techniky
- motivujeme žáky k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému závěru při plnění úkolů v rámci jejich možností
- umožňujeme žákům různé způsoby řešení daného úkolu
- zařazujeme projektovou práci
- vedeme žáky k plánování a spolupráci

Kompetence komunikativní
- motivujeme žáky k vlastnímu vyjadřování se v angličtině
- zařazujeme úkoly, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme žákům prostředí pro zapojení se do diskuse a obhájení svých názorů
- povzbuzujeme žáky, aby se vyjadřovali celými větami
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů

Kompetence občanské
- nabízíme žákům dostatek příležitostí pro účast ve hře a rozvíjíme dovednost podřizovat se pravidlům
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu
- podporujeme účast žáků na kulturních akcích a soutěžích
- seznamujeme žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporujeme jejich vztah k vlastní zemi

Kompetence sociální a personální
- navozujeme situace, ve kterých žáci ukazují své zkušenosti se světem a se sebou samým
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme dodržování pravidel slušného chování
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence pracovní
- zařazujeme projekty, na kterých žáci průběžně pracují a nesou za ně odpovědnost
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v rozhodování se o další vzdělávání a profesním zaměření

5.1.4.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Nj	Poslech s porozuměním	Slovní zásoba a tvoření slov – význam slov v kontextu	rozumí jednoduchým pokynům učitele a reaguje na ně	umí vnímat slova se správnou výslovností, osvojuje si artikulaci hlásek, přízvuk, slovní i větný rytmus, intonaci	učí správně vyslovovat, průběžně koriguje zjištěné nedostatky	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího z nahrávky	PRO – Naše škola OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje, objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách EV – vztah člověka k prostředí – naše město, naše obec MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur MV – RČ – stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu
				rozumí slovům a jednoduchým větám	zná odpovídající slovní zásobu	procvičuje příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozhovorů, textů, …)	
			Základní gramatické struktury a typy vět – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě, číslovky, osobní zájmena, tázací zájmena, zjišťovací otázky, pravidelná, nepravidelná a pomocná slovesa, členy podstatných jmen, množné číslo podstatných jmen	rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových textech, rozumí informačním nápisům s pomocí vizuální opory	umí se orientovat ve velmi jednoduchém textu (rozumí obsahu), osvojuje si různé techniky čtení nebo-poslechu	učí rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem vyhledávání informací	
					reaguje na jednoduché informace	klade jednoduché srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětluje nové výrazy mimikou, demonstra–tivními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
			Jednoduchá sdělení– oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, prosba	rozumí jednoduché a zřetelné konverzaci	chápe smysl vět	učí vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	poslech	
					dokáže jednoduše reagovat na položené otázky	učí reagovat v dialogu	hledání informací z textu	
			Zvuková a grafická podoba jazyka	reaguje na jednoduché otázky	vnímá text jako celek	vede žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých slov	upozorňuje na inter–nacionalismy a vede k jejich uplatňování	hry	
			Práce se slovníkem	používá dvojjazyčný slovník k vyhledávání slov	dokáže pracovat s dvojjazyčným slovníkem	učí vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	práce se slovníkem	
						vede žáka pracovat s gramatickými jevy		
		Čtení s porozuměním	Tematické okruhy– rodina, povolání, škola, volný čas, , oblečení, popis osoby, lidské tělo, zájmy, telefonování, inzeráty, číslovky	rozumí slovům a jednoduchým větám, krátkému jednoduchému textu, s pomocí vizuální opory v něm vyhledá informaci	umí se vyjádřit jednoduchými frázemi a větami k základním tématům z každodenního života, umí zformulovat osnovu textu	učí žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	
							diskuse	
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učí žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko	role-play	
							fonetická cvičení	
							krátká spontánní konver.	
			Gramatické struktury a typy vět, základní výslovnostní návyky, větná intonace	reaguje na fonetické znaky	umí správně využít slovní zásobu a základní gramatická pravidla v krátkých větách	vysvětluje a procvičuje podstatné gramat. jevy	vysvětlování	
						vede ke správné výslovnosti	výklad	
						používá synonyma, antonyma	odvozování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Nj	Psaní	Základní gramatické struktury a typy vět, slovosled, otázky, časování sloves, členy podstatných jmen, osobní a přivlastňovací zájmena	vyplní základní údaje o sobě do jednoduchého formuláře, reaguje na jednoduchá písemná sdělení	umí správně použít slovní zásobu, základní gramatická pravidla a slovník	srovnává AJ s NJ	tvořivá cvičení	OSV – OR– rozvoj schopností poznávání– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje, objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách EV – vztah člověka k prostřed í– naše město, naše obec MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur MV – RČ – stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu
							hledání chyb	
							doplňovací cvičení	
			Slovní zásoba a tvoření krátkého písemného projevu	stručně napíše obsah velmi jednoduchého textu	umí využít slovník a gramatický přehled	učí vyjádřit své myšlenky	psaní textu	
			Jednoduchá sdělení – pozdravy, rozloučení, seznámení, představení se, rozvrh hodin, školní potřeby, naše škola, zájmy, rodina, povolání, , vzhled člověka, tělo, volný čas	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení k tématům	umí písemně vyjádřit své potřeby, informace a zážitky	učí žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	tvořivé psaní	
							hry na pravopis	
		Mluvení	Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, představování, seznámení se, prosba, poděkování, vyprávění o sobě, rodině, škole, zájmech, volném čase, oblékání, vzhled a popis člověka	jednoduchým způsobem se zapojí do rozhovorů, sdělí informace, odpoví na jednoduché otázky každodenního života	umí řešit řečové situace související se získáváním a poskytováním základních informací	vede žáka nebát se mluvit	dramatizace	
						učí umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory	
							práce ve dvojicích	
						učí uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací	
8.	Nj	Poslech s porozuměním	Slovní zásoba a tvoření slov – význam slov v kontextu	rozumí jednoduchým pokynům učitele a reaguje na ně	umí číst text se správnou výslovností, osvojuje si artikulaci hlásek, přízvuk, slovní i větný rytmus, intonaci	učí správně vyslovovat, průběžně koriguje zjištěné nedostatky	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího z nahrávky	
				rozumí známým slovům a velmi jednoduchým větám	zná odpovídající slovní zásobu	procvičuje příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, rozhovory)	
			Základní gramatické struktury a typy vět, slovosled, slovesa s odlučitelnou předponou, způsobová slovesa, zápor, předložky in, um, am, řadové číslovky, tázací zájmena, vazba es gibt	rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových textech, rozumí základním informačním nápisům za pomoci vizuální opory	umí se orientovat ve velmi jednoduchém textu (rozumí obsahu), osvojuje si různé techniky čtení – poslechu	učí rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem, vyhledávání informací	
							význam slov v kontextu	
					reaguje na otázky	klade srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětluje neznámé výrazy mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
			Jednoduchá sdělení – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, omluva, představování, poděkování, prosba, setkání, poslech	rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované konverzaci	chápe smysl vět	učí vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	poslech	
					dokáže reagovat na položené otázky	učí reagovat	hledání informací z textu	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Nj	Poslech s porozuměním	Zvuková a grafická podoba jazyka	reaguje na jednoduché pečlivě vyslovené otázky	vnímá text jako celek	vede žáka k pochopení základní informace	~~Diskuse~~ hledání informací v textu	PRO– Plán týdne OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje, objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách EV – vztah člověka k prostředí– naše město, naše obec MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur MV – RČ – stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu
					dokáže odvodit význam neznámých slov	upozorňuje na internacionalismy a vede k jejich uplatňování	hry	
			Práce se slovníkem	používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učí vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání slovní zásoby	
						vede žáka pracovat s gramatickými jevy		
8.	Nj	Čtení s porozuměním	Tematické okruhy – můj všední den, měsíce, týdny, hodiny, kalendář, volný čas, média, kino, setkání v kavárně, pozvání na slavnost, organizování oslavy, jídlo, zdraví, zvířata, příroda, počasí Gramatické struktury a typy vět, základní výslovnostní návyky, větná intonace	rozumí slovům slovní zásoby, větám, textu, s pomocí vizuální opory, v něm vyhledá požadovanou informaci	umí se vyjádřit jednoduchými frázemi a větami k základním tématům z každodenního života, umí zformulovat osnovu textu	učí žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	
							diskuse	
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učí žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko	role-play, řešení problému, krátká spontánní konverzace	
				s pečlivou výslovností reaguje na fonetické znaky	umí správně použít základní gramatická pravidla s využitím slovní zásoby	vysvětluje a procvičuje podstatné gramat. jevy	vysvětlování	
						vede ke správné výslovnosti	intonační cvičení	
						učí vyjádřit své myšlenky	odvozování	
				umí reprodukovat stručný jednoduchý text	umí správně použít slovní zásobu	srovnává AJ s NJ	fonetická cvičení	
							hledání chyb	
							doplňovací cvičení	
8.	Nj	Psaní	Základní gramatické struktury a typy vět, slovosled, slovesa, tázací zájmena, předložky, řadové číslovky	vyplní základní údaje o sobě v dotazníku, formuláři, reaguje na písemní sdělení	umí správně použít slovní zásobu, gramatická pravidla a slovník	učí vyjádřit písemně své myšlenky	zpracování informací	
			Jednoduchá sdělení – pozdravy, rozloučení, představení se, zájmy, rodina, program oslavy, program dne, týdne, kalendář	vytvoří a stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení k tématům, stručně napíše obsah jednoduchého textu	umí písemně vyjádřit své potřeby, informace a zážitky	učí žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	doplňovací cvičení	
							vyhledávání chyb	
8.	Nj	Mluvení	Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování, v restauraci, v obchodě, v kavárně, v kině, organizování oslavy, jídlo, program dne, kalendář, hodiny	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, sdělí informace, odpoví na otázky	umí řešit řečové situace související se získáváním a poskytováním základních informací	vede žáka nebát se mluvit	dramatizace	
						učí umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory	
							práce ve dvojicích	
						učí uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Nj	Poslech s porozuměním	Slovní zásoba a tvoření slov – význam slov v kontextu	rozumí pokynům učitele a reaguje na ně	umí číst text se správnou výslovností, osvojuje si artikulaci hlásek, přízvuk, slovní i větný rytmus, intonaci	učí správně vyslovovat, průběžně koriguje zjištěné nedostatky	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího z nahrávky	PRO – Můj domov OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje, objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách EV – vztah člověka k prostředí – naše město, naše obec MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin MV – RČ – stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu, komunikace a týmová spolupráce
				rozumí známým slovům a větám	zná odpovídající slovní zásobu	procvičuje příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, rozhovory, ap.)	
			Základní gramatické struktury a typy vět, slovosled, otázka a zápor, ukazovací zájmena, slovesa s neodlučitelnou předponou, předložky 3. a 4. pád, vazba es gibt, spojky und, aber, oder, přivlastňovací zájmena, minulý čas	rozumí základním informacím v poslechových textech, rozumí informačním nápisům za pomoci vizuální opory	umí se orientovat v textu (rozumí obsahu), osvojuje si různé techniky čtení – poslechu (orientační, informativní, atd.)	učí rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování, …)	
					reaguje na otázky	klade srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětluje neznámé výrazy mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
			Jednoduchá sdělení – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, prosba, setkání	rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované konverzaci	chápe smysl vět	učí vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	vyhledávání informací	
					dokáže reagovat na položené otázky	učí reagovat v dialogu	poslech	
			Zvuková a grafická podoba jazyka	reaguje na kladené otázky učitele	vnímá text jako celek	vede žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých složených slov	upozorňuje na interna-cionalismy a vede k jejich uplatňování	hry	
			Práce se slovníkem	používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učí vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací, slovní zásoby	
						vede žáka pracovat s gramatickými jevy		
9.	Nj	Čtení s porozuměním	Tematické okruhy – nakupování, moderní trendy, orientovat se v cenách zboží, nákupní centrum, bydlení, můj pokoj, oblíbená místa, cestování, školní výlet, reálie	rozumí slovům, větám, textu, pomocí vizuální opory v něm vyhledá požadovanou informaci	umí se vyjádřit jednoduchými frázemi a větami k základním tématům z každodenního života, umí zformulovat osnovu textu	učí žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	
							diskuse	
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učí žáka sdělit svůj názor, zaujmout postoj	role-play	
							řešení problému	
							krátká spontánní konver.	
			Gramatické struktury a typy vět, základní, výslovnostní návyky, větná intonace	reaguje na fonetické znaky	umí správně použít základní gramatická pravidla	vysvětluje a procvičuje podstatné gramat. jevy	vysvětlování výklad	
						vede ke správné výslovnosti		
				využívá známé slovní zásoby	umí správně použít slovní zásobu	vede k pochopení textu		
						srovnává AJ s NJ		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Nj	Psaní	Základní gramatické struktury a typy vět, slovosled ve větě, tvorba písemného projevu, slovesa, předložky, minulý čas, spojky, zájmena	vyplní údaje o sobě, rodině, formulář, dotazník	umí správně použít slovní zásobu, gramatická pravidla a slovník	učí vyjádřit své myšlenky	psaní textu	PRO– Můj domov OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje, objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách EV – vztah člověka k prostředí – naše město, naše obec MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin MV – RČ – stavba mediálních sdělení –příklady stavby a uspořádání zpráv MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu, komunikace a týmová spolupráce
			Jednoduchá sdělení – tvorba reklamního letáku, SMS, orientačních tabulí v nákupním centru, program výletu, text pohlednice, můj domov, bydlení, běžná korespondence	reaguje na písemná sdělení k tématům, napíše obsah jednoduchého textu	umí písemně vyjádřit své potřeby, informace a zážitky	učí žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	doplňovací cvičení práce ve dvojicích a ve skupinách	
9.	Nj	Mluvení	Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – komunikace při nakupování, placení v obchodě, při cestování, organizování výletu, domov, bydlení, reálie zemí, dopravní prostředky	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, sdělí informace, odpoví na jednoduché otázky	umí řešit řečové situace související se získáváním a poskytováním základních informací	vede žáka nebát se mluvit	dramatizace	
						učí umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory práce ve dvojicích, skupinách	
						učí uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací	

5.2. Matematika a její aplikace

5.2.1. Matematika

5.2.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy.
1. Tematický okruh Čísla a početní operace (1. stupeň) přechází na 2. stupni na tematický okruh Číslo a proměnná.
2. Závislost, vztahy a práce s daty
3. Geometrie v rovině a prostoru
4. Nestandardní aplikační úlohy (pro 1. stupeň okruh vyučován jen v 2. období)

1. stupeň :

- Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu matematika je začleněna osobnostní a sociální výchova.
- Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků s důrazem na činnostní charakter učení. Ve výuce se dbá na střídání vyučovacích metod a dává se přednost takovým, při nichž žáci hledají, ptají se, chybují, tvoří, objevují. Je dáván prostor pro spolupráci mezi žáky (skupinová práce), zadané úkoly jsou řešeny také individuálně. Ve výuce matematiky využíváme poznatků života kolem nás. Žáci poznávají hodnotu vzdělávání pro budoucí povolání. Výuku matematiky zakládáme na činnostech – skládat, znázorňovat, kreslit, modelovat, zaplatit penězi, měřit, vážit, odhadovat aj. Používáme názorné pomůcky pro individuální činnosti žáků – kostky, papírové peníze, karty s čísly, počitadlo, modely těles aj. Ty jsou doplněny zápisy na tabuli a nástěnnými obrazy. Důraz je kladen na činnostní výuku, k níž patří pozitivní hodnocení, které prolíná celým vyučovacím procesem. Žáci jsou v jeho průběhu motivováni nejen učitelem, ale také dobrými výsledky, tzv. klasifikace přichází na řadu tehdy, až učitel pozná, že žák učivo zvládl. Žáci se každým rokem zúčastňují matematických soutěží – „Matematický cvrček“ (2.–3.ročník) a „Matematický klokánek“ (4.–5. ročník) a matematická miniolympiáda (4. ročník).
- Je dbáno na dětský zájem o výuku matematiky, o správnou motivaci a zpětnou vazbu mezi žákem a učitelem. Dbá se také na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.

2. stupeň:

- Předmět matematika je založen na aktivních činnostech a užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Prolíná se celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.
- Vzdělávaní klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich použití.
- Číslo a proměnná
  Žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a její rolí při matematizaci reálných situací.
- Závislosti, vztahy a práce s daty
  Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, analyzují je z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo modelují s využitím vhodného počítačového SW. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.
- Geometrie v rovině a prostoru
  Žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace. Hledají podobnosti a odlišnosti geometrických útvarů, zdokonalují svůj geometrický projev.
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy
  Mohou být nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, je při nich nutno použít logické myšlení. Budou zařazovány průběžně v každém ročníku. Žáci se učí řešit problémové situace a úkoly z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrtky. U tohoto typu úloh mohou být úspěšní i žáci s horším prospěchem.
- Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a některé další pomůcky (tabulky, přehledy, atd.), což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání.

Cíle

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech (odhady, měření,...)
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početní operace, algoritmy, metody řešení) a jejich efektivního využívání
- poznání, že realita je složitější než její matematický model
- dovednost provádět rozbor problému, plánovat řešení a vyhodnocovat
- schopnost přesně a stručně se vyjadřovat za použití matematického jazyka včetně symboliky

Žáci mají každý rok příležitost se zúčastnit těchto soutěží:
Matematická olympiáda – 6.–9. ročník
Pythagoriáda – 6.–8. ročník

Počínaje 5. ročníkem jsou žáci rozděleni do skupin podle dosažených znalostí a dovedností. Skupina dětí nadanějších má za souhlasu rodičů rozšířenou výuku matematiky, ostatní skupiny mají výuku standardní. Pokud je v ročníku pouze jedna třída, dělení na skupiny se nekoná.

2. Časové vymezení

1.–2. ročník – 4 hodiny týdně
3.–6. ročník – 5 hodin týdně
7.–9. ročník – 4 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách, výjimečně i v terénu.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- vedeme žáky k tomu, aby se snažili překonávat překážky, nevzdávali se, nenechali se odradit neúspěchem a pracovali tak, aby dosáhli maxima, kterého jsou schopni
- při skupinové práci se žáci zdokonalují v komunikaci s okolím, organizačních schopnostech a schopnosti dělat kompromisy

Výchova demokratického občana

- zejména prostřednictvím slovních úloh seznamujeme žáky například s volebním systémem

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- poukazujeme na různé životní podmínky v různých státech a kulturách Evropy a světa
- vedeme k toleranci k jiným kulturám

Mediální výchova
- vedeme žáky ke schopnosti orientovat se v grafech a jízdních řádech

Environmentální výchova
- vedeme žáky k poznání, že o přírodu musíme pečovat, ne ji jen využívat
- přesvědčujeme žáky, že každý může něco udělat – vedeme ke třídění odpadů, šetření energií a zdroji
- snažíme se žákům vštípit úctu k přírodě a pokoru před ní

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- upřednostňujeme pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- přistupujeme individuálně k jednotlivým žákům
- podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení

Kompetence k řešení problémů
- zařazujeme skupinovou a projektovou práci
- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, které vycházejí z reálného života

Kompetence komunikativní
- užíváme matematického jazyka včetně matematické symboliky
- pracujeme s grafy, diagramy
- podporujeme spolupráci a kooperativní myšlení žáků

Kompetence občanské
- nabízíme přiměřené množství matematických úloh k propojení s reálným životem
- řešíme slovní úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence sociální a personální
- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a dodržovat pravidla práce v týmu
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě a skupinách
- vedeme žáky k pomoci slabšímu
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení

Kompetence pracovní
- zařazujeme žákovské projekty
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

5.2.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	M	Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	používá přirozená čísla k modelování reálných situací	spočítá prvky daného konkrétního souboru do 20 včetně	učí žáky přečíst čísla, učí žáky určit počet předmětů daného souboru	výklad, práce s obrázky v pracovním sešitě	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání přesahy – Vv
				vytváří soubory s daným počtem prvků	umí vytvořit konkrétní soubor (korálky, kuličky apod.) s daným počtem prvků do 20 včetně	učí žáky nakreslit správný počet prvků učí žáky spojit obrázky s daným počtem prvků	manipulace s předměty, skupinová práce, individuální práce	
			Obor přirozených čísel, zápis čísel v desítkové soustavě	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	umí číst a zapsat přirozená čísla do 20	seznamuje žáky s tvary číslic 0–9 a s podobou čísel 0–20 dbá na pečlivost psaní číslic	dramatizace, didaktické hry, výklad, individuální práce, práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů přesahy – Čj, Vv
				užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	dokáže porovnat přirozená čísla do 20	demonstruje porovnávání prvků		
			Písemné algoritmy početních operací, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	čísel v oboru 0–10, v oboru 10–20 bez přechodu přes desítku	učí žáky chápat souvislost mezi sčítáním a odčítáním učí je zapsat operaci sčítání a odčítání matematickým výrazem	výklad, skupinová práce, doplňování řetězců	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení soustředění a dovednosti pro učení přesahy – Čj, Vv
				řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací	učí znázorňovat graficky početní operace včetně slovních úloh, uvádí žáky do praktických situací	používání dětských peněz	
					řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel v oboru 0–20		práce s textem	
					řeší slovní úlohy typu o kolik méně v		individuální práce	
			Číselná osa	užívá lineární uspořádání	umí se orientovat v prostoru (vpravo ovládá sčítání a odčítání, vlevo, před, za apod.)	dramatickou činností je seznámí s číselnou osou a danými pojmy (jednoduché plány cest, křižovatek a bludišť)	výklad dramatizace skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornost a soustředění, kreativita – cvičeni pro rozvoj základních rysů kreativity přesahy – Čj, Tv, Vv
				zobrazí číslo na číselné ose	umí znázornit číslo na číselné ose	dramatickou činností je seznámí s číselnou osou a danými pojmy (jednoduché plány cest, křižovatek a bludišť)	práce s textem didaktické hry vysvětlování	
		Závislosti, vztahy a práce s daty	Zápisy, orientace v zápisech a jejich čtení Některé symboly, matematické značky	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	zná základní jednotky (m, l, kg) a prácuje s nimi v početních operacích	demonstračně seznamuje žáky s pojmy metr, litr a kilogram	experiment vysvětlování výklad rozhovor popis	OSV – OR – rozvoj schopností poznáván – dovednost pro učení OSV – SR – kooperace – rozvoj sociálních dovedností přesahy – Čj, Tv, Vv
		Geometrie v rovině a v prostoru	Základní útvary v rovině, základní útvary v prostoru	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	rozeznává základní geometrické útvary, nachází je v předmětech denního života, používá dětské skládanky a stavebnice	prakticky žáky seznamuje s rovinnými útvary popisuje základní rovinné útvary vede žáky k vyhledávání rovinných útvarů kolem sebe (učebna, příroda)	výklad, manipulace s předměty popis modelování práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznáván – řešení problémů, kreativita – rozvoj schopností věci vidět jinak přesahy–Pč, Vv
				nachází v realitě jejich prezentaci		rozvíjí v žácích smysl pro rytmus a symetrii	didaktické hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	Závislosti a jejich vlastnost	orientuje se v čase	zná časové jednotky – hodina, minuta, sekunda	procvičuje znalost časových jednotek	experiment	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování OSV – SR – komunikace – cvičení pozorování, kooperace – rozvoj sociálních dovedností přesahy – Prv, Pč
					poznává čas	docvičuje poznávání času na různých hodinách		
				zná některé základní jednotky	utvrzuje praktickou představu o velikosti jednotek délky, hmotnosti a objemu	učí žáky základní převody délky	skupinová práce	
					dokáže převést jednotky délky (m, cm, dm, mm)	nacvičuje představu více cm	doplňování do tabulek	
					provádí součty cm a kg	seznamuje praktickými činnostmi s pojmem litr, kilogram		
					porovnává hmotnost předmětu			
					prakticky zvládne měření různými metry		práce s papírovým pravítkem	
		Geometrie v rovině prostoru	Základní útvary v rovině	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary	zvládne kreslení křivé, lomené a přímé čáry	učí žáky hledat geometrické tvary v obrázcích	modelování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění přesahy – Pč, Vv
					vymodeluje a umí křížkem vyznačit bod	učí žáky manipulaci s rýsovacími potřebami	vystřihování, lepení	
					umí narýsovat a označit úsečku dané velikosti a změřit úsečku na cm	učí žáky vymodelovat křivou čáru (provázek), lomenou čáru (špejle, zápalky), přímou čáru (špejle)	výklad	
					umí narýsovat a označit přímku, vyznačit body na ní	demonstruje, modeluje a rýsuje přímku a úsečku	demonstrace	
					umí doplnit vrcholy a popsat strany čtverce, obdélníku, trojúhelníku	snaží se vypěstovat v dětech pečlivé přípravy na geometrii	skupinová práce (stavebnice)	
				porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	zná pojem krajní body	učí žáky vystřihnout a složit modely některých geometrických těles	individuální práce	
				rozezná, pojmenuje, vymodeluje jednoduchá tělesa	některá tělesa vymodeluje a pojmenuje	ukazuje modely těles a učí žáky je pojmenovávat	názorné vyučování	
		Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku	předvádí doplnění desítky z daných prvků, vyznačení desítky a dopočítání zbylých prvků v druhé desítce	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity přesahy – Vv, Pč
					spočítá prvky daného konkr. souboru do 100	učí znázornit příklady, napsat rozklad čísla na desítky a jednotky	demonstrace	
					vytvoří konkr. soubory s daným počtem prvků do 100	učí žáky počítat do stovky po desítkách i po jedné	skupinová práce	
					sčítá a odčítá čísla v oboru do 100 s přechodem přes desítku	předvádí ubírání desítky z daných prvků	práce s kostkami	
					uvědomuje si, že z celku a jedné jeho části lze vypočítat druhou část odčítáním	učí žáky počítat dočítáním	didaktické hry	
					umí počítat příklady se závorkami, provádí zk.	vede žáky ke znázorňování příkladů papírovými penězi		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	M	Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100	umí přečíst, zapsat a porovnat přirozená čísla do sta	pracuje s názorem, předvádí porovnávání skupin prvků	názor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů přesahy – Vv, Pč
						vytváří z prvků ve skupinách dvojice	dramatizace	
					vztahy mezi čísly dokáže zapsat pomocí symbolů	upevňuje u žáků zápis nerovnosti jako porovnání dvou čísel	výklad	
				užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	umí provést odhad reálnosti výsledku	učí žáky tvořit nerovnice a hledat celé řady větších nebo menších čísel, které vyznačenému vztahu vyhovují	vysvětlování	
							individuální přístup	
			Zápis čísla v desítkové soustavě		zaokrouhlí dané číslo na desítky	naučí jednoduchým znázorněním za využití pravidla, že platí úmluva, že číslo pět zaokrouhlujeme vzestupně	manipulace s prvky	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednost pro učení
			Číselná osa	zobrazí číslo na číselné ose	umí vyznačit dané číslo na číselné ose	předvádí žákům na číselné ose lineární uspořádání čísel	manipulace s číselnou osou	přesahy – Vv, Pč, Prv
						procvičuje práci s číselnou osou	dramatizace	
				užívá lineární uspořádání	orientuje se na číselné ose	sleduje práci jednotlivých žáků na své číselné ose	individuální práce	
							práce s textem	
						opravuje, vysvětluje	práce s talentovými žáky	
			Obor přirozených čísel	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	umí pamětně sčítat a odčítat	učí pamětně žáky sčítat a odčítat v oboru do 100	manipulace s počitadlem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, psychohygiena – hledání pomoci při potížích
						na základě pozorování opakuje se žáky komutativní zákon a cvičí odhad výsledku	hra s papírovými penězi	
							demonstrace	
			Násobilka	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	umí spoje násobilek 2, 3, 4, 5	vede žáky k poznání, že postupné sčítání lze nahradit násobením	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů, cvičení dovednosti zapamatování, kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích OSV – SR – komunikace – cvičení pozorování přesahy – Prv, Čj
					dělí i násobí v oboru násobilek 2, 3, 4, 5	navozuje příklady situací na násobení a dělení	práce s kartičkami násobků	
					používá symboly –krát (násobeno), : (děleno)	využívá názor	název	
					umí pracovat se závorkami	umožňuje žákům oporu o číselnou řadu	práce s čís. osou, kostkami, kartami	
					užívá násobení a dělení v praktických situacích	znázorňuje počítané příklady (násobky 2, 3, 4, 5)	skupinová práce	
					užívá násobení a dělení v praktických situacích	na názoru vyvodí, že postupné odčítání stejných čísel lze nahradit dělením	individuální práce	
					řeší slovní úlohy s užitím vztahů o n více/méně, nkrát více/méně v oboru do 100	učí žáky formulovat správně otázku	práce na magnetické tabuli	
					tvoří a formuluje podobné slovní úlohy	naučí žáky provést zápis a grafické znázornění úlohy	vysvětlování	
						vede žáky k napsání věcné odpovědi	výklad	
						předkládá žákům další řešení slovní úlohy	manipulace s papírovými penězi, počitadlem	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	M	Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	vytváří soubor s daným počtem prvků	vytvoří konkrétní soubor (papírové peníze…) s daným počtem prvků do 1000	Procvičuje se žáky vytváření daných souborů prvků	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění
				čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000	čte a zapisuje všechna přirozená čísla do 1 000	učí žáky číst a zapisovat 3–ciferná čísla	výklad	
				užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	ovládá bezpečně řadu čísel	procvičuje řadu čísel do 1 000	vysvětlování	
				zaokrouhlí 3–ciferné číslo na desítky a stovky	umí porovnat přirozená čísla do 1 000	ověřuje znalost porovnávání přirozených čísel do 1 000	samostatná práce	
					zaokrouhlí trojciferné číslo na desítky a stovky	pomocí číselné osy upevňuje a rozšiřuje žákovu znalost pravidel zaokrouhlování čísel	práce s číselnou osou	
							vysvětlování	
				provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	dovede zpaměti sčítat a odčítat přirozená čísla v oboru do 1000	učí žáky zpaměti sčítat a odčítat čísla bez přechodu a s přechodem přes desítku	individuální práce	
						využívá řetězců k procvičování	samostatná práce	
			Zápis čísel v desítkové soustavě		zvládá rozvoj přirozeného čísla do 1 000 v desítkové soustavě	upevňuje u žáků zápis přirozeného čísla do 1 000 v desítkové soustavě	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – dovednost pro učení
			Číselná osa	užívá lineární uspořádání	zakreslí obraz daného čísla na číselné ose	předkládá žákům různé číselné osy a čísla, která mají nalézt	práce s čís. osou	
				zobrazí číslo na číselné ose			skupinová práce	
							samostatná práce	
			Písemné algoritmy početních operací	provádí písemně početní operace s přirozenými čísly	dokáže písemně sčítat a odčítat 3–ciferná čísla s přechodem i bez přechodu přes desítku	vyvozuje algoritmus písemného sčítání a odčítání	výklad	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů
					zvládá provedení kontroly výpočtu	procvičuje písemné sčítání více sčítanců	vysvětlování	
							samostatná práce	
							práce s fóliemi	
			Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	dokáže řešit slovní úlohy na porovnávání, sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel, na vztahy o n více/méně, nkrát více/méně	předkládá žákům zajímavé slovní úlohy sleduje správný postup řešení těchto úloh	výklad	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů
			Slovní úlohy				individuální práce	
							samostatná práce	
			Násobilka	provádí písemně početní operace s přirozenými čísly, násobí a dělí mimo obor násobilek	užívá automaticky všechny spoje násobilek	prověřuje znalost násobilky	výklad	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – dovednost pro učení a studium přesahy – Vv
					umí násobit pamětně dvoj a trojciferné číslo jednociferným činitelem	učí žáky nové postupy při násobení dvojciferných a trojciferných čísel	vysvětlování	
					umí dělit dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobilek	klade důraz na provádění zkoušek	názor	
					určí neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech	na konkrétních příkladech učí žáky dělit se zbytkem	individuální práce	
					dělí mimo obor násobilek	učí žáky dělení mimo obor násobilek	práce s kartičkami	
					umí písemně násobit jednociferným činitelem	vede žáky ke správnému postupu při pís. násobení jednociferným číslem	samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	Závislosti a jejich vlastnost	orientuje se v čase	dokáže převést jednotky času	procvičuje se žáky převody jednotek	názor	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení dovednosti zapamatování přesahy – Prv
				provádí jednoduché převody času	má vytvořeny správné představy o jednotkách délky, hmotnosti, objemu	předkládá žákům zajímavé slovní úlohy a sleduje správný postup řešení těchto úloh	experiment	
				zná a ovládá převody jedno–tek délky, hmotnosti a objemu	umí správně převádět a užívat těchto jednotek	učí žáky využívat měřidel	samostatná práce	
			Diagramy	dokáže přečíst údaje v jednoduchém sloupkovém grafu	orientuje se v jednodu–chém sloupkovém grafu a vyhledá potřebné údaje	předkládá žákům zajímavé sloupkové diagramy a motivuje žáky k vyhledávání údajů	beseda	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění přesahy – Vv, Prv
							skupinová práce	
			Tabulky	doplňuje tabulky	doplní údaje do tabulky podle pokynů	podtrhuje význam diagramů a tabulek v matematice	vysvětlování	
						zadává data, která mají žáci doplnit do tabulek a kontroluje správnost	individuální práce	
		Geometrie v rovině a v prostoru	Základní útvary v rovině	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary, nachází v realitě jejich prezentaci	označí bod krajní body úsečky, průsečík přímek	rýsuje na tabuli a komentuje práci	výklad	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění přesahy – Vv
					pozná a umí narýsovat přímku a polopřímku	upřesňuje pojem polopřímky, dbá na přesné dodržování pořadí bodů při popisování polopřímky	demonstrace	
					rozliší přímky rovnoběžné různoběžné, kolmé	prověřuje žákovu dovednost rýsování a měření úseček	práce s rýsovacími potřebami	
					sestrojí úsečku a změří délku s přesností na mm	učí žáky přenášet úsečky a porovnávat je	individuální práce	
					umí přenést úsečku	dbá na pečlivost práce v sešitě geometrie		
					dokáže porovnat úsečky jako geometrické útvary			
				rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	ví, co je to rovina, dokáže ji nalézt v blízkém okolí	modeluje rovinu na konkrétních příkladech z okolí žáka	názor	
					chápe trojúhelník jako součást roviny	ukazuje na modelech trojúhelníky, čtyřúhelníky, rozdíl mezi kružnicí a kruhem	práce s modely trojúhelníků, čtyřúhelníků, kruhů	
				rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	umí narýsovat trojúhelník a popsat ho	dbá na dodržování postupu při popisování trojúhelníku a čtverce	práce s rýsovacími potřebami	
					má správnou představu o čtverci, umí ho popsat	učí žáky sestrojit kružnici a popsat ji	individuální práce	
					zná pojmy: kružnice, poloměr, průměr kružnice	vyvozuje kruh z předchozí znalosti kružnice	vysvětlování	
					ví, že kruh vzniká vybarvením kružnice	dbá na pečlivost práce v sešitě geometrie	samostatná práce	
					dokáže najít čtyřúhelník			
				porovnává velikost útvarů	uvědomuje si různou velikost rýsovaných a sestrojovaných útvarů			
			Základní útvary v prostoru	rozezná a pojmenuje základní útvary v prostoru	dokáže pojmenovat některá tělesa (krychle, kvádr, jehlan, kužel, válec, koule)	připomíná názvy a tvary základních těles	výklad	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení dovednosti zapamatování přesahy – Pč
					na modelech určí vrcholy, stěny a hrany těles	předkládá žákům modely těles	práce s modely těles	
						modeluje se žáky některá tělesa	modelování	
							skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	M	Číslo a početní operace	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	dokáže aplikovat operace sčítání (záměnu a sdružování sčítanců, přičítání nuly)	písemně dokazuje platnost komutativního a asociativního zákona	důkaz	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					dokáže aplikovat operace násobení přirozených čísel (záměna, sdružování činitelů), umí roznásobit součet	vyvozuje s dětmi platnost těchto zákonů	názor	
					umí násobit a dělit číslem 1 a 0	učí násobit a dělit číslem 1 a 0	vysvětlování	
					umí počítat se závorkami a provádí násobení a dělení před sčítáním a odečítáním	učí žáky počítat tytéž příklady bez závorek a se závorkami a porovnávat výsledky	frontální výuka	
							samostatná práce	
			Písemné algoritmy početních operací	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	umí písemně násobit jednociferným, dvojciferným činitelem	učí písemně násobit jednociferným, dvojciferným činitelem	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					umí písemně dělit jednociferným dělitelem	učí písemně dělit jednociferným dělitelem	demonstrace	
					umí násobit a dělit číslem 1 000 a 10 000	učí násobit a dělit číslem 1 000 a 10 000	názor	
					zvládá sčítání a odčítání do 10 000 zpaměti	procvičuje sčítání a odčítání do 10000 zpaměti	skupinová práce	
					písemně sčítá i odčítá do 1 000 000	učí písemně sčítat i odčítat v oboru do 1000 000	individuální práce	
					umí řešit rovnice, zná pojem neznámá a umí je označit různými písmeny	učí žáky řešit rovnice, ve kterých se vyskytují operace násobení a dělení, učivo motivuje slovní úlohou	práce s textem	OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci přesahy – Vv, Pč, Čj
					zvládá řešení úloh přímé úměrnosti	učí žáky doplňovat hodnoty do tabulek	grafické znázornění na čtverečkovaném papíře	
					chápe vztah: kolikrát se zvětší (zmenší) jedna veličina, tolikrát se zvětší (zmenší) i druhá	tuto závislost vyvozuje z konkrétních příkladů	vysvětlování	
					provádí rozvinuté zápisy víceciferných čísel	učí žáky pracovat s kalkulátorem	práce se zlomkovým počitadlem	
					umí řešit nerovnice v oboru přir. čísel, ověřit správnost, zapsat nerovnici		manipulační činnost	
							samostatná práce	
							práce s čís. osou	
			Obor přirozených čísel	zaokrouhluje přirozená čísla	umí zaokrouhlit čísla na tisíce, desetitisíce	vyvozuje učivo v návaznosti na postupy zaokrouhlování čísel na desítky a stovky	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
				provádí odhady	dokáže při početních operacích pracovat s odhady, které slouží k orientační kontrole správnosti	klade důraz na to, že není možno zaokrouhlovat ve dvou stupních	práce s číselnou osou	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	M	Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	umí provést kontrolu správnosti výsledků	dbá na provedení správné kontroly	individuální práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
						vysvětluje žákům vztah skutečného výsledku a odhadu a učí žáky uvědomit si, zda skutečný výsledek bude větší, či menší než odhad	samostatná práce	
			Celý obor přirozených čísel	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel a na vztahy o n více (méně), nkrát více (méně)	učí žáky řešit slovní úlohy různými způsoby, avšak preferuje analytickou metodu řešení úloh	dramatizace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů přesahy – Čj
							vysvětlování	
					řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony	klade žákům pomocné otázky k věření pochopení zadání slovní úlohy	výklad	
							názor	
					řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny a desetiny daného počtu		individuální práce	
							samostatná práce	
							kladení otázek	
		Závislosti, vztahy a práce s daty	Jednotky času, hmotnosti a objemu	užívá některé jednotky času, hmotnosti a objemu a převádí je	zná jednotky času (s, min, h), hmotnosti (g, kg, t) a objemu (l, hl) a vztahy mezi nimi	opakuje a rozvíjí učivo o již známých jednotkách	individuální práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – rozvoj řešení problémů přesahy – Přv
							názor	
							praktické činnosti	
			Závislosti a jejich vlastnosti	vyhledává, sbírá a třídí data	dokáže pracovat s číselnými údaji v časové přímce (ilustrace vztahu matematiky a reality)	předkládá žákům zajímavá data v časové přímce	samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností pro učení MV – využití média jako zdroje informací
						učí žáky orientovat se v čase	výklad	
					umí využívat číselné údaje (počet obyvatel ve městě…)	vede žáky k práci s encyklopediemi, periodiky a Internetem	vyhledávání údajů	
							skupinová práce	
							práce s textem	
			Tabulky, diagramy a jízdní řády	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	doplňuje údaje ze slovních úloh do tabulek	předkládá dětem údaje a učí je počítat průměr (výšky žáků)	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti pro učení MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality přesahy – Tv, Vv
					z údajů v tabulce umí vypočítat průměr	ve sloupkovém diagramu je učí číst údaje na ose x a y a pracovat s nimi	práce na Internetu	
					dokáže číst údaje ze sloupkového diagramu	učí je řešit úlohy vyplývající diagramu a sestavovat další úlohy	dramatická hra	
					dokáže se orientovat a číst v jízdním řádu	učí žáky vyhledat v jízdní řádu vhodná spojení, vypočítat cenu jízdenky, zjistit vzdálenost mezi městy	vysvětlování	
					umí vyhledávat údaje v jízdní řádu na Internetu		skupinová práce	
		Geometrie v rovině	Základní útvary v rovině	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice)	bezpečně zná pojem vrchol, sousední strana, protější strana	na modelech rovinných útvarů ukazuje vrcholy, sousední a protější strany	modelování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání přesahy – Vv
					umí narýsovat trojúhelník rovnoramenný/stranný	učí žáky rýsovat trojúhelníky s využitím trojúhelníkové nerovnosti	výklad s předvádě–ním konstrukce	
					ví, co je trojúhelníková nerovnost	vede žáky k určitému postupu: náčrt–konstrukce–kontrola správnosti	samostatná práce	
				užívá jednoduché konstrukce	sestrojí osu úsečky	učí rýsovat čtverec, obdélník, osu ús.		
					umí narýsovat čtverec, obdélník, kružnici	vyvozuje vlastnost bodů, které na úsečce leží		
						prohlubuje učivo o kružnici		
						dohlíží na pečlivou práci v sešitech		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	M	Geometrie v rovině	Délka úsečky	sčítá a odčítá graficky úsečky	umí graficky sečíst a odečíst úsečku	předvádí konstrukci grafického součtu a rozdílu součtu a rozdílu úseček	demonstrace na tabuli	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
			Jednotky délky a jejich převody	zná jednotky délky a jejich převody	umí zapsat stručný postup konstrukce	učí stručně zapsat postup konstrukce	vysvětlování	
					bezpečně ovládá jednotky délky a jejich převody	dbá na pečlivost práce	individuální práce	
			Obvod obrazce	určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	dovede určit obvod mnohoúhelníku pomocí grafického součtu úseček	dohlíží na pečlivou přípravu na geometrii	samostatná práce	
				určí obvod obdélníku a čtverce	dovede vypočítat pomocí vzorců obvod obdélníku a čtverce	procvičuje jednotky délky a jejich převody (teoreticky i prakticky)	samostatná práce	
						vysvětluje, jak určit obvod obrazců		
						individuálně pomáhá žákům		
			Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	sestrojí rovnoběžky a kolmice	umí narýsovat rovnoběžky a přímky kolmé a využít této dovednosti při konstrukci obdélníku a čtverce	pomocí různých forem názoru (sledování obrázků v učebnici, skládání papíru, modelování pomocí špejlí) připomíná pojem rovnoběžných přímek a kolmic	demonstrace na tabuli	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění
						vede žáky k vyhledávání rovnoběžek a kolmic v prostoru	vysvětlování	
						předvádí rýsování rovnoběžek a kolmic	individuální práce	
					zná pojem pravý úhel	seznamuje žáky s pojmem pravý úhel	beseda	
							samostatná práce	
			Osově souměrné útvary	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	pozná osově souměrný útvar	demonstruje překládáním modelů geometrických útvarů	názorné vyučování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění přesahy – Pč
					určí osu souměrnosti překládáním			
					nakreslí a dokreslí osově souměrný útvar	seznamuje žáky s písmeny osově souměrnými	samostatná práce	
					ví, že některé útvary mohou mít více os souměrnosti			
			Obsah obrazce	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	umí zakreslit do čtvercové sítě obdélník a čtverec	vyvozuje se žáky obsah obdélníku a čtverce ve čtvercové síti	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti pro učení přesahy – Vv
					určí obsah těchto obrazců ve čtvercové síti		výklad	
							samostatná práce	
		Geometrie v prostoru	Základní útvary v prostoru	určí základní prostorové útvary (tělesa)	pozná a pojmenuje tato tělesa – válec, koule, krychle, kvádr, jehlan, kužel	ověřuje u žáků znalost názvů těles	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění přesahy – Pč
					zná vrcholy, stěny a hrany některých těles	učí žáky pojmenovat části některých těles	výklad	
							samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – MR – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
5.	M	Číslo a početní operace	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	aplikuje operace sčítání (záměnu a sdružování sčítanců, přičítání nuly)	písemně dokazuje platnost komutativního, distributivního a asociativního zákona	důkaz	OSV – MR – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
					aplikuje vlastnosti operace násobení přirozených čísel (záměna, sdružování činitelů), ovládá roznásobování součtů	vyvozuje s dětmi platnost těchto zákonů	samostatná práce	
					zná a aplikuje zákon asociativní a distributivní	procvičuje operace sčítání, odčítání a násobení	vysvětlování	
					sčítá a odčítá přirozená čísla zpaměti **Rozšiřující učivo:** Umí aplikovat početní výkony ve složitějších příkladech a slovních úlohách		frontální výuka	
5.	M	Číslo a početní operace	Písemné algoritmy početních operací	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	umí písemně dělit dvojciferným dělitelem	učí žáky dělit dvojciferným dělitelem	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů OSV – MR – dovednost při řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů
					umí písemně násobit troj a čtyřciferným činitelem	učí žáky písemně násobit trojciferným a čtyřciferným činitelem	demonstrace	
					zvládá sčítání a odčítání do 10 000 zpaměti	učí žáky zkontrolovat si výsledky na kalkulátoru	názor	
					písemně sčítá i odčítá do 1 000 000	zdokonaluje pamětné sčítání a odčítání do 10 000	skupinová práce	
					umí výhodně sčítat více čísel a ověřovat správnost výsledků na kalkulačce	zdokonaluje písemné sčítání a odčítání do 1 000 000	individuální práce	
					umí řešit rovnice, zná pojem neznámá a umí je označit různými písmeny **Rozšiřující učivo:** Umí řešit složitější rovnice s více početními operacemi a využití rovnic ve slovních úlohách	učí násobit a dělit číslem 10 000, 100 000 a 1000 000	práce s textem	
					zvládá řešení úloh přímé úměrnosti **Rozšiřující učivo:** Zvládá práci s grafem, využití v praxi	učí žáky řešit rovnice, ve kterých se vyskytují operace násobení a dělení – učivo motivuje slovní úlohou	vysvětlování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	M	Číslo a početní operace	Písemné algoritmy početních operací	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	chápe vztah: kolikrát se zvětší (zmenší) jedna veličina, tolikrát se zvětší (zmenší) i druhá veličina	učí žáky doplňovat hodnoty do tabulek	samostatná práce	
					provádí rozvinuté zápisy vícecíferných čísel	tuto závislost vyvozuje z konkrétních příkladů	samostatná práce	
					Rozšiřující učivo: umí řešit nerovnice v oboru přir. čísel, ověřit správnost řešení, zapsat nerovnici (slovní úlohy)	učí žáky řešit nerovnice		
5.	M	Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	zaokrouhluje přirozená čísla	umí zaokrouhlit čísla na statisíce, miliony	vyvozuje učivo v návaznosti na postupy zaokrouhlování čísel na tisíce a desetitisíce	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednost pro učení a studium
				provádí odhady	dokáže při početních operacích pracovat s odhady, které slouží k rychlé a orientační kontrole správnosti výsledků	klade důraz na to, že není možno zaokrouhlovat ve dvou stupních	práce s číselnou osou	
				kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	umí provést kontrolu správnosti výsledků	vysvětluje žákům vztah skutečného výsledku a odhadu a učí žáky uvědomit si, zda skutečný výsledek bude větší, či menší než odhad	individuální práce	
						dbá na provedení správné kontroly	samostatná práce	
			Celý obor přirozených čísel	řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel a na vztahy o n–více (méně), nkrát více (méně)	kontroluje řešení slovních úloh různými způsoby, avšak preferuje analytickou metodu řešení úloh	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, dovednost pro učení
							výklad	
					řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony	kontroluje řešení slovních úloh různými způsoby, avšak preferuje analytickou metodu řešení úloh	názor	
					řeší jednoduché slovní úlohy na určení šestiny, osminy a desetiny daného počtu **Rozšiřující učivo:** Řeší složitější slovní úlohy		individuální práce	
						klade žákům pomocné otázky k ověření pochopení zadání sl. úlohy	samostatná práce	
							kladení otázek	
5.	M	Číslo a početní operace	Zlomky	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	čte zlomky, pojmenuje čitatele, jmenovatele, zapíše zlomky, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem **Rozšiřující učivo:** Zvládá výpočty se složitějšími zlomky a aplikuje je ve slovních úlohách, zná pojem smíšené číslo a umí ho převést na zlomek.	učí žáky popisovat zlomky a poznávat je, vyvozuje sčítání, odčítání	výklad, samostatná práce	OSV – OR řešení problémů a rozhodovací dovednosti

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	M	Číslo a početní operace	Zlomky	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	vypočítá část z celku	opakuje, procvičuje učivo o zlomcích		
					zná pojem desetinný zlomek **Rozšiřující učivo:** Umí zápis zlomku desetinným číslem a naopak.	zavádí pojem desetinný zlomek, učí žáky odečítat zlomky se stejným jmenovatelem		
			Desetinná čísla	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	umí přečíst desetinná čísla, vyznačí je na ose, modelu	seznamuje žáky se čtením se. čísel, učí je znázorňovat	výklad, názor, samostatná práce	
			Celá čísla	porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	umí přečíst záporné číslo, vyznačí je na ose, modelu, teploměru	vysvětluje význam znaku „-„ a učí znázorňování	výklad, názor, samostatná práce	
5.	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	Jednotky času, hmotnosti a objemu	užívá jednotky času, hmotnosti, obsahu a objemu a převádí je	zná jednotky času (s, min, h), hmotnosti (g, kg, t, q), obsahu (cm^2, dm^2 , m^2) a objemu (l, hl) a vztahy mezi nimi	opakuje a rozvíjí učivo o již známých jednotkách	individuální práce	přesahy – Přv
						seznamuje žáky s novými jednotkami	názor	
						procvičuje převody jednotek	praktické činnosti	
			Závislosti a jejich vlastnost	vyhledává, sbírá a třídí data	pracuje s číselnými údaji v časové přímce (ilustrace vztahu matematiky a reality) **Rozšiřující učivo:** Pracuje s jednotkami km^2, ar a hektar	předkládá žákům zajímavá data v časové přímce a tabulky s údaji	samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednost pro učení a studium přesahy – Přv, Vl
					využívá číselné údaje (porovnávání daných parametrů), pracuje s nimi, sestavuje diagramy **Rozšiřující učivo:** Čte všechny typy diagramů	kontroluje orientaci žáků v časové přímce	vyhledávání údajů	
					určí sestupně a vzestup–ně pořadí v tabulkách	vede žáky k práci s encyklopediemi, periodiky a Internetem	skupinová práce	
			Tabulky, diagramy a jízdní řády	čte a sestavuje tabulky a diagramy	**Rozšiřující učivo:** dopočítá chybějící údaj z daných údajů v tabulce	předkládá dětem údaje a učí je počítat průměr	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů VMEGS – Evropa a svět nás zajímá přesahy – Vl
					Rozšiřující učivo: z údajů v tabulce vypočítá průměr	ve sloupkovém diagramu je učí číst údaje na ose x a y a pracovat s nimi	vysvětlování	
					bezpečně čte údaje ze sloupkového diagramu	kontroluje řešení úloh vyplývajících z diagramu	samostatná práce	
					Rozšiřující učivo: orientuje se a čte v jízdním řádu	procvičuje se žáky vyhledávání v jízdním řádu	individuální práce	
					narýsuje osy souřadnic x, y a dokáže zapsat souřadnice bodů	zavádí pojem osy souřadnic a učí žáky zapsat souřadnice bodů	skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Základní útvary v rovině	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice)	umí narýsovat trojúhelník rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý	dbá na pečlivé rýsování rovinných obrazců	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení soustředění přesahy – Vv
					ví, co je trojúhelníková nerovnost	připomíná pravidlo trojúhelníkové nerovnosti		
					sestrojí přesně osu úsečky **Rozšiřující učivo:** Umí narýsovat složitější geometrickou úlohu	vede žáky k určitému postupu: náčrt, konstrukce, kontrola správnosti	výklad s předváděním konstrukce	
				užívá jednoduché konstrukce	narýsuje přesně čtverec, obdélník, kružnici **Rozšiřující učivo:** Aplikuje získané geometrické dovednosti ve složitějších příkladech (více úkonů v jednom příkladu)	učí žáky rýsovat pravoúhlý trojúhelník		
					zná pojem úhlopříčka a její vlastnosti	zavádí nové pojmy (odvěsna, přepona, základna)	samostatná práce	
						prohlubuje učivo o kružnici (vzájemná poloha dvou kružnic)		
			Obvod obrazce	určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	**Rozšiřující učivo:** dovede určit obvod mnohoúhelníku pomocí grafického součtu úseček	procvičuje se žáky výpočty obvodů daných mnohoúhelníků	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování přesahy – Přv, Pč
			Obsah obrazce	určí obvod obdélníku a čtverce	dovede vypočítat pomocí vzorců obvod obd.a čtv. **Rozšiřující učivo:** zvládne výpočet jedné strany, když je znám obvod a obsah	seznamuje žáky s jednotkami obsahu	práce s kartonovou přílohou	
				určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá jednotky obsahu	bezpečně převádí jednotky délky, zná a pracuje s jednotkami obsahu	procvičuje převody jednotek	samostatná práce	
			Základní útvary v prostoru	určí základní prostorové útvary (tělesa)	bezpečně pozná všechna tělesa – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec **Rozšiřující učivo:** vypočítá povrch kvádru, krychle	procvičuje znalost těles	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání přesahy – Pč, Vv
				zná pojmy podstava – dolní, horní, boční stěna, plášť, hlavní vrchol	pracuje s novými pojmy – části těles	zavádí nové pojmy (pojmenování částí těles)	diskuse	
						procvičuje prostorovou představivost	práce se stavebnicemi	
5.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – MR – zvládání učebních problémů vázáných na látku předmětů

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	M	Číslo a proměnná	Prvočíslo, číslo složené	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	rozpozná prvočíslo, číslo složené, udělá rozklad na prvočinitele, **Rozšiřující učivo:** dokáže vymyslet a vyřešit úlohu s využitím dělitelnosti	seznámí žáky s pojmy prvočíslo a číslo složené, naučí rozklad na prvočinitele a jeho užití	výklad, samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
				matematizuje jednoduché reálné situace	dokáže provést analýzu slovní úlohy a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	vede k rozlišení typů slovních úloh a následnému algoritmu jejich řešení	vysvětlování	
			Násobek, dělitel	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	dokáže vymyslet úlohu a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	podporuje tvořivost	samostatná práce	
				matematizuje jednoduché reálné situace	dokáže provést analýzu slovní úlohy a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	vede k rozlišení typů slovních úloh a následnému algoritmu jejich řešení	vysvětlování, napodobování	
			Nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Umí určit n a D **Rozšiřující učivo:** Řeší n a D tří a více čísel, zvládá složitější slovní úlohy, umí rozpoznat slovní úlohu na řešení pomocí n a D	podporuje tvořivost	výklad, samostatná práce	
				matematizuje jednoduché reálné situace	dokáže provést analýzu slovní úlohy a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	vede k rozlišení typů slovních úloh a následnému algoritmu jejich řešení	vysvětlování, napodobování	
6.	M	Číslo a proměnná	Kritéria dělitelnosti	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Pozná znaky dělitelnosti 2, 3, 5, 10 **Rozšiřující učivo:** Pozná další znaky dělitelnosti 4, 6, 8, 9, 11, 12, dokáže vymyslet úlohu a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	podporuje tvořivost	výklad, samostatná práce	
				matematizuje jednoduché reálné situace	dokáže provést analýzu slovní úlohy a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	vede k rozlišení typů slovních úloh a následnému algoritmu jejich řešení	vysvětlování, napodobování	OSV–OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje,
			Desetinná čísla, zlomky, smíšené číslo	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	umí zaokrouhlovat a provádět odhady s danou přesností	učí zaokrouhlovat desetinná čísla v návaznosti na zaokrouhlování čísel přirozených	výklad, samostatná práce	
				provádí početní operace s desetinnými čísly	umí sčítat, odčítat, násobit, dělit desetinná čísla **Rozšiřující učivo:** Umí násobení víceciferných činitelů	vyvozuje pravidla pro početní operace s desetinnými čísly na základě znalosti operací s čísly přirozenými	výklad, samostatná práce	
				účelně využívá kalkulátor	umí používat kalkulátor, uplatňuje znalost předností operací	kontroluje práci žáků s kalkulátorem	vysvětlování, napodobování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	M	Číslo a proměnná	Desetinná čísla, zlomky, smíšené číslo	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, desetinným číslem, zlomkem, smíšeným číslem)	umí mezi sebou převádět přirozené číslo, desetinné číslo, zlomek, smíšené číslo **Rozšiřující učivo:** Umí pracovat s desetinným číslem na šest desetinných míst (miliontiny)	seznamuje žáky s algoritmy převodů, vyvozuje	vysvětlování, napodobování	praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
6.	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	Závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky	porovnává soubory dat	umí rozpoznat vhodná data, která zpracuje a dokáže je prezentovat	seznamuje s různými soubory dat, vede k dovednosti je zpracovat	skupinová práce, řešení problémů	VDO – Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – evropské krajiny
				vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data				
			Aritmetický průměr	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	ze zadaných hodnot umí vypočítat aritmetický prů–měr, dokáže vyhodnotit, kdy jej lze využít	rozvíjí pojem aritmetický průměr, možnostmi a omezením jeho využití	výklad, skupinová práce, řešení problémů	
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	nachází souvislosti mezi útvary v rovině	opakuje a upevňuje pojmy rovnoběžnost, různoběžnost, průniky	samostatná práce, kritické myšlení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
				využívá potřebnou matematickou symboliku	zná potřebnou matemati-ckou symboliku, využívá ji	seznámí s matematickou symboli-kou, vysvětlí výhody jejího použití	výklad, napodobování	
				odhaduje a vypočítá obsah a obvod čtverce a obdélníku, obvod trojúhelníku	umí odhadnout a vypočítat o a S čtverce a obdélníku a o trojúhelníku	vyvodí vzorce pro výpočet obsahu a obvodu čtverce a obdélníku, obvodu trojúhelníku a učí je používat	názor, samostatná práce	
				načrtne a sestrojí čtverec, obdélník	umí načrtnout a sestrojit čtverec a obdélník	učí postup konstrukce čtverce a obdélníku	napodobování	
				analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže graficky řešit slovní úlohy	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Úhel, konstrukce úhlu, metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	pomocí úhloměru dokáže změřit velikost úhlu, umí sečíst, odečíst velikost úhlu **Rozšiřující učivo:** Umí konstrukci úhlů podle kružítka (15^0, 30^0, 60^0, 45^0, 75^0, 120^0, 135^0)	učí používat úhloměr, učí počítat se stupni a minutami	napodobování, vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a
				načrtne a sestrojí úhel	umí načrtnout a sestrojit úhel dané velikosti	vede k rozlišení typů úhlů a učí používat úhloměr	názor, napodobování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu)	využívá množiny všech bodů dané vlastnosti k řešení geometrických úloh	dokáže sestrojit kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	učí sestrojit kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	napodobování, řešení problémů	sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Osová a středová souměrnost	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové a středové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	umí načrtnout a sestrojit obraz rovinného útvaru v osové a středové souměrnosti, umí určit osově a středově souměrný útvar **Rozšiřující učivo:** Umí narýsovat složitější n-úhelníky	zavádí pojem osová a středová souměrnost, učí žáky s nimi pracovat	výklad, napodobování	
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Trojúhelník – typy, výšky, těžnice, metrické vlastnosti v rovině – trojúhelníková nerovnost	charakterizuje a třídí trojúhelníky, načrtne a sestrojí výšky a těžnice	zná typy trojúhelníků a rozlišuje je, zná pojem výška a těžnice a umí je sestrojit **Rozšiřující učivo:** Umí sestrojit výšky v tupoúhlém trojúhelníku a střední příčky trojúhelníku	seznámí s typy trojúhelníků, s pojmy výška a těžnice a učí je sestrojit	kritické myšlení, výklad, napodobování	
				analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže graficky řešit slovní úlohy	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Konstrukce trojúhelníku (věty sss, sus, usu)	načrtne a sestrojí trojúhelník	umí načrtnout a sestrojit trojúhelník s využitím vět sss, sus, usu **Rozšiřující učivo:** Vede diskusi o počtu řešení konstrukčních úloh	vede žáky k řešení: náčrt, popis konstrukce, konstrukce, učí postupy konstrukce trojúhelníků ze zadaných údajů	výklad, napodobování	
				využívá potřebnou matematickou symboliku	zná potřebnou matematickou symboliku a využívá ji	seznámí s matematickou symbolikou, vysvětlí výhody jejího použití	výklad, napodobování	
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Prostorové útvary – kvádr, krychle	určuje a charakterizuje kvádr, krychli	pozná krychli a kvádr, umí je charakterizovat	zopakuje pojmy krychle a kvádr, doplní informace	kritické myšlení, samostatná práce	
				odhaduje a vypočítá objem a povrch kvádru, krychle	dokáže odhadnout a vypočítat objem a povrch krychle a kvádru **Rozšiřující učivo:** Umí řešit složitější slovní úlohy	vyvozuje vzorce pro objem a povrch krychle a kvádru a učí je počítat, i ve slovních úlohách	názor, samostatná práce	
				načrtne a sestrojí sítě kvádru, krychle	umí načrtnout a sestrojit síť kvádru a krychle	na konkrétním příkladu předvede síť a učí ji načrtnout a rýsovat	názor, napodobování	
				načrtne a sestrojí obraz kvádru, krychle v rovině	umí načrtnout a sestrojit kvádr a krychli v rovnoběžném pravoúhlém promítání pod úhlem 45°	učí načrtnout a sestrojit kvádr a krychli v rovnoběžném pravoúhlém promítání pod úhlem 45°	výklad, napodobování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Prostorové útvary – kvádr, krychle	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže graficky řešit slovní úlohy	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
6.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, hlavolamy, rébusy, kódy a šifry, logické a netradiční úlohy	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií nebo logické úvahy, seznámí s principem řešení hlavolamů, rébusů, kódů a šifer	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
			Logické a netradiční geometrické úlohy	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	aplikuje všechny dovednosti a znalosti k řešení komplexních úloh **Rozšiřující učivo:** Složitější slovní úlohy	předvede úlohy řešené užitím kombinace více poznatků	individualizovaná výuka, kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	
7.	M	Číslo a proměnná	Celá a racionální čísla	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	umí sčítat, odčítat, násobit a dělit zlomky, smíšená čísla a celá čísla **Rozšiřující učivo:** Umí složené zlomky, pracuje se složitějšími úlohy, umí zapsat zlomek periodickým číslem	vyvozuje pravidla pro početní operace se zlomky a celými čísly	výklad, samostatná práce, skupinová práce	OSV–OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost přesah – Vv
				analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	dokáže řešit slovní úlohy s využitím racionálních čísel **Rozšiřující učivo:** Umí slovní úlohy s více údaji, početní operace s více čísly, přednost matematických operací, závorky	vede k uplatnění znalostí racionálních čísel a algoritmů řešení slovních úloh	vysvětlování, napodobování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	M	Číslo a proměnná	Poměr – měřítko, úměra, trojčlenka	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem	umí pracovat s poměrem a využívat ho při řešení slovních úloh **Rozšiřující učivo:** Zvládá postupný poměr ve složitějších slovních úlohách	zavádí pojem poměr, učí řešit různé typy úloh pomocí poměru	vysvětlování, napodobování	VDO – Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslové-ho vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegul. a sebeorg., organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
				pracuje s měřítky map a plánů	umí využít znalosti poměru k řešení úloh s měřítkem	rozvíjí znalosti o poměru na úlohy s měřítkem	vysvětlování, napodobování, skupinová práce	
7.	M	Číslo a proměnná	Procenta – procento, základ, procentová část, počet procenta	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než základ)	chápe pojem procento, umí spočítat procentovou část, počet procent a základ **Rozšiřující učivo:** Pracuje s jedním promile a postupným zdražováním a zlevňováním	zavádí pojem procento, učí řešit různé typy úloh s pomocí procent různými způsoby	vysvětlování, napodobování	
				užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	umí mezi sebou převádět přirozené číslo, desetinné číslo, zlomek, smíšené číslo, procentovou část	seznamuje žáky s algoritmy převodů, vyvozuje	vysvětlování, napodobování	
7.	M	Závislosti, vztahy	Pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	pozná přímou, nepřímou úměrnost	zavádí pojem PÚ, NÚ, učí je rozlišovat	výklad, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
				vyjádří vztah tabulkou, rovnicí, grafem	data PÚ, NÚ umí zpracovat do tabulky, grafu, rovnice	ukáže možnosti vyjádření úměr	výklad, napodobování	
				matematizuje jednoduché reálné situace s využitím přímé a nepřímé úměrnosti	dokáže řešit slovní úlohy pomocí PÚ, NÚ	učí řešit slovní úlohy pomocí PÚ, NÚ	vysvětlování, napodobování	
7.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Rovinné útvary – trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník)	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	nachází souvislosti mezi útvary v rovině	opakuje a upevňuje pojmy rovnoběžnost, různoběžnost, průniky	samostatná práce, kritické myšlení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
				využívá potřebnou matematickou symboliku	zná potřebnou matematickou symboliku a využívá ji	seznámí s matematickou symbolikou, vysvětlí výhody jejího použití	výklad, napodobování	
				odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	umí odhadnout a vypočítat obvod a obsah rovnoběžníku, lichoběžníku, trojúhelníku	vyvodí vzorce pro výpočet obsahu a obvodu rovnoběžník, lichoběžníku, trojúhelník a učí je používat i ve slovních úlohách	názor, samostatná práce	
				načrtne a sestrojí rovinné útvary	umí načrtnout a sestrojit rovnoběžník, lichoběžník	učí postup konstrukce rovnoběžníku, lichoběžníku	napodobování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Rovinné útvary – trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník)	načrtne a sestrojí rovinné útvary	dokáže graficky řešit slovní úlohy **Rozšiřující učivo:** Řeší složitější slovní úlohy	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
7.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Prostorové útvary – kolmý hranol	určuje a charakterizuje hranol, analyzuje jeho vlastnosti	pozná hranoly, umí je charakterizovat	zavede pojem hranol v návaznosti na krychli, kvádr	kritické myšlení, samostatná práce	
				odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu	dokáže odhadnout a vypočítat objem a povrch hranolu	vyvozuje vzorce pro objem a povrch hranolu a učí je počítat i ve slovních úlohách	názor, samostatná práce	
				načrtne a sestrojí sítě hranolu	umí načrtnout a sestrojit síť kvádru a krychle	na konkrétním příkladu předvede síť a učí ji načrtnout a rýsovat	názor, napodobování, skupinová práce	
				načrtne a sestrojí obraz hranolu v rovině	umí načrtnout a sestrojit některé hranoly v rovnoběžném pravoúhlém promítání pod úhlem 45°	učí načrtnout a sestrojit hranol v rovnoběžném pravoúhlém promítání pod úhlem 45°	výklad, napodobování	
				analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže graficky řešit slovní úlohy **Rozšiřující učivo:** Umí složitější slovní úlohy z praxe, pracuje s objemy a povrchy n-bokých hranolů	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
7.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problém	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, hlavolamy, rébusy, kódy a šifry, logické a netradiční úlohy	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií nebo logické úvahy, seznámí s principem řešení hlavolamů, rébusů, kódů a šifer	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
			Logické a netradiční geometrické úlohy	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	aplikuje všechny dovednosti a znalosti k řešení komplexních úloh **Rozšiřující učivo:** Složitější slovní úlohy	předvede úlohy řešené užitím kombinace více poznatků	individualizovaná výuka, kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	
8.	M	Číslo a proměnná	Mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina	užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	chápe pojem mocniny a odmocniny, umí určovat druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek, zná pravidla pro počítání s mocninami a umí je použít **Rozšiřující učivo:** Umí odhad mocniny a odmocniny	zavede pojem mocnina, odmocnina, učí žáky určovat mocniny, odmocniny,	výklad, samostatná práce	
			Mocnina s přirozeným mocnitelem		umí aplikovat pravidla pro počítání s mocninami	vyvozuje pravidla pro počítání s mocninami a učí je používat	kritické myšlení, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	M	Číslo a proměnná	Výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu	rozumí pojmu výraz, zná přednost operací ve výrazech s mocninami a odmocninami **Rozšiřující učivo:** Zná porovnávání mocnin převedením na stejný základ ($4^3 = (2^2)^3$, krácení mocnin	zavádí pojem výraz, rozšiřuje znalost přednosti operací o mocniny a odmocniny, ukazuje dosazování za proměnnou, předvádí zápis reálné situace výrazem s proměnnou	výklad, samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
			Mnohočleny	sčítá a násobí mnohočleny	umí sčítat a násobit mnohočleny	zavádí pojem mnohočlen, vyvozuje pravidla pro počítání s mnohočleny a učí je aplikovat	výklad, samostatná práce	
				provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	ovládá součtové vzorce a umí vytýkat **Rozšiřující učivo:** umí aplikovat na složitější příklad	odvozuje součtové vzorce, procvičuje jejich využití, rozšiřuje možnosti vytýkání	kritické myšlení, samostatná práce	
			Lineární rovnice	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny	chápe pojem rovnice, ovládá ekvivalentní úpravy, umí provést zkoušku **Rozšiřující učivo:** Zvládá rovnice s více závorkami, s více zlomky, rovnice s desetinnými čísly a složené zlomky. Výpočet neznámé ze vzorce (složitější příklady)	vyvozuje ekvivalentní úpravy, procvičuje je, zavádí pojem zkouška u rovnic	vysvětlování, napodobování, samostatná práce	
8.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Rovinné útvary – kružnice, kruh	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	zná možnosti vzájemných poloh kružnice a přímky a dvou kružnic, dokáže je využít **Rozšiřující učivo:** Thaletova kružnice	zavádí pojem tečna, sečna, vnější přímka, kružnice soustředné, vnější, vnitřní dotyk	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost EV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl (způsoby jednání a vlivy na prostředí)
				využívá potřebnou matematickou symboliku	zná potřebnou matematickou symboliku a využívá ji	seznámí s matematickou symbolikou, vysvětlí výhody jejího použití	výklad, napodobování	
				odhaduje a vypočítá obsah kruhu a délku kružnice	umí odhadnout a spočítat obvod a obsah kruhu a délku kružnice a učí je používat	vyvozuje číslo π a vzorce pro obvod a obsah kruhu a učí je využívat	názor, samostatná práce	
				načrtne a sestrojí kruh, kružnici		zdůrazňuje rozdíl mezi kruhem a kružnicí	vysvětlování	
8.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Pythagorova věta	řeší geometrické úlohy s využitím Pythagorovy věty	řeší geometrické úlohy s využitím Pythagorovy věty **Rozšiřující učivo:** Složitější úlohy z praxe	zavádí Pythagorovu větu a učí ji využívat	výklad, samostatná práce, skupinová práce	
8.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Prostorové útvary – rotační válec	určuje a charakterizuje válec, analyzuje jeho vlastnosti	pozná rotační válec, umí jej charakterizovat	zavede pojem válec	kritické myšlení, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Prostorové útvary – rotační válec	odhaduje a vypočítá objem a povrch válce	dokáže odhadnout a vypočítat objem a povrch válce i ve slovních úlohách **Rozšiřující učivo:** Umí řešit složitější lohy na výpočet objemu a povrchu válce, úlohy na výpočet výšky a poloměru válce z daného objemu a povrchu	vyvozuje vzorce pro objem a povrch válce a učí je počítat	názor, samostatná práce, skupinová práce	
				načrtne a sestrojí sít válce	umí načrtnout a sestrojit síť válce	na konkrétním příkladu předvede síť a učí ji načrtnout a rýsovat	názor, napodobování	
				načrtne obraz válce v rovině	umí načrtnout válec v rovnoběžném pravoúhlém promítání	učí načrtnout válec v rovnoběžném pravoúhlém promítání	výklad, napodobování	
				analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže graficky řešit slovní úlohy **Rozšiřující učivo:** Umí řešit úlohy z praxe – obsah mezikruží, ocelové trubky, komíny, zavlažování pozemků …	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
8.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problém	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, hlavolamy, rébusy, kódy a šifry, logické a netradiční úlohy, kombinatorika a pravděpodobnost	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií nebo logické úvahy, seznámí s principem řešení hlavolamů, rébusů, kódů a šifer	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
			Logické a netradiční geometrické úlohy	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	aplikuje všechny dovednosti a znalosti k řešení komplexních úloh **Rozšiřující učivo:** Složitější slovní úlohy	předvede úlohy řešené užitím kombinace více poznatků	individualizovaná výuka, kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	
9.	M	Číslo a proměnná	Lineární rovnice a rovnice s neznámou ve jmenovateli	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny	chápe pojem rovnice, ovládá ekvivalentní úpra– vy, umí provést zkoušku	procvičuje řešení rovnic včetně zkoušky	vysvětlování, napodobování, samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
					seznamuje se s rovnicemi s neznámou ve jmenovateli **Rozšiřující učivo:** Umí řešení složitějších lin. rovnic	seznamuje žáky s rovnicemi s neznámou ve jmenovateli		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	M	Číslo a proměnná	Lineární rovnice a slovní úlohy řešené rovnicemi	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	dokáže vyřešit slovní úlohu lineární rovnicí **Rozšiřující učivo:** Umí složitější slovní úlohy	ukazuje možnost řešení slovních úloh pomocí rovnic	vysvětlování, napodobování, řešení problémů	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
				formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic				
9.	M	Číslo a proměnná	Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav rovnic	umí řešit soustavy rovnic	ukazuje metody řešení soustav rovnic	vysvětlování, napodobování, řešení problémů	
				analyzuje a řeší jednoduché problémy	dokáže vyřešit slovní úlohu pomocí soustavy rovnic **Rozšiřující učivo:** Umí složitější slovní úlohy vedoucí na řešení pomocí soustavy rovnic	ukazuje možnost řešení slovních úloh pomocí soustav rovnic		
9.	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	Lineární funkce	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	umí vyjádřit lineární funkci rovnicí, tabulkou, grafem **Rozšiřující učivo:** Intervaly otevřené a uzavřené, grafické řešení soustavy dvou lin. rovnic, ověření výsledku výpočtem	zavádí pojem funkce, ukazuje možnosti jejího vyjádření	výklad	
				matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztah	dokáže zaznamenat reálnou situaci pomocí lineární funkce **Rozšiřující učivo:** Složitější situace	ukazuje možnost řešení reálných situací graficky	vysvětlování, napodobování, skupinová práce	
9.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků)	využívá potřebnou matematickou symboliku	chápe pojem podobnost, pozná podobné útvary	zavádí pojem podobnost	výklad	
					dokáže zapsat pomocí matematické symboliky, že útvary jsou podobné	procvičuje zápisy podobných útvarů	napodobování	
				užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	rozumí pojmům sinus, cosinus, tangens ostrého úhlu, umí je aplikovat při výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku **Rozšiřující učivo:** Topografické práce ve slovních úlohách (určování délek cest na nepřístupných místech terénu pomocí podobnosti)	zavádí pojmy sinus, cosinus, tangens, učí je používat při výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku	výklad, napodobování	
			Jehlan, rotační kužel, koule	určuje a charakterizuje jehlan, kužel, kouli, analyzuje jejich vlastnosti	pozná jehlan, kužel, kouli, umí jej charakterizovat	zavede pojem jehlan, kužel, koule	kritické myšlení, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Jehlan, rotační kužel, koule	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	dokáže odhadnout a vypočítat V a S těles i ve slovních úlohách **Rozšiřující učivo:** mí vyvození vzorců objemů a povrchů těchto těles a jejich užití při výpočtech; komolý kužel a jehlan - objem, povrch a síť.	uvádí vzorce pro objem a povrch jehlanu, kuželu, koule	názor, samostatná práce, skupinová práce	
				načrtne a sestrojí sítě základních těles	umí načrtnout a sestrojit síť jehlanu	na konkrétním příkladu předvede síť jehlanu a kuželu, a učí je načrtnout (jehlan, kužel) a rýsovat (jehlan)	názor, napodobování	
				načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	umí načrtnout tělesa v rovnoběžném pravoúhlém promítání	učí načrtnout jehlan, kužel, kouli v rovnoběžném pravoúhlém promítání	výklad, napodobování	
				analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže řešit slovní úlohy	procvičuje řešení slovních úloh	napodobování	
9.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problém	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, hlavolamy, rébusy, kódy a šifry, logické a netradiční úlohy, kombinatorika a pravděpodobnost	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií nebo logické úvahy, seznámí s principem řešení hlavolamů, rébusů, kódů a šifer	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
			Logické a netradiční geometrické úlohy	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	aplikuje všechny dovednosti a znalosti k řešení komplexních úloh **Rozšiřující učivo:** Složitější slovní úlohy	předvede úlohy řešené užitím kombinace více poznatků	individualizovaná výuka, kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	

5.3. Informační a komunikační technologie

5.3.1. Informatika

5.3.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Informatika je předmět zabývající se zákonitostmi vzniku, efektivního přenosu, zpracování a prezentace informací s respektováním autorských práv. To podporuje průřezové téma Výchova demokratického občana.

Nutnou podmínkou pro další práci je vybavit žáka základními znalostmi a dovednostmi týkajících se fungování PC a sítí v rovině hardwaru i softwaru. Snaha o zvládnutí předmětu rozvíjí u žáka průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Informatika vytváří strategickou podporu pro průřezové téma Mediální výchova, a to zejména v oblasti práce s textem, zvukem, obrazem, videem a případně i dalšími multimédii s těžištěm v digitálních technologiích.

Informatika klade důraz na zvládnutí dovedností využitelných při řešení problémů, které přináší život.

2. Časové vymezení

5.–7. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Žáci pracují v odborné počítačové učebně s internetem, kde každý žák má svůj počítač.

4. Zařazení průřezových témat

Mediální výchova
- ověřování a relevantnost informací, etický kodex, analýza textů, schopnost prezentace

Osobnostní a sociální výchova
- sebepoznání, komunikace, seberegulace, osobnostní rozvoj, kreativita

Výchova demokratického občana
- lidská práva, význam řádu, pravidel a zákonů

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- seznamuje žáky se základními pojmy
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a jejich propojování
- rozvíjí schopnost využívat informace v procesu učení
- vede žáky ke kritickému zhodnocení výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů
- seznamuje žáky s různými zdroji informací, které vedou k řešení problémů
- vede žáky k ověřování a srovnávání informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- učí žáky obhajovat svá řešení problémů
- vede žáky k vlastnímu úsudku a zkušenostem

Kompetence komunikativní
- seznámí žáky s různými možnostmi komunikace s okolním světem
- vede žáky k dodržování základních pravidel slušné komunikace
- vede žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- učí žáky rozlišovat fakta, vlastní názory a domněnky

Kompetence sociální a personální
- vede žáky ke schopnosti pracovat nejen individuálně, ale i ve dvojici, skupině
- učí žáky respektovat dohodnutá pravidla práce ve skupině
- umožňuje žákům obhájit svůj názor
- individuálním přístupem buduje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské
- vede žáky k znalostem svých práv a respektování práv ostatních
- učí žáky plnit si své povinnosti
- vede žáky k ochraně svého zdraví
- rozvíjí u žáků schopnost poskytnout pomoc druhým, pokud ji potřebují

Kompetence pracovní
- vede žáky k šetrné práci s výpočetní technikou
- vyžaduje smysl pro zodpovědnost
- učí žáky dodržovat stanovená pravidla nebo postupy
- vede žáky k rozvoji svých zájmů a schopností

5.3.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Inf	Základy práce s počítačem	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výp. techniky		rozezná vhodnost kdy má využít služeb počítače a kdy je potřebné jej opustit	učí znát limity možností IT	výklad	
			Základní pojmy: informace, informační zdroje, informační instituce		na konkrétních příkladech charakterizuje význam informací v současné společnosti	poukazuje na důležitost informací v současnosti	výklad, vysvětlování, napodobování	
			Struktura, funkce a základní popis počítače a přídavných zařízení	využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	ovládá základní obsluhu PC a blízkých periferií, umí přivolat pomoc v nouzi	učí základním uživatelským dovednostem	napodobování, samostatná práce	
			Operační systémy a jejich základní funkce	chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	ovládá základy práce v operačním systému, používá nápovědu	učí základy práce v operačním systému a možnosti nápovědy	napodobování, samostatná práce	
			Seznámení s formáty souborů (doc, gif)	respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	rozezná soubory s různými příponami a ví jak je má otevřít, upravit a uložit	seznamuje s různými typy přípon a práce s těmito soubory	výklad, napodobování, samostatná práce	
			Multimediální využití počítače		orientuje se v multimédiích na základní úrovni, ví co jak využít (CD, DVD, …)	učí základům práce s multimédii	výklad, napodobování, samostatná práce	
			Jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software		udržuje zásady práce na PC, čistota, bezpečné zapnutí, ukončení aplikací	fixuje zásady bezpečného použití PC	výklad, napodobování, samostatná práce	
			Psaní na klávesnici		efektivní využití klávesnice, psaní velkých písmen, písmen s diakritikou, čísel, používání numerické klávesnice, tlačítka backspace, delete	seznamuje žáka se zásadami psaní více prsty, seznamuje s rozmístěním znaků na klávesnicích	výklad, napodobování, samostatná práce	
		Vyhledávání informací a komunikace	Společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)	při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	orientuje se na www stránce a dovede získat z jejího menu potřebné informace, nejznámější české portály	seznamuje se strukturou www stránek, učí z nich efektivně získávat a ukládat data	výklad, napodobování, samostatná práce	MV – RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních „bulvárních“ prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, identifikace zákl. orientačních prvků v textu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Inf	Vyhledávání informací a komunikace	Základní způsoby komunikace (email, chat)	komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	založí si emailovou adresu, umí ji plně využít a udržovat, komunikuje i jiným způsobem	seznamuje s možnostmi využití moderních komunikačních technologií	napodobování, samostatná práce	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
			Metody a nástroje vyhledávání informací, formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	umí využít internetového vyhledávače k vyhledání zadaného požadavku, adresa, klíčové slovo, knihovny, encyklopedie	učí práci s internetovými vyhledávači, efektivní výběr klíčového slova	napodobování, samostatná práce	
		Zpracování a využití informací	Základní funkce textového a grafického editoru	pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	umí základy práce v programu MS Word, malování, Zoner editor (fotografie)	učí základům práce s MS Word, malování, Zoner editor	výklad, napodobování, samostatná práce	
6.–7.	Inf	Vyhledávání informací a komunikace	Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	rozpozná poplašné zprávy (hoax)	učí rozpoznávat poplašné zprávy	výklad	OSV
					umí vyhledat potřebné informace na portálech	učí vyhledávat informace na portálech	napodobování, samostatná práce	přesah – vhodné předměty
					zná současné možnosti využití služeb internetu	stručně seznamuje s historií internetu a s možnostmi, jež dnes internet skýtá	výklad, napodobování, samostatná práce	
			Internet	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	WEB používá jako zdroj informací, orientuje se na stránkách a v menu, komunikuje přes EMAIL, ICQ, chat	učí využívat WEB k vyhledávání informací a komunikaci	napodobování, samostatná práce	
		Zpracování a využití informací	Počítačová grafika, rastrové a vektorové programy	ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací, přitom uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	umí vytvořit, uložit, najít a upravit obrázek, zná základy rastrové i vektorové grafiky, zná základy úprav fotografií	učí práci s obrázkem a fotografií a účelnému rozlišení a použití vektorové a rastrové grafiky	napodobování, samostatná práce	přesah – Vv
			Textový editor		zná základy formátování textu, spojuje text s obrazem, tabulkou, schématem, grafem	učí pokročilejší práci s textem, jeho formátem, včleňování obrázků, schémat, grafů	výklad, napodobování, samostatná práce	přesah – Čj
			Tabulkový editor		v tabulkovém editoru zná: vytvoření dat, porovnání a vyhodnocení pomocí grafu, jednoduché výpočty, vzorce	seznamuje s tabulkovým editorem, jeho základním využitím v praxi, prací s grafem	výklad, napodobování, samostatná práce	přesah – M
			Prezentace informací (webové stránky, prezentační programy) tvorba multimédia	používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	umí si vyhledat potřebné informace, které dokáže uložit a posléze vyhodnotit	učí pracovat s informacemi – vyhledávání, uchování, zpracování	vysvětlování, napodobování, samostatná práce	MV – RČ – tvorba mediálního sdělení
		Zpracování a využití informací	Prezentace informací (webové stránky, prezentační programy) tvorba multimédia	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	dokáže vytvořit referát, grafický list, prezentaci na téma	učí vytváření prezentačních souborů různých typů	vysvětlování, napodobování, samostatná práce	
			Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	ctí práva a povinnosti	seznamuje s pojmem duševního vlastnictví a poukazuje na jeho důležitost	výklad	VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti

5.4. Člověk a jeho svět

5.4.1. Prvouka

5.4.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět prvouka si klade ze cíl seznámit žáky s okolním světem.

Principem členění učiva prvouky je roční cyklus, který v každoročním opakování přináší žákům nové náměty a žák – člověk, který zde prochází přírodou, se ji učí chápat, chránit a žít v ní.

Výuka prvouky začíná s poznatky a činnostmi, které jsou žákům nejznámější a nejbližší (Moje rodina, Domov, Naše obec), pokračuje skutečnostmi, které žáka významně ovlivňují (Jsem školák, Práce a volný čas, Zdraví, Nemoc, Bezpečnost).

Při výběru učiva hrají důležitou roli skutečnosti, jako je umístění školy, realita nejbližšího okolí, ale i úroveň a zájem žáků o předmět.

Osvojování učiva prvouky je založeno na různých činnostech a hrách podporujících tvořivé poznávání, osvojování si potřebných návyků, dovedností a utváření vztahu k okolnímu světu. Důležitá je zde schopnost učitele vytvořit vhodné pracovní klima, které má žákům umožnit ověřit si vlastní poznatky a dovednosti v praxi a sladit základní životní potřeby a fyziologické funkce s realitou výuky a života školy.

2. Časové vymezení

1.–3. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační zajištění

Výuka prvouky je realizována:

- v kmenových třídách
- v terénu (les, okolí rybníka)
- v specializovaných zařízeních (muzeum, hvězdárna, ZOO)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- cvičíme smyslové vnímání, pozornost, soustředění a řešení problémů
- rozvíjíme základní rysy kreativity
- rozvíjíme schopnosti sebepoznání a sebepojetí u žáků
- rozvíjíme sociální dovednosti pro kooperaci, jasnou a respektující komunikaci, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny
- rozvíjíme individuální a sociální dovednosti pro etické zvládání situací
- trénujeme dovednosti pro řešení problémů a rozhodování
- učíme žáky účinné komunikaci ve skupině

Výchova demokratického občana

- rozvíjíme a podporujeme schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivujeme k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- prohlubujeme empatii, schopnost aktivního naslouchání

Multikulturní výchova

- učíme žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých

Environmentální výchova

- vedeme jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí
- vedeme k pochopení postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie
- vedeme k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání, třídění a propojování informací
- učíme žáky samostatnému pozorování
- umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl učení
- motivujeme žáky k celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- předkládáme žákům různé zdroje informací, které jim mají pomoci k řešení problému
- vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných témat
- rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- učíme žáky naslouchat a pozorovat
- učíme žáky užívat komunikačních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráce s ostatními lidmi

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel ve skupině, společnosti
- posilujeme v žácích ochotu pomoci druhým
- učíme žáky chránit přírodu a žít v souladu s ní

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové práce a vedeme žáky k účinné spolupráci
- dohlížíme na vytváření pravidel skupiny
- posilujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při elementárních pokusech a práci s přírodninami
- vedeme žáky k udržování pořádku na pracovním místě

5.4.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Prv	Lidé kolem nás	Domov, rodina, vztahy a život v rodině	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	chápe důležitost rodiny a příbuzenských vztahů umí pojmenovat členy své rodiny vnímá domov jako své zázemí	seznamuje žáky s důležitostí rodiny a domova	výklad	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – můj vztah ke mně samému
						popisuje práva a povinnosti členů rodiny	skupinová práce	přesah – Čj, Vv
							individuální práce	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, komunikace – v různých situacích
							práce s textem	
							dramatizace	
			Škola – prostředí činností ve školním prostředí	projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	orientuje se ve škole	učí žáky respektovat školní režim	výklad	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – respektování, podpora, pomoc, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
					respektuje školní režim a řád	dbá na dodržování pracovních návyků o přestávce i během vyučování	beseda	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
					přejímá nové pracovní a hygienické návyky ve vyučovací hodině	vede žáky k osvojování forem vhodného chování	skupinová práce	přesah – Čj
					umí zacházet se školními potřebami	učí zacházet se školními potřebami	vysvětlování	
					má osvojené vhodné formy chování ke spolužákům a dospělým		dramatizace	
		Lidé a čas	Základní orientace v čase	využívá časové údaje při řešení při řešení různých situací v denním životě	orientuje se v kalendáři	demonstruje používání kalendáře	kvízy	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení a studia
				rozlišuje děj probíhající v minulosti, současnosti a budoucnosti	vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období	učí žáky vyjmenovat dny v týdnu a měsíce v roce	křížovky	přesah – Čj, M
			Den, měsíc, rok		učí se poznávat čas na hodinách – digitálních a ciferníkových	učí žáky zapisovat pomocí značek počasí v kalendáři přírody	čtyřsměrky	přesah – Čj, M
			Minulost, současnost a budoucnost v životě lidí			vede žáky k tomu, aby podle určitých znaků poznali roční období	práce s textem	
						na maketě hodin učí žáky poznávat čas	práce s maketou ciferníku	
							výklad	
							dramatizace	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Prv	Rozmanitost přírody	Specifika ročních období – změny v přírodě, proměny v přírodě	pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých obdobích	umí zapsat všechna roční období	na vycházkách do přírody vede žáky k pozorování dějů v přírodě během ročních období	vypravování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování
					uvědomuje si proměny v přírodě		vycházky	přesahy – Čj, Vv
					zná důležité svátky v roce		výklad	
							pozorování	
							práce s kalendářem přírody	
			Rostliny, živočichové	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	umí poznat některé byliny, keře, stromy a jejich plody	na vycházkách do přírody vede žáky k pozorování rostlin a živočichů ve volné přírodě během ročních období	vycházky	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
				pozná živočichy ve volné přírodě a domácí zvířata a jejich mláďata	pojmenuje zvířata v přírodě	učí žáky pracovat s atlasy rostlin a zvířat	vyhledávání v atlase rostlin a zvířat	přesahy – Čj, Vv, Hv
					umí poznat domácí zvířata a jejich mláďata	předkládá obrazy a fotografie domácích zvířat a jejich mláďat	výstavka květin	
		Rozmanitost přírody	Rostliny, živočichové	pozná živočichy ve volné přírodě a domácí zvířata a jejich mláďata	umí poznat domácí zvířata a jejich mláďata	předkládá obrazy a fotografie domácích zvířat a jejich mláďat	básničky	přesahy – Čj, Vv, Hv
							hádanky	
							zpěv písní	
							didaktické hry	
		Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	určí základní části lidského těla	seznamuje žáky s lidským tělem	sportovní aktivity	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování, sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
			Životní potřeby a projevy	s využitím elementárních znalostí o lidském těle	uplatňuje základní návyky osobní a intimní hygieny	učí je správným návykům osobní a intimní hygieny	beseda	přesahy – Tv
			Péče o zdraví	projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	zná význam spánku pro zdraví	vede žáky k ochraně svého zdraví	výklad	
			Správná životospráva		rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí	podporuje u žáků správné stravovací návyky	dramatizace	
					chápe zásady zdravého stravovacího a pitného režimu		práce s textem	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Prv	Člověk a jeho zdraví	Znalost pravidel silničního provozu	uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu – chodec, cyklista	bezpečně se dopraví do školy a ze školy podle dopravních značek a světelné signalizace, umí se chovat v dopravních prostředcích, ví, jak se má chovat chodec a jak cyklista na komunikaci	nacvičuje s dětmi formou hry modelové situace v dopravním ruchu – ve třídě	simulační hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					bezpečně se dopraví do školy a ze školy podle dopravních značek a světelné signalizace	nacvičuje s dětmi formou hry modelové situace v dopravním ruchu – na hřišti a dopravním hřišti	beseda	OSV – SR – komunikace – řeč lidských skutků
					umí se chovat v dopravních prostředcích	učí žáky některé dopravní značky a orientaci na křižovatce	výklad	přesahy – Čj, Pč, Vv
					ví, jak se má chovat chodec a jak cyklista na komunikaci		dramatizace	
		Člověk a jeho zdraví	Znalost pravidel silničního provozu	uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu – chodec, cyklista	ví, jak se má chovat chodec a jak cyklista na komunikaci	učí žáky některé dopravní značky a orientaci na křižovatce	samostatná práce	přesahy – Čj, Pč, Vv
							hádanky	
							práce s textem	
			Správné a bezpečné chování	Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka	bezpečně se chová v dopravních prostředcích, doma i ve škole, na ulici, na hřišti	vysvětluje a popisuje žákům různá nebezpečí	výklad	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
					je si vědom toho, že existují lidé, kteří mu mohou záměrně ublížit	vysvětluje a popisuje žákům nebezpečí úrazu v reálném životě	beseda	OSV – SR – poznávání lidí – chyby při poznávání lidí, komunikace – v různých situacích
					nebojí se svěřit učiteli nebo zákonným zástupcům, pokud se cítí být ohrožen (šikana)	učí žáky chránit se před cizími, neznámými lidmi	dramatizace	přesahy – Čj Vv
						beseduje se žáky o šikaně	práce s textem	
2.	Prv	Lidé kolem nás	Domov, rodina, vztahy a život v rodině	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	chápe důležitost rodiny a příbuzenských vztahů	připomíná žákům důležitost rodiny a domova	výklad	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – druzí jako zdroj informací o mně
					umí pojmenovat členy své rodiny	popisuje práva a povinnosti členů rodiny	skupinová práce	
					vnímá domov jako své zázemí	hovoří se žáky o významných rodinných událostech	individuální práce	přesah – ČJ, Vv
					rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy	zná svou plnou adresu a telefon domů	práce s textem	
					rámcově se orientuje v profesi rodičů		dramatizace	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Prv	Lidé kolem nás	Škola – prostředí činností ve školním prostředí	projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	zná prostředí své školy	učí žáky respektovat školní režim a vytvářet třídní pravidla	výklad	OSV – SR – OR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, komunikace – v různých situacích, sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
					respektuje školní režim a řád	dbá na dodržování pracovních návyků u žáků	beseda	přesah – Čj
				projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	uplatňuje pracovní a hygienické návyky ve vyučovací hodině	je ochoten být žákovi k dispozici při řešení jeho problému	skupinová práce	přesah – Čj
					umí se obrátit na učitele se žádostí o pomoc a radu		vysvětlování	
					má osvojené vhodné formy chování ke spolužákům a dospělým		dramatizace	
		Lidé a čas	Základní orientace v čase	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě	orientuje se v kalendáři	prověřuje znalost používání kalendáře	kvízy	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času
				rozlišuje děj probíhající v minulosti, současnosti a budoucnosti	vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období	opakuje se žáky dny v týdnu a měsíce v roce	křížovky	přesah – Čj, M
			Den, měsíc, rok		umí poznat čas na hodinách – digitálních a ciferníkových	připomíná zápis pomocí značek počasí v kalendáři přírody	čtyřsměrky	
			Minulost, současnost a budoucnost v životě lidí		zná hodinu, minutu, sekundu	poukazuje na specifika jednotlivých ročních období	práce s textem	
					dokáže porovnat časové údaje	procvičuje na maketě hodin znalost času	práce s maketou ciferníku	
					rozlišuje mezi ději probíhajícími v minulosti a nyní		výklad	
							dramatizace	
		Rozmanitost přírody	Specifika ročních období – změny v přírodě, proměny v přírodě	pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých obdobích	umí popsat všechna roční období	na vycházkách do přírody vede žáky k pozorování dějů v přírodě během ročních období	vypravování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
					uvědomuje si proměny v přírodě, proměny počasí	společně se žáky vedeme kalendář přírody	vycházky	přesahy – Čj, Vv
					zná důležité svátky v roce	hovoříme o tradicích a významu státních svátků v naší zemi	výklad	
					má představu o existenci Slunce, Země a Měsíce	uvádí zjednodušenou formou do problematiky vesmíru	pozorování	
							práce s kalendářem přírody	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Prv	Rozmanitost přírody	Rostliny, živočichové	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	umí poznat některé byliny, keře, stromy a jejich plody	na vycházkách do přírody vede žáky k pozorování rostlin a živočichů	vycházky	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
				vnímá přírodu jako celek – zná důležité rostliny	pozná a určí druh zeleniny	upevňuje znalost zeleniny a ovoce	vyhledávání v atlase rostlin	EV – základní podmínky života – půda jako zdroj života
				pozná živočichy ve volné přírodě a domácí zvířata a jejich mláďata	dokáže pojmenovat ovocné stromy podle jejich plodů	učí práci s encyklopediemi při vyhledávání informací o zvířatech naší fauny	výstavka květin	přesahy – Čj, Vv, Hv, Pč
					pojmenuje nejznámější zvířata v okolní přírodě	na obrazovém materiálu ukazuje zástupce jednotlivých skupin živočichů	práce s textem	
					umí poznat domácí zvířata a jejich mláďata	prověřuje žákovu znalost domácích zvířat a jejich specifik	skupinová práce	
					dokáže rozlišit zvířata na savce, ptáky, plazi, ryby, hmyz		zpěv písní	
							didaktické hry	
		Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	dokáže určit základní části lidského těla	demonstruje žákům obrazy lidského těla	sportovní aktivity	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování, sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
			Životní potřeby a projevy	s využitím elementárních znalostí o lidském těle	ví, jak předcházet úrazům	na konkrétních situacích varuje před možnostmi úrazu dětí	dopravní výchova – hřiště	přesahy – Tv
			Péče o zdraví	dodržuje zásady bezpečného chování	rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí, dokáže ošetřit drobné poranění	vede žáky k ochraně svého zdraví, učí je rozpoznat lehčí onemocnění	výklad	
			Zdravá výživa	uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	umí se bezpečně chovat v různých situacích, především však jako chodec či cyklista	aktivitami na dopravním hřišti simuluje situace v běžné dopravě	dramatizace	
			Osobní bezpečí, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	chová se obezřetně při setkání s cizími lidmi, ovládá způsoby komunikace s tísňovými operátory	má osvojeny vhodné způsoby chování a odmítání cizích osob	učí žáky správným reakcím v ohrožujících situacích	práce s textem	OSV – SR – mezilidské vztahy – pomoc, podpora
3.	Prv	Lidé kolem nás	Domov, rodina, vztahy a život v rodině	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	dokáže rozlišit základní a širší příbuzenské vztahy	připomíná žákům důležitost rodiny a domova, popisuje práva a povinnosti jejich členů	výklad	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
		Lidé kolem nás	Domov, rodina, vztahy a život v rodině	uvědomuje si role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	umí charakterizovat role členů – povinnosti a úkoly	procvičuje příbuzenské vztahy v rodině	skupinová práce	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
					rámcově se orientuje v profesi svých rodičů	upozorňuje na různé profese rodičů	individuální práce	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy , komunikace – řeč lidských skutků
					uplatňuje správné vzory chování v rodině	vede žáky k úctě mezi jednotlivými členy rodiny	práce s textem	přesahy – Čj, Vv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Prv	Lidé kolem nás	Domov, rodina, vztahy a život v rodině	uvědomuje si role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	dokáže vyjádřit vlastní zážitky z aktivit rodiny	dokáže navodit atmosféru pro žákovo vypravování o příjemných zážitcích v rodině	dramatizace	
							rodinné fotografie	
			Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy	nachází ve škole vhodné prostředí pro práci a odpočinek	umí spoluvytvářet příjemnou atmosféru ve třídě – skupině	společně se žáky vytváří třídní pravidla	skupinová práce	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
					dodržuje základní režimové návyky v průběhu dne a týdne	dbá na dodržování základních režimových návyků	dramatizace	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času
				dodržuje pravidla pro soužití ve škole	respektuje pravidla chování k učitelům a spolužákům	vede žáky k vytváření pěkného pracovního prostředí ve třídě (výzdoba, nástěnka…)	výklad	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
				projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků			beseda	OSV – MR – řešení problémů – problémy v mezilidských vztazích
		Místo, kde žijeme	Město, místní krajina	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí	umí pojmenovat nejdůležitější části svého města	učí žáky pojmenovávat nejdůležitější části svého města	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
			Okolní krajina (místní oblast, region)	v nejbližším okolí	ví, kde se v plánu nachází jeho bydliště	demonstruje práci s mapou a plánem	skupinová práce	VDO – občanská společnost a škola – spolupráce školy s institucemi v obci
3.	Prv	Místo, kde žijeme	Naše vlast	začlení své město do příslušného kraje a popíše změny v nejbližším okolí, obci, riziková místa a situace	bezpečně se dopraví do známých míst, zná důležitá telefonní čísla a dokáže je použít	prověřuje žákovu znalost důležitých telefonních čísel	práce s textem	přesahy – Čj, Vv, M
				rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině	zná územní zařazení svého města, ví základní informace o ČR	seznámí žáky s názvem územního celku, v němž se nachází jeho město	práce s mapou, plánem	
				dokáže říci některé základní informace o své vlasti	projevuje zájem o poznávání významných míst ve svém městě	ukazuje a seznamuje žáky s místními památkami a rozvojem města	vycházky	
						vzbuzuje u žáků zájem o poznávání historických míst v jejich městě		
		Lidé a čas	Orientace v čase a časový řád	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě	orientuje se v čase, chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, v přítomnosti a v budoucnosti	uvádí jednoduché příklady historického vývoje lidské společnosti	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
			Současnost a minulost v našem životě	rozlišuje děj probíhající v minulosti, současnosti a budoucnosti	dokáže určit čas podle hodin a kalendáře	upevňuje žákovu znalost hodin a dobrou orientaci v kalendáři	samostatná práce	přesahy – M
					pojmenuje názvy dnů, měsíců, ročních období a jejich sled	procvičuje se žáky převody jednotek času	práce s textem	
					ovládá převody jednotek času (sekunda, hodina)			
					zná některé významné svátky v roce	seznamuje s důležitými státními svátky v roce	Beseda	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Prv	Lidé a čas	Současnost v našem životě	uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka, o lidské společnosti, zvycích a práci lidí	zná a chápe nejrozšířenější činnosti lidí – práce, zábava	vysvětluje smysl lidské práce i různých forem odpočinku	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dpvednosti pro učení a studium
					rozpozná různé materiály, ze kterých jsou vyrobeny věci kolem nás	představuje výrobky zhotovené z různých materiálů	skupinová práce	přesahy – Čj, Pč
			Současnost v našem životě	uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka, o lidské společnosti, zvycích a práci lidí	uvědomuje si důležitost technického vývoje v lidské společnosti	na příkladech demonstruje technické pokroky a využití některých (PC, telefon, tiskárna…)	demonstrace	
		Rozmanitost přírody	Látky a jejich vlastnosti	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	chápe význam neživé přírody	vysvětluje důležitost neživé přírody a uvádí příklady zpracování přírodnin na výrobky	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
			Voda, vzduch, půda	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti	umí si při jednoduchých pokusech ověřit základní vlastnosti některých látek	při pokusech demonstruje základní vlastnosti některých látek (voda, vzduch)	demonstrace	přesahy – M
					dokáže popsat tyto vlastnosti a jejich změny na základě těchto pozorování	vede žáky při elementárních pokusech, učí je pracovat s jednoduchými přístroji	skupinová práce	EV – ekosystémy – les, pole, vodní zdroje
			Vesmír a Země	změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	vysvětlí základní význam vody, vzduchu a půdy pro život člověka	seznamuje žáky s příčinami některých přírodních dějů a zákonitostí (koloběh vody v přírodě…)	pokusy	EV – základní podmínky života – význam pro život na Zemi
					chápe důležitost Slunce a Země pro náš život	demonstruje postavení planet a Slunce ve vesmíru	diskuse	
			Rostliny, houby a živočichové	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	zná nejznámější rostliny, houby a živočichy ve známé lokalitě	seznamuje žáky s živými přírodninami, které se vyskytují v blízké lokalitě	vycházky	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
					dokáže uvést společné znaky rostlin	demonstruje stavbu těla rostlin a hub	pozorování	EV – ekosystémy – les v našem prostředí
					popíše části rostliny	učí žáky pracovat s atlasy rostlin a živočichů	práce s textem	EV – základní podmínky života – orchrana biologických druhů
					rozpozná některé druhy hub	upřesňuje žákům rozdělení živočichů	skupinová práce	přesahy – Čj
					dokáže uvést společné znaky živočichů	zdůrazňuje nutnost chránit přírodu a vše živé	výklad	
					rozliší živočichy podle vnější stavby těla	exkurzemi přibližuje rostliny a živočichy nacházející se na chráněných územích, v ZOO a botanických zahradách	výstavka přírodnin	
					vysvětlí význam chráněných území, ZOO a botanických zahrad			
			Životní podmínky	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	umí popsat změny přírody v jednotlivých ročních obdobích (počasí…)	připomíná kalendář přírody	výklad	EV – ekosystémy – krajinná ekologie

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Prv	Rozmanitost přírody	Rovnováha v přírodě	objevuje rovnováhu v přírodě	dokáže přiřadit rostliny, houby a živočichy do jemu známých společenství	učí žáky začleňovat rostliny, houby a živočichy do známých ekosystémů	práce s textem	EV – základní podmínky života – funkce ekosystémů
			Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	je si vědom nutnosti ohleduplného chování k přírodě	zná pravidla zodpovědného ochránce přírody, ví, jak třídit odpad z domácností	vede žáky k uvědomělému chování v přírodě a ekologickému uvažování	diskuse	přesahy – Čj
		Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	umí popsat základní rozdíly mezi lidmi, mezi lidmi a jinými živočichy	seznamuje žáky se stavbou a funkcemi lidského těla	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
			Partnerství, rodičovství	projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	dokáže se orientovat v základních etapách lidského života (dětství, dospívání, dospělost, stáří)	demonstruje na obrazovém materiálu etapy vývoje lidského jedince	demonstrace	OSV – SR – mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého
			Péče o zdraví		určí základní části lidského těla, popíše zjednodušeně kostru a funkce nejdůležitějších orgánů v lidském těle	zdůrazňuje péči o lidské zdraví a jeho ochranu	popis	přesahy – Tv
			Zdravá výživa		ví, jak pečovat o své zdraví (výživa, hygiena…)	popisuje žákům příznaky běžných onemocnění	skupinová práce	MKV – lidské vztahy – předsudky a vžité stereotypy, etnický původ – odlišnost lidí i jejich vzájemná rovnost
					dokáže rozpoznat příznaky běžných nemocí	učí žáky ošetřit mírně krvácející povrchové poranění přiložením rychloobvazu	práce s obvazovým materiálem	
					umí poskytnout první pomoc při drobném poranění a krvácení	seznamuje žáky s obsahem školní lékárničky	dramatizace	
					ví, kde se nachází ve škole a doma lékárnička			

5.4.2. Přírodověda

5.4.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Významným cílem předmětu je podchytit a rozvíjet u žáků zájem o přírodu a přírodniny a poskytovat jim prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům. Žáci získávají základní poznatky o lidském těle a jeho základních funkcích. Seznamují se s základními informacemi o vesmíru a planetě Zemi a v tematickém okruhu Člověk a technika také s jednoduchými stroji a jejich významem pro člověka. Přírodověda podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

2. Časové vymezení

4. a 5. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka přírodovědy probíhá v kmenových třídách, dalšími organizačními formami výuky jsou návštěvy muzeí, zoologické zahrady a planetária, práce s literaturou a PC. Některá témata jsou realizovaná formou projektů.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

Z tematického okruhu Osobnostní rozvoj jde o témata:

- rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému

Z tematického okruhu Sociální rozvoj :

- komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, komunikace v různých situacích
- kooperace a kompetice – rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Z tematického okruhu Morální rozvoj :

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje a praktická etika – schopnost vyjádřit vlastní postoj

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Z tematického okruhu Objevujeme Evropu a svět :

- naše vlast a Evropa, evropské krajiny,důsledky globálních vlivů na životní prostředí

Environmentální výchova

Z tematického okruhu Ekosystémy :

- les, pole, louka a rybník

Z tematického okruhu Základní podmínky života:

- voda, ovzduší, půda, přírodní zdroje

Z tematického okruhu Lidské aktivity a problémy životního prostředí:

- ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině

Z tematického okruhu Vztah člověka k prostředí:

- prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi

Mediální výchova

- učíme zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií
- připravujeme žáky na celoživotní vzdělávání prostřednictvím populárně vzdělávacích pořadů

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k samostatnému pozorování a porovnávání informací
- využíváme mezipředmětových vztahů
- spojujeme učivo s praxí

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- vedeme ke správné organizaci práce
- učíme, jak se učit
- vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných témat
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným tématům
- učíme žáky vhodně formulovat, zaznamenávat a třídit myšlenky
- učíme vhodně argumentovat
- učíme hledat, získávat a využívat informace z celého světa
- vedeme k využívání teoretických poznatků v praxi

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel
- učíme žáky chápat práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí a ochranou zdraví svého i svých blízkých
- ukazujeme, jak vnímat přírodu globálně

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové práce a vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- dbáme na dodržování pravidel diskuse
- posilujeme sebedůvěru žáků
- učíme je reálnému sebehodnocení a sebekritice

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při pokusech a práci s přírodninami
- zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost sami si práci organizovat, navrhnout její postup a časový rozvrh
- vedeme žáky k přípravě a udržování učebního prostoru
- učíme žáky rozlišovat pozitivní a negativní vlivy na jejich zdraví

5.4.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Rozmanitost přírody	Rostliny, houby, živočichové, rovnováha v přírodě	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	chápe vztah mezi živou a neživou přírodou	vysvětluje žákům propojenost neživé a živé přírody	pozorování	EV – ekosystémy – důležitost pro krajinnou ekologii
					umí charakterizovat společenstva les, louka, voda, pole, v blízkosti lidských obydlí	učí žáky chápat, že na odlišnostech jednotlivých společenstev se podílí neživá příroda	slovní metody	EV – základní podmínky života – propojenost složek prostředí
					žák umí pojmenovat rostliny, houby a živočichy v jednotlivých společenstvech a zná je		práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
					dokáže běžně se vyskytující rostliny a živočichy správně zařadit do společenstev	učí žáky, že člověk ne vždy přetváří krajinu k lepšímu	didaktické hry	
					rozlišuje krajinu přírodní, kulturní a urbanizovanou		vycházka	
				zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	zná rostliny, které se vyskytují v lokalitě školy a v dalších lokalitách v Brně	seznamuje žáky se zajímavými lokalitami v Brně a okolí	pozorování	EV – ekosystémy – kulturní krajina
					zná živočichy, kteří žijí v okolí školy a v dalších lokalitách v Brně	učí žáky poznávat rostliny a živočichy žijící v těchto lokalitách	slovní metody	EV – základní podmínky života – propojenost složek prostředí
					umí vysvětlit, jak se rostliny a živočichové přizpůsobují prostředí	vede žáky k pochopení vztahů mezi jednotlivými organismy	didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
					zná běžné zemědělské plodiny, ovoce a zeleninu, které se pěstují v Brně a okolí		práce s textem	přesah – Vl
					dokáže popsat jednoduchý potravní řetězec		vycházka	
			Rostliny, houby, živočichové, životní podmínky	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	dokáže popsat životní cyklus rostlin, živočichů a hub	učí žáky skladbě těla rostlin, živočichů a hub	pozorování	EV – základní podmínky života – funkce ekosystému
					ví, jaký význam mají pro rostliny, houby a živočichy voda, vzduch, teplo, světlo a živiny	vysvětluje důležitost neživé přírody pro přírodu živou a pro člověka	didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
						učí žáky pracovat s klíči pro určování rostlin, živočichů a hub	práce s textem	
					dokáže na základě určitých společných znaků roztřídit rostliny a živočichy do skupin		vycházka	
					umí se orientovat v jednoduchých klíčích a atlasech rostlin, živočichů a hub			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Rozmanitost přírody	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí	chová se odpovědně k přírodě a životnímu prostředí	vede žáky k třídění odpadů	pozorování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					dokáže rozlišit, co přírodě prospívá a co jí škodí	učí žáky rozlišovat, co je správné a špatné pro člověka a přírodu	didaktické hry	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – vlivy na životní prostředí
					ví, co je prospěšné a co škodlivé pro zdraví člověka, pozná rizika vzniku mimořádných událostí	vede žáky ke zdravému způsobu života, vede žáky k odhadnutí rizik v přírodě	slovní metody	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl
					zná národní parky a důležité CHKO v ČR, zná pravidla chování v nich a dodržuje je	seznamuje žáky s národními parky a CHKO v ČR a s pravidly chování v nich	práce s textem školní sběr	přesahy – Čj, Vl, Tv
			Životní podmínky	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	dokáže provést jednoduchý pokus týkající se životních podmínek rostlin	učí žáky správné organizaci práce	experiment	EV – základní podmínky života – – ochrana biologických druhů
					dokáže svými slovy popsat jeho postup	vede žáky k výstižnému formulování myšlenek	pozorování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení vnímání, pozornosti
					umí vyvodit závěr	učí žáky pečlivému pozorování	práce s textem	
			Látky a jejich vlastnosti, nerosty a horniny, půda	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	zná důležité nerosty a horniny a způsoby využití některých z nich	učí žáky poznávat základní druhy hornin a nerostů	pozorování	EV – základní podmínky života – přírodní zdroje
					dokáže vysvětlit proces zvětrávání hornin	vysvětluje žákům důležitost půdy a její ochrany	experiment	EV – vztah člověka k prostředí – ekologický problém
					umí popsat vznik půdy, zná její význam, její využití a princip ochrany	vede žáky k životu podle trvale udržitelného rozvoje	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					dokáže s využitím základních jednotek změřit délku, hmotnost, teplotu a čas	učí žáky používat základní měřidla a jednoduché přístroje	praktické metody	přesah – M
					rozlišuje látky pevné, kapalné a plynné		didaktické hry	
					zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji			
4.	Přv	Člověk a jeho zdraví	Péče o zdraví, zdravá výživa	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	dokáže si sestavit svůj denní režim, myslí při tom i na odpočinek	vede žáky k dodržování denního, pitného a pohybového režimu	slovní metody	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – můj vztah ke mně samému, seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času
					dodržuje pitný a pohybový režim	zařazuje do vyučování tělovýchovné chvilky	didaktické hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Člověk a jeho zdraví	Osobní bezpečí, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích, Mimořádné události (rizika, postupy)	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí závěry pro své chování jako chodec a cyklista	bezpečně se chová v rizikovém prostředí, v silničním provozu a v krizových situacích	vede žáky ke zodpovědnému chování ke svému zdraví	slovní metody	přesah – návštěva dopravního hřiště
					chová se ukázněně při nácviku evakuace	diskutuje se žáky o šikaně, týrání, sexuálním zneužívání a násilí	praktické metody	přesah – nácvik evakuace
					je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě ohrožení		simulační hry	
			Návykové látky a zdraví, harcí automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	ví, co je to závislost a jak vzniká	vede žáky ke zodpovědnému chování ke svému zdraví	simulační hry	OSV – SR – komunikace – v různých situacích
					dokáže odmítnout cigaretu, alkohol, drogu	diskutuje se žáky o různých druzích závislostí, o bezpečném využívání internetu	slovní metody	přesah – Čj
					uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog, alkoholu a gamblerství, nebezpečí internetu			
			Péče o zdraví, zdravá výživa	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	zná a řídí se zásadami péče o zdraví	vede žáky ke zdravému způsobu života a stravování	slovní metody	
			Péče o zdraví, zdravá výživa	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	zná význam tělesného pohybu	vede žáky k dodržování denního, pitného a pohybového režimu	didaktické hry	přesah – Čj
					dodržuje zásady zdravého stravování	zařazuje do vyučování tělovýchovné chvilky		
4.	Přv	Rozmanitost přírody	Rostliny, houby, živočichové	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	umí charakterizovat společenstva tropického, subtropického, mírného a polárního pásu	vysvětluje žákům propojenost neživé a živé přírody	slovní metody	EV – ekosystémy – globální význam a význam pro nás
			Rovnováha v přírodě			učí žáky chápat, že na odlišnostech jednotlivých společenstev se podílí neživá příroda	práce s textem	EV – základní podmínky života – propojenost světa
					ví, co je to rovnováha v přírodě a dokáže uvést důsledky jejího porušení	seznamuje žáky s rostlinnými a živočišnými zástupci společenstev	didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					uvědomuje si různé podmínky života na různých místech Země		audiovizuální technika	VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
						vede žáky k životu podle trvale udržitelného rozvoje	návštěva ZOO	přesah – Vl
			Vesmír a Země	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	zná pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zemská přitažlivost	seznamuje žáky s pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice a zemská přitažlivost	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					dokáže vysvětlit princip střídání dne a noci	učí žáky principu střídání dne a noci	práce s textem	
					dokáže popsat, jak a proč se střídají roční období	učí žáky principu střídání ročních období	didaktické hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Rozmanitost přírody	Vesmír a Země	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	zná fáze Měsíce a popíše je	učivo o vesmíru a Zemi přibližuje žákům pomocí audiovizuální techniky	audiovizuální technika experiment pozorování	
			Životní podmínky, rostliny, houby, živočichové	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	dokáže popsat životní cyklus rostlin, živočichů a hub	učí žáky skladbě těla rostlin, živočichů a hub	pozorování	EV – základní podmínky života – propojenost světa
					rozlišuje rostliny na semenné a výtrusné	učí žáky třídit rostliny a živočichy do skupin podle stavby těla	didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
					rozlišuje živočichy na bezobratlé a obratlovce, tyto dále třídí na savce, ptáky, plazy, obojživelníky a ryby	učí žáky třídit rostliny a živočichy do skupin funkcí jejich orgánů	práce s textem	
					dokáže na základě určitých společných znaků roztřídit rostliny a živočichy do skupin	učí žáky pracovat s klíči pro určování rostlin, živočichů a hub	vycházka	
					umí se orientovat v jednoduchých klíčích a atlasech rostlin, živočichů a hub			
			Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	se chová odpovědně k přírodě a životnímu prostředí	vede žáky k třídění odpadů	pozorování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					chápe význam botanických a zoologických zahrad pro ochranu přírody	učí žáky rozlišovat, co je správné a špatné pro člověka a přírodu	didaktické hry	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody
					dokáže posoudit, jak některé aktivity člověka poškozují přírodu i jeho samého	vede žáky ke zdravému způsobu života	slovní metody	EV – vztah člověka k prostředí – ekologický problém
4.	Přv	Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	ví, co je kostra, umí vysvětlit její funkci a popsat její hlavní části	učí žáky stavbě lidského těla	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					ví, co je svalstvo a zná jeho význam	učí žáky stavbě orgánových soustav a jejich funkci	práce s textem	MKV – kulturní diference – člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní schránky
					žák zná orgánové soustavy a dokáže vysvětlit jejich činnost	učí žáky stavbě a funkci smyslových ústrojí	didaktické hry	
					zná smyslová ústrojí a rozumí jejich činnosti	vede žáky ke zdravému způsobu života a stravování	pozorování	přesah – Dv – Smysly
					zná základní složky potravy člověka			
				rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	žák zná způsob rozmnožování člověka	učí žáky pohlavním rozdílům mezi mužem a ženou	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					dokáže charakterizovat jednotlivá období v životě člověka	učí je základům lidské reprodukce a vývoji jedince	práce s textem	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	dokáže charakterizovat jednotlivá období v životě člověka	povídá si se žáky o partnerství a rodině, o biologických a psychických změnách v dospívání, o cestách přenosu HIV	didaktické hry	
							audiovizuální technika	
			Péče o zdraví, zdravá výživa	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	dokáže sestavit svůj denní režim, myslí při tom i na odpočinek	vede žáky k dodržování denního, pitného a pohybového režimu	slovní metody	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – můj vztah ke mně samému, seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času
					dodržuje pitný a pohybový režim	zařazuje do vyučování tělovýchovné chvilky	didaktické hry	
			Osobní bezpečí	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	bezpečně se chová v rizikovém prostředí, v silničním provozu a v krizových situacích	vede žáky ke zodpovědnému chování ke svému zdraví	slovní metody	přesah – návštěva dopravního hřiště
					chová se ukázněně při nácviku evakuace	diskutuje s žáky o šikaně, týrání, sexuálním zneužívání a násilí	praktické metody	přesah – nácvik evakuace
					je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě ohrožení		simulační hry	
			Návykové látky a zdraví	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	ví, co je to závislost a jak vzniká	vede žáky ke zodpovědnému chování ke svému zdraví	simulační hry	OSV – OR – komunikace – v různých situacích
					dokáže odmítnout cigaretu, alkohol, drogu	diskutuje se žáky o různých druzích závislostí	slovní metody	přesah – Čj
					uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog, alkoholu a gamblerství			
			Péče o zdraví, zdravá výživa	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	zná a řídí se zásadami péče o zdraví	vede žáky ke zdravému způsobu života a stravování	slovní metody	
					zná význam tělesného pohybu	vede žáky k dodržování denního, pitného a pohybového režimu	didaktické hry	
					dodržuje zásady zdravého stravování	zařazuje do vyučování tělovýchovné chvilky		
			Péče o zdraví, zdravá výživa	ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	zná telefonní čísla tísňového volání	učí žáky správně telefonovat na tísňové linky	slovní metody	OSV – OR – komunikace – v různých situacích
					zná zásady první pomoci	seznamuje žáky se zásadami první pomoci	situační metody	přesahy – Čj, Tv
					dokáže ošetřit jednoduchá poranění	prakticky trénuje se žáky ošetření některých poranění	praktické metody	
			Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	chová se ohleduplně k ostatním	vede žáky ke slušnému a ohleduplnému chování	slovní metody	OSV – OR – komunikace – řeč lidských skutků
							situační metody	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Člověk a technika	Jednoduché stroje		zná jednoduché stroje a jejich praktické použití	seznamuje žáky s nakloněnou rovinou, pákou, kladkou a kolem a jejich užitím	slovní metody	
					zná princip a užití parního stroje a spalovacího motoru	seznamuje žáky s fungováním parního stroje a spalovacího motoru	praktické metody	
4.	Přv	Člověk a technika	Jednoduché stroje		chápe klady a zápory technického pokroku	diskutuje o technickém pokroku a jeho důsledcích		
			Energie		zná nejdůležitější zdroje energie	seznamuje žáky s pojmem energie	slovní metody	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí
					rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje	diskutuje o zdrojích energie	praktické metody	
					má základní poznatky o zdrojích a využití elektrické energie	učí žáky o zdrojích a využití elektrické energie	didaktické hry	
						vede žáky k bezpečné manipulaci s elektrickými spotřebiči		

5.4.3. Vlastivěda

5.4.3.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Vyučovací předmět vlastivěda navazuje ve 4. ročníku na vyučovací předmět prvouka. Vlastivěda rozšiřuje základní poznatky z prvouky o významné přírodní, společenské, hospodářské, kulturní a historické jevy. Prohlubuje u žáků znalosti z oblasti produktů lidského konání v návaznosti na významné události regionálních a národních dějin. V potřebné míře zobecňuje podněty jak z osobního života žáků, tak z oblasti médií. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, ale také podněcuje zájem o různé přírodní a kulturní odlišnosti jiných národů, které respektuje. Předmět vlastivěda učí žáky vnímat svět v globálních souvislostech a přijímat zodpovědnost za důsledky lidského jednání. Zároveň vede žáky k tomu, aby se dokázali orientovat v praktických situacích, jako je například práce s mapou a orientace v krajině.

Vlastivěda se realizuje ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je rozdělena do pěti tématických okruhů, přičemž se ve vlastivědě realizují tři z nich.

Místo, kde žijeme
- žáci umí začlenit svou obec do příslušného kraje
- žáci umí rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině a dokáže je osobitě esteticky hodnotit
- žáci znají zemský povrch, vodstvo, podnebí a využití půdy v oblasti regionu
- žáci se orientují v oblasti hospodářství, průmyslu a politického zřízení ČR, znají hierarchii správy a samosprávy a znají státní symboly ČR

Lidé kolem nás
- žáci znají základní lidská práva a umí rozpoznat situaci, kdy dochází k jejich porušování
- na základě vlastní zkušenosti se vztahy mezi lidmi vyvodí a dodržují pravidla pro soužití ve třídě, ve škole, v rodině a v obci
- žáci se orientují se v základních formách vlastnictví; používají peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáží nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- žáci dokáží být tolerantní k běžným odlišnostem lidí v blízkém okolí
- žáci jsou si vědomi nejen svých práv, ale i povinností, za které nesou zodpovědnost

Lidé a čas
- žáci umí pojmenovat kulturní a historické památky a významné události regionu, umí interpretovat některé pověsti a báje spjaté s místem, kde žijí
- žáci využívají knihoven, sbírek muzeí a galerií, jako cenný zdroj informací o souvislostech minulosti, současnosti a budoucnosti
- žáci mají přehled ve významných historických událostech v průběhu vývoje naší země
- žáci chápou historický význam pro zařazení státních svátků a významných dnů do kulturní tradice ČR

2. Časové vymezení

4.–5. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- v kmenových třídách
- výuka v přírodě
- specializovaná zařízení (muzeum, galerie, výstavní sály, knihovny...)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

Z průřezového tématu Osobnostní rozvoj jde o okruhy:
- Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Z průřezového tématu Sociální rozvoj jde o okruhy:
- Komunikace – cvičení pozorování a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, poznávání lidí, mezilidské vztahy, respektování lidských práv
- Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci

Výchova demokratického občana

Z průřezového tématu Výchova demokratického občana jde o okruhy:
- Občanská společnost a škola – demokratická atmosféra a uplatňování demokratických vztahů ve škole
- Občan, občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti, přijímání odpovědnosti za své činy, principy soužití s minoritami

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech jde o okruhy:
- Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé, život dětí v jiných zemích
- Objevujeme Evropu a svět: státní a evropské symboly, životní styl mladých Evropanů
- Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie, svobody a jejich dopad na život jedince, mezinárodní organizace

Environmentální výchova

Z průřezového tématu Enviromentální výchova jde o okruhy:
- Ekosystémy: les, pole, louka, změny okolní krajiny vlivem člověka, vodní zdroje, lidské sídlo
- Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života), ovzduší (význam pro život na zemi, půda, přírodní zdroje
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině, průmysl

- Vztah člověka k prostředí a zdraví – zajišťování ochrany životního prostředí, nerovnoměrnost života na Zemi

Multikulturní výchova

Z průřezového tématu multikulturní výchova jde o okruhy:

- Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování zvláštností různých etnik
- Lidské vztahy – udržování tolerantních vztahů a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi, uplatňování principů slušného chování
- Etnický původ – odlišnost lidí ale i jejich vzájemná shodnost , základní informace o různých etnických skupinách žijících v české společnosti
- Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace, otázka lidských práv

Mediální výchova

Z průřezového tématu Mediální výchova jde o okruhy:

z receptivních činností:

- Fungování a vliv medií ve společnosti – vliv médií na každodenní život jedince, vliv médií na uspořádání dne, role filmu a televize v životě jedince

z produktivních činností:

- Práce v realizačním týmu – zpracovávání, vyhodnocení a využívání podnětů přicházející z médií, příprava žáků na celoživotní vzdělávání prostřednictvím populárně vzdělávacích pořadů

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- dokáže pracovat s časem
- vyhledává, třídí a zpracovává informace
- uvádí věci do patřičných souvislostí
- propojuje získané poznatky do širších celků z různých vzdělávacích oblastí
- na základě získaných poznatků vidí svět a věci kolem komplexněji
- kriticky posuzuje výsledky své práce a vyvozuje z nich důležité závěry pro využití v budoucnosti
- umí posoudit vlastní pokrok nebo neúspěch
- umí určit překážky a problémy, které mu brání v učení
- plánuje, jakým způsobem může své učení zdokonalit
- kriticky hodnotí a diskutuje o výsledcích svého učení

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná a pochopí existenci problému
- má pevný názor na to, co je správné a nesprávné, dobré nebo špatné
- promyslí a naplánuje způsob řešení
- využívá vlastního úsudku a zkušenosti
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- nenechá se odradit případným nezdarem
- důsledně dbá na sebekázeň, uvědomuje si její důležitost
- k řešení problémů se rozhoduje pečlivě, po zvážení mnoha alternativ

Kompetence komunikativní

- umí naslouchat a pozorovat
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- užívá komunikačních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráce s ostatními lidmi
- umí využívat prostředků technické komunikace

Kompetence občanské

- má schopnost empatie
- stojí za svým názorem
- zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- dodržuje zásady slušného chování ve škole, v rodině i na veřejnosti
- neprojevuje známky rasismu, ani známky xenofobie
- dokáže vhodně reagovat na krizové situace
- neohrožuje a chrání životy druhých lidí, váží si života
- snaží se žít aktivním způsobem života s vhodnou životosprávou a bez návykových látek
- dokáže se orientovat v rozmanitosti kulturních projevů, které zná a respektuje
- zná zajímavá kulturní místa v obci a celém regionu
- chrání památky a umělecká díla
- zná pojem vlast a vlastenectví,významné osobnosti národa a obce, státní symboly
- umí zhodnotit kulturní akce a vybrat si z nich
- respektuje kulturní zvláštnosti a odlišné názory v rámci vlasti i Evropy

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na společné atmosféře v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence pracovní

- rozvrhne si práci a stanoví si pracovní postup
- dodržuje vymezená pravidla a pracovní hygienu
- dokáže v práci pomoci a poradit druhým
- pokouší se využít znalosti a zkušenosti získané na ZŠ pro svůj vlastní rozvoj a pro přípravu na budoucí profesi a vzdělávání

5.4.3.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	VI	Místo, kde žijeme	Domov, škola	vysvětlí a určí polohu svého bydliště a školy v rámci města	umí na plánu města ukázat místo bydliště a školy	prohlubuje orientaci na mapě a v plánu	práce s mapou a plánem, výklad, práce s pomůckami, exkurze, rozhovor, skupinová práce	
			Okolní krajina	určí světové strany v přírodě i podle mapy a orientuje se podle nich	umí se řídit podle světových stran v přírodě i na mapě	učí žáky určit světové strany pomocí mapy, buzoly a přírodních jevů		VDO – občanská společnost a škola – demokratické vztahy ve škole,respekt k druhým, uplatňování demokrat. Způsobů řešen MV – RČ – vnímání mediálních sdělení – využívání médií jako zdroj informací
			Regiony ČR	vyhledá typické regionální zvláštnosti, přírodní, hospodářské a kulturní	umí vyjmenovat všechny kraje ČR a jejich krajská města, dokáže je vymezit z hlediska hospodářského a kulturního, zvládá orientaci na mapě	učí žáky na mapě vyhledávat a popisovat vybrané hospodářské, kulturní a přírodní zvláštnosti jednotlivých regionů		VDO – občan,občanská společnost a stát- práva a svobody občana, úloha občana v demokratické společnosti
			Naše vlast	rozlišuje hlavní orgány statní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam, armáda ČR	vymezí polohu ČR v rámci Evropy	společně vymezí polohu ČR na mapě Evropy, vyjmenuje sousední státy ČR	práce s mapou, výklad, audiovizuální metody, práce s textem, diskuse, skupinová práce, exkurze	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
					používá s porozuměním základní státoprávní pojmy: stát, prezident, parlament,….	vysvětlí žákům základní státoprávní pojmy, s těmito pojmy pracuje v konkrétních praktických životních situacích		
					zná jméno prezidenta a premiéra ČR			
					umí vyjmenovat symboly státnosti ČR	demonstruje nezastupitelné místo státních symbolů v historii a současnosti ČR		
					umí popsat aktuální problémy životního prostředí v ČR	diskutuje se žáky o nezbytnosti zdravého životního prostředí		
					dokáže uvést nejvýznamnější chráněná území přírody v ČR	rozvíjí kladný vztah k ŽP a vede žáky k jeho naplňování v praktických živ. situacích		
		Lidé kolem nás	Chování lidí, právo a spravedlnost	vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině,…	zná základní pravidla slušného chování ve skupině a dbá na jejich dodržování	poukazuje na správné a nesprávné chování, odměňuje jednání tolerantní a vyzdvihuje ho, nabízí praktické životní situace, ve kterých se bez kompromisu a dohody neobejdou	metody dramatické výchovy, rozhovor, diskuse, skupinová práce	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – respektování, podpora, pomoc, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
				obhájí při konkrétních činnostech své názory, dokáže se dohodnout na společném postupu a řešení se spolužáky	umí vhodně komunikovat, je schopen kompromisního jednání			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	VI	Lidé kolem nás	Chování lidí, principy demokracie, etické zásady, předcházení konfliktům	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které porušuje základní lidská práva, zákony a demokratické principy	umí rozpoznat nevhodné chování a upozornit na ně	společně se žáky vyvozuje	diskuze, práce s textem, metody dramatické výchovy	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – respektování, podpora, pomoc, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
		Lidé kolem nás	Vlastnictví, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, způsoby placení	žáci se orientují se v základních formách vlastnictví; používají peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáží nemožnost realizace všech chtěných výdajů	umí používat peníze v běžných situacích, umí odhadovat cenu nákupu, vracet peníze, ví, proč spořit	společně se žáky vyvozuje	diskuze, práce s textem	
		Lidé a čas	Současnost a minulost v našem životě	pracuje s časovými údaji, využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy	umí používat časovou osu	pracuje společně s žáky s encyklopediemi a s jinými odbornými literaturami	skupinová práce, exkurze, beseda, práce s textem	
					umí charakterizovat svými slovy dobu dané události			
					dokáže objasnit historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	beseduje na dané historické téma	skupinová práce, exkurze, beseda, práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání, cvičení smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování
						podněcuje zájem návštěvou muzeí a galerií		
			Regionální památky	rozeznává současné a minulé kulturní památky, orientuje se v hlavních reáliích minulosti s využitím regionálních specifik	dokáže zařadit kulturní památku jak v souvislostech regionálních, tak časových	společně s žáky navštíví vybrané regionální památky	vycházka, exkurze, výklad, práce s textem	
						pracuje s dobovými regionálními písemnostmi		
			Báje, mýty, pověsti	rozpozná rozdíl mezi bájí, pověstí a mýtem, interpretuje nejznámější báje, pověsti a mýty z regionu a orientuje se v jejich časovém zařazení	umí vyjádřit rozdíl mezi pověstí a skutečnou událostí	demonstruje rozdíly mezi pověstí a bájí	výklad, práce s textem, audiovizuální metody, dramatizace	
					umí vlastními slovy převyprávět nejznámější regionální báje a pověsti	podněcuje zájem žáků poutavou interpretací regionální báje nebo pověsti		
4.	VI	Rozmanitost přírody	Nerosty, horniny a půda	vysvětlí rozdíl mezi horninou a nerostem, rozpozná nejznámější z nich	umí roztřídit neživé přírodniny do skupin hornin a nerostů	demonstruje na vybraných neživých přírodninách jejich vlastnosti	demonstrace, práce s pomůckami, laborování, vycházka, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí
					má představu o vzniku nerostů a hornin, a jejich využití	vyvodí z vlastností hornin a nerostů praktičnost jejich využití		
					umí vyjmenovat základní vlastnosti nerostů a hornin	objasní příčiny jejich vzniku		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	VI	Místo, kde žijeme	Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování	pozná hranici mezi kontinenty a rozdíl mezi kontinentem, ostrovem, poloostrovem	dokáže bezpečně vyjmenovat prvky tvořící předěl mezi Evropou a Asií	vysvětlí žákům rozdíl mezi ostrovem, poloostrovem a kontinentem, demonstruje na mapě příslušné jevy	výklad, demonstrace, práce s mapou	VDO – občan, občanská společnost a stát, úloha občana v demokratické společnosti, principy soužití s minoritami., VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané- rozvoj základních vědomostí vedoucí k pochopení odlišností mezi národy. MV – PČ – komunikace s příslušníky odlišných etnických skupin. dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti
					dokáže definovat pojem ostrov, poloostrov a kontinent			
				objasní pojem EU	ví, kdy a proč vznikla EU	zprostředkuje žákům základní informace o EU	skupinová práce, výklad, práce s textem	
5.	VI	Místo, kde žijeme	Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování	orientuje se na mapě Evropy, rozlišuje státy Evropy z hlediska lokálního i kulturního	umí na mapě vyhledat polohu evropských států a jejich hlavních měst	beseduje se žáky o kulturních a hospodářských zvláštnostech daných zemí a propojuje debatu o vlastní cestovatelské zážitky žáků	beseda, výklad, audiovizuální metody, práce s textem, práce s pomůckami, referát	VMEGS – objevujeme Evropu, státní a evropské symboly, životní styl mladých Evropanů VMEGS – rozvoj dovednosti orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe, motivace k setkávání, srovnávání odlišněh o života jednotlivých národů
					dokáže objasnit kulturní a hospodářská specifika dané evropské země			
					umí zprostředkovat ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest			
					zhodnotí způsob života u nás a v jiných evropských státech			
		Lidé a čas	Orientace v čase a časový řád	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	umí se bezpečně orientovat na časové ose, zná pojem náš letopočet	společně si vytvoří časovou osu a prakticky s ní pracuje	skupinová práce, výklad, práce s textem	
					dokáže charakterizovat dané období kulturním vymezením	vymezí hlavní rysy daného kulturního období a slohu	exkurze, výklad, práce s textem, skupinová práce, dramatizace, audiovizuální metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání a kreativit – rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání estetična MV – PČ – uvědomování si hodnoty vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění
				pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	dokáže bezpečně rozpoznat prvky daného slohu na kulturních památkách	společně s žáky vyhledává odlišnosti a podobnosti různých kulturních slohů	exkurze, výklad, práce s textem, skupinová práce, dramatizace, audiovizuální metody	OSV – SR – poznávání lidí, uvědomování si hodnoty a práce dalších lidí MV – PČ – média jako zdroj informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
				využívá archivu, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	orientuje se v rozmístění kulturních institucí v daném regionu	navštěvuje se žáky kulturní instituce		
					umí získané informace náležitě zhodnotit a využít	poukazuje na nejdůležitější informace		
				objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	chápe význam důležitých historických událostí pro kulturní a státní pospolitost ČR	zařazuje historické události do patřičných časových souvislostí		

5.5. Člověk a příroda

5.5.1. Chemie

5.5.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět chemie dává základy pochopení následujících skutečností:

- jsme součástí světa látek a jejich změn
- chemické výrobky nás provázejí každým dnem
- chemické procesy významně ovlivňují životní prostředí
- jsou objevovány nové látky a materiály
- chemie jako přírodní věda pomáhá poznat naše okolí a děje, které v něm probíhají

Chemie na naší škole:

- učí pozorovat a zkoumat různé vlastnosti látek
- seznamuje s nebezpečnými látkami, jejich označováním a bezpečným zacházením
- učí porozumět základům chemického jazyka (chemické značky, vzorce, rovnice)
- seznamuje s nejdůležitějšími chemickými prvky a sloučeninami a jejich použitím
- učí dovednosti pracovat bezpečně s chemickým sklem, nádobím a dalšími pomůckami a provádět jednoduché pokusy
- vede žáky k poznání, co škodí životnímu prostředí, a jak mohou pomoci ochraně životního prostředí

2. Časové vymezení

8.–9. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- odborná učebna chemie
- odborná učebna informatiky
- výuka v přírodě

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- napomáháme zvládat vlastní chování
- přispíváme k vytváření dobrých vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjíme prakticky dovednost komunikovat a spolupracovat
- umožňujeme získat dovednost pro zvládání složitých problémových situací
- formujeme studijní dovednosti
- vedeme k uvědomování si hodnoty vlastní i jiných lidí
- napomáháme primární prevenci patologických jevů

Environmentální výchova
- vedeme k pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- poskytujeme znalosti, dovednosti a pěstujeme návyky důležité pro každodenní žádoucí jednání občana vůči životnímu prostředí
- učíme komunikovat o problémech životního prostředí
- přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vedeme k odpovědnosti ve vztahu k ochraně životního prostředí přírodních zdrojů
- zabýváme se základními podmínkami života:
  - voda – vztahy vlastností vody (v různých skupenstvích) a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení
  - ovzduší – význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny
  - energie – využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky, přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- zabýváme se těmito oblastmi života:
  - zemědělství a životní prostředí – vliv průmyslových hnojiv
  - doprava a životní prostředí – energetické zdroje dopravy
  - průmysl a životní prostředí – vlivy chemického průmyslu na prostředí
  - odpady a hospodaření s odpady – odpady a příroda, druhotné suroviny

Mediální výchova
- vedeme ke kritickému čtení a vnímání mediálních sdělení (rozlišování zábavných prvků od informativních)
- vedeme k pochopení rozdílu mezi reklamou a zprávou

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení, ke kritickému posuzování dané problematiky a vyvozených závěrů použít v praxi
- učíme vyhledávat a třídit informace, dále je pak efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě
- učíme žáky pracovat s chemickým jazykem (znaky, symboly, značky, vzorce atd.)
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, které kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry

Kompetence k řešení problémů
- vedeme k nacházení řešení chemických problémů, k dovednosti hledání různých variant řešení
- používáme osvojené postupy na řešení podobných nebo nových situací
- učíme pracovat s chybou

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- dbáme na používání odborné terminologie
- vedeme je k výstižnému a jednoznačnému vyjadřování při popisu, interpretaci a hodnocení pozorovaných jevů a při formulaci závěrů
- učíme je pracovat s různě náročnými odbornými texty a vedeme je k jejich rozklíčování
- učíme je využívat různé tabulky, schémata, encyklopedie, internet atd.
- učíme žáky vyslovovat v diskusích své názory, vhodně reagovat na názory druhých

Kompetence občanské

- vedeme je k respektu udržování kvalitního životního prostředí
- vedeme je k chápání základních ekologických souvislostí

Kompetence sociální a personální

- připravujeme modelové situace práce jednotlivce a skupiny při řešení problémů a učíme je chápat efektivnost týmové práce
- podílíme se společně na tvorbě pravidel práce v týmu
- vedeme žáky k vysvětlování a obhajování výsledků své práce před kolektivem
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci
- vedeme je k provádění jednoduchých pokusů, k dovednosti rozplánování celé laboratorní práce
- vedeme žáky k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a reflexi své vlastní činnosti
- vedeme žáky k využívání získaných kompetencí v rozhodování se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření

5.5.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Ch	Pozorování, pokus a bezpečnost práce	Vlastnosti látek	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	rozumí pojmu chemická látka, umí popsat a zjistit některé vlastnosti látek	rozšiřuje pojem látka, vede k pozorování látek a k metodám zjišťování jejich vlastností	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce	
			Zásady bezpečné práce	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost	seznamuje se s bezpečností práce s běžnými látkami, s první pomocí, poznává chemické sklo a nádobí	seznamuje žáky s bezpečností práce s běžnými látkami, s první pomocí, předvádí chemické sklo a nádobí	výklad, diskuze, názor	OSV – OR – seberegulace,a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle OSV – SR – mezilidské vztahy – respektování, pomoc
			Nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam	posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	rozumí údajům na etiketách chemických látek a podle toho s nimi umí zacházet	vysvětluje varovné značky a jejich význam, navádí na správnou orientaci v údajích na etiketě a vysvětluje jejich význam	výklad, skupinová práce	
		Směsi	Směsi – různorodé, stejnorodé roztoky	rozlišuje směsi a chemické látky	rozumí pojmu směs, dokáže rozlišit směsi různorodé (emulze, pěna, suspenze), stejnorodé (roztoky)	zavádí pojem směs, vyvozuje typy směsí, prakticky předvádí směsi	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti, dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení OSV – SR – komunikace – cvičení pozorování, sdělování, komunikace v různých situacích OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci OSV – MR – řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů
			Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku	vypočítá složení roztoků	dokáže vypočítat hmotnostní zlomek a koncentraci roztoku	zavádí pojem hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, procentové složení, procvičuje výpočty složení roztoků	výklad, samostatná práce	
			Koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	připraví prakticky roztok daného složení	rozumí pojmům koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok a dokáže připravit roztok daného složení	učí rozlišovat roztok zředěnější, koncentrovanější, nasycený a nenasycený	vysvětlování	
						vede žáky k dovednosti připravit roztok dané koncentrace	řešení problému, skupinová práce	
			Vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	světlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	dokáže vysvětlit, co ovlivňuje rychlost rozpuštění pevných látek a prakticky toho využít	vyvozuje faktory ovlivňující rozpustnost pevných látek	kritické myšlení	
			Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení	umí směs připravit a oddělit zase složky od sebe pomocí usazování, filtrace, krystalizace), umí vysvětlit destilaci a sublimaci, zná příklady oddělování složek i z praxe	vyvozuje možnosti oddělování složek směsí	řešení problému, skupinová práce	OSV – SR – mezilidské vztahy – respektování, pomoc OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování
				uvede příklady oddělování složek v praxi			vysvětlování	
			Voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	dokáže charakterizovat různé druhy vod a zná jejich použití	učí odlišovat různé druhy vod, znát jejich vlastnosti	vysvětlování	EV – ekosystémy – vodní zdroje EV – základní podmínky života – voda pitná, ochrana vody
8.	Ch	Směsi	Pitné vody; čistota vody	uvede příklady znečišťování vody v pracovním prostředí a domácnosti	popíše příklady znečišťování vody a možné následky	vyvozuje příčiny znečištění vody a její následky	samostatná práce	OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
				navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	umí navrhnout vhodná preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	navádí na možnosti vhodného řešení znečištění a prevenci	vysvětlování, samostatná práce, diskuze	
			Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	uvede příklady znečišťování vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti	zná vlastnosti ozonu, popíše příklady znečišťování vzduchu a jeho následky	vysvětluje rozdíl mezi ozonem a vzdušný kyslíkem, vyvozuje příčiny znečištění vzduchu a jeho následky	vysvětlování, skupinová práce	
				navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	umí navrhnout vhodná preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	navádí na možnosti vhodného řešení znečištění a prevenci	vysvětlování, samostatná práce, diskuze	
		Částicové složení látek a chemické prvky	Částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony, protonové číslo	používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	dokáže objasnit pojmy molekula, ion, atom, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony, protonové číslo a správně je používat	zavádí pojem molekula, ion, atom, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony, protonové číslo a učí žáky je správně používat	výklad, samostatná práce, skupinová práce	OSV – MR – řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů
			Chemické sloučeniny – chemická vazba	rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	umí rozlišit chemické prvky a sloučeniny, chápe vznik a význam chemické vazby, umí využít elektronegativitu	zavádí pojem chemický prvek a chemická sloučenina a učí je používat, zavádí pojem elektronegativita, vyvozuje chemickou vazbu	výklad, samostatná práce, skupinová práce	OSV – MR – řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů
			Skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků	umí pracovat s periodickou soustavou chemických prvků, používá pojmy perioda, skupina	seznámí žáky s periodickou soustavou chemických prvků, zavádí pojem skupina, perioda	vysvětlování	OSV – OR – seberegulace,a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle; organizace času, plánování učení OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
						učí žáky využívat údajů v periodické soustavě chemických prvků	vysvětlování, samostatná práce	
			Prvky – názvy, značky	rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	ovládá značky a názvy nejdůležitějších prvků	vede žáky k dobré znalosti názvů a značek nejdůležitějších prvků	vysvětlování, skupinová práce	
			Vlastnosti a použití vybraných prvků		umí popsat vlastnosti a použití vybraných prvků	učí vlastnosti a použití vybraných prvků	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	
		Chemické reakce	Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí	chápe pojem chemická reakce, rozlišuje výchozí látky a produkty	zavádí pojem chemická reakce, výchozí látky, produkty	vysvětlování, skupinová práce	OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
						ukazuje příklady prakticky důležitých reakcí	napodobování	
8.	Ch	Chemické reakce	Klasifikace chemických reakcí – slučování,	provede klasifikaci reakcí a zhodnotí jejich využívání	rozezná syntézu, rozklad, neutralizaci, srážení	vyvozuje klasifikaci chemických reakcí	vysvětlování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
			neutralizace, reakce exotermní a endotermní	přečte chemické rovnice	umí číst chemické rovnice	učí číst chemické reakce	vysvětlování	
			Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	dokáže popsat a využít faktory mající vliv na průběh chemických reakcí	vyvozuje faktory ovlivňující průběh chemických reakcí	kritické myšlení, demonstrace	
		Anorganické sloučeniny	Halogenidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů a posoudí vliv významných zástupců halogenidů na životní prostředí	dokáže popsat, porovnat vlastnosti a použití vybraných halogenidů a posoudit jejich vliv na ŽP	učí názvosloví, vlastnosti a použití halogenidů	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	OSV – OR – seberegulace,a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle; organizace času, plánování učení
			Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců oxidů na životní prostředí	dokáže popsat, porovnat vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudit jejich vliv na ŽP	učí názvosloví, vlastnosti a použití oxidů	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	OSV – OR – seberegulace,a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle; organizace času, plánování učení OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci OSV – MR – řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů
			Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin, hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	dokáže popsat, porovnat vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů a posoudit jejich vliv na ŽP	učí názvosloví, vlastnosti a použití hydroxidů a kyselin	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	
				vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	vysvětlí vznik kyselých dešťů a uvede jejich vliv na ŽP, dokáže uvést možnosti prevence	vyvozuje vznik kyselých dešťů a jejich vliv na ŽP, vede žáky k prevenci jejich vzniku	kritické myšlení	
				orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	umí pracovat se stupnicí pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	učí žáky pracovat se stupnicí pH, univerzálním indikátorovým papírkem	výklad, skupinová práce	
			Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, názvosloví	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců solí na životní prostředí	dokáže popsat, porovnat vlastnosti a použití vybraných solí a posoudit jejich vliv na ŽP	učí názvosloví, vlastnosti a použití solí	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	
				uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	rozumí pojmu neutralizace a dokáže najít v praxi její příklady	zavádí pojem neutralizace, seznamuje s příklady z praxe	vysvětlování, skupinová práce	
		Chemie a společnost	Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	umí zacházet s kahanem, zná bezpečné zacházení s hořlavinami	předvádí správné zacházení s kahanem, vyvozuje hoření, seznamuje s třídami nebezpečnosti hořlavin	demonstrace, vysvětlování	OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Ch	Chemické reakce	Chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí	pozná redoxní reakce mezi dalšími reakcemi, dokáže uvést příklady z praxe	vyvozuje redoxní reakce, seznamuje s příklady z praxe	vysvětlování, demonstrace samostatná práce	OSV – SR – mezilidské vztahy – respektování, pomoc MV – RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavných prvků od informativních OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
				provede klasifikaci reakcí a zhodnotí jejich využívání	rozezná syntézu, rozklad, neutralizaci, srážení, redoxní reakci	procvičuje rozeznávání reakcí	vysvětlování, skupinová práce	
				přečte chemické rovnice	umí přečíst chemické reakce	procvičuje správné čtení reakcí	napodobování	
			Látkové množství, molární hmotnost	s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	dokáže vypočítat látkové množství, molární hmotnost, zvládne jednoduché výpočty z rovnice	učí algoritmům výpočtů látkového množství, molární hmotnosti, vyvozuje postup jednoduchého výpočtu z rovnic	vysvětlování, skupinová práce, napodobování	
		Organické sloučeniny	Uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	zná nejjednodušší uhlovodíky (alkany, alkeny, alkyny, areny), dokáže uvést jejich zdroje, vlastnosti a použití	učí vlastnostem, použití nejjednodušších uhlovodíků	vysvětlování, PC, demonstrace	MV – RČ – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozdíl mezi reklamou a zprávou OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
			Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie	dokáže zhodnotit využívání paliv	rozvíjí znalosti využívání paliv	vysvětlování	
				uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	zná produkty zpracování ropy	učí zpracování ropy	vysvětlování, skupinová práce, PC	
			deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	zná vybrané deriváty, dokáže uvést jejich zdroje, vlastnosti a použití	učí vlastnostem, použití vybraných derivátů	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	
			Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	seznamuje žáky s koncovými produkty biochemického zpracování bílkovin, tuků, sacharidů	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	MV – RČ – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozdíl mezi reklamou a zprávou OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
				určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	dokáže určit podmínky pro aktivní fotosyntézu	učí podmínky fotosyntézy	výklad	
				uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	dokáže uvést příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů, vitamínů	seznamuje žáky se zdroji bílkovin, tuků, sacharidů	kritické myšlení	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Ch	Chemie a společnost	Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	dokáže zhodnotit využívání prvotních a druhotných surovin	vede žáky ke zhodnocování prvotních a druhotných surovin	vysvětlování, skupinová práce	OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – chemický průmysl a ŽP OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování
				aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	dokáže popsat postup při hašení požárů	vyvozuje správné postupy při hašení požárů	skupinová práce, PC	
			Průmyslová hnojiva	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	seznamuje žáky s přípravou a využíváním různých látek v praxi a s jejich vlivem na ŽP a zdraví člověka	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování MV – RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavných prvků od informativních
			Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace					
			Detergenty a pesticidy, insekticidy					
			Léčiva a návykové látky					
			Tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	seznamuje žáky s přípravou a využíváním různých látek v praxi a s jejich vlivem na ŽP a zdraví člověka	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	OSV – SR – komunikace – cvičení pozorování, sdělování, komunikace v různých situacích
		Pozorování, pokus a bezpečnost práce	Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	dokáže popsat jednání v případě mimořádných událostí - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek, havárie jaderné elektrárny	vede žáky ke správnému jednání v případě mimořádných událostí	vysvětlování, PC	OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování

5.5.2. Fyzika

5.5.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Fyziku chápeme jako nedílnou součást vzdělání informovaného uživatele současného světa.

Ústředním pojetím je pochopení platnosti zákona zachování energie na úrovni buňky, orgánu, organismu, společenstva jedinců, vesnice, města, státu, kontinentu, Země i vesmíru.
Pro pochopení souvislostí a provázanosti komplexních systémů rovněž slouží chápání času (od minulosti přes přítomnost do budoucnosti) a prostoru od mikrosvěta přes svět vnímaný našimi smysly po makrosvět. Fyzika rovněž učí chápat možnosti přenosu informací, činnost a omezení lidských smyslových orgánů, smyslových orgánů dalších tvorů i zařízení představujících zdokonalené smyslové orgány či „umělé smyslové orgány“, které v živém světě nemají obdobu (např. detektory radioaktivního záření)
Značný důraz klademe na téma ochrana zdraví.

Fyzika na naší škole:

- umožňuje chápat fyzikální děje a zákony světa, které musíme ve vlastním životě respektovat
- nabízí poznání, které umožňuje vytvářet umělý svět člověka, a svět jako celek umožňuje lidstvu přetvářet k obrazu svému
- učí řešit některé zásadní problémy budoucnosti lidstva, jako např. pokrytí energetické spotřeby lidstva trvale nebo alespoň dlouhodobě udržitelnými způsoby
- vede širokou populaci prostřednictvím rekvizit každodenního života k pochopení přírodních zákonů a k jejich následnému respektování a aktivnímu využívání
- umožňuje způsobilým žákům nastoupení cesty vedoucí k vlastnímu aktivnímu přínosu v oblasti aplikované či teoretické fyziky
- vede prostřednictvím fyzikálního jazyka k porozumění přírodním dějům a principiálnímu pochopení funkce společensky významných technických zařízení
- využívá kromě tradičních forem výuky (výkladu, demonstračních či žákovských pokusů) rovněž výpočetní a informační technologie, audiovizuální techniku, muzea, hvězdárny, specializované exkurze apod.
- funkčně zařazuje populárně naučné pořady do výuky, neboť je považujeme za přijatelnou formu budoucího celoživotního vzdělávání žáků
- umožňuje žákům získávat nové zkušenosti a ověřovat fyzikální poznatky prostřednictvím bezpečných pokusů s běžnými rekvizitami každodenního života.

2. Časové vymezení

6. – 8. ročník – 2 hodiny týdně
9. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka probíhá v odborné učebně fyziky, v kmenových třídách, případně v odborné učebně informatiky, v přírodě, ve specializovaných zařízeních (muzea, hvězdárna, planetárium, galerie, výstavní sály, knihovny)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- cvičíme smyslové vnímání, pozornost, soustředění a řešení problémů
- cvičíme základní rysy kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnosti vidět věci jinak, citlivost, schopnost "dotahovat" nápady do reality)
- rozvíjíme individuální dovednosti pro kooperaci, seberegulaci v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.
- rozvíjíme sociální dovednosti pro kooperaci, jasnou a respektující komunikaci, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny
- rozvíjíme individuální a sociální dovednosti pro etické zvládání situací
- trénujeme dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objasňujeme důsledky globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě
- vedeme k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciujeme zájem žáků o osobnostní vzory (Leonardo da Vinci, Jules Verne, James Watt, James Prescott Joule, Michael Faraday, Albert Einstein apod.)
- pomáháme překonávat stereotypy a předsudky (z pohledu respektování (neideových) fyzikálních zákonů, např. zákona zachování energie...)
- zprostředkováváme srovnání životního stylu a vzdělávání mladých Evropanů (srovnání zejména z pohledu využívání technických zařízení v běžném životě jedince i státu jako celku...)
-

Multikulturní výchova

- vysvětlujeme, že z fyzikálního hlediska jsou všechny barvy kvalitativně rovnocenné
- upozorňujeme, že technický pokrok se neváže na žádné etnikum
- upozorňujeme na mimořádné kompetence představitelů přírodních národů, jejíž přínos pro společnost je často opomíjen

Environmentální výchova

- vedeme jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince
- vedeme k pochopení postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie
- vedeme k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- pohlížíme na komplexnost světa z hlediska zákona zachování energie, který nutně klade lidstvu otázku „Kde lidstvo bude brát energii zítra, za sto let, za milion let?“

- přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vedeme k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- vedeme k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví, zejména uvědoměním si nevratností mnohých fyzikálních, chemických či biologických procesů
- vedeme k pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- voda – vztahy vlastností vody (v různých skupenstvích) a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení
- ovzduší – význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás, situace v okolí
- energie – energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky, přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- doprava a životní prostředí – význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace
- průmysl a životní prostředí – průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, průmyslu k ochraně životního prostředí a udržitelný rozvoj společnosti
- odpady a hospodaření s odpady – odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny
- náš životní styl – spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí a zdraví
- nerovnoměrnost života na Zemi – rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje

Mediální výchova

- učíme porozumět fyzikální podstatě přenosu informací využívaných médii
- učíme využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vedeme k tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, školní rozhlas, klipy, internetové médium
- informujeme o technologické možnosti a jejich omezení
- podílíme se na mediální produkci

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení, ke kritickému posuzování dané problematiky a vyvozených závěrů použít v praxi
- připravujeme samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti
- učíme měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- ověřujeme či potvrzujeme vyslovované hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí
- vedeme k samostatnému vyhledávání v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu
- učíme poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními, v první řadě přírodovědně zaměřenými, oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- nastolujeme modelové problémy opírající se o dřívější žákovské zkušenosti
- vedeme k rozpoznávání problémů v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků
- vedeme je k hledání, navrhování či používání různých dalších metod, informací nebo nástrojů, které by mohly přispět k řešení daného problému
- posuzujeme řešení daného fyzikálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému
- korigujeme chybná řešení problému
- používáme osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- dbáme na používání odborné terminologie
- vedeme je k výstižnému a jednoznačnému vyjadřování při popisu, interpretaci a hodnocení pozorovaných jevů a při formulaci závěrů
- učíme je pracovat s různě náročnými odbornými texty a vedeme je k jejich rozklíčování
- učíme je využívat různé informační zdroje tabulky, encyklopedie, internet atd.
- učíme vyslovovat v diskusích hypotézy o fyzikální podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- učíme je vyjádřit či formulovat (jednoznačně) problém, na který narazí při svém fyzikálním vzdělávání

Kompetence občanské

- vytváříme sociálně bezpečné prostředí a podmínky pro zažití úspěchu při práci
- vytváříme heterogenní skupiny s cílem vytvořit podmínky pro spolupráci
- vytváříme podmínky pro vzájemné poskytování pomoci ve skupině
- vedeme je k respektu udržování kvalitního životního prostředí
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se žáci podíleli na řešení společného úkolu

Kompetence sociální a personální

- připravujeme modelové situace práce jednotlivce a skupiny při řešení problémů a učíme je chápat efektivnost týmové práce
- učíme je spoluvytvářet pro společnou práci
- vedeme žáky k vysvětlování a obhajování výsledků své práce před kolektivem
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci
- vedeme žáky k využívání získaných kompetencí v rozhodování se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření
- připravujeme aktivity typu samostatných či skupinových projektů např. tvorba videoklipů s fyzikální tématikou
- vedeme žáky k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a reflexi své vlastní činnosti
- učíme žáky, samostatně či v kooperaci s ostatními, provádět experimenty
- organizujeme laboratorní práce

5.5.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	F	Látky a tělesa	Fyzika a život	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	fyzika jako vědní obor	seznamuje žáky s fyzikou jako vědním oborem	frontální výuka, videopořady, PC	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení objasňování jeho cílů a pravidel EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady
			Základní fyzikální terminologie		zvládne základní fyzikální terminologii	seznamuje se základní fyzikální terminologie	výklad, PC	
			Vlastnosti látek a těles		chápe rozdíl mezi pojmy látka těleso	naučí chápat rozdíl mezi pojmy látka těleso	výklad, diskuse	
					rozdělí látky a tělesa podle vlastností na jednotlivá skupenství	učí rozdělit látky a tělesa podle vlastností na jednotlivá skupenství	samostatná práce, skupinová práce	
					nalézá společné a rozdílné vlastnosti látek	učí nalézat společné a rozdílné vlastnosti látek	laborování, skupinová práce, práce s tabulkou	
			Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas		porozumí pojmu fyzikální veličina	vede žáky k porozumění pojmu fyzikální veličina	výklad, diskuse	
					zvládá práci s měřidly a převody jednotek	vede žáky zvládat práci s měřidly a převody jednotek	výklad, samostatná a skupinová práce	
					umí vybrat vhodné měřidlo pro zadaný úkol	vede žáky k tomu, aby vybrali vhodné měřidlo pro zadaný úkol	diskuse	
					používá kvalifikovaný odhad	učí používat kvalifikovaný odhad	výklad, diskuse	
					umí pracovat s chybou	vede je k práci s chybou	výklad, skupinová a samostatná práce	
			Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	zaznamenává hodnoty fyzikálních veličin do tabulky a grafu (časová osa)	naučí je zaznamenávat hodnoty fyzikálních veličin do tabulky	práce s tabulkou a grafem	
			Hustota	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	určí hustotu výpočtem	učí získat hodnotu hustoty výpočtem, tj. užitím správného vztahu (vzorce) a hodnot jiných fyzikálních veličin	řešení slovních úloh	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů
			Skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; charakter částicového složení látek, atom, molekula, difúze	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	porozumí modelům jednotlivých skupenství	seznamuje se strukturou skupenství pomocí modelů	práce s modely, výklad	EV – Základní podmínky života – voda
					porozumí pojmu – neustálý neuspořádaný pohyb částic	demonstruje neustálý neuspořádaný pohyb částic	videopořad PC animace, práce s modely	
					seznámí se s difúzí a Brownovým pohybem	seznamuje je s difúzí a Brownovým pohybem	videopořad, PC animace, práce s modely	
			Teplotní roztažnost – změna objemu tělesa při zahřívání a ochlazování, teploměr	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	rozumí souvislostem vztahu změny teploty a objemu tělesa, zvládá práci s teploměrem	demonstruje tepelnou roztažnost, učí pracovat s teploměrem	výklad, frontální pokus	
					porozumí anomálii vody, změna skupenství voda – led	uvádí do souladu zkušenosti žáků s teorií	výklad, diskuse	
7.	F	Pohyb těles	Druhy pohybů	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	rozliší pohyb posuvný, otáčivý, přímočarý, křivočarý, rovnoměrný, nerovnoměrný, složený	seznamuje žáky s druhy pohybu a jejich charakteristikami	diskuse, experiment	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a problémy životního prostředí

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	F	Pohyb těles	Druhy pohybů	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	používá pojmy dráha, trajektorie, rychlost, čas	zavádí pojmy dráha, trajektorie, rychlost	výklad, diskuse, experiment	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a problémy životního prostředí OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MV – RC – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení objasňování jeho cílů a pravidel
			Záznam pohybu	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	zná vzorce, veličiny, jednotky a jejich označení	odvozuje na základě zkušeností některé vzorce, naučíme užívat trojúhelníkové schéma pro stanovení potřebného vzorce	úvahy, diskuse, výklad, nácvik práce s trojúhelní-kovým schématem	
					umí převádět jednotky a správně volit vhodné jednotky	učí obecná pravidla pro převádění jednotek	výklad, diskuse, nácvik	
					umí vypočítat slovní úlohu	učí postup řešení sl. úl.: porozumění slov. zadání, fyz. zápis zadání, převody jednotek, práce se vzorcem, výpočet, ověření výpočtu kvalifikovaným odhadem, odpověď	výklad, diskuse, nácvik řešení fyzikálních slovních úloh	
					umí ověřit výsledek kvalifikovaným odhadem			
					používá pojem průměrná rychlost	učí pracovat s veličinou průměr-ná rychlost na příkl. z praxe	diskuse	
					dokáže zapsat údaje o pohybu do tabulky a interpretovat je	učí zaznamenat úsporným způs. info o pohybu, tj. tvořit a interpretovat tabulky a grafy	výklad, nácvik práce s tabulkami a grafy	
					dokáže údaje o pohybu zaznamenat do grafu			
		Síly	Síla	porozumí pojmu síla, změří velikost působící síly	změří siloměrem velikost přiměřené působící síly	učí pomocí siloměrů a malých sil (tj. ověřitelných zkušeností žáků) chápat zákonitosti skládání sil v přímce a rovině	výklad, žákovský experiment	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost
			Gravitační síla		rozumí pojmu gravitační síla a gravitační pole , z porozumění vyvozuje souvislosti vlivu gravitace na běžný život a dění ve Vesmíru	vyvozuje a demonstrujeme gravitaci, vede k hledání souvislostí existence života ve Vesmíru	výklad, práce s textem a PC, skupi-nová práce: vyhle-dávání informací v encyklopedii	
			Skládání sil (LP II)	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	pomocí siloměrů ověří skládání sil na přímce i v rovině	učí pomocí siloměrů a malých sil (tj. ověřitelných zkušeností žáků) chápat zákonitosti skládání sil v přímce a rovině	výklad, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů fyziky v běžném životě
			Tření		určí směr třecí síly, vysvětlí příčiny vzniku, objasní, jak lze v praktických situacích třecí sílu záměrně zvyšovat či snižovat		diskuse	
			Tlak		chápe vztah mezi tlakem, sílou a plochou, dokáže doporučit v běžných situacích jakým způsobem tlak záměrně zvyšovat či snižovat		výklad, diskuse	
			Zákon setrvačnosti	využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	uvědomuje si zdravotní a bezpečnostní rizika živých organismů souvisejících se zákonem setrvačnosti a síly			
			Zákon síly					
			Zákon akce a reakce					

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	F	Síly	Páka, kladka	aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	dokáže v běžných životních situacích efektivně využít jednoduchých strojů k plnění běžných činností	učí žáky, jak v běžném životě využít účinky sil a jak tyto účinky ovlivňovat dle lidských potřeb	výklad, diskuse, žákovský experiment	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů fyziky v běžném životě
			Těžiště a stabilita		dokáže určit těžiště u pravidelných i nepravidelných těles pomocí těžnic		výklad, frontální a žákovský experiment	
			Síly – shrnutí		na historických monumentálních stavbách poukazuje na využívání jednoduchých strojů při jejich tvorbě		výklad, referát, diskuse	
		Mechanické vlastnosti kapalin a plynů	Hydrostatický tlak	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	zdůvodní nesnáze spojené s tlakem při pobytu pod hladinou moře a uvede opatření, která umožňují pobyt pod hladinou	učí chápat tlak okolního prostředí jako limitující faktor pro přežití živých organismů	diskuse	EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady OSV – SR – komunikace – dialog, komunikace v různých situacích
			Spojené nádoby		uvede několik zařízení využívajících spojených nádob ve své činnosti (vodoznak, sifon, vodojem, zdymadlo…), navrhne řešení zahradnických problémů se sudy, hadicemi a dešťovou vodou	ukazuje využití jednoduchého fyzikálního poznatku v činnosti celé řady zařízení pro usnadnění lidského života	návrhy experimentů, experiment	
			Atmosférický tlak		rozliší přetlak, podtlak, vysvětlí Torricelliho metodu měření velikosti atmosférického tlaku	poukazuje na rozdílnost tlaku v kapalinách a plynech způsobenou stlačitelností plynů, ujasňuje, jak souvisí atmosférický tlak s nadmořskou výškou	diskuse	
			Archimédův zákon (LP III)	předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	vyrobí potápěče v PET láhvi (libovolné konstrukce), který bude moci cestovat nahoru i dolů dle zmáčknutí láhve a na něm vysvětlí pohyb potápěče na základě působících sil i hustot potápěče a kapaliny	ukáže funkčního potápěče v činnosti a nechá žáky, aby nalezli cestu ke zkonstruování vlastního funkčního potápěče, tuto činnost nechá žáky rovněž popsat	frontální pokus, žákovský experiment, reflexe činnosti	
			Pascalův zákon		objasní princip činnosti hydraulických či pneumatických zařízení a uvede několik příkladů využití v běžném životě (stavební stroje, dopravní prostředky atd.)	ukáže dopad znalosti a užití Pascalova zákona v běžném lidském životě, hydraulická zařízení považuje za další formu jednoduchých strojů	videopořad, diskuse	
			Kapaliny a plyny – shrnutí			shrnuje společné a rozdílné vlastnosti plynů a kapalin, připomene, které zákony platí pro plyny a které pro kapaliny	výklad, samostatná práce	
8.	F	Energie	Práce a výkon	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	vyřeší jednoduché slovní úlohy týkající se výkonu a práce	ujasní fyzikální chápání pojmu práce	výklad, slovní úlohy	
			Práce na jednoduchých strojích			na příkladech z běžného života vysvětlí vztahy mezi prací a výkonem, řeší společně i samostatně slovní úlohy		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	F	Energie	Pohybová a polohová energie – přeměny	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	okomentuje přeměny polohové a pohybové energie u volného pádu	vysvětlí zákon zachování mechanické energie pomocí experimentu i modelu, řeší úlohy pro procvičení nových poznatků	práce s modelem	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost
			Práce – shrnutí	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	uvede souvislosti mezi konáním práce a polohovou energií při zvedání tělesa	ujasní souvislosti mezi prací a energií		
			Vnitřní energie	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	popíše a vysvětlí přeměny energií polohové, pohybové a vnitřní na příkladě volného pádu s odrazy u pružné kuličky, dokáže tvrzení zapsat do tabulky a z tabulky popsat děj	ukáže na příkladech ze života změny vnitřní energie, teoreticky i prakticky využívá zákon zachování energie při volném pádu pružné kuličky pro výpočet energie polohové, pohybové a přírůstku energie vnitřní	diskuse	
			Měření tepla	určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	popíše přeměnu elektrické energie při ohřevu vody v rychlovarné konvici	ujasní souvislosti mezi prací a energií a teplem, ujasní rozdíl mezi teplem a teplotou	výklad, diskuse	
			Zákon zachování energie	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	popíše a vysvětlí přeměny energií polohové, pohybové a vnitřní na příkladě volného pádu s odrazy u pružné kuličky, dokáže tvrzení zapsat do tabulky a naopak z údajů v tabulce popsat děj	ukazuje přeměny jednotlivých forem energií dle zákona zachování energie v různých fyzikálních dějích z běžného života (prak, luk, elektrárny, dopravní prostředky, lidský pohyb, existence lidstva…)	výklad, slovní úlohy, práce s tabulkou a grafem	
			Vedení tepla Šíření tepla prouděním a zářením		uvede způsoby transportu tepla příklady využití v běžném životě	seznámí se způsoby transportu tepla, prodiskutuje možnosti, jak transport tepla zvýšit či naopak snížit dle aktuálních potřeb	výklad, diskuse	
			Hospodaření s teplem (LP II)		zformuluje hrubou dlouhodobou energetickou koncepci svého budoucího obydlí, odůvodní, kde se šetření vyplatí a kde nikoliv	zadá pro skup. práci úkol nalézt energ. úspornou i neúsp. konstrukci domu či bytu a podobné jednání obyvatele bytu, domu, prodiskutuje možnosti investování do úsp. opatření s dlouholetou návratností (zářivky, zateplení, termoreg. ventily, rekuperátory tepla, tepelná čerpadla...)	skupinová práce, práce s informacemi	
			Změny skupenství		popíše koloběh vody v přírodě včetně změn skupenství vody	nastíní energetické potřeby při změně skupenství a ukáže si na koloběhu vody v přírodě v diskusi kdy, kde a jak dochází ke změnám skupenství	výklad, diskuse	
			Fyzika v kuchyni		opodstatní využívání tlakového hrnce při vaření	připomene změny skupenství při vaření potravin, různé teploty varu vody a oleje, změnu teploty varu vody v tlakovém hrnci a důsledky z toho plynoucí, nastíní činnost chladničky	výklad, diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	F	Energie	Tepelné motory	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	vyjmenuje základní typy motorů, podrobně popíše činnost čtyřtaktního spalovacího motoru	učiní malý exkurz světem spalovacích motorů počínaje parním strojem, procvičí pomocí pohyblivého modelu i počítačových animací činnost čtyřdobého motoru, vyjmenuje další typy motorů užívaných v pozemní, letecké i kosmické dopravě, zájemcům nastíní princip činnosti dalších konstrukcí motorů (Wankelův, Stierlingův, iontový, rovněž je odkáže na další informace o tepelných čerpadlech a jejich využívání)	výklad, diskuse	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost
			Tepelné motory		vyjmenuje základní typy motorů, podrobně popíše činnost čtyřtaktního spalovacího motoru			
			Energie – shrnutí		prokáže dovednost vnímat libovolné děje z pohledu zákona zachování energie	naučí pohlížet na běžné děje z pohledu zákona zachování energie a přiměje vážně přemýšlet o otázce, kde bude lidstvo v budoucnu získávat potřebné formy energie pro sou existenci	diskuse	
		Elektrické jevy	Pojem síla a silové pole	porozumí pojmu síla a silové pole	rozlišuje přírodní a umělé magnety, póly magnetu, magnetické pole, indukční čáry, magnetické pole Země	demonstruje působení magnetů na různé druhy těles	výklad, frontální pokusy, žákovské pokusy	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů OSV – MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů elektrických jevů
					rozumí pojmu elektrická síla, elektrické pole, siločáry	demonstruje působení těles s elektrickým nábojem	teorie, frontální pokus, žákovské pokusy	
					dokáže porovnat vlastnosti polí, uvede shodné a rozdílné znaky	učí vyvozovat a ověřovat vlastnosti polí	výklad, žákovské pokusy, práce s obrazem a PC	
			Atomy a ionty	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	rozumí pojmu elektrická síla, elektrické pole, siločáry, dokáže porovnat vlastnosti polí, uvede shodné a rozdílné znaky	ukáže pomocí jednoduchých modelů složení atomu, rozdíl mezi atomem, molekulou, iontem, elektronem, protonem, neutronem, jádrem a obalem	PC výuka, práce s modely, myšlenkové mapy	
			Částice – shrnutí			připomene počet atomů, přirovná k počtu písmen abecedy, molekuly přirovná k vícepísmenným slovům čj, nastíní obrovské možnosti při tvorbě umělých molekul pro další rozvoj lidstva, uvede do světa chemie a na příkladech moderních materiálů ukáže nedozírný vliv na vývoj civilizace (vliv moderního sportovní vybavení, konstrukční materiály, materiály užívané při dobývání vesmíru atp.)	práce s modelem, diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	F	Elektrické jevy	Elektrický obvod	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	pomocí jednoduchého obvodu se žárovkou či jiným spotřebičem rozliší elektrický vodič a izolant, rovněž určí nejednoznačné případy (špatné vodiče)	popíše elektrický obvod, představí schematické značky základních elektrotechnických součástek, ujasní, jak jednoduše rozlišit dobrý a špatný elektrický vodič	práce se schématickými značkami, výklad, návrh experimentu a vysvětlení jeho výsledků	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů
			Bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	uvede obecné zásady pro bezpečnou činnost s elektrickými obvody a spotřebiči, vyjmenuje a vysvětlí princip činnosti pojistek a jističů v elektrických obvodech	seznámí se zásadami bezpečné práce s elektrickými obvody, ukáže základní bezpečnostní prvky v obvodech a vysvětlí jejich činnost, výhody i nevýhody	výklad, diskuse	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – druhy dopravy a ekologická zátěž
			Tepelné spotřebiče		vysvětlí příčinu zahřívání vodiče, jímž protéká el. proud, uvede využití topné spirály v zařízeních v domácnostech	na řadě běžných zařízení ukáže tepelné účinky el. proudu, který prochází vodičem (zařízení s topnými spirálami…)	experiment, videopořad, diskuse	
			Elektrický proud	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	správně zapojí vyhovující měřidla napětí, proudu a odporu, správně nastaví rozsah měření a správně provede měření	naučí správně zapojit správné měřidlo a správně změřit veličiny napětí, proud, odpor, ujasní platnost Ohmova zákona v jednoduchém el. obvodu a ověří experimentem	výklad, diskuse, frontální měření, žákovské měření	
			Napětí a odpor					
			Ohmův zákon	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů				
			Obvody, zapojení za sebou a vedle sebe (LP III)			vysvětlí žákům, jak mají teoreticky vypočítat hodnotu výsledného odporu v sériovém i paralelním obvodu a následně výpočet potvrdit měřením	výklad, slovní úlohy, měření	
			Elektrická energie		vysvětlí výhody a nevýhody elektrické energie, uvede využití a možnosti přeměny na jiné formy energie (tepelnou, světelnou, mechanickou, magnetickou…)	srovná význam elektrické energie v životě lidí, využije analogie s využitím peněz v běžném životě, připomene možnost dopravy, velmi snadné přeměny na jiné formy…	výklad, diskuse	
		Zvuk	Vznik zvuku, kmitání – frekvence zvuku, elektrické kmity, telefon	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	vysvětlí, čím je způsobený zvuk a jak se o tom můžeme přesvědčit	demonstruje běžné příklady těles, která jsou zdrojem zvuku a vyvozujeme charakteristiky chvění těles	výklad, samostatná práce, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
					uvede příklady kmitavých pohybů a i příklady elektrických kmitů	demonstruje kmitavý pohyb i elektrické kmity na běžných příkladech	výklad, diskuse, pokus	
					pozná, co je to frekvence a jaká je její jednotka	zavede pojem frekvence a její jednotky	výklad, diskuse	
					umí měřit frekvenci jednoduchých kmitavých pohybů	naučí je měřit frekvenci jednoduchých kmitavých pohybů	výklad, frontální pokus	
			Šíření zvuku, vlnění – vlny, rychlost, frekvence a vlnová délka	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	umí uvést několik příkladů vlnění	na videozáznamu ukáže příklady vlnění	videopořad, PC animace, práce s modely	EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví
					umí vysvětlit, co je to rychlost, frekvence vlnění a vlnová délka	zavede pojmy rychlost, frekvence vlnění a vlnová délka	výklad, diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	F	Zvuk	Proč slyšíme?	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	umí vysvětlit, proč slyšíme	rozborem záznamu na videu upevní představu o tom, jak slyšíme	videopořad, PC animace, práce s modely	EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví OSV – SR – komunikace – dialog, komunikace v různých situacích
					umí vysvětlit přenos energie vlněním	uvedením konkrétních příkladů upevňuje představu o přenosu energie vlněním	výklad, diskuse	
			Ochrana před hlukem		zná, jak se chráníme před škodlivým hlukem	rozborem pokusů a rozborem zkušeností ze života vyvozuje základní pravidla ochrany před škodlivým hlukem	výklad, diskuse	
9.	F	Elektromagnetické děje	Vedení proudu v kapalinách a plynech	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	vysvětlí pojem iont, uvede rozdíly ve vedení proudu v kovech a kapalinách a plynech, uvede příklady z běžného života	srovná vedení proudu v kovech, kapalinách a plynech, ujasní pojem iont a možnosti jeho cestování v plynech a kapalinách	výklad, diskuse	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
			Elektřina a magnetismus			upozorní na magnetický účinek proudu procházejícího vodičem		
			Elektromagnet		vysvětlí rozdíly a podobnosti mezi magnetem a elektromagnetem, uvede způsoby využití elektromagnetů v běžném životě	srovná magnet a elektromagnet, ujasní konstrukci elektromagnetu, uvedeme užití elektromagnetu v běžných zařízeních (reproduktor, jeřáb v kovošrotu, zvonek, relé, zámek, bzučák atp.)	frontální experiment, dobrovolně žákovský experiment	
		Elektromagnetické děje	Elektromagnetická indukce	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	je schopen vysvětlit pokus s cívkou a magnetem a pokus s dvěma cívkami	připraví pokus s cívkou a magnetem a s dvěma cívkami	výklad, frontální pokus	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
					dokáže z výsledků pokusů vyvodit definici elektromagnetické indukce a význam tohoto jevu	povede žáky při vyvozování definice elektromagnetické indukce	výklad, diskuse	
			Střídavý proud		sestaví nejjednodušší generátor	povede žáky při sestavování nejjednoduššího generátoru z jednotlivých součástek	výklad, frontální pokus	MV – RC – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení objasňování jeho cílů a pravidel OSV – MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů elektromagnetických jevů
					zná rozdíly mezi stejnosměrným a střídavým proudem	bude vyvozovat rozdíly mezi stejnosměrným a střídavým proudem	výklad, frontální pokus	
					umí zakreslit schématicky graf závislosti obou proudů	naučí sestavovat grafy obou proudů	práce s tabulkou a grafem	
					zná základní charakteristiky proudu v síti	seznámí je se základními charakteristikami proudu v síti	výklad, diskuse	
			Alternátor a dynamo		popíše rozdíly mezi alternátorem a dynamem	z pokusů vyvodí rozdíly mezi alternátorem a dynamem	videopořad, PC animace, práce s modely	
			Jak pracuje tepelná elektrárna		vysvětlí princip práce tepelné elektrárny	rozborem textu o tepelné elektrárně vyvodí princip práce tepelné elektrárny	výklad, samostatná práce, skupinová práce	
			Transformátor		sestaví z cívek a jádra transformátor a vysvětlí, jak pracuje	vede žáky k sestavení transformátoru z připravených pomůcek a demonstruje jeho práci	výklad, frontální pokus	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	F	Elektromagnetické děje	Transformátor	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	porozumí transformačnímu poměru	ze znalosti vztahu výkonu a počtu závitů cívek transformátoru vyvodí transformační poměr a jak se mění napětí a proud	výklad, diskuse	MV – RC – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení objasňování jeho cílů a pravidel OSV – MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů elektromagnetických jevů
					vysvětlí, jak transformátor mění napětí a proud		samostatná práce, skupinová práce	
					dokáže popsat přenos energie z elektrárny ke spotřebiči	rozebere schematický nákres cesty energie z elektrárny ke spotřebiči	výklad, samostatná práce, skupinová práce	
			Elektřina v domě		zná, jaké napětí je mezi zdířkami zásuvky a zemí	pracuje s panelem se zásuvkami , práce se zkoušečkou	výklad, samostatná práce, skupinová práce	
					zná účinky proudu a napětí na lidský organismus	seznámí je nebezpečnými účinky proudu a napětí	výklad, diskuse	
					zná ochranu před nežádoucími účinky a ví, jak se chráníme před velkými proudy a napětími	promítne klipy – úrazy elektrickým proudem a probere se žáky jejich zkušenosti z blízkého okolí	videopořad, PC animace, práce s modely	
					ví, jak může vzniknout požár od elektrické instalace	na příkladech ze života ukáže, jak předcházet požárům od elektrické instalace	videopořad, PC animace, práce s modely	
					popíše rozvod elektrického proudu v bytě	naučí je popsat schéma rozvodu elektrického proudu v bytě a způsob jištění	výklad, diskuse	
			Co jsou polovodiče, tranzistor	zapojí správně polovodičovou diodu	zná základní charakteristiky polovodiče a ví, jak můžeme usměrnit střídavý proud	vysvětlí průchod proudu polovodičem a vysvětlí usměrnění střídavého proudu	výklad, diskuse, pokus	
		Světlo	Šíření světla	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	objasní šíření a odraz světla, doručí sluneční paprsek pomocí více zrcadel na určené místo, vysvětlí činnost periskopu a případně ho i sestrojí	seznamuje s pojetím konečné i nekonečné rychlosti šíření světla, srovná se zvukem ve vzduchu i vakuu	diskuse	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
			Stín			ujasní souvislosti mezi předmětem a jeho stínem, ukáže geometrické možnosti konstrukce zastíněných a nezastíněných oblastí	geometrické konstrukce	
			Odraz světla (LP V)			poukáže na využívání odrazu světla v technických zařízeních stejně jako při pozorování pla-net či Měsíce na noční obloze	diskuse, výuka na PC	
			Lom světla	rozhodne ze znalostí rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	pomocí soustavy zrcadel a čoček předpoví a následně potvrdí experimentem jakým způsobem se budou šířit rovno-běžné paprsky po odrazu od zrcadla či po průchodu čočkami	experimentem prokáže, že světelný paprsek mění na rozhraní dvou optických prostředí svůj směr	frontální pokus	
			Optické přístroje			zmíní se o optických přístrojích, které využívají zrcadla i čočky	diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	F	Světlo	Světlo – shrnutí	rozhodne ze znalostí rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	objasní hlavní rysy těchto přírodních optických úkazů (stín, zatmění Slunce a Měsíce, duha, fata morgana, blesk)	zdůrazní společné a rozdílné rysy zvuku a světla, rovněž připomene, jak se šíří v různých prostředích, připomene využití blesku a hromu při bouřce pro určení vzdálenosti blesku	výklad, diskuse	MV – interpretace vztahů mediálních sdělení a reality – rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem
		Jaderná energie	Atom a jeho jádro, izotopy	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	zná model stavby atomu a jeho charakteristiky, izotopy	na kreslených modelech vytváří představu o stavbě atomu a o izotopech	videopořad, PC animace, práce s modely	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví OSV – SR – komunikace – dialog, komunikace v různých situacích
			Jaderné reakce, radioaktivita	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	zná stavbu atomového jádra a silové poměry v jádře	na kreslených modelech vytváří představu o stavbě atomového jádra a o silových poměrech	videopořad, PC animace, práce s modely	
			Štěpení jádra, spojování jader		dokáže vysvětlit, co je to jaderná reakce a radioaktivita	při práci s textem zavádí pojem jaderná reakce a radioaktivita	výklad, diskuse	
					vysvětlí rozdíl mezi štěpením a spojováním jader	při práci s textem zavádí pojem štěpení a syntézy jader	výklad, samostatná práce, skupinová práce	
			Jaderná elektřina, jaderné zbraně		zná princip práce jaderné elektrárny a jaderné zbraně	rozborem žákovských referátů objasňuje práci jaderné elektrárny a jaderné zbraně	diskuse	
					dokáže popsat uváděné výhody a nevýhody jaderné energetiky	panelovou diskusí vytvoří databázi pro a proti jaderné energetice	diskuse	
			Druhy energie, zdroje pro živou přírodu		zná druhy energií, principy jejich přeměny, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	během diskuse s pozvaným odborníkem rozebírá danou problematiku	diskuse	
		Počasí	Základní meteorologické jevy a jejich měření	Využívá poznatky v každodenním životě, umí vyhodnotit předpověď počasí	Zná základní meteorologické jevy: vlhkost, oblačnost, srážky, tlak vzduchu, vítr	Dovede se orientovat v předpovědi počasí	Výklad, práce na PC	EV – základní podmínky života – ovzduší
			Atmosféra a její znečišťování		Zná základní problémy znečišťování atmosféry	Uvědomuje si vztah k ochraně životního prostředí a důležitosti atmosféry na život na Zemi	Výklad, práce na PC	
		Země a vesmír	Co vidíme na obloze	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců, planet kolem planet	zná fáze měsíce a základní souhvězdí a planet, které můžeme na obloze vidět	návštěvou planetária motivuje žáky k zájmu o vesmír	praktické pozorování	EV – vztah člověka k prostředí – aktuální ekologické problémy VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost
			Sluneční soustava, planety, kosmické smetí		dokáže popsat sluneční soustavu a všechny její složky a vývoj názorů na ni	formou rozboru žákovských referátů, výukových programů a videa upevní již dříve získané znalosti	diskuse	
			Hvězdy, galaxie, jak vznikl vesmír	odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	zná základní rozlišovací znaky mezi hvězdami a planetami	formou rozboru žákovských referátů, výukových programů a videa upevníme již dříve získané znalosti	videopořad, PC animace, práce s modely	

5.5.3. Přírodopis

5.5.3.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Jeho obsahem je naplňování výstupů tohoto předmětu stanovených RVP pro základní vzdělávání a výstupů průřezových témat.

Učivo je rozděleno do těchto vzdělávacích oblastí:
Obecná biologie a genetika
- Biologie hub
- Biologie rostlin
- Biologie živočichů
- Biologie člověka
- Neživá příroda
- Základy ekologie

Cílem předmětu je podchytit a vhodně stimulovat zájem žáků o přírodu a přírodniny a zároveň jim poskytnout prostředky pro hlubší porozumění vztahům v přírodě. Umožňuje žákům pochopit přírodu jako systém propojených vazeb. Pomáhá žákům užívat otevřené myšlení, kritické myšlení a logické uvažování. Seznamuje žáky nejen se stavbou těla živých organismů a člověka, ale vede i k chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda (chemie, fyzika, zeměpis).

2. Časové vymezení

6., 7., 8. a 9. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- odborná učebna přírodopisu
- odborná učebna informatiky
- biotopová zahrada školy
- výuka v přírodě
- specializovaná zařízení (botanické a zoologické zahrady, terénní pracoviště PdF MU Kejbaly, terénní pracoviště center ekologické výchovy, muzea, hvězdárny, galerie, výstavní sály, knihovny apod.)

Důležitou součástí výuky jsou vycházky s pozorováním a krátkodobé projekty.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
Z tematického okruhu Osobnostní rozvoj jsou to tato témata:
- rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah ke mně samému

Z tematického okruhu Sociální rozvoj jsou to témata:
- komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, komunikace v různých situacích
- kooperace a kompetice – rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Z tematického okruhu Morální rozvoj je to téma:
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje a praktická etika – schopnost vyjádřit vlastní postoj

Výchova demokratického občana
Z tematického okruhu Občanská společnost a škola
- demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Z tematického okruhu Objevujeme Evropu a svět je to téma:
- naše vlast a Evropa, evropské krajiny, důsledky globálních vlivů na životní prostředí

Multikulturní výchova
Z tematického okruhu Multikulturalita jsou to témata:
- naslouchání druhým
- komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin
- vstřícný postoj k odlišnostem

Z tematického okruhu Etnický původ
- odlišnost lidí

Environmentální výchova
Z tematického okruhu Ekosystémy jsou to témata:
- les, pole, louka, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina

Z tematického okruhu Základní podmínky života jsou to témata:
- voda, ovzduší, půda, přírodní zdroje, ochrana biologických druhů, biodiverzita, energie, přírodní zdroje

Z tematického okruhu Lidské aktivity a problémy životního prostředí jsou to témata:
- ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině, odpady

Z tematického okruhu Vztah člověka k prostředí jsou to témata:
- prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi, náš životní styl, aktuální ekologický problém

Mediální výchova
- učíme zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií
- připravujeme žáky na celoživotní vzdělávání prostřednictvím populárně vzdělávacích pořadů

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k samostatnému pozorování a porovnávání informací
- využíváme mezipředmětových vztahů
- spojujeme učivo s praxí

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- vedeme ke správné organizaci práce
- učíme, jak se učit
- vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných témat
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným tématům
- učíme žáky vhodně formulovat, zaznamenávat a třídit myšlenky
- učíme vhodně argumentovat
- učíme hledat, získávat a využívat informace z celého světa
- vedeme k využívání teoretických poznatků v praxi

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel
- učíme žáky chápat práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí a ochranou zdraví svého i svých blízkých
- ukazujeme, jak vnímat přírodu globálně

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové práce a vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- dbáme na dodržování pravidel diskuse
- posilujeme sebedůvěru žáků
- učíme je reálnému sebehodnocení a sebekritice

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při pokusech a práci s přírodninami
- zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost sami si práci organizovat, navrhnout její postup a časový rozvrh
- vedeme žáky k přípravě a udržování učebního prostoru
- učíme žáky rozlišovat pozitivní a negativní vlivy na jejich zdraví

Zkratky ve vzdělávacím obsahu předmětu:
LP – laboratorní práce, MZM – Moravské zemské muzeum, VP – výukový program, ŽP – životní prostředí

5.5.3.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Př	Obecná biologie	Projevy a podmínky života	rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	rozumí základním podmínkám života	seznámí se základními podmínkami života	pokus	EV – Základní podmínky života – voda
					rozumí základním projevům života	seznámí se základními projevy života	pozorování	PRO – Voda
					orientuje se v přehledu vývoje organismů	učí orientaci v přehledu vývoje organismů	výklad	EV – Základní podmínky života – ovzduší
			Vzájemné vztahy organismů a rozmanitost přírody		rozliší vztahy mezi organismy	učí rozlišovat vztahy mezi organismy	didaktická hra	
					umí sestavit potravní vztahy	vede žáky k dovednosti sestavovat potravní řetězce	didaktická hra	
					chápe rozmanitost přírody	učí chápat rozmanitost přírody	pozorování,vyvozování	
			Buňka	popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	umí popsat základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií	učí popsat základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií	práce s mikroskopem,výklad	
					objasní funkci základních organel	vede k objasnění funkcí základních organel	frontální výuka	
			Viry a bakterie		rozlišuje pojmy viry a bakterie	učí odlišit viry a bakterie	práce s literaturou a PC	
					umí uvést příklady virů a bakterií ze života	seznamuje s působením virů a bakterií v běžném životě	vyvozování	
					zná funkci virů a bakterií v přírodě	učí rozumět funkci virů a bakterií v přírodě	výklad	
					chápe dopad působení na život člověka	učí rozlišovat kladný a záporný vliv na život	diskuse	
		Obecná biologie	Viry a bakterie	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	zná rizika šíření nemocí způsobovaných viry a bakteriemi	vede žáky k uvědomění si rizik šíření nemocí	beseda	
		Biologie hub	Houby bez plodnic	vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	seznámí se se základní charakteristikou skupiny	seznamuje základní charakteristikou skupiny	pokus, frontální pozorování, mikroskopování	
					rozliší pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy	učí rozlišit pozitivní a negativní vliv plísní	skupinová práce s literaturou	
					umí poznatky prakticky použít	naučí používat kvasinky	pokus, pozorování	přesah – Pč,Vz
			Houby s plodnicemi	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	podle stavby rozliší základní skupiny hub	naučí rozlišovat houby lupenité a rourkaté	pozorování,vyvozování	
					pozná místa jejich výskytu	demonstruje charakteristická místa výskytu	vycházka	
					chápe význam a postavení hub v přírodě	vede k pochopení významu hub v přírodě	exkurze do MZM	
					zvládá zásady bezpečného sběru a konzumace hub	učí zásadám bezpečného sběru, zpracování a konzumace hub	pokus, pozorování	
					dokáže poskytnout první pomoc při otravě houbami	cvičí poskytování první pomoci při otravě houbami	skupinová práce, dramatická výchova	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Př	Biologie hub	Lišejníky	objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	umí vysvětlit stavbu stélky, pojem symbióza	vysvětluje význam pojmu stélka a symbióza	frontální výklad	
					zná prostředí jejich výskytu	vyhledává v terénu místa výskytu lišejníků	vycházka, pozorování	EV – Základní podmínky života – ovzduší
					dokáže objasnit význam a využití v přírodě a pro člověka	objasňuje význam a využití lišejníků v přírodě i člověkem	práce s literaturou a PC	
		Biologie rostlin	Systém rostlin	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	umí rozlišit jedno a mnohobuněčné organismy	demonstruje rozdíl mizí jedno a mnohobuněčným organismem	mikroskopování	
					vysvětlí rozdíl mezi jednobuněčnou rostlinou a živočichem	učí logicky vyvodit rozdíl mezi jednobuněčným živočichem a rostlinou	porovnávání,vyvození	~~PRO – Voda~~
					pozná a zařadí zástupce běžných řas	učí rozlišit zástupce běžných řas	pozorování, mikroskopování	
					umí objasnit význam řas při vývoji atmosféry	vede k pochopení funkce řas při tvorbě atmosféry, pojmu „stromatolit"	videopořad,	
					vysvětlí pojem " potrava budoucnosti"	učí chápat řasy jako potravinu budoucnosti	videopořad, literatura	
					dokáže odvodit rozdělení rostlin podle stavby a vytvořit jednoduchý přehled	seznámí s rozdělením rostlin	frontální výklad, mikroskopování	
			Přechod rostlin na souš		vysvětlí přizpůsobení rostlin životu na souši, podle funkce rozliší druhy pletiv, vyjmenuje orgány rostliny	ukáže na příkladech stavbu pletiv, orgánů	mikroskopování, pozorování rostlin	
			Rostliny výtrusné	porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	objasní pojem výtrus, rodozměna, stélka	naučí vysvětlit pojmy	vysvětlování	
			Mechorosty		dokáže rozlišit, popsat mech a játrovku, zná podmínky nutné pro život, prostředí, význam, využití	naučí pracovat s botanickým materiálem, určovací literaturou	pozorování, pokus	přesah – M, F
			Kapraďorosty		rozliší běžné druhy přesliček a plavuní, vysvětlí pojem rostliny cévnaté, zná použití, význam	učí pomocí určovací literatury rozlišit,vysvětlit, znát význam	práce s klíči, pozorování	
					pozná kapradinu, zná způsob rozmnožování, význam pro vznik černého uhlí	vede k poznávání běžných druhů kapradin	exkurze do botanické zahrady	
			Rostliny semenné	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	rozumí pojmu orgány vegetativní a generativní, vyjmenuje a ukáže orgány kvetoucích rostlin	vysvětlí a ukáže pojmy a části těla	vysvětlování	
			Anatomie, morfologie a fyziologie rostlin		pozná základní orgány rostlinného těla, rozumí jejich funkci, zná význam a využití	určuje, vyvozuje, diskutuje se žáky	vyvozování, diskuse	
			Rozmnožování rostlin		vysvětlí rozdíl mezi pohlavním, nepohlavním a vegetativním rozmnožováním	na příkladech učí rozlišit způsoby rozmnožování rostlin	pozorování, pokus	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Př	Biologie rostlin	Rostliny nahosemenné	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí atlasů a klíčů	charakterizuje rostliny nahosemenné,uvede hlavní skupiny	učí vyvodit charakteristiku z předložených přírodnin	pozorování, práce ve dvojicích	
					bezpečně rozliší hlavní druhy jehličnanů a jinanů, jejich ŽP, význam, využití, působení na člověka – alergeny	prací s přírodninami a literaturou učí rozlišit druhy, znát význam, využití, nebezpečí pro člověka	pozorování přírodnin, literatura	EV – Základní podmínky života – ekosystémy – biodiverzita
			Rostliny krytosemenné		charakterizuje rostliny krytosemenné, vysvětlí termín dvouděložné a jednoděložné, uvede hlavní znaky	prací s přírodninami a literaturou učí vyvodit obecné znaky	pozorování, práce ve dvojicích	
			Dvouděložné rostliny		podle znaků určí rostliny dvouděložné	prací s modelovými rostlinami učí vyvozovat znaky	pozorování, práce ve dvojicích	přesah – Z, Pč
			Listnaté stromy a keře		určí základní druhy listnatých stromů a keřů, zařadí do ekosystému, vysvětlí opad listů	prací s přírodninami a literaturou vede k poznání základních druhů, jejich ŽP, významu	VP	
			Hospodářsky významné čeledi		vysvětlí pojmy – hospodářské rostliny,ekologické zemědělství, biopotraviny, rozliší zeleninu a ovoce	na přírodninách učí rozlišit hospodářské rostliny, rozdíl mezi tradičním a ekologickým pěstováním	výklad, pokus, pozorování	
			Pryskyřníkovité		na modelové rostlině popíše stavbu a určí znaky charakteristické pro skupinu, pomocí informačních zdrojů vyhledá rostliny příbuzné, prostředí, využití, význam,bezpečně pozná rostliny jedovaté a jinak nebezpečné, poskytne 1. pomoc	učí vyhledat informace, teoretické znalosti aplikovat při práci s přírodninami, dodržovat bezpečnost při práci a poskytnout 1. pomoc	práce s informačními zdroji, frontální výuka, aplikace	přesah – Pč přesah – Z, Vz OSV – OR – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
			Brukvovité					
			Růžovité					
			Bobovité					
			Miříkovité					
			Hluchavkovité					
			Lilkovité					
			Hvězdnicovité					
			Jednoděložné rostliny		podle znaků určí rostliny jednoděložné,zná způsoby rozmnožování	na modelové rostlině učí poznat obecné znaky pro jednoděložné	pozorování,vyvozování	
			Hospodářsky významné čeledi		vysvětlí pojmy – okrasné a užitkové rostliny,chráněné rostliny	pomocí diskuse vyvodí pojmy	diskuse, vyvozování	
			Liliovité		na rostlině popíše stavbu a určí znaky charakter. pro skupinu,vyhledá inf. o prostředí, využití, významu, pozná známé rostliny jedovaté a chráněné	učí vyhledat informace, zpracovat je, aplikovat do praktické činnosti, dodržovat bezpečnost a poskytnout 1. pomoc	práce ve skupinách	
			Lipnicovité				exkurze	
			Vstavačovité				práce s informacemi	EV – Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Př	Biologie rostlin	Cizokrajné rostliny	odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	pozná běžné exotické druhy ovoce,rozumí pojmu koření, pochutina, má přehled o jejich použití	učí rozlišit pomocí práce s přírodním materiálem ovoce, koření, pochutiny	VP	
			Význam rostlin a jejich ochrana		uvědomuje si význam rostlin pro život a nutnost jejich ochrany	na příkladech ukazuje význam rostlin pro život a nutnost jejich ochrany	beseda	
			Společenstvo lesa		vysvětlí pojem ekosystém, dokáže vyjmenovat a charakterizovat základní ekosystémy v ČR, odvodí závislost a přizpůsobení rostlin podmínkám prostředí	pozorováním při vycházce do lesa učí charakterizovat ekosystém lesa	exkurze do lesa	
			Společenstvo vod a mokřadů			na modelovém ekosystému rybníka učí znát zákonitosti	pozorování na výukovém rybníčku	EV – Základní podmínky života – ekosystémy – biodiversita
			Společenstvo luk,pastvin a travnatých strání			na příkladech z okolí školy učí pozorovat změny ekosystému v průběhu roku	pozorování	
			Společenstvo polí a sídelní aglomerace			na školní zahradě demonstruje ovlivňování tohoto ekosystému člověkem	pokusy na zahradě	
		Praktické poznávání přírody	Lupa, mikroskop dalekohled	aplikuje praktické metody poznávání přírody, dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	zvládá pozorování lupou, mikroskopem, dalekohledem	učí bezpečně zacházet s lupou, mikroskopem, dalekohledem	nácvik praktických dovedností	
			Zjednodušené určovací klíče a atlasy		používá zjednodušené určovací klíče a atlasy	seznamuje prací s klíči a atlasy	práce s literaturou, určování pomocí klíčů a atlasů	
			Založení herbáře a sbírek		umí podle pravidel založit herbář nebo sbírku	učí založit herbář nebo sbírku	práce s přírodninami	
7.	Př	Biologie živočichů	Vývoj, vývin a systém živočichů	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	rozliší významné zástupce jednotlivých skupin organismů	vede k rozlišení a zařazení zástupců živočichů	skupinová práce, VP	
					na modelovém živočichovi popíše stavbu těla	učí pojmenovat a popsat modelového živočicha	práce s modelovým živočichem	
					vysvětlí postavení v příslušném ekosystému	učí vyhledat informace a na jejich základě vysvětlit postavení v ekosystému	práce s informacemi	
					objasní pozitivní a negativní vztah k člověku	učí rozeznat pozitivní a negativní vztah daného živočicha k člověku	beseda,diskuse	
					uvědomuje si dopad lidské činnosti na jejich životní prostředí	vede je k vnímání dopadu lidské činnosti na jeho životní prostředí	praktická ukázka v přírodě	EV – Lidské aktivity a problémy ŽP – zemědělství a ŽP, doprava, průmysl a ŽP
					vnímá nutnost změny chování člověka vůči přírodě	na příkladech a výsledcích výzkumů ukazuje nutnost změny	skupinová práce s literaturou a PC	
			Prvoci		rozliší významné zástupce jednotlivých skupin organismů	vysvětluje pojem "obecné znaky", učí rozlišovat významné zástupce jednotlivých skupin organismů	výklad,vyhledávání,zobecnění	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Př	Biologie živočichů	Žahavci	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	na modelovém živočichovi popíše stavbu těla	cvičí dovednost popsat na modelovém živočichovi stavbu těla	pozorování	
			Ploštěnci		vysvětlí postavení v příslušném ekosystému	učí vyhledávat informace,vyhodnotit je,vyvozovat vztahy	práce s PC, encyklopediemi	PRO – Voda
			Hlísti		objasní pozitivní a negativní vztah k člověku	vysvětluje, že pojmy + a – jsou z pohledu člověka, učíme znát postavení organismu v ekosystému	výklad, diskuse	EV – Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví
			Měkkýši		uvědomuje si dopad lidské činnosti na jejich životní prostředí	ukazuje na konkrétních příkladech dopad lidské činnosti na životní prostředí organismů	videopořad, PC, literatura	přesah – Z, Osv
			Kroužkovci		pamatuje si epidemiologicky významné druhy	vysvětluje pojem epidemiologický, učí znát druhy epid. významné	práce s literaturou, diskuse	
			Členovci		zvládá zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	uvádí do souladu zkušenosti žáků s teorií, demonstruje bezpečné zacházení se živočichy	pokusy bezpečného zacházení se živočichy	
			Ostnokožci		chápe nutnost ochrany	na příkladech vysvětluje nutnost ochrany	beseda	OSV – OR – Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
		Základy ekologie	Organismy a prostředí	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	na příkladech vyvozuje různé vztahy organismů v určitém prostředí	vyvozování	
					dokáže sestavit jednoduchý potravní řetěz, potravní pyramidu	procvičuje potravní vztahy	didaktické hry	
					rozumí pojmům producent, konzument, destruent, parazit, predátor	učí vyvodit pojmy,vysvětluje jejich funkci	výklad,didaktické hry	
					umí vysvětlit rovnováhu v ekosystému	na příkladech ukazuje rovnováhu v ekosystému	práce s informacemi	
			Ochrana přírody a životního prostředí	uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	orientuje se v kategoriích ochrany přírody	seznamuje s uspořádáním – kategoriemi ochrany přírody	skupinová práce s literaturou	
					vyhledá na mapě NP,CHKO, biosférické rezervace	učí vyhledat a zakreslit na mapě chráněná území	práce s mapou,skupinová práce	
					umí vysvětlit smysl ochrany přírody	objasňuje smysl ochrany přírody s použitím příkladů z okolí	výklad,diskuse	EV – lidské aktivity a problémy ŽP – ochrana přírody a kulturních památek
					rozumí pojmu globální problém, uvede příklad	vysvětluje pojem „globální", ukazuje na příkladech	diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Př	Biologie živočichů	Vývoj, vývin a systém živočichů	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	vysvětlí pravděpodobný vývoj živočichů a důvody pro vznik systému živočichů	vede k poznatku vývoje živočichů	Výklad, diskuse	EV – Ekosystémy – moře
					podle vzhledu rozliší základní skupiny živočichů a je schopen zařadit je do hlavních taxonomických skupin	pozorováním a vyvozováním vede k rozlišení základních skupin organismů	Pozorování, vyvozování	
			Strunatci		umí vysvětlit pojem struna hřbetní a strunatci	vyvozuje se žáky pojem strunatci	výklad, vyvozování	
					zná zástupce skupiny pláštěnci a bezlebeční,chápe jejich místo a význam v ekosystému moří	vysvětlí postavení a význam	výklad, práce s literaturou	
			Obratlovci		vysvětlí termín obratlovci, páteř, charakterizuje živočichy patřící do této skupiny	vede k vyvození pojmů obratlovci, páteř a charakteristice živočichů této skupiny	skupinová práce, vyvozování	
			Kruhoústí	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	pozná zástupce skupiny kruhoústých, jejich životní prostředí, postavení v ekosystému a význam, pojem migrace	seznámí se zástupci, naučí vytvořit osnovu pro charakteristiku	frontální výuka	PRO – Voda
						společně vyvozuje na příkladech pojem migrace	práce s textem, beseda	
			Paryby		na modelovém živočichovi dokáže popsat obecné znaky skupiny	učí na modelovém živočichovi objevit obecné znaky skupiny	práce s obrazem	
					pozná zástupce žraloků a rejnoků,objasní způsob života a přizpůsobení prostředí,zhodnotí význam	umožní poznat zástupce, způsob života, význam	skupinová práce,referáty, PC	
			Ryby		na modelu kapra popíše stavbu těla ryby vnější i vnitřní	seznamuje na modelu se stavbou těla ryby	výklad, práce ve skupinách	PRO – Voda
					rozdělí ryby na lalokoploutvé, dvojdyšné, paprskoploutvé,	vysvětlí základní dělení ryb podle stavby těla a prostředí	práce s literaturou, PC	
					má přehled o nejznámějších sladkovodních rybách, jejich rozmnožování, ŽP, postavení v ekosystému, významu	společně se žáky vybuduje přehled	exkurze a LP v MZM	přesah – Z, Vv, Pč
					dokáže rozlišit a charakterizovat rybí pásma, popíše způsob života úhoře a lososa	učí na modelovém prostředí rozlišit rybí pásma	exkurze a LP v MZM	
					má přehled o nejznámějších mořských rybách,rybolovu, využití, významu pro člověka, ochraně vod	prostřednictvím referátů se žáci seznámí s mořskými rybami, způsobem rybolovu využitím, ochranou ryb	skupinová práce, ochutnávka výrobků	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Př	Biologie živočichů	Obojživelníci	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	ví, z čeho se vyvinuli obojživelníci, na modelu žáby popíše stavbu těla,vyvodí obecné znaky	na modelovém živočichovi ukáže stavbu těla, seznámí s vývojem	vyvozování, výklad	
					umí rozlišit naše nejznámější zástupce, zná jejich životní prostředí, rozmnožování,	ve výukovém programu seznámí žáky se zástupci, ŽP, rozmnožováním	video,skupinová práce	
					má přehled o nejznámějších cizích obojživelnících, uvědomuje si nutnost jejich ochrany	umožní prací s informačními zdroji, vytvořit přehled	video,skupinová práce	EV – Lidské aktivity a problémy ŽP – zemědělství a ŽP
			Plazi		vysvětlí vývoj plazů, má přehled o jejich rozšíření v druhohorách a nejznámějších zástupcích	na modelových obrazech seznámí žáky s plazy	modelové obrazy, video	
					na modelu popíše stavbu těla a různé typy přizpůsobení prostředí	učí popsat stavbu těla	práce ve dvojicích	
					rozliší základní druhy želv a krokodýlů,zná životní prostředí, rozmnožování, význam	vede k vytvoření přehledu	skupinová práce	PRO – Voda
					orientuje se v nejznámějších druzích ještěrů našich i cizích,zná nebezpečí jedovatých druhů	pomáhá získat přehled ještěrů, ukazuje na nebezpečí jedovatých druhů	práce s PC, literaturou	
					má přehled o nejznámějších druzích našich a cizích hadů,dokáže poskytnout 1. pomoc při uštknutí	učí orientovat se, rozlišit jedovaté druhy, umět poskytnout první pomoc	práce s informacemi, dramatická výchova	OSV – SR – Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
			Ptáci		popíše vnější a vnitřní stavbu těla modelového ptáka	seznámí se stavbou těla modelového ptáka	výklad	
					dokáže rozlišit a vysvětlit různé druhy instinktivního chování ptáků	na příkladech z videonahrávky ukáže instinktivní chování ptáků	video, beseda, skupinová práce	
					podle biotopů a pomocí klíčů určí zástupce ptáků, dokáže je zařadit do systému	vede k samostatné práci s určovací literaturou	práce s klíči ve dvojicích	EV – Základní podmínky života – ekosystémy – biodiverzita
					umí v informačním materiálu vyhledat žádané informace	vede k samostatné práci s určovací literaturou	PC, video, literatura	
					zná termín Archeopteryx, vysvětlí pravděpodobný vývoj ptáků	seznámí s hypotézou o vývoji ptáků a s doklady o ní	PC, video, literatura	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Př	Biologie živočichů	Savci	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	vyvodí obecné znaky savců, objasní vývoj	bude vyvozovat obecné znaky, vývoj savců	pozorování	
			Vejcorodí		pozná, zařadí, popíše zástupce, jeho ŽP, způsob života, postavení , význam	povede žáky k samostatné práci podle dané osnovy	samostatná práce, PC, literatura	přesah – Z, D, Vv
			Živorodí		charakterizuje živorodé savce	učí vytvořit charakteristiku skupiny	frontální výuka	
			Vačnatci		popíše odlišnosti vačnatců a ostatních živorodých savců, uvede zástupce	na modelovém živočichovi ukazuje odlišnosti, učí vyhledat informace a zpracovat je	práce s literaturou a obrazovým materiálem	
			Placentální savci		vysvětlí termín placenta, odvodí pojem placentální savci	vede k vyvození pojmů	výklad, vyvozování	
			Hmyzožravci		pozná, zařadí, popíše zástupce, jeho ŽP, způsob života, postavení význam, vztah k člověku, využití, odvodí způsob ochrany	rozborem skupinové práce upevňuje dovednost prezentovat skupiny savců	skupinová práce	
			Letouni				videopořad, rozbor	
			Primáti				VP	
			Hlodavci				beseda	
			Zajíci				beseda s myslivcem	
			Šelmy				exkurze do ZOO	
			Ploutvonožci					
			Lichokopytníci					
			Sudokopytníci				exkurze do ZOO	
			Kytovci				videopořad, diskuse	
			Rozšíření zvířat		vysvětlí souvislost mezi podmínkami prostředí a rozšířením živočichů, zná zoogeografické oblasti	rozborem informací vyvozuje vztah mezi podmínkami ŽP a rozšířením živočichů	práce s mapou	
			Domestikace		umí objasnit termín domestikace, uvědomuje si její význam, uvede příklady živočichů, využití člověkem	na příkladech ze života ukazuje domestikaci	diskuse	přesah – Z, D
			Etologie		orientuje se v základních projevech chování živočichů ve vztahu ke své bezpečnosti	seznamuje s příklady chování živočichů, vyvozuje možnosti ohrožení bezpečnosti	pozorování, videopořad	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Př	Základy ekologie	Organismy a prostředí	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	dokáže uvést příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	na příkladech ukazuje závislost organismů na prostředí a vztahy mezi nimi	pozorování	EV – Základní podmínky života – ekosystémy – biodiversita
			Ekologie	rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	definuje ekologii, ekosystém, biom, uvede příklady	na příkladech učí definovat pojmy a rozlišovat mezi nimi	vyvozování	
					chápe rozdíl mezi společenstvem a ekosystémem,vysvětlí na příkladu, definuje populaci	na příkladu učí vyvodit rozdíl mezi společenstvem a ekosystémem, populací	pozorování, vyvozování	
					na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	na příkladu učí objasnit vztah složek ekosystému	pozorování	EV – Základní podmínky života – ekosystémy – biodiversita
				uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	uvede příklady záporných vlivů člověka na ŽP a příklady narušení rovnováhy ekosystému	ukazuje na příkladech záporný vliv člověka na přírodu a způsoby narušení rovnováhy ekosystému	pozorování, videopořad,	EV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl
					uvede příklady kladného vlivu člověka na ŽP, možnosti udržení rovnováhy ekosystému	na kladných příkladech ukazuje možnosti člověka udržet rovnováhu ekosystému	video, literatura	
			Ochrana přírody a životního prostředí		dokáže v globálu objasnit systém ochrany přírody v ČR, zná zákon č.114/1992 Sb.	seznamuje se systémem ochrany přírody v ČR a zákonem na jeho ochranu	beseda diskuse	
		Biologie člověka	Anatomie a fyziologie	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla vysvětlí jejich vztahy	definuje anatomii a fyziologii a vysvětlí, čím se zabývají	vyvozuje definici anatomie a fyziologie a čím se zabývá	práce s textem	
			Buňky, tkáně, orgány		umí popsat a definovat základní stavební jednotky lidského těla a objasní vztah mezi nimi a posloupnost	vede žáky k dovednosti vyvodit základní stavební jednotky těla	práce s obrazovým materiálem a textem	
			Orgánové soustavy		dokáže rozlišit orgánové soustavy tvořící organismus člověka, rozumí jejich funkci	učí odvodit soustavu orgánových soustav podle uložení a funkce	práce s torzem člověka	
			Opěrná		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady	na modelech kostry učí stavbu, odvozuje funkci	práce s modelem	
			Pohybová		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím	učí na sobě, spolužácích znát pohybovou soustavu	práce ve dvojicích, práce s obrazem a literaturou	
			Trávicí		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím	na torzu člověka vysvětlí stavbu, ze zkušeností vyvodí funkci, informace získává z encyklopedií	model, literatura	
			Metabolismus, energie		rozumí termínu metabolismus, energetické zdroje	na základě zkušeností a příkladech vysvětlí metabolismus	frontální výuka	
			Dýchací		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, poskytne 1. pomoc	demonstrací na modelu učí stavbu, pokusy funkci, vyvozením ze zkušeností nemoci, vztahy, 1. pomoc	model,vyvozování	přesah – M

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Př	Biologie člověka	Oběhová	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, rozumí pojmu transfuze, resuscitace	učí na obrazech, pomocí encyklopedií znát oběhovou soustavu, cvičí resuscitaci na modelu	LP – resuscitace, exkurze na transfuzní stanici	OSV – SR – mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora pomoc
			Vylučovací		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, rozumí pojmu transplantace	vyvozuje na základě zkušeností, pracuje s literaturou	skupinová práce	
			Kožní		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím	rozborem zkušeností, informací z referátů, pokusy učí znát kožní soustavu	pozorování, pokus	přesah – Ch, M
			Nervová		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, význam	použitím modelů, prací s encyklopediemi objasňuje činnost nervové soustavy	samostatná práce, práce s informacemi	
			Smyslové orgány		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím,význam	na modelech, pokusech vede žáky ke znalosti smyslových orgánů	modely, pokusy	
			Vyšší nervová činnost		rozlišuje reflexy podmíněné a nepodmíněné, reflexní oblouk, 1.a 2.signální soustavu, zná I.P.Pavlova	na pokusech demonstruje činnost nervové soustavy	pokusy	
			Hygiena duševní činnosti		vysvětlí pojem hygiena duševní činnosti	na základě zkušeností vyvozuje pojem duševní hygiena	diskuse	
			Soustava žláz s vnitřní sekrecí		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, význam	naučí je znát činnost žlázy s vnitřní sekrecí	frontální výuka	
			Reprodukční	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, význam	na obrazovém modelu učí reprodukční soustavu	model	
			Ontogeneze člověka	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až po stáří	vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování, objasní pojem ontogeneze	shrnutím informací vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování a vývoje jedince	práce s informacemi	
			Vývoj před narozením		umí vysvětlit pojmy – početí, gravidita, placenta, embryo, plod, porod, interupce	ze známých pojmů sestavuje průběh nitroděložního vývoje	využití zkušeností	
			Vývoj po narození		rozliší a charakterizuje fáze postnatálního života	rozborem známých informací charakterizuje období života jedince po narození	rozbor informací	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Př	Obecná biologie a genetika	Dědičnost a proměnlivost organismů	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	na příkladech ze života uvádí příklady dědičnosti a proměnlivosti organismů	pozorování	MKV – Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur
			Podstata dědičnosti		objasní podstatu dědičnosti, zná zakladatele genetiky J.G. Mendela	demonstruje práci J. G. Mendela a objasňuje podstatu dědičnosti	práce s informacemi	
			Přenos dědičných informací	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu	rozumí principu přenosu dědičných informací	vysvětlí princip přenosu dědičných informací	výklad, exkurze do Mendeliana	
			Gen, křížení, klonování	prostředí na utváření organismů	vysvětlí termín – gen, křížení, klonování	vysvětlí uvedené pojmy, porovná se zkušenostmi žáků		
		Biologie člověka	Nemoci – příčiny a příznaky	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	dokáže rozlišit příznaky běžných nemocí, chápe příčiny a původce vzniku nemocí	na základě zkušeností upevňuje znalosti o příznacích, příčinách a původcích běžných nemocí	práce s informacemi	
			Zásady a postupy při léčení běžných nemocí	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	ovládá zásady a postupy při léčení běžných nemocí	předáním zkušeností navzájem upevňuje dovednosti při léčení běžných nemocí	předávání zkušeností	OSV – OR – Rozvoj schopností poznávánícvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
			Úrazy, závažná poranění a život ohrožující stavy	aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	rozlišuje úraz, závažné poranění a život ohrožující stav	ukazuje rozdíl mezi úrazem, závažným poraněním a život ohrožujícím stavem	výklad	
			Prevence		rozumí , co znamená prevence, a je schopen ji provádět	vysvětluje význam a nutnost prevence v boji proti onemocnění	diskuse	
			První pomoc		aplikuje 1. pomoc při úrazech, závažných poraněních a život ohrožujících stavech	demonstruje a procvičuje se žáky 1. pomoc	praktický nácvik	
			Fylogeneze člověka	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	jednoduše popíše pravděpodobný kmenový vývoj člověka	seznámí s teoriemi o fylogenezi člověka	práce s informacemi	
			Evoluce		zná pojem evoluce chemická a biologická	vysvětlí pojem evoluce	vyvozování	
			Australopithecus		pozná, charakterizuje, časově zařadí		skupinová práce s informacemi	
			Homo habilis	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	pozná, charakterizuje, časově zařadí	vyhledá, zpracuje, vyhodnotí, přednese charakteristiku vývojových stupňů člověka	skupinová práce s informacemi	
			Homo erectus					
			Homo sapiens neanderthalensis					
			Homom sapiens sapiens					

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Př	Obecná biologie	Vznik života	rozliší základní projevy a podmínky života	umí popsat některou z teorií o vzniku života	seznámí s teoriemi o vzniku života	výklad	
			Vývoj života	objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	dokáže vysvětlit Darwinovu teorii	vysvětlí principy Darwinovy teorie	videopořad,výklad	
			Symbiotická Země – teorie Gaia		má povědomí o teorii Gaia	vysvětlí symbiotickou teorii Gaia	diskuse	
			Nerosty	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	definuje nerost	vyvozuje na modelu definici nerostu	práce s modelem	
			Vznik, vlastnosti, třídění		popíše vznik, pokusy si ověří vlastnosti, dokáže je roztřídit	na vzorcích nerostů demonstruje znaky nerostů	skupinová práce	
			Význam, využití zástupců		zná význam a běžné použití nerostů	na příkladech z praxe demonstruje použití nerostů	práce ve dvojicích	
			Určování vzorků, krystalografie	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	určuje vzorky, má povědomí o krystalické stavbě	na modelových nerostech demonstruje krystalickou stavbu	návštěva MZM	
			Vnější a vnitřní geologické procesy	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a vody	vyjmenuje a rozliší vnější a vnitřní geolog. procesy	formou rozboru žákovských referátů, výukových programů a videa upevní již dříve získané znalosti	skupinová práce	
			Příčiny a důsledky		vysvětlí příčiny a důsledky jejich činnosti			
			Sopečná činnost, zemětřesení		má přehled o sopečné činnosti, zemětřesení, zná Richterovu stupnici			přesah – Ch, F
			Magma a vyvřelé horniny		objasní, co je magma a jak souvisí se vznikem vyvřelých hornin, rozliší běžné vyvřelé horniny	vyvodí, co je magma a objasní vznik vyvřelých hornin	videopořad	
			Zvětrávání, eroze		na příkladech ukáže příklady zvětrávání a eroze	formou terénní exkurze ukazuje příklady zvětrávání, eroze, usazených, přeměněných a vyvřelých hornin	exkurze do terénu	EV – Základní podmínky života – přírodní zdroje
			Usazené horniny		popíše vznik, rozliší běžné druhy, zná vlastnosti a využití		skupinová práce	EV – Lidské aktivity a problémy ŽP – odpady
			Přeměněné horniny		vysvětlí horninový cyklus, popíše vznik, vlastnosti a využití		skupinová práce	
			Ložiska a jejich vznik		vysvětlí pojem ložisko, zná hlavní typy ložisek	na příkladech z praxe vyvozuje pojmy	Vyvozování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Př	Neživá příroda	Historie Země	rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	má přehled o historické proměně vztahů člověka k Zemi	besedou nad obrazy ukáže proměnu vztahů	beseda	přesah – D
			Prahory a starohory		zná a charakterizuje hlavní geologické éry	shrnutím dosud známých informací vyvodí charakteristiku	společná práce	
			Prvohory		pozná a popíše typické organismy, zná významné horotvorné procesy, vznik černého uhlí	shrnutím dosud známých informací vyvodí charakteristiku prvohor	vyvozování	
			Druhohory		charakterizuje druhohory jako éru plazů, přednese hypotézu o jejich zániku	prací s žákovskými referáty upevní již dříve získané vědomosti	skupinová práce	
			Třetihory		charakterizuje třetihory, nejdůležitější horotvorné procesy, vznik hnědého uhlí	shrnutím dosud známých informací vyvodí charakteristiku třetihor	skupinová práce	
			Čtvrtohory		charakterizuje čtvrtohory jako éru člověka	prací s žákovskými referáty upevňuje již dříve získané vědomosti	skupinová práce	
			Koloběh hmoty a prvků	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně oběhu hornin a vody	popíše cyklické a lineární děje koloběhu látek a prvků – vody, uhlíku, dusíku	na modelech a praktických příkladech vysvětlí koloběh prvků v přírodě	práce s informacemi	
		Základy ekologie	Krajina a její funkce	uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	definuje krajinu, chápe její funkci	vysvětlí pojem krajina, pomůže odvodit její funkci		
			Krajinné typy		rozlišuje krajinné typy	na příkladech ukáže krajinné typy	pozorování	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – změny v krajině
			Tvorba krajiny		uvede příklad vlivů člověka na tvorbu krajiny	vede k pozorování vlivů člověka na tvorbu krajiny		
			Ochrana přírody a životního prostředí		chápe nutnost ochrany přírody a životního prostředí	v modelových situacích umožní pochopit nutnost ochrany přírody a ŽP	dramatická výchova	
		Praktické poznávání přírody	Práce s lupou, mikroskopem, dalekohledem	aplikuje praktické metody poznávání přírody	zvládá základní dovednosti v zacházení s pomůckami	poskytuje příležitosti pracovat s pomůckami	práce s pomůckami	
			Zjednodušené určovací klíče a atlasy		orientuje se v práci s určovacími klíči a atlasy	při praktické činnosti naučí pracovat s klíči a atlasy	určování přírodnin	

5.5.4. Globální problémy

5.5.4.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět globální problémy chápeme jako nedílnou součást vzdělání informovaného uživatele současného světa, klade si nesnadný cíl, a to působit v rovině postojů všech zúčastněných.
Chce se prodírat globálními problémy lidstva minulosti, lidstva dnešní doby, ale rovněž i lidstva blízké a daleké budoucnosti. Bude se snažit o částečné odpovědi na otázky:

Odkud a kam lidstvo kráčí?
Jaká rizika na této cestě lidstvo podstupuje?

Předmět je pokusem o globální pohled na globální problémy, otevírá se zde prostor pro komplexní úvahy, spekulace, hypotézy, odhady i prostor pro setkání se seriózními vědeckými údaji a teoriemi z této oblasti.

Předmět globální problémy vystupuje z pozice úzkých pohledů tradičních předmětů a snaží se jejich poznatky využít pro ucelený pohled na svět v minulosti, v současnosti i budoucnosti. Záměrnou součástí činnosti žáků v tomto předmětu je kladení nových otázek, jejichž zodpovězení nemusí proběhnout v rámci tohoto předmětu. Důležité je setkání se s realitou multikulturního světa, upozornění na dlouhodobý vývoj celé řady kultur, které s sebou nesou odlišný způsob života založený na nestejné hierarchii hodnot a postojů.

Předmět Globální problémy:

- umožňuje chápat přírodní děje a zákony světa, které musíme ve vlastním životě respektovat
- nabízí poznání, které umožňuje vytvářet umělý svět člověka, a svět jako celek umožňuje lidstvu přetvářet k obrazu svému
- učí řešit některé zásadní problémy budoucnosti lidstva, jako např. pokrytí energetické spotřeby lidstva trvale nebo alespoň dlouhodobě udržitelnými způsoby
- vede širokou populaci prostřednictvím rekvizit každodenního života k pochopení přírodních zákonů a k jejich následnému respektování a aktivnímu využívání
- umožňuje způsobilým žákům nastoupení cesty vedoucí k vlastnímu aktivnímu přínosu v oblasti řešení globálních problémů lidstva
- vede prostřednictvím odborného jazyka přírodních věd k porozumění přírodním dějům a principiálnímu pochopení funkce společensky významných technických zařízení
- využívá kromě tradičních forem výuky (výkladu, demonstračních či žákovských pokusů) rovněž metody situační, simulačních her s ekologickou tematikou, dále pak výpočetní a informační technologie, audiovizuální techniku, muzea, hvězdárny, specializované exkurze apod.
- funkčně zařazuje televizní populárně naučné pořady do výuky, neboť je považujeme za přijatelnou formu budoucího celoživotního vzdělávání žáků
- umožňuje žákům získávat nové zkušenosti a ověřovat fyzikální poznatky prostřednictvím bezpečných pokusů s běžnými rekvizitami každodenního života.

2. Časové vymezení

9. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách

- odborná učebna fyziky, chemie, přírodopisu
- odborná učebna informatiky
- příroda
- specializovaná zařízení (muzea, hvězdárna, planetárium, galerie, výstavní sály, knihovny, tělocvična)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- cvičíme smyslové vnímání, pozornost, soustředění a řešení problémů
- cvičíme základní rysy kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnosti vidět věci jinak, citlivost)
- rozvíjíme individuální dovednosti pro kooperaci, seberegulaci v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.
- rozvíjíme sociální dovednosti pro kooperaci, jasnou a respektující komunikaci, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny
- rozvíjíme individuální a sociální dovednosti pro etické zvládání situací
- trénujeme dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

Výchova demokratického občana

- rozvíjíme a podporujeme schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivujeme k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňujeme posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objasňujeme důsledky globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě
- pomáháme překonávat stereotypy a předsudky (z pohledu respektování (neideových) fyzikálních zákonů, např. zákona zachování energie...)
- zprostředkováváme srovnání životního stylu a vzdělávání mladých Evropanů (srovnání zejména z pohledu využívání technických zařízení v běžném životě jedince i státu jako celku...)

Multikulturní výchova

- upozorňujeme na globální provázanost celé planety jak z hlediska ovzduší, vody, energetických zdrojů či dalších surovin
- upozorňujeme na problematiku migrace za lidskými svobodami, pracovními příležitostmi, energií atd.
- upozorňujeme na mimořádné kompetence představitelů přírodních národů, jejíž přínos pro společnost je často opomíjen
- upozorňujeme na světový trend sjednocování poznatků západní a východní medicíny
- upozorňujeme na pozitivní i negativní dopad různých ideologií a náboženství

Environmentální výchova

- vedeme jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince

- vedeme k pochopení postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie
- vedeme k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- pohlížíme na komplexnost světa z hlediska zákona zachování energie, který nutně klade lidstvu otázku „Kde lidstvo bude brát energii zítra, za sto let, za milion let?“
- přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vedeme k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- vedeme k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví, zejména uvědoměním si nevratností mnohých fyzikálních, chemických či biologických procesů
- vedeme k pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- zabýváme se základními podmínkami života:
  - ovzduší - význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny (kyselé deště, ozónová díra, skleníkový efekt), propojenost světa, čistota ovzduší u nás, situace v okolí
  - voda - vztahy vlastností vody (v různých skupenstvích) a života, význam vody pro lidské aktivity, znečišťování a její následky, ochrana její čistoty, způsoby řešení, pitná voda ve světě a u nás
  - půda - vlastnosti půdy, kyselá půda, hnojení – hnojiva
  - energie - energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky, přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí), ropný průmysl
- zabýváme se těmito oblastmi života:
  - doprava a životní prostředí - význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace
  - doprava a šíření nemocí - nová rizika lidstva související s moderní dopravou
  - průmysl a životní prostředí - průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, průmyslu k ochraně životního prostředí a udržitelný rozvoj společnosti
  - chemický průmysl - havárie chemických. provozů, úniky nebezpečných látek
  - jaderný průmysl – elektrárny, havárie elektráren, použití jaderných zbraní
  - odpady a hospodaření s odpady - odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny
  - náš životní styl - spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí a zdraví
  - nerovnoměrnost života na Zemi - rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje
  - válka jako fenomén – informace o příčinách, zákulisí a smyslu některých lokálních či globálních válečných konfliktů
  - medicína – historický pohled na vývoj, možnosti a rizika medicíny

Mediální výchova

- upozorňujeme na nutnost ověřovaní serióznosti zdrojů informací, na existenci ideologické propagandy zejména v nesvobodných zemích, zpravodajství, bulváru apod.
- učíme porozumět obsahu informací využívaných médii
- učíme využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vedeme k tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, školní rozhlas, klipy, internetové médium
- informujeme o technologických možnostech lidstva a jejich rizicích a omezeních

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení, ke kritickému posuzování dané problematiky a vyvozených závěrů použít v praxi
- připravujeme samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé přírodní objekty, procesy i jejich vlastnosti
- učíme měřit různé vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- ověřujeme či potvrzujeme vyslovované hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování přírodních zákonitostí
- vedeme k samostatnému vyhledávání v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu
- učíme poznávat vzájemné souvislosti fyzikálního, přírodovědného, zeměpisného a chemického zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- nastolujeme modelové problémy opírající se o dřívější žákovské zkušenosti
- vedeme k rozpoznávání problémů v průběhu jejich přírodovědného vzdělávání při využití širokého spektra metod a prostředků
- vedeme je k hledání, navrhování či používání různých dalších metod, informací nebo nástrojů, které by mohly přispět k řešení daného problému
- posuzujeme řešení daného globálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému
- korigujeme chybná řešení problému
- používáme osvojené metody řešení globálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- dbáme na používání odborné terminologie
- vedeme je k výstižnému a jednoznačnému vyjadřování při popisu, interpretaci a hodnocení pozorovaných jevů a při formulaci závěrů
- učíme je pracovat s různě náročnými odbornými texty a vedeme je k jejich rozklíčování
- učíme je využívat různé informační zdroje tabulky, encyklopedie, internet atd.
- učíme vyslovovat v diskusích hypotézy o podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- učíme je vyjádřit či formulovat (jednoznačně) problém, na který narazí při svém přírodovědném vzdělávání

Kompetence občanské

- vytváříme sociálně bezpečné prostředí a podmínky pro zažití úspěchu při práci
- vytváříme heterogenní skupiny s cílem vytvořit podmínky pro spolupráci
- vytváříme podmínky pro vzájemné poskytování pomoci ve skupině
- vedeme je k respektu udržování kvalitního životního prostředí
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se žáci podíleli na řešení společného úkolu

Kompetence sociální a personální

- připravujeme modelové situace práce jednotlivce a skupiny při řešení problémů a učíme je chápat efektivnost týmové práce
- učíme je spoluvytvářet pro společnou práci
- vedeme žáky k vysvětlování a obhajování výsledků své práce před kolektivem

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci
- vedeme žáky k využívání získaných kompetencí v rozhodování se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření
- připravujeme aktivity typu samostatných či skupinových projektů
- vedeme žáky k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a reflexi své vlastní činnosti
- učíme žáky, samostatně či v kooperaci s ostatními, provádět experimenty

5.5.4.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Gp	Problémy	Problémy	rozpozná problém, analyzuje ho a navrhne možná řešení problému	rozpozná problém, vytváří na základě dostupných argumentů tvrzení k dané problematice, porovnává rozdílné názory, hodnoty a postoje a vyhodnocuje je a předkládá vlastní závěry	vysvětlí co to je problém a globální problém, uvede příklady problémů, jejich analýzu i návrhy řešení	výklad, diskuse	OSV – OR – seberegulace,a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti, dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení OSV – SR – mezilidské vztahy – respektování, pomoc OSV – SR – komunikace – cvičení pozorování, sdělování, komunikace v různých situacích OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci OSV – MR – řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti; principy soužití s minoritami; příčiny nedorozumění, konfliktů VDO – principy demokracie – demokratické způsoby řešení konfliktů VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské civilizace EV – ekosystémy – lidské sídlo – město, kulturní krajina EV – základní podmínky života – voda; ovzduší; půda; energie; přírodní zdroje EV – lidské aktivity a problémy ŽP – zemědělství, doprava, změny v krajině EV – vztah člověka k prostředí – aktuální ekologický problém
			Globální problémy	vyjmenuje některé globální problémy lidstva v minulosti, současnosti i budoucnosti	zapojí se do diskuse o globálních problémech	uvede příklady globálních problémů, doplní videopořadem	videopořady, diskuse	
		Podmínky života	Ovzduší	vysvětlí provázanost života na Zemi prostřednictvím atmosféry (koloběhy látek, počasí)	popíše koloběh kyslíku, vliv spalování fosilních paliv na atmosféru	připomene existenci koloběhů u látek a zákona zachování energie	frontální výuka, videopořady, PC	
			Voda	vysvětlí riziko nedostatku pitné vody pro lidstvo, popíše koloběh vody na Zemi	popíše koloběh vody	vysvětlí vliv zásahů člověka do koloběhu vody	frontální výuka, videopořady	
			Půda	objasní význam neznečištěné zemědělské půdy pro lidstvo	popíše možnosti znečišťování půdy, způsoby zajištění nápravy	vysvětlí způsoby znečištění půdy zemědělskou činností, těžbou nerostných surovin, ekologickými katastrofami, nastíní způsoby možné obnovy a finanční náročnost	frontální výuka, PC	
			Energie	vyjmenuje a popíše děje způsobené sluneční energií	popíše "koloběh sluneční energie" na Zemi	ukáže platnost zákona zachování energie na příkladu "sluneční energie" na Zemi, ukáže souvislosti s globálním oteplováním a extrémními jevy v počasí na Zemi	frontální výuka, skupinová práce	
				objasní historickou souvislost mezi množstvím využívané energie a životní úrovní lidstva	popíše růst spotřeby energie lidstva	ukáže na grafech historický růst spotřeby energie v přepočtu na jednoho člověka	frontální výuka, PC	
				popíše možné způsoby získávání energie pro potřeby lidstva v minulosti, současnosti i budoucnosti	nastíní možnosti získávání energie pro potřeby lidstva, orientačně porovná cenu jednotlivých forem energie	přiblíží teoretické i praktické možnosti získávání energie pro lidstvo nyní i v budoucnu	frontální výuka, PC, diskuse	
				uvede možné zdroje energie v budoucnosti	nastíní energetický průmysl po vyčerpání fosilních paliv, uvede souvislost s cenou energie	představí scénáře budoucnosti v oblasti energetiky	videopořady, PC, diskuse	
			Zánik života	nastíní možné způsoby zániku života na Zemi	uvede několik možných příčin zániku života na Zemi v současnosti či budoucnosti	představí scénáře zániku života na Zemi či celé Země pro současnost i budoucnost	videopořady, PC, diskuse	
		Činnost člověka	Doprava a životní prostředí	uvede výhody a rizika dopravy	v historickém kontextu uvede pozitivní i negativní vliv dopravy na životní úroveň a životní prostředí	představí významné obchodní cesty minulosti i současnosti	videopořady, PC, diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Gp	Činnost člověka	Půda	uvede historický pohled na zemědělskou činnost člověka	popíše jakou část povrchu Země člověk zemědělsky obhospodařuje a jakou část by mohl obhospodařovat v budoucnosti	pojedná o zemědělské půdě	PC, diskuse	OSV – viz předcházející strana EV – lidské aktivity a problémy ŽP – zemědělství, průmysl, odpady, změny v krajině EV – vztah člověka k prostředí – aktuální ekologický problém, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi MV – Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora MV – fungování a vliv médií ve společnosti – vliv na každodenní život, na postoje a chování, na politický život VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti; principy soužití s minoritami; příčiny nedorozumění, konfliktů VDO – principy demokracie – demokratické způsoby řešení konfliktů VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské civilizace MKV – kulturní diference – respektování zvláštností, základní problémy sociokulturních rozdílů MKV – lidské vztahy – rozvíjení spolupráce bez ohledu na kulturní, sociální, náboženské rozdíly; předsudky MKV – etnický původ – rovnocennost, projevy rasové nesnášenlivosti MKV – multikulturalita – současnost a budoucnost MKV – princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost každého za odstranění diskriminace a předsudků
			Průmysl a životní prostředí	uvede historický pohled na průmyslovou činnost člověka	uvede klady i zápory průmyslové revoluce	představí historický pohled na průmyslovou revoluci	PC, diskuse	
			Chemický průmysl	uvede historický pohled na chemickou činnost člověka	uvede klady i zápory chemického průmyslu	představí vznik, vývoj a vyhlídky chemického průmyslu	výklad, diskuse	
			Jaderný průmysl	uvede historický pohled na jadernou energetiku a jaderné zbraně	uvede klady i zápory jaderné energie v mírovém i válečném využití	představí vznik, vývoj a vyhlídky jaderného průmyslu	videopořady, diskuse	
			Odpady a hospodaření s nimi	uvede historický pohled na odpady lidstva	uvede přibližné množství vyprodukovaného odpadu na osobu a rok v různých částech světa	seznámí se statistickými údaji v oblasti odpadového hospodářství	PC, diskuse	
			Nerovnoměrnost života na zemi	uvede problémy spojené s nerovnoměrností života na zemi (životní úroveň, energetické zdroje, nerostné suroviny, technologie, doprava)	popíše nerovnost ve využívání energie, nerostných surovin, moderních technologií, informací	uvede statistické údaje o spotřebě energie v různých státech světa	videopořady, internet, diskuse	
			Válka jako fenomén	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	popíše významné historické válečné konflikty	shrne příčiny a průběh významných válečných konfliktů	videopořady, PC, diskuse	
				na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	uvede příklady využití nových technologií ve válečných konfliktech jako konkurenční výhodu v boji	seznámí s technologickými novinkami v některých válečných konfliktech	videopořady, diskuse	
				uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	nastíní příčiny a budoucnost mezinárodního terorismu	seznámí s příčinami vzniku terorismu, s historickým vývojem terorismu ve světě a vyhlídkami do budoucnosti v boji s terorismem	videopořady, internet, diskuse	
			Medicína	nastíní historický vývoj medicíny její výhledy do budoucnosti	nastíní vliv genetiky na život lidstva v budoucnosti	seznámí s významnými historickými milníky v oblasti medicíny, nastíní historicky významné pandemie, nastíní rizika pandemií v současnosti i budoucnosti, seznámí s historií a vyhlídkami genového inženýrství	videopořady, internet, diskuse	
			Rodina	nastíní význam a podoby rodiny v budoucnosti	nastíní možný posun významu rodiny v budoucnosti	seznámí s historickou proměnou rodiny v různých společenských zřízeních a nastíní se změnami v budoucnosti	výklad, diskuse	

5.5.5. Zeměpis

5.5.5.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Vyučovací předmět zeměpis se na naší škole vyučuje na II.stupni (6. – 9. ročník), navazuje na vyučovací předměty I.stupně prvouku a vlastivědu. Předmět úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti (chemie, fyzika a přírodopis).

Zeměpis má přírodovědný i společenský charakter, umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních, hospodářských a sociálních podmínek života lidí v blízkém okolí v regionech, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Dále umožňuje žákům orientovat se ve světě a problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika, spoluodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k životnímu prostředí.

2. Časové vymezení

6., 7., 8. a 9. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- odborná učebna fyziky, zeměpisu a přírodopisu
- odborná učebna informatiky
- výuka v přírodě
- specializovaná zařízení (muzeum, hvězdárna, planetárium, galerie, výstavní sály, knihovny...)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- rozvíjí schopnosti poznávání, smyslové vnímání, pozornosti, soustředění, zapamatování a řešení problémů
- vzájemné poznávání ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, lidská práva
- komunikační dovednosti
- dovednost odstoupit od vlastního nápadu, navazovat na druhé a rozvíjet jejich myšlení

Výchova demokratického občana
- spolupráce školy se správními orgány
- úloha občana v demokratické společnosti, základní principy a hodnoty politického systému
- volební systémy,demokratické volby, politika, obec jako základní jednotka samosprávy státu
- fungování demokracie, řešení, konflikt

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- objasňuje důsledky globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků
- dále utváří své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru – vztah k Evropě a světu, zvyky a tradice Evropy, státní a evropské symboly a kořeny, zdroje evropské civilizace

Multikulturní výchova
- zabývá se vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin, zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijící v místě školy
- právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci bez ohledu na kulturní, sociální, náboženské nebo generační příslušnosti
- vztahy mezi kulturami

Environmentální výchova
- vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí
- pochopení základních přírodních zákonitostí, souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru
- postavení člověka v přírodě, funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti

Mediální výchova
- má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti, umět zpracovat vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa z médií
- pěstuje kritický přístup ke zpravodajství
- hledá rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- umožňujeme žákům vhodně vybírat a využívat metody a formy
- vedeme žáky k vhodnému plánování, organizování a řízení vlastního času
- učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat informace
- nabízíme žákům vhodně užívat obecné termíny, znaky a symboly
- učíme žáky uvádět věci do souvislostí a vytváří si komplexnější pohled

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k vhodnému vyhledávání informací, řešení problémů a rozpoznání problému
- povzbuzujeme žáky k samostatnému řešení problémů a k volbě vhodného řešení
- umožňujeme žákům prakticky ověřovat správnost řešení problému

Kompetence komunikativní
- učíme žáky samostatně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- učíme žáky se souvisle vyjadřovat v písemném i ústním projevu
- motivujeme žáky, aby se účinně zapojovali do diskuse, obhajovali své názory a vhodně reagovali

Kompetence občanské
- vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí
- vedeme žáky k respektování našich tradic a kulturu
- nabízíme žákům se aktivně zapojovat do kulturního dění naší obce a školy
- učíme žáky pochopit základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- motivujeme žáky k respektování požadavků na životní prostředí

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině
- vedeme žáky k dodržování zásad, tolerance a základům společenského chování
- učíme žáky respektovat dobré mezilidské vztahy
- motivujeme žáky k diskusi a potřebné spolupráci s druhými

Kompetence pracovní

- učíme žáky účinně používat materiály a vybavení
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a plnění daných povinností
- motivujeme žáky využívat znalosti, zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost

5.5.5.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Z	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Komunikační geografický a kartografický jazyk, statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky, geografická média a zdroje dat	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	geografie a kartografie jako vědní obor	seznamuje s geografií a kartografií jako vědním oborem	vysvětlování, rozhovor, řešení problémů, samostatná práce, výuka podporovaná PC	MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu
					zvládá základní geografickou a kartografickou terminologii	seznamuje se základní terminologií		
					samostatně zpracovává základní geografické a kartografické informace	vede žáky k samostatnému vyhledávání a zpracovávání informací		
					orientuje se při zpracování základních dat	seznamuje žáky s medií a daty		
			Glóbus, měřítko a barevnost globusu	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	umí použít glóbus jako zmenšený model Země	seznamuje s globusem – ukázka, vysvětlujeme pojem glóbus	vysvětlování, pozorování	přesah – F
					popisuje barevnost globusu (oceány, pevniny)	objasňuje barevnost a měřítko globusu, učí pracovat s globusem		
					seznamuje se s měřítkem			
			Zeměpisná poloha (rovnoběžky, poledníky), zeměpisná síť		umí vysvětlit pojem rovnoběžka, poledník	vysvětluje pojmy rovnoběžka, poledník	vysvětlování, řešení problémů, samostatná práce	
					umí vyhledat poledníky a rovnoběžky v mapách a glóbus	při vysvětlování používá mapu, glóbus		
					umí systematicky popsat vše o polednících a rovnoběžkách	při vysvětlování používá mapu, glóbus	vysvětlování, řešení problémů, samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů a cvičení smyslového vnímání
			Určování zeměpisné polohy, zeměpisné souřadnice		umí popsat zeměpisnou síť	objasňuje složení zeměpisné sítě	inscenační, situační, řešení problémů, pozorování, vysvětlování	
					pomocí souřadnic určuje geografickou polohu	učí žáky k orientaci v mapách a globuse		
					umí určit a popsat zeměpisnou délku a šířku			
			Měřítko a obsah plánů, map		umí rozdělit mapy podle měřítka mapy	vysvětluje rozdělení map podle měřítek, k čemu slouží měřítko	vysvětlování, samostatná práce, PC, televizní výuka, napodobování	
					pracuje s měřítky mapy, přepočítává vzdálenosti	učí žáky pracovat s měřítkem		
					používá různé druhy plánů a map	pracuje s větším počtem druhu map a plánů		
					umí vysvětlit rozdíl mezi polohopisem a výškopisem	pomocí map objasňuje rozdílnost polohopisu a výškopisu		
					vyhledává potřebné informace v mapách, orientuje se v jejich obsahu a rejstříku	směřuje žáky k samostatné orientaci v nejrůznějších druzích map		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Z	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Práce s turistickou mapou, orientace map	vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	vyhledává potřebné informace v turistických mapách	seznamuje žáky s turistickými mapami	vysvětlování, pozorování, napodobování, názorně – demonstrační, dovednostně-praktická	
					orientuje se v mapě a ve vysvětlivkách	učí žáky pracovat s turistickými mapami		
					umí pracovat s měřítky, přepočítává délky podle měřítka a umí zorientovat mapu	vysvětluje přepočítávání délek pomocí měřítka a orientaci mapy		
			Vyhotovení jednotlivých náčrtů, plánů a mentálních map		vyhotovuje mentální mapy okolí školy, bydliště	předvádí ukázky mentálních map, náčrtu	vysvětlování, pozorování, napodobování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická	
					pracuje s jednoduchými značkami a vytváří legendu map	seznamuje žáky se značkami a legendami		
			Krajinná sféra a její části	hodnotí geografické objekty jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	vysvětlí pojem krajinná sféra	objasňuje pojem krajinná sféra	vysvětlování, diskusní, televizní výuka	
					orientuje se v objektech jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry	rozděluje krajinnou sféru na přírodní složky a člověkem vytvořené složky		
		Přírodní obraz Země	Vesmír, vývoj poznání vesmíru	zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	zná základní informace o vývoji vesmíru, první objevy, důkazy a poznatky	seznamuje žáky s prvním objevy a poznatky vesmíru	vysvětlování, pozorování, samostatná práce žáků,názorně-demonstrační, didaktické hry, projektová výuka, televizní výuka	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů a cvičení smyslového vnímání
					seznamuje se s prvními lety do vesmíru, umělými družicemi	seznamuje žáky s prvními lety do vesmíru		
			Sluneční soustava		objasňuje postavení Slunce ve vesmíru a popíše tělesa sluneční soustavy	pomocí pomůcek popisuje sluneční soustavu		
					charakterizuje polohu, povrch, pohyby a jednotlivé fáze Měsíce	vysvětluje pohyby a fáze Měsíce, popisuje povrch a polohu Měsíce		
					orientuje se na hvězdné obloze	vysvětluje základní orientaci na hvězdné obloze, Severka, Velký vůz		
					rozumí pojmům : planeta, hvězda, planetky, měsíce, komety , galaxie…	rozebírá jednotlivé pojmy zařazené do sluneční soustavy		
			Tvar, rozměry a pohyby Země	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život	používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti Země	objasňuje tvar Země, využívá pomůcky	vysvětlování, slovní, inscenační, samostatná práce žáků	
			Tvar, rozměry a pohyby Země	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce	pomocí názorných pomůcek vysvětluje pohyby Země	vysvětlování, slovní, inscenační, samostatná práce žáků	přesah – Př, F
					vysvětlí délku trvání dnů a nocí, střídání ročních období, jarní a podzimní rovnodennost, letní a zimní slunovrat	objasňuje důsledky při pohybu Země		PRO – Vesmír

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Z	Přírodní obraz Země	Vnitřní přírodní činitelé (zemětřesení, sopečná činnost, vrásnění, zlomy)	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	umí vymezit a popsat vnitřní činitele	rozděluje vnitřní přírodní činitele	vysvětlování, rozhovor, názorně - demonstrační, televizní výuka, PC	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů a cvičení smyslového vnímání
					umí vysvětlit pojmy: ohnisko zemětřesení, magma, láva, vrásy, zlomy	vysvětluje důležité pojmy, využívá potřebné pomůcky		
					uvádí příklady pohoří vzniklé těmito činiteli	pomocí mapy ukazuje jednotlivé typy pohoří		
			Členění zemského povrchu		umí popsat rozdíl mezi nížinou a vysočinou	vymezuje rozdílnost nížiny a vysočiny		
					vymezuje zemský povrch podle nadmořské výšky	opakuje pojem nadmořská výška (kartografie, topografie)		EV – kulturní krajina – pochopení ovlivnění přírody
					dokáže popsat povrch krajiny, roviny, pahorkatiny, vrchoviny, hornatiny a velehornatiny	vysvětluje rozdílnost povrchu krajiny		přesah – Př, F
			Litosféra	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	objasňuje stavbu zemského tělesa, dna oceánů	vysvětluje zákonitosti stavby zemského tělesa a dna oceánů	vysvětlování, pozorování, řešení problémů, názorně-demonstrační, projektová výuka, televizní výuka, PC	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů a cvičení smyslového vnímání
					posuzuje zemský povrch – reliéf jako výsledek složitého působení	objasňuje výsledky působení reliéfu – zemského povrchu		
					vysvětluje pojmy: litosféra, pevninský šelf, hlubokooceánský příkop …	vysvětluje pojmy		
			Atmosféra		s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře	seznamuje žáky se základními pojmy atmosféry		MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu
					vymezí, vyhledává na mapách různé podnebné pásy a porovnává je	pomocí map učí žáky vyhledat, porovnat a objasnit podnebné pásy		EV – základní podmínky života – ovzduší
					pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště	objasňuje a zadává samostatnou práci		přesah – Př, F
			Hydrosféra	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	seznamuje se s rozložením vody na Zemi	seznamuje žáky s hydrosférou a její rozložením na Zemi	vysvětlování, pozorování, řešení problémů, názorně-demonstrační, projektová výuka, televizní výuka, PC	EV – základní podmínky života – voda PRO – Voda
					porozumí a vyhledává na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby a vlastnosti mořské vody, vodní toky, ledovce, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže	vysvětluje základní hydrosférické pojmy		
			Pedosféra	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	popíše složení půdy, půdní typy a druhy	vysvětluje složení půdy, rozdíl mezi půdními typy a druhy	vysvětlování, pozorování, řešení problémů, názorně-demonstrační, projektová výuka, televizní výuka, PC	MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Z	Přírodní obraz Země	Pedosféra	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	rozumí pojmům : humus, eroze půdy	objasňuje pojmy		EV – základní podmínky života – půda
					vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě	vysvětluje důvody, proč chránit půdu		OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání
			Biosféra		objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce	vysvětluje závislosti bioty na zeměpisné šířce a nadmořské výšce		EV – ekosystémy – krajinná sféra přesah – Př, F
7.	Z	Regiony světa	Zeměpis světadílů – Afrika, severní Amerika, jižní Amerika, Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizace regionů světa	vyjmenuje jednotlivě světadíly a oceány na Zemi	seznamuje žáky s jednotlivými světadíly a oceány na Zemi	vysvětlování, samostatná práce žáků, skupinová práce, dovednostně – praktická, projektová výuka, televizní výuka, výuka na PC	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů a cvičení smyslového vnímání MKV – lidské vztahy – udržování vztahů s jinými lidmi, bez ohledu na kulturní, sociální a náboženské příslušnosti EV – vztah člověka k prostředí – nerovnoměrnost života na Zemi MKV – etnický původ – odlišnost lidí, národnostní menšiny, odlišné myšlení a vnímání světa
					provádí regionalizaci v jednotlivých regionech (světadílech)	regionalizuje jednotlivé regiony		
					vytyčuje společné znaky daného regionu	určuje společné znaky regionů a porovnává je		
					porovnává jednotlivé regiony			
				lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periférní zóny	vyhledává, lokalizuje na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi	seznamuje žáky s mapou světa a postupně dále s jednotlivými mapami světadílů	vysvětlování, napodobování, samostatná práce žáků, skupinová práce, názorně -demonstrační, dovednostně-praktická, projektová výuka, výuka na PC	
					vyhledává a pojmenovává vybrané modelové státy, hlavní a významná města	pomáhá žákům s orientací v mapách, seznamuje žáky se slepými mapami		
					vyhledává na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, regionech	vyhledává se žáky na mapě významné geografické pojmy, oblasti, státy, města …		
					vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech			
					dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí			
				porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotl. světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	určuje a charakterizuje zeměpisnou polohu a porovnává jejich rozlohu	seznamuje a porovnává se žáky polohu a rozlohu světadílů	vysvětlování samostatná práce žáků,skupinová práce, projektová výuka, televizní výuka, výuka na PC	
					charakterizuje členitost pobřeží, povrch, podnebí, charakter a rozmístění vodstva, biotu, přírodní zdroje, obyvatelstvo a sídla	objasňuje fyzickogeografickou a socioekonomickou sféru světadílů		
				zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	umí objasnit a posoudit aktuální politickou, hospodářskou a demografickou situaci daného regionu	seznamuje a porovnává se žáky politickou, hospodářskou a demografickou situaci v jednotlivých regionech	vysvětlování, rozhovor, diskusní,řešení problémů, samostatná práce, didaktické hry, projektová výuka, televizní výuka, výuka na PC	přesah – Př

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Z	Regiony světa	Zeměpis světadílů – Afrika, severní Amerika, jižní Amerika, Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	seznamuje se s mezinárodními organizacemi	seznamuje a objasňuje žákům smysl mezinárodních organizací	vysvětlování, rozhovor, diskusní,řešení problémů, samostatná práce, didaktické hry, projektová výuka, televizní výuka, výuka na PC	
					hodnotí aktuální stav životního prostředí v jednotlivých světadílech a místní rizikové faktory ovlivňující životní prostředí	popisuje a zdůvodňuje stav životního prostředí v jednotlivých světadílech, regionech		
8.	Z	Česká republika	Poloha, rozloha	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu	určí absolutní geografickou polohu	seznamuje žáky s polohou a rozlohou ČR a porovnává je se sousedními státy	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – dovednosti pro učení a studium
					porovná rozlohu ČR s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států			
			Přírodní poměry		popíše s pomocí obecně zeměpisných a tématických map, jak vzniká vývoj reliéfu, určí a popíše horopisné celky	pomocí mapy vymezuje horopisné celky	řešení problémů	MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu
					charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, biotu	učí žáky základním údajům o podnebí, vodstvu, půd a bioty	samostatná práce	
					zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO	vymezuje jednotky NP a CHKO a uvádíme žáky do problematiky v ČR		
			Obyvatelstvo a sídla		vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v ČR a určí jejich lokalizační faktory	vymezuje základní lokalizační faktory nejvýznamnějších sídel ČR a využívá map	výuka na PC	EV – vztah člověka k prostředí – nerovnoměrnost života na Zemi MKV – kulturní diference – základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě
					srovnává ukazatel o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva ČR se sousedními státy	vysvětluje a srovnává údaje o obyvatelstvu ČR	vysvětlování	MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu
			Hospodářství		rozlišuje a porovnává předpoklady rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit	vysvětluje rozlišnost předpokladů rozmístění hospodářských aktivit		přesah – Př, D, Čj
					hospodářství ČR charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod	popisuje jednotlivé hospodářské oblasti ČR		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Z	Česká republika	Kraje ČR	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídleních a hospodářských aktivit	lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v ČR	popisuje jednotlivé kraje ČR		
			Kraje ČR	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídleních a hospodářských aktivit	charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů	definuje nejdůležitější přírodní podmínky, hospodářství a kulturní zajímavosti daného kraje	rozhovor, pozorování, diskuse	
					porovnává hospodářskou funkci a vyspělost			
			Brno-město, naše obec – Kohoutovice	vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	zjistí historii, statistické a demografické údaje vztahující se k měst Brnu a k obci Kohoutovice	pracuje aktivně se žáky na vyhotovování nejdůležitějších údajů o Brně-městu a obci Kohoutovicích	samostatná práce, televizní výuka, výuka na PC	MKV – kulturní diference – základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě
					popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu			
					zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé ČR			
					pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu	seznamuje žáky a vyhotovuje s nimi mapu naší obce		
			Hospodářské a politické postavení v Evropě a ve světě	uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	porovnává politické a hospodářské procesy a jejich projevy a dopady ČR v Evropě	definuje politické a hospodářské procesy a jejich dopady ČR v Evropě	vysvětlování, rozhovor, diskusní, samostatná práce,výuka na PC	
					uvádí příklady zapojení do mezinárodní dělby práce obchodu	seznamuje žáky s mezinárodní dělbou práce a obchodem		
		Životní prostředí	Krajinná sféra	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady	popisuje funkci a znaky přírodních a kulturních krajin	vysvětlování, pozorování, řešení problémů, samostatná práce žáků, diskusní, televizní výuka	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – dovednosti pro učení a studium EV – ekosystémy – kulturní krajina
					posuzuje působení přírodních krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností	reprodukuje působení přírodních krajinotvorných procesů a jejich vztah mezi přírodou a lidmi		
			Ekosystémy	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů	porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj	vysvětluje pojem ekologie, trvale udržitelný rozvoj		
					provádí prostorové rozmístění ekosystémů	diskutuje o rozmístění ekosystému	vysvětlování, pozorování, řešení problémů, samostatná práce žáků, diskusní, televizní výuka	MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu EV – ekosystémy – kulturní krajina
			Složky životního prostředí	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	navrhne možná řešení problematiky životního prostředí	popisuje problematiku životního prostředí		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Z	Životní prostředí	Složky životního prostředí	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni	učí žáky zásadám ochrany přírody a životního prostředí		přesah – Př, Pč
					uvědomí si osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí	učí žáky zásadám ochrany přírody a životního prostředí	vysvětlování, rozhovor, pozorování, diskusní, televizní výuka	
		Terénní geografická výuka terénní geografická výuka	Základy orientace v terénu	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	umí pracovat s mapou a jejím obsahem	učí žáky pracovat s mapou a jejím obsahem	názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, vysvětlování, pozorování, řešení problémů, samostatná práce žáků, didaktické hry	
					orientuje se v železničním a autobusovém jízdním řádu	seznamuje žáky s vyhledáváním v jízdních řádech		
					seznamuje se s azimutem, buzolou a kompasem	seznamuje žáky s kompasem, buzolou		
			Praktické postupy v terénu	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	určuje světové strany pomocí kompasu, buzoly, pracuje s azimuty – pochodovým úhlem	učí žáky pracovat s kompasem, buzolou a azimutem		
					orientuje se podle vyznačených objektů v krajině	učí žáky orientovat se v krajině		
					určuje a odhaduje vzdálenosti			
					čte pochodové a turistické značky			
					vytváří situační náčrtky a plánky v krajině	vytváří se žáky náčrty a plánky krajiny		
			Zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	seznamuje se s výstrojí, výzbrojí, dorozumívací technikou při pohybu v přírodě (stany, přístřešky, oheň)	předvádí žákům výstroj a výzbroj potřebnou při pohybu v přírodě	názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, vysvětlování, pozorování, řešení problémů, samostatná práce žáků, didaktické hry	
					seznamuje se se zásadami pohybu, pobytu a bezpečnosti v přírodě	učí žáky základním zásadám bezpečnosti při pohybu v přírodě		
9.	Z	Regiony světa	Zeměpis světadílů – Evropa	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	umí vyjmenovat jednotlivé části Evropy	seznamuje žáky s jednotlivými částmi Evropy	vysvětlování, samostatná práce, projektová výuka, televizní výuka	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů, dovednosti pro učení
					vytyčuje a porovnává společné znaky jednotlivých částí Evropy	určuje společné znaky regionů a porovnává je		
				lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periférní zóny	vyhledává, pojmenovává a lokalizuje na mapě Evropy jednotlivé státy, hlavní významná města	seznamuje žáky s mapou Evropy a postupně dále s jednotlivými mapami států	vysvětlování, samostatná práce, projektová výuka, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, televizní výuka	EV – základní podmínky života – lidské aktivity a problémy životního prostředí – životní prostředí a ekologie
						pomáhá žákům s orientací v mapách, seznamuje žáky se slepými mapami		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Z	Regiony světa	Zeměpis světadílů – Evropa	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periférní zóny	vyhledává na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých státech Evropy	vyhledává se žáky na mapě významné geografické pojmy, oblasti, státy, města	vysvětlování, samostatná práce, projektová výuka, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, televizní výuka	
					dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí			
				porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	určuje a charakterizuje zeměpisnou polohu a porovnává rozlohu jednotlivých států Evropy	seznamuje a porovnává se žáky polohu a rozlohu jednotlivých států Evropy	vysvětlování, pozorování, televizní výuka, projektová výuka	
					charakterizuje členitost pobřeží, povrch, podnebí, charakter rozmístění vodstva, biota, přírodní zdroje, obyvatelstvo a sídla	objasňuje fyzickogeografickou a socioekonomickou sféru Evropy	vysvětlování, pozorování, televizní výuka, projektová výuka	přesah – Př
				zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	umí objasnit a posoudit aktuální politickou, hospodářskou a demografickou situaci daného regionu	seznamuje a porovnává se žáky politickou, hospodářskou a demografickou situaci v jednotlivých regionech	vysvětlování, diskusní samostatná práce, televizní výuka, didaktické hry,výuka na PC	
					seznamuje se s mezinárodními organizacemi	seznamuje a objasňuje žákům fungování mezinárodních organizací		
					hodnotí aktuální stav životního prostředí v jednotlivých světadílech a místní rizikové faktory ovlivňující životní prostředí	popisuje a zdůvodňuje stav životního prostředí v jednotlivých světadílech, regionech		
		Společenské a hospodářské prostředí	Lidé na Zemi, obyvatelstvo	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, struktur, růst, pohyby a dynamiku růstu pohybů	umí se orientovat v počtu a rozmístění lidí na Zemi	seznamuje žáky s údaji o obyvatelstvu a jeho rozmístění	vysvětlování, rozhovor, diskusní, řešení problémů	VMEGS – Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
					pracuje aktivně s tématickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu v celosvětovém měřítku	učí žáky pracovat s tématickými mapami		MV – práce v realizačním tým – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu MKV – lidské vztahy – udržování vztahů
					popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků a náboženství	popisuje a porovnává se žáky lidské rasy, národy, jazyky a náboženství	vysvětlování, diskusní, samostatná práce, řešení problémů	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Z	Společenské a hospodářské prostředí	Lidská sídla	posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel na konkrétních regionálních příkladech	objasňuje a formuluje lokalizační faktory sídel na konkrétních regionech	vysvětlování, diskusní, samostatná práce, řešení problémů	s jinými lidmi, bez ohledu na kulturní, sociální a náboženské příslušnosti
					orientuje se v údajích o rozmístění nejvýznamnějších městských aglomerací a velkoměst světa	vysvětluje žákům pojem aglomerace, rozděluje města podle velikosti		přesahy – Př, D, Čj
			Hospodářství – zemědělství a průmysl	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje, porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	charakterizuje hlavní odvětví světového hospodářství podle sektorů	rozděluje pomocí příkladů hospodářství podle sektorů	vysvětlování, diskusní, samostatná práce, řešení problémů	
					hodnotí hlavní charakter funkcí a rozmístění světového zemědělství, rybolovu, průmyslové výroby podle odvětví	definuje hlavní funkce a lokalizační faktory světového zemědělství, rybolovu a průmyslu		
					umí lokalizovat nejprůmyslovější oblasti	seznamuje žáky s nejprůmyslovějšími oblastmi a společně s žáky je vyhledává na mapách		
					určuje a vyhledává na mapách hlavní oblasti světového hospodářství			
			Politická mapa světa	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatel, hlediska svrchnosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění	posuzuje a porovnává státy podle nejdůležitějších kritérií	vysvětlování, rozhovor, diskusní, řešení problémů, samostatná práce, televizní výuka, didaktické hry, výuka na PC	
				lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	orientuje se na politické mapě	seznamuje žáky s politickou mapou světa		MKV – etnický původ – rasové nesnášenlivosti, rozpoznání a důvody vzniku přesah – Př, D, Čj
					vyhledává na politické mapě světa nově vzniklé státy	seznamuje žáky pomocí map s nově vzniklými státy		
					lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě	formuluje a objasňuje aktuální konflikty světa		
					uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení	seznamuje žáky s nejvýznamnějšími politickými, vojenskými a hospodářskými seskupení		
					vymezí globální problémy hledá jejich příčiny, diskutuje o důsledcích a hledá řešení	diskutuje a hledá se žáky řešení pro globální problémy		

5.6. Člověk a společnost

5.6.1 Dějepis

5.6.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět dějepis seznamuje žáky s historickými událostmi, osobnostmi světových, evropských a především českých dějin. Poznávají také způsob života, kulturu a chápou souvislosti nejen chronologické, ale také souvislosti mezi příčinou, průběhem historických událostí a jejich výsledkem a důsledkem. Žáci získávají celistvý a objektivní obraz historie lidstva dramatickým příběhem pomocí otázky: Proč? Nacházejí odpovědi, které jim ukáží, že historie není uzavřená minulost, nudná fakta, historické pojmy, ale cesta k pochopení problémů dnešního světa, ve kterém si budou hledat svoje místo a budoucnost. Pochopí, že tato budoucnost musí být oproštěna od rasismu, xenofobie, intolerance, extremismu, nerovnoprávnosti. Tento společenskovědní předmět může procházet všemi průřezovými tématy a nenásilně splňovat požadované kompetence projektovou metodou, ve které spojíme poznatky OSV, VO, českého jazyka, zeměpisu, ale také dovednosti výtvarné výchovy a pracovních činností.Takto poutavější, srozumitelný, zalidněný dějepis s prvky samostatné tvůrčí práce jednotlivce i skupiny žáků může vytvořit žádoucí postoje a hodnoty, například vědomí hrdosti na český národ, chránění památek naší minulosti, odsouzení násilí v dějinách. K tomuto cíli přispěje důraz na regionální dějiny, které jsou jim nejbližší.

2. Časové vymezení

6.–9. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v kmenových třídách nebo učebně dějepisu, podle potřeby v jiných prostorách školy.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- získávání praktických sociálních dovedností – vztahy mezi lidmi, lidské soužití, dovednost dobré komunikace
- rozvíjení spolupráce mezi sebou navzájem
- cvičení sebeovládání, budování dobrého vztahu k sobě samému
- seznamuje se s vnitřním životem, vztahy lidí, zásadami soužití v minulosti a hledá souvislosti a odlišnosti s dnešním životem

Výchova demokratického občana

- seznámení se s principy demokracie a demokratického rozhodování
- pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- přispívání k utváření základních hodnot – spravedlnost, tolerance, svoboda, solidarita, odpovědnost
- seznamuje se s uplatňováním demokratických principů v historii a chápe demokracii jako protiváhu diktatury
- učí se dívat na události, jevy, problémy lidí, jejich řešení z různých pohledů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objasnění vztahů a souvislostí naší země a její začlenění do Evropy
- pochopení institucí politiky a strategie Evropské unie
- objevuje kořeny lidské civilizace, které ovlivnily Evropu
- seznamuje se s kulturním dědictvím Evropy a dokáže v něm hledat zdroje pro nás
- poznává dílo, život, vliv významných evropských osobností

Multikulturní výchova

- seznamování s různými etniky a lidskými kulturami v naší společnosti
- přijímání druhého člověka jako jedince se stejnými právy
- znalost základních pojmů – kultura, etnika, diskriminace, xenofobie, rasismus
- uvědomování si sebe sama, své vlastní identity a příslušnosti k určité národnosti a kultuře
- války, konflikty v historii ukazují na nutnost udržovat toleranci, spolupráci, odbourávat předsudky a řešit konflikty

Environmentální výchova

- diskuse o aktuálních problémech životního prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- seznamuje se s vývojem vztahu člověka a přírody
- chápe změnu role spotřebitele na roli ochránce

Mediální výchova

- uvědomování si možnosti vyjádření vlastních postojů a názorů
- seznámení s úlohou médií ve společnosti
- učí se kriticky hodnotit mediálně zpracované události, jevy, konflikty
- snaží se oddělovat informace od fikce, předsudků

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- upřednostňujeme různé aktivity, vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti a k vyhledávání a třídění informací
- učíme žáky pracovat s fakty a informacemi
- učíme je plnit plánovitě zadané úkoly
- vedeme k plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivních způsobů učení a motivujeme je k další práci
- zařazujeme práci s literaturou a internetem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- umožňujeme žákům vyslovit a obhájit svůj názor
- zařazujeme projektovou práci, třídní a školní soutěže
- učíme plánovat úkoly, spolupracovat a vhodně argumentovat

Kompetence komunikativní

- motivujeme k vytvoření vlastního názoru
- zařazujeme úkoly, práce ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse
- učíme slušně se vyjadřovat
- vedeme k využití informačních a komunikačních prostředků

Kompetence občanské

- učíme žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů
- zapojujeme žáky do skupinové práce tak, aby se každý mohl svobodně vyjádřit
- podporujeme účast na třídních akcích a soutěžích
- seznamujeme s životem a kulturou, zvyky a tradicemi v jiných zemích

Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- uplatňujeme pravidla slušného a ohleduplného chování
- navozujeme situace, ve kterých se žáci mohou prosadit jako aktivní občané
- pomáháme zvolit vhodné postupy k řešení problémů

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty a skupinové práce, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně
- vedeme k pozitivnímu vztahu k učení, práci a vytváření zkušeností při volbě povolání
- vedeme k systematičnosti a odpovědnosti za plnění úkolů

5.6.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
6.	D	Člověk v dějinách	Proč poznáváme minulost, poslání historie	uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	pochopí důležitost znalosti historie pro pochopení současnosti	probouzí zájem o historii	individuální výuka	EV – základní podmínky života – voda, vzduch, půda
			Archeologie a historická literatura			předkládá historii jako dramatický příběh, neučí jen nudná fakta	vypravování, rozhovor	
			Prameny hmotné a písemné, co shromažďují různé instituce	uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	zná prameny, ze kterých poznáváme historii, chápe poslání muzeí, archívů, galerií i knihoven	pěstuje vztah k památkám světové i naší historie, pěstuje v něm vztah ke kráse a vkus	vysvětlování	přesah – Vv OSV – OR rozvoj schopností poznání – dovednost zapamatovat
			Čas v lidské historii, používání historické mapy, historická období v svět. dějinách	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	umí určit století před a n.l., vyjmenuje hlavní období historie, pozná rozdíl mezi zeměpisnou a historickou mapu	učí důležité pojmy z chronologie	práce s tabulkami, sam. práce, práce s mapou	přesah – Z
		Počátky lidské společnosti	Vědecký i náboženský výklad světa	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jaká byla jejich materiální a duchovní kultura,	dokáže charakterizovat historická období podle života, způsobu obživy, vzhledu člověka	poukazuje na souvislosti mezi přírodními podmínkami, vývojem člověka, rozvojem jeho myšlení	řešení problémů, individuální v.	přesah – Př OSV – SR poznávání lidí – práce ve skupině
			Paleolit, mezolit		umí popsat vzhled a výrobu nástrojů, lidské představy, organizaci práce, umělecké cítění	vede žáky k chápání souvislostí mezi materiálním a duchovnem	rozhovor, televizní výuka	
			Neolit	význam zemědělství a dobytkářství, řemesla a zpracování kovů,	chápe význam zemědělství, změny v organizaci rodů, zná evropská naleziště	probouzí zájem o první vynálezy, schopnosti lidí stále zdokonalovat svoje nástroje	práce s mapou, samostatná práce	přesah – Čj
			Doba bronzová, železná, umění pravěku		uvědomuje si význam objevů a využití kovů, první řemesla a techniky		popis, předvádění a pozorování	
		Počátky lidské společnosti	Pravěk v českých zemích, hlavní rasy a jazyky	příklady archeologických kultur na našem území	zná pravěká naleziště v našem regionu, ví, kde najde tyto artefakty	rozvíjí vědomí sounáležitosti našeho prostoru s Evropou a význam znalostí dějin regionu	beseda, práce s obraz.materiálem	EV – vztah člověka k prostředí – přírodní zdroje a jejich využití
		Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína)	Přírodní podmínky, zemědělství, řemesla, obchod, stručné dějiny, společnost, denní život,	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	chápe vliv vhodných přírodních podmínek na vznik prvních států, rozvrstvení obyvatelstva	pomáhá pochopit důležité pojmy	práce s textem, práce s tabulkami	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z cest přesah – Čj

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
6.	D	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína)	Přírodní podmínky, zemědělství, řemesla, obchod, stručné dějiny, společnost, denní život,	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	umí uvést společné znaky jejich hospodaření, společenského, náboženského, kulturního života	objasňuje těsné sepětí náboženství a každodenního života	beseda, rozhovor, práce s krás. lit., televizní výuka	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z cest přesah – Čj
			Politický a kulturní vývoj		rozpozná stavby, písmo, literární díla, výtvarné umění, základy věd nejstarších civilizací	učí hledat a chápat zvláštnosti ve vývoji civilizací	partnerská výuka, projektová výuka	
			Nejznámější památky zanechané nám z tohoto období	uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	dokáže ocenit přínos těchto památek pro rozvoj světové kultury, chránit toto dědictví	objasňuje přínos nejstarších států pro rozvoj kultury	skupinová výuka	VMEGS – objevujeme Evropu a svět – styl života ve světě a Evropě
		Starověké Řecko a Řím	Divadlo, architektura, literatura, písmo, zrod historie, eposy, báje	demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	oceňuje přínos helénistické kultury pro rozvoj evropské civilizace	učí hledat souvislosti, pracovat s přehledy, netem pro získání informací	kritické myšlení, práce s ilustracemi	přesah – Čj MV – tvorba med. sdělení –technické možnosti vlastního med. sdělení, PRO – nabídka cestovní kanceláře (Řecko nebo Řím)
			Olympijské hry, rozvoj duše i těla, svoboda jedince		oceňuje hodnoty, které přetrvaly dodneška	učí hledat souvislosti mezi historií a současností	rozhovor, řešení problémů	VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
			Slavní vládci, umělci a vědci antiky		chápe přínos slavných osobností a jejich odkaz pro naši civilizaci	seznamuje žáky stručně s osobnostmi antiky a jejich životem a dílem	výuka dramatem	VDO – principy demokracie – principy dem. v antice
			Vznik křesťanství, judaismus		poznává vztah mezi životem lidí a jejich náboženstvím, význam křesťanství a judaismu	vysvětluje podstatu nejstarších náboženství	projektová výuka, televizní výuka	přesah – Čj
			Státní zřízení a život v městských řeckých státech, dějiny římské říše a jejich expanzivní politika	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech vysvětlí podstatu antické demokracie	seznamuje se s běžným životem lidí, chápe společné a rozdílné znaky fungování společnosti v antických státech	předkládá žákům zajímavé informace z denního života antického člověka , přibližuje je tak dnešku	sam. práce	VDO – principy demokracie – fungování demokracie, zákony
			Státní zřízení jednotlivých řeckých městských států, střídající se formy vlády v Římě		umí jednoduše charakterizovat jednotlivá období, učí se chápat pojem demokracie	učí přemýšlet o dějinách v širších souvislostech, vychovává z žáka demokratického občana Evropy	kritické myšlení, skupinová výuka	VMEGS – objevujeme svět a Evropu – evropské krajiny

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
7.	D	Křesťanství a středověká Evropa	Nové osídlení Evropy, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu, islámské říše	popíše podstatnou změnu evropské civilizace, která nastala příchodem nových etnik, christianizaci a vznik států	popíše osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše, vysvětlí příčiny stěhování národů	objasní příčiny vzniku nové situace v Evropě, ukazuje souvislosti a rozdíly mezi antikou a počátkem středověku	vysvětlován,í práce s mapou,	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice Evropanů
				porovnává základní rysy západoevropské kulturních oblasti, byzantsko-slovanské a islámské oblasti	dokáže rozlišit charakteristické znaky pro západní kulturní oblast a pro východní, objasní základní znaky islámu	učí poznávat základní znaky kultur západních a východních a tradice islámu	vypravování, práce s textem ,práce s obrazovým materiálem,	MKV – kulturní diference – zvláštnosti různých etnik
			Velká Morava a český stát	objasní situaci Velkomoravské říše, vnitřní vývoj českého státu, postavení těchto států v evropských souvislostech	charakterizuje první státní útvary na našem území	dokládá význam prvních státních útvarů na našem území, vzbuzuje u žáků zájem o poznání našich dějin	práce s mapou, s textem, samostatná práce	
		Objevy a dobývání, počátky nové doby	Křesťanství, papežství, křížové výpravy	vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	objasní význam víry pro život středověkého člověka a postavení církve ve středověké společnosti a příčiny křížových výprav	vysvětluje úlohu víry a křesťanství ve středověkém životě, objasňuje základní znaky křesťanství a význam křížových výprav	Vysvětlování, skupinová práce, práce s mapou	přesah – ČJ
			Struktura středověké společnosti, románské a gotické umění, vzdělanost, životní styl	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	dokáže vysvětlit strukturu středověké společnosti, pozná základní znaky románského a gotického slohu	vysvětluje na příkladech hierarchii ve středověké společnosti, seznamuje žáky s prvky románského a gotického slohu s ukázkami u nás i ve světě	kritické myšlení, skupinová práce, práce s obrazovým materiálem	MV – práce v realizačním týmu – komunikace a spolupráce OSV – SR poznávání lidí – podřízení, vedení a spolupráce ve skupině PRO – Život ve středověku
			Renesance, humanismus, reformace	vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve, reakci církve na ně	určí hlavní světová střediska renesance, pozná renesanční stavby a jejich prvky, objasní pojem reformace, vysvětlí její příčiny	objasňuje souvislosti mezi renesancí a antikou, předkládá příklady renesančních děl a památek, učí hledat souvislosti mezi reformací a husitstvím	práce s info zdroji, práce s textem, skupinová práce	VMEGS – objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa VDO – občanská společnost a škola – spolupráce školy s obcí PRO – Kohoutovice
			Husitství, jeho význam a důsledky	vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	vysvětlí důvody vzniku hnutí, zná hlavní etapy Husova života	probouzí u žáků zájem o poznání husitského hnutí, jeho myšlenek a názorů	řešení problémů,	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
7.	D	Objevy a dobývání, počátky nové doby	Zámořské objevy	popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledek	na mapě světa vyznačí nejdůležitější objevné plavby	vede žáky k přemýšlení o možnostech cestování a mořeplavby v podmínkách tehdejšího života	práce s mapou, s info zdroji, skupinová práce	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy na cestách
			Český stát za vlády Habsburků	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii	seznamuje s životem v českých zemích v 16. století, popisuje politickou situaci za vlády Habsburků	partnerská výuka	OSV – SR komunikace – jasná a respektující komunikace, rozvoj kooperace
			Rozdělená Evropa, náboženské války, průběh, důsledky pro Evropu	objasní příčiny a důsledky třicetileté války a posoudí je	objasní hospodářské změny v Evropě, charakterizuje postavení čes. zemí v habs. monarchii	předkládá obraz rozdělené a znepřátelené Evropy s důsledky třicetileté. války	práce s textem, obrazy,.mapou	OSV – SR mezilidské vztahy, poznávání lidí – lidská práva jako regulativ vztahů
			Počátky absolutismu v Anglii, ve Francii, Svaté říše národa německého	na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	porovnává vývoj jednotlivých částí Evropy	vysvětluje rozdíly mezi politickými systémy této doby	frontální výuka, vysvětlování	OSV – OR rozvoj schopností poznání – cvičení pozornosti a soustředění
			Rysy světového a našeho baroka, památky, životní styl, kultura, vzdělanost	rozpozná základní rysy jednotlivých kulturních stylů, uvede jejich představitele, příklady významných kulturních památek	charakterizuje barokní kulturu, objasní životní styl spol. vrstev, pozná světové i naše barokní památky a známé osobnosti	probouzí zájem o barokní kulturu, přibližuje život různých vrstev a seznamuje se slavnými osobnostmi	skupinová práce, projektová výuka	MV – práce realizačního týmu, tvorba mediálního sdělení – utváření týmu, zábavnější principy sdělení, přesah – VV
8.	D	Moderní společnost	Válka za nezávislost v USA industrializace a její důsledky, sociální otázky, vývoj v západní Evropě, osvícenství, tereziánské a josefínské reformy	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují moderní společnost	porovnává změny v evropských státech a objasňuje vliv osvícenství na náš hospodářský, politický a kulturní vývoj	pomáhá pochopit vliv ekonomiky na politické dění, objasňuje změny u nás vyvolané osvícenstvím	vypravování	VMEGS – jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie
			Francouzská revoluce, vliv revoluce na Evropu a svět, napoleonské války, Evropa po Vídeňském kongresu	objasní souvislost mezi událostmi FR a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	objasní vliv FR na evropský vývoj a popíše uspořádání Evropy po nap. válkách	poukazuje na souvislosti mezi napoleonskou Fr. a ostatní Evropou, seznamuje s válečnými událostmi Evropy	vypravování, práce s uměleckým textem	OSV – MR hodnoty, postoje praktická etika – analýza vlastních postojů a chování lidí
			Metternichovský absolutismus, průmyslová revoluce v našich zemích, národní hnutí velkých a malých národů, etapy našeho NO	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národním hnutím vybraných evropských národů	charakterizuje národnostní boj menších národů, etapy našeho NO a úlohu známých osobností	předkládá významné etapy NO, vývoj v čes. zemích v kontextu s Evropou	rozhovor, sam. práce	přesah – ČJ
			Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů, pol život v čes zemích, průběh a výsledky revoluce 1848 v Evropě a u nás	charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	pochopí přínos revolucí v roce 1848 v Evropě se zřetelem k českým zemím	objasňuje úkoly a požadavky jednotlivých tříd , způsob řešení polit problémů v zemích stř. Evropy	hromadná výuka, práce s uměleckým textem	PRO – Revoluce, OSV – SR kooperace a kompetice – pohled na svět očima druhého MKV – princip soc. smíru a solidarity – otázky lidských práv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
8.	D	Moderní společnost	Představitelé našeho politického života, politické proudy – liberalismus, nacionalismus, konzervatismus, socialismus, demokratismus	na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	charakterizuje vývoj v padesátých a šedesátých letech u nás a objasní některé důležité politické směry s jejich představiteli ve světě	přibližuje základní program vznikajících polit. proudů a stran	vysvětlování, diferencovaná výuka, řešení problémů	VDO – občan, občanská společnost a stát – základní principy a hodnoty dem. systému
			Vznik R-U, občanská válka v USA, průmyslová revoluce v Evropě, imperialismus, kolonialismus,kulturní rozrůzněnost, věda, umění, vzdělání, životní styl	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla	pochopí přínos průmyslové revoluce u nás i v Evropě , formování moderní občanské společnosti , postavení českých zemí v R-U, politický vývoj západní Evropy	předkládá žákům politickou, ekonomickou, kulturní mapu světa konce 19. století s nebezpečím konfliktů, ale také bohatostí kultury	práce s textem, sam. práce,	přesah – ČJ
			Konflikty mezi velmocemi, Balkánské války, Trojspolek, Trojdohoda, Britské impérium, koloniální války, mezinárodní vztahy	charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	objasní příčiny vzniku ohnisek napětí v Evropě, charakterizuje změny v ekonomice a politice ve světě, napětí v koloniích	vysvětluje ekonom.pol. situaci velmocí Evropy, charakterizuje příčiny jejich konfliktů a objasňuje složité vztahy a ambice těchto zemí	vysvětlování, práce s mapou	MKV – etnický původ – rovnocennost všech kultur a jejich odlišnost
			První svět. válka, její politické, sociální a kulturní důsledky	na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	popíše příčiny, průběh a výsledky války a postavení českého národa během ní	předkládá obraz bojujícího světa s důsledky války	práce s mapou, televizní výuka	OSV – SR mezilidské vztahy – respekt, podpora, pomoc x lež, agrese, konflikt
9.	D	Moderní doba	Poválečné uspořádání světa, vznik ČSR, jeho ekonomický, politický a sociální vývoj a problémy	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	charakterizuje vývoj v ČSR, v Evropě, ve světě	učí rozpoznat přínos nově vzniklých dem. států a jejich poválečný život	výklad, vysvětlování	VDO – formy participace občanů v pol. životě – volební systémy a dem. volby
			Komunismus, fašismus, nacismus, ekonomická, politická situace v evropských státech	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	chápe příčiny a výsledky boje demokratických sil proti totalitním režimům	pomáhá pochopit nebezpečí všech totalitních systémů ve všech souvislostech	televizní výuka, rozhovor	VDO – principy dem. jako formy vlády a způsob rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury MV – tvorba mediálního sdělení – kombinace různých výrazových prostředků PRO – Válka a mír

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
9.	D	Moderní doba	Nástup nacismu, rasismu, antisemitismu v evropských státech druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích za války	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	dokáže vysvětlit nebezpečí těchto ismů, průběh druhé světové války	objasňuje nepřijatelnost těchto ideologií pro lidstvo	samostatná práce, referáty, diskuse	MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy bez ohledu na kulturní, soc., náb. příslušnost, OSV – MR hodnoty, praktická etika – spravedlnost, nemorální chování PRO – Válka a mír
			30. léta v ČSR, mezinárodně politická a hospodářská situace, důsledky pro ČSR	zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	porovnává vývoj v Evropě s vývojem v ČSR po válce	seznamuje s vnitřním životem v ČSR a jeho zapojení do Evropy	vysvětlování, sam. práce	
		Rozdělený a integrující se svět	Politické, mocenské a ekonomické důsledky války, studená válka, ČSR od Února 1948 do roku 1989	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků	chápe příčiny, průběh a důsledky studené války, charakterizuje hlavní etapy vývoje v ČSR	vysvětlí rozpory mezi supervelmocemi po válce a vývoj u nás v kontextu s jejich nepřátelstvím	vypravování, pozorování	VMEGS – objevujeme Evropu a svět – státní a evropské symboly
			Politické, hospodářské, ideolog. soupeření supervelmocí	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	charakterizuje důvody soupeření zemí Západu s Východem	objasní důvody vzniku těsné spolupráce západních států	frontální výuka, sam. práce s textem, mapou	VDO – formy participace občanů v pol. životě – různá hnutí a organizace
			Rozpad koloniálního systému	posoudí postavení rozvojových zemí	chápe postavení zemí třetího světa	přibližuje problémy v rozvojových zemích ve vztahu k supervelmocím	řešení problémů	VMEGS – svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích, MKV – lidské vztahy – předsudky a vžité stereotypy OSV – MR – řešení problémů – problematika lidských vztahů
			Věda, technika, umění ve druhé polovině 20. století, problémy současnosti	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	charakterizuje základní globální problémy lidstva a jejich možná řešení	vede žáky k ochraně živ. prostředí, zajištění míru, bezpečnosti, lidských práv, výživy a vzdělání	projektové vyučování, skupinová práce	EV – lidské aktivity a problémy živ. prostředí – ochrana přírody a památek, vztah člověka k prostředí – ekologické vědomí, MKV – princip sociálního smíru a solidarity – nekonfliktní život v multikulturní společnosti

5.6.2. Výchova k občanství

5.6.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v životě, na sebepoznávání a poznávání osobnosti, seznamuje žáky se vztahy v rodině, s životem členů rodiny, učí respektovat mravní principy a hodnoty, pravidla společenského soužití a chování, respektovat názory druhých, přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, motivuje je k aktivnímu životu ve společnosti.

Předmět výchova k občanství nabízí poznání kvalit lidského života a mezilidské vztahů, učí žáky vážit si kladných lidských vlastností, rozvíjet a dodržovat zásady hospodárnosti, orientovat se na trhu práce v souvislosti s volbou povolání. Předmět se zabývá státními a právními otázkami v naší zemi, objasňuje žákům politické dění, funkce státních orgánů a institucí. Vysvětluje výhody demokratického způsobu řízení státu, smysl voleb, uplatňovat svá práva a svobody a provádět jednoduché právní úkony.

Předmět vychovává žáky v duchu tolerance, úcty k národům a odlišným rasám a porozumění základním lidským právům a jejich uplatňování v životě.

2. Časové vymezení

6.–9. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- kmenové třídy
- kinosál
- čajovna

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- získávání praktických sociálních dovedností – vztahy mezi lidmi, lidské soužití, dovednost dobré komunikace
- rozvíjení spolupráce mezi sebou navzájem
- cvičení sebeovládání, budování dobrého vztahu k sobě samému

Výchova demokratického občana
- seznámení se s principy demokracie a demokratického rozhodování
- pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- přispívání k utváření základních hodnot – spravedlnost, tolerance, svoboda, solidarita, odpovědnost

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
- objasnění vztahů a souvislostí naší země a její začlenění do Evropy
- pochopení institucí politiky a strategie Evropské unie

Multikulturní výchova
- seznamování s různými etniky a lidskými kulturami v naší společnosti
- přijímání druhého člověka jako jedince se stejnými právy
- znalost základních pojmů – kultura, etnika, diskriminace, xenofobie, rasismus
- uvědomování si sebe sama, své vlastní identity a příslušnosti k určité národnosti a kultuře

Environmentální výchova
- diskuse o aktuálních problémech životního prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

Mediální výchova
- uvědomování si možnosti vyjádření vlastních postojů a názorů
- seznámení s úlohou médií ve společnosti

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- upřednostňujeme různé aktivity, vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti a k vyhledávání a třídění informací
- učíme žáky pracovat s fakty a informacemi
- učíme je plnit plánovitě zadané úkoly
- vedeme k plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivních způsobů učení a motivujeme je k další práci
- zařazujeme práci s literaturou a internetem

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- umožňujeme žákům vyslovit a obhájit svůj názor
- zařazujeme projektovou práci, třídní a školní soutěže
- učíme plánovat úkoly, spolupracovat a vhodně argumentovat

Kompetence komunikativní
- motivujeme k vytvoření vlastního názoru
- zařazujeme úkoly, práce ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse
- učíme slušně se vyjadřovat
- vedeme k využití informačních a komunikačních prostředků

Kompetence občanské
- učíme žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů
- zapojujeme žáky do skupinové práce tak, aby se každý mohl svobodně vyjádřit
- podporujeme účast na třídních akcích a soutěžích
- seznamujeme s životem a kulturou, zvyky a tradicemi v jiných zemích

Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- uplatňujeme pravidla slušného a ohleduplného chování
- navozujeme situace, ve kterých se žáci mohou prosadit jako aktivní občané
- pomáháme zvolit vhodné postupy k řešení problémů

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty a skupinové práce, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně
- vedeme k pozitivnímu vztahu k učení, práci a vytváření zkušeností při volbě povolání
- vedeme k systematičnosti a odpovědnosti za plnění úkolů

5.6.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Vo	Člověk ve společnosti	Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole i mimo ni	pochopí důležitost vzdělání a výchovy, pravidla a normy společného soužití	probudí zájem žáků o vzdělávání a pomáhá objasňovat důležitost pravidel a norem ve škole	diskuze rozhovor skupinová práce hry	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje názory, hodnoty a postoje, OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů, VDO – občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství MKV – lidské vztahy – práva všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem
			Naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání, rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu, zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	chápe význam vlasti a vlastenectví, seznamuje se se státními svátky v ČR, oceňuje významné osobnosti seznámí se s památnými místy a významnými tradicemi naší země	vzbudí zájem o poznávání naší vlasti, rozvíjí vědomosti, pomáhá pochopit důležité pojmy související s tématem	diskuze rozhovor skupinová práce	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje názory, hodnoty a postoje OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů, VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti, úloha občana v demokratické společnosti MKV – lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem
			Naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v obci, kraji a vlasti	chápe význam důležitých institucí, seznamuje se s památkami v našem městě a se životem významných osobností našeho města	prohlubuje vědomosti o životě v Brně, vzbudí zájem žáků o ochranu památek, snaží se vštěpovat tradice	diskuze besedy rozhovor skupinová práce	PRO – Naše obec Kohoutovice, OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje názory, hodnoty a postoje VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti, úloha občana v demokratické společnosti, formy participace – obec jako základní jednotka samosprávy EV – vztah člověka k prostředí, naše obec MV – PČ – práce v realizačním týmu – komunikace a spolupráce v týmu
6.	Vo	Člověk ve společnosti	Kulturní život – historie, rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají, kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	chápe rozmanitost kulturních projevů, seznamuje se s kulturními hodnotami, tradicemi a významem masmédií pro život	prohlubuje povědomí o kultuře a významu kulturního života	diskuze rozhovor skupinová práce práce s informačními zdroji	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Vo	Člověk ve společnosti	Lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti, moje práva	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi	vnímá důležitost lidské snášenlivosti a tolerance, chápe rozdíly mezi lidmi, postavení muže a ženy ve společnosti	pomáhá pochopit a zvnitřnit důležité pojmy, rozvíjí vědomosti žáků o lidské solidaritě	diskuze besedy rozhovor skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, princip smíru a solidarity – nekonfliktní život ve společnosti
7.	Vo	Člověk jako jedinec	Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál	objasní, jak může realističtější poznávání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	má jasnější představu o svém osobním potenciálu, dokáže rozpoznat a potlačit špatné projevy chování ve společnosti	prohlubuje povědomí žáků o osobnosti člověka, motivuje k bližšímu zkoumání vlastní osobnosti	diskuze rozhovor skupinová práce hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – SR – mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů, VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem, princip smíru a solidarity – nekonfliktní život
7.	Vo	Člověk jako jedinec, osobnostní a sociální rozvoj	Vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí, sebepoznávání a sebepojetí, zdravé a vyrovnané sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace činnosti a chování, sebereflexe, sebekontrola, sebeovládání, zvládání problémových situací,	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek, rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, předchází stresovým situacím	uvědomuje si rozdíl mezi vnímáním a prožíváním reality, má ujasněn systém osobních morálních hodnot, dokáže rozpoznat kladné a záporné charakterové vlastnosti u sebe a u druhých chápe pozitivní vztahy mezi lidmi, asertivitu, nutnost seberegulace, sebekontroly, pozitivní řešení problémových situací, dokáže vést dialog a naslouchat	vede k ujasnění hodnotového žebříčku žáků a bližšího pochopení jednotlivých hodnot, rozvíjí schopnost reálného sebehodnocení a snaží se odbourávat stereotypy v posuzování lidí poukazuje na pozitivní chování, umění naslouchat, chovat se asertivně a zodpovědně	prvky dramatické výchovy testy hodnotové orientace diskuze besedy	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních a cizích postojů OSV – SR – mezilidské vztahy –péče o dobré vztahy, komunikace – asertivní komunikace, otevřená a pozitivní komunikace, kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro komunikaci. VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti, úloha občana v demokratické společnosti MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, kulturní diference – jedinečnost každého člověka, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem, princip smíru a solidarity – nekonfliktní život

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
			prosociální chování, psychohygiena, zvládání stresu, hledání pomoci při problémech, empatie, naslouchání, dialog, asertivita, dopad vlastního chování					
7.	Vo	Člověk jako jedinec, osobnostní a sociální rozvoj	Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	přiměřeně svému věku má ucelenější realistickou představu o vlastní životní perspektivě, chápe význam vůle a osobní kázně při seberozvoji	pomáhá žákům ujasnit si životní cíle a plány, upozorňuje na význam motivace i osobní kázně pro seberozvoj	diskuze besedy rozhovor skupinová práce	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy, kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem, princip smíru a solidarity – nekonfliktní život
7.	Vo	Člověk ve společnosti, vztahy mezi lidmi a formy soužití	Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti Vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství, rodina	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem, objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám, zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje, respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, vysvětlí role členů komunity a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví	dokáže na odpovídající věkové úrovni komunikovat a řešit konflikty a různé vztahy, respektuje odlišné názory lidí, chápe mezilidské vztahy, význam přátelství, uvědomuje si nutnost dobrých vztahů v rodině i partnerských vztahů	vede žáky k respektu odlišných názorů a prohlubuje kladné mezilidské vztahy, objasňuje dobré vztahy mezi lidmi, význam přátelských vztahů, rodičovství a rodiny	diskuze rozhovor skupinová práce besedy	PRO – Člověk v historii a současnosti OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, kulturní diference – jedinečnost každého člověka, princip smíru a solidarity – aktivní spolupodílení na přetváření společnosti

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Vo	Člověk ve společnosti	Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti, uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	chápe význam mravnosti a morálky, váží si svobody, chápe pravidla společenského chování a význam spolupráce mezi lidmi	objasňuje pojmy, upevňuje a objasňuje význam svobody, spolupráce a důvěry	diskuze rozhovor skupinová práce	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy VDO – občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti MKV – lidské vztahy – vztahy mezi kulturami, kulturní diference – respektování zvláštností různých etnik, princip smíru a solidarity – otázka lidských práv, základní dokumenty VMEGS – objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa
8.	Vo	Stát a hospodářství	Majetek, vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví včetně duševního vlastnictví, způsoby jejich ochrany, uvede příklady, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	dokáže odlišit různé formy vlastnictví, dbá na dodržování ochrany vlastnictví, naučí se zacházet se svým majetkem i majetkem druhých a penězi	vede k pochopení forem vlastnictví a k hospodaření s penězi a majetkem	diskuze rozhovor skupinová práce hry	OSV – OR – seberegulace a sebeorgnizace – stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení OSV – SR – komunikace – otevřená a pozitivní komunikace, kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací konkurence OSV – MR – hodnoty, postoje, praktické etika – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích VDO – občanská společnost a stát – člověk jako člen společnosti
8.	Vo	Stát a hospodářství	Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení; hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet, státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní Banky a jejich služby, aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům ~~v~~ při hospodaření s penězi, rozlišuje ze kterých zdrojů přicházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků od státu, uvede a porovná způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu, na příkladech ukáže nástroje hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení, vysvětlí,	přiměřeně věku dokáže nakládat s penězi a rozmyslet rozpočet rodiny, chápe nutnost výdajů státu, uvědomí si funkci a význam bank, platebních a debetních karet, úroků a různých druhů pojištění	objasňuje zásady hospodárnosti, pojem výdaje státu, funkci a význam bank, úroků, význam různých druhů pojištění pro občany	diskuze rozhovor skupinová práce	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
				jakou funkci plní banky, ~~a~~ jaké služby občanům nabízejí, význam úroku placeného a přijatého, uvede druhy pojištění a navrhne, kdy je využít				
8.	Vo	Stát a hospodářství	Výroba, obchod, služby, jejich funkce a návaznost Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání	rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisků a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	chápe vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny, porovnává vztah výroby, obchodu a služeb pochopí podstatu fungování trhu, vztah nabídky a poptávky, pojem DPH a inflace	objasní vztahy výroba, obchod, využití služeb pro občany objasní podstatu a fungování trhu, vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny, pojmy DPH a inflace	diskuze besedy skupinová práce	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti
8.	Vo	Stát a právo	Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, vyloží smysl voleb do zastupitelstev, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	pochopí znaky, typy a formy státu, pochopí význam státního občanství a Ústavy ČR, LZPS seznámí se se složkami státní moci	vysvětluje význam Ústavy ČR, LZPS, složek státní moci a důležitost státních orgánů a institucí a nutnost obrany státu	besedy diskuze práce s informačními zdroji	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – dovednosti vlastních i cizích postojů a hodnot VDO – občan, občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti, principy demokracie a formy participace občanů v politickém životě – obec jako základní jednotka státu MKV – princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv, základní dokumenty
8.	Vo	Stát a právo	Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	respektuje funkci orgánů a institucí státní správy a samosprávy a plnění jejich úkolů	seznamuje žáky s orgány a institucemi státní správy a samosprávy a jejich činnostmi	diskuze	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – dovednosti vlastních i cizích postojů a hodnot VDO – občan, občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti, principy demokracie a formy participace občanů v politickém životě – obec jako základní jednotka státu MKV – princip sociálního smíru a solidarity – aktivní spolupodílení na přetváření společnosti

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Vo	Stát a právo	Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	dokáže pochopit znaky demokratického rozhodování a řízení státu a účel voleb do zastupitelstev	objasňuje pojmy a možnost zúčastnit se voleb do zastupitelstev	diskuze	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání VDO – občan, občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti, principy demokracie a formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby MKV – princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv MV – RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hodnotící prvky ve sdělení
8.	Vo	Stát a právo	Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	respektuje základní lidská práva a práva dítěte, seznamuje se s dokumenty o lidských právech, odsuzuje poškozování lidských práv	prohlubuje znalosti o lidských právech a dbá na jejich uplatňování, pomáhá rozpoznat porušování lidských práv	diskuze besedy	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání VDO – občan, občanská společnost a stát – základní principy a hodnoty demokratického a politického systému, principy demokracie a formy participace občanů v politickém životě – společenské organizace a hnutí MKV – princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv, etnický původ – základní informace o etnických a kulturních skupinách
9.	Vo	Stát a právo	Právní řád ČR význam funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování předpisů	rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů, provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy, objasní význam právní úpravy důležitých vztahů	pochopí význam a smysl právního řádu, úlohu soudů, právních předpisů a jejich uplatnění v životě	pomáhá pochopit důležitost právního řádu, funkci soudů a orgánů právní ochrany	diskuze rozhovor skupinová práce práce s informačními zdroji	VDO – občan, občanská společnost a stát – základní principy hodnoty demokratického politického systému, principy demokracie – fungování demokracie VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – naše vlast a Evropa z hlediska práva, objevujeme Evropu a svět – právní podvědomí Evropanů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje MKV – lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
9.	Vo	Stát a právo	Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	vnímá důležitost postihování protiprávního jednání a odpovědnost za spáchané trestné činy, pochopí negativa korupce	vede žáky k dodržování zákonů a pomáhá chápat a spravedlivě posuzovat trestné činy a poukazovat na korupci ve státě	besedy diskuse práce s informačními zdroji	VDO – občan, občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti, principy demokracie – fungování demokracie VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – naše vlast a Evropa z hlediska práva, objevujeme Evropu a svět – právní podvědomí Evropanů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Vo	Stát a právo	Právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele, styk s úřady	provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci, přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele, objasní význam – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	dokáže provádět jednoduché právní úkony na úřadech, chápe význam právních vztahů, orientovat se v prodeji, nakupování, pochopit pracovněprávní vztahy a využívat práva spotřebitele.	vede žáky k samostatnosti řešit jednoduché právní úkony v každodenním životě, objasní pojmy prodej, koupě, pracovní poměr, práva spotřebitele	skupinová práce hry diskuse	MKV – lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
9.	Vo	Mezinárodní vztahy, globální svět	Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	vnímá roli ČR v Evropě, význam a výhody EU pro ČR, pochopí nutnost začlenění ČR do EU a pochopí pozitiva pro občany ČR	prohlubuje vědomosti o EU a významu evropské spolupráce a integrace	beseda práce s informačními zdroji	MKV – lidské vztahy – právo všech lidí podílet se na spolupráci, etnický původ – odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem, princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv, základní dokumenty MV – RČ – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce VDO – princip demokracie –demokratické způsoby řešení konfliktů VMEGS – jsme Evropané – Evropská integrace, mezinárodní organizace
			Mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	seznamuje se s nutností mezinárodní spolupráce, chápe její význam pro bezpečnost ČR, pochopí nutnost obrany státu i zahraničních misí	prohlubuje u žáků nutnost pomoci ČR jiným zemím, vede k důležitosti bezpečnosti země a vzájemné spolupráci a solidarity mezi státy	beseda práce s informačními zdroji	PRO – EU MKV – lidské vztahy – právo všech lidí podílet se na spolupráci, etnický původ – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa, multikulturalita – multikulturalita současného světa, princip sociálního smíru a solidarity – nekonfliktní život v multikulturní společnosti VDO – princip demokracie – demokratické způsoby řešení konfliktů VMEGS – jsme Evropané – mezinárodní organizace
9.	Vo	Globalizace	Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	dokáže posoudit význam globalizace, rozpoznat současné globální problémy a jiné problémy světa, odsoudit terorismus a pochopit nutnost obrany státu	pomáhá pochopit problém globalizace a terorismu a vede k odmítnutí terorismu, objasňuje, jak občan může pomoci při řešení globálních problémů	beseda práce s informačními zdroji	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání OSV – SR – mezilidské vztahy – lidská práva jako regulativ vztahů OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot, VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti, VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě, MKV – multikulturalita – multikulturalita
				uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva				

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
				objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu, uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru				současného světa, etnický původ – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa MV – RČ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hodnotící prvky ve sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

5.7. Umění a kultura

5.7.1. Hudební výchova

5.7.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět hudební výchova je na naší škole zařazen do všech ročníků jako povinný předmět. Obsahem předmětu je naplňování výstupů stanovených RVP pro základní vzdělávání a výstupů průřezových témat. Hudba jako taková představuje jeden z prostředků komunikace, všechny hudební činnosti se v ní vzájemně propojují a rozvíjejí celkovou osobnost žáka.

Hudební výchova je rozčleněna do čtyř oblastí:

Vokální činnosti – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu
Instrumentální činnosti – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
Hudebně pohybové činnosti – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
Poslechové činnosti – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a dalších různých podob hudby

Cílem hudební výchovy na naší škole je:

- probudit v dětech zájem a hudbu a o dění, které se hudby více či méně dotýká
- motivovat děti k tomu, aby rády zpívaly
- vést děti k tomu, aby se nestyděly za svůj byť nedokonalý zpěv a nekritizovaly necitlivě zpěv ostatních
- rozvíjet pohybové dovednosti žáků
- naučit děti orientovat se v dějinách hudby
- naučit děti orientovat se v oblasti soudobé hudby
- učit děti toleranci ke vkusu jiného člověka, učit umění argumentovat – to se mi líbí/nelíbí protože…
- učinit z dětí pozorné a vnímavé diváky divadelních a hudebních produkcí

Žáci a vyučující mohou využívat audiovizuální techniku, různé hudební nástroje, včetně sady ymetrick nástrojů, zpěvníky, odbornou literaturu a jiné pomůcky.
Dalšími organizačními formami jsou návštěvy koncertů, divadel, Manéž, Divadelní týden, Vánoční radovánky a mimoškolní aktivita v podobě pěveckého kroužku.

Specifika předmětu Hv pro 1. stupeň

Nejdůležitějším cílem na 1. stupni je:

- pomocí hudebních her a rytmických cvičení získat u žáků první představu o rytmu, žáci by se měli naučit reagovat pohybem na znějící hudbu, pomocí rytmicko-deklamačních cvičení chceme u žáků rozvíjet smysl pro rytmus
- naučit žáky správně používat hlas
- rozvíjet hlasovou hygienu pomocí dechových cvičení
- seznámit žáky s jednoduchými hudebními nástroji
- rozvoj zpěvu na základě vlastních dispozic jednotlivých žáků
- seznámit žáky s hudebně výrazovými prostředky
- seznámit žáky s jednoduchou grafickou podobou hudby
- rozvíjet u žáků harmonicko melodické cítění, fantazii, představivost

Snažíme se obohatit repertoár žáků o písně nejrůznějších žánrů, přičemž u nich navazujeme na zkušenosti z MŠ. Pěstujeme u dětí pozitivní vztah k hudbě.

Specifika pro 2. stupeň

Na druhém stupni navazujeme na učivo z 1. stupně.
Cílem hudební výchovy na 2. stupni je:

- rozvoj práce s hlasem – snažíme se u dětí rozšiřovat hlasový rozsah, učíme základům hlasové hygieny a péče o hlas, pomáháme dětem zvládnout bez následků na hlase období puberty, kdy dochází k mutaci hlasu
- práce s rytmem, rozvoj rytmického cítění, práce s ymetric instrumentářem
- naučit děti pohybem reagovat na znějící hudbu, dále také základní taneční kroky
- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti
- orientace v notovém záznamu melodie – především se snažíme, aby se žáci orientovali v notách a dynamických značkách
- orientace v hudebních stylech a žánrech minulosti a současnosti – snažíme se o to, aby žáci dokázali poznat nejrůznější hudební období, skladatele a jejich skladby
- seznámení s hudební kulturou nejrůznějších národů
- získání základního vhledu do hudební kultury, vnímání hudby, schopnost hovořit při poslechu hudby o svých pocitech
- základní vhled žáků do vztahu hudby k ostatních druhům umění

2. Časové vymezení

1.–9.ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách

- odborná učebna hudební výchovy
- kmenové učebny
- kinosál
- specializovaná zařízení (knihovna, divadlo…)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, schopnosti zapamatování
- sebepoznání, sebepojetí – hudba jako zdroj informací o mně, mých schopnostech, hodnotách, postojích
- kreativita – originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost, vnímavost, nápady
- poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve třídě, hledání odlišností
- mezilidské vztahy
- komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč skutků, prožitků, cvičení naslouchání

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa s svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů
- objevujeme Evropu a svět – hudba naší vlasti ve vztahu k evropskému historickému vývoji, znalost našich a evropských státních symbolů (státní hymna)
- jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a vzbuzení zájmu žáků o osobnostní vzory

Multikulturní výchova

- kulturní diferenciace – jedinečnost každého člověka, jeho individuální zvláštnosti, poznávání vlastního kulturního zakotvení
- multikulturalita – naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem
- lidské vztahy – udržování tolerantních vztahů a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní nebo náboženské odlišnosti, vztahy mezi kulturami
- etnický původ – základní informace o různých etnických skupinách žijících v české a evropské společnosti

Environmentální výchova

- vztah člověka k přírodě – příroda a kultura obce a její ochrana

Mediální výchova

- vnímání autora mediálního sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení
- kritické myšlení a vnímání mediálního sdělení – pěstování kritického přístupu k různým typů prezentací, rozlišování bulvárních prvků

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků zájem o hudbu, podporujeme je ve vyhledávání informací o hudbě
- seznamujeme žáky s užívanými termíny, znaky, symboly
- propojujeme získané poznatky a poznatky různých vzdělávacích oblastí
- vytváříme komplexnější pohled na nejrůznější společenské a kulturní jevy
- učíme srovnávat, kriticky posuzovat vlastní výsledky
- ukazujeme cestu pro využití vlastních výsledků v budoucnosti
- učíme umění posoudit vlastní pokrok, úspěch, neúspěch
- vedeme k vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu
- rozvíjíme tvořivost žáků osvojováním různých hudebních technik
- zprostředkováváme pohled na umění jako na způsob poznávání světa

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni vytvořit si názor na to, co je vkusné, nevkusné, aby dokázali odlišit kýč od kvalitní hudby
- vedeme k vyhledávání vazeb mezi jednotlivými žánry na základě podobností a odlišností
- podporujeme využívání získaných vědomostí, dovedností a zkušeností
- vedeme ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k umění poslouchat a naslouchat, udržovat pozorné ticho, nezasahovat do projevu druhého
- vedeme k tomu, aby přistupovali k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali reprodukovat vlastními slovy své pocity, učíme vhodným způsobem argumentovat a prezentovat jejich názory
- dbáme na pečlivou výslovnost při zpěvu
- rozvíjíme hlasovou kulturu, učíme práci s dechem

Kompetence občanské

- učíme žáky kultuře projevu, neskákat druhým lidem do řeči, zdokonalujeme umění naslouchat
- budujeme v žácích pozitivní vztah k uměleckým dílům, k tradicím a kulturně-historickému dědictví
- seznamujeme žáky s pojmem vlastenectví, vlast, učíme o významných osobnostech národa
- učíme respektovat kulturní hudební odlišnosti v rámci vlasti i celé Evropy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali zhodnotit kulturní akci, uměli si vybrat z nabídky kulturních akcí
- podporujeme individuální zájem žáků o kulturní dění

Kompetence sociální a personální

- učíme spolupracovat ve skupině
- vytváříme u žáka pozitivní představu o sobě samém – žák si je vědom vlastních předností a nedostatků
- podporujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- předkládáme dostatečné množství podnětů pro vytváření potřeby pohybovat se v oblasti umění
- poskytujeme prostor pro osobité hudební projevy žáků
- vedeme k vzájemnému naslouchání

Kompetence pracovní

- osvojujeme hudební techniky a hru na nejrůznější hudební nástroje
- učíme využít znalosti získané na ZŠ pro svůj vlastní rozvoj
- osvojujeme manipulaci s různými typy hudebních nástrojů, šetrné zacházení s nimi

5.7.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.–3.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky v jednohlase	správně dýchá a drží tělo	dbá na správné držení těla a na správné dýchání	slovní metody	MKV – lidské vztahy – tolerance, umět vžít se do role druhého
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	provádí hlasová a dechová cvičení	praktické metody	EV – vztah člověka k prostředí – příroda a kultura obce a její ochrana
						rozvíjí zájem o zpěv, podporujeme sebemenší pokroky	názorné metody	OSV – SR –komunikace – řeč zvuků, cvičení aktivního naslouchání
					tvoří správně tón	dbá na správné tvoření tónu	demonstrace	
		Vokální činnosti spojené s rytmikou	Hudební rytmus	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	dokáže vytleskat rytmus říkadel, písní	rytmizuje pomocí hry na tělo – tleskáním, luskáním	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování
			Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace, hudební hry, hudební doprovod				praktické metody	
					rozlišuje změnu rytmu	rozvíjí rytmické cítění deklamací	názorné metody	
						rozvíjí rytmické cítění pomocí hudebních her	didaktické hry	
		Instrumentální činnosti	Hra na hudební nástroj	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	dokáže zacházet s jednoduchými hudebními nástroji	seznamuje žáky s hudebními nástroji	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování
					umí doplnit zpěv jednoduchou hrou na hudební nástroje	učí žáky správně zacházet s nástroji	praktické metody	
							didaktické hry	
		Hudebně pohybové činnosti	Pohybový doprovod znějící hudby	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	zvládá jednoduché taneční hry a jednoduché tance	rozvíjí smysl pro rytmus, tempo, melodii, pohyb	názorné metody	MKV – lidské vztahy – tolerance, rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
						vede ke správnému držení těla	didaktické hry	přesah – TV
			Pohybové vyjádření hudby a reakce na Změny v proudu znějící hudby		dokáže propojit taneční hru a zpěv	učí spolupracovat ve skupině	taneční hry, praktické metody	přesah – Vánoční radovánky
					dokáže pohybově improvizovat a využívat taneční kroky			přesah – Divadelní týden
			Orientace v prostoru		dokáže si pamětně uchovat a reprodukovat naučený pohyb	rozvíjí schopnost zapamatování, pozornost, soustředění, kreativitu		
						učí žáky pohybu v prostoru a rozvíjí prostorové vidění		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.–3.	Hv	Poslechové činnosti	Kvality tónů, vztahy mezi tóny	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	dokáže odlišit tón od zvuku a souzvuku tónů	na příkladech učí žáky odlišit tón, zvuk a souzvuk tónů	intonační cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
			Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem		pozná tón od souzvuku tónů		hlasová cvičení	
					rozlišuje tón podle délky, síly, barvy, výšky	na příkladech učí žáky rozlišovat hudební výrazové prostředky	audiovizuální metody	
					umí zaznamenat změnu melodie, tempa, pohyb melodie – vzestupná, sestupná			
					umí rozlišit rytmické, dynamické a harmonické změny			
			Hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	poslechem rozezná některé hudební nástroje	vede žáky k umění poslouchat	audiovizuální metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
					rozezná hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální		didaktické hry	MV – PČ – vnímání autora mediálních sdělení – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru, výběr zvuků z hlediska záměru
			Hudební styly a žánry	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	rozezná některé hudební styly a žánry	vede žáky k umění poslouchat	slovní metody	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z Evropy a ze světa
					zná státní hymnu (ví, jak se při jejím poslechu chovat)	učí státní hymnu a její význam	výklad, beseda	
					umí sdělit své pocity z poslechu, své myšlenky	naslouchá a učí děti vzájemně si naslouchat		
4.–5.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	správně dýchá a drží tělo	rozvíjí pěvecký a mluvní projev	intonační cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování
			Hudební rytmus		při zpěvu zřetelně vyslovuje	dbá na hlasovou hygienu	dechová cvičení	
			Dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas		rozlišuje tón, zvuk, zpěv a mluvené slovo	prohlubuje zájem o hudbu,zpěv	hlasová cvičení	
					tvoří správně tón	obohacuje písňový repertoár	rytmická cvičení	
						rozvíjí u žáků tonální cítění	slovní metody	
			Intonace, vokální improvizace		zná stupnici C dur a názvy jednotlivých not	osvojuje tonální vztahy – intonační opora – tonální písně, solmizační slabiky	audiovizuální metody	
					pozná dynamická znaménka p, f, mf a umí vysvětlit jejich význam	seznamuje žáky se základními dynamickými znaménky a na příkladech vysvětluje jejich význam		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.–5.	Hv	Hudebně pohybové činnosti	Záznam vokální hudby	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem,doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	orientuje se v notovém zápisu	seznamuje s grafickou podobou hudby	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
		Instrumentální činnosti	Hra na hudební nástroje		pozná notu celou, čtvrťovou, půlovou, osminovou, pomlky, repetice	prakticky procvičuje získané dovednosti, kontroluje porozumění	grafické metody	
			Taktování, pohybový doprovod znějící hudby		zná pojmy takt, taktová čára, houslový a basový klíč	nacvičuje se žáky doprovod písní na Orfovy nástroje	didaktické hry	
					doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje	vede je k improvizaci, rytmizaci a melodizaci		
					umí pohybově vyjádřit hudbu			
			Hra na hudební nástroje	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	rozlišuje nástroje dechové, strunné, bicí	seznamuje žáky s hudebními nástroji	rytmická cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje	nacvičuje s žáky doprovod písní na Orfovy nástroje	intonační cvičení	
						vede je k improvizaci, rytmizaci a melodizaci	praktické metody	
		Poslechové činnosti	Hudební styly a žánry	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	ví, jak vypadá schéma malé a velké písňová forma, jaký je rozdíl mezi písní lidovou a umělou	seznamuje žáky s hudebními žánry	audiovizuální metody	
			Hudební formy			vede je k poslechu hudby a podporujeme zájem o hudební dění	didaktické hry	MV – vnímání autora mediálního sdělení – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru a postoje
			Interpretace hudby			seznamuje žáky s pojmy malá písňová forma – lid, umělé písně + drobné skladby, velká písňová forma	slovní metody	VMEGS – objevujeme Evropu a svět – život Evropanů a styl života v evropských rodinách
					rozlišuje melodii od doprovodu		návštěva koncertu	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků, cvičení aktivního naslouchání
					dokáže říct, o jaký druh hudby se jedná, vyjádří své pocity, myšlenky, nálady	učí žáky formulovat myšlenky		
						vede žáky k diskusi, učí je vhodně argumentovat		
		Instrumentální činnosti	Rytmizace, melodizace, stylizace, hudební improvizace	vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	umí daný text rytmizovat	podporuje kreativitu žáků	rytmická cvičení	OSV – kreativita – cvičení pružnosti nápadů, citlivosti
					dokáže vyťukat těžké a lehké doby v písni	vede je k improvizaci, rytmizaci a melodizaci	didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění,cvičení dovednosti zapamatování
					pozná předehru, mezihru , dohru, repetici			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.–5.	Hv	Poslechové činnosti	Kvality tónů, vztahy mezi tóny	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	rozpozná kvalitu tónů	procvičuje rozpoznávání jednotlivých kvalit tónů	audiovizuální metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
			Hudební výrazové prostředky		umí zaznamenat změnu melodie, tempa	seznamuje žáky s hudebně sdělnými prostředky melodie	didaktické hry	
			Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj		rozliší rytmické, dynamické a harmonické změny	seznamuje žáky s výrazovými a tempovými znaménky	slovní metody	
					rozliší poslechem jednohlas a vícehlas	seznamuje žáky s ukázkami jednohlasé a vícehlasé hudby	intonační cvičení	
					poslechem pozná vybrané nástroje	seznamuje žáky s tím, jak znějí vybrané hudební nástroje	rytmická cvičení	
							návštěva koncertu	
		Hudebně pohybové činnosti	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby, dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	správně dýchá a drží tělo	učí spolupracovat ve skupině	audiovizuální metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	seznamuje žáky s regionální kulturou, akcemi	taneční hry	OSV – OR – kreativita – cvičení originality,citlivosti, tvořivosti
					rozlišuje tón, zvuk, zpěv a mluvené slovo	rozvíjí schopnosti soustředění	názorné metody	přesah – Tv
			Orientace v prostoru		tvoří správně tón	podporuje kreativitu u žáků učí žáky pohybovat se v prostoru	didaktické hry	přesah – Vánoční radovánky, Divadelní týden
					dbá na ladnost pohybu a eleganci			
					dokáže si zapamatovat taneční kroky a pohyby prováděné při tanci v prostoru			
6.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně a skladby různých žánrů	správně dýchá a drží tělo	učí žáky základním pravidlům hlasové hygieny	frontální výuka	
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	provádí se žáky dechová a hlasová cvičení	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
						učí žáky pracovat s hlasem		
						kontroluje, zda žáci dodržují pravidla hlasové hygieny		
						inspiruje žáky k dodržování pravidel hlasové hygieny vlastním příkladem	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně a skladby různých žánrů	při zpěvu zřetelně vyslovuje	pomáhá překonávat žákům období mutace	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
						rozpoznává a s pomocí odborníků pomáhá s odstraňováním hlasové nedostatečnosti		
						za pomoci vhodných metod a cvičení rozšiřuje hlasový rozsah žáků		
					rozšiřuje si repertoár	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	nácvik nových písní	OSV – OR – Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení dovedností zapamatování
					zajímá se o písně a interprety různých druhů a žánrů	doplňuje vědomosti žáků o informace o písních a interpretech	frontální výuka	MKV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
			Hudební rytmus		uvědomuje si vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby	upozorňuje na vzájemné souvislosti řeči a hudby	rytmická cvičení	
						uvádí příklady z hudby, jazyka a literatury		
					využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu (čtení nahlas, recitace, deklamace)	vede žáka k využívání rytmického cítění při vokálním projevu		
						provádí s žáky rytmická cvičení		
					dodržuje rytmus	věnuje rytmu u vybraných písní dostatečnou pozornost		
			Intonace a vokální improvizace		je schopen rozeznat durovou a mollovou tóninu	na příkladech žákům vysvětluje a poté procvičuje dur/mollové tonální cítění	poslechová a intonační cvičení	
						provádí s žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
			Orientace v notovém záznamu skladby		základním způsobem se orientuje v notovém zápisu (rozezná notu, pomlku atd.)	seznamuje s grafickou podobou hudby	didaktické hry, frontální výuka	
					umí provést základní rozbor písně (takt, rytmus, žánr…)	poskytuje žákům potřebné informace k rozboru		
					orientuje se v základních dynamických znaméncích	poskytuje žákům potřebné informace		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Hv	Vokální činnosti	Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	dokáže intonovat dle zahraného tónu, reagovat na změnu, napodobit zahraný tón	provádí s žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
					dokáže reprodukovat zahraný tón a současně poslouchat jiný	provádí s žáky intonační cvičení		
					je schopen reprodukovat různé motivy, témata, části skladeb	učí žáky pozorně naslouchat	poslechová a intonační cvičení	
						provádí se žáky intonační cvičení		
					dokáže zachytit jednoduchý rytmus zpívané či hrané písně pomocí grafického záznamu	procvičuje s žáky hudební značky (houslový, basový klíč, noty, pomlky atd.)	didaktické hry, frontální výuka	
						provádí se žáky rozbory jednoduchých skladeb	jednoduchá hudební analýza	
						vymýšlí spolu se žáky jednoduchá rytmická cvičení	rytmická cvičení	
					dokáže převést melodii z nezpěvné do zpěvné polohy	provádí se žáky hlasová a intonační cvičení	hlasová a intonační cvičení	
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	je schopen kriticky zhodnotit vlastní vokální projev	citlivě hodnotí žákův vokální projev, upozorňuje na nedostatky		OSV – OR – Sebepoznání, sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí
					sám se snaží o nápravu možných hlasových nedostatků	doporučuje žákovi způsoby, které mohou vést k nápravě		
					je shovívavý k nedokonalému hlasovému projevu jiných	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby byl citlivý k nedokonalému hlasovému projevu jiných		OSV – SR – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, tolerance OSV – SR – Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
					oceňuje kvalitní vokální projev druhého	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby dokázal ocenit kvalitní hlasový projev druhého		MKV – Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
		Instrumentální činnosti	Hra a tvorba doprovodů s využitím ymetri instrumentáře	pomocí rytmických nástrojů a na základě individuálních schopností a dovedností reprodukuje různé motivy, témata; vytváří a volí jednoduché doprovody	rozlišuje těžkou a lehkou dobu v taktu	rozvíjí u žáků rytmické cítění	rytmická cvičení	OSV – OR – Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Hv	Instrumentální činnosti	Hra a tvorba doprovodů s využitím □ymetri instrumentáře	pomocí rytmických nástrojů a na základě individuálních schopností a dovedností reprodukuje různé motivy, témata; vytváří a volí jednoduché doprovody	realizuje a rozlišuje písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	rytmická cvičení	VMEGS – Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
					dokáže pomocí □ymetrick nástrojů reprodukovat různé motivy a témata	provádí se žáky rytmická cvičení		
					vytváří a volí jednoduché doprovody			
		Hudebně pohybové činnosti	Pohybový doprovod znějící hudby	taktování	ví, jaká jsou taktovací schémata pro různé takty, a rozpozná, kdy které využít	rozvíjí poslechové dovednosti	poslechové aktivity	
						učí žáka taktovat		
			Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby	na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	rozlišuje tón, zvuk, zpěv a mluvené slovo	rozvíjí pohybové dovednosti žáků	pohybová cvičení	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality) OSV – OR – Sebepoznání, sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování MKV – Etnický původ – odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost
					tvoří správně tón	rozvíjí pohybové dovednosti žáků		
		Poslechové činnosti	Orientace v hudebním prostoru	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku		seznamuje žáka s hudebně výrazovými prostředky, učíme ho rozeznávat je v proudu hudby	poslechové činnosti	
7.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	správně dýchá a drží tělo	učí žáky základním pravidlům hlasové hygieny	frontální výuka	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	provádí se žáky dechová a hlasová cvičení	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	
						učí žáky pracovat s hlasem		
						kontroluje, zda žáci dodržují pravidla hlasové hygieny		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	při zpěvu zřetelně vyslovuje	inspiruje žáky k dodržování pravidel hlasové hygieny vlastním příkladem	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
						pomáhá překonávat žákům období mutace		
						rozpoznává a s pomocí odborníků pomáhá s odstraňováním hlasové nedostatečnosti		
						za pomoci vhodných metod a cvičení rozšiřuje hlasový rozsah žáků		
					rozšiřuje si repertoár	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	nácvik nových písní	
					zajímá se o písně a interprety různých druhů a žánrů	doplňuje vědomosti žáků o informace o písních a interpretech	frontální výuka	MKV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik 8.□.□.□. Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
			Hudební rytmus		je si vědom vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby	upozorňuje na vzájemné souvislosti řeči a hudby	rytmická cvičení	
						uvádí příklady z hudby, jazyka a literatury		
					využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu (čtení nahlas, recitace, deklamace)	vede žáka k využívání rytmického cítění při vokálním projevu		
						provádí se žáky rytmická cvičení		
					dodržuje rytmus	věnuje rytmu u vybraných písní dostatečnou pozornost		
			Intonace a vokální improvizace		je schopen rozeznat durovou a mollovou tóninu	na příkladech žákům vysvětluje a poté procvičuje dur/mollové tonální cítění	poslechová a intonační cvičení	
						provádí se žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
			Orientace v notovém záznamu skladby		základním způsobem se orientuje v notovém zápisu (rozezná notu, pomlku atd.)	seznamuje s grafickou podobou hudby	didaktické hry, frontální výuka	
					umí provést základní rozbor písně (takt, rytmus, žánr…)	poskytuje žákům potřebné informace k rozboru		
					orientuje se v základních dynamických znaméncích			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Hv	Vokální činnosti	Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	dokáže intonovat dle zahraného tónu, reagovat na změnu, napodobit zahraný tón	provádí se žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
					dokáže reprodukovat zahraný tón a současně poslouchat jiný			
					je schopen reprodukovat různé motivy, témata, části skladeb	učí žáky pozorně naslouchat	poslechová a intonační cvičení	
						provádí se žáky intonační cvičení		
					dokáže zachytit jednoduchý rytmus zpívané či hrané písně pomocí grafického záznamu	procvičujeme s žáky hudební značky (houslový, basový klíč, noty, pomlky atd.)	didaktické hry, frontální výuka	
						provádí se žáky rozbory jednoduchých skladeb	jednoduchá hudební analýza	
						vymýšlí spolu se žáky jednoduchá rytmická cvičení	rytmická cvičení	
					dokáže převést melodii z nezpěvné do zpěvné polohy	provádí se žáky hlasová a intonační cvičení	hlasová a intonační cvičení	
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	je schopen kriticky zhodnotit vlastní vokální projev	citlivě hodnotí žákův vokální projev, upozorňuje na nedostatky		OSV – OR – Sebepoznání, sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí
					sám se snaží o nápravu možných hlasových nedostatků	doporučuje žákovi způsoby, které mohou vést k nápravě		
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	je shovívavý k nedokonalému hlasovému projevu jiných	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby byl citlivý k nedokonalému hlasovému projevu jiných	hlasová a intonační cvičení	OSV – SR – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, tolerance – Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
					oceňuje kvalitní vokální projev druhého	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby dokázal ocenit kvalitní hlasový projev druhého		MKV – Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
		Instrumentální činnosti	Hra a tvorba doprovodů s využitím ymetri instrumentáře	pomocí rytmických nástrojů a na základě individuálních schopností a dovedností reprodukuje různé motivy, témata; vytváří a volí jednoduché doprovody	rozlišuje těžkou a lehkou dobu v taktu	rozvíjí u žáků rytmické cítění	rytmická cvičení	OSV – OR – Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Hv	Instrumentální činnosti	Hra a tvorba doprovodů s využitím ymetri instrumentáře	pomocí rytmických nástrojů a na základě individuálních schopností a dovedností reprodukuje různé motivy, témata; vytváří a volí jednoduché doprovody	realizuje a rozlišuje písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	rytmická cvičení	VMEGS – Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
					dokáže pomocí ymetrick nástrojů reprodukovat různé motivy a témata	provádí se žáky rytmická cvičení		
					vytváří a volí jednoduché doprovody	provádí se žáky rytmická cvičení		
		Hudebně pohybové činnosti	Taneční kroky	zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	správně dýchá a drží tělo	učí žáka základní taneční kroky a jiné jednoduché pohybové prvky	pohybové aktivity	
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	podporuje tvořivost a originalitu žáků	didaktické, dramatické a situační hry	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality) – Sebepoznání, sebepojetí – – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí
		Poslechové činnosti	Orientace v hudebním prostoru, analýza hudební skladby	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	rozlišuje tón, zvuk, zpěv a mluvené slovo	na vhodných příkladech seznamuje žáka se sémantickými prvky užívanými v hudbě	poslechové činnosti	MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování , MKV – Etnický původ – odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost
						seznamuje žáka se základními hudebními formami		
						uvádí dostatek příkladů		
						učí žáka pozorně a soustředěně poslouchat hudbu		
8.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	správně dýchá a drží tělo	učí žáky základním pravidlům hlasové hygieny	frontální výuka	
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	provádí se žáky dechová a hlasová cvičení	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
						učí žáky pracovat s hlasem		
						kontroluje, zda žáci dodržují pravidla hlasové hygieny		
						inspiruje žáky k dodržování pravidel hlasové hygieny vlastním příkladem		
						pomáhá překonávat žákům období mutace		
						rozpoznává a s pomocí odborníků pomáhá s odstraňováním hlasové nedostatečnosti		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	při zpěvu zřetelně vyslovuje	za pomoci vhodných metod a cvičení rozšiřuje hlasový rozsah žáků	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					na základě svých dispozic se pokouší o intonačně čistý a rytmicky přesný vícehlasý zpěv	za pomoci vhodných metod a cvičení učí žáky zpívat ve vícehlase	intonační, rytmická cvičení	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					rozšiřuje si repertoár	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	nácvik nových písní	
					zajímá se o písně a interprety různých druhů a žánrů	doplňuje vědomosti žáků o informace o písních a interpretech	frontální výuka	MKV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
			Hudební rytmus		je si vědom vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby	upozorňuje na vzájemné souvislosti řeči a hudby	rytmická cvičení	
						uvádí příklady z hudby, jazyka a literatury		
					využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu (čtení nahlas, recitace, deklamace)	vede žáka k využívání rytmického cítění při vokálním projevu		
						provádí s žáky rytmická cvičení		
					dodržuje rytmus	věnuje rytmu u vybraných písní dostatečnou pozornost		
			Intonace a vokální improvizace		je schopen rozeznat durovou a mollovou tóninu	na příkladech žákům vysvětluje a poté procvičujeme dur/mollové tonální cítění	poslechová a intonační cvičení	
						provádí s žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
			Orientace v notovém záznamu skladby		základním způsobem se orientuje v notovém zápisu (rozezná notu, pomlku atd.)	seznamuje se s grafickou podobou hudby	didaktické hry, frontální výuka	
					umí provést základní rozbor písně (takt, rytmus, žánr…)	poskytuje žákům potřebné informace k rozboru		
					orientuje se v základních dynamických znaméncích			
			Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	dokáže intonovat dle zahraného tónu, reagovat na změnu, napodobit zahraný tón	provádí se žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
					dokáže reprodukovat zahraný tón a současně poslouchat jiný	provádí se žáky intonační cvičení		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Hv	Vokální činnosti	Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	je schopen reprodukovat různé motivy, témata, části skladeb	učí žáky pozorně naslouchat	poslechová a intonační cvičení	
						provádí se žáky intonační cvičení		
					dokáže zachytit jednoduchý rytmus zpívané či hrané písně pomocí grafického záznamu	procvičuje se žáky hudební značky (houslový, basový klíč, noty, pomlky atd.)	didaktické hry, frontální výuka	
						provádí se žáky rozbory jednoduchých skladeb	jednoduchá hudební analýza	
						vymýšlí spolu se žáky jednoduchá rytmická cvičení	rytmická cvičení	
					dokáže si převést melodii z nezpěvné do zpěvné polohy	provádí se žáky hlasová a intonační cvičení	hlasová a intonační cvičení	
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	je schopen kriticky zhodnotit vlastní vokální projev	citlivě hodnotí žákův vokální projev, upozorňuje na nedostatky		OSV – OR – Sebepoznání, sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	sám se snaží o nápravu možných hlasových nedostatků	doporučuje žákovi způsoby, které mohou vést k nápravě		
					je shovívavý k nedokonalému hlasovému projevu jiných	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby byl citlivý k nedokonalému hlasovému projevu jiných		OSV – SR – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, tolerance OSV – SR – Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
					oceňuje kvalitní vokální projev druhého	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby dokázal ocenit kvalitní hlasový projev druhého		MKV – Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
		Hudebně pohybové činnosti	Pohybový doprovod znějící hudby	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité výrazové prostředky, dle vlastních dispozic zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	správně dýchá a drží tělo	podporuje tvořivost a originalitu žáků	didaktické hry	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)
						učí žáky některé pohybové prvky	dramatické hry	
						učí žáky spolupráci a práci ve skupině		
					tvoří správně tón	učí žáky pozorně naslouchat	poslechové aktivity	OSV – Seberegulace, sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
			Orientace v prostoru		dokáže reprodukovat pohyby prováděné při tanci či pohybových hrách	procvičuje pohybové schopnosti a pohybovou paměť žáků	pohybová cvičení	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Hv	Poslechové činnosti	Hudební dílo a jeho autor	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	má základní znalosti z oblasti hudebních dějin (hudba vážná i populární)	poskytuje žákovi základní informace z oblasti dějin hudby, snaží se tyto informace provázat s informacemi o ostatních druzích umění	frontální výuka, poslechová cvičení	VMEGS – Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie
					orientuje se v pojmech daného oboru (inspirace, epigonství, kýč, módnost-modernost)	vysvětluje žákovi pojmy	frontální výuka, názorné metody	
			Hudební styly a žánry		rozlišuje funkce hudby vzhledem k tomu, jakou roli hraje hudba v dané situaci v životě člověka a společnosti	poskytuje žákovi informace o možných funkcích hudby	frontální výuka, poslechové aktivity	
					chápe význam hudby v dějinách	poskytuje žákovi potřebné informace a diskutuje s ním	audiovizuální metody	
					chápe význam kulturních tradic a lidových zvyků		beseda, diskuse	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
		Poslechové činnosti	Interpretace znějící hudby		dokáže slovně charakterizovat hudební dílo (slohově a stylově ho zařadit)	učí žáka potřebné terminologii	beseda, diskuse	
					je schopen a ochoten v klidu vyslechnout i díla z oblastí hudby, které mu nejsou blízké	učí žáka v klidu a nezaujatě naslouchat	poslechové aktivity	OSV – SR – Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
					je tolerantní k lidem, kteří poslouchají jinou hudbu než on, je schopen a ochoten si ji v klidu vyslechnout		referáty	OSV – SR – Komunikace – cvičení pozorování a □ymetrická□ a aktivního naslouchání, specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“) OSV – SR – Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého
					je schopen si vytvořit vlastní názor na poslouchanou skladbu, říci, zda se mu líbí nebo nelíbí, argumentovat	učí žáka vytvořit si vlastní názor, v klidu vyslechnout cizí názor, argumentovat	beseda, diskuse	OSV – SR – Komunikace – cvičení pozorování a □ymetrická□ a aktivního naslouchání, dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení), OSV – SR – Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	správně dýchá a drží tělo	učí žáky základním pravidlům hlasové hygieny	frontální výuka	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	provádí se žáky dechová a hlasová cvičení	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	
						učí žáky pracovat s hlasem		
						kontroluje, zda žáci dodržují pravidla hlasové hygieny		
						inspiruje žáky k dodržování pravidel hlasové hygieny vlastním příkladem		
						pomáhá překonávat žákům období mutace		
						rozpoznává a s pomocí odborníků, pomáhá s odstraňováním hlasové nedostatečnosti		
						za pomoci vhodných metod a cvičení rozšiřuje hlasový rozsah žáků		
					na základě svých dispozic se pokoušejí o intonačně čistý a rytmicky přesný vícehlasy zpěv	za pomoci vhodných metod a cvičení učí žáky zpívat ve vícehlase	intonační, rytmická cvičení	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					rozšiřuje si repertoár	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	nácvik nových písní	
				zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	zajímá se o písně a interprety různých druhů a žánrů	doplňuje vědomosti žáků o informace o písních a interpretech	frontální výuka	MKV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování VMGES – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa VMGES – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
			Hudební rytmus		je si vědom vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby	upozorňuje na vzájemné souvislosti řeči a hudby	rytmická cvičení	
						uvádí příklady z hudby, jazyka a literatury		
					využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu (čtení nahlas, recitace, deklamace)	vede žáka k využívání rytmického cítění při vokálním projevu		
						provádí s žáky rytmická cvičení		
					dodržuje rytmus	věnuje rytmu u vybraných písní dostatečnou pozornost		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Hv	Vokální činnosti	Intonace a vokální improvizace	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	je schopen rozeznat durovou a mollovou tóninu	na příkladech žákům vysvětluje a poté procvičuje dur/mollové tonální cítění	poslechová a intonační cvičení	
						provádí s žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
			Orientace v notovém záznamu skladby		základním způsobem se orientuje v notovém zápisu (rozezná notu, pomlku atd.)	seznamuje s grafickou podobou hudby	didaktické hry, frontální výuka	
					umí provést základní rozbor písně (takt, rytmus, žánr…)	poskytuje žákům potřebné informace k rozboru		
					orientuje se v základních dynamických znaméncích			
			Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	dokáže intonovat dle zahraného tónu, reagovat na změnu, napodobit zahraný tón	provádí s žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
					dokáže reprodukovat zahraný tón a současně poslouchat jiný	provádí s žáky intonační cvičení		
					je schopen reprodukovat různé motivy, témata, části skladeb	učí žáky pozorně naslouchat	poslechová a intonační cvičení	
						provádí se žáky intonační cvičení		
			Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	dokáže zachytit jednoduchý rytmus zpívané či hrané písně pomocí grafického záznamu	procvičuje s žáky hudební značky (houslový, basový klíč, noty, pomlky atd.)	didaktické hry, frontální výuka	
						provádí se žáky rozbory jednoduchých skladeb	jednoduchá hudební analýza	
						vymýšlí spolu se žáky jednoduchá rytmická cvičení	rytmická cvičení	
					dokáže si převést melodii z nezpěvné do zpěvné polohy	provádí se žáky hlasová a intonační cvičení	hlasová a intonační cvičení	
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	je schopen kriticky zhodnotit vlastní vokální projev	citlivě hodnotí žákův vokální projev, upozorňujeme na nedostatky		OSV – OR – Sebepoznání, sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí
					sám se snaží o nápravu možných hlasových nedostatků	doporučuje žákovi způsoby, které mohou vést k nápravě		
					je shovívavý k nedokonalému hlasovému projevu jiných	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby byl citlivý k nedokonalému hlasovému projevu jiných		OSV – SR – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, tolerance OSV – SR – Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
					oceňuje kvalitní vokální projev druhého	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby dokázal ocenit kvalitní hlasový projev druhého		MKV – Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Hv	Hudebně pohybové činnosti	Pohybový doprovod znějící hudby	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité výrazové prostředky, dle vlastních dispozic zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	správně dýchá a drží tělo	podporuje tvořivost a originalitu žáků	didaktické hry	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)
						učí žáky některé pohybové prvky	dramatické hry	
						učí žáky spolupráci a práci ve skupině		
					tvoří správně tón	učí žáky pozorně naslouchat	poslechové aktivity	OSV – Seberegulace, sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
			Orientace v prostoru		dokáže reprodukovat pohyby prováděné při tanci či pohybových hrách			
		Poslechové činnosti	Hudební dílo a jeho autor	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	má základní znalosti z oblasti hudebních dějin (hudba vážná i populární)	poskytuje žákovi základní informace z oblasti dějin hudby, snaží se tyto informace provázat s informacemi o ostatních druzích umění	frontální výuka, poslechová cvičení	VMEGS – Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie
					orientuje se v pojmech daného oboru (inspirace, epigonství, kýč, módnost-modernost)	vysvětluje žákovi pojmy	frontální výuka, názorné metody	MV – Kritické myšlení a vnímání mediálního sdělení – rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel
			Hudební styly a žánry		rozlišuje funkce hudby vzhledem k tomu, jakou roli hraje hudba v dané situaci v životě člověka a společnosti	poskytuje žákovi informace o možných funkcích hudby	frontální výuka, poslechové aktivity	
					žák chápe význam hudby v dějinách	poskytuje žákovi potřebné informace a diskutuje s ním	audiovizuální metody	
					chápe význam kulturních tradic a lidových zvyků		beseda, diskuse	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
			Interpretace znějící hudby		dokáže slovně charakterizovat hudební dílo (slohově a stylově ho zařadit)	učí žáka potřebné terminologii		
					je schopen a ochoten v klidu vyslechnout i díla z oblastí hudby, které mu nejsou blízké	učí žáka v klidu a nezaujatě naslouchat	poslechové aktivity	OSV – SR – Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Hv	Poslechové činnosti	Interpretace znějící hudby	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	je tolerantní k lidem, kteří poslouchají jinou hudbu než on, je schopen a ochoten si ji v klidu vyslechnout		referáty	OSV – SR – Komunikace – cvičení pozorování a □ymetrická□ a aktivního naslouchání, specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“) OSV – SR – Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého
					je schopen si vytvořit vlastní názor na poslouchanou skladbu, říci, zda se mu líbí nebo nelíbí, argumentovat	učí žáka vytvořit si vlastní názor, v klidu vyslechnout cizí názor, argumentovat	beseda, diskuse	

5.7.2. Výtvarná výchova

5.7.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu výtvarná výchova je rozdělen na tři tematické okruhy:

1. Rozvíjení smyslové citlivosti
2. Uplatňování subjektivity
3. Ověřování komunikačních účinků

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu výtvarná výchova je na 1. i 2. stupni začleněna osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova.

8.□.□.□. **stupeň**

Výuka výtvarné výchovy probíhá v kmenových třídách, výtvarné dílně, keramické dílně nebo v terénu. Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat svět umění a kultury prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení.

Na 1. stupni se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky výtvarného umění, učí se s nimi tvořivě pracovat a užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat, rozpoznávat a vysvětlovat.

Ve výtvarné výchově je často využíváno projektové vyučování. Projekty umožňují nacházet vztahy mezi jednotlivými druhy umění, otvírají prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů. Pomocí projektů žáci hlouběji porozumí uměleckému dílu a osobitěji a originálněji se vyjadřují.

Výtvarná výchova pracuje s prostředky a technikami, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup dítěte vychází z porovnání jeho dosavadní a aktuální zkušenosti a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech:

- Tvorbě (kresba, malba, grafika, kombinované techniky, tematické práce, keramika)
- Vnímání (výstavy, besedy o ilustrátorech, rozbory výtvarných děl)
- Interpretaci (výtvarné vyprávění)

Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. K jejich realizaci nabízí Vv vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem tematického okruhu Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi vnímat realitu prostřednictvím smyslů a uvědomovat si vliv této zkušenosti na volbu vhodných materiálů a výtvarných technik pro její vyjádření.

Obsahem tematického okruhu Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě a vnímání vlastních obrázků.

Obsahem tematického okruhu Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi popsat vlastní dílo, prezentovat je spolužákům v rámci třídy a nacházet možnosti pro uplatnění výsledků vlastní tvorby např. ve školním časopise.

Cílem Vv je vzdělávání žáka, které vede k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace. Žák spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu ve třídě, je veden k tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různých skupin, národů a národností.

Výtvarná výchova vede žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince, k tvořivému přístupu ke světu a k obohacování citového života.

V předmětu Vv na 1. stupni se zapojujeme do vyhlašovaných soutěží, např. Zvířátka také nekouří, Pitná voda atd. Ve škole jsou realizovány zajímavé projekty např. Handicap a já, s přispěním žáků 1. a 2. stupně. Výzdoba chodeb školy a vestibulu je také vytvářena v hodinách výtvarné výchovy. Předmět výtvarnou výchovu doplňuje keramický kroužek, probíhající v odpoledních hodinách v keramické dílně.

2. stupeň

Předmět výtvarná výchova na druhém stupni navazuje na předchozí výuku výtvarné výchovy. Základem práce je důraz na osobitost a tvořivost, vedeme žáky k subjektivnímu pojetí výtvarné tvorby.

Žáci se učí chápat umění jako svébytný způsob reflektování světa, vyjádření pocitů a odraz vnímání žáků a poznávání světa. K tomu je potřeba zvyšovat citlivost vůči používaným výtvarným prostředkům i předkládaným dílům výtvarníků. Součástí vzdělávání ve Vv je i rozvoj praktických dovedností spojených s používáním různých výtvarných technik, aby byli žáci stále více schopni přizpůsobovat výběr a použití výtvarných prostředků svým záměrům, a ne naopak. Další významnou oblastí je seznámení se zásadními umělci a díly v duchu artefiletických přístupů.

Nedílnou součástí hodin Vv je následný rozbor prací, ať už mluví o díle sám autor nebo jeho spolužáci. Tím se dětem dostane zpětná vazba – „takto jsem to myslel, takhle to působí na ostatní.“

V hodinách Vv se věnujeme i práci na projektech, ať už mezipředmětových, nebo i mezinárodních (spolupráce s vídeňskou školou). Žáci se také podílejí na výzdobě školy, práce nejen vytvářejí, ale často i instalují.

Předmět je modifikován na základě aktuálních požadavků žáků, školních i mimoškolních akcí a přizpůsobován k realizaci výzdoby školy.

2. Časové vymezení

1.–3. ročník – 1 hodina týdně
4.–5. ročník – 2 hodiny týdně
6.–7. ročník – 2 hodiny týdně
8.–9. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka probíhá v těchto prostorách

- kmenové třídy
- odborná učebna výtvarné výchovy
- keramická dílna
- přímo v terénu
- specializovaná zařízení (muzeum, galerie, výstavní sály,…)
- prostory budovy školy (instalace a prezentace výrobků)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- cvičíme smyslové vnímání, pozornost, soustředění a řešení problémů a utváření mimouměleckého estetična – jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa
- cvičíme základní rysy kreativity (pružnost nápadů, originalitu)
- využíváme vybraných postupů dramatické výchovy

Výchova demokratického občana

- při výzdobě školy umožňujeme participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjíme a podporujeme komunikativní, formulační, argumentační i prezentační schopnosti a dovednosti prohlubujeme empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vedeme k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- rozvíjíme disciplinovanost a sebekritiku
- učíme sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- rozvíjíme a podporujeme schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů

Environmentální výchova

- vedeme k zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispíváme k vnímání estetických kvalit prostředí.
- poskytujeme znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí napomáháme rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na úrovni
- přispíváme k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vedeme k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Mediální výchova

- učíme porozumět fyzikální podstatě přenosu informací využívaných médii
- učíme využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vedeme k tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, školní rozhlas, klipy, internetové médium
- podílíme se na mediální produkci
- přispíváme ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce
- pomáháme rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- přispíváme ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- rozvíjíme citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- napomáháme k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- upřednostňujeme pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme ke kritickému posuzování a diskusi o známých výtvarných dílech i vlastních výrobcích
- podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- učíme je rozumět obecně používaným termínů ve výtvarné oblasti a zacházet s nimi
- vedeme ke vhodnému výběru a využití vhodných způsobů, metod a strategií výtvarného umění
- vedeme k tomu aby žáci sami řídili a organizovali vlastní činnost

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme skupinovou a projektovou práci
- vedeme žáky k objektivnímu zhodnocení vlastního díla a obhájení si svého názoru
- klademe důraz na to, aby žáci po zdánlivém nezdaru vytrvali a neztráceli zájem o další výtvarnou činnost
- podporujeme u žáků logické i empirické postupy při výtvarné tvorbě

Kompetence komunikativní

- užíváme uměleckého jazyka
- vedeme k tomu, aby žáci úměrně věku rozuměli vizuálnímu sdělení a dokázali sami toto sdělení zobrazit
- směrujeme žáky k vnímání mimojazykového vyjadřování
- ukazujeme žákům, že vyslechnout názor okolí na společně prožitý estetický zážitek a reagovat na něj je přínosné
- poskytujeme dětem dostatek prostoru k jejich vlastnímu uměleckému projevu

Kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní a historické dědictví
- posilujeme v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do kulturního dění
- tříděním odpadu vedeme žáky k myšlení v ekologických souvislostech

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a dodržovat pravidla práce v týmu
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě a skupinách
- vedeme žáky k pomoci slabšímu
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- učíme žáky zásadám chování na kulturních akcích
- předvádíme na příkladech z výtvarné výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí k sebezdokonalení se
- budujeme v dětech sebedůvěru na základě respektování názoru každého žáka

Kompetence pracovní

- zařazujeme žákovské projekty
- vysvětlujeme žákům, jak správně a bezpečně používat výtvarné potřeby a jak o ně pečovat
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

5.7.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	umí rozlišit a pojmenovat základní plošné tvary – kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník	seznamuje žáky s pojmy kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a učí je rozpoznávat a pojmenovávat je	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, cvičení dovedností zapamatování, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
				porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	dokáže správně pojmenovat základní barvy	v praktických činnostech učí žáky poznávat barvy základní a doplňkové, teplé a studené a jejich výrazové vlastnosti	výklad	přesahy – M, Vv
					manipuluje s barvou, tvarem, linií, prostorem a plastickým materiálem	řídí a usměrňuje tvořivou činnost žáků – techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami	individuální práce	
					záměrně vyhledává linie, tvary a barvy ve svém okolí, rozeznává různý charakter lineární kresby	řídí a usměrňuje tvořivou činnost žáků – techniku kresby, modelování, práce s měkkým materiálem, rudkou, tužkou, dřívkem…	skupinová práce	
					porovnává objekty podle velikosti a odlišnosti tvaru	učí žáky vnímat odlišné velikosti a tvary objektů		
			Uspořádání objektů do celků	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti	dokáže výtvarně vyjádřit vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastních prožitků	posiluje sebevědomí žáků při jejich výtvarném vyjádření	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
				uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	rytmicky řadí přírodní i umělé prvky otiskováním	demonstruje techniku otiskování	názor	přesahy – Prv, M, Pč
					rytmicky řadí dekorativní prvky do pásu	vysvětluje rytmické řazení prvků	motivační rozhovor	
					dovede vytvořit krajinný reliéf	podněcuje zájem o výtvarnou práci	vycházka	
					umí výtvarně zpracovat přírodní materiál	učí žáky výtvarně dotvářet přírodní materiál	Skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	využívá základní klasifikaci barev – světlé, tmavé barvy, teplé, studené barvy, kontrast	učí žáky míchat barvy	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					uplatňuje různé výtvarné techniky a postupy (kresba, modelování, malba, hra s barvou, experimentování)	seznamuje žáky s pojmy světlé – tmavé barvy, teplé – studené barvy	názor	přesahy – Prv
					dokáže graficky zaznamenat pohyb při strouhání a žehlení, tvar a funkci předmětu, případně jeho zobrazení		hra s barvou individuální práce motivační rozhovor	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	umí se výtvarně vyjádřit podle vyprávění, četby, filmu v tematické práci	motivuje žáky vyprávěním, četbou	motivační rozhovor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích
				odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	rozvíjí dětskou představivost a fantazii ve výtvarném vyjádření	řídí a vede žákovu výtvarnou činnost povzbuzováním	četba	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Prv
					dovede zachytit děje v přírodě a činnosti lidí		vyprávění	
					dokáže vyjádřit vztah postavy a prostředí		individuální práce	
		Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	uplatňuje různé výtvarné techniky a postupy (kresba, modelování, malba, hra s barvou, experimentování)	učí žáky používat různé druhy štětců podle potřeby, techniku rozfoukávání barev, rozpíjení barev	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
			Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	uplatňuje různé výtvarné techniky a postupy (kresba, modelování, malba, hra s barvou, experimentování)	dbá na správné držení tužky a použití tužky odpovídající tvrdosti	experiment	přesahy – Prv, Pč
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	vnímá rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, zvláště ilustrátorů dětských knih	ukazuje charakteristické ilustrace (J. Lada, J.Čapek, J. Trnka aj.)	ukázka ilustrací	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Vv	Uplatňování subjektivity	Typy vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	vnímá hračku a loutku jako prostředek pro vytváření pocitů a nálad	řídí besedu o hračce a loutce	beseda	přesahy – Čj – literární výchova, čtení
							návštěva loutkového představení	
2.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	vyhledává barvu shodnou s lokální barvou předmětu	podněcuje žáky k zapojení fantazie v tvůrčím procesu	hra s barvou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					pozná vlastnosti základních tvarů prostorových i plošných (kulatý, hranatý, oblý, rovný, přímý, křivý)	rozvíjí cit pro prostor	motivační rozhovor	
					zvládá kresbu měkkým materiálem	učí žáky pracovat s voskovým či suchým pastelem	ilustrace	přesahy – Prv, Pč, M – geom.
					Modeluje z plastelíny, hlíny, tvaruje papír	vede žáky k poznávání základních vlastností plastických materiálů	demonstrační metody	
							individuální práce	
							skupinová práce	
							modelování	
							vycházka	
							práce na pískovišti	
							práce se stavebnicí	
				porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	rozlišuje a pojmenovává barvy teplé a studené, světlé a tmavé, husté a řídké	učí mísit barvy, rozpíjet, zapouštět do mokrého podkladu	hra s linií, barvou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					rozeznává různý charakter lineární kresby	seznamuje žáky s výrazovými možnostmi linie – přítlak, odlehčení, křížení, zhušťování a zřeďování čar…	experiment	přesahy do Prv, Pč, M – geom., Hv, Čj
					rytmicky řadí různé přírodní prvky, otisky, frotáž	rozvíjí v žácích smysl pro výtvarný rytmus	modelování	
					řadí různé vystřihované tvary – dekorativní práce		demonstrační metody	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	řadí různé vystřihované tvary – dekorativní práce	rozvíjí v žácích smysl pro výtvarný rytmus	práce s papírem, přírodním materiálem	
							vycházka	
			Uspořádání objektů do celků	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti	plasticky vytváří na pískovišti model obce podle skutečnosti	řídí a usměrňuje činnost žáků	vycházka	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					shlukuje přírodní materiály do esteticky působících sestav	podněcuje aktivitu žáka	motivační rozhovor	EV – ekosystémy – les, vodní zdroje, moře
					vytvoří z panelové stavebnice model jednoduchého obytného prostoru	rozvíjí v žácích cit pro prostor	skupinová práce	přesahy do Prv, Pč
					dokáže dekorativně řešit kruh nebo obdélník	rozvíjí v žácích smysl pro výtvarný rytmus	individuální práce	
							dramatizace	
				uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	umí řadit vytrhávané i vystřihované prvky a umístit je do plochy	učí žáky vytrhávat a vystřihovat prvky	hra	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					dokáže používat různé druhy štětců podle potřeby	vede žáky k využívání světlostního a teplotního kontrastu	demonstrační metody	přesahy do M – geom., Pč
					dovede zvolit vhodnou barvu k danému podkladu (i pozitiv – – negativ)	učí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy	individuální práce	
				uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	rytmicky řeší plochu s využitím různých prvků ve 2 světlých a tmavých barvách	učí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy	dekorativní práce	přesahy do M – geom., Pč
							práce s papírem	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	modeluje z plastelíny, hlíny, tvaruje papír – hmatové podněty	učí žáky pracovat s plastelínou a hlínou	modelování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					dokáže vystihnout náladu v krajině kontrastem světlých a tmavých barevných ploch	učí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy a používat kontrast světlých a tmavých barevných ploch	tématické práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	ilustruje pohádku, hádanku, říkadlo	motivuje žáky četbou pohádky, hádanky, říkadla	demonstrační metody	
					vyjadřuje své zážitky ve výtvarném vyprávění rychlou a pohotovou kresbou	poskytuje žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu výtvarnému projevu	hra s barvou, experiment	přesahy do Prv, Čj – čtení, literární výchova, sloh
							výtvarné vyprávění	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	zhlédne výstavu přírodnin a výtvorů z nich	řídí besedu se žáky o výstavě	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování ilustrátorů dětských knih – J.Lada, J.Trnka	seznamuje žáky s typickými znaky ilustrací J.Lady, J.Trnky	návštěva výstavy přírodnin	přesahy do Čj – čtení, literární výchova Prv
					účastní se besed o hračkách	řídí besedu o hračkách současných i minulých	práce s ilustrací	
					zhlédne divadelní představení, kreslený film či animovaný televizní pořad a vytvoří k tomu ilustraci	seznamuje žáky s různými druhy výtvarného umění	divadlo, film, televizní pořad	
		Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	vyjadřuje rozdíly ve vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	používá výtvarné techniky	učí žáky užívat různé výtvarné techniky – koláž, frotáž aj.	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vnímá okolní svět pomocí sluchových, hmatových a zrakových vjemů – manipuluje s objekty	podněcuje zájem žáků o práci vhodnou motivací	motivační rozhovor	přesahy – Čj, literární výchova, Prv, Pč
					rozvíjí svou představivost a fantazii ve výtvarném vyjádření	učí žáky rozmístění kreslených objektů na ploše výkresu	výklad	
					využívá při práci zkušenosti z pozorování přírody a činností lidí	dbá na akčnost malby a kresby	tematické práce	
					výtvarně vyjadřuje vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, vyprávění, četby, či filmu		individuální práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	dokáže besedovat o hračkách současných i minulých	řídí besedu o hračkách (výtvarná hodnota, materiál, tvar)	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium
					zná ilustrace z dětských knih	aktivně pracuje s ilustrací a jejich výrazovými prostředky (barva, linie, prostor)	výstava	přesahy – Čj, literární výchova, čtení, Prv, Pč
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	učí se poznávat různé druhy výtvarného umění – malířství, grafika, sochařství, architektura	seznamuje žáky s různými druhy výtvarného umění	práce s ilustrací	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Vv	Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	kreslí i maluje odvážně, spontánně, bezprostředně a uvolněně	povzbuzuje a podněcuje výtvarný projev žáků	výtvarné vyprávění	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vyjadřuje se emocionálně	účinně motivuje žáka	tematické práce	MKV – lidské vztahy – tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého, multikulturalita – naslouchání druhým, vzájemné obohacování, vstřícný postoj k odlišnostem
				odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	užívá fantazii	pomáhá mu uplatňovat v práci poznatky z práce s barvou, s linií aj.	práce s ilustrací	
					učí se respektovat názory druhých	beseduje s žáky o výtvarné práci	motivační rozhovor	přesahy – Čj – sloh, literární výchova, čtení, Prv
							experiment	
		Ověřování komunikačních účinků	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	dokáže sdělit svůj prožitek ve výtvarném vyprávění	podněcuje žáky k vyjádření svých pocitů, dějů, činností…	motivační rozhovor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích
					umí popsat děj, který nakreslil či namaloval	návodnými otázkami k popisu děje podněcuje žákovu výtvarnou činnost	beseda	přesahy – M – geom., Čj – sloh
			Proměny komunikačního obsahu		od popisu děje směřuje k charakteristice postav a jejich vztahů	vybírá zajímavá témata k výtvarnému vyjádření	skupinová práce	
					dokáže vyjádřit prostor	učí žáky respektovat názory jiných	individuální práce	
					prezentuje výsledky své práce před spolužáky	učí žáky vyjádřit svůj názor	diskuse	
					vyjadřuje svůj názor	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	najde barvu shodnou s lokální barvou předmětu	podněcuje žáky k zapojení fantazie v tvůrčím procesu	demonstrační metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
					užívá kreslenou, prorývanou a lepenou linii	rozvíjí cit pro prostor	motivační rozhovor	
					modeluje z plastelíny, hlíny, tvaruje papír	učí žáky užívat různé druhy kreslení, případně prorývané a lepené linie	modelování	přesahy – Pč, M – geom.
						Vede žáky k poznávání základních vlastností plastických materiálů	individuální práce	
							skupinová práce	
				porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	rozlišuje a pojmenovává barvy teplé a studené, světlé a tmavé, husté a řídké	učí poznávat a využívat výrazovou a zobrazovací funkci barvy k vyjádření představy a fantazie při malbě lidských postav a zvířat	hra s linií	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					rozeznává různý charakter lineární kresby	seznamuje žáky s výrazovými možnostmi linie – přítlak, odlehčení, křížení, zhušťování a zřeďování čar, s kolorovanou a lavírovanou kresbou…	experiment	přesahy do Prv, Pč, M – geom., Hv
				porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	rytmicky řadí různé přírodní prvky, otisky, frotáž	rozvíjí v žácích smysl pro výtvarný rytmus	modelování	přesahy do Prv, Pč, M – geom., Hv
					řadí různé vystřihované tvary – dekorativní práce		demonstrační metody	
							práce s papírem, přírodním materiálem	
							individuální práce	
			Uspořádání objektů do celků	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti	sestaví z jednotlivých prvků architektonický celek	řídí a usměrňuje činnost žáků	beseda	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					rozvíjí estetický smysl pro prostor výtvarným konstruováním z různých materiálů	podněcuje aktivitu žáka	motivační rozhovor	EV – ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, moře
					sestaví prostorovou maketu architektonických útvarů v ploše	rozvíjí v žácích cit pro prostor	skupinová práce	EV – ekosystémy – les – pole
							individuální práce	EV – základní podmínky života – voda (koláž pitná voda)
							dramatizace	přesahy – Prv, Pč

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Uspořádání objektů do celků	uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	umí řadit vytrhávané i vystřihované prvky a umístit je do plochy	učí žáky esteticky umísťovat prvky do plochy	práce s papírem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					dovede zvolit vhodnou barvu k danému podkladu (i pozitiv – negativ)	vede žáky k využívání světlostního a teplotního kontrastu	demonstrační metody	přesahy do M – geom., PČ
					chápe smysl dekorativní tvorby ve vztahu užitkového předmětu, k materiálu a funkci	učí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy	individuální práce	
							dekorativní práce	
							samostatná práce	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	modeluje z plastelíny, hlíny, tvaruje papír – hmatové podněty	učí žáky pracovat s plastelínou a hlínou	modelování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					dokáže vystihnout náladu v krajině kontrastem světlých a tmavých barevných ploch	učí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy a používat kontrast světlých a tmavých barevných ploch	tématické práce	přesahy do Prv, Pč
					vyjádří kresbou či malbou své zážitky	poskytuje žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu výtvarnému projevu	demonstrační metody	
							experiment	
							samostatná práce	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	výtvarně vnímá tvary zajímavých přírodních útvarů, jejich charakteristické znaky a zobrazuje je na základě pozorování i z představy	řídí besedu se žáky o výstavě	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					zná některé ilustrátory dětských knih	seznamuje žáky s typickými znaky ilustrací	návštěva výstavy přírodnin	přesahy do Čj – čtení, literární výchova Prv
					účastní se besed o lidovém umění nebo keramice	řídí besedu o lidovém umění nebo keramice	práce s ilustrací	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – zpracovávané materiály a jejich působení, průmysl, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody a kulturních památek
					zhlédne divadelní představení, kreslený film či animovaný televizní pořad a vytvoří k tomu ilustraci	seznamuje žáky s různými druhy výtvarného umění	divadlo, film, televizní pořad	MKV – lidské vztahy – vztahy mezi kulturami, tolerance

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Vv	Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	vyjadřuje rozdíly ve vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	používá výtvarné techniky	učí žáky užívat různé výtvarné techniky – koláž, frotáž, kresba, lavírovaná kresba, rytí do voskového podkladu, domalovávaná koláž aj.	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vnímá okolní svět pomocí sluchových, hmatových a zrakových vjemů – manipuluje s objekty	podněcuje zájem žáků o práci vhodnou motivací	motivační rozhovor	přesahy – Čj, literární výchova, Prv, Pč
					rozvíjí svou představivost a fantazii ve výtvarném vyjádření	učí žáky rozmístění kreslených objektů na ploše výkresu	výklad	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a ze světa
				vyjadřuje rozdíly ve vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	využívá při práci zkušenosti z pozorování přírody a činností lidí	dbá na akčnost malby a kresby	tématické práce	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a ze světa, lidová slovesnost
					výtvarně vyjadřuje vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, vyprávění, četby, či filmu		individuální práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	dokáže besedovat o ilustraci v literárním díle, o malířích pro děti	řídí besedu o ilustrátorech, o lidovém umění, keramice aj.	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium
					zná ilustrace z dětských knih	aktivně pracuje s ilustrací a jejich výrazovými prostředky (barva, linie, prostor)	výstava	přesahy – Čj, literární výchova, čtení, Prv, Pč
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	učí se poznávat různé druhy výtvarného umění – malířství, grafika, sochařství, architektura	seznamuje žáky s různými druhy výtvarného umění	práce s ilustrací	
		Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	kreslí i maluje odvážně, spontánně, bezprostředně a uvolněně	povzbuzuje a podněcuje výtvarný projev žáků	výtvarné vyprávění	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vyjadřuje se emocionálně	účinně motivuje žáka	tématické práce	
				odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	užívá fantazii	pomáhá mu uplatňovat v práci poznatky z práce s barvou, s linií aj.	práce s ilustrací	přesahy – Čj – sloh, literární výchova, čtení, Prv
					učí se respektovat názory druhých	beseduje s žáky o výtvarné práci	motivační rozhovor	
							experiment	
			Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	dokáže sdělit svůj prožitek ve výtvarném vyprávění	podněcuje žáky k vyjádření svých pocitů, dějů, činností	motivační rozhovor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Vv	Ověřování komunikačních účinků	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	umí popsat děj, který nakreslil či namaloval	návodnými otázkami k popisu děje podněcuje žákovu výtvarnou činnost	beseda	přesahy – M – geom., Čj – sloh
			Proměny komunikačního obsahu	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	od popisu děje směřuje k charakteristice postav a jejich vztahů	vybírá zajímavá témata k výtvarnému vyjádření	skupinová práce	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, reklama, koláž (receptivní činnost)
					dokáže vyjádřit prostor	učí žáky respektovat názory jiných	individuální práce	MV – tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu vhodných sdělení (produktivní činnost)
					prezentuje výsledky své práce před spolužáky	učí žáky vyjádřit svůj názor	diskuse	
					vyjadřuje svůj názor	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných		
4.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření	zvládne obtížnější práce s linií	učí žáky použití kreslené, prorývané a lepené linie	demonstrační metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, psychohygiena – dobrý vztah k sobě samému, hledání pomoci při potížích
					používá běžné pojmy z nauky o barvě	učí žáky uplatňovat poznatky o barvě při malbě z představy lidských postav a zvířat, koláži i mozaice	samostatná práce	
					dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu	učí výtvarně vnímat, pozorovat, analyzovat a výtvarně vyjadřovat symetrické tvary a funkci technických předmětů	ilustrace, volná malba, práce s linií	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve třídě, hledání výhod v odlišnostech, mezilidské vztahy – pohled na svět očima druhého, respektování, podpora
					prohloubí si a zdokonalí techniku malby a kresby z 1. období		dekorativní práce	
							motivační rozhovor	přesahy – M – geom., Vl, Přv
				porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	výtvarně vyjadřuje kontrast přírodních forem a pozadí	učí žáky odlišit přírodní formy od prostředí barevným kontrastem	volná malba	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, psychohygiena – dobrý vztah k sobě samému, hledání pomoci při potížích

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	uplatňuje kontrast a vztah tvarů, ploch a barev v plošné kompozici		demonstrační metody	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve třídě, hledání výhod v odlišnostech, mezilidské vztahy – pohled na svět očima druhého, respektování, podpora
					umí použít redukovanou barevnou škálu	naučí žáky používat světlé a tmavé, teplé a studené barvy v plošné kompozici	motivační rozhovor	EV – ekosystémy – les, pole
					vystihuje barevnost, vyjadřuje barevný i světelný kontrast předmětů a pozadí		pozorování	EV – základní podmínky života – pitná voda (koláž)
							samostatná práce	přesahy – Vl, Přv, Pč, M – geom.
					Vystihuje barevnost, vyjadřuje barevný i světelný kontrast předmětů a pozadí	naučí žáky používat světlé a tmavé, teplé a studené barvy v plošné kompozici	práce s barvou a dekorativní práce	přesahy – Vl, Přv, Pč, M – geom.
			Uspořádání objektů do celků	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku : v plošném vyjádření linie a barevné plochy	umí řadit prvky v tvarové a barevné kompozici	učí žáky poznávat a chápat principy dekorativní tvorby	dekorativní práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, psychogygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
					dekorativně řeší keramiku	učí žáky rytmicky řadit prvky	skupinová práce	přesahy – Pč, M – geom., Vl
					řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše (symetrická, asymetrická řešení)	učí žáky harmonii barev ve vztahu k tvaru, materiálu a funkci	demonstrační metody	
					užívá záměrně vedené linie na základě poznání, představ a fantazie	vede žáky k používání různých linií – kreslených, lepených, prorývaných	pozorování	
							motivační rozhovor	
				v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup	dokáže sestavit prostorovou maketu architektonických tvarů v ploše (rytmus, dominanty)	naučí žáky sestavovat, lepit a barvit prvky	modelování	VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (PRO – Praha)
					dovede modelovat užitkové předměty z jednoduchých základních tvarů (koule, válec)	naučí žáky modelovat užitkové předměty ze základních tvarů	demonstrační metody	přesahy – Přv, M – geom., Pč, Vl
					modeluje lidské i zvířecí postavy	seznámí žáky s tvárnými možnostmi hlíny	experiment	
					sestaví z jednotlivých prvků architektonický celek	rozvíjí v žácích estetický smysl pro prostor	pozorování	
							samostatná i skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Uspořádání objektů do celků	v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	zpřesňuje vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností	seznamuje žáky s proporcemi lidského těla a hlavy	práce s barvou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, co o sobě vím a co ne
					umí namalovat lidské postavy – pohádkové a fantastické	učí žáky využívat výrazovost barvy k vyjádření představy a fantazie	ilustrace	OSV – SR – poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
							samostatná práce	přesahy – Přv
				v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	umí namalovat lidské postavy – pohádkové a fantastické	učí žáky využívat výrazovost barvy k vyjádření představy a fantazie	demonstrační metody	přesahy – Přv
							pozorování	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání Ostatními smysly	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	maluje i kreslí expresivně a volně, při tvorbě uplatňuje pozorování skutečnosti	volí náměty ze života žáků	názor	VDO – občanská společnost a škola – způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
					maluje podle skutečnosti i z představy	používá názor a vhodnou motivaci	motivační rozhovor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					výtvarně vnímá, analyzuje a zobrazuje velké předměty v prostoru (náš, dům, škola, ulice, hřiště…)	učí žáky zobrazovat velké předměty v prostoru	demonstrační metody	MV – tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis
					experimentuje se zaměřením na dekorativní tvorbu v bytovém prostředí	řídí samostatnou práci žáků, pomáhá analyzovat a zobrazovat tvary technických předmětů	vycházka	
					umí výtvarně vnímat, analyzovat a zobrazovat tvary a funkci technických předmětů		samostatná a skupinová práce	přesahy – Přv, Čj – literární výchova, Vl
		Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahů zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly	barvou dovede vyjádřit náladu situace (veselost, smutek…)	učí žáky uplatňovat ve vlastní výtvarné činnosti použití různých výtvarných technik – kresbu různými grafickými materiály – malbu barvami, pastelem, křídou, koláž, mozaiku aj.	názor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					zvládá použití výtvarných technik	naučí žáky různými způsoby výtvarně zobrazovat prostorové jevy a vztahy (hmota, tvar, struktura, světlo, barva)	samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Vv	Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	zobrazuje svou představivost, fantazii a životní zkušenosti	seznámí žáky s užitím některých materiálů včetně netradičních a běžných nástrojů	demonstrace	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Pč, Přv
					jeho kresba i malba má děj, je akční		ilustrace	
					umí využít tvarovou a barevnou nadsázku při výtvarném vyjádření hlavy pohádkových bytostí		četba úryvku z pohádky	
				uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	při kresbě a malbě rostlin umí dotvářet přírodní formy na základě fantazie	seznámí žáky s užitím některých materiálů včetně netradičních a běžných nástrojů	vycházka	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Pč, Přv
							besedy o ilustrátorech, sochařství a přírodě, keramice	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření	pozná ilustrace známých českých ilustrátorů (H.Zmatlíková, Z. Miler, A. Born, R. Pilař…)	seznámí žáky s dalšími ilustrátory	besedy o ilustrátorech, sochařství a malbě	VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (PRO/Praha)
					vytváří si škálu obrazně vizuálních elementů (objekty, ilustrace, volná malba…) k vyjádření osobitého přístupu k realitě	seznamuje žáky s různými způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě – figura, portrét, krajina, zátiší	výklad	OSV – OR – rozvoz schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením			seznamuje žáky s různými způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v sochařství (socha, plastika, sousoší, busta, reliéf)	demonstrace	
						učitel seznamuje žáky se základními druhy a technikami ve volné grafice	fotografie	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Vl, Přv
							ilustrace	
							vycházka	
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	umí vystihnout barvy podzimní přírody	rozvíjí estetické vnímání barev	experiment	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
					zapouští barvy do vlhkého podkladu a vyhledává vhodnou barevnost k přírodnímu tvaru	učí žáky technice zapouštění a proškrabávání barev	modrotisk	
					tvoří keramický nebo textilní dekor	učí žáky práci s tiskátky – modrotisk	koláž – skupinová + samostatná práce	
					barvou dokáže vyjádřit náladu (veselou, smutnou, dramatičnost…)	naučí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy	výklad	přesahy – Přv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Vv	Uplatňování subjektivity	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	vyhledává vhodnou barevnost k přírodnímu tvaru	naučí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy	demonstrace	přesahy – Přv
		Rozvíjení smyslové citlivosti	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů	učí žáky poznávat ilustrace dalších českých malířů a ilustrátorů	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k druhým lidem
					aktivně se účastní besed o ilustrátorech, o lidovém umění, o výtvarné úpravě knihy, o keramice, o přírodě, sochařství	řídí besedy o výtvarném umění	práce s knihou	OSV – SR – poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí, mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého, respektování
						navštíví se žáky výstavu na téma „Regionální památky a zajímavosti	názor	VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti
							ilustrace	
							fotografie	přesahy – Vl, Přv, Čj – literární výchova, čtení, sloh
							vycházka	
		Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	kreslí a maluje expresivně a volně	podněcuje žáky k výtvarnému projevu	samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, sebepoznání a sebepojetí – co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování
					dovede vyjádřit svou představu a fantazii	účinně motivuje žáka	beseda	OSV – SR – mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého, respektování
					respektuje názory druhých	beseduje se žáky o výtvarných pracích	tematická práce	přesahy – Čj – sloh
			Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	směřuje k charakteristice postav a jejich vztahů	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, co vím o sobě a co ne

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Vv	Ověřování komunikačních účinků	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	dokáže vyjádřit prostor	učí žáky vyjádřit svůj názor	beseda	přesahy – Čj – sloh
					svým výtvarným dílem sděluje ostatním svůj prožitek	učí žáky respektovat názory druhých	rozhovor	
						podněcuje žákovu výtvarnou činnost	samostatná práce	
			Proměny komunikačního obsahu	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	utváří osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, co vím o sobě a co ne
					vysvětluje výsledek a záměr tvorby	učí žáky vyjádřit svůj názor	beseda	přesahy – Čj – sloh
					vyjadřuje svůj názor	učí žáky respektovat názory druhých	rozhovor	
5.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření	používá lineární a barevné nákresy, náčrty a studie podle skutečnosti, při nichž si ověří zobrazovací a výrazové možnosti výtvarných prostředků (linii, barvu, plochu, objem, prostor)	učí žáky používat lineární a barevné náčrty	demonstrační metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					výtvarně vnímá, analyzuje a vyjadřuje prostorové a barevné vztahy objektů a pozadí	učí žáky pozorovat, analyzovat a výtvarně vyjadřovat prostorové a barevné vztahy objektů a pozadí	samostatná práce	
					dokáže kresbou vystihnout tvarovou a prostorovou skladbu přírodnin, předmětů a architektonických tvarů	učí výtvarně vnímat, pozorovat, analyzovat a výtvarně vyjadřovat přírodniny, předměty a architektonické tvary	volná malba, práce s linií	přesahy – M – geom., Vl, Přv
					používá běžné pojmy z nauky o barvě		tématická práce	
							vycházka	
				porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	odliší popředí od pozadí kresbou nebo barvou	učí žáky odlišit popředí od pozadí kresbou nebo barvou	volná malba	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					umí vyjádřit děj a vztahy vhodným výběrem i velikostí obrazových prvků, světelným a barevným kontrastem	učí žáky odlišit přírodní formy od prostředí barevným kontrastem	demonstrační metody	
					umí vyjádřit barevné vztahy objektů a pozadí	naučí žáky používat světlé a tmavé, teplé a studené barvy v plošné kompozici	motivační rozhovor	EV – základní podmínky života – pitná voda (koláž)

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	umí zobrazit předměty v obrysu a vnitřním členění	učí zobrazovat předměty a jejich vnitřní členění	pozorování	přesahy – Vl, Přv, Pč, M – geom., Čj – literární výchova
					umí použít redukovanou barevnou škálu		samostatná práce	
							práce s barvou a dekorativní práce	
			Uspořádání objektů do celků	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku : v plošném vyjádření linie a barevné plochy	řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše (□ymetrická, asymetrická řešení)	rozvíjí estetický vkus žáků	dekorativní práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění a relaxace
					záměrně vyjadřuje prostor v ploše rozmístěním obrazových prvků situace a děje v prostředí, případně i barvami	učí žáky harmonii barev ve vztahu k tvaru, materiálu a funkci	skupinová práce	OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
					výtvarně vnímá, analyzuje a zobrazuje výtvarný celek (zátiší) z přírodních a umělých objektů		demonstrační metody	přesahy – Pč, M – geom., Vl
					rytmicky komponuje dekorativní plochu z geom.metrických prvků a 2 – 3 harmonických barev		pozorování	
					vybírá a zjednodušuje dekorativní prky		motivační rozhovor	
					dekorativně řeší ohraničenou plochu stylizovanými přírodními nebo geom.metrickými prvky a dvěma až třemi harmonickými barvami		hra	
				v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup	při hře a vytváření kombinuje, spojuje a upravuje prvky do nových prostorových útvarů (robot, maska…)	naučí žáky spojovat prvky z různých materiálů	modelování	OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
					vytváří prostorové útvary tvarováním a konstruováním	naučí žáky modelovat užitkové předměty	demonstrační metody	přesahy – Přv, M – geom., Pč, Vl
					dovede vytvářet konkrétní prostředí (scéna pro loutkové divadlo)	rozvíjí v žácích estetický vztah k dekorativně užité tvorbě	experiment	
			Uspořádání objektů do celků	v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup	sestaví z jednotlivých prvků architektonický celek	rozvíjí v žácích estetický smysl pro prostor	pozorování	přesahy – Přv, M – geom., Pč, Vl
					dovede modelovat dekorativní kachlík, reliéf, nádoby, přívěsky aj.		samostatná i skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Uspořádání objektů do celků	v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	pozoruje, analyzuje a zobrazuje lidské a zvířecí figury	zopakuje se žáky proporce lidského těla a hlavy	práce s barvou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, sebepoznání a sebepojetí – moje tělo
						učí žáky využívat výrazovost barvy k vyjádření představy a fantazie	ilustrace	
							samostatná práce	přesahy – Přv
							demonstrační metody	
							pozorování	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k Vnímání ostatními smysly	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	zpřesňuje představy situace a děje v prostředí	řídí samostatnou práci žáků	názor	OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
					maluje podle skutečnosti i z představy	řídí besedu o kultuře bydlení	motivační rozhovor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, sebepoznání, a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
					účastní se besedy o kultuře bydlení, bytového zařízení a nábytku	pomáhá analyzovat a zobrazovat tvary technických předmětů	demonstrační metody	MV – tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis
					experimentuje se zaměřením na dekorativní tvorbu v bytovém prostředí		beseda	
					umí výtvarně vnímat, analyzovat a zobrazovat tvary a funkci technických předmětů		samostatná práce	VMEGS – objevujeme Evropu a svět – život Evropanů a styl života v evropských rodinách (beseda o kultuře bydlení)
							skupinová práce – koláž	přesahy – Přv, Čj – literární výchova, Vl
		Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahů zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly	výrazovou vlastnost barvy používá k vyjádření nálady a citového vztahu k námětu	naučí žáky uplatňovat ve vlastní výtvarné činnosti použití různých výtvarných technik – kresbu různými grafickými materiály – malbu barvami, pastelem, křídou, koláž, mozaiku aj.	názor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					zvládá použití výtvarných technik	naučí žáky různými způsoby výtvarně zobrazovat prostorové jevy a vztahy (hmota, tvar, struktura, světlo, barva)	samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Vv	Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	rozvíjí svou představivost při vyjádření děje na základě zážitku a představy	seznámí žáky s užitím některých materiálů včetně netradičních a běžných nástrojů	demonstrace	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Pč, Přv
					jeho kresba i malba má děj, je akční		ilustrace	
					vyjadřuje děj a prostorové vztahy		vycházka	
					poznává a využívá tvárné vlastnosti textilu při jeho výtvarném zpracování		besedy o ilustrátorech, sochařství, malířství	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření	vytváří si škálu obrazně vizuálních elementů (objekty, ilustrace, volná malba…) k vyjádření osobitého přístupu k realitě	seznamuje žáky s různými způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě – figura, portrét, krajina, zátiší	besedy o ilustrátorech, sochařství a malbě	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy, (význam kulturního dědictví)
						seznamuje žáky s různými způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v sochařství (socha, plastika, sousoší, busta, reliéf)	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením			učitel seznamuje žáky se základními druhy a technikami ve volné grafice	demonstrace	
							fotografie	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Vl, Přv
							ilustrace	
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření	vytváří si škálu obrazně vizuálních elementů (objekty, ilustrace, volná malba…) k vyjádření osobitého přístupu k realitě	učitel seznamuje žáky se základními druhy a technikami ve volné grafice	vycházka	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Vl, Přv
				pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	umí vystihnout barvy podzimní přírody	rozvíjí estetické cítění barev	experiment	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli
					vyhledává vhodnou barevnost k přírodnímu tvaru	učí žáky technice zapouštění a proškrabávání barev	koláž – skupinová práce	
					tvoří keramický nebo textilní dekor		výklad	přesahy – Přv
							demonstrace	
							samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Vv	Uplatňování subjektivity	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů	seznamuje žáky s vývojem a druhy malířství a jeho typickými představiteli	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem, já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně
					aktivně se účastní besed o kultuře a bydlení, o současných ilustrátorech, o výtvarném umění, malířství, kresbě a grafice, o sochařství, architektuře, dekoru	řídí besedy o výtvarném umění	práce s knihou	
						navštíví se žáky výstavu „Regionální památky a zajímavosti“	názor	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
							ilustrace	přesahy – Vl, Přv, Čj – literární výchova, čtení, sloh
							fotografie	
							TV vysílání – reklamy (koláž)	
		Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	kreslí a maluje expresivně a volně	podněcuje žáky k výtvarnému projevu	samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně
		Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	dovede vyjádřit svou představu a fantazii	účinně motivuje žáka	beseda	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost
					respektuje názory druhých	beseduje se žáky o výtvarných pracích	tematická práce	přesahy – Čj – sloh
			Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	směřuje k charakteristice postav a jejich vztahů	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k druhým lidem
					dokáže vyjádřit prostor	učí žáky vyjádřit svůj názor	beseda	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost
					svým výtvarným dílem sděluje ostatním svůj prožitek	učí žáky respektovat názory druhých	rozhovor	přesahy – Čj – sloh
						podněcuje žákovu výtvarnou činnost	samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Vv	Ověřování komunikačních účinků	Proměny komunikačního obsahu	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	utváří osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k druhým lidem
					vysvětluje výsledek a záměr tvorby	učí žáky vyjádřit svůj názor	beseda	přesahy – Čj – sloh
					vyjadřuje svůj názor	učí žáky respektovat názory druhých	rozhovor	
6.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kriticky hodnotí výtvarná díla; užívá základních pravidel kompozice a perspektivy při vlastní výtvarné tvorbě, kvalifikovaně hodnotí vlastní práci	žákovi poskytne širokou nabídku různorodých vjemů vizuálních, hmatových, sluchových i kinestetických tak, aby žák dostal příležitost uvědomovat si a reflektovat své vjemy a s nimi spojené prožitky	demonstrace	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření			vytváří příležitost vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření , běžně užívaná i vlastní a umožnit sdělovat své jedinečné pocity, vjemy a prožitky, vlastní názory, postřehy i kritické soudy	experiment	
							prostorová tvorba	
		Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěného pozorování	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	pozorování	
			Pohyb těla a jeho umístění v prostoru		obnovuje a rozvíjí smyslovou i citovou senzibilitu		samostatná práce	
			Akční tvorba		obohacovány prožitky, rozvíjí představivost, imaginaci a fantazii na úrovni přiměřené věku		skupinová práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření		probouzení a kultivace tvořivých osobitých reakcí na podněty a problémy obnovování a obohacování citových i racionálně reflektovaných vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a okolnímu světu		diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Vv	Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického	rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům	učí žáky především svobodně se vyjadřovat vlastní zážitky a otevřeně komunikovat o společně sdílených obsazích.	Experiment	
		Ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření	Osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	rozvíjí toleranci i kritičnosti k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění	nabízí činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Experimentace	
						navrhuje činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.	Prezentace	
				porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	kultivuje výtvarné dovednosti a schopnosti jako prostředky výtvarného vyjadřování	předkládá činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Rozbor	
						učí otevřenosti k dosud neznámému, k překonávání stereotypů dosavadního vlastního nahlížení, k odhalování dosud neuvědomělých pocitů a zážitků.	Diskuse	
				úměrně věku vysvětluje své postoje s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	využívá příležitosti vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření	v pozici diváka uměleckého díla učí rozpoznat a obhájit svůj podíl na jeho interpretaci, , zjišťovat zda v průběhu času dochází ke změnám ve vnímání či způsobech jejich vyjádření	pozorování	
7.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů (barva, linie, kontrast…)	rozlišuje prvky vizuálně obrazového vyjádření	preferuje činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality	demonstrační metody	OSV-SR- poznávání lidí- vzájemné poznávání se ve třídě
							motivační rozhovor	
			Pravidla kompozice	uplatňuje vizuálně obrazná vyjádření pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	chápe různé způsoby uspořádání objektů do celku		individuální práce	
				variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	zná základní pravidla kompozice a perspektivy		skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kriticky hodnotí výtvarná díla; užívá základních pravidel kompozice a perspektivy při vlastní výtvarné tvorbě, kvalifikovaně hodnotí vlastní práci	žákovi poskytne širokou nabídku různorodých vjemů vizuálních, hmatových, sluchových i kinestetických tak, aby žák dostal příležitost uvědomovat si a reflektovat své vjemy a s nimi spojené prožitky	demonstrace	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření			vytváří příležitost vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření , běžně užívaná i vlastní a umožnit sdělovat své jedinečné pocity, vjemy a prožitky, vlastní názory, postřehy i kritické soudy.	Experiment prostorová tvorba	
		Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěného pozorování	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	pozorování	
			Pohyb těla a jeho umístění v prostoru		Obnovuje a rozvíjí smyslovou i citovou senzibilitu		samostatná práce	
			Akční tvorba		obohacovány prožitky, rozvíjí představivost, imaginaci a fantazii na úrovni přiměřené věku		skupinová práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	probouzení a kultivace tvořivých osobitých reakcí na podněty a problémy obnovování a obohacování citových i racionálně reflektovaných vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a okolnímu světu	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	diskuse	
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického	rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům	učí žáky především svobodně se vyjadřovat vlastní zážitky a otevřeně komunikovat o společně sdílených obsazích	experiment	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Vv	Ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření	Osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	rozvíjí toleranci i kritičnosti k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění	nabízí činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Experimentace	
						navrhuje činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.	Prezentace	
				porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	kultivuje výtvarné dovednosti a schopnosti jako prostředky výtvarného vyjadřování	předkládá činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Rozbor	
						učí otevřenosti k dosud neznámému, k překonávání stereotypů dosavadního vlastního nahlížení, k odhalování dosud neuvědomělých pocitů a zážitků.	Diskuse	
				úměrně věku vysvětluje své postoje s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	využívá příležitosti vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření	v pozici diváka uměleckého díla učí rozpoznat a obhájit svůj podíl na jeho interpretaci, zjišťovat zda v průběhu času dochází ke změnám ve vnímání či způsobech jejich vyjádření	experiment	
							pozorování	
8.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů (barva, linie, kontrast…)	rozlišuje prvky vizuálně obrazového vyjádření	preferuje činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality	demonstrační metody	OSV-psychohygiena-dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
							motivační rozhovor	
			Pravidla kompozice	uplatňuje vizuálně obrazná vyjádření pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	chápe různé způsoby uspořádání objektů do celku		individuální práce	
				variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	zná základní pravidla kompozice a perspektivy		skupinová práce	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kriticky hodnotí výtvarná díla; užívá základních pravidel kompozice a perspektivy při vlastní výtvarné tvorbě, kvalifikovaně hodnotí vlastní práci	žákovi poskytne širokou nabídku různorodých vjemů vizuálních, hmatových, sluchových i kinestetických tak, aby žák dostal příležitost uvědomovat si a reflektovat své vjemy a s nimi spojené prožitky	demonstrace	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kriticky hodnotí výtvarná díla; užívá základních pravidel kompozice a perspektivy při vlastní výtvarné tvorbě, kvalifikovaně hodnotí vlastní práci	vytváří příležitost vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření , běžně užívaná i vlastní a umožnit sdělovat své jedinečné pocity, vjemy a prožitky, vlastní názory, postřehy i kritické soudy.	Experiment	
		Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěného pozorování	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	pozorování	
			Pohyb těla a jeho umístění v prostoru		obnovuje a rozvíjí smyslovou i citovou senzibilitu		samostatná práce	
			Akční tvorba		obohacovány prožitky, rozvíjí představivost, imaginaci a fantazii na úrovni přiměřené věku		skupinová práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření		probouzení a kultivace tvořivých osobitých reakcí na podněty a problémy obnovování a obohacování citových i racionálně reflektovaných vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a okolnímu světu		diskuse	
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického	rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům	učí žáky především svobodně se vyjadřovat vlastní zážitky a otevřeně komunikovat o společně sdílených obsazích.	Experiment	
		Ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření	Osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	rozvíjí toleranci i kritičnosti k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění	nabízí činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Experimentace	MV-RČ-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení- hodnotící prvky ve sdělení (výběr záběrů), identifikování základních orientačních prvků sdělení
						navrhuje činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.	Prezentace	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Vv	Ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření	Osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)	porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	kultivuje výtvarné dovednosti a schopnosti jako prostředky výtvarného vyjadřování	předkládá činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Rozbor	
						učí otevřenosti k dosud neznámému, k překonávání stereotypů dosavadního vlastního nahlížení, k odhalování dosud neuvědomělých pocitů a zážitků.	Diskuse	
							experiment	
			Hodnocení vizuálně obrazného vyjádření, kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	úměrně věku vysvětluje své postoje s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	využívá příležitosti vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření	v pozici diváka uměleckého díla učí rozpoznat a obhájit svůj podíl na jeho interpretaci, , zjišťovat zda v průběhu času dochází ke změnám ve vnímání či způsobech jejich vyjádření	pozorování	
9.	Vv	Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů (barva, linie, kontrast…)	rozlišuje prvky vizuálně obrazového vyjádření	preferuje činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality	demonstrační metody	OSV-OR-seberegulace a sebeorganizace- cvičení sebekontroly a sebeovládání- stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
							motivační rozhovor	
			Pravidla kompozice	uplatňuje vizuálně obrazná vyjádření pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	chápe různé způsoby uspořádání objektů do celku		individuální práce	
				variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	zná základní pravidla kompozice a perspektivy		skupinová práce	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kriticky hodnotí výtvarná díla; užívá základních pravidel kompozice a perspektivy při vlastní výtvarné tvorbě, kvalifikovaně hodnotí vlastní práci	žákovi poskytne širokou nabídku různorodých vjemů vizuálních, hmatových, sluchových i kinestetických tak, aby žák dostal příležitost uvědomovat si a reflektovat své vjemy a s nimi spojené prožitky	demonstrace	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření			vytváří příležitost vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření , běžně užívaná i vlastní a umožnit sdělovat své jedinečné pocity, vjemy a prožitky, vlastní názory, postřehy i kritické soudy.	Experiment	
							prostorová tvorba	
			Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěného pozorování	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	pozorování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Vv	Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Pohyb těla a jeho umístění v prostoru	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	obnovuje a rozvíjí smyslovou i citovou senzibilitu	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	samostatná práce	
			Akční tvorba		obohacovány prožitky, rozvíjí představivost, imaginaci a fantazii na úrovni přiměřené věku		skupinová práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření		probouzení a kultivace tvořivých osobitých reakcí na podněty a problémy obnovování a obohacování citových i racionálně reflektovaných vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a okolnímu světu		diskuse	
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického	rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům	učí žáky především svobodně se vyjadřovat vlastní zážitky a otevřeně komunikovat o společně sdílených obsazích	experiment	
		Ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření	Osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	rozvíjí toleranci i kritičnosti k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění	nabízí činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Experimentace	
						navrhuje činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.	Prezentace	
				porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	kultivuje výtvarné dovednosti a schopnosti jako prostředky výtvarného vyjadřování	předkládá činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Rozbor	
						učí otevřenosti k dosud neznámému, k překonávání stereotypů dosavadního vlastního nahlížení, k odhalování dosud neuvědomělých pocitů a zážitků.	Diskuse	
				úměrně věku vysvětluje své postoje s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	využívá příležitosti vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření	v pozici diváka uměleckého díla učí rozpoznat a obhájit svůj podíl na jeho interpretaci, zjišťovat zda v průběhu času dochází ke změnám ve vnímání či způsobech jejich vyjádření	experiment	
							pozorování	

5.8. Člověk a svět práce

5.8.1. Pracovní činnosti

5.8.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Žáci se v předmětu pracovní činnosti učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Vzdělávací obsah tohoto předmětu je určen chlapcům i dívkám bez rozdílu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Na 1. stupni je předmět rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem
   - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
   - funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
   - jednoduché pracovní postupy a organizace práce
   - lidové zvyky, tradice a řemesla
2. Konstrukční činnosti
   - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
   - sestavování modelů
   - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
3. Pěstitelské práce
   - základní podmínky pro pěstování rostlin
   - péče o nenáročné rostliny
   - pěstování rostlin ze semen
   - pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
4. Příprava pokrmů
   - pravidla správného stolování
   - příprava tabule pro jednoduché stolování

Na 2. stupni je předmět rozdělen do pěti tématických okruhů:

1. Práce s technickými materiály
2. Pěstitelské práce
3. Provoz a údržba domácnosti
4. Příprava pokrmů
5. Svět práce

2. Časové vymezení

1.–6. a 8. –9. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- v pěstírně
- v dílně
- na zahradě
- v cvičné kuchyňce
- v pracovně výpočetní techniky
- specializovaná zařízení (muzeum, zahrady Pedagogické fakulty, botanická zahrada, nákupní centrum, odborná učiliště……)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- cvičíme smyslové vnímání, pozornost, soustředění a řešení problémů
- cvičíme základní rysy kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnosti vidět věci jinak, citlivost, schopnost „dotahovat“ nápady do reality)
- rozvíjíme individuální dovednosti pro kooperaci, seberegulaci v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.
- rozvíjíme sociální dovednosti pro kooperaci, jasnou a respektující komunikaci, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny
- rozvíjíme individuální a sociální dovednosti pro etické zvládání situací
- trénujeme dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
- vytváříme povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, pomáhající a prosociální chování

Výchova demokratického občana
- vedeme k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
- učíme sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- rozvíjíme a podporujeme schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivujeme k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňujeme posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- prohlubujeme porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- objevujeme život dětí v jiných zemích, lidovou slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- seznamujeme s institucemi Evropské unie a jejich fungováním
- hledáme, co Evropu spojuje a co ji rozděluje
- zprostředkováváme srovnání životního stylu a vzdělávání mladých Evropanů (srovnání zejména z pohledu využívání technických zařízení v běžném životě jedince i státu jako celku…)

Multikulturní výchova

- učíme chápat jedinečnost člověka, jeho příslušnost k danému etniku, respektovat zvláštnosti různých etnik, zejména těch žijících v místě školy
- vedeme k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Environmentální výchova

- vedeme jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince
- vedeme k pochopení postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie
- vedeme k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vedeme k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- vedeme k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví, zejména uvědoměním si nevratností mnohých fyzikálních, chemických či biologických procesů
- vedeme k pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- rozvíjíme porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- poskytujeme znalosti, dovednosti a pěstujeme návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání
- člověka vůči prostředí
- vedeme k pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- z tematického okruhu Ekosystémy se věnujeme ekosystému LES, POLE, LIDSKÉ SÍDLO – MĚSTO – VESNICE, KULTURNÍ KRAJINA

Zabýváme se základními podmínkami života:

- voda – vztahy vlastností vody (v různých skupenstvích) a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení
- ovzduší – význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás, situace v okolí
- energie – energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky, přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Zabýváme se těmito oblastmi života:

- zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
- doprava a životní prostředí – význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace
- odpady a hospodaření s odpady – odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny
- náš životní styl – spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí a zdraví
- nerovnoměrnost života na Zemi – rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje
- náš životní styl – spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí a zdraví

Mediální výchova

- vedeme ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- učíme k využívání vlastních schopností v týmové práci – komunikaci a spolupráci, stanovení cíle, časového harmonogramu, delegování úkolů a odpovědnosti
- učíme využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vedeme k tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, školní rozhlas, klipy, internetové médium
- informujeme o technologické možnosti a jejich omezení
- podílíme se na mediální produkci

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojování základní pracovních dovedností a návyky z různých pracovních oblastí, učíme žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel vede žáky k přemýšlení nad pracovními postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k rozšiřování slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- učitel zdůrazňuje žákům práci ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

5.8.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.–3.	Pč	Práce s drobným materiálem	Vlastnosti materiálu (přírodniny, papír, modelovací hmota, karton, textil)	vytváří různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír a vytvářet z něj jednoduché prostorové útvary	demonstruje žákům vlastnosti daného materiálu a předvádí jednotlivé činnosti správným způsobem	výklad napodobování	EV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl přesahy – Vv, Prv
					dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál	učí žáky určovat druhy přírodnin a předkládá náměty na jednoduché aranžování	demonstrace napodobování	
					umí stříhat textil a nalepit textilii, navléknout jehlu, udělat uzel, šít zadním stehem, přišít knoflík, dále zvládne vyrobit jednoduchý textilní výrobek	předvádí žákům navlékání jehly, uzlování, šití základními stehy, přišívání knoflíku, dbá na dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce	samostatná práce žáků problémové učení	
			Jednoduché pracovní operace a postupy	pracuje jednoduchým způsobem podle slovního návodu a předlohy	zvládne vykonat jednotlivé úkony dle slovního návodu nebo jednoduché předlohy	demonstraci pracovních úkonů doprovází srozumitelným popisem činnosti a pracovního postupu	napodobování	
		Konstrukční činnosti	Stavebnice, sestavování modelů	zvládne elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	dovede sestavovat stavebnicové prvky a montovat a demontovat stavebnici	seznamuje žáky s principem montáže a demontáže konkrétní stavebnice, dbáme na bezpečnost práce	samostatná práce žáků	
		Pěstitelské činnosti	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	dokáže provést pozorování, vyhodnotit výsledky pozorování a vyvodit podmínky pro pěstování rostlin	seznamuje žáky se zásadami správného pozorování, pomáhá s jeho vyhodnocováním vyvodí základní podmínky pro život rostlin	výklad, pozorování, samostatná práce žáků, demonstrace	EV – Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda Vztah člověka k prostředí – náš životní styl, prostředí a zdraví přesahy – Prv
			Pěstování rostlin ze semen v místnosti a pěstování pokojových rostlin	pečuje o nenáročné rostliny	zná základy péče o pokojové rostliny – otírání listů, zalévaní, kypření půdy	dbá na pravidelnou péči žáků o pokojové rostliny, podporuje kladný vztah k rostlinám	výklad, pozorování, samostatná práce žáků, demonstrace	EV – Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda, Vztah člověka k prostředí – náš životní styl, prostředí a zdraví přesahy – Prv
					umí zasít semena	seje semena společně s žáky, zdůvodňuje jednotlivé kroky		
		Příprava pokrmů	Jednoduchá úprava stolu	připraví tabuli pro jednoduché stolování	umí vhodně upravit tabuli pro jednoduché stolování, umí připravit jednoduchý pokrm studené kuchyně a	prakticky předvádí žákům účelnost vhodně upravené tabule	výklad, napodobování, demonstrace, samostatná práce žáků, inscenační metody	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy
					udržuje pořádek pracovní plochy dle hygienických zásad	seznamuje žáky s postupem přípravy jednoduchého pokrmu a společně s nimi jej zhotoví, dbá při tom na hygienu a pořádek		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.–3.	Pč	Příprava pokrmů	Pravidla správného stolování	chová se vhodně při stolování	dodržuje pravidla správného stolování a slušného chování, udržuje pořádek	vyvozuje společně žáky pravidla správného stolování na základě jejich zkušenosti, dbá na pořádek a hygienické normy	výklad, napodobování, demonstrace, samostatná práce žáků, inscenační metody	
4.–5.	Pč	Práce s drobným materiálem	Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu	vytváří na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat a vytvářet různé prostorové konstrukce z papíru a z kartonu	rozšiřuje nabídku vlastností papíru a kartonu i nabídku technik práce s nimi	výklad	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl, spotřeba věci přesahy – Vv, Přv
			Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu	vytváří na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	zvládá různé druhy stehu – přední, zadní, ozdobný	demonstruje žákům různé druhy stehů, dbá na kvalitu jejich provedení	napodobování	
					zná různé druhy aranžování přírodnin	předkládá žákům složitější způsoby aranžování	demonstrace	
			Pracovní pomůcky a nástroje	zvolí vhodné pracovní pomůcky a nástroje vzhledem k použitému materiálu	zná funkce a využití jednotlivých nástrojů a umí s nimi vhodně pracovat, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	seznámí žáky s funkcí a použitím nástrojů a pomůcek, upozorníme na nebezpečí úrazů při nesprávném používání a dbá na hygienické zásady	práce s chybou samostatná práce žáků	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl přesahy – Vv, Přv
			Lidové zvyky, tradice a řemesla	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	zná některé lidové tradice a řemesla a jejich prvky je schopen vnést do své tvorby	seznámí žáky s některými lidovými zvyky a tradicemi na základě jejich zkušeností a nabídne některé techniky lidového umění	samostatná práce žáků	MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami MKV – etnický původ – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa přesahy – Vv, Vl
			Jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce	tvoří přiměřenými pracovními postupy, udržují pořádek na pracovišti	umí vhodně zvolit přiměřený pracovní postup, dokáže si zorganizovat práci, dbá na pořádek na pracovním místě	demonstruje žákům vhodné a nevhodné pracovní postupy, vede je ke správné organizaci práce a k pořádku		přesahy – Vv, Vl
		Konstrukční činnosti	Stavebnice (plošné, prostorové a konstrukční), sestavování modelů	provádí jednoduchou montáž a demontáž	montuje a demontuje stavebnici, dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky a modely	rozvíjí u žáků prostorovou představivost vhodnými činnostmi	výklad, práce s pomůckou, samostatná práce žáků, problémové učení	přesahy – Vv
			Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	zvládá práci dle slovního návodu a složitější předlohy a dokáže použít jednoduchý náčrt	svou pracovní činnost provází slovním popisem a jednoduchým náčrtem výrobku nebo modelu		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.–5.	Pč	Pěstitelské práce	Pěstování pokojových rostlin	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové rostliny	zná základy péče o pokojové rostliny i způsob jejich množení odnožemi a řízkováním	pečuje společně s žáky o pokojové rostliny, rozvíjí u nich kladný vztah k rostlinám, poukazuje na jejich důležitost, ukáže vybrané způsoby množení rostlin	výklad, demonstrace, pozorování, samostatná práce žáků, vysvětlování, napodobování	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl přesahy – Přv
				provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	zná rozdíl mezi sázením a setím, dokáže samostatně konat pěstitelské pokusy a být za jejich výsledek odpovědný	vysvětlí žákům účel setí a sázení, zadává vhodné pěstitelské pokusy, vede žáky k odpovědnosti za jejich výsledek	výklad, demonstrace, pozorování, samostatná práce žáků, vysvětlování, napodobování	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl přesahy – Přv
				volí podle druhu pěstitelské činnosti správné pomůcky, nástroje a náčiní	ke své práci na zahradě volí nejvhodnější pomůcky a náčiní a pracuje s nimi podle zásad bezpečnosti a hygieny	demonstruje žákům účelnost jednotlivých nástrojů a náčiní, vyžaduje jejich bezpečné používání		
			Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti, poskytnou první pomoc při úrazu	rozezná některé jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergeny, znají jejich škodlivost a vyhýbá se jim	ukáže a popíše žákům tvar a škodlivost některých jedovatých rostlin, rostlinných drog a alergenů		
					umí poskytnout první pomoc při úrazu	seznámí žáky s praktikami první pomoci, poukazuje na její důležitost a vyžaduje její znalost		
		Příprava pokrmů	Základní vybavení kuchyně	orientuje se v základním vybavení kuchyně	zná základní kuchyňské náčiní a nároky na vybavení kuchyně	seznámí žáky se základním kuchyňským vybavením, demonstruje jeho praktické využití		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy přesahy – Př
			Výběr, nákup a skladování potravin	seznamuje se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně	umí připravit jednoduché pokrmy studené i teplé kuchyně a praktikuje pravidla správného stolování a společenského chování, dodržuje základní hygienické návyky	seznámí žáky s jednoduchými recepty studené i teplé kuchyně, dbá na pravidla vhodného společenského chování a stolování, dbá na udržování vhodných hygienických návyků		
6.	Pč	Pěstitelské práce	Základní podmínky pro pěstování, půda a její zpracování,výživa rostlin,ochrana rostlin a půdy	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	na příkladu vyvodí podmínky pro život rostlin	ukazuje na příkladu vliv různých podmínek pro život rostlin	pokus	EV – základní podmínky života – voda, ovzduší, půda EV – vztah člověka k prostředí – naše obec, prostředí a zdraví OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci přesahy – Př
					rozumí vzniku půdy, rozliší základní druhy a typy půd	pomocí pokusu a příkladů vysvětlí vznik půd	skupinová práce – půdní film, žížalí farma	
					dokáže vybrat druh půdy nejvhodnější pro pěstování rostlin a zpracování půdy	učí vybrat, zpracovat a využít nejvhodnější druh půdy	pokus – vlastnosti půdy	
			Zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny		rozlišuje základní druhy zeleniny, chápe význam pro zdravou výživu a zdraví člověka	vede k rozlišení základních druhů zeleniny, ukazuje vliv na zdraví člověka	skupinová práce se vzorky	
					rozliší pojmy osivo, sadba, výpěstek	vysvětluje pojmy osivo, sadba, výpěstek	výklad	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Pč	Pěstitelské práce	Zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	umí vybrat vhodný pracovní postup a pomůcky pro pěstování, včetně jejich údržby	seznamuje s pracovními postupy, pomůckami pro pěstování, způsoby údržby pomůcek	výklad,demonstrace	EV – základní podmínky života – voda, ovzduší, půda EV – vztah člověka k prostředí – naše obec, prostředí a zdraví OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci přesahy – Př
					dokáže dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce	vede k dodržování technologické kázně, zásad hygieny a bezpečnosti práce	vysvětlování	
			Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin		umí poskytnout první pomoc při úrazu	učí poskytnout první pomoc při úrazu	demonstrace, skupinová práce	
					zná základy pěstování a ošetřování okrasných a pokojových květin a dřevin	vysvětluje a demonstruje základy pěstování pokojových květin a dřevin	výklad,demonstrace	
					dokáže vytvořit jednoduchou květinovou výzdobu	učí vytvořit jednoduchou příležitostnou květinovou vazbu	praktický výcvik – aranžování	
					dokáže vysvětlit princip hydroponie, bonsaje a ikebany	seznamuje se způsoby pěstování a úpravy rostlin	výklad,demonstrace	
		Práce s technickým i materiály	Vlastnosti materiálu,užití v praxi	seznamuje se s postupy jednoduchých prácí s technickými materiály, dodržuje technologickou kázeň a zásady bezpečnosti práce, zkouší si plánovat svou pracovní činnost	za pomocí učitele dokáže zvládnout některé jednoduché práce, rozlišuje základní pracovní nástroje a nářadí, dodržuje bezpečnost a hygienu	seznamuje s vlastnostmi materiálů, s výběrem nástrojů a nářadí, ukazuje pracovní pomůcky, nářadí, nástroje pro ruční opracování, učí dodržovat bezpečnost a hygienu	výklad,demonstrace, samostatná práce, práce s materiálem	EV – Vztah člověka k prostředí – naše obec, náš životní styl OSV – OR – Kreativita – pružnost a originalita nápadů, schopnost dotahovat nápady do reality přesahy – Př, Vv
			Dřevo, kov, plasty, komposity					
			Pracovní pomůcky,nářadí a nástroje pro ruční opracování					
			Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody	užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	umí se orientovat v jednoduché technické dokumentaci	seznámí s jednoduchou technickou dokumentací	výklad,demonstrace	
					vytvoří vlastní jednoduchý náčrt výrobku	připravuje pro tvorbu jednoduchého náčrtu	vysvětlení, samostatná práce	
					dokáže podle náčrtku pracovat	vede k dovednosti pracovat podle vytvořeného náčrtku	výklad, diskuse	
8.	Pč	Pěstitelské práce	Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	rozliší základní druhy ovocných rostlin z hlediska uživatelského a botanického	vysvětlí pojem uživatelský a botanický, seznámí se základními druhy ovoce	výklad, práce ve skupinách	EV – základní podmínky života – ekosystémy, přírodní zdroje, energie EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na zemi, OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj dovedností pro kooperaci
					zná základní způsoby pěstování a ošetřování rostlin	seznámí se základními způsoby pěstování a ošetřování ovocných rostlin	demonstrace, výklad, práce na školním pozemku	
					dokáže správně uskladnit nebo šetrnou technologií zpracovat běžné druhy ovoce	demonstruje správný způsob uskladnění a zpracování ovoce		
			Léčivé rostliny, pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin		rozliší běžné druhy léčivých rostlin, ví kde je najít a jak je případně pěstovat	naučí rozlišovat, najít nebo pěstovat běžné druhy léčivých rostlin	skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Pč	Pěstitelské práce	Léčivé rostliny, pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	chápe vliv léčivých rostlin na zdraví člověka	ukáže na příkladech vliv léčivek na zdraví člověka	práce s literaturou	EV – ekosystémy – pole, lidské sídlo, kulturní krajina přesahy – Př
					orientuje se v účincích léčivek a zvládá jejich aplikaci	naučí orientaci v účincích a vede k jejich správné aplikaci	pokus, výklad	
			Koření	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	rozumí důvodům použití koření, rozlišuje běžně užívané druhy,zvládá jejich aplikaci při přípravě jídel	vysvětlí význam koření, naučí rozlišovat běžné druhy, naučí je používat	vysvětlování, laborování	
			Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie		bezpečně pozná běžné druhy jedovatých a alergenních rostlin	naučí poznat základní druhy jedovatých a alergenních rostlin	práce s literaturou, herbářové položky	
					dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, dokáže poskytnout první pomoc při otravě	seznamuje se zásadami hygieny a bezpečnosti práce, naučí poskytnout první pomoc při otravě	výklad, ukázka	
					zná rostliny nejčastěji používané pro výrobu drog a možnosti jejich zneužití	ukazuje rostliny pro výrobu drog, vysvětluje způsoby zneužití	práce s literaturou, multiplikáty	
		Příprava pokrmů	Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	pojmenuje základní vybavení kuchyně	naučí znát vybavení kuchyně	práce ve dvojicích	
					umí dodržovat pořádek a čistotu při práci, dodržuje bezpečnost práce	demonstruje způsob udržování pořádku čistoty a bezpečnosti při práci	demonstrace	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy VMEGS – objevujeme Evropu a svět – život Evropanů a styl života v evropských rodinách OSV – OR – Kreativita – schopnost dotahovat nápady do reality přesahy – Vz, Ov, Př
					dokáže poskytnout první pomoc při úraze v kuchyni	naučíme poskytnout první pomoc při úraze v kuchyni	výklad, ukázka	
			Potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku		bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	seznámí s obsluhou základních spotřebičů	demonstrace	
					umí vybrat a nakoupit kvalitní potraviny	vede k dovednosti vybrat, nakoupit, uskladnit potraviny	výklad, ukázka	
					zná zásady skladování potravin, umí sestavit jídelníček	učí dovednosti sestavit jídelníček	práce s literaturou, ve dvojicích	
		Příprava pokrmů	Příprava pokrmů, úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	dokáže připravit základní druhy studené a teplé kuchyně, nápojů	naučí základním způsobům studené a tepelné úpravy pokrmů za použití zásad správné výživy	demonstrace, samostatná práce	
			Úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	poradí si s úpravou stolu pro jednoduchou i slavnostní příležitost	demonstruje jednoduché způsoby prostírání	demonstrace	
					dodržuje základní principy stolování, společenského	učí dodržovat principy stolování a společenského	vysvětlení, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Pč	Příprava pokrmů	Úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	chování u stolu	chování	dramatizace	
					použije zdobné prvky a květiny při úpravě slavnostní tabule	ukáže zdroj inspirace pro úpravu tabule	práce s informacemi	
		Svět práce	Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání; posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání	seznámí se s možnostmi vzdělávání, náplní učebních a studijních oborů, dokáže využít informace a poradenské služby, seznámí se s průběhem přijímacího řízení	seznamuje se systémem středního školství, vede ke správnému rozhodnutí při výběru povolání	výklad, práce s informacemi, samostatná práce, exkurze	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – otevřená a pozitivní komunikace OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MV – PČ – práce v realizačním týmu
			Volba profesní orientace – základní principy, sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí; prokáže na modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	dokáže rozlišit své osobní zájmy a cíle, využít osobních vlastností a schopností a sebehodnocení	seznamuje s činností vybraných profesí, vede k poznání svých vlastností a dovedností	výklad, práce s informacemi, samostatná práce, exkurze	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje psychika, seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání OSV – SR – komunikace – otevřená a pozitivní komunikace OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Pč	Svět práce	Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci–regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	orientuje se v pracovních příležitostech v obci; prokáže na modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	má představu o možnostech pracovních příležitostí v obci, dokáže využít informací z poradenských služeb	učí žáky využít pracovních příležitostí, seznamuje s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů	výklad, práce s informacemi, samostatná práce, exkurze	OSV – OR – kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – vytváření podvědomí o kvalitách – odpovědnost, tolerance VDO – občan, občanská společnost a stát – úloha občana ve společnosti MKV – lidské vztahy – význam kvality mezilidských vztahů MV – RČ – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení
		Svět práce	Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	dokáže zhodnotit povolání rodičů, dokáže posoudit kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky, seznamuje se s aktuální situací na trhu práce (diskriminace)	poskytne informace o různých povolání lidí s požadavky na jejich kvalifikaci, zdravotní stav a osobnost	výklad, práce s informacemi, samostatná práce, exkurze	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích a vedení vhodného dialogu OSV – MR – hodnoty, postoje – odpovědnost, spolehlivost VDO – pochopit také zájmy celku a minorit MV – fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život
			Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	orientuje se v nejčastějších formách podnikání	dokáže popsat nejčastější formy podnikání a jeho uplatnění na trhu	poskytne informace o nejčastějších formách podnikání a upozorní na rizika podnikání	výklad, práce s informacemi, samostatná práce, exkurze	VDO – občanská společnost a škola – spolupráce školy se správními orgány
		Provoz a údržba domácnosti	Finance – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk	provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	umí vést jednoduché účetnictví, sestaví rozpočet	naučí vést jednoduché účetnictví	výklad, skupinová práce se cvičným materiálem, práce s informacemi	MKV – lidské vztahy – důležitost integrace jedince v rodině EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl
					dovede použít jednoduché hotovostní a bezhotovostní platby	seznámí s možnostmi a způsoby plateb		
					orientuje se ve formách spoření	poskytne návod pro orientaci ve formách spoření		

5.9. Člověk a zdraví

5.9.1. Tělesná výchova

5.9.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Na druhém stupni se třída rozděluje na dvě skupiny, chlapci a dívky, což vyplývá z jejich zájmové zaměřenosti. Tělesná výchova směřuje k celkové pohybové kultivovanosti žáků. Žáci mohou v tělesné výchově nacházet prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání náčiní a nářadí. Tělesná výchova umožňuje žákům poznávat tělesné a duševní schopnosti svého těla a aktivně podporuje tvorbu vlastního pohybového režimu. Tomu napomáhá i naše široká nabídka dalších forem pohybových činností v rámci volitelných a nepovinných předmětů a kroužků. Osobní a sociální výchova je realizována v tělesné výchově formou individuálně týmových pohybových aktivit, při kterých jsou řešeny problémy, mezilidské vztahy a komunikace a kooperace. Napomáhá k sebepoznávání, k regulaci vlastního jednání a vůle, cvičí sebekontrolu, posiluje prevenci sociálně patologických jevů a vede ke zdraví relaxaci. V případě vhodných podmínek školy jsou do výuky zařazovány kurzy plavání, lyžování, turistika, pobyt v přírodě.

1. stupeň
1.–3. ročník – Žáci se při vstupu do školy adaptují na pracovní režim a zátěž. Utváří se u nich elementární pohybové dovednosti. Rozvíjíme u žáků základní pohybové, hygienické a organizační návyky.
4.–5. ročník – Vycházíme u žáků z lepší pohybové obratnosti a rychlosti. Postupně se zaměřuje na efektivní didaktické metody a na zdravotně zaměřené činnosti.

2.stupeň :
6.– 9. ročník – Začíná členění dívčích a chlapeckých zájmů, nástupem puberty se zvyšuje uplatnění u silových a vytrvalostních disciplín, vnitřní motivace podporuje větší soutěživost.

2. Časové vymezení

1.–9. ročník – 2 hodiny týdně.

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v tělocvičně, na školním hřišti, v bazénu, v přírodě.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- rozvoj schopností poznávání smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností, zapamatování, řešení problémů
- seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
- psychohygiena – dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích
- poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí
- mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- komunikace – komunikace v různých situacích, asertivní komunikace
- kooperace a kompetice – řešení konfliktů, vedení a organizování práce skupiny, rozvoj individuální a sociální dovednosti pro zvládání situací soutěže a konkurence
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika – odpovědnost, spolehlivost

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vedeme žáky k vhodnému výběru a využití vhodných metod, forem vlastního a fyzického rozvoje
- učíme žáky vhodně organizovat svůj čas
- vedeme žáky k uvědomování si souvislosti mezi fyzickou a psychickou kondicí
- u žáků rozvíjíme orientovat se zřetelně v terminologii jednotlivých cvičení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme je k pochopení a rozpoznání problémů při zvládání sportovních prvků nebo hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- motivujeme žáky, aby aktivně hledali vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní
- učíme žáky respektovat pokyny vedoucího družstva
- seznamujeme žáky s vhodnou argumentací a podílení se na diskusi o taktice družstva

Kompetence občanské
- motivujeme žáky, aby si vážili každého sportovního výkonu
- seznamujeme žáky s rozdílnou fyzickou dispozicí druhých a jejich práva
- rozvíjíme jednání v zájmu tolerance
- učíme žáky poskytnout dle svých možností účinnou první pomoc
- vedeme žáky aktivně se účastnit sportovních akcí školy

Kompetence sociální a personální
- motivujeme žáky účinně spolupracovat ve skupině
- seznamujeme žáky s dodržováním pravidel fair play
- u žáků rozvíjíme zdravé sebevědomí a vyhýbání se podceňování a přeceňování
- vedeme žáky, aby přispívali k dobrým mezilidským vztahům

Kompetence pracovní
- zařazujeme správné a bezpečné používání nářadí a náčiní
- učíme žáky dodržovat vymezená pravidla, jak při sportovních hrách, tak i v životě

5.9.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.–3.	Tv	Činnosti ovlivňující zdraví, úroveň pohybových dovedností a činnosti podporující pohybové učení	Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	zná nejznámější dětské sportovní hry a soutěže a jejich zjednodušená pravidla	učí základním pravidlům sportovních her	metody pro seznámení s učební látkou, metody nácviku a výcviku	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – vztahy k druhým a mé chování PRO – Sportovní den, Branný den
					jedná v duchu fair play, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo	učí objektivně hodnotit vlastní výkon a uznávat lepší výkon soupeře		
						učí žáky respektovat zdravotně handicapované spolužáka		
		Činnosti ovlivňující zdraví	Hygiena při Tv, bezpečnost při pohybových činnostech	uplatňuje hlavní zásady hygieny bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	dodržuje hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, přírodě na hřišti	promýšlí organizaci práce, zajišťuje bezpečný cvičební prostor	tělovýchovné chvilky, spontánní pohybové činnosti o přestávkách, kroužky, mimoškolní sportovní aktivity, metody pro seznámení s učební látkou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, vnímání, soustředění a pozornost OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – vztahy k druhým a mé chování přesah – mimoškolní sportovní aktivity
					ví, že pohyb je vhodný pro zdraví a tělesný rozvoj	učí žáky uvědomělé kázni a smyslu pro pořádek		
					snaží se denně aktivně cvičit	vybírá pro žáky přiměřeně náročné činnosti		
					nepřeceňuje své schopnosti, zná základní bezpečnostní pravidla při cvičení a hrách	postupně zvyšuje fyzickou zátěž		
					umí připravit a uklidit nářadí i náčiní, orientuje se v tělocvičně a na hřišti	seznamuje žáky s úklidem nářadí i náčiní		
					používá vhodnou obuv a sportovní oblečení	vede k respektování bezpečnostních předpisů		
					umí přivolat pomoc a ošetřit drobná poranění	poskytuje při cvičení dopomoc a záchranu		
					pravidelně se po sportovních aktivitách myje	objasňuje žákům nutnost hygieny po sportování		
		Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Tv, organizace při Tv	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	zná a užívá základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	učí používat správně základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály	slovní metody,vyučovací hodina,metody pro seznámení s učební látkou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, vnímání, soustředění a pozornost OSV – SR – mezilidské vztahy – podporování vztahů
					zná základní pojmy spojené s cvičebními prostory a vybavením			
					zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	volí vhodný prostor pro cvičení a umístění nářadí		
					zná smluvené povely, gesta a signály pro organizaci činnosti a reaguje na ně	vydává jasné, stručné a účelné povely a pokyny		
					orientuje se bezpečně v tělocvičně a na hřišti			
					umí připravit a uklidit nářadí a náčiní			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.–5.	Tv	Činnosti ovlivňující zdraví	Význam pohybu pro zdraví	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	ví, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu	rozvíjí přirozenou pohyblivost žáků a jejich tělesnou zdatnost	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická	PRO – Sportovní den, Branný den
					uvědomuje si různé funkce pohybu	seznamuje žáky s aktivním pohybem a jeho funkcemi		
					ví, že by se měl aktivně pohybovat			
			Příprava organismu		zná význam přípravy organismu před cvičením	učí protahovací a relaxační cviky		
					zná protahovací a relaxační cviky	učí protahovací a relaxační cviky		
					zná základní terminologii spojenou s pohybovými činnostmi	seznamuje žáky se základní terminologií pohybovou činností, rozvíjíme správné držení těla		
			Zdravotně zaměřené činnosti		dbá na správné držení těla			
					umí kompenzační, relax. A průpravná cviční			
					umí využívat různých forem vytrvalosti, rychlosti, síly, pohyblivosti			
			Hygiena při Tv	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	umí si vybrat prostředí vhodné pro pohyb	učí vybírat vhodné prostředí pro pohyb	vysvětlování, rozhovor, diskuse, pozorování	
					dodržuje pravidla bezp. V Tv, na hřišti, v přírodě	seznamuje žáky s pravidly bezpečnosti, osobní hygienou, výběrem vhodného sportovního oblečení a přivolání první pomoci		
					dodržuje osobní hygienu při různých pohybových aktivitách			
			Bezpečnost při pohybových činnostech		dodržuje bezpečnost při ukládání nářadí, náčiní a pomůcek			
					používá vhodné sportovní oblečení a obuv			
					uvědomuje si nebezpečí při hrách a sportu, má smysl pro kázeň a pořádek			
					umí přivolat pomoc			
		Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Pohybové hry	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her, jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	zná pravidla her, hraje fair play	učí žáky jednat v duchu fair play a základním pravidlům her		
					má dobrou prostorovou orientaci	rozvíjí pohybovou představivost žáků		
					zná minimálně 10–20 pohybových her a ví, jaké je jejich zaměření, dokáže samostatně vytvořit obměnu těchto her	učí žáky základům techniky her		
					umí si pro pohybovou hru vytvořit nové náčiní	učí žáky vybírat nové náčiní a práci s nimi		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.– 5.	Tv	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Základy gymnastiky	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	zvládá základní pojmy aktivně	používá správné základní tělocvičné názvosloví, smluvené signály a povely		
					ví, že gymnastika je založena na přesném pohybu	učí žáky základním přesným pohybům		
					umí kotoul vpřed, vzad	učí žáky kotoul vpřed, vzad		
					umí poskytnout základní dopomoc a záchranu při cvičení	poskytuje při cvičení dopomoc a záchranu		
			Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti		ví, že cvičení s hudbou má zdravotní a relaxační účinky na organismus	učí žáky naslouchat hudbě a správnému pohybu při hudbě		
					zná názvy některých lidových tanců			
					dovede pohybem vyjádřit výrazně rytmický a melodický doprovod			
			Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	nestydí se tancovat s žákem opačného pohlaví	učí žáky naslouchat hudbě a správnému pohybu při hudbě	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, didaktické hry	
					umí 2/4 a 3/4 základní taneční krok			
			Základy atletiky	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	chápe význam vytrvalostního běhu a snaží se spontánně i uvědoměle řadit do pohybového režimu	poskytuje žákům co nejvíce pohybových podnětů a rozvíjí jejich přirozenou pohyblivost		
					zná základní osvojované pojmy	učí žáky základním atletickým disciplínám		
					zvládá základní techniku skoku do dálky, běh, hod kriketovým míčkem			
				jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	umí upravit doskočiště, připravit start k běhu (čára, bloky), umí vydat povely pro start	učí žáky správně připravovat nářadí a místo určené ke cvičení	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktické, didaktické hry	
				změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky				
			Základy sportovních her	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky	uvědomuje si význam sportovních her	učí základním pravidlům sportovních her, rozvíjí postřeh a konstruktivní myšlení, učí žáky základům techniky míčových her		
					dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků			
					chápe základní role a hráčské role v družstvu			
					uplatňuje zásady fair play jednání ve hře			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.–5.	Tv	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Tv	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého popisu cvičení a nákresu	zná smluvené povely signály s učitelem	používá správně základní tělocvičné názvosloví, povely a signály	vysvětlování, diskuse, rozhovor, názorně-demonstrační	
					zná základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností			
			Organizace při Tv		zná základní organizaci ve známém prostředí	vydává jasné, stručné a účelné povely a pokyny		
				zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	zná základní organizaci činností ve známém prostředí	učí žáky správně připravovat nářadí		
6.–9.	Tv	Činnosti ovlivňující zdraví	Význam pohybu pro zdraví	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	ví, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu, umí změřit srdeční frekvenci	rozvíjí přirozenou pohyblivost žáků a jejich tělesnou zdatnost	vysvětlování, pozorování,názorně-demonstrační, dovednostně-praktická	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, vnímání, soustředění a pozornost OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – vztahy k druhým a mé chování přesah – mimoškolní sportovní aktivity PRO – Sportovní den, Branný den
					uvědomuje si různé funkce pohybu	seznamuje žáky s aktivním pohybem a jeho funkcemi		
					ví, že by se měl aktivně pohybovat			
			Příprava organismu		zná význam přípravy organismu před cvičením	učí protahovací a relaxační cviky		
					zná protahovací a relaxační cviky			
					zná základní terminologii spojenou s pohybovými činnostmi	seznamuje žáky se základní terminologií, pohybovou činností, rozvíjí správné držení těla		
			Zdravotně zaměřené činnosti		dbá na správné držení těla			
					umí kompenzační, relaxační a průpravná cvičení			
					umí využívat různých forem vytrvalosti, rychlosti, síly, pohyblivosti			
			Hygiena při Tv	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	umí si vybrat prostředí vhodné pro pohyb	učí vybírat vhodné prostředí pro pohyb	vysvětlování, rozhovor, diskuse, pozorování	
					dodržuje pravidla bezpečnosti v tělocvičně, na hřišti, v přírodě	seznamuje žáky s pravidly bezpečnosti, osobní hygienou, výběrem vhodného sportovního oblečení a přivolání první pomoci		
					dodržuje osobní hygienu při různých pohybových aktivitách			
			Bezpečnost při pohybových činnostech		dodržuje bezpečnost při ukládání nářadí, náčiní a pomůcek			
					používá vhodné sportovní oblečení a obuv			
					uvědomuje si nebezpečí při hrách a sportu, má smysl pro kázeň a pořádek			
					umí přivolat pomoc			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.–9.	Tv	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Pohybové hry	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her, jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	zná pravidla her, hraje fair play	učí žáky jednat v duchu fair play a základním pravidlům her	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, vnímání, soustředění a pozornost OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – vztahy k druhým a mé chování přesah – mimoškolní sportovní aktivit PRO – Sportovní den, Branný den
					má dobrou prostorovou orientaci	rozvíjí pohybovou představivost žáků		
					zná minimálně 10 – 20 pohybových her a ví, jaké je jejich zaměření, dokáže samostatně vytvořit obměnu těchto her	učí žáky základům techniky her		
					umí si pro pohybovou hru vytvořit nové náčiní	učí žáky vybírat nové náčiní a práci s nimi		
			Základní gymnastika	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	zvládá základní pojmy aktivně	používá správné základní tělocvičné názvosloví, smluvené signály a povely		
					ví, že gymnastika je založena na přesném pohybu	učí žáky základním přesným pohybům		
					umí kotoul vpřed, vzad	učí žáky kotoul vpřed, vzad		
					umí poskytnout základní dopomoc a záchranu	poskytuje při cvičení dopomoc a záchranu		
					umí cvičit dle slovních pokynů	prohlubuje slovní pokyny při cvičení		
					dovede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku, skrčku, výmyk, podmet	učí žáky základní gymnastické cviky na náčiních		
					kruhy – komíhání ve svisu, svis vznesmo, střemhlav			
					kladina – dívky (základní cvičební prvky)			
			Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti		ví, že cvičení s hudbou má zdravotní a relaxační účinky na organismus	učí žáky naslouchat hudbě a správnému pohybu při hudbě		
					zná názvy některých lidových tanců			
					dovede pohybem vyjádřit výrazně rytmický a melodický doprovod			
					nestydí se tancovat s žákem opačného pohlaví			
					umí 2/4 a 3/4 základní taneční krok			
			Základy atletiky	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka, reaguje na pokyny k provedení pohybové činnosti, změří základní pohybové výkony a porovná s předchozími výsledky	chápe význam vytrvalostního běhu a snaží se spontánně i uvědoměle řadit do pohybového režimu	poskytuje žákům co nejvíce pohybových podnětů a rozvíjí jejich přirozenou pohyblivost		
					zná základní osvojované pojmy	učí žáky základním atletickým disciplínám		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.–9.	Tv	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Základy atletiky	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti, změří základní pohybové výkony a porovná s předchozími výsledky	zvládá základní techniku skoku do dálky, běh, hod kriketovým míčkem	učí žáky základním atletickým disciplínám	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, didaktické hry	
					umí upravit doskočiště, připravit start k běhu (čára, bloky), umí vydat povely na start	učí žáky správně připravovat nářadí a místo určené ke cvičení		
					zvládá techniku vrhu koulí, vytrvalostní běh, 1500 m, 12. min.	učí žáky základům techniky vrhu koulí a vytrvalostních běhů		
			Lyžování	lyžování – hry na sněhu a základní techniky pohybu na lyžích	uvědomuje si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví	seznamuje žáky s první pomocí na horách	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktické, didaktické hry	
					zná zásady přivolání pomoci, umí ošetřit drobná poranění			
					zvládá základní dovednosti na sjezdových lyžích	učí žáky základní lyžařské dovednosti		
					zvládá jízdu na vleku			
		Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Tv	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého popisu cvičení a nákresu	zná smluvené povely signály s učitelem	používá správně základní tělocvičné názvosloví, povely a signály	vysvětlování, diskuse, rozhovor, názorně-demonstrační	
					zná základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností			
			Organizace při Tv		zná základní organizaci ve známém prostředí	vydává jasné, stručné a účelné povely a pokyny		
				zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	zná základní organizaci činností ve známém prostředí	učí žáky správně připravovat nářadí		

5.9.2. Výchova ke zdraví

5.9.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět se zaměřuje na vývoj jedince, etapy lidského života, učí žáky upevňovat a rozvíjet rodinné vztahy a tradice, chápat smysl a význam rodiny, práva členů rodiny, plánování partnerství, rodičovství a uzavírání manželství. Žáci rozvíjí své znalosti o vývoji jedince, upevňují znalosti sexuální výchovy, učí se rozpoznat nežádoucí krizové situace, chápou význam lidského zdraví. Výchova ke zdraví realizuje prevenci a ochranu lidského života, chápe význam osobnosti člověka a jeho chování v běžném životě.
Výchova ke zdraví klade větší důraz na řešení aktuálních problémů dětí, vše vychází z jejich zkušeností, názorů a nápadů. V rámci výuky navštěvujeme tématicky laděné vzdělávací a kulturní akce, které napomáhají k hlubšímu chápání souvislostí a umožňují lepší orientaci v dané problematice.

2. Časové vymezení

7.–8. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- kmenové třídy
- kinosál
- čajovna

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- získávání praktických sociálních dovedností – vztahy mezi lidmi, lidské soužití, dovednost dobré komunikace
- rozvíjení spolupráce mezi sebou navzájem
- cvičení sebeovládání, budování dobrého vztahu k sobě samému

Výchova demokratického občana
- seznámení se s principy demokracie, rozvíjení a podporování vlastního názoru
- pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- přispívání k utváření základních hodnot – spravedlnost, tolerance, svoboda, solidarita, odpovědnost

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- rozvíjení vědomostí potřebných pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- překonávání stereotypů a předsudků

Multikulturní výchova
- seznamování s různými etniky a lidskými kulturami v naší společnosti
- přijímání druhého člověka jako jedince se stejnými právy
- znalost základních pojmů – kultura, etnika, diskriminace, xenofobie, rasismus
- uvědomování si sebe sama, své vlastní identity a příslušnosti k určité národnosti a kultuře

Environmentální výchova
- diskuse o aktuálních problémech životního prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

Mediální výchova
- uvědomování si možnosti vyjádření vlastních postojů a názorů
- seznámení s úlohou médií ve společnosti

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- upřednostňujeme různé aktivity, vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti a k vyhledávání a třídění informací
- učíme žáky pracovat s fakty a informacemi
- učíme je plnit plánovitě zadané úkoly
- vedeme k plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivních způsobů učení a motivujeme je k další práci
- zařazujeme práci s literaturou a internetem

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- umožňujeme žákům vyslovit a obhájit svůj názor
- zařazujeme projektovou práci, třídní a školní soutěže
- učíme plánovat úkoly, spolupracovat a vhodně argumentovat

Kompetence komunikativní
- motivujeme k vytvoření vlastního názoru
- zařazujeme úkoly, práce ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse
- učíme slušně se vyjadřovat
- vedeme k využití informačních a komunikačních prostředků

Kompetence občanské
- učíme žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů
- zapojujeme žáky do skupinové práce tak, aby se každý mohl svobodně vyjádřit
- podporujeme účast na třídních akcích a soutěžích
- seznamujeme s životem a kulturou, zvyky a tradicemi v jiných zemích

Kompetence sociální a personální
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- uplatňujeme pravidla slušného a ohleduplného chování
- navozujeme situace, ve kterých se žáci mohou prosadit jako aktivní občané
- pomáháme zvolit vhodné postupy k řešení problémů

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty a skupinové práce, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně
- vedeme k pozitivnímu vztahu k učení, práci a vytváření zkušeností při volbě povolání
- vedeme k systematičnosti a odpovědnosti za plnění úkolů

5.9.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Vz	Změny v životě člověka a jejich reflexe	Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	seznamuje se se znaky dospívání, duševními a tělesnými změnami a učí se chápat tyto změny	vysvětluje fyziologické změny v dospívání, učí respektovat tyto změny	diskuze, skupinové práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
			Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	pochopí negativa předčasných sexuálních zkušeností a rizik s nimi souvisejících	prohlubuje znalosti sexuální výchovy a vede k odpovědnosti za sexuální chování	skupinové práce, diskuze	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – SR – mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, respektování, komunikace – asertivní komunikace, otevřená a pozitivní komunikace, kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro komunikaci OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
		Zdravý způsob života a péče o zdraví	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí, dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	seznamuje se se zásadami zdravé výživy, učí se rozpoznat, co škodí zdraví, seznamuje se s riziky příjmu potravy	poukazuje na zdravý jídelníček, vede k vytváření vlastního jídelníčku a dodržování pitného režimu	hry, diskuze, skupinové práce	PRO – Zdravá výživa OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MKV – lidské vztahy – význam kvality mezilidských vztahů EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl, prostředí a zdraví, MV – RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hodnotící prvky ve sdělení
			Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví, kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, usiluje o aktivní podporu zdraví	prohlubuje znalosti o zdravém prostředí, učí se chránit životní prostředí	objasňuje význam zdravého životního prostředí a jeho ochrany	hry, diskuze, besedy	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví EV – základní podmínky života – význam vody pro lidské aktivity

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Vz	Zdravý způsob života a péče o zdraví	Tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých	respektuje základní zásady duševní a tělesné hygieny, upřednostňuje význam pohybu pro zdraví, dokáže uspořádat svůj režim dne	poukazuje na důležitost zdravého životního stylu pro život	hry, diskuze, skupinové práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy EV – základní podmínky života – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví MV – PČ – tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků
		Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Stres a jeho vztah ke zdraví, techniky k překonávání stresu, únavy a posilování duševní odolnosti	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	pochopí zdravotní rizika stresu a únavy	prohlubuje znalosti relaxačních technik, metody předcházení stresových situací	ŕ skupinové práce, diskuze	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – OR – psychohygiena – dovednosti zvládání stresových situací MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy
			Auto-destruktivní závislosti, psychická onemocnění, násilí proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	chápe negativa různých závislostí, dokáže najít postup řešení, chápe smysl a význam prevence	prohlubuje znalosti o závislostech, působí na žáky správným příkladem a prevencí	beseda, skupinové práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních a cizích postojů MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy
8.	Vz	Změny v životě člověka a jejich reflexe	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – předčasná sexuální zkušenost; promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti, dospívání a odpovědného sexuálního chování	seznamuje se s možnými riziky předčasných sexuálních zkušeností (těhotenství, rodičovství), učí se chápat poruchy pohlavní identity	prohlubuje u žáků poznatky o dospívání, pomáhá pochopit význam antikoncepce, učí respektovat lidi s poruchami pohlavní identity	diskuze, skupinové práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, psychohygiena – hledání pomoci při potížích MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Vz	Zdravý způsob života a péče o zdraví	Ochrana před přenosnými ǀ chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty, ochrana před úrazy, prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazů a život ohrožujících stavů, základy první pomoci	posoudí různé způsoby chování z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	dokáže rozpoznat situace, které jsou nebezpečné pro lidské zdraví a vhodným způsobem na ně reagovat, je veden k zodpovědnému jednání k sobě samému i k druhým	vede žáky k odpovědnému a bezpečnému chování, seznamuje s různými možnostmi ochrany proti různým chorobám	hry, diskuze, skupinové práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – dovednosti v rozhodování MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu
		Hodnota a podpora zdraví	Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	pochopí význam zdraví a zdravého životního stylu, osvojí si programy podpory zdraví	vede žáky odpovědnosti za jejich zdraví a zdravý životní styl	přednáška, beseda, diskuze	OSV – OR – psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli MKV – lidské vztahy – význam kvality mezilidských vztahů EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví
			Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	pochopí základní lidské potřeby a jejich nutnost v životě, chápe význam podpory zdraví	objasňuje základní lidské potřeby a upevňuje znalosti o významu lidského zdraví	beseda, skupinové práce, debata	PRO – Význam zdraví OSV – OR – psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli EV – základní podmínky života – význam vody pro lidské aktivity
		Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy	aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	dokáže rozpoznat situace, ve kterých je použito násilí, je schopen upozornit na situace, kdy jsou porušována práva jednotlivce	vede žáky k potlačování násilí a k tomu, aby v případě nutnosti vyhledali odbornou pomoc	diskuze, skupinové práce, přednáška	OSV – OR – psychohygiena – dovednosti zvládání stresových situací OSV – SR – poznávání lidí – chyby při poznávání lidí MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
			sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci, bezpečné chování a komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeobrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a situacích v ohrožení					spolupráci s jinými lidmi
8.	Vz	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné chování ve škole, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztah mezi účastníky silničního provozu, zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody, tísňové volání, zajištění bezpečnosti manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi, projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy	dokáže chápat vliv reklamy, získá znalosti o sektách a jejich činnostech, uplatňuje dovednosti bezpečného chování a pomoci v rizikových situacích, chápe smysl a význam prevence	vysvětluje žákům působení zakázaných sekt, význam ochrany zdraví, nutnost rychlého zásahu v krizových situacích a zdůrazňuje význam prevence	beseda, skupinové práce, debata,	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, psychohygiena – hledání pomoci při potížích OSV – SR – poznávání lidí – chyby při poznávání lidí, mezilidské vztahy – lidská práva jako regulativ vztahů VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – etnický původ – odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost MV – RČ – fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život
8.	Vz	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Ochrana člověka za mimořádných událostí, klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva,	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí a mimořádných událostí	dokáže rozpoznat rizika nebezpečných a zdraví ohrožujících situací a reagovat na ně, uplatňuje dovednosti při evakuaci obyvatelstva	učí správně rozpoznat mimořádné události, varovné signály a správně zareagovat v krizových situacích	práce s informačními zdroji, debata	VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
			evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí					

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1. Hodnocení žáků

Hodnocení na naší škole má následující funkce:

- informační – je nositelem informace, do jaké míry zvládá žák průběžné učení a předepsané učivo (individuální posun žáka, pro učitele je reflexí výuky a podkladem pro plánování výuky další),
- motivační – pracovat s žáky citlivě, hodnocením nestresovat, nevytvářet prostředí, v němž se žák cítí ohrožen, neboť to vše blokuje schopnost jeho mozku učit se a ukládat získané informace do dlouhodobé pamětí. Dále je třeba odklánět pozornost žáka od snahy získat dobré známky bez ohledu na trvalost a hloubku osvojených vědomostí. Zákonný zástupce musí uplatnit vliv přímo na své dítě; je nepřijatelné, aby očekávali, že škola jejich děti přinutí špatnými známkami k vyšším výkonům. Mělo by dojít k minimalizaci vnější motivace (pochvaly, odměny, hrozby a tresty), která má dalekosáhlé negativní dopady na vývoj osobnosti, ve prospěch motivace vnitřní.

Hodnocení používáme:

- v souvislosti s cílem hodiny (výuky)
- v souvislosti s úrovní učení (respektujeme biologický vývoj, doporučení školského poradenského pracoviště – speciální vzdělávací potřeby, nadání žáků; případné zdravotní, osobní, rodinné a další problémy)
- v souvislosti s fyzickým kontextem (místo, čas, bioklimatické faktory)

Za důležité považujeme:

- sdělit chyby a učit, jak se jim vyvarovat („práce s chybou“)
- hodnotit s vědomím rizik „laických“ chyb vnímání a poznávání (škatulkování, předsudky, efekt prvního dojmu...)

Formy hodnocení:

- ústní a písemné zkoušení, přitom postupně přesun těžiště ústního zkoušení na písemné; podle individuálních předpokladů žáka je možné, aby v některých případech sám volil, zda se raději vyjádří ústně či písemně
- průběžné a čtvrtletní zkoušení s jasným rozlišením míry a náročnosti požadavků
- možnost hromadného ústního zkoušení (diskusní zapojení žáků – prověření samostatného myšlení)
- monitorování samostatné práce žáků
- sebehodnocení

Získávání podkladů pro hodnocení žáků a formy hodnocení jsou v pravomoci jednotlivých vyučujících a předmětových komisí a stávají se závazným pro všechny vyučující daného předmětu.

Způsoby hodnocení:

- pětistupňová klasifikační stupnice (1–5)
- kombinace klasifikace a slovního hodnocení (v případě žáka se speciálně vzdělávacími potřebami nebo cizince)

Zákonný zástupce žáka se speciálními vzdělávacími potřebami může žádat o slovní hodnocení. V případě, že je žák na vysvědčení hodnocen slovně, v dokumentaci je zaznamenána známka (stupeň 1–5) i text slovního hodnocení. V přihláškách na střední školy je uváděna známka.

Z vážných zdravotních důvodů může být žák na jedno či více pololetí uvolněn z tělesné výchovy na základě žádosti zákonného zástupce žáka, která obsahuje doporučení odborného lékaře. V odůvodněných případech může být žák z jiného předmětu na jedno či více pololetí uvolněn.

Žáci, kteří nejsou státními občany ČR, nemusejí být první pololetí školní docházky v ČR hodnoceni z českého jazyka, v dalších dvou pololetích mohou být hodnoceni s ohledem na své jazykové schopnosti. Vyučující k těmto žákům přistupují individuálně, je však třeba pamatovat na to, že jsou vzděláváni v českém jazyce, s čímž zahájením docházky do české školy souhlasí.

Sebehodnocení:

- používáme především u průběžného hodnocení rovnocenně s dalšími způsoby – klasifikací ústního zkoušení, klasifikací písemného zkoušení, slovním hodnocením
- rozvíjí u dětí schopnost posoudit výsledek své práce, vynaložené úsilí, osobní možnosti i rezervy
- je významnou součástí kooperativních prací (práce žáků ve skupině), kdy se žáci učí objektivně posoudit nejen výkon svůj, ale i druhých. Členové skupiny hodnotí sami sebe, svůj přínos pro skupinu a své zapojení do práce skupiny. Současně probíhá vzájemné hodnocení jednotlivých členů skupiny. Skupinová práce se zásadně nehodnotí známkou.
- žáci provádějí sebehodnocení a vzájemné hodnocení ve všech vyučovacích předmětech, učí se hodnotit míru naplnění očekávaných výstupů a klíčových kompetencí
- má různé formy – písemnou i ústní. Používá se jako žákovo hodnocení kratšího časového úseku (vyučovací hodiny) nebo delšího časového období (např. čtvrtletí).

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- přihlíží se k povaze postižení nebo znevýhodnění
- u žáků s vývojovou poruchou učení klade učitel důraz při zjišťování vědomostí a dovedností na takové druhy a formy ověřování, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha vliv
- v hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho pozitivní motivace k učení namísto zdůrazňování chyb
- zákonní zástupci žáků mají možnost požádat o slovní hodnocení

<u>Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace v předmětech:</u>

Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá požadované poznatky a dovednosti a chápe vztahy mezi nimi. Je schopen je samostatně a tvořivě uplatnit při řešení teoretických i praktických úkolů. Myslí logicky správně. Žák si samostatně organizuje vlastní práci, aktivně překonává vyskytující se překážky. Ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti přesně a úplně, avšak chybí pochopení vztahů mezi nimi. Žák uplatňuje získané poznatky samostatně, případně s malou pomocí učitele. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Dovede účelně organizovat vlastní práci. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák má v učivu nepodstatné mezery. Dopouští se chyb v uplatňování poznatků a dovedností i při řešení úkolů. Potřebuje k práci podněty učitele, s jeho pomocí pak dovede korigovat podstatnější nepřesnosti a chyby. Přemýšlí vcelku správně, není příliš tvořivý, v logickém myšlení se objevují nedostatky. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činností se projevují častější nedostatky.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má závažné mezery v osvojení si požadovaných poznatků. Při uplatnění poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby, také v logickém myšlení se vyskytují závažné nedostatky. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je nesamostatný. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Žák má velké těžkosti při samostatném studiu. Projevuje malou snahu a zájem.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák si neosvojil požadované poznatky, má v nich značné mezery. Stejně tak kvalita výsledků jeho činnosti vykazuje závažné nedostatky; žák není schopen je odstranit ani s pomocí učitele. V uplatňovaní osvojených vědomostí a dovedností i při řešení úkolů se vyskytují závažné chyby. Své vědomosti nedovede uplatnit ani s podněty učitele; není samostatný v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)
Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)
Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA BRNO, PAVLOVSKÁ 16, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 4

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 5

2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY 5
2.2. PODMÍNKY ŠKOLY 5
2.3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU 5
2.4. ZAPOJENÍ ŠKOLY DO PROJEKTŮ 5

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 7

3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY 7
3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE – KOMPETENCE 8
3.2.1. Kompetence pracovní 8
3.2.2. Kompetence občanská 9
3.2.3. Kompetence sociální a personální 12
3.2.4. Kompetence k učení 12
3.2.5. Kompetence komunikativní 14
3.2.6. Kompetence k řešení problémů 15
3.3. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI 16
3.4. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH 16
3.5. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT (PT) 18

4. UČEBNÍ PLÁN 22

4.1. POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU 23

5. UČEBNÍ OSNOVY 26

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE 26
5.1.1. Český jazyk – první stupeň 26
5.1.1.1. Charakteristika předmětu 26
5.1.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 28
5.1.2. Český jazyk – druhý stupeň 56
5.1.2.1. Charakteristika předmětu 56
5.1.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 58
5.1.3. Anglický jazyk 72
5.1.3.1. Charakteristika předmětu 72
5.1.3.2. Vzdělávací obsah předmětu 74
5.1.4. Německý jazyk 87
5.1.4.1. Charakteristika předmětu 87
5.1.4.2. Vzdělávací obsah předmětu 88
5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE 93
5.2.1. Matematika 93
5.2.1.1. Charakteristika předmětu 93
5.2.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 95
5.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE 117
5.3.1. Informatika 117
5.3.1.1. Charakteristika předmětu 117
5.3.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 118
5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT 120
5.4.1. Prvouka 120
5.4.1.1. Charakteristika předmětu 120
5.4.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 122
5.4.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 122
5.4.2. Přírodověda 130
5.4.2.1. Charakteristika předmětu 130
5.4.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 132
5.4.3. Vlastivěda 138
5.4.3.1. Charakteristika předmětu 138
5.4.3.2. Vzdělávací obsah předmětu 140
5.5. ČLOVĚK A PŘÍRODA 143
5.5.1. Chemie 143
5.5.1.1. Charakteristika předmětu 143
5.5.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 145
5.5.2. Fyzika 150
5.5.2.1. Charakteristika předmětu 150
5.5.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 152
5.5.3. Přírodopis 161
5.5.3.1. Charakteristika předmětu 161
5.5.3.2. Vzdělávací obsah předmětu 163
5.5.4. Globální problémy 176
5.5.4.1. Charakteristika předmětu 176
5.5.4.2. Vzdělávací obsah předmětu 179
5.5.5. Zeměpis 181
5.5.5.1. Charakteristika předmětu 181
5.5.5.2. Vzdělávací obsah předmětu 183
5.6. ČLOVĚK A SPOLEČNOST 192
5.6.1 Dějepis 192
5.6.1.1. Charakteristika předmětu 192
5.6.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 194
5.6.2. Výchova k občanství 200
5.6.2.1. Charakteristika předmětu 200
5.6.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 202
5.7. UMĚNÍ A KULTURA 210
5.7.1. Hudební výchova 210

5.7.1.1. Charakteristika předmětu 210
5.7.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 212
5.7.2. Výtvarná výchova 229
5.7.2.1. Charakteristika předmětu 229
5.7.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 231
5.8. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 257
5.8.1. Pracovní činnosti 257
5.8.1.1. Charakteristika předmětu 257
5.8.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 259
5.9. ČLOVĚK A ZDRAVÍ 266
5.9.1. Tělesná výchova 266
5.9.1.1. Charakteristika předmětu 266
5.9.1.2. Vzdělávací obsah předmětu 267
5.9.2. Výchova ke zdraví 273
5.9.2.1. Charakteristika předmětu 273
5.9.2.2. Vzdělávací obsah předmětu 275

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ 280

6.1. HODNOCENÍ ŽÁKŮ 280

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Poskytovaný obor vzdělání: 79-01-C/01 Základní škola
délka studia: 9 roků

Údaje o škole

Název školy: Základní škola Brno, Pavlovská 16, 623 00, příspěvková organizace
Adresa školy: Pavlovská 16, Brno, Kohoutovice, 623 00
IČO 44994036
Ředitel školy: Mgr. Lumír Sedláček
Kontakty: telefon: 547381221
fax: 547250286
e-mail: info@zspavlovska.cz
web: www.zspavlovska.cz

Zřizovatel školy

Název: Město Brno – Městská část Kohoutovice
Adresa: Bašného 36, Brno-Kohoutovice, 623 00
Kontakty: telefon: 547 130 514
fax: 547 130 522
e-mail: info@kohoutovice.cz
web: www.kohoutovice.cz

Platnost dokumentu od: 1. září 2013

ŠVP byl projednán Školskou radou dne: 10. 9. 2013

Zapsán pod č. j. : ZŠ-0210/2013

Podpis ředitele školy: …….. Razítko:

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Brno, Pavlovská 16, je úplnou základní školou s devíti ročníky, na prvním i druhém stupni má zpravidla po dvou paralelních třídách. Škola sdružuje následující zařízení: školu s kapacitou 470 žáků, školní družinu s kapacitou 150 žáků a školní jídelnu.

Škola se nachází na velkém panelovém sídlišti v Brně-Kohoutovicích, které zásobuje školu většinou žáků. Někteří žáci docházejí i z jiných brněnských čtvrtí, dostupnost městskou hromadnou dopravou je velmi dobrá. V posledních letech vzděláváme i děti cizích státních příslušníků. Máme dobré zkušenosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, od poruch učení a chování až po zdravotní handicapy či sociální znevýhodnění.

2.2. Podmínky školy

Ke škole vede bezbariérový přístup.

Prostory pro výuku jsou dostatečné, na prvním stupni je to vždy třída s hracím koutkem, na druhém stupni kmenové třídy a samostatné odborné učebny fyziky, chemie, přírodopisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, dvě učebny cizích jazyků, dvě počítačové učebny a další. Ve škole se nachází čajovna, keramická dílna, baletní sál, kinosál a nahrávací studio. Školní počítačová síť obsahuje cca 60 počítačů s přístupem k internetu. Škola má dva dataprojektory umístěné napevno v učebnách, ~~dvě~~ šest interaktivních tabulí a jeden projektor přenosný. Většina učitelů je vybavena kvalitními školními notebooky.

K pohybovým aktivitám žáci využívají dvě tělocvičny a sportovní hřiště za školou s běžeckou dráhou. Pro veřejná vystoupení a výstavy prací žáků dobře slouží prostorná hala školy, atrium a zatemněná tělocvična. V době volna a přestávek mohou žáci využívat většinu prostor školy, především odpočinkové koutky na chodbách. K dispozici mají kromě školní jídelny i školní bufet.

Škola má dobré hygienické zázemí (šatny, toalety, sprchy). Prostory školy jsou světlé, na estetickém vzhledu uvnitř školy se podílejí ve velké míře žáci a učitelé.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je cca třicetičlenný, spojují se v něm mladí i zkušení pedagogové. Z toho většina je odborně kvalifikovaných učitelů, zbývající na své kvalifikaci pracují studiem příslušného oboru vysoké školy.

Na škole pracuje školní poradenské pracoviště ve složení: speciální pedagog, výchovný poradce a školní metodik prevence. Všichni jsou k dispozici dětem, zákonným zástupcům a učitelům. Při výuce žáků se zdravotním postižením pomáhají asistenti pedagogičtí nebo osobní, kteří jsou zajišťovány podle aktuální potřeby.

Pedagogický sbor směřuje k rozvoji komunikačních dovedností, týmové spolupráce, prevence a rozšiřování možností využití vzdělávacích metod pomocí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které je plánováno na základě vyhodnocování potřeb školy a individuálních profesních potřeb pedagogů.

Pedagogové se řídí Desaterem učitele (viz Příloha), který sami vytvořili.

2.4. Zapojení školy do projektů

Škola se aktivně zapojuje do projektů mezinárodních, národních, krajských i brněnských a vytváří své vlastní projekty. Zařazované projekty jsou ročníkové, meziročníkové a celoškolní. O zapojení do projektu se rozhodují učitelé s vedením školy (mezinárodní, národní), nebo žáci s učitelem (ročníkové, třídní).

Projekt „Síť brněnských otevřených škol“ směřuje k rozvíjení doplňkových služeb v oblasti celoživotního vzdělávání, společného trávení volného času, rozvoj dobrovolné činnosti rodičů ve prospěch školy, sportovně-kulturně-zábavných aktivit, zlepšování klimatu ve škole.

Škola se cíleně věnuje zapojování do preventivních projektů vyhlašovaných na úrovni města Brna, kraje nebo republiky.

Celoškolní a ročníkové projekty podporují spolupráci žáků i pedagogů a spoluvytváří vzdělávací obsahy předmětů.

Projekty v předmětech a ročnících	Anglický jazyk	Německý jazyk	Konverzace v anglickém jazyce	Výchova k občanství	Výchova ke zdraví	Dějepis	Fyzika	Zeměpis	Přírodopis	Tělesná výchova
	Aj	Nj	Ka	Vo	Vz	D	F	Z	Př	Tv
1. Sportovní den										1.–9.
2. Branný den										1.–9.
3. Vesmír								6.	6.	
4. Naše škola		7.								
5. EU				9.						
6. Válka a mír						9.				
7. Plán týdne		8.								
8. Revoluce						8.				
9. Moje budoucnost	9.									
10. Naše obec Kohoutovice				6.		7.				
11. Člověk v historii a současnosti				7.						
12. Povolání	9.									

Projekty v předmětech a ročnících	Anglický jazyk	Německý jazyk	Konverzace v anglickém jazyce	Výchova k občanství	Výchova ke zdraví	Dějepis	Fyzika	Zeměpis	Přírodopis	Tělesná výchova
	Aj	Nj	Ka	Vo	Vz	D	F	Z	Př	Tv
13. Cestovní kancelář						6.				
14. Británie	6.									
15. Život ve středověku						7.				
16. Můj domov		9.								
17. Austrálie a Nový Zéland	7.									
18. USA	8.									
19. Kanada	9.									
20. Zdravá výživa					7.					
21. Význam zdraví					8.					
22. Návštěva planetária							9.			
23. Rodina a přátelé			7.–9.							

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Filozofií školy je zajištění pozitivního rozvoje osobnosti každého dítěte a realizace komunitního rozměru školy (škola – významné centrum vzdělanosti a kultury v obci).

Školní vzdělávací program tuto skutečnost odráží následovně:

1. Tvořivá a otevřená škola pro všechny

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů, vychovat z nich zodpovědné osoby, uplatňující svá práva a povinnosti duchu demokracie a svobody
- pracovat formou projektů – týmová práce, rozvíjet spolupráci a aktivizující metody výuky, důraz na vnitřní motivaci žáků
- rozvíjet dramatickou výchovu jako předmět i metodu zařazovanou v různých předmětech
- uplatňovat variabilnější organizaci a individualizaci výuky podle potřeb a možností žáků a využívat vnitřní diferenciaci výuky
- realizovat integrace žáků se speciálně vzdělávacími potřebami, věnovat pozornost žákům nadaným, začleňovat citlivě žáky nově příchozí do chodu školy
- dbát na dodržování vzájemně dohodnutých pravidel mezi učiteli a žáky za podpory rodičů
- podporovat tým lidí, který bude rozvíjet tvůrčí potenciál žáků
- otevřeně a účinně spolupracovat s zákonnými zástupci, bývalými žáky a širokou veřejností
- upevňovat školní tradice – divadelní, hudební, taneční, sportovní a jiné aktivity
- podporovat spolupráci s partnery školy

2. Uvědomění si důležitosti vzdělávání a vzdělanosti ve společnosti 3. tisíciletí

- poskytnout žákům příležitost zažít úspěch svůj a vytvořit pozitivní vztah ke vzdělávání a motivovat je k dalšímu celoživotnímu vzdělávání
- rozvíjet u žáků vnímavost k lidem, podporovat kladný vztah k životu a k životnímu prostředí, vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní cit v chování, jednání a prožívání životních situací
- vychovávat slušného zdravě sebevědomého člověka, vychovávat k zodpovědnosti, spolehlivosti a důvěryhodnosti, učit komunikačním dovednostem
- realizovat a zkvalitňovat výchovně-vzdělávací proces dle obecně platných standardů a připravit tak žáky pro další vzdělávací stupně
- podporovat tradici mezinárodních vztahů, posilující multikulturní cítění našich žáků (spolupráce s partnerskou školou ve Vídni, projekty Socrates, Comenius)
- posilovat pro evropské cítění, komunikaci v cizích jazycích a praktické zvládnutí informačních technologií
- seznamovat žáky s prvky multikulturality – vnímat a akceptovat minority ve společnosti
- posilovat lásku k vlasti – vlastenectví
- vytvářet širší nabídku povinně volitelných předmětů pro rozvoj zájmů a individuálních předpokladů žáků
- posilovat kompetence učitelů pro práci podle ŠVP

3. Příjemné klima školy

- vytvářet příznivé sociální, emocionální i pracovní prostředí založené na účinné motivaci; příjemný prostor pro každého, kdo do školy vstupuje; stát se místem, na něž si každý po letech rád vzpomene a kam se rád vrací
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, ke sdílení společného hodnotového systému
- žáci partnery pedagogů, posilovat společný zájem na kladné prezentaci a zvyšování prestiže školy
- zachovávat co nejdéle ve vzdělávání přirozené heterogenní skupiny žáků a oslabit důvody k vyčleňování žáků do specializovaných tříd a škol
- získávat finanční prostředky a investovat je do materiálního vybavení školy, vytvořit podmínky pro růst a ocenění pracovníků školy
- pracovat na autoevaluaci školy

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie – kompetence

3.2.1. Kompetence pracovní

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence pracovní		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení	učitelé žáky podrobně seznamují s danými materiály a nástroji tak, aby je žák uměl pojmenovat	diskuse, skupinová práce, práce s textem, práce s informacemi, beseda, pozorování, pokus, názorně demonstrační, dovednostně praktické – individuální, skupinové
	učí žáky vhodně tyto nástroje použít vzhledem k danému materiálu	
	pomáhají při plánování pracovního postupu	
	vedou žáky ke správné organizaci práce	
	pomáhají adekvátně zhodnotit odvedenou práci	
	učí žáky vyvodit obecné závěry	
dodržuje vymezená pravidla	vedou žáky k pořádku na pracovišti	výklad, práce s informacemi, beseda, didaktické hry
	dohlíží na dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce	
	učí žáky umět poskytnout první pomoc při úrazu	
	seznamují žáky s pevně vymezenými pravidly	
plní povinnosti a závazky	učitelé žáky vhodně motivují	dramatizace, didaktické hry, vysvětlování, diskuse, projekt, laborování
	vedou žáky k zodpovědnosti a samostatnosti při plnění svých pracovních povinností	
	vyzdvihují u žáků kvalitně odvedenou práci	
	učitelé u žáků dohlíží na včasné odevzdání úkolů	
adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	učí žáky vhodně vybrat správné pracovní postupy, pracovní podmínky a také materiály	problémové učení, výklad, diskuse, didaktické hry, názorně demonstrační
	pomáhají aplikovat znalosti v konkrétních situacích	
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu	vedou žáky k zodpovědnosti za svou práci dbají na kvalitu práce, kterou žáci odvedli, seznamují žáky s praktickými životními situacemi	diskuse, projekt, samostatná práce, didaktické hry, učení v životních situacích
	vedou žáky k učebnímu rozvržení a funkčnímu plánování práce, rozvíjí u žáků samostatné rozhodování	
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví	pomáhají žákům při definování pojmů zdraví a zdravý životní styl	výklad, vysvětlování, diskuse, práce s informacemi, beseda, skupinová práce
	podněcují žáky k zaujmutí zodpovědného přístupu ke svému zdraví	
	rozvíjí u žáků schopnost odhadnout případná rizika, učí žáky rozlišovat škodlivé vlivy na jejich zdraví	
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany zdraví druhých	pomáhají žákům při definování pojmů zdraví a zdravý životní styl	výklad, vysvětlování, diskuse, práce s informacemi, beseda, skupinová práce
	vedou žáky ke vhodným společenským návykům a zodpovědnosti za druhé	
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany životního prostředí	učí žáky správně definovat životní prostředí a chápat vazby mezi člověkem a jeho životním prostředím	beseda, práce s internetem, diskuse, problémové učení, dramatická výchova, názorně demonstrační
	rozvíjí u žáků schopnost objasnit příčiny znečištění životního prostředí	
	vedou žáky k orientaci v kladech a záporech globalizace	
	podněcují žáky ke konkrétním činnostem vedoucím k vylepšení životního prostředí	
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany kulturních a společenských hodnot	učitelé u žáků podporují vlastní tvořivost a tvorbu	beseda, diskuse, projekt, brainstorming, problémové učení, práce s internetem
	podporují schopnost ocenit cizí výkon	
	vedou žáky k osvojení společenských pravidel a norem chování	
	podporují u žáků kladný vztah ke kultuře jako takové s důrazem na kultury jiných národů	

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence pracovní		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje	učí vnímat žáky mezipředmětové vazby	didaktické hry, exkurze, beseda, práce s informacemi, projekt, komunitní kruh, kritické myšlení, brainstorming
využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu své přípravy na budoucnost	vyzdvihují praktické stránky jednotlivých vzdělávacích oblastí	
	kladou důraz na žákovy dovolené aktivity	
	rozvíjí u žáků schopnost adekvátně odhadnout své schopnosti a hranice	
	podněcují u žáků schopnost obhájit svá stanoviska	
	rozvíjí u žáků schopnost stanovit si své vlastní cíle	
činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměřením	nabízí žákům vhled do problematiky jednotlivých profesních oblastí	didaktické hry, exkurze, beseda, projekt, kritické myšlení, práce s informacemi
	poskytují žákům snadný přístup k informacím a podporují u nich touhu samostatně informace vyhledávat	
orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci	učí žáky umět správně vybrat důležité informace	beseda, diskuse, exkurze, projekt, didaktické hry, práce s informacemi, brainstorming
chápe podstatu podnikání	seznamují žáky s aktivitami nutnými pro podnikání (výpis z rejstříku, finance)	
chápe cíl podnikání	dbají na zodpovědné plnění žákovy funkce ve třídní samosprávě	
chápe riziko podnikání	podněcují u žáků schopnost přijímat důsledky svých činů a jednání a být za ně zodpovědný	
rozvíjí své podnikatelské myšlení	rozvíjí u žáků dovednost vnímat situaci z více úhlů pohledu	
	podporují u žáků zdravou soutěživost	
	rozvíjí schopnost stanovit si své vlastní cíle	
rozvíjí své podnikatelské myšlení	podporují aktivní snahu žáků celoživotně se vzdělávat	
	učí žáky posoudit své vlastní schopnosti a možnosti	
	dbají na žákovu znalost práv a povinností zaměstnavatelů a zaměstnanců	
	seznamují žáky s průběžnou nabídkou na trhu práce	

3.2.2. Kompetence občanská

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence občanská		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
respektuje přesvědčení druhých lidí	seznamují žáky s lidmi různých společenství, náboženství, kultur; vyzdvihuje jejich tradice, hodnoty	vysvětlování, diskuse
	respektují odlišné názory svých žáků a kolegů a vedou k tomu také žáky	televizní výuka (dokumenty)
váží si jejich vnitřních hodnot	nesoudí nikoho podle vzhledu a vede k tomu i žáky	slohová cvičení (úvaha)
	snaží se na každém najít to nejlepší a následně přednosti každého vyzdvihuje	diskuse, skupinová práce
je schopen vcítit se do situace ostatních lidí	vyhledávají nebo navozují modelové situace, při kterých je schopnost empatie důležitá	dramatizace, televizní výuka
	vyzdvihují osobnosti lidí, kteří to dokážou	projektová výuka
	sami jsou schopni vcítit se do situace druhých	rozhovor, diskuse, beseda
	v problémové situaci rozebírají dění z více úhlů	beseda
odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti psychickému a fyzickému násilí	vyzdvihují osobnosti lidí, kteří to dokázali a dokážou	rozhovor, diskuse
	odmítají útlak a hrubé zacházení	projektová výuka
	dokáží se postavit proti násilí	osobní příklad
	obhajují slabší	
chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy	spolupracují při vytváření třídních pravidel a vedou děti k jejich dodržování	týmová práce
	seznamují žáky se společenskými normami jiných kultur	diskuse, referát
	oceňují správné chování	dramatizace

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence občanská		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni	seznamují žáky s jejich právy a povinnostmi (školní řád)	žákovský parlament
	dbají na dodržování práv a plnění povinností	rozhovor, diskuse
	učí žáky srozumitelně se vyjadřovat a obhajovat názory, jasně formulovat požadavky	slohová cvičení (úvaha), mluvní cvičení
rozhoduje se zodpovědně podle dané situace	řeší společně se žáky danou situaci	individuální rozhovor, diskuse
	rozebírají motivy, naslouchají různým názorům žáků na danou situaci	dramatizace, referát
	vysvětlují a pomáhají žákům nalézt správná řešení	třídnické hodiny
	pomáhají zaujmout žákovi místo v třídním kolektivu	
poskytne dle svých možností účinnou pomoc	učí žáky zásadám první pomoci při úrazech	dramatizace, události z TV, novin, časopisů, filmů, příběh, kresba
	učí žáky telefonní čísla, kterých je možno využít v případě ohrožení života nebo zdraví	
	vedou žáky k aktivnímu jednání, k zodpovědnosti za jejich činy	
	svým příkladem nenásilně žáky vychovávají	
	zastávají se žáků slabších, handicapovaných, šikanovaných	
	snaží se spravedlivě posoudit a pak jednat	
	podněcují spolupráci mezi žáky	
chová se zodpovědně v krizových situacích	rozebírají jednání žáků	třídnické hodiny
chová se zodpovědně v situacích ohrožujících zdraví člověka	vychovávají žáky k nekuřáctví, jdou v tomto směru příkladem	filmy, přednášky, nákresy
	působí v oblasti protidrogové prevence	příklady ze života, besedy, projekty
	všímají si chování žáků	individuální rozhovor
chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život člověka	chovají se tak, aby měli důvěru žáků	ilustrace s tematikou proti kouření
	naslouchají problémům žáků, radí jim	články s protidrogovou tematikou
	pomáhají žákům zvednout sebevědomí v aktivitách jim blízkých, a tak zažívat pocit úspěchu	nácvik divadelních představení, účast na besídkách, sportovních, pěveckých soutěžích, olympiádách apod.
	učí žáky klidnému jednání	praktické ukázky postupů
	seznamují žáky se způsoby poskytování první pomocí při nejrůznějších úrazech	besedy, televizní výuka
	učí žáky znát zpaměti čísla hasičů, zdravotníků	
chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život člověka	poučují žáky o možných nebezpečích před začátkem prázdnin	besedy, televizní výuka
	učí žáky dopravním předpisům	
respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické	seznamují žáky s naší historií	exkurze, vycházky, výstavy
	pomáhají pochopit naše tradice a kořeny	účast na projektech
	seznamují žáky s památkami, vysvětlují jejich hodnotu	práce s textem
		diskuse, přednáška, referát
projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům	seznamují žáky s vybranými uměleckými díly a umělci	ukázky uměleckých děl
	vedou žáky k pochopení umění a jeho smyslu	vlastní tvorba
	seznamují žáky s různými uměleckými směry, jejich východisky a projevy (a významnými umělci)	rozbor, diskuse
	budují otevřenost k uměleckým dílům a snahu po pochopení	
	vedou žáky ke kvalifikovanému rozboru namísto hodnocení „líbí-nelíbí", „hezké-škaredé"	
projevuje smysl pro kulturu a tvořivost	oceňují tvořivý (živý, originální, otevřený) přístup k činnostem	vlastní tvorba
projevuje smysl pro kulturu a tvořivost	podporují osobitost	referát
	informují žáky o dostupných a vhodných kulturních akcích a událostech	
	vytváří atmosféru, ve které se žáci nebojí zkoušet neověřené postupy	

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence občanská		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
aktivně se zapojuje do kulturního dění	informují žáky o dění v obci a podporují jejich zájem o toto dění	divadelní týden
	umožňují žákům přípravu akcí s účastí veřejnosti	tradiční akce
	budují vědomí obce jako komunity a školy jako její součásti	účast na soutěžích
	navštěvují se žáky kulturní akce	referát
	informují o zajímavých kulturních akcích, filmech, divadelních představeních	
aktivně se zapojuje do sportovních akcí	organizují sportovní aktivity, vedou kroužky	sportovní den
	podporují a oceňují účast žáků v soutěžích	„branné cvičení"
	podporují mimoškolní činnost a informují o ní	soutěže
chápe základní ekologické souvislosti	vedou žáky k vytvoření emocionálního vztahu k přírodnímu prostředí	vycházka, exkurze, ukázka, diskuse, praktické činnosti v přírodě, škola v přírodě
	rozvíjí citové vazby k živým organismům i neživé přírodě	
	svým příkladem povzbuzují a motivují žáky	
	poukazují na vhodné, nevhodné chování	
	vysvětlují provázanost vztahu člověk – příroda (i jednotlivec něco zmůže)	
	učí využívat šetrně energetické zdroje	
	seznamují žáky s možnostmi využívání obnovitelných zdrojů v praxi (sluneční záření, voda, vítr)	
chápe enviromentální problémy	zajímají se o enviromentální problémy, vedou k tomu i žáky	diskuse, přednáška, rozhovor, televizní výuka
	poukazují na provázanost jednotlivých států k ekologii celosvětové	vycházka, exkurze, ukázka
	ukazují cestu, jak vnímat přírodu globálně	
	budují v žácích povědomí o celosvětových ekologických problémech	referát
	vedou žáky k estetickému vnímání přírody, pozitivnímu citovému vztahu k životnímu prostředí ve svém okolí a k přírodě vůbec, k hodnotám, které neumí vytvořit člověk	
respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí	informují o nejzákladnějších možnostech jednotlivce k ochraně přírodního prostředí	sběr papíru, exkurze
	rozvíjí odpovědnost za kvalitu životního prostředí	
	vytváří návyky, rozvíjí postoje vedoucí k ochraně životního prostředí	
	seznamují s pravidly třídění odpadu, sběru papíru, recyklace	
rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví	seznamují žáky se zdravým životním stylem	beseda, přednáška, rozhovor
	učí sestavovat správný jídelníček	skupinová práce
	seznamují žáky s ekologickými potravinami	práce s textem
	vedou žáky ke správné psychohygieně učení	projektová výuka
	učí plánování času, antistresovému programu	
	seznamují žáky se škodlivostí kouření, osobní příklad	
	vedou žáky k vědomí souvislosti vlastního životního stylu s problémy životního prostředí a jejich řešením, důvěře ve vlastní síly při řešení těchto problémů	
rozhoduje se v zájmu trvale udržitelného rozvoje společnosti	vedou žáky k zachování přírody pro budoucí generace	práce s knihou, televizní výuka
	vedou žáky k ekologickému myšlení – neznečišťovat zbytečně ovzduší, myslet ekologicky	
	vedou žáky k poznání, že technické vymoženosti jsou často na úkor přírody	
	učí žáky orientovat se v základní problematice ekologie, akutního stavu životního prostředí	

3.2.3. Kompetence sociální a personální

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence sociální a personální		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
účinně spolupracuje ve skupině	sledují a zajišťují zapojení všech žáků ve skupině	skupinová práce, komunitní kruh
podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu	definují a formulují pravidla práce skupiny spolu se žáky	skupinová práce, komunitní kruh
na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	vedou žáky k účelnému rozdělení rolí, spolupráci a zodpovědnosti, učí žáky vnímat pozici každého jedince ve skupině	individuální práce, práce ve dvojicích, skupinová práce, diskuse, práce s informacemi
podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu	učí žáky zvolit vhodné postupy k řešení problémů, učí žáky přijmout pozici a roli ve skupině	dramatizace, komunitní kruh, diskuse
na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů	dbají na dodržování zásad tolerance a základních pravidel společenského chování	učení dobrým příkladem, dramatizace, metody situační, inscenační
v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	upevňují a rozvíjejí základní společenské a lidské návyky, učí žáky navazovat, vnímat a respektovat mezilidské vztahy, oceňují nezištné poskytnutí pomoci a vyzvedají žáky, kteří si bez obav dokáží o pomoc říci, požádat	skupinová práce, komunitní kruh, dramatizace, práce ve dvojicích
přispívá k diskusi v malé skupině i debatě celé třídy	učí žáky pravidlům diskuse (naslouchání, vyslovení vlastního názoru, umění přihlásit se bez obav o slovo, obhájení svého názoru, diskuse na úrovni)	komunitní kruh, dramatizace
chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu	dbají na využití žákových možností, schopností, znalostí a dovedností, sledují, aby se žák nepodceňoval ani nepřeceňoval, posilují zdravé sebevědomí	skupinová práce, komunitní kruh, práce s informacemi
oceňuje zkušenosti druhých lidí	učí žáky ctít zkušenosti nabyté věkem a využívat životních zkušeností v reálném životě, věcně poukazují na zkušenosti některých spolužáků	komunitní kruh, práce se životním příběhem
respektuje různá hlediska názorů	vedou žáky k respektování a vyslechnutí si různých názorů	komunitní kruh, skupinová práce
čerpá poučení z toho, co si lidé myslí, říkají a dělají	oceňují žákovo poučení se a vyvození závěrů z dané situace	komunitní kruh, diskuse
vytváří si pozitivní představu o sobě samém	vedou žáky k uvědomování si svých předností i nedostatků, případné nedostatky pomáhají žákům odstranit, učí žáky pracovat na rozvoji osobnosti	skupinová práce, komunitní kruh
podporuje svoji sebedůvěru a samostatný rozvoj	sebedůvěru v žácích posilují, oceňují žákovy přednosti a klady a učí je využívat jich v reálném životě	komunitní kruh, skupinová práce
ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	vedou žáky k reálnému sebezhodnocení a sebekritice	komunitní kruh, dramatizace, skupinová práce

3.2.4. Kompetence k učení

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence k učení		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby a metody	požadují po žácích výsledky úměrné jejich schopnostem a nadání	forma individualizovaná
		samostatná práce
		skupinová práce - každý má zadán úkol podle svých schopností
	v průběhu výuky seznámí žáky s více možnostmi řešení problémů a osvojení si učiva	práce s knihou (sám si vyhledává informace, vybírá si pro něho zajímavé, lépe si pamatuje)
vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné strategie	učí žáky rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s knihou (vybírá podstatné, aby se nemusel učit vše)
	učí žáky organizovat si práci, umět zareagovat i v časové tísni	vysvětlování s diskusí – co je podstatné a proč
		vysvětlování
plánuje, organizuje a řídí vlastní učení	vedou žáky k práci s různými zdroji (encyklopedie, počítač apod.) vedou k samostatnosti	samostatná práce
		skupinová práce
		vysvětlování
		projektová výuka (fáze sběru informací)

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence k učení		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení	podporují u žáka jeho zájmy	referáty
	ponechají určitou volnost ve výběru informací k aktuálnímu učivu, umožní prezentaci nových poznatků před ostatními	
	upozorňují na důležitost vzdělání v životě	projekty k aktuálním tématům , exkurze do SŠ a různých zařízení, besedy s pracovníky různých oborů
vyhledává, třídí a využívá informace	vedou ke schopnosti kritického zhodnocení informací, jejich ověřování z různých zdrojů (informace z masmédií, knih,…)	práce s textem
		získávání informací z médií
na základě pochopení, propojení a systematizace informací je efektivně využívá v praktickém životě	zadávají úkoly spojené s praxí	dramatizace běžných situací s využitím aktuálního učiva
		hra
		projekt (vlastní obchod, pošta apod.)
operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly	dbají na znalost a správné používání symbolů, termínů a znaků („=“ v matematice)	zapojujeme více smyslů najednou (slova s obrázky, důkaz, porovnávání
	lpí na tom, aby si žák pod symbolem termínem nebo znakem představovat jeho VÝZNAM	dramatizace a didaktická hra
uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí	učitelé využívají mezipředmětových vztahů, odvolávají se na učivo z jiných předmětů	projektová výuka
	dbají na návaznost učiva	skupinová výuka
	využívají propojení učiva se skutečným životem	beseda, diskuse
na základě souvislostí si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	učí žáky utvářet si na základě získaných informací a vztahů mezi nimi vlastní názor	kritické myšlení, výukové programy, diskuse, dramatizace (přidělené role)
		učení v životních situacích
	učí žáky, že každý názor musí být podložen fakty	práce s médii, besedy s odborníky, návštěvy výstav, institucí apod.
	učí žáky si vlastní názor umět obhájit, správně argumentovat	referáty a jejich prezentace
samostatně pozoruje a experimentuje	učitelé často demonstrují, nechávají žáky samostatně uvažovat nad předvedeným	metody názorně-demonstrační
		napodobování
		dramatizace
		samostatná práce
porovnává a kriticky posuzuje získané výsledky	učitelé získané výsledky nejdříve zpracovávají sami a ukazují to žákům, postupně jim nechávají stále větší díl práce	vysvětlování
		diskuse
		skupinová výuka
vyvozuje závěry pro využití v budoucnosti	spojují učivo s praxí	exkurze
		besedy s odborníky
		demonstrace
		projektová výuka
		výuka v životních situacích
poznává smysl a cíl učení	motivují žáky (úspěchy jiných lidí, uplatnění na pracovním trhu), spojují učivo s praxí	rozhovor, beseda, diskuse, učení v životních situacích, výuka dramatem, projektová výuka
má pozitivní vztah k učení	dopřávají pocit úspěšnosti, chválí žáky, hodnotí jejich práci	individualizovaná
		skupinová
		referáty na vybrané zajímavé téma, které si žák sám vybral
posoudí vlastní pokrok, určí překážky a problémy bránící učení a naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit	nechávají žáky sebehodnotit	rozhovor
	vedou žáka k samostatnosti	samostatná práce
		týmová práce
	pomáhají žákovi hledat metody učení pro něho vhodné	individuální pohovor s žákem
		individualizovaná výuka
kriticky zhodnotí a diskutuje o výsledcích svého učení	vedou žáky k tomu, aby se při neúspěchu nevzdávali a pokusili se zdokonalit	samostatná práce
		individualizovaná
		individuální
		rozhovor
		příklady úspěšných lidí, kteří překonali překážky

3.2.5. Kompetence komunikativní

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence komunikativní		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu	vedou žáky k samostatnému myšlení, učí základy logiky, učí vhodně interpretovat hlavní myšlenku, učí uspořádat informace do systému, naučí reprodukovat uloženou informaci, aby uměl vysvětlit složitá fakta, jednotlivosti vyjadřují v obecnější podobě, učí žáky odlišit podstatné od vedlejšího	kritické myšlení, rozhovor, diskuse
vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném projevu	učí vhodnou formou zaznamenat své myšlenky do náležitého projevu (styl, pravopis), seřadit je a uspořádat v logickém sledu, učí získané informace zpracovat a prezentovat, rozvíjí slovní zásobu, informace zpracují do smysluplné vlastní podoby	práce s textem, výuka podporovaná počítačem, samostatná práce, skupinová práce, projekt Baroko a my
vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu	vedou žáky ke srozumitelnému a pečlivému vyslovování a pečlivému vyjadřování myšlenky, vedou žáky ke kultuře řeči, učí je vyjadřovat se vlastními slovy, učí vhodně pokládat otázky, vedou k rozvoji slovní zásoby o nové pojmy, vedou k zapamatování mluveného	diskuse, rozhovor, beseda, návštěva knihovny, soutěže
naslouchá promluvám druhých lidí	učí žáky naslouchat, učí nezasahovat do repliky mluvčího a nechat mluvčího dokončit myšlenku, nezkreslovat fakta a názory druhých	skupinová práce, didaktické hry, inscenační metody
snaží se porozumět druhým lidem	učíme projevit známky zaujetí, vedeme je k toleranci, učíme vstřícně komunikovat se svým okolím, kultivovaně se domlouvat a vyjednávat, vstupovat do kontaktů s druhými lidmi, orientovat se na kladné stránky osobnosti, navzájem se respektovat a komunikovat mezi sebou nerozumí-li, požádá o pomoc	vysvětlování, řešení problémů, diskuse
vhodně na ně reaguje	učí dávat najevo svá rozhodnutí s přihlédnutím k pravidlům etiky, učí respektovat názory druhých a vedou je k diplomacii, znát svá práva a nebát se na ně upozorňovat	diskuse, dramatizace, komunitní kruh
účinně se zapojuje do diskuse	učí rozpoznat, identifikovat problém a jeho podstatu, vedou k možnému řešení problému, aplikovat zákony a pravidla na jiné skutečnosti, postihovat výběr a vhodnost zvolených metod	myšlenkové mapy, dramatizace, inscenační metody, skupinová výuka
obhajuje svůj názor	učí vhodně argumentovat, ujasnění problému, analýza problému, jeho formulace a argumentace, učí žáka uvědomovat si vlastní cenu a reálné životní cíle	problémové vyučování, vysvětlování, kritické myšlení
vhodně argumentuje	učí znát svá práva a nebát se na ně upozornit, vedou je k sebereflexi a kritickému zhodnocení výsledků své práce	projektová výuka, skupinová práce, samostatná práce
rozumí různým typům textů a záznamů	učí žáky čtenářským dovednostem, seznámí žáky s různými texty (umělecké, odborné, publicistické apod.), vedou je k systematické práci s nimi a orientaci v nich, napíše osnovu textu, výtah, shrne nejdůležitější, dokáže emocionálně a esteticky vnímat slovesná umělecká díla	práce různou strukturou textů, práce s učebnicí, s příručkami …
rozumí různým typům obrazových materiálů	rozvíjí vizuální přemýšlení (grafy, mapy, diagramy, přehledy), vedou k tomu, aby se žák uměl vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky	metody názorně demonstrační
rozumí různým typům běžně užívaných gest	učí je vzájemné nonverbální komunikaci, učí reagovat na pocity druhého	dramatizace, didaktické hry
rozumí různým typů zvuků	učí rozlišovat různé typy zvuků, jasně dávat najevo svůj souhlas a nesouhlas, svoje zaujetí	dramatizace
rozumí různým typům jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich a reaguje na ně	seznamují s těmito typy informačních prostředků, učí je vhodně si tyto prostředky vybírat a aplikovat pro zadaný úkol, učí informace zpracovat a prezentovat, vyvodit obecné informace, klasifikovat jejich důležitost, vést si efektivně svoji vlastní dokumentaci	samostatná práce, práce s médii, PC, projektové vyučování

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence komunikativní		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
tvořivě je využívá ke svému rozvoji a aktivnímu zapojení se do společenského dění	učí využívat teoretických poznatků v praxi, učí tyto dovednosti využívat k vytváření vztahů vedoucích ke zhodnocení sociálního a společenského chování	diskuse, rozhovor, projev, přednáška, dramatizace
využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	učí hledat, získávat a využívat informace z celého světa a prezentovat výsledky své práce, pružně reagovat na rozvoj informačních a komunikačních technologií, rozpoznat manipulaci a reagovat na ni	práce s PC, multimediální výuka
využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	učí navazovat kontakty v celém světě, které jsou přínosné a obohacující, učí komunikovat v cizím jazyce, používat komunikativní dovednosti k dalšímu studiu v osobním a profesním životě	diskuse, beseda, slovní metody, práce s textem

3.2.6. Kompetence k řešení problémů

Výchovně vzdělávací strategie - kompetence k řešení problémů		
Na konci základního vzdělávání žák:	*Co dělají učitelé*	*Hlavní realizační formy, metody a aktivity*
vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni	seznamují s obecně platnými normami (kritérii), učí rozpoznat problém jako překážku k dosažení cíle	práce s textem, pozorování, diskuse, skuinová práce, dramatické hry, brainstorming, kritické myšlení
vyhledá informace vhodné k řešení problému	seznamují s možnostmi získávání informací, vedou k rozpoznání a správnému výběru základních a podstatných informací, učí třídit informace na obecně platné, použitelné (aplikovatelné) do širších souvislostí, učí zapomínat nepodstatné a používat podstatné	práce s PC, didaktická technika, práce s textem, projektové vyučování, skupinová práce, rozhovor, myšlenkové mapy
rozpozná a pochopí problém	učí rozlišit nesoulad s normou nebo rozpoznat a pojmenovat překážku, vedou k přemýšlení o následcích neřešeného problému	rozhovor, diskuse, situační hry, komunitní kruh
přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách	učí rozpoznat příčiny problémů, seznamují s efektem "motýlího křídla"	všechny formy práce brainstorming, diskuse, rozhovor, "problémová pitva"
nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky	cvičí pozornost, učí zachytit odlišnosti (tabulkou, grafem, schématem)	Vennovy diagramy, myšlenkové mapy, pozorování, experiment
využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení a využívá vlastního úsudku a zkušeností	připomínají škálu použitelných postupů, pomáhají vybírat vhodné postupy, vedou ke správné organizaci práce, vedou žáka k samostatnosti, spojují školu s praxí, učí, jak se učit	samostatná práce, skupinová práce, projekty, řešení životních situací, simulační hry, dramatizace, domácí úkoly
nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému	podporují zdravé sebevědomí, nešetří chválou, vhodně motivují, učí žáky používat správné strategie, respektují žákův názor a rozhodnutí	didaktické hry, soutěže, rozhovor, komunitní kruh, kritické myšlení, situační hry
samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení (viz využívá získané vědomosti atd.)	učí pracovat samostatně , učí správně rozhodnout o postupu řešení, vedou k rozpoznání a vyhodnocení efektivnosti postupu řešení	samostatná práce, skupinová práce, projekty, výklad, rozhovor, diskuse, experiment
ověřuje prakticky správnost řešení problému	vedou k provádění zkoušky správnosti řešení (dosazením, přenosem do konkrétní situace), umožňují kontrolovanou chybu (metoda pokusu a omylu)	práce s textem, komunitní kruh, experiment, rozhovor, diskuse, média
sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů	učí sebereflexi, sebehodnocení a sebekritice, vedou k zaznamenávání sebehodnocení, učí přijímat vnější hodnocení	skupinová práce, rozhovor, diskuse, diagnostické texty, výukové programy na PC
kriticky myslí	vedou ke zvažování kladů a záporů, snaží se při výuce respektovat Bloomovu taxonomii, vychází ze známého, přidávají neznámé a uhladí (evokace, uvědomění si, reflexe)	práce s textem, různé metody kritického myšlení, týmová práce, rozhovor, myšlenkové mapy
činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit je a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí	učí žáky správně argumentovat, oponovat, vedou k vyslovování názorů ve správnou dobu a správným způsobem, učí žáky svoje rozhodnutí prezentovat, učí chápat i nést důsledky rozhodnutí	samostatná práce, skupinová práce, rozhovor, projekt, dramatizace
zhodnotí výsledky svých činů	vedou k tomu, aby zaujal ke svým činům správný postoj	rozhovor, komunitní kruh, diskuse

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je zajišťována Školním poradenským pracovištěm. Důležitá je úzká spolupráce mezi pracovníky školy, zákonnými zástupci žáků a odbornými pracovišti.

Postup školy při zjištění speciálních vzdělávacích potřeb u žáka:

- žáky, u kterých se projevují příznaky vývojových poruch učení nebo chování posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny (PPP)
- na základě vyšetření jsou žáci zařazováni do reedukační péče
- v případě, že PPP či SPC (Speciálně pedagogické centrum) diagnostikuje vývojovou poruchu učení s individuální integrací, je na žádost zákonných zástupců vypracován individuální vzdělávací plán (IVP), podle kterého se s dítětem v průběhu roku pracuje, s nálezem odborného pracoviště jsou seznámeni všichni vyučující žáka
- IVP vypracovává třídní učitel s ostatními vyučujícími jednotlivých předmětů, ve kterých by se diagnostikovaná porucha mohla negativně projevovat
- těmto žákům věnujeme po celou dobu školní docházky speciální pomoc a péči
- pro zjišťování úrovně vědomostí a dovedností volíme takové metody a formy práce, které odpovídají schopnostem žáka
- při klasifikaci přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí, respektujeme pracovní tempo dítěte, volíme vhodné pracovní a učební metody
- užíváme speciálních pomůcek
- zařazujeme reedukační činnost formou dyslektického kroužku, který probíhá v rámci běžného vyučovacího procesu
- užíváme speciálních pomůcek – čtecí okénka, čítanky pro dyslektiky, pracovní listy na rozvoj pozornosti, grafomotoriky, zrakového rozlišení, zařazujeme fonematická cvičení atd.

Vzdělávání žáků s mentálním postižením:

- spolupracujeme se Speciálně pedagogickým centrem (konzultace s pracovníky)
- dle doporučení SPC nebo PPP zajišťujeme asistenta pedagoga
- IVP je tvořen pomocí přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením
- jsou uplatňovány speciálně pedagogické postupy – pomalejší tempo osvojování učiva, důraz na důkladné procvičování a osvojení učiva, názornost

Vzdělávání žáků s tělesným postižením:

- spolupracujeme se Speciálně pedagogickým centrem (konzultace s pracovníky)
- dle doporučení SPC nebo PPP zajišťujeme asistenta pedagoga, osobního asistenta
- žáci využívají bezbariérový přístup, bezbariérové WC
- soustavně rozvíjíme hrubé a jemné motoriky

Vzdělávání žáků s autismem:

- úzce spolupracujeme s SPC nebo PPP
- na základě doporučení je vypracován IVP, případně vzdělávání s pomocí asistenta pedagoga
- agresivní projevy jsou řešeny oddělením žáka od skupiny, procházkami, relaxací

Vzdělávání žáků s poruchami chování:

- postupujeme dle doporučení PPP
- k žákovi přistupujeme klidně, zmírňujeme projevy výbuchů a protestů zklidňováním a domluvou
- pozornost upevňujeme a cvičíme častější změnou činností, jsou stanovena přesná pravidla chování a učitel trvá na jejich dodržování
- úzká spolupráce s zákonnými zástupci

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním:

- spolupracujeme s PPP, odborným lékařem
- dle doporučení PPP je vypracován IVP
- jsou uplatňovány vhodné pedagogické postupy
- úzká spolupráce s zákonnými zástupci

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním:

c) rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy:
   - snaha o navázání úzké spolupráce s rodinou, v případě nutnosti kontaktování pracovníků sociálního odboru, etopeda ze střediska výchovné péče, psychologa
   - podpora jejich úspěšnosti v oblasti vzdělávání a sociálního zařazení (odpovídající metody a formy práce, pravidelná komunikace s zákonnými zástupci, zpětná vazba)

d) nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova:
   - škola spolupracuje se sociálním kurátorem a se zákonnými zástupci před umístěním žáka do ústavní nebo ochranné výchovy
   - zajištění vstupních podmínek (dokumentace o žákovi, vypracování učebního plánu pro žáka)
   - při návratu žáka do školy je kladen důraz na zpětnou vazbu, nastavení pravidel pro úspěšné zařazení do třídního kolektivu, účinně komunikovat (žák, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, pracovník zařízení ústavní nebo ochranné výchovy, střediska výchovné péče)

e) postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu:
   - škola poskytne kontakt na Středisko integrace menšin, kam se rodina tohoto žáka může obrátit o pomoc
   - zajištění individuálního přístupu, nastavení příznivého klimatu ve třídě pro bezproblémové přijetí ostatními žáky
   - doporučí vhodné doučování českého jazyka
   - uplatňujeme vhodné výukové metody překlenující rozdílné školní prostředí v rámci IVP

3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Problematika výchovy a vzdělávání mimořádně nadaných žáků je významná nejen proto, že mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, ale také proto, že rozvoj nadání těchto žáků má podstatný význam pro celou společnost.

Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces. Uplatňují se při něm metody pedagogické, psychologické, pedagogicko-psychologické i laické. Jde především o pozorování žáků ve školní práci, rozbor výsledků práce žáka, hodnocení testů a úloh, rozhovory se žákem a jeho zákonnými zástupci.

Při vyhledávání mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost žákům s vývojovou poruchou učení nebo chování, s tělesným handicapem, žákům z odlišného kulturního a znevýhodňujícího sociálního prostředí.

Pomoc při identifikaci a následné péči o tyto žáky mohou učitelům se souhlasem rodičů nebo zákonných zástupců žáka poskytnout poradenská centra pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků.

Specifika mimořádně nadaných

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- problematický přístup k pravidlům školní práce
- tendence k vytváření vlastních pravidel
- vlastní pracovní tempo
- sklon k perfekcionalismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být kontroverzní
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu
- rychlá orientace v učebních postupech
- záliba v řešení problémových úloh
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání žáka
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- bohatá slovní zásoba, gramatická správnost, časné čtenářství

Obecná doporučení pro práci s nadanými žáky:

- dovolit jim selhávat
- nemít nereálná a přehnaně vysoká očekávání
- pomáhat vytvářet pozitivní sebeobraz
- všechno nemusí být perfektní
- zvyšování empatie
- pěstovat jejich sociální vztahy
- neautoritativní přístup a respektování jejich potřeby rovnoprávné komunikace
- podporovat žáky v osobnostní výchově, vést je k rovnému přístupu k ostatním spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším

Možné způsoby výuky mimořádně nadaných žáků

- individuální vzdělávací plány
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- vnitřní diferenciace žáků v některých předmětech
- účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky
- nabídka volitelných a nepovinných předmětů, kroužků a aktivit
- motivace žáků k účasti v soutěžích a olympiádách
- prohlubování učiva tak, aby obsahovalo další podrobnosti o probíraném tématu
- rozšiřování učiva tak, aby učivo postihovalo mezioborové vztahy
- vytváření skupin, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků v některých předmětech
- doporučování kulturních aktivit – výstavy, koncerty, zajímavé přednášky, apod.

Postup při práci s mimořádně nadanými žáky

- o skutečnosti, že ve třídě je žák, který splňuje charakteristiku nadaného žáka, uvědomí učitel výchovného poradce nebo školního speciálního pedagoga
- doporučení zákonným zástupcům návštěvu poradenského zařízení (PPP), které provede diagnostiku
- na schůzce rodičů, výchovného poradce a speciálního pedagoga a třídního učitele jsou pak na základě zprávy z vyšetření domluveny postupy práce se žákem ve škole a v domácím prostředí, na formě zadávání úkolů a pedagogických a výchovných postupů včetně hodnocení, vhodných pro konkrétního žáka.
- zákonným zástupcům jsou doporučeny pomůcky a metodický návod, jak s žákem pracovat
- následná péče o nadaného žáka je koordinována poradenskými pracovníky školy (výchovný poradce, speciální pedagog)
- žák je integrovaný a jeho vzdělávání probíhá s využitím speciálních metod, postupů, forem a způsobů vzdělávání. Tyto metody, možné způsoby výuky, případné úpravy vzdělávacího programu jsou specifikovány v individuálním vzdělávacím plánu – IVP.
- nadaní žáci jsou nadále podporováni v rozvíjení všech aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent

3.5. Začlenění průřezových témat (PT)

PT reprezentují v našem ŠVP okruhy aktuálních problémů dnešního i budoucího světa a jsou součástí základního vzdělání. Tematické okruhy PT procházejí všemi vzdělávacími oblastmi a vstupují do mnoha činností ve výuce. Proto využíváme všech tří základních forem jejich realizace.

1. Integrace obsahu tematického okruhu PT do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu: **INT** – zkratka předmětu
2. Projektem: **PRO** – název projektu
3. Předmětem: **P** – název předmětu

Zařazení jednotlivých tematických okruhů PT je součástí charakteristiky vzdělávacích oblastí a jsou také uvedena v tabulce vzdělávacích předmětů v jednotlivých ročnících.

Přehled zařazení a formy tematických okruhů PT v jednotlivých ročnících

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	**INT**-Prv, M, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, M, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj, M, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Vl, Čj, M, Hv, Př Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Vl, Čj, Hv Sportovní den, Branný den	**INT**-Vv, D, Čj, Hv, F, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-Vo, Vz, F, D, Čj, Nj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den, Naše škola	**INT**-Vz, F, Čj, Nj, Hv, Ch, Mv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-F, Čj, Cvč, Nj, Hv, Ch, Gp **PRO**-Sportovní den, Branný den
Sebepoznání a sebepojetí	**INT**-Prv, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Vl, Čj **PRO-**Sportovní den Branný den	**INT**-Přv, Vl, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vo, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den, Voda, Vesmír	**INT**-Vv, Hv, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Hv, Pč **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, Hv, Pč, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den
Seberegulace a sebeorganizace	**INT**-Prv,Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vl, Čj Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Vl, Čj Sportovní den, Branný den	**INT**-M, Čj, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den; Vesmír	**INT**-M, Př, Vz **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vo, M, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vo, Vv, M, Čj, Cvč, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den
Psychohygiena	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vl **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vl **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vz **PRO**-Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-Vz **PRO**-Sportovní den,Branný den	**INT**-Vz, Vv, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, Cvč, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den
Kreativita	**INT**-M, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-M, Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vl, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vv, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-Čj, Hv, Mv, Vv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, Hv, Vv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj,D, Hv, Vv **PRO**-Sportovní den, Branný den Válka a mír
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí	**INT**-Prv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv **PRO**-Sportovní den, Branný den	**PRO**-Sportovní den, Branný den	**PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Aj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vo, D,Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den; Vesmír	**INT**-D, Čj, Hv, Vz **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vz ,Př, Hv, Vz **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Hv , Vo, Pč **PRO**-Sportovní den, Branný den
Mezilidské vztahy	**INT**-Prv, Pč **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv, Čj, Pč **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv,Čj, Pč **PRO**-Sportovní den, Branný den	**PRO**-Sportovní den, Branný den	**PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, Hv, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-Vo, Vz, D, Čj, Hv, Př **PRO**-Sportovní	**INT**-Vz, D, Hv, Př **PRO**-Sportovní den, Branný	**INT**-Vo, Čj, Hv **PRO**-Sportovní den, Branný den , Rodina a

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
							den, Branný den, Rodina a přátelé	den, Rodina a přátelé	přátelé
Komunikace	**INT-**Prv, Čj, Hv **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT-**Prv, M, Čj, Hv **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT-**Prv, Čj, M, Hv **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Čj, Hv Sportovní den, Branný den,	**INT**-Přv, Čj, Hv Sportovní den, Branný den	**INT-**M, Čj, Vo **PRO-**Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**- Vo, Vz, F,Př, D, M, Čj, Nj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Vo, F, Př, M, Čj, Nj, Hv, Ch **PRO-**Nj- Plán týdne Sportovní den, Branný den	**INT**-F, M, Čj, Nj, Cvč , Hv, Ch, Gp **PRO**-Sportovní den, Branný den
Kooperace a kompetice	**INT**-Čj **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-M, Čj **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**- M, Čj **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Sportovní den, Branný den	**INT**-Přv, Sportovní den, Branný den	**INT**-M **PRO-**Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-Vz, M, Čj, Vo **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT-**Vo, M, Čj, D, Ch **PRO**-Sportovní den, Branný den, Revoluce	**INT**-M, Čj, Cvč, Ch, Gp **PRO**-Sportovní den, Branný den
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	**PRO-**Sportovní den, Branný den	**PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Prv **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, M Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj Sportovní den, Branný den	**INT**-M, Vo **PRO-**Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT**-M, Př, Vo, F **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-F, M, Čj, Ch **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-F, D, M, Čj, Cvč, Ch, Gp **PRO-**Sportovní den, Branný den
Hodnoty, postoje, praktická etika	**INT**-Čj **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj **PRO**-Sportovní den, Branný den	**INT-**Čj **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-Čj, Vo **PRO-**Sportovní den, Branný den, Vesmír	**INT-**Vz, Čj, Nj, Vo **PRO-**Sportovní den, Branný den	**INT**-D, Nj, Vo, Vz, Čj, Ch **PRO-**Sportovní den, Branný den, Moje budoucnost	**INT**-D, Čj, Nj, Vo, Ch, Gp **PRO-**Sportovní den, Branný den, Válka a mír

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	**INT**-Pč	**INT**-Pč	**INT**-Prv, Pč			**INT**-Vo, Čj	**INT**-Cj, D **PRO**-Kohoutovice		**INT**-Čj, Cvč
Občan, občanská společnost a stát		**INT**-Čj				**INT**-Vo, M **PRO**-Vo-Kohoutovice	**INT**-Vo, Mv **PRO-**Vo Člověk v historii a současnosti	**INT-**Vo, Vz, D, Čj	**INT**-Vo, Gp **PRO**-Povolání
Formy participiace občanů v politickém životě						**INT-**Vo, M	**INT**-M	**INT**-Vo	**INT-**D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						**INT-**D		**INT**-Vo, Č **PRO**-Revoluce	**INT**-Vo, D, Čj, Gp

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

Evropa a svět nás zajímá	**INT**-Pč, Hv	**INT**-Pč, Hv	**INT-**Pč, Hv	**INT**-Vl, Pč	**INT**-Vl, Pč	**INT**-D, Čj, Hv, Aj	**INT**-D, Čj, Nj, Hv	**INT**-Čj, Nj, Hv	**INT**-D, Nj, Hv, Vo, **PRO**-Vo-EU
Objevujeme Evropu a svět				**INT**-Vl, Hv	**INT**-Vl, Hv	**INT**-D, M; Hv **PRO**-Cestovní kancelář, Británie	**INT**-Vo, M; Nj, Hv, D, Čj **PRO**-Život ve středověku	**INT**-Nj, Hv **PRO-**Revoluce	**INT**-Nj, Hv , Vo, D **PRO** -Válka a mír
Jsme Evropané				**INT**-Vl	**INT**-Přv, Vl	**INT**-D, Hv	**INT**-Nj, Hv	**INT**-D, Čj, Nj, Hv, F	**INT**-Vo, Cvč, Nj, Gp, F **PRO-**Můj domov

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference					**INT**-Přv, Aj	**INT**-Vo, Čj, Hv, Aj	**INT-**Vo, Nj, D, Hv	**INT**-Nj Hv	**INT-**Čj, Nj, Hv, Gp
Lidské vztahy	**INT**-Hv	**INT**-Hv	**INT**-Prv, Hv	**INT**-Pč	**INT**-Pč	**INT**-Vo, Čj, Hv	**INT-**Vo, Vz, Nj, Hv	**INT-**Vz, Čj, Nj, Hv	**INT-**Čj, Nj, Hv, D, Vo, Gp **PRO-**Válka a mír
Etnický původ			**INT-**Prv	**INT-**Pč	**INT**-Pč	**INT**-Čj, Hv	**INT-**Nj, Hv, F	**INT**-Vo, Vz, D, Nj, Př, F	**INT**-Vo, Čj , Nj, Gp, F
Multikulturalita					**INT**-Aj	**INT**-Vo,Čj, Aj, Hv	**INT**-Aj, Hv, Vo **PRO**-Austrálie a Nový Zéland	**INT-** Aj, Hv **PRO**-USA	**INT**-Vo, Čj, Hv, Gp **PRO**-Kanada
Princip sociálního smíru a solidarity						**INT**-Vo	**INT**-Vo	**INT**-Vo, D **PRO**-Revoluce	**INT**-Vo, Čj, D, Gp

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy			**INT**-Prv	**INT**-Přv,	**INT-**Přv	**INT**-M, Př **PRO-**Vesmír		**INT**-Ch	**INT**-Gp
Základní podmínky života	**INT**-Pč	**INT**-Prv, Pč	**INT**-Prv, Pč	**INT**-Přv	**INT-**Přv	**INT**-D, Př, F **PRO-**	**INT**-Vz, M, Př **PRO**-Vz-Zdravá výživa	**INT**-Vz **PRO**-Vz-Význam zdraví	**INT**-Gp, F
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				**INT**-Přv, **PRO**-Branný den	**INT**-Přv **PRO**-Přv-Branný den	**INT**-F, Čj, Př **PRO**-Branný den, Vesmír	**INT**-F, M, Př **PRO**-Branný den	**INT**- F **PRO**-Branný den	**INT**-Gp, Ch, F, D, Př **PRO**-Branný den
Vztah člověka k prostředí	**INT**-Pč, Hv	**INT**-Pč, Hv	**INT-**Pč, Hv	**INT**-Přv, Pč **PRO**-Branný den	**INT**-Přv, Pč **PRO**- Branný den	**INT**-Vo, F, D, Čj, Př **PRO** – Branný den, Vesmír	**INT-**Vz, F, Čj, Nj, Př **PRO**-Branný den	**INT**-F, Čj, Nj, Př, Vz **PRO**-Branný den	**INT**-D, Čj, Nj, F, Př, Gp, Ch, Cvč **PRO**-Branný den, Vesmír

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RECEPTIVNÍ ČINNOSTI									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				**INT**-Čj	**INT**-Čj	**INT**-F, Čj **PRO-**Vesmír	**INT**-Vz, F, Čj **P**-Mv	**INT**-Vo, Vv, Čj, Ch **P**-Mv	**INT**-Gp, Ch, Vo, F, Čj, Hv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						**PRO-**Vesmír	**P**-Mv	**INT**-Čj, Ch **P**-Mv	**INT**-Gp, Ch, Čj, Vo, F
Stavba mediálních sdělení						**PRO-**Vesmír	**INT**- Nj **P**-Mv	**INT**- Nj **P**-Mv	**INT**-Čj, Nj **PRO**-Válka a mír
Vnímání autora mediálních sdělení	**INT**-Hv	**INT**-Hv	**INT**-Hv	**INT-**Hv	**INT**-Hv	**PRO**-Vesmír	**P**-Mv	**INT-**Čj **P**-Mv	**INT**-Gp
Fungování a vliv médií ve společnosti							**P**-Mv	**INT**-Vz, Čj **P**-Mv	**INT**-Gp, Čj
PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI									
Tvorba mediálního sdělení				**INT**-Vl	**INT**-Vl	**INT**-D, Čj **PRO**-Vesmír, Cestovní kancelář	**INT**-Vz, D, Čj, Ka **PRO**-Život ve středověku **P**-Mv	**INT**-Vz, D, Čj, Ka **PRO**-Revoluce **P**-Mv	**INT**-D, Čj, Ka **PRO-** Válka a mír
Práce v realizačním týmu				**INT**-Vl	**INT**-Vl	**INT**-Vo, Čj **PRO**-Vesmír, Cestovní kancelář	**INT**-D, Čj, Nj **PRO**-Život ve středověku, Kohoutovice **P**-Mv	**INT-**Vz, Čj, Nj **PRO**-Revoluce **P**-Mv	**INT**-Nj, Čj **PRO**-Válka a mír

4. Učební plán

Učební plán ŠVP ZŠ Brno, Pavlovská 16																		
RVP		ŠVP		RVP minimální časová dotace		ŠVP časová dotace				1.stupeň					2.stupeň			
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Předměty	Zkratka předmětu	1.stupeň 1.–5. r.	2.stupeň 6. –9. r.	1.stupeň 1. –5. r.	2.stupeň 6. –9. r.	Z toho dispon. dotace 1. st.	Z toho dispon. dotace 2. st.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	Čj	35	15	41	17	6	2	8+1	7+1	7+2	7+1	6+1	4+1	4	4	3+1
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	Aj	9	12	12	12	3		0+1	0+2	3	3	3	3	3	3	3
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	Nj				6		6							0+2	0+2	0+2
Matematika a její aplikace		Matematika	M	20	15	23	17	3	2	4	4	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	3+1
Informační a komunikační technologie		Informatika	Inf	1	1	1	2		1					1	1	0+1		
Člověk a jeho svět		Prvouka	Prv	12		14				2	2	2						
		Přírodověda	Přv					1					1+1	2				
		Vlastivěda	Vl					1					2	1+1				
Člověk a příroda	Chemie	Chemie	Ch		21		28										2	2
	Fyzika	Fyzika	F						1						2	1+1	2	1
	Přírodopis	Přírodopis	Př						3						2	1+1	1+1	1+1
		Globální problémy	Gp						1									0+1
	Zeměpis	Zeměpis	Z						2						2	2	1+1	1+1
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D		11		12		1						1+1	2	2	2
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	Vo												1	1	1	1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	Hv	12	10	12	10			1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Vv							1	1	1	2	2	2	2	1	1
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	Pč	5	3	5	3			1	1	1	1	1	1		1	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	Tv	10	10	10	10			2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	Vo													1	1	
Volitelné předměty							5		5							0+1	0+2	0+2
Disponibilní časová dotace				14	24													
						Týdenní časová dotace				**21**	**21**	**24**	**26**	**26**	**29**	**30**	**32**	**31**
						Týdenní časová dotace z RVP				18 - 22	18 -22	22 - 26	22 -26	22 - 26	28 -30	28 -30	30 -32	30 -32
Celková povinná časová dotace				118	122	118	122	14	24									

4.1. Poznámky k učebnímu plánu

Český jazyk

V 2.–6. ročníku a v 9. ročníku je předmět posílen v každém z těchto ročníků o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Třídy s vyšším počtem žáků (nad 27 žáků) jsou děleny na 2 skupiny v jedné hodině týdně. Žákům s vývojovými poruchami učení je věnována jedna reedukační hodina týdně. O zařazení žáka rozhoduje za souhlasu zákonného zástupce speciální pedagožka.

Anglický jazyk

V 1.–2. ročníku předmět čerpá v každém z těchto ročníků po 1 vyučovací hodině z disponibilní časové dotace. Ve všech ročnících jsou třídy děleny na skupiny, přičemž nejvyšší počet žáků ve skupině je 18. Absolventský ročník 2012 a starší začínal s výukou Aj až ve 4. ročníku, proto na konci 9. ročníku žáci dosáhnou úrovně, kterou podle současného ŠVP mají žáci na konci 8. ročníku.

Německý jazyk

V 7.–9. ročníku zařazujeme doplňující vzdělávací obor Další cizí jazyk jako povinný předmět Německý jazyk. Předmět čerpá v každém z těchto ročníků po 2 vyučovacích hodinách z disponibilní časové dotace. Třídy jsou děleny na skupiny, přičemž nejvyšší počet žáků ve skupině je 18.

Matematika

V 3., 4., 5., 6. a 9. ročníku a je předmět posílen v každém z těchto ročníků o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Třídy 2. stupně s vyšším počtem žáků (nad 27 žáků) jsou děleny na 2 skupiny v jedné hodině týdně.

Informatika

V 7. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Ve všech ročnících jsou třídy děleny na skupiny, přičemž nejvyšší počet žáků ve skupině je 15. Absolventský ročník 2014 a starší začínal s výukou informatiky až v 6. ročníku, proto veškeré učivo uvedené v ŠVP je u těchto žáků zvládnuto v 6.–7. ročníku.

Vlastivěda

V 5. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Přírodověda

Ve 4. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Fyzika

V 7. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Přírodopis

V 7., 8. a 9. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Globální problémy

V 9. ročníku zařazujeme předmět Globální problémy, který realizuje průřezová témata Environmentální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana. Předmět čerpá 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Zeměpis

V 8. a 9. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Dějepis

V 6. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Pracovní činnosti

V 6., 8. a 9. ročníku jsou třídy děleny na skupiny, přičemž nejvyšší počet žáků ve skupině je 20.

Tělesná výchova

Ve 2. pololetí 2. ročníku a 1. pololetí 3. ročníku probíhá výuka plavání. V 5.–9. ročníku jsou třídy děleny na skupiny děvčat a chlapců. Podle zájmu žáků se organizuje Lyžařský výcvikový kurz pro žáky 1. i 2. stupně.

Volitelné předměty

Žáci 7.–9. ročníku si vybírají z nabídky volitelných předmětů uvedených příloze ŠVP. Aktuální nabídka se řídí personálními a technickými možnostmi školy. V 7. ročníku volí žáci 1 volitelný předmět, v 8. a 9. ročníku 2 volitelné předměty. Nabízené volitelné předměty rozvíjejí a rozšiřují témata vyučovaná v povinných předmětech. Volitelný předmět je vyučován, pokud se k němu přihlásí minimálně 7 žáků ve školním roce. Další podmínkou výuky volitelných předmětů je celkový počet skupin, který se řídí průměrným počtem cca 14 žáků na skupinu. Pro výuku volitelných předmětů jsou vytvářeny skupiny žáků ze stejného nebo různých ročníků.

Volitelné předměty čerpají 5 vyučovacích hodin z disponibilní časové dotace.

Nepovinné předměty

Jako nepovinný předmět je vyučováno náboženství. Přihlášení žáci jsou ve skupinách vytvořených z různých ročníků.

Průřezová témata

Přehledné znázornění plnění jednotlivých průřezových témat je uvedeno v kapitole 3.5.

Přehled předmětů povinných a volitelných

Vzdělávací oblasti	**Předměty 1. stupeň** *název – zkratka*	**Předměty 2. stupeň** *název – zkratka*
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk – Čj	Český jazyk – Čj VP – Cvičení v českém jazyce – Cvč VP – Výchova k dramatickým dovednostem – Vdd
	Anglický jazyk – Aj	Anglický jazyk – Aj Německý jazyk – Nj VP – Konverzace v anglickém jazyce – Ka
Matematika a její aplikace	Matematika – M	Matematika – M VP – Logické hry – Lh
Informační a komunikační technologie	Informatika – Inf	Informatika – Inf VP – Mediální výchova – Mv VP – Informační technologie – It
Člověk a jeho svět 1. stupeň	Prvouka – Prv Přírodověda – Přv Vlastivěda – Vl	
Člověk a příroda 2. stupeň		Fyzika – F Zeměpis – Z Globální problémy – Gp Chemie – Ch Přírodopis – Př VP – Biologické praktikum – Bio
Člověk a společnost 2. stupeň		Dějepis – D Výchova k občanství – Vo
Umění a kultura	Hudební výchova – Hv	Hudební výchova – Hv
	Výtvarná výchova – Vv	Výtvarná výchova – Vv VP – Užité výtvarné činnosti – Uvč
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti – Pč	Pracovní činnosti – Pč
Člověk a zdraví	Tělesná výchova – Tv	Tělesná výchova – Tv VP – Sportovní aktivity – Sa
		Výchova ke zdraví – Vz

Pozn. VP – volitelný předmět

Přechodové školní roky při změně školního vzdělávacího programu

Přidané hodiny Čj, M, Přv, Př a Z v tomto novém ŠVP neznamenají změnu v obsahu učiva, hodiny byly přidány z důvodu navýšení důkladného procvičování a nácviku dovedností.
Učivo dřívějšího předmětu Osv je rozprostřeno do předmětů Vo a Vz v ročnících.

UČEBNÍ PLÁNY - PŘECHOD PŘI ZMĚNĚ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

2012/2013

V 1.– 9. časové dotace ŠVP č.j. ZŠ-0172/2012

oblasti	Předmět / Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Σ 1.-5.	6.	7.	8.	9.	Σ 6.-9.	pozn.
					STARÉ								
jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	8	8	8	8	7	39	4	4	4	4	16	
	Dramatická výchova	1	1	1			3						
	Anglický jazyk	1	2	3	3	3	12	3	3	3	3	12	
	Německý jazyk								2	2	2	6	
matematika	Matematika	4	4	5	5	5	23	4	4	4	4	16	
ICT	Informatika					1	1	1	1			2	
člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			6						
	Přírodověda				1	2	3						
	Vlastivěda				2	2	4						
člověk a příroda	Chemie									2	2	4	
	Fyzika							2	2	2	1	7	
	Přírodopis							2	1	2	2	7	
	Globální problémy										1	1	
	Zeměpis							2	2	1	2	7	
člověk a společnost	Dějepis							2	2	2	2	8	
	Výchova k občanství							1	1	1	1	4	
	Oso. a soc. výchova							1	1	1	1	4	
umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6	
člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	1		1	1	3	
člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8	
	Výchova ke zdraví								1	1		2	
	Volitelné předměty								1	2	2	5	
	Disponibilní dotace												
	Týdenní dotace	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26		28-30	28-30	30-32	30-32		
	Týdenní dotace naše	21	22	24	25	26		28	30	32	32		
	nepovinný předmět	* příslušnost k ročníku											
	Náboženství	*	*	*	*	*		*					

2013/2014

přechodový rok

Předmět / Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Σ 1.-5.	6.	7.	8.	9.	Σ 6.-9.	pozn.
	NOVÉ			STARÉ								
Český jazyk	9	8	9	8	7	41	5	4	4	4	17	
~~Dramatická výchova~~												
Anglický jazyk	1	2	3	3	3	12	3	3	3	3	12	rozš. Aj od 5.r.
Německý jazyk								2	2	2	6	
Matematika	4	4	5	5	5	23	5	5	4	5	19	rozš. M od 5.r.
Informatika					1	1	1	1			2	
Prvouka	2	2	2			6						
Přírodověda				1	2	3						
Vlastivěda				2	2	4						
Chemie									2	2	4	
Fyzika							2	2	2	1	7	
Přírodopis							2	2	2	2	8	
Globální problémy										1	1	
Zeměpis							2	2	2	2	8	
Dějepis							2	2	2	2	8	
Výchova k občanství							1	1	1	1	4	
~~Oso. a soc. výchova~~												
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6	
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	1		1	1	3	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8	
Výchova ke zdraví								1	1		2	
Volitelné předměty								1	2	2	5	
Disponibilní dotace												
Týdenní dotace	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26		28-30	28-30	30-32	30-32		
Týdenní dotace naše	21	21	24	25	26		29	31	32	32		
nepovinný předmět	* příslušnost k ročníku											
Náboženství	*	*	*	*	*		*					

2014/2015

přechodový rok

Předmět / Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Σ 1.-5.	6.	7.	8.	9.	Σ 6.-9.	pozn.
	NOVÉ				STARÉ							
Český jazyk	9	8	9	8	7	41	5	4	4	4	17	
~~Dramatická výchova~~												
Anglický jazyk	1	2	3	3	3	12	3	3	3	3	12	rozš. Aj od 5.r.
Německý jazyk								2	2	2	6	
Matematika	4	4	5	5	5	23	5	4	4	5	18	rozš. M od 5.r.
Informatika					1	1	1	1			2	
Prvouka	2	2	2			6						
Přírodověda				1	2	3						
Vlastivěda				2	2	4						
Chemie									2	2	4	
Fyzika							2	2	2	1	7	
Přírodopis							2	2	2	2	8	
Globální problémy										1	1	
Zeměpis							2	2	2	2	8	
Dějepis							2	2	2	2	8	
Výchova k občanství							1	1	1	1	4	
~~Oso. a soc. výchova~~												
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6	
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	1		1	1	3	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8	
Výchova ke zdraví								1	1		2	
Volitelné předměty								1	2	2	5	
Disponibilní dotace												
Týdenní dotace	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26		28-30	28-30	30-32	30-32		
Týdenní dotace naše	21	21	24	25	26		29	30	32	32		
nepovinný předmět	* příslušnost k ročníku											
Náboženství	*	*	*	*	*		*					

2015/2016

V 1.– 9. časové dotace ŠVP č.j. ZŠ-0210/2013

Předmět / Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Σ 1.-5.	6.	7.	8.	9.	Σ 6.-9.	pozn.
	NOVÉ											
Český jazyk	9	8	9	8	7	41	5	4	4	4	17	
~~Dramatická výchova~~												
Anglický jazyk	1	2	3	3	3	12	3	3	3	3	12	rozš. Aj od 5.r.
Německý jazyk								2	2	2	6	
Matematika	4	4	5	5	5	23	5	4	4	4	17	rozš. M od 5.r.
Informatika					1	1	1	1			2	
Prvouka	2	2	2			6						
Přírodověda				2	2	4						
Vlastivěda				2	2	4						
Chemie									2	2	4	
Fyzika							2	2	2	1	7	
Přírodopis							2	2	2	2	8	
Globální problémy										1	1	
Zeměpis							2	2	2	2	8	
Dějepis							2	2	2	2	8	
Výchova k občanství							1	1	1	1	4	
~~Oso. a soc. výchova~~												
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6	
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	1		1	1	3	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8	
Výchova ke zdraví								1	1		2	
Volitelné předměty								1	2	2	5	
Disponibilní dotace												
Týdenní dotace	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26		28-30	28-30	30-32	30-32		
Týdenní dotace naše	21	21	24	26	26		29	30	32	31		
nepovinný předmět	* příslušnost k ročníku											
Náboženství	*	*	*	*	*		*					

5. Učební osnovy

5.1. Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1. Český jazyk – první stupeň

5.1.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět český jazyk je zařazen do všech ročníků jako povinný s nejvyšší hodinovou dotací. Jeho obsahem je naplňování výstupů tohoto předmětu stanovených RVP pro základní vzdělávání a výstupů průřezových témat.

Český jazyk je prostředkem komunikace, ale i předmětem poznávání. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojí, umožňují získávat poznatky ve všech dalších oborech. Cílem je naučit žáky kultivovaně a spisovně se vyjadřovat jak ústně, tak i písemně ve škole i v běžných situacích. Tím je rozvíjeno i myšlení žáka a jeho rozumové schopnosti. Ve vyučování literatury je cílem, aby si žáci osvojili základy literární kultury a stali se aktivními čtenáři.
Výuka je organizována ve třídách, některá témata z oblasti slohu a literatury se realizují formou projektů. Dalšími organizačními formami výuky jsou návštěvy knihoven, práce s textem, knihou a PC.

Nejvýznamnějším cílem předmětu na 1. stupni je ovládnutí čtení a psaní. Důraz klademe především na čtení s porozuměním. Snažíme se žákům obohacovat jejich slovní zásobu a dále rozvíjíme jejich schopnost dorozumět se česky. Nenásilnou formou vedeme žáky ke spisovnému vyjadřování a k užívání slov a tvarů spisovného jazyka. Díky poznávání struktury jazyka a výuce gramatiky rozvíjíme u žáků komunikační dovednosti.

2. Časové vymezení

1. a 3. ročník – 9 hodin týdně
2. a 4. ročník – 8 hodin týdně
5. ročník – 7 hodin týdně

3. Organizační vymezení

Výuka je organizována v kmenových třídách, některá témata z oblasti slohu a literatury se realizují formou projektů. Dalšími organizačními formami výuky jsou návštěvy knihoven, práce s textem, knihou a PC.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium; sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah ke mně samému; seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly a sebeovládání; kreativita – pružnost nápadů, originalita a schopnost vidět věci jinak
- **Sociální rozvoj –** komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, komunikace v různých situacích
- **Morální rozvoj –** hodnoty, postoje a praktická etika – schopnost vyjádřit vlastní postoj

Výchova demokratického občana

- **Občan, občanská společnost a stát –** schopnost aktivně uplatňovat a přijímat odpovědnost za své postoje a činy; motivujeme k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším; prohlubujeme empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování

Mediální výchova

- **Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení** – receptivní činnosti – pěstování kritického přístupu k reklamě, hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; napomáhání vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vedeme žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- využíváme práci s PC

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vedeme žáky k nalézání chyb v textu a odůvodňování správného řešení
- zařazujeme projektové vyučování
- vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace a četby

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vedeme žáky k přípravě a udržování učebního prostoru

5.1.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Praktické čtení	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte správně a s porozuměním, plynule a přiměřeně rychle jednoduché věty po slovech a mluvních taktech	zavádí jazykovou přípravu na čtení	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
						učí žáky slabičně analytickému způsobu čtení	rozhovor	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
						vede žáky k plynulému čtení s porozuměním	vypravování	
						učí žáky reprodukovat text vlastními slovy	popis	
							dramatizace	
							vysvětlování	
							didaktické hry	
							práce s učebnicí	
							frontální, individuální, samostatná práce	
			Praktické naslouchání	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	umí pozorně a soustředěně naslouchat	učí žáky naslouchat	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					umí reagovat na otázky		rozhovor	
					dokáže na základě ústního nebo písemného zadání splnit jednoduchý úkol		vypravování	
			Věcné naslouchání		dokáže na základě ústního nebo písemného zadání splnit jednoduchý úkol		popis	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání
							dramatizace	
							vysvětlování	
							didaktické hry	
							práce s učebnicí	
							frontální, individuální, samostatná práce	
			Naslouchání	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáka správně dýchat, vyslovovat souhlásky i samohlásky	dechová a hlasová cvičení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, kreativita – schopnost vidět věci jinak
			Mluvený projev		učí se základní pravidla zdvořilého vystupování	vede ke správné artikulaci a uvolnění jazyka	didaktické hry	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích, kooperace – rozvoj sociálních dovedností pro komunikaci
					včas a správně reaguje	vede žáky k užívání zdvořilostních obratů (pozdrav, prosba, poděkování, oslovení, otázka, příkaz, žádost)	dramatizace	VDO – OOSS – přijímat odpovědnost za své postoje i činy
							dialogické metody	
							situační metody	
							skupinová práce	
			Naslouchání	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky správnému držení těla a dýchání	artikulační cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, seberegulace, sebeorganizace – cvičení sebekontroly

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvený projev	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	umí soustředěně naslouchat	vede je ke zřetelné výslovnosti a správné intonaci	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – technika řeči
			Čtení		čte plynule a srozumitelně	snaží se společně odstraňovat nedostatky	didaktické hry	
						při cvičení dechu respektujeme hygienické zásady	dramatizace	
							zpěv	
			Mluvený projev	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky správnému použití slovního přízvuku a vhodné intonace	artikulační cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
						učí žáky správnému držení těla a dýchání	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – technika řeči
						rozvíjí kulturu mluvené řeči	didaktické hry	OSV – OR – psychohygiena – efektivní komunikace
						při cvičení dechu respektuje hygienické zásady	dramatizace	
							zpěv	
				volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky vyjadřovat se kultivovaně	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – temperament, postoje, seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání
					vhodně používá mimojazykové prostředky – mimiku, gesta	vede žáky k umírněné mimice a gestikulaci	dramatizace	OSV – SR – komunikace – řeč těla
					vyjadřuje se vhodně v závislosti na komunikační situaci	učí žáky komunikačním pravidlům	dialogické metody	
						učí reagovat na pocity druhého		
				na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	dokáže souvisle hovořit ve větách	rozvíjí vyjadřovací schopnosti a dovednosti	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
				na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	dovede se vyjadřovat prostě a souvisle, uspořádaně a jasně v krátkých mluvených projevech	rozvíjí slovní zásobu	motivační cvičení	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					dokáže formulovat své myšlenky	učí je odlišit podstatné od vedlejšího	komunitní kruh	přesah – Prv
					umí tvořit věty, vede rozhovor, vypráví, reprodukuje jednoduchý text	učí je porozumět otázce	dialogické metody	
					tvoří otázky a odpovědi v navozených dialozích		dramatizace	
							práce s textem	
			Písemný projev	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dodržuje základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním	vhodně žáka motivuje	nápodoba pohybu	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování,pozornost, soustředění
					píše čitelně a úhledně	učí správnému sezení a držení těla a psacího náčiní	motivační cviky a říkadla	
					vhodně zachází s grafickým materiálem	dbá na dodržování hygienických návyků		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Písemný projev	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	umí psát správné tvary písmen a číslic ve větší velikosti a liniatuře	uvolňuje ruku kresebnými cviky	názorný výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					píše a správně spojuje písmena, slabiky a slova	učí psaní správných tvarů psacího písma a číslic	opis, přepis	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje učení, seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
					ovládá interpunkci a znaménka	vede žáky ke kontrole napsaných tvarů písmen a textu	diktát, autodiktát	přesahy – M, Prv
					dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov		práce s chybou	
				píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	zvládá techniku písemného projevu	nacvičuje opis, přepis vět a souvislého textu	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
				píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	pracuje přiměřeným tempem	učí psát adresu, blahopřání, jednoduchý vzkaz	názorné metody	přesah – Prv
					dokáže formulovat jednoduchá sdělení písemnou formou			
			Mluvený projev	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	dokáže reprodukovat jednoduchý text	učí spojovat obsah textu s ilustrací	názorné metody	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					vypravuje podle jednoduché obrázkové osnovy	cvičí pozornost	dialogické metody	přesahy – Prv, Vv
					drží se hlavní linie příběhu	učí hledat souvislosti	dramatizace	
						pomáhá vybírat vhodné postupy	didaktické hry a cvičení	
							skupinová práce	
		Jazyková výchova	Zvuková stránka jazyka	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozlišuje sluchově i vizuálně hlásky a písmena	učí rozeznávat různé tvary téhož písmene	dechová a hlasová cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
					zvládá výslovnost i psaní samohlásek krátkých i dlouhých	seznamuje s pojmy hláska, písmeno, slabika, slovo, věta	didaktické hry a cvičení	přesahy – M, Prv
					zvládá výslovnost i psaní souhlásek a hláskových skupin	vytváří dovednost analýzy a syntézy slabik a slov	názorné metody	
					rozlišuje větu, slovo, slabiku a hlásku z hlediska potřeb čtení a psaní	procvičuje fonematický sluch a písmena	motivační metody	
							manipulace s předměty	
							opis, přepis	
							diktát, autodiktát	
							audiovizuální technika	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Čj	Jazyková výchova	Slovní zásoba a tvoření slov	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná	chápe význam slova a jeho tvarů	rozvíjí vyjadřovací schopnosti	poslech	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání a pozornosti
					hledá nejvýstižnější výrazy pro vlastnosti, pohyb, zvuk a vztah	rozšiřuje slovní zásobu z hlediska potřeb čtení a psaní	práce s textem	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					dokáže přiřadit slovu nadřazenému několik slov podřazených a naopak	cvičí pozornost	didaktické hry a cvičení	přesah – Prv
					hledá výrazy shodné a protikladné	učí nacházet shodné, odlišné a podobné znaky	vyprávění	
					umí tato slova použít ve větách	využívá životních zkušeností žáků		
				užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	rozlišuje spisovné a nespisovné tvary	učí rozlišovat správné a nesprávné tvary slov	slovní metody	přesahy – všechny předměty 1. ročníku
					zná význam slova	vede k tomu, aby si žák zvykal vyjadřovat se spisovným jazykem	didaktické hry a cvičení	
					orientuje se v základních pojmech	dává žákům dostatek příležitostí k mluvenému projevu	dramatizace	
							nápodoba	
			Zvuková stránka jazyka	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky	rozlišuje intonaci vět	nacvičuje správnou intonaci vět	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
			Skladba		tvoří věty podle postoje mluvčího	rozvíjí souvislé, obsahové i formálně správné vyjadřování žáků	didaktické hry a cvičení	
					rozpozná v textu interpunkční znaménka		dramatizace	
					čte se správným přízvukem a intonací		nápodoba	
							vyprávění a vysvětlování	
			Pravopis	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných	píše správně i/y	vyvozuje čtení těchto slabik a učí žáky jejich grafické podobě	názorné metody	přesahy – M, Prv
				ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev	píše správně dě, tě, ně a mě	tvoří věty a učí žáky zaznamenávat jejich grafickou podobu	vysvětlování	
				velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních	píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen	napravuje individuální chyby	opis, přepis	
				pojmenování	pozná a přečte v textu tyto pravopisné jevy	učí sebekontrole	diktát, autodiktát	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Čj	Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	plynule čte jednoduchý text s porozuměním	vzorově čte a recituje dětem	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – originalita
			Tvořivé činnosti s literárním textem		zná říkadla, rozpočitadla a recituje kratší básně	procvičuje čtení tiché i hlasité	dramatizace	přesahy – všechny předměty 1. ročníku
			Poslech literárních textů		reprodukuje svými slovy krátký text	procvičuje techniku čtení	nápodoba	přesahy – všechny předměty 1. ročníku
						nacvičuje správnou intonaci, tempo a výraz přednesu	dechová a hlasová cvičení	přesahy – všechny předměty 1. ročníku
						seznamuje žáky s verši pro děti, říkadly, pohádkami	beseda	
						rozvíjí čtenářský zájem volbou vhodných ukázek		
			Zážitkové čtení a naslouchání	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vypráví o dojmech z přečteného textu	rozvíjí u žáků cit a obraznost	beseda	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					ilustruje text	učí žáky orientovat se v textu	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spravedlnost,respektování
					orientuje se v textu slabikáře, čítanky i prózy pro děti	volí vhodné literární texty	slovní metody	přesah – Prv
						podněcuje žáky k četbě		
			Základní literární pojmy	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	seznamuje se se základními literárními pojmy a útvary	učí žáky pracovat s textem básně i prózy	slovní metody	přesahy – Prv, návštěva knihovny
			Poslech literárních textů		dokáže rozlišit rozpočitadlo, hádanku, říkadlo, báseň, pohádku a bajku	seznamuje žáky se jmény básníků a spisovatelů	beseda	
					zná pojmy sloka, verš a rým	seznamuje žáky s českými pohádkami	didaktické hry a cvičení,práce s knihou	
			Tvořivé činnosti s literárním textem	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	tvoří vlastní výtvarný doprovod	vybírá vhodné literární texty pro tvořivou práci žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímaní,řešení problémů
2.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Poslech literárních textů	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	dramatizuje, vymýšlí a domýšlí děj příběhu	učí děti pracovat s dětskými časopisy a s knihou	dramatizace	OSV – OR – kreativita – pružnost nápadů,schopnost vidět věci jinak
			Zážitkové čtení a naslouchání		vypráví podle obrázkové osnovy		skupinová práce	přesahy – prvouka, Vv, Pč, Hv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Praktické čtení	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte správně a s porozuměním, plynule a přiměřeně rychle složitější věty i souvětí	vede žáky k plynulému čtení s porozuměním, učí žáky reprodukovat text vlastními slovy	vypravování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					upevňuje si techniku čtení		práce s učebnicí	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování
					čte hlasitě i potichu		dramatizace didaktické hry a cvičení	přesahy – M, Prv
			Praktické naslouchání	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	soustředěně naslouchá	učí žáky naslouchat	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění
			Věcné naslouchání		reaguje na otázky		dramatizace	
					dokáže na základě ústního nebo písemného zadání splnit jednoduchý úkol		didaktické hry a cvičení práce s učebnicí	
			Naslouchání	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	zdvořile vystupuje	vede žáky k užívání zdvořilostních obratů	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání, kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích
			Mluvený projev		včas a správně reaguje	učí žáka vyslechnout druhé do konce	dramatizace	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích, kooperace – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
					ovládá techniky mluveného projevu	učí žáka respektovat základní formy společenského styku	dialogické metody	VDO – OOSS – odpovědnost za své postoje činy
					učí se spolupracovat		situační metody skupinová práce	
			Naslouchání	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	ovládá techniky mluveného projevu	vede žáky ke správnému držení těla a dýchání	artikulační cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo
			Mluvený projev		správně užívá slovní přízvuk a vhodně intonuje	snaží se společně odstraňovat nedostatky	dechová a hlasová cvičení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
			Čtení				didaktické hry a cvičení dramatizace zpěv	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov
			Mluvený projev	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ovládá techniky mluveného projevu	rozvíjí znělý hlas	dechová a hlasová cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvený projev	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ovládá techniky mluveného projevu	nacvičuje přiměřené tempo řeči	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
						vede žáky ke správnému držení těla a dýchání	dramatizace	OSV – OR – psychohygiena – uvolnění a relaxace
							zpěv	OSV – SR – komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov
				volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	vhodně používá mimojazykové prostředky – mimiku, gesta	vede žáky ke kultivovanému vyjadřování	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika
					vyjadřuje se vhodně v závislosti na komunikační situaci	vede žáky k umírněné mimice a gestikulaci	dramatizace	OSV – SR – komunikace – cvičení v neverbálním sdělování,technika řeči, výraz řeči
						učí žáky komunikačním pravidlům	dialogické metody	přesahy – všechny předměty 2. ročníku
				na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	souvisle hovoří ve větách	učí žáky dodržovat posloupnost děje na základě pozorování	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednost pro učení
					vyjadřuje se souvisle, uspořádaně a jasně	učí pojmenovávat předměty a jejich vlastnosti	komunitní kruh	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					formuluje své myšlenky	upevňuje vyjadřovací schopnosti a dovednosti	práce s textem	přesah – všechny předměty 2. ročníku
					tvoří věty, vede rozhovor, vypráví a popisuje a reprodukuje jednoduchý text		dramatizace	
				zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dodržuje základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním	upevňuje správné sezení a držení těla a psacího náčiní	nápodoba	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					píše čitelně a úhledně, dbá na celkovou úpravu projevu	dbá na dodržování hygienických návyků		přesahy – M, Prv
			Písemný projev	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	píše písmena a číslice v přirozené velikosti a liniatuře, dodržuje sklon písma	uvolňuje ruku	opis, přepis	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění
					správně spojuje písmena, slabiky, zachovává rozestup písmen	procvičuje správné tvary psacího písma a číslic	diktát, autodiktát	přesahy – M, Prv
					správně užívá velká písmena ve slovech i ve větě a diakritická znaménka	vede žáky ke kontrole napsaných tvarů písmen, číslic a textu	práce s chybou	
					umí opravit své chyby			
				píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	zvládá techniku písemného projevu	procvičuje správné tvary písmen podle tvarových skupin	názorné metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení OSV – SR – mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, přesah – Prv
					pracuje přiměřeným tempem	učí žáky upravovat písemnosti – nadpis, odstavec	slovní metody	
					dokáže formulovat jednoduchá sdělení písemnou formou	procvičuje psaní adres, přání a vzkazů		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Písemný projev	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	dokáže reprodukovat jednoduchý text	vede ke spojování obsahu textu s ilustrací	názorné metody	OSV – OR – kreativita – pružnost nápadů, originalita
					vypravuje podle jednoduché obrázkové osnovy	pomáhá vybírat vhodné postupy	dialogické metody	přesahy – Prv, Vv
					drží se hlavní linie příběhu		didaktické hry a cvičení	
							dramatizace	
		Jazyková výchova	Zvuková stránka jazyka pravopis	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	zvládá výslovnost i psaní všech samohlásek, souhlásek a dvojhlásek	opakuje pojmy hláska, písmeno, slabika, slovo, věta	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					rozlišuje hlásky, správně vyslovuje dlouhé a krátké samohlásky	procvičuje fonematický sluch a písmena	názorné metody	přesahy – M, Prv
					vyslovuje a píše správně souhlásky znělé a neznělé na konci a uvnitř slov	učí žáky odůvodňovat pravopis znělých a neznělých souhlásek	procvičování	
					zná abecedu			
			Slovní zásoba a tvoření slov	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	rozlišuje slova nadřazená, podřazená a souřadná	učí rozlišovat slova na základě podobnosti či shody významu	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování,řešení problémů
					hledá výrazy s podobným a protikladným významem	rozvíjí vyjadřovací schopnosti učí hodnotit slova z hlediska spisovnosti, nespisovnosti a citového zabarvení	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					zná alespoň některá mnohovýznamová slova a dokáže vysvětlit jejich význam		vyprávění	přesah – Prv
				porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	chápe pojmy děj, věc, okolnost, vlastnost	učí žáky rozlišovat význam slov, učí je chápat pojmy věc, děj, okolnost, vlastnost, vede žáky k uvědomělejšímu výběru slov ve vyjadřování, rozvíjí rozumové schopnosti, učí žáky třídit slova podle určitých znaků určitých znaků	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					roztřídí slova na základě okolnosti, kterou vyjadřují (děj, věc, okolnost, vlastnost)		slovní metody	
					dokáže přiřadit zadaná slova k jejich zobecněnému významu		dramatizace	
					chápe význam slov		názorné pomůcky	
				rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	chápe význam pojmu slovní druhy		práce s textem	
					poznává podstatná jména, přídavná jména, slovesa, předložky a spojky v textu	učí žáky na základě významu přiřazovat slova k určitému slovnímu druhu	slovní metody	
					zařazuje vybraná slova ke slovním druhům	rozvíjí rozumové schopnosti	didaktické hry a cvičení	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Jazyková výchova	Slovní zásoba a tvoření slov	užívá v mluveném projevu správné gram. tvary slovních druhů	rozlišuje spisovné a nespisovné tvary	rozvíjí slovní zásobu žáků	práce s textem	přesahy – všechny předměty 2. ročníku
					rozpozná v textu slova s příznakem věci, vlastnosti a děje	učí žáky na základě významu přiřazovat slova k určitému slovnímu druhu	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					učí se třídit slova podle různých znaků	pečuje o spisovnou výslovnost žáků	didaktické hry a cvičení	
			Skladba	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	umí spojit jednoduché věty do souvětí	vede žáky k rozvitému vyjadřování	práce s textem	přesahy – všechny předměty 2. ročníku
					na základě vlastní zkušenosti používá v mluveném projevu i souvětí	rozvíjí slovní zásobu žáků	slovní metody	
					dokáže v textu vyhledat spojky a, i, ani, nebo	seznamuje žáky se spojkami a, i, ani, nebo a jinými spojovacími výrazy	didaktické hry a cvičení	
				spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	při řeči mezi větami v souvětí dělá pauzy a v textu vyhledá čárky	připravuje žáky na uspořádání vět v souvětí	didaktické hry a cvičení	přesahy – všechny předměty 2. ročníku
					rozlišuje spojení slov a spojení vět	učí rozlišovat spojky mezi větami a jednotlivými slovy		
				rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	tvoří věty ze slov podle správného pořádku	postupně vede žáky ke správnému tvoření vět	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování,řešení problémů
			Zvuková stránka jazyka		rozlišuje melodii vět oznamovacích, tázacích, rozkazovacích a přacích	učí žáky rozlišovat oznámení, dotaz, rozkaz a přání	slovní metody	
					rozlišuje druhy vět podle významu	učí užívat správnou melodii	didaktické hry a cvičení	
					rozhoduje se o druhu věty a o psaní interpunkce	učí žáky používat interpunkci vět		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Jazyková výchova	Pravopis	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat, místních pojmenování	orientuje se v rozdělení hlásek	učí žáky třídit souhlásky	názorné metody	
					píše správně a odůvodňuje i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	učí žáky správně odůvodňovat pravopisné jevy	slovní metody	
					vyslovuje a píše správně skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; ú/ů	zajišťuje spirálové opakování učiva	písemné metody	
					poznává rozdíl mezi slyšeným a psaným	napravuje individuální chyby		OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování
					píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen			
		Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	uvědoměle a plynule čte kratší i delší větné celky se správným přízvukem, frázováním a intonací	kontroluje porozumění obsahu čteného textu	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
			Tvořivé činnosti s literárním textem			procvičuje techniku čtení	dramatizace	přesah – Prv
			Poslech literárních textů		začíná s tichým čtením	seznamuje žáky s různými druhy literárních textů	nápodoba	
					čte s porozuměním	dramatizuje pohádky a říkadla	dechová a hlasová cvičení	
					zná a vymýšlí říkadla, rozpočitadla a recituje kratší básně a prózu		beseda	
					vypráví o dojmech z přečteného textu	rozvíjí u žáků cit a obraznost	beseda	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					ilustruje text	učí žáky orientovat se v textu	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost,spravedlnost, respektování
					orientuje se v textu čítanky i prózy pro děti	volí vhodné literární texty	slovní metody	přesah – Prv
					klade otázky k přečtenému textu	podněcuje žáky k četbě		
			Základní literární pojmy	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších,	seznamuje se se základními literárními pojmy a útvary	učí žáky pracovat s textem básně i prózy	slovní metody	přesahy – Prv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Čj	Literární výchova	Poslech literárních textů	odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	dokáže rozlišit rozpočitadlo, hádanku, říkadlo, báseň, pohádku a bajku	seznamuje žáky se jmény básníků a spisovatelů	beseda	
					zná pojmy sloka, verš a rým	seznamuje žáky s českými pohádkami	didaktické hry a cvičení	
					individuálně si vybírá četbu podle svých zálib	usměrňuje výběr vhodných knih a časopisů	práce s knihou	
			Tvořivé činnosti s literárním textem	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	tvoří vlastní výtvarný doprovod	vybírá vhodné literární texty pro tvořivou práci žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pro řešení problémů
			Poslech literárních textů		dramatizuje, vymýšlí a domýšlí děj příběhu	učí děti pracovat s dětskými časopisy a s knihou	dramatizace	OSV – OR – kreativita – pružnost nápadů, originalita
			Zážitkové čtení a naslouchání		vypráví podle obrázkové osnovy	učí žáky pracovat s osnovou	skupinová práce	přesahy – Prv, Vv, Pč, Hv
					pokouší se hodnotit činy postav, jejich postoje a city		návštěva divadelních představení	
				pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	učí se sestavovat vlastní osnovu příběhu	učí žáky pracovat s osnovou	návštěva divadelních představení	přesahy – Prv, Vv, Pč, Hv
3.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Praktické čtení	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte správně, uvědoměle a plynule hlasitě věty i souvětí přiměřených textů	zdokonaluje a rozvíjí čtenářské dovednosti	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
			Věcné čtení		čte výrazně se správným větným přízvukem a modulací hlasu v souvislosti s obsahem	podněcuje žáky k četbě	didaktické hry	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
					přechází k rychlému tichému čtení	diagnostikuje žáky	dramatizace	
					uvědoměle si osvojuje obsah textů	věnuje pozornost výraznému čtení a předčítání	práce s textem	
					umí předčítat		skupinová,individuální, samostatná práce	
			Praktické naslouchání	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	umí soustředěně a pozorně naslouchat	rozvíjí rozumové schopnosti žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
			Věcné naslouchání		orientuje se v textu	rozvíjí vyjadřovací schopnosti	dramatizace	
					umí reagovat otázkami na pokyny	cvičí žáky v užívání různých myšlenkových postupů	didaktické hry	
					správně plní zadané úkoly přiměřené složitosti	učí žáky naslouchat	práce s učebnicí	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání
							frontální, skupinová, samostatná práce	
			Naslouchání	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky vybírat vhodné komunikační prostředky a výrazy	dechová a hlasová cvičení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání a prožívání

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvený projev	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	vyjadřuje se souvisle, umí klást otázky	učí žáky používat zdvořilostní obraty	cvičení na rozvíjení artikulace a výslovnosti	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích, kooperace – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
					zná základní komunikační pravidla	pěstuje kulturu mluvené řeči	didaktické hry	VDO – OOSS – schopnost přijímat odpovědnost za své činy
					učí se vyjadřovat závisle na komunikační situaci		dramatizace	
					používá vhodná gesta a mimiku	pěstuje kulturu mluvené řeči	dialogické metody	
			Naslouchání	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	ovládá základy techniky mluveného projevu	procvičuje zřetelnou artikulaci a výslovnost	artikulační cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje učení,já jako zdroj informací o sobě, sebereguláce a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
			Mluvený projev		umí soustředěně naslouchat	dbá na správné dýchání	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
			Čtení		čte plynule a výrazně se správným slovním i větným přízvukem	diagnostikuje žáky	didaktické hry	
						odstraňuje nedostatky	dramatizace	
							zpěv	
			Mluvený projev	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky správnému držení těla a dýchání	artikulační cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, sebereguláce a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
						rozvíjí kulturu mluvené řeči	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
						dbá na hygienu hlasového projevu	didaktické hry	OSV – OR – psychohygiena – dobrý vztah k sobě samému, uvolnění
							dramatizace	
							zpěv	
				volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	ovládá základy techniky mluveného projevu	učí žáky vyjadřovat se kultivovaně	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – jak se promítá mé já v mém chování, sebereg. a sebeorganizace – regul. vlastního jednání
					vhodně používá mimojaz. prostředky – mimiku, gesta	vede žáky k umírněné mimice a gestikulaci	dramatizace	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					vyjadřuje se vhodně v závislosti na komun. situaci	učí žáky komunikačním pravidlům	dialogické metody	
						učí reagovat na pocity druhého		
						vede žáky k pochopení dokonalosti verbální komunikace		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Písemný projev	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	umí vyprávět pohádku, povídku, pověst vlastními slovy	rozvíjí vyjadřovací schopnosti a dovednosti	dramatizace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pro řešení problémů
					umí popisovat jednoduché předměty i činnosti	rozvíjí slovní zásobu	dialogické metody	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					dovede se vyjadřovat prostě a souvisle, uspořádaně a jasně v krátkých projevech	učí je odlišit podstatné od vedlejšího	práce s textem	přesah – Prv, Vv
					umí využívat jednoduchou osnovu	učí je klást otázky	didaktické hry a cvičení	
					tvoří otázky a odpovědi v navozených dialozích	učí žáky využívat jednoduchou osnovu		
				zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dodržuje základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním	zajišťuje vhodné pracovní podmínky	hromadná, skupinová, individualizovaná forma práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednost pro učení
					vhodně zachází s grafickým materiálem	kontroluje správné sezení a držení těla a psacího náčiní	názorná metoda	
						dbá na dodržování hygienických návyků	slovní výklad	
				píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře	vede žáky k automatizaci psacího pohybu	názorné metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování
					dodržuje sklon písma	učí žáky provádět kontrolu vlastního projevu	procvičování	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje učení, seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
					píše čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě	vede žáky k celkové úpravě všech písemností		přesahy – M, Prv
				píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	poznává různé žánry písemného projevu	učí žáky vyplňovat jednoduché tiskopisy	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznáván – cvičení dovedností zapamatování
					vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu	vede žáky k psaní krátkých zápisků	názorné metody	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy
					umí napsat krátký dopis, blahopřání, pozdrav z prázdnin	učí žáky psát stručně, přehledně a čitelně krátký text		přesah – Prv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvený projev	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	učí spojovat obsah textu s ilustrací	názorné metody	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vypravuje podle jednoduché obrázkové osnovy	cvičí pozornost	dialogické metody	přesahy – Prv, Vv
					drží se hlavní linie příběhu	učí hledat souvislosti	dramatizace	
					domýšlí příběh	pomáhá vybírat vhodné postupy	didaktické hry a cvičení	
		Jazyková výchova	Zvuková stránka jazyka	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	sluchem rozlišuje hlásky,zvládá výslovnost samohlásek, souhlásek a hláskových skupin správně vyslovuje dlouhé a krátké samohlásky	prohlubuje znalosti z 2. ročníku	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
			Pravopis		vyslovuje a píše správně souhlásky znělé a neznělé na konci a uvnitř slov	vede žáky k uvědomění si slovního přízvuku	názorné metody	přesah – Prv
					umí najít slovní přízvuk a správně jej klást i v předložkových výrazech	aktivně zapojuje žáky do řešení konkrétních úkolů	procvičování	
					orientuje se v abecedním řazení slov			
			Slovní zásoba a tvoření slov	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná,nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	rozlišuje slova nadřazená, podřazená a souřadná	učí rozlišovat slova na základě podobnosti či shody významu	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
					rozlišuje slova protikladná a souznačná	rozvíjí vyjadřovací schopnosti	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					vyhledává slova příbuzná	prohlubuje chápání příbuznosti slov pro výcvik v pravopisu (i,y po obojetných souhláskách)	slovní metody	přesah – Prv
					zařazuje slova do významových okruhů	prohlubuje učivo 2. ročníku		
				porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	chápe pojmy děj, věc, okolnost, vlastnost	učí žáky rozlišovat význam slov	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – pružnost nápadů
					roztřídí slova na základě okolnosti, kterou vyjadřují (děj, věc, okolnost, vlastnost)	učí je chápat pojmy věc, děj, okolnost, vlastnost	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů
					dokáže přiřadit zadaná slova k jejich zobecněnému významu	vede je k uvědomělejšímu výběru slov ve vyjadřování	dramatizace	
					chápe význam slov	rozvíjí rozumové schopnosti	názorné pomůcky	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3	Čj	Jazyková výchova	Slovní zásoba a tvoření slov	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	chápe význam pojmu slovní druhy	učí žáky třídit slova z hlediska skladebního a tvaroslovného	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
						učí žáky na základě významu přiřazovat slova k určitému slovnímu druhu	slovní metody	
					zařazuje vybraná slova ke slovním druhům podle určeného postupu	postupně žáky seznamuje se slovními druhy ohebnými a neohebnými	didaktické hry a cvičení	
				rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	zařazuje vybraná slova ke slovním druhům podle určeného postupu	automatizuje postupy při rozlišování vybraných slovních druhů	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání
			Tvarosloví	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	rozlišuje spisovné a nespisovné tvary slov	rozvíjí slovní zásobu žáků	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů
					rozlišuje u podstatných jmen rod, číslo a životnost	vede žáky k pochopení pojmů rod, číslo a životnost	slovní metody	přesahy – všechny předměty 3. ročníku
							didaktické hry a cvičení	
					pozná přídavná jména			
					pozná infinitiv u sloves, rozlišuje osobu, číslo a čas sloves	seznamuje žáky s mluvnickými významy sloves		
			Skladba	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	rozliší větu jednoduchou a souvětí podle významu, melodie, přestávek a interpunkce	vede žáky k rozvitému vyjadřování	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					rozliší jednotlivé věty souvětí podle sloves	učí žáky vysvětlovat a odůvodňovat řešení daných úkolů	slovní metody	přesahy – všechny předměty 3. ročníku
					zná funkci spojek a spojovacích výrazů, chápe interpunkci	seznamuje žáky se spojkami a spojovacími výrazy, procvičujeme interpunkci	didaktické hry a cvičení	
						učí žáky všímat si významu slov		
				rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	rozlišuje a tvoří věty podle postoje mluvčího	prohlubuje dříve osvojené učivo	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti soustředění, dovednosti pro učení
					vybírá vhodné jazykové prostředky	učí žáky rozlišovat oznámení, dotaz, rozkaz a přání	slovní metody	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Čj	Jazyková výchova	Skladba	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	dodržuje pořádek slov ve větě	učí žáky používat správnou melodii a interpunkci vět	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti, dovednosti pro učení
			Pravopis	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách	odůvodní a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	prohlubuje učivo 2. ročníku	názorné metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
				ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev	pamatuje si vyjmenovaná slova, pozná slova příbuzná a umí odůvodnit jejich pravopis	procvičuje řadu vyjmenovaných slov současně se slovy příbuznými	slovní metody	
				velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních	odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ů/ú – mimo morfologický šev	učí žáky správně odůvodňovat pravopisné jevy	písemné metody	
				pojmenování	odůvodňuje pravopis velkých písmen na začátku věty a v typických případech vlastních jmen	napravuje individuální chyby		
		Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	uvědoměle a plynule čte kratší i delší větné celky se správným přízvukem, frázováním a intonací	kontroluje porozumění obsahu čteného textu	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – schopnosti dotahovat nápady do reality
			Tvořivé činnosti s literárním textem			procvičuje techniku čtení	dramatizace	přesah – Prv
			Poslech literárních textů		uvědoměle si osvojuje obsah textu,umí ho volně reprodukovat	seznamuje žáky s různými druhy literárních textů	nápodoba	
					čte s porozuměním	dramatizuje pohádky, povídky nebo básně s dějem	dechová a hlasová cvičení	
					přednáší básně i úryvky prózy	rozvíjí čtenářské dovednosti a kulturu mluveného slova	beseda	přesah – Prv
			Zážitkově čtení a naslouchání	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vypráví o dojmech z přečteného textu	rozvíjí u žáků cit a obraznost	beseda	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
			tvořivé činnosti s literárním textem		vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu	učí žáky orientovat se v textu	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – analýza vlastních a cizích postojů a hodnot

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Čj	Literární výchova	Tvořivé činnosti s literárním textem	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	orientuje se v textu čítanky i prózy pro děti	volí vhodné literární texty	slovní metody	přesah – Prv
					umí vylíčit atmosféru příběhu	podněcuje žáky k četbě		
					ilustruje text			
			Základní literární pojmy	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozliší poezii a prózu	učí žáky pracovat s textem básně i prózy	slovní metody	přesahy – Prv
					dokáže rozlišit rozpočitadlo, hádanku, říkadlo, báseň, pohádku, bajku, povídku a pověst	seznamuje žáky se jmény básníků a spisovatelů	beseda	
					zná pojmy sloka, verš, rým, přirovnání	seznamuje žáky s českými pohádkami	didaktické hry a cvičení	
					zná pojmy postava, děj, prostředí	usměrňuje výběr vhodných knih a časopisů	práce s knihou	
			Tvořivé činnosti s literárním textem	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	tvoří vlastní výtvarný doprovod	vybírá vhodné literární texty pro tvořivou práci žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
			Poslech literárních textů		dramatizuje, vymýšlí a domýšlí děj příběhu	učí děti pracovat s dětskými časopisy a s knihou	dramatizace	OSV – OR – kreativita – pružnost nápadů, originalita
			Zážitkové čtení a naslouchání		vypráví podle obrázkové osnovy	učí žáky pracovat s osnovou	skupinová práce	přesahy – Prv, Vv, Pč, Hv
					pokouší se hodnotit činy postav, jejich postoje a city	učí žáky tvořit jednoduchý scénář	návštěva divadelních představení	
					učí se sestavovat vlastní osnovu příběhu			
					umí vyjádřit myšlenky, které se mu líbí			
4.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Praktické čtení	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte plynule, správně a uvědoměle nahlas přiměřeně náročné texty	zdokonaluje a rozvíjí čtenářské dovednosti	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					čte se správným slovním i větným přízvukem, s přirozenou intonací a správným frázováním	podněcuje žáky k četbě	didaktické hry	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
					zvládá uvědomělé a dostatečně rychlé čtení tiché	diagnostikuje žáky, pomáhá odstraňovat čtenářské nedostatky	dramatizace	
					prokazuje, že porozuměl textu	věnuje pozornost výraznému čtení a předčítání	práce s textem	
							skupinová,individuální, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Věcné čtení	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	třídí získané informace, rozlišuje podstatné a nepodstatné	učí žáky vyhledávat informace a zpracovávat je	slovní metody	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – identifikování základních orientačních prvků v textu
			Písemný projev		shrnuje a zaznamenává základní informace	učí žáky rozlišovat podstatné od nepodstatného	projektové vyučování	přesahy – Přv, Vl, M
					vyhledává informace v učebnicích a v encyklopediích	učí žáky vést si vlastní dokumentaci	práce s textem	
					využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech	vede žáky k práci s různými zdroji	skupinová,individuální, samostatná práce	
						vede žáky k samostatnému rozhodování		
			Věcné čtení	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	rozumí jednoduchému sdělení	podporuje samostatné rozhodování	slovní metody	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
			Naslouchání		orientuje se v textu	pomáhá vybírat vhodné postupy	práce s textem	přesahy – Přv, Vl, M
					všímá si rozdílů zpracování různých sdělení			
			Věcné čtení	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	orientuje se v naučných textech přiměřených věku	vede žáky k porozumění věcným informacím – faktům, souvislostem a závěrům	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
			Mluvený projev		umí vyhledat podstatu sdělení	učí žáky hodnotit různá sdělení	práce s textem	přesahy – Přv, Vl, M
					promýšlí posloupnost děje	učí žáky zestručnit obsah sdělení do hlavních myšlenek		
					reprodukuje obsah sdělení			
				vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	poznává a nacvičuje základní komunikační pravidla dialogu	učí žáky vstřícně komunikovat s okolím	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje učení
			Věcné naslouchání		umí výstižně a stručně telefonovat	vede žáky k toleranci a vzájemnému respektu	dramatizace	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání
					vstupuje do kontaktu s jinými lidmi	učí žáky řešit konfliktní situace	komunitní kruh	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					umí zanechat stručný a srozumitelný vzkaz na záznamníku	vede žáky ke srozumitelnému vyjadřování myšlenky		
						učí žáky respektovat pravidla dialogu		
			Mluvený projev	rozpoznává manipulativní	vnímá možnost a nebezpečí manipulace	vede žáky k správnému výběru základních a podstatných informací	diskuse	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Věcné naslouchání	komunikaci v reklamě	porovnává různé názory	vede žáky ke zvažování kladů a záporů	práce s PC	MV – RČ – kritické čtení vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
					učí se vhodně argumentovat	učí žáky rozlišovat škodlivé vlivy reklamy	situační hry	
				rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	učí se vhodně argumentovat	učí žáky na základě získaných informací vytvářet si vlastní názor	práce s médii	
						učí je kriticky myslet		
			Mluvený projev	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	ovládá základy techniky mluveného projevu	pečuje o techniku mluvené řeči	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – řeč těla, zvuků a slov
					dbá na kulturu jazykových projevů	seznamuje žáky s nahranými ukázkami poezie a prózy	didaktické hry a cvičení	přesahy – všechny předměty 4. ročníku
					výrazně čte a výrazně se vyjadřuje	rozvíjí čtenářské dovednosti	dramatizace	
					umí měnit sílu, tempo, výšku a barvu hlasu podle obsahu textu	učí žáky vyjádřit své názory a pocity	práce s médii	
				rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	porovnává význam slov	procvičuje správnou výslovnost	slovní metody	OSV – SR – komunikace – řeč těla, zvuků, slov, předmětů a prostředí vytvořeného člověkem
					porovnává spisovnou podobu slov s užívanými nespisovnými slovy	upozorňuje žáky na chyby ve výslovnosti	didaktické hry a cvičení	přesahy – všechny předměty 4. ročníku
					rozlišuje spisovný, hovorový a nespisovný jazyk	učí je porovnávat spisovnou a nespisovnou podobu jazyka	dramatizace	
					umí nahradit nevhodné jazykové prostředky v běžné mluvě vhodnými spisovnými výrazy	objasňuje žákům nezvyklá slova objevovaná při četbě		
			Písemný projev	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	seznamuje se s ustálenou formou dopisu, rozlišuje různé druhy dopisů	učí žáky vybírat komunikační žánry podle dané situace	metody slovní	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
					zvládá techniku psaní, píše správně po stránce formální i obsahové	vede žáky k rozlišování spisovných a nespisovných tvarů slov	metody názorně – demonstrační	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování a řešení problémů
					zná různé druhy popisů	klade důraz na volbu výstižných výrazů		
					umí sestavit text telegramu, napsat omluvenku, pozvánku, krátké přání, pozdrav z prázdnin	učí žáky sestavovat společensky běžné formy sdělení		
						využívá podněty ze života žáků		
			Mluvený projev	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký	zná pravidla sestavování osnovy, sestaví osnovu	učí je poznávat praktický význam osnovy	metody slovní	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Jazyková výchova	Písemný projev	mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	promýšlí a dodržuje posloupnost děje	využívá obrazovou osnovu	skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					člení text projevu na odstavce, tvoří nadpis	vede žáky k pochopení věcného obsahu a věcných souvislostí	práce s textem	
					vytváří krátký mluvený nebo písemný projev podle sestavené osnovy	využívá vhodné jazykové prostředky	práce s obrazovým materiálem	
					reprodukuje obsah přiměřeného sdělení	vede žáky k dodržování následnosti dějových složek		
			Slovní zásoba a tvoření slov	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	rozlišuje slova podle významu, slova jednoznačná a mnohoznačná	učí žáky uvědomit si zvukovou a významovou stránku slova	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					rozeznává slova podobného významu, souznačná a opačného významu	učí žáky porovnávat význam slov	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					poznává různě zabarvená citová slova, porovnává je se slovy spisovnými	vede je k chápání odlišnosti slov	slovní metody	přesahy – Přv, Vl
						učí je uvědomovat si citové zabarvení slov		
						rozšiřuje vyjadřovací schopnosti žáků		
				rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	zná stavbu slova, rozeznává kořen, předponovou a příponovou část, koncovku	učí žáky poznávat stavbu slova	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
			Pravopis		odlišuje předponu a předložku	učí žáky rozlišovat předložky od předpon	práce s textem	
					poznává pravopis předpon nad– , pod– , před– , od–, roz– , bez– , vz– , ob– , v–	učí je správnému psaní předložek a předpon	didaktické hry a cvičení	
			Tvarosloví	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	poznává slovní druhy plnovýznamových slov	automatizuje postupy při rozlišování slovních druhů	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					zařazuje vybraná slova ke slovním druhům podle určeného postupu	cvičí žáky v dovednosti rozlišovat slovesné kategorie v konkrétních případech	slovní metody	přesah – všechny předměty 4. ročníku
					vyjadřuje se v gramaticky správných tvarech	pěstuje dovednost najít k danému jménu vzor a umět se řídit tvarem vzoru	didaktické hry a cvičení	
					zná pádové otázky, skloňuje podstatná jména, zná vzory podstatných jmen	vytváří dovednost správně vyslovovat spisovné tvary podstatných jmen a sloves		
					určuje základní slovesné kategorie, časuje slovesa	rozvíjí slovní zásobu žáků		
					rozlišuje infinitiv, pozná jednoduchý a složený tvar sloves	vytváří dovednost ptát se pomocí pádových otázek		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Jazyková výchova	Slovní zásoba a tvoření slov	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	uvědomuje si rozdíly mezi slovy z hlediska spisovnosti a nespisovnosti	učí žáky hodnotit jejich projevy z hlediska spisovnosti	slovní metody	OSV – SR – komunikace – řeč těla,řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem
					poznává různě citově zabarvená slova a porovnává je se slovy spisovnými	vede žáky k uvědomělému výběru slov ve vyjadřování	didaktické hry a cvičení	přesah – všechny předměty 4. ročníku
					vyhledává nevhodné jazykové prostředky v projevu a nahrazuje je spisovnými výrazy	rozvíjí vyjadřovací schopnosti		
			Skladba	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	chápe stavbu věty jednoduché na základě skladebních dvojic	aktivizuje učivo 3. ročníku	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					umí vyhledat základní skladební dvojici	cvičí rozlišování základní skladební dvojice od ostatních skladebních dvojic	práce s textem	
					rozlišuje člen řídící a člen závislý	učí žáky postup při vyhledávání podmětu a přísudku	didaktické hry	
					určuje podmět a přísudek	učí žáky vyhledat nevyjádřený podmět a podmět několikanásobný		
				odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	rozliší větu jednoduchou a souvětí podle významu, melodie, přestávek a interpunkce	učí žáky rozlišovat větu jednoduchou a souvětí	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					umí smysluplně uspořádat věty jednoduché do souvětí	učí žáky vytvářet souvětí podle daných modelů	práce s textem	OSV – OR kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
							dramatizace	
				užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	zná funkci spojek a spojovacích výrazů, chápe interpunkci	učí žáky užívat vhodné spojovací výrazy	slovní metody	OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů
					umí spojovat věty v souvětí odpovídajícími spojovacími výrazy	procvičuje správné použití interpunkčních znamének	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					umí obměnit stavbu souvětí užitím jiných spojek	učí žáky vytvářet obsahově hodnotná souvětí podle daných modelů		
					uvědomuje si změny ve vztahu vět	prohlubuje poznávání stavby nesložitých souvětí		
			Pravopis	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách ve slovech vyjmenovaných	upevňuje postupy vedoucí k řešení	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Jazyková výchova	Pravopis	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách ve slovech příbuzných	procvičuje řady vyjmenovaných slov zároveň se slovy příbuznými	didaktické hry a cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					umí samostatně použít postup vedoucí k řešení psaní i/y uvnitř slov po obojetných souhláskách	procvičuje řady vyjmenovaných slov zároveň se slovy příbuznými	názorné metody	
					zná řady vyjmenovaných slov, hledá slova příbuzná			
				zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	umí vyhledat podmět a přísudek ve větě	vede žáky k osvojení pojmu shoda přísudku s podmětem	slovní metody	
				zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	umí zdůvodnit shodu přísudku s holým podmětem	vytváří dovednost psát správně koncovky příčestí minulého	řešení problémových úkolů	OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů
					rozlišuje koncovky příčestí minulého	zabraňuje u žáků vytváření představy mechanické shody		
						při nácviku se důsledně opírá o rod jména v podmětu		
		Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	vypráví o dojmech z přečteného textu	rozvíjí u žáků cit a obraznost	beseda	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu	učí žáky orientovat se v textu	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot
					hledá motivy činů literárních postav	volí vhodné literární texty	slovní metody	
					umí vylíčit atmosféru příběhu	podněcuje žáky k četbě a k vytvoření vlastní knihovničky		
					vyjadřuje své pocity z četby			
			Tvořivé činnosti s literárním textem	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	volně reprodukuje slyšený nebo přečtený text	vybírá vhodné literární texty pro tvořivou práci žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					snaží se o dramatizaci textu	učí děti pracovat s časopisy a s knihou	dramatizace	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vytváří vlastní ilustrace,vystihuje děj	podporuje žáky v samostatné tvorbě	skupinová práce	přesahy – Přv, Vl
					usiluje o vlastní tvorbu na libovolné téma	učí žáky tvořit jednoduchý scénář podle připravené osnovy	návštěva divadelních představení	
			Základní literární pojmy		všímá si rozdílů ve zpracování textů krásné a uměleckonaučné literatury	seznamuje žáky s různými literárními ukázkami	přednes	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Čj	Literární výchova	Poslech literárních textů	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	poznává druhy a žánry literatury pro děti a mládež	seznamuje žáky s autory a ilustrátory dětských knih	dramatizace	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vnímá literaturu v proměnách času	učí žáky všímat si rozdílů ve zpracování různých typů literárních textů	vyprávění	OSV – OR – kreativita
					vnímá díla lidové slovesnosti	učí žáky vyhledávat informace v učebnicích a encyklopediích	rozhovor	
			Základní literární pojmy	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	rozumí literárním pojmům přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace,encyklopedie	učí žáky rozumět literárním pojmům při praktické činnosti	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					používá elementární literární pojmy při praktické činnosti	vybírá pro žáky vhodné literární ukázky		
					chápe rozdíl mezi prózou a poezií			
					zná básnické výrazy, přenesené výrazy a některé zastaralé výrazy			
5.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Praktické čtení	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte plynule, správně a uvědoměle nahlas i potichu přiměřeně náročné texty	zdokonaluje a rozvíjí čtenářské dovednosti	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
			Mluvený projev		čte výrazně se správným slovním i větným přízvukem, se správnou intonací a frázováním	podněcuje žáky k četbě	didaktické hry	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
				čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	zná orientační prvky v textu, dokáže rozčlenit text podle osnovy	diagnostikuje žáky, pomáhá odstraňovat čtenářské nedostatky	dramatizace	
					prokazuje, že porozuměl textu, reprodukuje text vlastními slovy	věnuje pozornost výraznému čtení a předčítání	práce s textem	
						učí žáky pracovat s textem	skupinová, individuální, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Věcné čtení	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	třídí získané informace, rozlišuje podstatné a nepodstatné	učí žáky vyhledávat informace a zpracovávat je	slovní metody	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hledání rozdílů mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením
			Písemný projev		shrnuje a zaznamenává základní informace	vede žáky k rozlišování podstatného od nepodstatného	projektové vyučování	přesahy – Přv, Vl, M
					vyhledává klíčová slova, pozorně vnímá podrobnosti hledá jejich význam v celku	učí žáky vést si vlastní dokumentaci	práce s textem	
					vyhledává informace v učebnicích, slovnících a dalších různých textech	vede žáky k práci s různými zdroji	skupinová, individuální, samostatná práce	
					orientuje se v nabídce dětské literatury	vede žáky k samostatnému rozhodování		
			Věcné čtení	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	rozumí jednoduchému sdělení, dokáže posoudit jeho úplnost či neúplnost	podporuje samostatné rozhodování	slovní metody	OSV – OR – kreativit – schopnost vidět věci jinak
			Naslouchání		orientuje se v textu, pamatuje si podstatná fakta, reprodukuje obsah textu	pomáhá vybírat vhodné postupy	práce s textem	přesahy – Přv, Vl, M
					všímá si rozdílů zpracování různých sdělení			
			Věcné čtení	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	orientuje se v naučných textech přiměřených věku	učí žáky porozumět věcným informacím – faktům, souvislostem a závěrům	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění a dovednosti zapamatování
			Mluvený projev		vyhledává podstatu sdělení, pamatuje si podstatná fakta	učí žáky hodnotit různá sdělení	práce s textem	přesahy – Přv, Vl, M
					rozumí klíčovým slovům a pojmům	učí žáky zestručnit obsah sdělení do hlavních myšlenek a sestavit osnovu textu		
					sestaví osnovu textu a reprodukuje jednoduchý příběh	učí žáky zaznamenávat hlavní myšlenky		
				vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	zná základní komunikační pravidla dialogu	učí žáky vstřícně komunikovat s okolím	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
					výstižně a stručně telefonuje	vede žáky k toleranci a vzájemnému respektu	dramatizace	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
					poradí si v běžném společenském styku	učí žáky respektovat pravidla dialogu	komunitní kruh	OSV – SR – komunikace – specifické komunikační dovednosti
					zanechá stručný a srozumitelný vzkaz na záznamníku	vede žáky ke srozumitelnému vyjadřování myšlenky		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Naslouchání	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	ví o možnosti manipulace	vede žáky k správnému výběru základních a podstatných informací	diskuse	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení
			Mluvený projev		porovnává různé názory, učí se být tolerantní	vede žáky ke zvažování kladů a záporů	práce s PC	
					učí se vhodně argumentovat	učí žáky rozlišovat škodlivé vlivy reklamy	situační hry	
						učí žáky na základě získaných informací kriticky myslet a vytvářet si vlastní názor	práce s médii	
				volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	ovládá základy techniky mluveného projevu	pečuje o techniku mluvené řeči	dechová a hlasová cvičení	OSV – SR – komunikace – dovednosti pro verbální sdělování
				volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	dbá na kulturu jazykových projevů	seznamuje žáky s nahranými ukázkami poezie a prózy	didaktické hry a cvičení	přesahy – všechny předměty 5. ročníku
					vyjadřuje se závisle na komunikační situaci	upevňuje čtenářské dovednosti	dramatizace	
					umí měnit sílu, tempo, výšku a barvu hlasu podle obsahu textu	umožňuje žákům vyjádřit své pocity a názory	práce s médii	
					umí výrazně předčítat a recitovat			
				rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	užívá průběžně spisovnou výslovnost	podporuje správnou výslovnost	slovní metody	OSV – SR – komunikace – komunikace různých situacích
					porovnává spisovnou podobu slov s užívanými nespisovnými slovy	koriguje chyby ve výslovnosti	didaktické hry a cvičení	přesahy – všechny předměty 5.ročníku
					rozlišuje spisovný, hovorový a nespisovný jazyk	porovnává spisovnou a nespisovnou podobu jazyka	dramatizace	
					umí nahradit nevhodné jazykové prostředky v běžné mluvě vhodnými spisovnými výrazy	objasňuje žákům nezvyklá slova objevovaná při četbě		
					využívá jazyk jako nástroj dorozumívání	posiluje kladný vztah k mateřskému jazyku		
			Písemný projev	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	umí napsat různé druhy dopisů	učí žáky vybírat komunikační žánry podle dané situace	metody slovní	OSV – SR – komunikace – rozvíjení dovednosti dobré komunikace a příslušných vědomostí
					zvládá techniku psaní, píše správně po stránce formální i obsahové	vede žáky k rozlišování spisovných a nespisovných tvarů slov	metody názorně – demonstrační	
					popisuje předměty, děje a pracovní postupy	klade důraz na volbu výstižných výrazů		
					umí sestavit text telegramu a vyplnit běžné tiskopisy	učí žáky sestavovat společensky běžné formy sdělení		
					poradí si v běžném společenském styku	využívá podněty ze života žáků		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvený projev	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	sestaví osnovu textu	učí je poznávat praktický význam osnovy	metody slovní	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
			Písemný projev		promýšlí a dodržuje posloupnost děje	vede žáky k dodržování následnosti dějových složek	skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů, dovednosti pro učení
					člení text projevu na odstavce, tvoří nadpis	vede žáky k pochopení věcného obsahu a věcných souvislostí	práce s textem	
					vytváří krátký mluvený nebo písemný projev podle sestavené osnovy	využívá vhodné jazykové prostředky	práce s obrazovým materiálem	
			Stavba slova	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	zná stavbu slova, rozeznává kořen, předponovou a příponovou část, koncovku	procvičuje se žáky stavbu slova	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
			Pravopis		rozumí pojmům základové slovo, odvozené slovo a slovotvorný základ, dělí slova na konci řádků	seznamuje žáky s tvořením slov	práce s textem	
					poznává pravopis souhláskových skupin na styku předpony a kořene slova	učí žáky odůvodňovat uvědoměle pravopis souhláskových skupin	didaktické hry a cvičení	
					poznává pravopis souhláskových skupin na styku přípony a kořene slova			
		Jazyková výchova	Tvarosloví	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném i písemném projevu	určuje slovní druhy plnovýznamových slov	automatizuje postupy při rozlišování slovních druhů	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednost pro učení
					vyjadřuje se v gramaticky správných tvarech	cvičí žáky v dovednosti rozlišovat slovesné kategorie v konkrétních případech	slovní metody	přesah – všechny předměty 5. ročníku
					určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a skloňuje je podle vzorů, učí se pravopisu koncovek	pěstuje dovednost najít k danému jménu vzor a umět se řídit tvarem vzoru	didaktické hry a cvičení	
					rozlišuje druhy přídavných jmen	učí žáky nezaměňovat kategorie podstatných jmen a sloves		
					seznamuje se se skloňováním přídavných jmen tvrdých a měkkých a jejich pravopisem	učí žáky pracovat s Pravidly českého pravopisu		
					poznává druhy zájmen, umí nahradit podstatná a přídavná jména zájmeny	učí žáky využívat přídavná jména při stylistickém projevu ústním i písemném		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Čj	Jazyková výchova	Tvarosloví	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném i písemném projevu	doplňuje správné tvary osobních zájmen, učí se jejich pravopisu	vede žáky k používání slovních druhů ve škole i v běžném životě	didaktické hry a cvičení	přesah – všechny předměty 5. ročníku
					poznává druhy číslovek, učí se je rozlišovat v textu	rozšiřuje slovní zásobu		
					používá správné tvary číslovek základních	určuje slovní druhy, užívá vhodné výrazy i tvary a zařazuje je do textu		
					určuje mluvnické kategorie sloves			
			Skladba	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledává základní skladební dvojici	aktivizuje učivo 4. ročníku	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednost pro učení
						cvičí rozlišování základní skladební dvojice od ostatních skladebních dvojic	práce s textem	
					určuje podmět a přísudek	učí žáky vyhledávat různé podměty a přísudky	didaktické hry	
					poznává podmět holý a rozvitý, nevyjádřený a několikanásobný	učí žáky užívat několikanásobný podmět ve větách		
					aplikuje shodu přísudku s podmětem			
				odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	rozliší větu jednoduchou a souvětí podle významu, melodie, přestávek a interpunkce	vede žáky k rozvitému vyjadřování	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání a pozornosti, řešení problémů
					rozliší jednotlivé věty souvětí podle sloves	učí pracovat se souvětím	práce s textem	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					smysluplně uspořádá věty jednoduché do souvětí	učí žáky vytvářet souvětí podle daných modelů	dramatizace	
				užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	zná funkci spojek a spojovacích výrazů, chápe interpunkci	učí žáky užívat vhodné spojovací výrazy	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování
					zná základní pravidla interpunkce a umí je využívat v praxi	procvičuje správné použití interpunkčních znamének	didaktické hry a cvičení	
					umí spojovat věty v souvětí adekvát. spojovacími výrazy	učí žáky vytvářet obsahově hodnotná souvětí podle daných modelů		
					umí obměnit stavbu souvětí užitím jiných spojek	prohlubuje poznávání stavby nesložitých souvětí		
					uvědomuje si změny ve vztahu vět			
			Pravopis	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách ve slovech vyjmenovaných	upevňuje postupy vedoucí k řešení	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
					uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách ve slovech příbuzných	procvičuje řady vyjmenovaných slov zároveň se slovy příbuznými	didaktické hry a cvičení	
					zná pravidlo pro psaní slov s i/y po obojetných souhláskách v kořenu, předponě a příponě	vede žáky k užívání vyjmenovaných slov a slov příbuzných	názorné metody	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Čj	Jazyková výchova	Pravopis	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	zná řady vyjmenovaných slov, hledá slova příbuzná	vede žáky k užívání vyjmenovaných slov a slov příbuzných	názorné metody	
				zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	vyhledá podmět a přísudek ve větě	vede žáky k osvojení pojmu shoda přísudku s podmětem	slovní metody	OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů
					zdůvodňuje shodu přísudku s holým podmětem	vytváří dovednost psát správně koncovky příčestí minulého	řešení problémových úkolů	
					píše správně koncovky příčestí minulého	zabraňuje u žáků vytváření představy mechanické shody		
						při nácviku se důsledně opírá o rod jména v podmětu		
		Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	vypráví o dojmech z přečteného textu	rozvíjí u žáků cit a obraznost	beseda	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu	učí žáky orientovat se v textu	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot
					hledá motivy činů literárních postav	volí vhodné literární texty	slovní metody	
					umí vylíčit atmosféru příběhu	podněcuje žáky k četbě a k vytvoření vlastní knihovničky		
					vyjadřuje své pocity z četby			
			Tvořivé činnosti s literárním textem	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	volně reprodukuje slyšený nebo přečtený text	vybírá vhodné literární texty pro tvořivou práci žáků	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení
					snaží se o dramatizaci textu	učí děti pracovat s časopisy a s knihou	dramatizace	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					vytváří vlastní ilustrace,vystihuje děj	podporuje žáky v samostatné tvorbě	skupinová práce	přesahy – Přv, Vl
					usiluje o vlastní tvorbu na libovolné téma	učí žáky tvořit jednoduchý scénář podle připravené osnovy	návštěva divadelních představení	
			Základní literární pojmy	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	všímá si rozdílů ve zpracování textů krásné a uměleckonaučné literatury	seznamuje žáky s různými literárními ukázkami	přednes	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, dovednost pro učení
			Poslech literárních textů		poznává druhy a žánry dětské literatury	seznamuje žáky s autory a ilustrátory dětských knih	dramatizace	OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
					vnímá literaturu v proměnách času	učí žáky všímat si rozdílů ve zpracování různých typů literárních textů	vyprávění	
					vnímá díla lidové slovesnosti	učí žáky vyhledávat informace v učebnicích a dětských encyklopediích	rozhovor	
			Základní literární pojmy	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	rozumí a používá literární pojmy přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace,encyklopedie	učí žáky rozumět literárním pojmům při praktické činnosti	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, dovednosti pro učení
					chápe rozdíl mezi prózou a poezií	vybírá pro žáky vhodné literární ukázky		
					zná básnické výrazy, přenesené výrazy a některé zastaralé výrazy			

5.1.2. Český jazyk – druhý stupeň

5.1.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět český jazyk představuje jeden z pilířů českého vzdělávacího systému. Této skutečnosti pak odpovídá i jeho postavení mezi ostatními předměty na naší základní škole. Jelikož se jedná o mateřský jazyk, a tedy o základní dorozumívací prostředek, je jeho postavení mezi předměty skutečně mimořádné. Je mu věnována velká pozornost a tudíž i velká hodinová dotace ve všech ročnících.
Český jazyk nepředstavuje na naší škole zcela samostatný celek, klademe důraz na jeho propojení s ostatními předměty (dějepis, výchova k občanství, zdravotní výchova, hudební a výtvarná výchova, pracovní činnosti), a to formou projektové výuky. Samostatnou kapitolu představuje propojení s výchovou k dramatickým dovednostem, jejíž pojetí je pro naši školu zcela specifické. Samotný předmět je v prvé řadě zaměřen na budování pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a využití teoretických poznatků z oblasti jazykové výchovy v každodenní praxi. V neposlední řadě si pak žáci různými formami osvojují umění učit se, které tkví především v různých formách zpracování textu. Nezanedbatelnou součást předmětu představují aktivity zaměřené na rozvoj tvůrčí činnosti žáků a na rozvíjení jejich fantazie.

2. Časové vymezení

6. ročník – 5 hodin týdně
7. – 9. ročník – 4 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka probíhá především v kmenových třídách, případně v dramatické dílně, kinosále, učebně informatiky, čajovně i ve volných prostorách školy.

Vzdělávací obsah předmětu je utvořen z těchto disciplín:
Komunikační a slohová výchova
Jazyková výchova
Literární výchova

6. – 9. ročník – **Komunikační a slohová výchova**
Tato složka předmětu je zaměřena zejména na rozvoj komunikačních dovedností v praktickém životě. Dále se obrací na ostatní složky předmětu (tj. na jazykovou a literární výchovu), když usiluje o využití získaných vědomostí a dovedností z těchto oblastí ve vlastní tvorbě. Úkolem slohové výuky na naší škole je pak také zvládnutí základních útvarů administrativního stylu, s nimiž se žáci nejčastěji setkají v praktickém životě.

- komunikační dovednosti v praktickém životě
- využití získaných vědomostí a dovedností ve vlastní tvorbě
- administrativní styl v praktickém životě

6. – 9. ročník – **Jazyková výchova**
Vedeme žáky k osvojování spisovného českého jazyka, který je předpokladem pro pochopení, sdělování, předávání informací. Vytváříme pozitivní vztah k mateřskému jazyku, který se stává prostředníkem pro celoživotní vzdělání člověka. Postupně žáka seznamujeme s mnohotvárností českého jazyka, s bohatostí jeho forem vyjadřování, které se učí používat ve sdělování svých myšlenek, prožitků. Vedeme žáka k samostatnému vyhledávání a ověřování si informací v odborné literatuře tak, aby je uměl zpracovat a využít pro další svoje vzdělání.

- využití základních gramatických pravidel v praktickém životě
- vhodné využití jazyka v různých komunikačních situacích
- vyhledávání informací

6. – 9. ročník – **Literární výchova**
Nedílnou součástí českého jazyka je literární výchova. V této oblasti se zaměřujeme na to, aby žáci individuálně prožívali přečtená umělecká díla a uměli se vcítit do situací, které v nich nastávají. S tím souvisí rozvoj fantazie u dětí a jejich vlastní tvořivá činnost. Učíme žáky také tomu, aby znali základy literární teorie a historie.

- individuální prožívání uměleckého díla
- základy literární teorie a historie
- tvůrčí práce s literárním textem (dramatizace, rozvíjení fantazie)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
Zaměřuje se na každodenní komunikaci ve škole, v rodině, ve společnosti.

- **Osobnostní rozvoj** – na základě vnímaného textu se učí poznávat sebe, ostatní lidi, zvládá problémové situace v životě, je schopen citlivě vnímat
- **Sociální rozvoj** – rozvíjí se především v práci ve skupině na společném projektu, kde se uplatňují pravidla komunikace, respektuje individuální dovednosti. Ve skupině se učí řešit konflikty, tolerovat názory jiných
- **Morální rozvoj** – při využití literárních ukázek, také příkladů všedního dne si vytváří žebříček hodnot pro svůj další život; učí se řešit problémy ve škole, v rodině, získává odpovědnost, respektuje ostatní, získává sebedůvěru

Výchova demokratického občana
Především jazyková výchova umožňuje aktivně vyjádřit respekt, toleranci, úctu ke všem lidem.

- **Občanská společnost a škola** – každodenní atmosféra ve škole, zapojení žáků do dění v okolí školy, práce s ukázkami v literární výchově, jejich vlastní tvorba utváří chování budoucích občanů v demokratické společnosti
- **Občan, občanská společnost a stát** – v širších souvislostech můžeme právě v jazykové výuce ukazovat např. na principy soužití s minoritami, spolupráci a respekt k jiným lidem, odhalovat příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Dobré zvládnutí českého jazyka se stává spojovacím mostem pro osvojení cizích jazyků, pro poznání kultur jiných národů.

- **Evropa a svět nás zajímá –** seznamují se s lidovou slovesností, zvyky a tradicemi národů Evropy
- **Jsme Evropané** – klíčové mezníky evropské historie, kořeny evropské civilizace spolu s dnešními problémy dětí a mládeže se objevují v nejstarší literatuře, ale i v moderní četbě

Multikulturní výchova
Dotýká se vztahů ve škole, v rodině,ve společnosti, která je rozdílná, odlišná, a to po stránce etnické, sociální, náboženské, národnostní.

- **Kulturní diference** – právě jazyk je nejvhodnější pro poznávání nejen vlastní identity, ale především kultury jiných národů žijících na našem území
- **Lidské vztahy** – literární výchova dává nepřeberné možnosti, aby se mladý člověk vcítil do role solidárního, tolerantního člověka bez předsudků

Environmentální výchova
Rozvíjí vztah člověka k přírodě a ke všem živým tvorům.

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – uvědomí si, jaký vliv má průmysl, naše hospodaření na přírodu, kulturní památky, jak se choval člověk zodpovědně nebo nezodpovědně k těmto hodnotám dříve i dnes
- **Vztah člověka k prostředí** – poukazujeme na náš životní styl, ve slohové výchově můžeme psát o přírodě našeho regionu, hledat možnosti řešení jevů, které přináší ekologické problémy

Mediální výchova
Propojuje mluvený a psaný projev, který ovlivňuje náš běžný život, učí kriticky hodnotit řečené, psané i reprodukované informace.

- **Kritické čtení, vnímání mediálních sdělení** – hledají rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, všímají si výběru slov, záběru, jeho pravidel
- **Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality** – seznamuje se s různými typy sdělení, hledá funkce, cíle, hodnoty těchto sdělení a konfrontuje je s realitou; ukazuje na působení mediálního sdělení, které vychází z reality a naopak sdělení potvrzující předsudky; opakování prostředků v reklamě, zábavě, zpravodajství
- **Stavba mediálního sdělení** – ukazujeme právě mládeži v tomto věku přitažlivé principy, skladbu a výběr sdělení v jejich časopisech
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – odhalujeme stále více působící roli médií na každodenní život jednotlivce, na postoje, chování mladého člověka; objasňujeme, jakou roli hraje film, televize v našem běžném životě
- **Tvorba mediálního sdělení** – učí se vytvořit výběrem vhodných výrazových prostředků věcně správná, společensky a situačně vhodná sdělení
- **Práce v realizačním týmu** – protože se seznámil s fungováním a vlivem médií na společnost, může zodpovědně v realizačním týmu vytvořit školní časopis, rozhlasovou relaci, projektové prezentace

5.Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme k samostatnému vyhledávání a třídění informací, pracujeme s různými zdroji informací
- učíme žáky vyjádřit vlastními slovy své myšlenky a názory
- pomáháme vybírat vhodné metody a strategie učení

Kompetence k řešení problémů

- seznamujeme s možnostmi získávání informací
- vedeme žáky k rozpoznání a správnému výběru základních a podstatných informací a učíme žáky informace třídit
- učíme žáky propojit teoretické poznatky s praxí
- rozvíjíme u žáků schopnost dobře si zorganizovat práci
- vedeme žáky k samostatné práci, k samostatnému rozhodování
- učíme správně argumentovat, oponovat cizímu názoru, vyslovit názor ve vhodnou dobu a vhodným způsobem
- učíme sebehodnocení a sebekritice

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodně interpretovat hlavní myšlenku, odlišit podstatné od nepodstatného, uspořádat informace do systému
- učíme zaznamenávat myšlenky písemnou formou, myšlenky seřadit, logicky uspořádat a prezentovat
- rozvíjíme slovní zásobu dětí
- vedeme žáky k správné výslovnosti slov, ke kultuře řeči, k tomu, aby se dokázali vyjádřit svými slovy
- učíme žáky naslouchat
- učíme žáky čtenářským dovednostem, seznamujeme je s různými typy textů

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s lidmi různých společenství, náboženství a kultur, vyzdvihujeme tradice a hodnoty
- učíme žáky srozumitelně vyjadřovat a obhajovat názory
- pomáháme žákům pochopit naše kořeny a tradice
- seznamujeme žáky s různými uměleckými směry a díly významných umělců

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka k vzájemné spolupráci a zodpovědnosti za svoji práci
- učíme pravidlům diskuse, naslouchání, vyslovení vlastního názoru, respektování a vyslovení různých názorů
- rozvíjíme základní společenské návyky a mezilidské vztahy
- podporujeme v žácích sebedůvěru

Kompetence pracovní

- motivujeme žáky k práci
- vedeme ke správné organizaci práce
- učíme zodpovědnosti a samostatnosti při plnění svých povinností
- seznamujeme žáky s tím, jak si vybírat důležité informace a jak odlišit podstatné od nepodstatného

5.1.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Čj	Jazyková výchova	Práce s jazykovými příručkami	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	umí vyhledat potřebné informace a využít je v praxi	vede žáky k práci s různými zdroji informací, k jejich zpracování a využití	skupinová práce didaktické hry	přesah – D, Z
			Stavba slova a pravopis	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a morfologický	osvojuje si podstatné poznatky ze systému českého jazyka, prakticky ovládá základy českého pravopisu	vysvětluje, objasňuje a procvičuje pravidla českého pravopisu	práce s učebnicí práce s PČ doplňovací cvičení, diktáty	OSV – OR – rozvoj schopností poznání – dovednosti pro učení a studium
							frontální, individuální práce	
			Tvarosloví (slova ohebná)	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov	rozlišuje ohebné slovní druhy, určuje některé mluvnické kategorie, tvoří spisovné tvary slov a vhodně je používá, ovládá jejich pravopis	opakuje a procvičuje slovní druhy a mluvnické kategorie ohebných slov, poukazuje na odchylky v systému, upozorňuje na chybné tvary	frontální, skupinová práce	přesah – VO, VZ
							partnerská výuka práce s učebnicí doplňovací cvičení, diktáty	OSV – SR komunikace – naslouchání, vedení dialogu, jeho pravidla a řízení
			Skladba	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	určuje ve větě podmět a přísudek, seznamuje se s pravopisem syntaktickým ve větě jednoduché a v souvětí	seznamuje žáky se základními pojmy a termíny, učí žáky určovat základní větné členy, učí žáky základním principům stavby věty, vede žáky k aplikaci získaných poznatků při vytváření souvislých jazykových projevů	frontální, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznání – cvičení pozornosti a soustředění
							didaktické hry mentální mapa	OSV OR – kreativita – pružnost nápadů
		Komunikační a slohová výchova	Krátký referát, běžná komunikace ve škole, slova spisovná a nespisovná	dorozumívá se kultivovaně a výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	učí se použít pro daný styl vhodné jazykové prostředky, rozšiřuje svoji slovní zásobu, dbá na kulturu projevu	seznamuje žáky s různými jazykovými prostředky, vysvětluje jejich vhodné použití	vysvětlování, práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznání – cvičení k dovednosti zapamatování,
			Texty s jazykovými prostředky správně využitými			snaží se dbát na každodenní kulturu projevu	rozhovor, diskuse, partnerská výuka	OSV – SR – komunikace – otevřená a pozitivní komunikace

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Vhodné literární ukázky spisovné i nespisovné, zpráva a oznámení, vypravování, rozhovor	odlišuje spisovný a nespisovný projev	pozná spisovná a nespisovná slova, chápe vhodnost jejich využití, při svém vystupování používá spisovná slova	poukazuje různými příklady na vhodné jazykové prostředky v denním vyjadřování	dramatizace, beseda, řešení problémů skupinová výuka, rozhovor	OSV – MR – praktická etika – vlastní a cizí postoje a hodnoty v chování
			Krátké mluvní cvičení, vypravování připravené i improvizované	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči	seznamuje se zvukovou podobou řeči a neverbálními prostředky a vhodností jejich použití	dbá na zřetelnou výslovnost, aplikuje poznatky o zvukové stránce věty, objasňuje účel sdělení	kritické myšlení, vysvětlování	přesah – Vo, OSV, VZ
			Dialog improvizovaný i připravený, popis děje	zapojí se do diskuse	umí soustředěně naslouchat, učí se základní pravidla kultivované diskuse, vedení dialogu	vede k využití znalostí o vedení dialogu, demokratické diskusi, poslouchání druhého, slušnému projevu souhlasu a nesouhlasu, projevení zájmu	beseda, rozhovor	SR – poznání lidí – vzájemné poznávání ve třídě, přesah – D
			Výpisek a výtah, vhodné odborné texty	využívá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výpisek a výtah z přečteného textu	čte pozorně a přiměřeně rychle, orientuje se v textu, najde hlavní informace, dokáže je reprodukovat, vytvoří jednoduchý výtah z přečteného textu	vede k pozornému čtení přiměřeného textu s vyjádřením myšlenky vysvětluje rozdíl mezi osnovou a výtahem textu, dbá na logiku reprodukovaného textu	rozhovor, práce s textem vysvětlování práce s textem	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv lidských aktivit, další perspektiva, odpady
			Vypravování, popis předmětu, osoby, děje, pracovního postupu, dopis, reprodukce vnímané skutečnosti, stylizační cvičení, lexikálně stylizační cvičení	využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	aplikuje získané vědomosti z čj. do praxe, je schopen písemně vyjádřit skutečnosti a jevy srozumitelně, výstižně, gramaticky správně	seznamuje žáka se stylizací a kompozicí upozorňuje žáky na zajímavé jevy, dbá na neustálé rozšiřování slovní zásoby u žáků, taktně upozorňuje na nedostatky/ opakování výrazů, stereotyp/	skupinová práce individuální výuka, partnerská výuka	VDO – občan, občanská výchova a škola – demokratická atmosféra ve škole, Pro – Cestovní kancelář/ Řecko nebo Řím/
			Vhodná témata, nedokončené příběhy, texty pro dramatizaci	využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	učí se výstižně vyjádřit svůj záměr, stává se dobrým vypravěčem	podporuje fantazii a tvořivost žáků, doporučuje a připravuje vhodná témata, pomáhá vytvořit vlastní text, objasňuje úlohu neverbálních prostředků	projektová výuka, dramatizace	MV – Tvorba mediálního sdělení – výběr výrazových prostředků pro tvorbu vhodných sdělení, práce v realizačním týmu – komunikace a spolupráce v týmu MKV – lidské vztahy – uplatňování principů slušného chování, Pro – Řecko nebo Řím I

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Čj	Literární výchova	Počátky lidského rodu v literatuře; nejstarší literatura světa; antická literatura	reprodukuje přečtený text	plynule čte složitější text	vede žáky k vhodnému užívání jazykových útvarů	skupinové čtení	OSV – SR – komunikace – dovedností pro sdělování verbální i neverbální komunikace přesah – D
					rozumí čtenému textu	učí žáky najít hlavní myšlenku textu	diskuse	
						učí žáky porozumět významu cizích slov a obtížnějších tvarů slov českých	práce se slovníkem	
					dokáže reprodukovat obsah textu vlastními slovy	rozvíjí slovní zásobu dětí	beseda	
						rozvíjí vyjadřovací schopnosti dětí	dramatizace	
						rozvíjí schopnost logicky vyjádřit obsah textu		
				popisuje jazyk literárního díla	ovládá základní terminologii a chápe její využití	seznamuje žáky se základy literární teorie (jazyk literárního díla)	frontální výuka	
						uvádí vhodné příklady z literatury		
						procvičuje získané vědomosti v praxi		
				vlastními slovy interpretuje smysl díla	rozpozná obsah sdělení díla	pomáhá žákovi najít stěžejní informace	diskuse, beseda	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl
					pochopí autorův záměr	probouzí v žákovi schopnost empatie		
					pochopí záměr jednajících postav a dokáže se vžít do jejich role			
				formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, z návštěv divadelního nebo filmového představení, formuluje názory na umělecké dílo	dokáže si vytvořit vlastní názor na přečtenou knihu, divadelní či filmové představení	seznamuje žáky se stěžejními literárními díly	diskuse	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty med.sdělení, jeho cíleí
						podněcuje čtenářský zájem žáků	dramatizace	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika vytváření povědomí odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlnosti
						podněcuje u žáka potřebu hodnotit přečtené, zhlédnuté dílo	beseda	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě
					nestydí se za svůj třeba odlišný názor	zajímá se o jeho názor a nezavrhuje ho		
					ovládá potřebnou terminologii, má	seznamuje žáka s oborovou terminologií	frontální výuka didaktické hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Čj	Literární výchova	Počátky lidského rodu v literatuře; nejstarší literatura světa; antická literatura	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, z návštěv divadelního nebo filmového představení, formuluje názory na umělecké dílo	dostatečnou slovní zásobu	pomáhá rozvíjet žákovu slovní zásobu		MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka, jeho individualita, lidské vztahy – tolerance, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem
				rozlišuje základní literární druhy a žánry	ovládá základní terminologii oboru literární teorie	seznamuje žáka se základními termíny oboru literární teorie		
					rozeznává základní literární druhy a žánry v praxi	seznamuje žáka s ukázkami		
				tvoří vlastní literární text podle svých schopností	je schopen napodobit různé typy literárních textů	seznamuje žáka s různými typy literárních textů		
					používá fantazii	podněcuje u žáka používání fantazie v rozumné míře		
				vyhledává informace v knihovně	orientuje se v knihovně	navštěvuje s žáky knihovnu	návštěva knihovny	
						seznamuje žáky s jejím rozdělením na jednotlivá oddělení	soutěže	
					vyhledává knihy podle abecedního řazení	učí žáky, jak knihy vyhledávat		
					vyhledává knihy na počítači		práce s PC	
7.	Čj	Jazyková výchova	Tvarosloví, slovní druhy ohebné a neohebné	správně třídí slovní druhy a tvoří spisovné tvary slov	dokáže rozlišit ohebné a neohebné slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov, určuje mluvnické kategorie	prohlubuje znalosti o ohebných slovních druzích a mluvnických kategoriích, seznamuje žáky s využitím neohebných slovních druhů v běžné komunikaci	vysvětlování, skupinová práce, práce s učebnicí	OSV – SR – Komunikace – dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů)
			Práce s jazykovými příručkami	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	umí vyhledávat požadované informace v různých jazykových příručkách	vede žáky k samostatnému vyhledávání informací v různých informačních zdrojích	práce s informačními zdroji, práce s textem, skupinová práce	OSV – OR – Rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
			Význam slova	rozlišuje zásady tvoření českých slov	dokáže vytvářet synonyma, homonyma, antonyma, pozná sousloví, odliší slovo jednoznačné od mnohoznačného	objasňuje významové rozdíly mezi synonymy, homonymy a antonymy, učí žáky využívat tato slova v praxi		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Čj	Jazyková výchova	Slovní zásoba a její obohacování	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, běžně užívá cizí slova	na příkladech dokáže rozpoznat, o jaký způsob obohacování slovní zásoby se jedná (odvozování, skládání, zkracování nebo přejímání z cizích jazyků)	seznamuje žáky s možnými způsoby obohacování slovní zásoby a s používáním cizích slov	práce s textem, didaktické hry	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost
			Procvičování pravopisu	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a morfologický	prohlubuje si svoje znalosti o českém pravopisu, procvičuje si psaní velkých písmen	vede žáky k vědomému používání pravopisných pravidel v písemném projevu, pomáhá pochopit nepravidelnosti	doplňovací cvičení, diktáty, korektury, samostatná práce	MV – Tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium
			Skladba – věta jednočlenná a dvojčlenná, podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozpozná větu jednočlennou a dvojčlennou, dokáže určit základní skladební dvojici a další rozvíjející členy, rozliší věty hlavní a věty vedlejší, dokáže poznat druh vedlejších vět	seznamuje žáky se základními a rozvíjejícími větnými členy a jejich druhy, pomáhá rozpoznat větu hlavní od vedlejší	vysvětlování, samostatná práce, skupinová práce	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, citlivosti)
		Komunikační a slohová výchova	Zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu)	dorozumívá se kultivovaně a výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, rozlišuje komunikační záměr partnera v hovoru	používá vhodné jazykové prostředky, rozšiřuje svoji slovní zásobu, dbá na kulturu projevu	vede žáky ke správnému a kultivovanému vyjadřování svých myšlenek a názorů	dialog, rozhovor, vysvětlování	OSV – SR Komunikace – dialog, komunikace v různých situacích
			Popis děje, popis složitějšího pracovního postupu, popis osoby, charakteristika, žádost	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	tvoří jazykově a slohově správné práce, je schopen písemně vyjádřit skutečnosti a jevy srozumitelně, výstižně, gramaticky správně s přihlédnutím k vhodnému stylu	učí základním postupům při tvoření slohových prací, objasňuje jednotlivé slohové útvary	práce s textem, samostatná práce, skupinová práce, vysvětlování	
			Vypravování, mluvní cvičení, dialogy,	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	dokáže využívat vhodné verbální i nonverbální prostředky v běžné komunikaci	vysvětluje pravidla komunikace a dialogu, vede žáky k používání nonverbálních prostředků řeči i v běžné komunikaci	diskuse, samostatná práce, rozhovor	OSV – SR Komunikace – specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu rétorika), dialog

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Čj	Literární výchova	Výtah, výpisky, osnova	využívá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenku textu, vytvoří výpisky nebo výtah z přečteného textu	učí se vystihnout hlavní myšlenku textu, zaznamená ji,	ukazuje rozdíly mezi výpisky a výtahem z textu, učí vybírat stěžejní informace	práce s textem, partnerská výuka, vysvětlování	
			Inzerát, pozvánka, reklama, vlastní tvorba, tvůrčí psaní, dramatizace, nedokončené příběhy	využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	získané poznatky o jazyce dokáže využívat k vlastnímu tvůrčímu psaní	podporuje žáky v jejich tvořivé činnosti, různými podněty rozvíjí jejich fantazii	skupinová práce, dramatizace	MV – Tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium, uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
			Autoři a díla raného středověku, naši autoři, literatura vrcholného a pozdního středověku, evropská literatura raného novověku, autoři období renesance a baroka	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	dokáže reprodukovat obsah textu vlastními slovy, pochopí záměr jednajících postav a dokáže se vžít do jejich role	vede k porozumění čtenému textu, učí žáky vnímat důležité momenty díla, navozuje takové situace, ve kterých by se mohl žák vžít do role literárního hrdiny	skupinová práce, kritické myšlení	OSV – OR – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
				formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	dokáže si vytvořit vlastní názor na přečtenou knihu, na divadelní či filmové představení	vede žáky k objektivnímu a kritickému zhodnocení zhlédnutého díla, pomáhá jim vytvořit si vlastní názor	diskuse, kritické myšlení, práce s textem	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hodnotící prvky ve sdělení, identifikování základních orientačních prvků v textu
				tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	zná základy literární teorie, dle nich tvoří vlastní text	seznamuje s pojmy liter. teorie, pomáhá rozvíjet jejich fantazii a vede je k vytváření vlastních literárních textů	kritické myšlení, samostatná práce	MV – Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
				rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	na konkrétních ukázkách rozpozná literární žánry a druhy	prohlubuje znalosti literární teorie, seznamuje je s literárními ukázkami a významnými autory	práce s textem, práce s příručkami	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Čj	Literární výchova	Autoři a díla raného středověku, naši autoři, literatura vrcholného a pozdního středověku, evropská literatura raného novověku, autoři období renesance a baroka	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	dokáže říci vlastní názor o dané formě zpracování díla	nabádá k tomu, aby se žáci nebáli vyslovit svůj vlastní názor na různá zpracování děl, dává možnost vyslovení všech názorů	diskuse, beseda, televizní výuka	
				vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	sám se orientuje v knihovně, umí vyhledat knihy či časopisy v katalozích	učí žáky, jak vyhledávat informace o knihách v katalozích, probouzí v nich kladný vztah ke knihám	práce s informačními zdroji, skupinová práce, návštěva knihovny	
8.	Čj	Jazyková výchova	Výslovnost cizích slov	běžně užívá cizí slova	seznamuje se s výslovností a pravopisem, dokáže nahradit cizí domácím slovem	dbá na výslovnost cizích slov, učí pravopis známých slov, procvičuje práci se slovníkem cizích slov	samostatná práce, individuální práce	VMEGS – Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
			Obohacování slovní zásoby	rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	procvičuje si různé způsoby obohacování slovní zásoby, známá slova spojuje a vytváří nové významy	vytváří u žáků náležitý vztah k přejatým slovům, která mají chápat jako obohacení jazyka, učí rozpoznat přenesená pojmenování	partnerská výuka. rozhovor, debata	
			Jazykové příručky	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	umí vyhledávat potřebné učivo, dokáže opravovat chyby podle příruček, vyhledá si význam cizího slova	prohlubuje dovednost pravidelně pracovat se slovníky, příručkami, Pravidly	samostatná práce s příručkami, vysvětlování	
			Obtížné tvary ohebných slovních druhů, jejich využití při komunikaci, tvoření a využití slovesných tvarů, pravopis koncovek u jmen a sloves	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	seznamuje se s nepravidelnostmi ve skloňování ohebných slovních druhů, procvičuje spisovné tvary, seznamuje se systémem slovesných tvarů, chápe oprávněné využívání nespisovných tvarů v komunikačních situacích	upevňuje probrané jevy z nižšího ročníku, seznamuje s nepravidelnostmi u PJ, jejich skloňováním, vytváří systém slovesných tvarů, nelpí na detailním ovládání tvaroslovných nepravidelností, opakuje pravopis koncovek	pozorování, individuální výuka, práce s PČP	OSV – SR Komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i vneverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
				využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	umí vyhledat obtížné tvary v Pravidlech, chápe porušení normy jako záměrné a funkční	vysvětluje vhodnost porušení normy záměrně podle konkrétní situace	skupinová výuka, rozhovor	
			Doplněk, vedlejší věty, přístavek,využití při stavbě věty	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí		navazuje na poznatky o vět. členech u učí určovat a využívat druhy vedlejších vět , vytváří jejich systém ,prohlubuje výklad o přívlastku,vysvětluje vztahy mezi vět. členy.upozorňuje na využívání	vysvětlování, sam. práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Čj	Jazyková výchova	Shoda, řízenost, přimykání, vztahy mezi větnými členy, mezi hlavní a vedlejší větou		chápe významový poměr mezi několikanásobnými větnými členy	vede k využití rozmanitých spojovacích výrazů, vede k uvědomělému využití těchto znalostí v jazykových promluvách	práce s tabulkami, mentální mapa	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
			Procvičování pravopisu, syntaktický pravopis ve větě a kratším souvětí	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a morfologický, slovotvorný i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	chápe principy a zásady pravopisu, ovládá nejen základy, ale i obtížnější tvary, ovládá interpunkci v souvětí	dbá na praktické využívání naučených pravidel, vede k odůvodňování tvarů, vysvětluje zásady synt. pravopisu	pravopisná cvičení, doplňovačky	
		Komunikační a slohová výchova	Jednoduchý výklad, úvaha	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení	uvědomuje si, kdo je autorem, komu je text určen, k čemu slouží, za jakých podmínek vzniká	ukazuje na rozdíly mezi psaným a mluveným projevem, upozorňuje na text s prožitkem, citem, náladou autora, ukazuje na text zaměřený na fakta a informace	rozhovor, četba, práce s textem,	MKV – lidské vztahy – tolerance bez ohledu na kulturní či sociální příslušnost, MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – vztah med. sdělení a sociální zkušenosti
			Styl prostě sdělovací, odborný, publicistický, umělecký	ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnání s dostupnými informačními zdroji	pomocí otázek zjišťuje, jakou funkci má jazykový styl, umí si fakta vyhledat			MV – vliv médií ve společnosti –vliv médií na postoje, chování, konverzačních témat
			Líčení, charakteristika, vypravování	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	seznamuje se s estetickou funkcí textu, projevuje svoji individualitu vyjadřování	učí rozlišovat mezi stylem prostě sdělovacím, odborným, publicistickým, uměleckým, ukazuje na vztah mezi činiteli obecné povahy a mezi individuálním vyjadřováním	vysvětlování, kritické myšlení, projektová výuka	MV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – rozlišování zábavných a bulvárních prvků
			Slova neutrální, citově zabarvená, styly, slohové útvary	vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	seznamuje se s rozvrstvením jazykových prostředků, umí zvolit nejvhodnější slohový útvar, styl, vyjádření myšlenky, soudů, citů, faktů	učí dvě základní skupiny jazykových prostředků, /neutrální, sloh. zabarvená,/ vysvětluje jejich použití vzhledem ke stylu a útvaru	frontální, vysvětlování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Mluvní cvičení, dialog připravený i improvizovaný, melodie, intonace, dynamičnost, tempo, mimika, gestikulace , dialog připravený i improvizovaný	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	dokáže se plynule a souvisle vyjadřovat, vhodně se vyjadřuje při uvážení účelu svého projevu, dokáže v mluveném projevu používat i neverbální prostředky v projevu vhodné	dbá na zřetelnou výslovnost, aplikuje poznatky o zvukové stránce věty, objasňuje účel sdělení, radí, jak získat pozornost posluchače	beseda, situační, partnerská výuka	OSV – MR – hodnoty, postoje – dovednost se rozhodovat v problematických situacích všedního dne
			Rozhovor, úvaha, problém a jeho řešení	využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	učí se technice kultivovaného projevu, vede dialog, konverzuje se znalostí demokratických pravidel	vede k využití znalostí o vedení dialogu, demokratické diskusi, poslouchání druhého, slušnému projevu souhlasu a nesouhlasu, projevení zájmu	diskuse, řešení problémů, televizní výuka	VDO – principy demokracie jako způsob rozhodování – základní principy jako morálka, právo
			Výklad, výtah z odborných textů, referát, ukázky textů z odborných předmětů, principy a zákonitosti učení	využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, sám připraví a s oporou o text přednese referát	čte přiměřeně rychle a orientuje se v textu, vyhledává důležité informace a připraví si písemně krátký text, vybírá si podstatné a chápe principy učení se, udělá osnovu, výpisek, výtah z krátkého odborného textu	vysvětluje rozdíl mezi osnovou a výtahem textu, dbá na logiku reprodukovaného textu, stavbu věty, dbá na vyjádření hlavní myšlenky, objasňuje proces učení se	pozorování	OSV – OR – rozvoj schopností poznání – cvičení k dovednosti zapamatovat si přesah – D, Z, Př
			Jazykové styly, sloh. postupy, útvary, ,jazykové prostředky, stylizační cvičení, lexikálněstylizační cvičení, obohacováni slovní zásoby	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	seznamuje se s poznatky o jazykových stylech podle funkce, uvědomuje si šíři, bohatství, plastičnost jazyka	učí žáka stylizaci a kompozici, rozvíjí hledání a rozvíjení vlastního stylu žáka, upozorňuje na bohatost a rozmanitost jaz. prostředků, dbá na rozšiřování slovní zásoby, upozorňuje na chyby a neobratnosti	kritické myšlení, samostatná práce	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
		Literární výchova	Vhodná témata, přednes, vystupování žáků před třídou, čtení zdařilých prací, dramatizace, vypravování, báseň, umělecké líčení, krátká úvaha	využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	aplikuje získané vědomosti z češtiny do praxe, tvoří jazykově a slohově výstižné práce s přihlédnutím k vhodnému stylu, vnímá svoje dílo jako zdroj poznání, ale také prožitek, projevení citu	podporuje fantazii a tvořivost žáků, doporučuje a připravuje vhodná témata, pomáhá vytvořit školní časopis, vlastní text, objasňuje úlohu neverbálních prostředků	sam .práce, skupinová práce, individuální výuka, projektová výuka	OSV – MR – řešení problémů a rozhodování situací – dovednosti při řešení různých typů problémů
			Přednes, reprodukce díla přečteného i slyšeného s hlavní myšlenkou	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk lit. díla, vlastními slovy interpretuje smysl díla	čte plynule a s přednesem, vhodně intonuje, využívá pauzy, členění textu, rozlišuje jazykové prostředky a vrstvu tematickou	vede žáky ke čtení s přednesem a osobním zaujetím, upozorňuje na originální jazykové prostředky, učí hledat téma, děj, motiv, postavy	rozhovor, samostatná práce, četba, dramatizace	MKV – lidské vztahy – lidská solidarita
			Referáty z četby, filmů, divadelních představení	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy div. nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	je schopen emočně prožít dílo, vyhledává si díla dle svého čtenářského zájmu	volí emočně působivé ukázky, věnuje pozornost aktuální četbě dnešního žáka, probouzí zájem o kulturní dění současnosti	beseda, televizní výuka	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě, VDO – občan, občanská společnost a stát – práva a povinnosti občana a aktivně je uplatňovat,

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Čj	Literární výchova	Základní pojmy teorie lit. – poezie, próza, drama	tvoří vlastní literární text podle svých schopností na základě osvojených znalostí základů literární teorie	rozpozná obsah díla a ideové zaměření, umí vytvořit vlastní lyrický a epický text	učí žáky základním pojmům literární teorie, vede je k tvoření vlastního textu s využitím těchto pojmů, pomáhá hledat vhodné náměty, kompozici, jazykové prostředky	frontální výuka, práce s textem, individuální výuka, skupinová výuka	MV – tvorba mediálního sdělení – tvorba med.sdělení v projektu
			Setkání se starší literaturou – autoři 17.–18. století, renesanční literatura, barokní, romantismus, realismus	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	má přehled o hlavních literárních směrech, dokáže text přiřadit k žánru, má přehled o představitelích sledované doby	seznamuje žáky s hlavními směry v literatuře, s hlavními představiteli, pomáhá hledat souvislosti, vysvětluje potřebné žánry	vysvětlování, práce s textem,	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznán – cvičení pozornosti a soustředěníí, EV – vztah člověka a prostředí – prostředí a zdraví
			Ztvárnění klasických děl do divadelní a filmové podoby	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	zná obsahově a tematicky předlohy ztvárňovaných děl, sleduje jejich různá ztvárňování, formuluje svůj názor na různá zpracování	vybírá díla umělecky hodnotná a aktuální, podněcuje k diskusi o úrovni zpracování, zajišťuje videokazety, audio a jiné s významnými díly, zaujímá postoj k situacím a postavám děl	výuka dramatem, skupinová práce	MV – stavba mediálního sdělení – zezábavňující principy sdělení, Vnímání autora – prvky záměrné manipulace,názory autora, OSV – OR – kreativita – schopnost vidět věci jinak
			Interpretace umělecké i věcné lit. dle výběru žáků, využití získaných informací	vyhledává informace v různých typech katalogů i v dalších inf. zdrojích	umí si vyhledat potřebné informace a zpracovat je, využít pro svoje studium, poučení, zábavu	seznamuje s typy katalogů, vede žáky k jejich praktickému využívání, seznamuje s dalšími informačními zdroji, ukazuje různá jejich zpracování	vysvětlování, popis, práce s informacemi	přesah – Inf MV – práce v realizačním týmu – faktory ovlivňující práci v týmu
9.	Čj	Jazyková výchova	Obecné poučení o jazyce		orientuje se ve skupině indoevropských jazyků	seznamuje žáky s rozdělením indoevropských jazyků uvádí příklady	práce s textem, frontální výuka, televizní výuka	VMEGS – Jsme Evropané – co Evropu spojuje a co rozděluje
				samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	orientuje se v základní nabídce odborné literatury k předmětu, dokáže si neznámé informace vyhledat v odborné literatuře	doporučuje žákům odbornou literaturu vede žáky k tomu, aby samostatně a spontánně vyhledávali neznámé informace v odborné literatuře	práce s jazykovými příručkami a odbornou literaturou	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení dovednosti zapamatovat si
				využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	rozlišuje jazykové prostředky spisovné a nespisovné	seznamuje žáky se současnou podobou jazykové normy a kodifikace vede žáky k tomu, aby rozlišovali jazykové prostředky spisovné od nespisovných	mluvní cvičení, práce s texty,	OSV – MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů
					rozlišuje různé typy komunikačních situací	upozorňuje žáky na různé typy komunikačních situací		
					dokáže použít různé jazykové prostředky ve vhodných komunikačních situacích	navozuje různé typy komunikačních situací a v nich se žáky nacvičuje využití různých typů jazykových prostředků		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Čj	Jazyková výchova	Pravopis	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický, slovotvorný a syntaktický	ovládá pravopisná pravidla	seznamuje žáky s pravidly syntaktického pravopisu	diktáty, pravopisná cvičení, doplňovací cvičení, texty ke korektuře	
					prohlubuje znalosti veškerých pravopisných pravidel a procvičuje jejich používání	procvičuje se žáky pravopisná pravidla		
						vede žáky k vědomému používání pravopisných pravidel		
			Skladba	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i souvětí	je schopen provést rozbor věty jednoduché a komplexní rozbor souvětí, včetně složitého souvětí (základní větné členy, rozvíjející větné členy, počet vět v souvětí, druh souvětí, druhy vedlejších vět, poměr, grafické znázornění věty jednoduché a souvětí)	seznamuje žáky s učivem o poměrech, složitém souvětí, o zvláštnostech větného členění	všestranné jazykové rozbory, frontální výuka, počítačová výuka	
						procvičuje se žáky komplexní jazykový rozbor		
		Komunikační a slohová výchova	Jednoduchý výklad, úvaha	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení	uvědomuje si, kdo je autorem, komu je text určen, k čemu slouží, za jakých podmínek vzniká	ukazuje na rozdíly mezi psaným a mluveným projevem, upozorňuje na text, který obsahuje prožitek, cit, náladu autora a dále na text zaměřený na fakta a informace	rozhovor, četba, práce s textem	MV – interpretace vztahu med. sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem
			Styl prostě sdělovací, odborný, publicistický, umělecký	ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnání s dostupnými informačními zdroji	pomocí otázek zjišťuje, jakou funkci má jazykový styl, umí si fakta vyhledat			
			Líčení, charakteristika, vypravování	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	seznamuje se s estetickou funkcí textu, projevuje svoji individualitu vyjadřování	učí rozlišovat mezi stylem prostě sdělovacím, odborným, publicistickým, uměleckým, poukazuje na vztah mezi činiteli obecné povahy a mezi individuálním vyjadřováním	vysvětlování, kritické myšlení, projektová výuka	
			Slova neutrální, citově zabarvená, styly, slohové útvary	vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	umí zvolit vhodný slohový útvar, styl, jazykové prostředky	učí dvě základní skupiny jazykových prostředků, /neutrální,sloh. zabarvené/ vysvětluje jejich použití vzhledem ke stylu a útvaru	frontální, vysvětlování	
			Mluvní cvičení, dialog připravený i improvizovaný, argumentace	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	dokáže se plynule a souvisle vyjadřovat, vhodně se vyjadřuje při uvážení účelu svého projevu, dokáže v mluveném projevu používat i hodící se neverbální prostředky	dbá na zřetelnou výslovnost, aplikuje poznatky o zvukové stránce věty, objasňuje účel sdělení, radí, jak získat pozornost posluchače	beseda, situační, partnerská výuka	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Čj	Komunikační a slohová výchova	Rozhovor, úvaha, problém a jeho řešení	dokáže řídit diskusi jednoduššího charakteru, využívá přitom zásad komunikace a pravidel dialogu	učí se technice kultivovaného projevu, vede dialog, dokáže v dialogu uplatnit demokratický princip	vede k využití znalostí o vedení dialogu, demokratické diskusi, naslouchání druhého, asertivnímu chování, projevení zájmu	diskuse, řešení problémů, televizní výuka	
			Výklad, výtah z odborných textů, referát, ukázky textů z odborných předmětů, principy a zákonitosti učení	využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, sám. připraví a s oporou o text přednese referát.	čte přiměřeně rychle a orientuje se v textu, vyhledává důležité informace a připraví si písemně krátký text s obsahem nejdůležitějších informací, vybírá si podstatné a chápe principy učení se, udělá osnovu, výpisek, výtah z krátkého odborného textu	vysvětlujeme rozdíl mezi osnovou a výtahem textu, dbáme na logickou výstavbu reprodukovaného textu, stavbu věty, na vyjádření hlavní myšlenky, učíme žáky "učit se"	pozorování, frontální výuka	OSV – OR – rozvoj schopností poznání, MV – práce v realizačním týmu
			Jazykové styly, slohové postupy, útvary, jazykové prostředky, stylizační cvičení, lexikálněstylizační cvičení, obohacováni slovní zásoby	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	seznamuje se s poznatky o jazykových stylech podle funkce, uvědomuje si šíři, bohatství, plastičnost jazyka	učí žáka stylizaci a kompozici, rozvíjí hledání a rozvíjení vlastního stylu žáka, upozorňuje na bohatost a rozmanitost jazykových prostředků, pomáhá rozšiřovat slovní zásobu žáků, upozorňuje na chyby a neobratnosti	kritické myšlení, samostatná práce	
			Vhodná témata, přednes, vystupování žáků před třídou, čtení zdařilých prací, dramatizace, vypravování, umělecké líčení, krátká úvaha	využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	aplikuje získané vědomosti z ČJ do praxe, tvoří jazykově a slohově výstižné práce s přihlédnutím k vhodnému stylu, vnímá svoje dílo jako zdroj poznání, ale také prožitek, způsob projevení citu	podporuje fantazii a tvořivost žáků, doporučuje a připravuje vhodná témata, pomáhá vytvořit školní časopis, vlastní text, objasňuje úlohu neverbálních prostředků	samostatná práce, skupinová práce, individuální výuka, projektová výuka	OSV – MR – Řešení problémů a rozhodování dovedností – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
			Styl prostě sdělovací, publicistický	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	rozpoznává prvky manipulativní komunikace v médiích, dokáže se manipulaci ubránit, v kontaktu s masmédii si dokáže udržet nadhled a zdravý pohled na věc	podněcuje žáky k přemýšlení nad pozitivními a negativními dopady vlivu médií, vede je k tomu, aby si dokázali na danou skutečnost vytvořit svůj názor	úvaha, výklad, televizní, počítačová výuka	MV – fungování a vliv médií ve společnosti – role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování, vliv médií na kulturu
			Jádro a východisko textu	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	dokáže vytvořit jakýkoli typ textu tak, aby v něm byly logicky uspořádány informace a byla dodržena pravidla mezivětného navazování	vede žáky při tvorbě různých typů textů, dbá na to, aby žákovské texty byly správně a logicky vystavěné	výpisky, výtah, odborný výklad, přednáška, vysvětlování, příklady z literatury	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Čj	Literární výchova	Autoři a díla reagující na 1. SV. Meziválečná literatura. Avantgardní literatura a -ismy. Nebezpečí fašismu v dílech evropských autorů. Poválečná literatura a divadlo.Česká literatura po roce 1948. Autoři a díla 60. 70. a 80. let Samizdatoví autoři. Moderní evropská a světová literatura.	uceleně reprodukuje přečtený text	plynule čte složitější text	procvičuje s žáky různé techniky reprodukce textu	diskuse	MKV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
					rozumí čtenému textu	učí žáky najít hlavní myšlenku textu		
						učí žáky porozumět významu cizích slov a obtížnějších tvarů slov českých	práce se slovníkem	
					dokáže reprodukovat obsah textu vlastními slovy	rozvíjí slovní zásobu žáků, rozvíjí vyjadřovací schopnosti žáků, rozvíjí schopnost logicky vyjádřit obsah textu	beseda, dramatizace	
				popisuje strukturu a jazyk literárního díla	ovládá základní terminologii a chápe její využití	seznamuje žáky se základy literární teorie, uvádí vhodné příklady z literatury, procvičuje získané vědomosti v praxi	frontální výuka, práce s textem	
				vlastními slovy interpretuje smysl díla	rozpozná obsah sdělení díla, pochopí autorův záměr, pochopí záměr jednajících postav a dokáže se vžít do jejich role	pomáhá žákovi najít stěžejní informace, učí porozumět ideovému záměru autora, probouzí v žákovi schopnost empatie	práce s textem	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hodnotící prvky ve sdělení, identifikování základních orientačních prvků v textu
				formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, z návštěv divadelního nebo filmového představení, formuluje názory na umělecké dílo	má dostatečnou čtenářskou a diváckou zkušenost	seznamuje žáky se stěžejními literárními díly, podněcuje čtenářský zájem žáků	diskuse, dramatizace	
					dokáže si vytvořit vlastní názor na přečtenou knihu, divadelní či filmové představení nestydí se za svůj (třeba odlišný) názor	podněcuje u žáka potřebu hodnotit přečtené (zhlédnuté) dílo, zajímá se o jeho názor a nezavrhuje ho	beseda	
					ovládá potřebnou terminologii, má dostatečnou slovní zásobu	seznamuje žáka s oborovou terminologií, pomáhá rozvíjet žákovu slovní zásobu	frontální výuka, didaktické hry	
				tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	zná základy literární teorie, na základě které tvoří vlastní literární text	prohlubuje u žáků znalosti literární teorie, pomáhá rozvíjet jejich fantazii a vede je k vytváření vlastních literárních textů	kritické myšlení, samostatná práce	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)
				porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	dokáže říci vlastní názor na danou formu zpracování díla	nabádá k tomu, aby se žáci nebáli vyslovit svůj vlastní názor na různá zpracování děl, dává možnost vyslovení všech názorů	diskuse, beseda, televizní výuka	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Čj	Literární výchova	Autoři a díla reagující na 1. SV. Meziválečná literatura. Avantgardní literatura a -ismy. Nebezpečí fašismu v dílech evropských autorů. Poválečná literatura a divadlo.Česká literatura po roce 1948. Autoři a díla 60. 70. a 80. let Samizdatoví autoři. Moderní evropská a světová literatura.	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře – rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	má základní znalosti z oblasti literární historie	seznamuje žáka se základy literární historie	frontální výuka	
					připravuje si referáty o významných literárních osobnostech a významných literárních dílech	upozorňuje žáka na zajímavé osobnosti a literární díla	samostatná práce, práce s odbornou literaturou, práce na PC	
				rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	má čtenářskou zkušenost, zná atributy díla hodnotného a konzumního, ovládá terminologii potřebnou k argumentaci	podněcuje žáka k četbě, demonstruje problematiku na vhodných příkladech, seznamuje žáka s potřebnou terminologií	práce s textem, televizní výuka, frontální výuka	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hodnotící prvky ve sdělení

5.1.3. Anglický jazyk

5.1.3.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Požadavky na vzdělání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce a směřují k dosažení úrovně A2.
V prvním ročníku je výuka zaměřena na mluvený projev, rozšiřování slovní zásoby a porozumění krátkým sdělením a pokynům. Důraz je kladen na získávání slovní zásoby a jednoduchých frází, spojování vizuálního vjemu (obrázky, hračky, věci) a zvukové podoby slova. Od druhé třídy začínáme procvičovat i čtení a psaní, nejprve na úrovni slov, později krátké věty.
Snažíme se u dětí budovat pozitivní vztah k jazyku, proto zařazujeme hravé aktivity, využíváme prvky dramatické výchovy, říkanky, písničky a podobně.
V dalších ročnících se prohlubují a zdokonalují znalosti ve všech oblastech – receptivní řečové (poslech a čtení s porozuměním), produktivní řečové (ústní a písemný projev), komunikační (jednoduchá komunikace).
Ve výuce se objevují náročnější metody práce, např. tvorba krátkodobých nebo dlouhodobých, individuálních nebo skupinových projektů. K tomu slouží další zdroje a způsoby poznávání faktů – internet, výukové programy na PC, časopisy, knihy, TV, video. Při výuce využíváme interaktivní tabule.
Součástí výuky angličtiny je i práce na mezinárodních projektech, pokud právě na škole probíhají (Comenius, eTwinning).
Počínaje 5. ročníkem jsou žáci rozděleni do skupin podle dosažených znalostí a dovedností. Skupina dětí nadanějších má za souhlasu rodičů rozšířenou výuku angličtiny, ostatní skupiny mají výuku standardní. Rozšiřující učivo je popsáno v časovém tematickém plánu daného roku.

2. Časové vymezení

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně
3. – 9. ročník – 3 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka probíhá v jazykových učebnách, kmenových třídách, v čajovně, případně v učebně informatiky nebo u jezírka.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- osobnostní rozvoj při cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, zapamatování, řešení problémů, dovednosti pozitivně se naladit a motivovat
- sociální rozvoj – poznávání se ve skupině, dobré vztahy mezi spolužáky, dovednost dialogu, monologu, komunikace v různých situacích – omluva, pozdrav, prosba
- morální rozvoj – zvládání učebních problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- znalost cizího jazyka má praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací a pracovní
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy

Multikulturní výchova
- seznamování se s různými kulturami, jejich tradicemi a hodnotami
- učení se žít a komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- uplatnění práv svých a respektování práv druhých

Environmentální výchova
- pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- upřednostňuje pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a porozumění cizímu jazyku
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- zařazujeme využívání výpočetní techniky
- motivujeme žáky k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému závěru při plnění úkolů v rámci jejich možností
- umožňujeme žákům různé způsoby řešení daného úkolu
- zařazujeme projektovou práci
- vedeme žáky k plánování a spolupráci

Kompetence komunikativní
- motivujeme žáky k vlastnímu vyjadřování se v angličtině
- zařazujeme úkoly, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme žákům prostředí pro zapojení se do diskuse a obhájení svých názorů
- povzbuzujeme žáky, aby se vyjadřovali celými větami
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů

Kompetence občanské
- nabízíme žákům dostatek příležitostí pro účast ve hře a rozvíjíme dovednost podřizovat se pravidlům
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu
- podporujeme účast žáků na kulturních akcích a soutěžích
- seznamujeme žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporujeme jejich vztah k vlastní zemi

Kompetence sociální a personální
- navozujeme situace, ve kterých žáci ukazují své zkušenosti se světem a se sebou samým
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme dodržování pravidel slušného chování
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty, na kterých žáci průběžně pracují a nesou za ně odpovědnost
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v rozhodování se o další vzdělávání a profesním zaměření

5.1.3.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Aj	Řečové dovednosti	slovní zásoba jednoduché věty, otázky, představení se	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	dokáže opakovat slova po učiteli, známá slovíčka vyslovuje správně	nechá děti opakovat slovíčka	hry	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích
						opravuje chybnou výslovnost	říkadla	
					zná jednoduché pokyny, rozumí jim	nacvičuje jednoduché úkony (TPR metoda)	písničky	
							krátké rozhovory	
				zná základní slovní zásobu z oblasti barvy, čísla, rodina, hračky, zvířata	umí se představit, zeptat na jméno	používá jednoduché otázky	jednoduché otázky	
					rozumí jednoduchým otázky, umí krátce odpovědět (What is it? What colour is it?…)	nechá děti ptát se a odpovídat		
					spojí si obrázek nebo skutečný předmět se slovíčkem, vyslovuje správně	slovíčka používá a často opakuje		
						klade důraz na mluvenou stránku jazyka		
2.	Aj	Řečové dovednosti	slovní zásoba jednoduché věty, otázky, představení se otázky zjišťující informace	zopakuje a-použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	dokáže opakovat slova po učiteli, známá slovíčka vyslovuje správně	nechá děti opakovat slovíčka	hry	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích
						opravuje chybnou výslovnost	říkadla	
					zná jednoduché pokyny, rozumí jim	nacvičuje jednoduché úkony (TPR metoda)	písničky	
							krátké rozhovory	
					umí se představit, zeptat na jméno	používá jednoduché otázky	jednoduché otázky	
					zvládá krátké rozhovory s učitelem nebo spolužákem	procvičuje používané fráze	kreslení	
						nechá děti vytvářet jednoduché rozhovory	spojovačky	
					rozumí a používá jednoduché otázky a odpovědi (what is it, what colour is it ?…)	nechá děti ptát se a odpovídat	doplňování písmen	
			používání psané podoby slov	Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	spojí si obrázek nebo skutečný předmět se slovíčkem, vyslovuje správně	slovíčka používá a často opakuje	doplňování slov	
					začíná si spojovat psanou podobu slova s anglickou výslovností	klade důraz na mluvenou podobu jazyka, zavádí už ale i psanou podobu		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Aj	Řečové dovednosti	tematické okruhy škola, hračky, tvary, rodina, čísla, barvy, oblečení, popis osoby, zvířata, dopravní prostředky, lidské tělo	rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	umí se představit, umí se zeptat na jméno a na věk a jak se kdo má	procvičuje a rozšiřuje slovní zásobu	práce s textem	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích
					rozumí popisu osoby	zajišťuje, aby každé dítě mohlo v hodině mluvit	rozhovory	
							hry	
					ovládá a foneticky správně vyslovuje základní slovní zásobu z probíraných témat	nechává děti opakovat nová slova i slova chybně vyslovená	aktivity spojené s kreslením	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích
					dokáže správně zopakovat i neznámé slovo po učiteli		doplňování slov	
							písničky	
		Řečové dovednosti	sloveso být, mít, moci – umět, otázka a zápor	sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení nebo krátký text	umí říct několik informací o sobě – odkud je, jak je starý, jestli má bratra nebo sestru	nechá děti popisovat se navzájem	poslechová cvičení	
			sloveso být, mít, moci, umět, otázka a zápor	sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení nebo krátký text	umí psát jednoduché gramaticky správné věty	procvičuje nové gramatické struktury, aby se zautomatizovaly	vysvětlování	
					umí popsat osobu, jaký kdo je, co má a umí			
					dokáže sestavit krátký rozhovor, rozumí otázkám, umí odpovídat			
4.	Aj	Řečové dovednosti		rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	ovládá všechna čísla	procvičuje a rozšiřuje slovní zásobu	práce s textem	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích
					rozumí otázkám se známými slovesy, umí odpovědět		otázky a odpovědi	
					rozumí krátké konverzaci nebo reprodukovanému textu na odpovídající úrovni		procvičování	
					dokáže se řídit slyšenými instrukcemi	zajišťuje, aby každé dítě mohlo v hodině mluvit	rozhovory	
					rozumí a používá běžné třídní fráze (take your book)		hry	
			zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov tematické okruhy povolání, město, bydliště, jídlo, záliby a zájmy, čísla, počasí, cestování, školní předměty, dny v týdnu, měsíce, roční období, datum	vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	ovládá a foneticky správně vyslovuje základní slovní zásobu z probíraných témat	nechává děti opakovat nová slova i slova chybně vyslovená	písničky	
					dokáže správně zopakovat i neznámé slovo po učiteli		doplňování slov	
							aktivity spojené s kreslením	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Aj	Řečové dovednosti	průběhový čas, zápor, otázka, slovesa like a want, osobní zájmena	sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení nebo krátký text	umí říct několik informací o sobě – odkud je, jak je starý, jestli má bratra nebo sestru	nechá děti popisovat se navzájem	poslechová cvičení	
					umí psát jednoduché gramaticky správné věty	používá i vyžaduje používání správných gramatických struktur	vysvětlování	
					umí říct co umí nebo neumí, co má rád			
					umí popsat osobu, jaký kdo je, co má a umí	procvičuje nové gramatické struktury, aby se zautomatizovaly	vysvětlování	
					dokáže sestavit krátký rozhovor, rozumí otázkám, umí odpovídat			
					umí používat data, říct kdy má narozeniny			
					zvládá jednoduchou konverzaci na téma rodina, zájmy a koníčky a podobně			
4.	Aj	Řečové dovednosti Čtení s porozuměním	slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	umí číst text se správnou výslovností	učí správně vyslovovat	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů PRO – Můj svět
					zná slovní zásobu	procvičuje příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozho-vorů, textů, atp)	
			zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě slovní zásoba a tvoření slov	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	umí se orientovat v krátkém textu (rozumí obsahu)	učí rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování, …)	
					vnímá text jako celek	klade srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					reaguje na otázky	vysvětluje neznámé výrazy známou slovní zásobou, mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
				rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	chápe smysl vět	učí vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	tiché čtení, hledání informací z textu, diskuse, role-play, otázky, rozhovor, řešení problému, hry	
						učí reagovat v dialogu		
						vede žáka k pochopení základní informace		
					dokáže reagovat na položené otázky	učí rozlišit podstatné od nepodstatného		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Aj	Psaní Mluvení	Slovní zásoba- žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce se slovníkem tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, osobní dopis, sport, město, nákupy, člověk a společnost, cestování, hodiny, lidské tělo	napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života vyplní osobní údaje do formuláře	umí se vyjádřit ústně i písemně k základním tématům z každodenního života	učí žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog, diskuse, role-play, řešení problému, krátká spontánní konverzace	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů PRO – Můj svět
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učí žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko		
					umí správně použít gramatická pravidla	vysvětluje a procvičuje podstatné gramatické jevy	vysvětlování	
						vede ke správné výslovnosti	výklad	
						používá synonyma, antonyma	odvozování	
			základní gramatické struktury a typy vět, základní vztahy (existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní)	písemně, gramaticky správně tvoří jednoduché věty a krátké texty	umí správně použít slovní zásobu	srovnává anglický jazyk s ČJ	drilová cvičení, hledání chyb, doplňovací cvičení	
				vyžádá jednoduchou informaci	umí vyjádřit své potřeby	učí žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	rozhovor, role-play, hry	
5.	Aj	Mluvení	běžné každodenní situace	zapojí se do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	dokáže komunikovat s cizincem o základních věcech	vede žáka "nebát se mluvit"	dramatizace	
						učí umět se vyjádřit bez ohledu na chyby	rozhovory	
							práce ve dvojicích	
						učí uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací, video, práce ve dvojicích	
						učíme uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací, video	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Aj	Poslech s porozuměním	slovní zásoba slovní spojení	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností rozumí slovm a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	odpoví, zjistí informace	učíme soustředěnému poslechu	poslech	
5.	Aj	Čtení s porozuměním	práce s texty a informacemi	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu,	umí najít v textu potřebné informace	učíme vybrat podstatné informace	odpovídání na otázky doplňování informací	
6.	Aj	Čtení s porozuměním	slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	umí číst text se správnou výslovností	učíme správně vyslovovat	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání PRO – Austrálie a Nový Zéland
				rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	zná slovní zásobu	procvičujeme příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozhovorů, textů)	
6.	Aj	Čtení s porozuměním	zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	umí se orientovat v textu (rozumí obsahu)	učíme rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování)	
				umí číst krátké jednoduché texty				
				umí vyhledat konkrétní informace v každodenních materiálech (inzerát, jídelní lístek, atd.)	reaguje na otázky	klademe srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětlujeme neznámé výrazy známou slovní zásobou, mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
				rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	chápe smysl vět	učíme vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	tiché čtení	
				umí klást jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají základních potřeb	dokáže reagovat na položené otázky	učíme reagovat v dialogu	hledání informací z textu	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Aj	Čtení s porozuměním	slovní zásoba a tvoření slov	odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	vnímá text jako celek	vedeme žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých slov z textu	učíme rozlišit podstatné od nepodstatného	otázky a rozhovor, hry, role-play, řešení problému	
			gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	používá obsáhlejší dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže dobře pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učíme vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	
						vedeme žáka pracovat s gramatickými jevy		
6.	Aj	Mluvení	tematické okruhy – můj život - rodina, narozeniny, domov, škola, bydlení nákupy, měsíce, počasí, záliby), zvířata (části těla), zdraví (u lékaře, u zubaře, srovnání minulosti se současností), jídlo (v restauraci, recept), moje země (Velká Británie – zeměpis, oblékání)	sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	umí použít řadu frází a vět, aby jednoduše popsal rodinu, kamarády, záliby, atd., umí zformulovat shrnutí a jednoduchý pracovní postup	učíme žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání PRO – Austrálie a Nový Zéland
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učíme žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko	diskuse	
							role-play	
							řešení problému	
							krátká spontánní konverzace	
			Gramatické struktury a typy vět, základní vztahy (existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní	písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	umí správně použít gramatická pravidla	vysvětlujeme a procvič. gram. jevy (tvarosloví a syntax)	vysvětlování	
					umí správně použít slovní zásobu	vedeme ke správné výslovnosti	výklad	
						používáme synonyma, antonyma	odvozování	
				umí napsat velmi jednoduchý osobní dopis		srovnáváme anglický jazyk s ČJ	drilová cvičení	
							hledání chyb	
							doplňovací cvičení	
			slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	umí reprodukovat krátké texty vlastními slovy	učíme vyjádřit své myšlenky	vyprávění textu	
			slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	umí převést přímou řeč na nepřímou při reprodukci textu	učíme reprodukovat názory druhých	dialog, role-play, předvídání, uspořádání textu	
			jednoduchá sdělení – adresa, pozdrav a dopis z prázdnin, blahopřání, omluva, žádost	vyžádá jednoduchou informaci	umí vyjádřit své potřeby	učíme žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	rozhovor, role-play hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Aj	Mluvení	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	dokáže komunikovat s cizincem o základních věcech	vedeme žáka "nebát se mluvit"	dramatizace	
						učíme umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory, práce ve dvojicích	
						učíme uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací, video diskuse, řešení problému	
7.	Aj	Čtení s porozuměním Poslech	slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	umí číst text se správnou výslovností	učíme správně vyslovovat	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání PRO – USA PRO – Budoucnost
				rozumí známým slovům a velmi jednoduchým větám	zná slovní zásobu	procvičujeme příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozhovorů, textů, …)	
			zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	umí se orientovat v textu (rozumí obsahu)	učíme rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování, …)	
				rozumí textům, které obsahují slovní zásobu užívanou v každodenním životě	reaguje na otázky	klademe srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětlujeme neznámé výrazy známou slovní zásobou, mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
				rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	chápe smysl vět	učíme vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	tiché čtení	
				rozumí textům, které obsahují slovní zásobu užívanou v každodenním životě	dokáže reagovat na položené otázky	učíme reagovat v dialogu	hledání informací z textu	
			slovní zásoba a tvoření slov	odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	vnímá text jako celek	vedeme žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých slov z textu	učíme rozlišit podstatné od nepodstatného	otázky a rozhovor, hry, role-play, řešení problému	
				používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učíme vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Aj	Mluvení	gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	učí se pracovat s výkladovým slovníkem	dokáže pracovat s výkladovým slovníkem	učíme vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	
						vedeme žáka pracovat s gramatickými jevy		
			tematické okruhy – zábava (kultura), rodina, sport (zdravý způsob života), svět v budoucnosti, čas (popis dějů v minulosti), Kanada	sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	umí se vyjádřit jednoduchými frázemi a větami k základním tématům z každodenního života	učíme žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání PRO – USA PRO – Budoucnost
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učíme žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko	diskuse, role-play, řešení problému, krátká spontánní konverzace	
					umí jednoduchým způsobem popsat své zážitky, události			
					umí jednoduše vyjádřit a vysvětlit své názory a plány			
			gramatické struktury a typy vět, základní vztahy (existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní	písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	umí správně použít gramatická pravidla	vysvětlujeme a procvičujeme podstatné gramatické jevy	vysvětlování	
					umí správně použít slovní zásobu	vedeme ke správné výslovnosti	výklad	
				umí napsat jednoduché zprávy týkající se zákl. potřeb		používáme synonyma, antonyma	odvozování	
				umí napsat stručný dopis na pohlednici (př. pozdrav z dovolené), umí vyplnit formlulář, sestaví vlastní příběh, umí doplnit začátek nebo konec příběhu		srovnáváme anglický jazyk s ČJ	drilová cvičení	
							hledání chyb	
							doplňovací cvičení	
			slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	umí reprodukovat krátké texty vlastními slovy	učíme vyjádřit své myšlenky	vyprávění textu	
				stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	umí převést přímou řeč na nepřímou při reprodukci textu	učíme reprodukovat názory druhých	dialog, role-play, předvídání, uspořádání textu	
			jednoduchá sdělení – adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost	vyžádá jednoduchou informaci	umí vyjádřit své potřeby	učíme žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	rozhovor	
							role-play	
							hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Aj	Mluvení	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	dokáže komunikovat s cizincem o základních věcech	vedeme žáka „nebát se mluvit"	dramatizace	
						učíme umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory, práce ve dvojicích, řešení situací, video, diskuse, řešení problému	
						učíme uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace		
8.	Aj	Čtení s porozuměním Poslech	slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	umí číst text se správnou výslovností	učíme správně vyslovovat	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
				rozumí známým slovům a velmi jednoduchým větám	zná slovní zásobu	procvičujeme příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozhovorů, textů	
			zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	umí se orientovat v textu (rozumí obsahu)	učíme rozlišovat podstatné od nepodstatného, reprodukovat vyslechnutý nebo přečtený text	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování, …)	
				rozumí popisům událostí, článkům a zprávám zabývajícími se současnými problémy				
			zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	rozumí popisům událostí, článkům a zprávám zabývajícími se současnými problémy	reaguje na otázky	klademe srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětlujeme neznámé výrazy známou slovní zásobou, mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
			tematické okruhy – péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	rozumí jednoduché promluvě a konverzaci	chápe smysl vět	učíme vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	tiché čtení	
				zvládne jednoduchou konverzaci o základních tématech	dokáže reagovat na položené otázky	učíme reagovat v dialogu	hledání informací z textu	
				rozumí textům, které obsahují slovní zásobu užívanou v každodenním životě				

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Aj	Čtení s porozuměním Poslech	rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k robíraným tématickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	vnímá text jako celek	vedeme žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých slov z textu	učíme rozlišit podstatné od nepodstatného, poslouchat s porozuměním souvislé projevy učitele, monology i dialogy, přímé i reprodukované ze zvuk. záznamu nebo z videa	otázky a rozhovor, hry, role-play, řešení problému	
				používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učíme vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	
				užívá výkladový slovník	dokáže pracovat s výkladovým slovníkem, používá mluvnické příručky	vedeme žáka pracovat s gramatickými jevy		
8.	Aj	Mluvení Psaní	tematické okruhy – Londýn (historie orientace ve městě), můj kulturní život, problémy teenagerů, sny, povolání, móda	sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	umí se vyjádřit k základním tématům z každodenního života	učíme žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání PRO – Kanada PRO – Povolání
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učíme žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko, souvisle hovořit, souvisle hovořit na dané téma	diskuse, role-play, řešení problému, krátká spontánní konverzace	
					umí popsat své zážitky, události, vyjádřit své názory a plány			
			Gramatické struktury a typy vět, základní vztahy (existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní	písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje věty a texty umí napsat souvislé texty na témata, která ho zajímají umí napsat dopis, kde sděluje své zážitky a dojmy, životopis, žádost, popsat pracovní postup vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení	umí správně použít gram. pravidla, umí zformulovat hlav. myšlenky z vyslechnutého i čteného textu umí správně použít slovní zásobu	vysvětlujeme a procvičujeme podstatné gramatické jevy vedeme ke správné výslovnosti používáme synonyma, antonyma srovnáváme anglický jazyk s ČJ	vysvětlování, výklad, odvozování drilová cvičení, hledání chyb, doplňovací cvičení	
			synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	umí reprodukovat krátké texty vlastními slovy	učíme vyjádřit své myšlenky	vyprávění textu, dialog, role-play, předvídání, uspořádání textu	
			jednoduchá sdělení – adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost	vyžádá jednoduchou informaci	umí vyjádřit své potřeby	učíme žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	rozhovor, role-play, hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Aj	Mluvení	pravidla komunikace v běžných situacích – pozdrav, poděkování, představování, popis cesty	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	dokáže komunikovat s cizincem o základních věcech	vedeme žáka „nebát se mluvit"	dramatizace	
						učíme umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory práce ve dvojicích	
						učíme uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace, pohotově, přirozeně reagovat v dialozích každodenního života	řešení situací video	
9.	Aj	Poslech	zvuková a grafická podoba jazyka-rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	umí číst text se správnou výslovností	učíme správně vyslovovat	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího	
				rozumí známým slovům a velmi jednoduchým větám	zná slovní zásobu	procvičujeme příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozhovorů, textů	
9.	Aj	Čtení s porozuměním poslech	zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	umí se orientovat v textu (rozumí obsahu)	učíme rozlišovat podstatné od nepodstatného, reprodukovat vyslechnutý nebo přečtený text	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování, …)	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání EV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl(spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí) PRO – Povolání
				rozumí popisům událostí, článkům a zprávám zabývajícími se současnými problémy	reaguje na otázky	klademe srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětlujeme neznámé výrazy známou slovní zásobou, mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
				rozumí jednoduché promluvě a konverzaci	chápe smysl vět	učíme vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	tiché čtení	
				zvládne jednoduchou konverzaci o základních tématech rozumí textům, které obsahují slovní zásobu užívanou v každodenním životě	dokáže reagovat na položené otázky	učíme reagovat v dialogu	hledání informací z textu	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Aj	Čtení s porozuměním poslech	zákl. gram. struktury a typy vět, základy lexikál. principu pravopisu slov – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě	odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	vnímá text jako celek	vedeme žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých slov z textu	učíme rozlišit podstatné od nepodstatného, poslouchat s porozuměním souvislé projevy učitele, monology i dialogy, přímé i reprodukované ze zvuk. záznamu nebo z videa	otázky a rozhovor hry role-play řešení problému	
			gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učíme vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	
			gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	užívá výkladový slovník	dokáže pracovat s výkladovým slovníkem, používá mluvnické příručky	vedeme žáka pracovat s gramatickými jevy	vyhledávání zadaných informací (min. časy nepravidelných sloves, …)	
9.	Aj	Psaní mluvení	tematické okruhy – život v minulosti, zdraví člověka, záhady, sláva a osud, kooperace, příroda,	sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	umí se vyjádřit k základním tématům z každodenního života	učíme žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků a slov, dialog, komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání EV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl(spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí) PRO – Povolání
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učíme žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko, souvisle hovořit, souvisle hovořit na dané téma	diskuse, role-play, řešení problému, krátká spontánní konverzace	
					umí popsat své zážitky, události, vyjádřit své názory a plány			
			mluvnice: rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chby, které nenarušuj smysl sdělení a porozumění)	písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje věty a texty	umí správně použít gram. pravidla, umí zformulovat hlav. myšlenky z vyslechnutého i čteného textu	vysvětlujeme a procvičujeme podstatné gramatické jevy	vysvětlování	
					umí správně použít slovní zásobu	vedeme ke správné výslovnosti	výklad	
				umí napsat souvislé texty na témata, která ho zajímají		používáme synonyma, antonyma	odvozování	
				umí napsat dopis, kde sděluje své zážitky a dojmy, životopis, žádost, popsat pracovní postup		srovnáváme anglický jazyk s ČJ	drilová cvičení, hledání chyb, doplňovací cvičení	
			synonyma, antonyma, význam slov v kontextu rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhm a komunikačním situacím, práce se slovníkem	stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	umí reprodukovat krátké texty vlastními slovy	učíme vyjádřit své myšlenky	dialog, role-play, předvídání, uspořádání textu	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Aj	Psaní mluvení	jednoduchá sdělení – adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost	vyžádá jednoduchou informaci	umí vyjádřit své potřeby	učíme žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	rozhovor role-play hry	
		Mluvení	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	dokáže komunikovat s cizincem o základních věcech	vedeme žáka „nebát se mluvit"	dramatizace	
						učíme umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory	
							práce ve dvojicích	
						učíme uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace, pohotově, přirozeně reagovat v dialozích každodenního života	řešení situací	
							video	

5.1.4. Německý jazyk

5.1.4.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Žáci jsou ve výuce vedeni k tomu, aby byli seznámeni se základy německého jazyka a byli schopni se domluvit s cizincem o jednoduchých tématech každodenního života. Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků, nebát se mluvit a snažit se jednoduše vyjádřit, porozumět přečtenému textu, poslechovým cvičením, které odpovídají jejich jazykové úrovni, v písemném projevu vytvořit jednoduché sdělení související s probíraným učivem.

2. Časové vymezení

7.–9. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka probíhá v jazykové učebně, kmenových třídách, v učebně informatiky, v čajovně.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- osobnostní rozvoj při cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, zapamatování, řešení problémů, dovednosti pozitivně se naladit a motivovat
- sociální rozvoj – poznávání se ve skupině, dobré vztahy mezi spolužáky, dovednost dialogu, monologu, komunikace v různých situacích – omluva, pozdrav, prosba
- morální rozvoj – zvládání učebních problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- znalost cizího jazyka má praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací a pracovní
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy

Multikulturní výchova
- seznamování se s různými kulturami, jejich tradicemi a hodnotami
- učení se žít a komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- uplatnění práv svých a respektování práv druhých

Environmentální výchova
- pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí

Mediální výchova
- využívání médií jako zdroje informací, zábavy i naplnění volného času

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- upřednostňuje pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a porozumění cizímu jazyku
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- zařazujeme využívání výpočetní techniky
- motivujeme žáky k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému závěru při plnění úkolů v rámci jejich možností
- umožňujeme žákům různé způsoby řešení daného úkolu
- zařazujeme projektovou práci
- vedeme žáky k plánování a spolupráci

Kompetence komunikativní
- motivujeme žáky k vlastnímu vyjadřování se v angličtině
- zařazujeme úkoly, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme žákům prostředí pro zapojení se do diskuse a obhájení svých názorů
- povzbuzujeme žáky, aby se vyjadřovali celými větami
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů

Kompetence občanské
- nabízíme žákům dostatek příležitostí pro účast ve hře a rozvíjíme dovednost podřizovat se pravidlům
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu
- podporujeme účast žáků na kulturních akcích a soutěžích
- seznamujeme žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporujeme jejich vztah k vlastní zemi

Kompetence sociální a personální
- navozujeme situace, ve kterých žáci ukazují své zkušenosti se světem a se sebou samým
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme dodržování pravidel slušného chování
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence pracovní
- zařazujeme projekty, na kterých žáci průběžně pracují a nesou za ně odpovědnost
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v rozhodování se o další vzdělávání a profesním zaměření

5.1.4.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Nj	Poslech s porozuměním	Slovní zásoba a tvoření slov – význam slov v kontextu	rozumí jednoduchým pokynům učitele a reaguje na ně	umí vnímat slova se správnou výslovností, osvojuje si artikulaci hlásek, přízvuk, slovní i větný rytmus, intonaci	učí správně vyslovovat, průběžně koriguje zjištěné nedostatky	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího z nahrávky	PRO – Naše škola OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje, objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách EV – vztah člověka k prostředí – naše město, naše obec MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur MV – RČ – stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu
				rozumí slovům a jednoduchým větám	zná odpovídající slovní zásobu	procvičuje příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, nahrávky rozhovorů, textů, …)	
			Základní gramatické struktury a typy vět – věta jednoduchá, otázka a zápor, pořádek slov ve větě, číslovky, osobní zájmena, tázací zájmena, zjišťovací otázky, pravidelná, nepravidelná a pomocná slovesa, členy podstatných jmen, množné číslo podstatných jmen	rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových textech, rozumí informačním nápisům s pomocí vizuální opory	umí se orientovat ve velmi jednoduchém textu (rozumí obsahu), osvojuje si různé techniky čtení nebo-poslechu	učí rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem vyhledávání informací	
					reaguje na jednoduché informace	klade jednoduché srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětluje nové výrazy mimikou, demonstra–tivními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
			Jednoduchá sdělení– oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, prosba	rozumí jednoduché a zřetelné konverzaci	chápe smysl vět	učí vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	poslech	
					dokáže jednoduše reagovat na položené otázky	učí reagovat v dialogu	hledání informací z textu	
			Zvuková a grafická podoba jazyka	reaguje na jednoduché otázky	vnímá text jako celek	vede žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých slov	upozorňuje na inter–nacionalismy a vede k jejich uplatňování	hry	
			Práce se slovníkem	používá dvojjazyčný slovník k vyhledávání slov	dokáže pracovat s dvojjazyčným slovníkem	učí vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	práce se slovníkem	
						vede žáka pracovat s gramatickými jevy		
		Čtení s porozuměním	Tematické okruhy– rodina, povolání, škola, volný čas, , oblečení, popis osoby, lidské tělo, zájmy, telefonování, inzeráty, číslovky	rozumí slovům a jednoduchým větám, krátkému jednoduchému textu, s pomocí vizuální opory v něm vyhledá informaci	umí se vyjádřit jednoduchými frázemi a větami k základním tématům z každodenního života, umí zformulovat osnovu textu	učí žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	
							diskuse	
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učí žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko	role-play	
							fonetická cvičení	
							krátká spontánní konver.	
			Gramatické struktury a typy vět, základní výslovnostní návyky, větná intonace	reaguje na fonetické znaky	umí správně využít slovní zásobu a základní gramatická pravidla v krátkých větách	vysvětluje a procvičuje podstatné gramat. jevy	vysvětlování	
						vede ke správné výslovnosti	výklad	
						používá synonyma, antonyma	odvozování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Nj	Psaní	Základní gramatické struktury a typy vět, slovosled, otázky, časování sloves, členy podstatných jmen, osobní a přivlastňovací zájmena	vyplní základní údaje o sobě do jednoduchého formuláře, reaguje na jednoduchá písemná sdělení	umí správně použít slovní zásobu, základní gramatická pravidla a slovník	srovnává AJ s NJ	tvořivá cvičení	OSV – OR– rozvoj schopností poznávání– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje, objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách EV – vztah člověka k prostřed í– naše město, naše obec MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur MV – RČ – stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu
							hledání chyb	
							doplňovací cvičení	
			Slovní zásoba a tvoření krátkého písemného projevu	stručně napíše obsah velmi jednoduchého textu	umí využít slovník a gramatický přehled	učí vyjádřit své myšlenky	psaní textu	
			Jednoduchá sdělení – pozdravy, rozloučení, seznámení, představení se, rozvrh hodin, školní potřeby, naše škola, zájmy, rodina, povolání, , vzhled člověka, tělo, volný čas	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení k tématům	umí písemně vyjádřit své potřeby, informace a zážitky	učí žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	tvořivé psaní	
							hry na pravopis	
		Mluvení	Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, představování, seznámení se, prosba, poděkování, vyprávění o sobě, rodině, škole, zájmech, volném čase, oblékání, vzhled a popis člověka	jednoduchým způsobem se zapojí do rozhovorů, sdělí informace, odpoví na jednoduché otázky každodenního života	umí řešit řečové situace související se získáváním a poskytováním základních informací	vede žáka nebát se mluvit	dramatizace	
						učí umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory	
							práce ve dvojicích	
						učí uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací	
8.	Nj	Poslech s porozuměním	Slovní zásoba a tvoření slov – význam slov v kontextu	rozumí jednoduchým pokynům učitele a reaguje na ně	umí číst text se správnou výslovností, osvojuje si artikulaci hlásek, přízvuk, slovní i větný rytmus, intonaci	učí správně vyslovovat, průběžně koriguje zjištěné nedostatky	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího z nahrávky	
				rozumí známým slovům a velmi jednoduchým větám	zná odpovídající slovní zásobu	procvičuje příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, rozhovory)	
			Základní gramatické struktury a typy vět, slovosled, slovesa s odlučitelnou předponou, způsobová slovesa, zápor, předložky in, um, am, řadové číslovky, tázací zájmena, vazba es gibt	rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových textech, rozumí základním informačním nápisům za pomoci vizuální opory	umí se orientovat ve velmi jednoduchém textu (rozumí obsahu), osvojuje si různé techniky čtení – poslechu	učí rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem, vyhledávání informací	
							význam slov v kontextu	
					reaguje na otázky	klade srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětluje neznámé výrazy mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
			Jednoduchá sdělení – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, omluva, představování, poděkování, prosba, setkání, poslech	rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované konverzaci	chápe smysl vět	učí vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	poslech	
					dokáže reagovat na položené otázky	učí reagovat	hledání informací z textu	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Nj	Poslech s porozuměním	Zvuková a grafická podoba jazyka	reaguje na jednoduché pečlivě vyslovené otázky	vnímá text jako celek	vede žáka k pochopení základní informace	~~Diskuse~~ hledání informací v textu	PRO– Plán týdne OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje, objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách EV – vztah člověka k prostředí– naše město, naše obec MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur MV – RČ – stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu
					dokáže odvodit význam neznámých slov	upozorňuje na internacionalismy a vede k jejich uplatňování	hry	
			Práce se slovníkem	používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učí vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání slovní zásoby	
						vede žáka pracovat s gramatickými jevy		
8.	Nj	Čtení s porozuměním	Tematické okruhy – můj všední den, měsíce, týdny, hodiny, kalendář, volný čas, média, kino, setkání v kavárně, pozvání na slavnost, organizování oslavy, jídlo, zdraví, zvířata, příroda, počasí Gramatické struktury a typy vět, základní výslovnostní návyky, větná intonace	rozumí slovům slovní zásoby, větám, textu, s pomocí vizuální opory, v něm vyhledá požadovanou informaci	umí se vyjádřit jednoduchými frázemi a větami k základním tématům z každodenního života, umí zformulovat osnovu textu	učí žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	
							diskuse	
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učí žáka sdělit svůj názor a zaujmout stanovisko	role-play, řešení problému, krátká spontánní konverzace	
				s pečlivou výslovností reaguje na fonetické znaky	umí správně použít základní gramatická pravidla s využitím slovní zásoby	vysvětluje a procvičuje podstatné gramat. jevy	vysvětlování	
						vede ke správné výslovnosti	intonační cvičení	
						učí vyjádřit své myšlenky	odvozování	
				umí reprodukovat stručný jednoduchý text	umí správně použít slovní zásobu	srovnává AJ s NJ	fonetická cvičení	
							hledání chyb	
							doplňovací cvičení	
8.	Nj	Psaní	Základní gramatické struktury a typy vět, slovosled, slovesa, tázací zájmena, předložky, řadové číslovky	vyplní základní údaje o sobě v dotazníku, formuláři, reaguje na písemní sdělení	umí správně použít slovní zásobu, gramatická pravidla a slovník	učí vyjádřit písemně své myšlenky	zpracování informací	
			Jednoduchá sdělení – pozdravy, rozloučení, představení se, zájmy, rodina, program oslavy, program dne, týdne, kalendář	vytvoří a stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení k tématům, stručně napíše obsah jednoduchého textu	umí písemně vyjádřit své potřeby, informace a zážitky	učí žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	doplňovací cvičení	
							vyhledávání chyb	
8.	Nj	Mluvení	Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování, v restauraci, v obchodě, v kavárně, v kině, organizování oslavy, jídlo, program dne, kalendář, hodiny	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, sdělí informace, odpoví na otázky	umí řešit řečové situace související se získáváním a poskytováním základních informací	vede žáka nebát se mluvit	dramatizace	
						učí umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory	
							práce ve dvojicích	
						učí uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Nj	Poslech s porozuměním	Slovní zásoba a tvoření slov – význam slov v kontextu	rozumí pokynům učitele a reaguje na ně	umí číst text se správnou výslovností, osvojuje si artikulaci hlásek, přízvuk, slovní i větný rytmus, intonaci	učí správně vyslovovat, průběžně koriguje zjištěné nedostatky	výslovnostní cvičení dle rodilého mluvčího z nahrávky	PRO – Můj domov OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje, objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách EV – vztah člověka k prostředí – naše město, naše obec MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin MV – RČ – stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu, komunikace a týmová spolupráce
				rozumí známým slovům a větám	zná odpovídající slovní zásobu	procvičuje příslušnou slovní zásobu	poslechy (písně, rozhovory, ap.)	
			Základní gramatické struktury a typy vět, slovosled, otázka a zápor, ukazovací zájmena, slovesa s neodlučitelnou předponou, předložky 3. a 4. pád, vazba es gibt, spojky und, aber, oder, přivlastňovací zájmena, minulý čas	rozumí základním informacím v poslechových textech, rozumí informačním nápisům za pomoci vizuální opory	umí se orientovat v textu (rozumí obsahu), osvojuje si různé techniky čtení – poslechu (orientační, informativní, atd.)	učí rozlišovat podstatné od nepodstatného	práce s textem (rychlé čtení, hledání konkrétní informace, shrnutí a převyprávění textu, doplňování, …)	
					reaguje na otázky	klade srozumitelné otázky	konverzace frontální, skupinová a ve dvojicích	
					odliší známé výrazy a fráze od neznámých	vysvětluje neznámé výrazy mimikou, demonstrativními předměty	usuzování, odvozování významu slov z kontextu	
			Jednoduchá sdělení – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, prosba, setkání	rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované konverzaci	chápe smysl vět	učí vnímat větu jako celek, ne pouze jednotlivá slova	vyhledávání informací	
					dokáže reagovat na položené otázky	učí reagovat v dialogu	poslech	
			Zvuková a grafická podoba jazyka	reaguje na kladené otázky učitele	vnímá text jako celek	vede žáka k pochopení základní informace	diskuse	
					dokáže odvodit význam neznámých složených slov	upozorňuje na interna-cionalismy a vede k jejich uplatňování	hry	
			Práce se slovníkem	používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	dokáže pracovat se slovníkem dvojjazyčným	učí vyhledávat neznámá slovíčka ve slovníku	vyhledávání zadaných informací, slovní zásoby	
						vede žáka pracovat s gramatickými jevy		
9.	Nj	Čtení s porozuměním	Tematické okruhy – nakupování, moderní trendy, orientovat se v cenách zboží, nákupní centrum, bydlení, můj pokoj, oblíbená místa, cestování, školní výlet, reálie	rozumí slovům, větám, textu, pomocí vizuální opory v něm vyhledá požadovanou informaci	umí se vyjádřit jednoduchými frázemi a větami k základním tématům z každodenního života, umí zformulovat osnovu textu	učí žáka vyjádřit své myšlenky ústní i písemnou formou	dialog	
							diskuse	
					umí využít slovní zásobu týkající se daných témat	učí žáka sdělit svůj názor, zaujmout postoj	role-play	
							řešení problému	
							krátká spontánní konver.	
			Gramatické struktury a typy vět, základní, výslovnostní návyky, větná intonace	reaguje na fonetické znaky	umí správně použít základní gramatická pravidla	vysvětluje a procvičuje podstatné gramat. jevy	vysvětlování výklad	
						vede ke správné výslovnosti		
				využívá známé slovní zásoby	umí správně použít slovní zásobu	vede k pochopení textu		
						srovnává AJ s NJ		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Nj	Psaní	Základní gramatické struktury a typy vět, slovosled ve větě, tvorba písemného projevu, slovesa, předložky, minulý čas, spojky, zájmena	vyplní údaje o sobě, rodině, formulář, dotazník	umí správně použít slovní zásobu, gramatická pravidla a slovník	učí vyjádřit své myšlenky	psaní textu	PRO– Můj domov OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje, objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách EV – vztah člověka k prostředí – naše město, naše obec MKV – kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin MV – RČ – stavba mediálních sdělení –příklady stavby a uspořádání zpráv MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu, komunikace a týmová spolupráce
			Jednoduchá sdělení – tvorba reklamního letáku, SMS, orientačních tabulí v nákupním centru, program výletu, text pohlednice, můj domov, bydlení, běžná korespondence	reaguje na písemná sdělení k tématům, napíše obsah jednoduchého textu	umí písemně vyjádřit své potřeby, informace a zážitky	učí žáka, jak se vyjádřit v dané situaci	doplňovací cvičení práce ve dvojicích a ve skupinách	
9.	Nj	Mluvení	Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – komunikace při nakupování, placení v obchodě, při cestování, organizování výletu, domov, bydlení, reálie zemí, dopravní prostředky	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, sdělí informace, odpoví na jednoduché otázky	umí řešit řečové situace související se získáváním a poskytováním základních informací	vede žáka nebát se mluvit	dramatizace	
						učí umět se vyjádřit bez ohledu na chyby (nejsou v životě podstatné)	rozhovory práce ve dvojicích, skupinách	
						učí uvědomit si, že nejdůležitější je komunikace	řešení situací	

5.2. Matematika a její aplikace

5.2.1. Matematika

5.2.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy.
1. Tematický okruh Čísla a početní operace (1. stupeň) přechází na 2. stupni na tematický okruh Číslo a proměnná.
2. Závislost, vztahy a práce s daty
3. Geometrie v rovině a prostoru
4. Nestandardní aplikační úlohy (pro 1. stupeň okruh vyučován jen v 2. období)

1. stupeň :

- Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu matematika je začleněna osobnostní a sociální výchova.
- Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků s důrazem na činnostní charakter učení. Ve výuce se dbá na střídání vyučovacích metod a dává se přednost takovým, při nichž žáci hledají, ptají se, chybují, tvoří, objevují. Je dáván prostor pro spolupráci mezi žáky (skupinová práce), zadané úkoly jsou řešeny také individuálně. Ve výuce matematiky využíváme poznatků života kolem nás. Žáci poznávají hodnotu vzdělávání pro budoucí povolání. Výuku matematiky zakládáme na činnostech – skládat, znázorňovat, kreslit, modelovat, zaplatit penězi, měřit, vážit, odhadovat aj. Používáme názorné pomůcky pro individuální činnosti žáků – kostky, papírové peníze, karty s čísly, počitadlo, modely těles aj. Ty jsou doplněny zápisy na tabuli a nástěnnými obrazy. Důraz je kladen na činnostní výuku, k níž patří pozitivní hodnocení, které prolíná celým vyučovacím procesem. Žáci jsou v jeho průběhu motivováni nejen učitelem, ale také dobrými výsledky, tzv. klasifikace přichází na řadu tehdy, až učitel pozná, že žák učivo zvládl. Žáci se každým rokem zúčastňují matematických soutěží – „Matematický cvrček“ (2.–3.ročník) a „Matematický klokánek“ (4.–5. ročník) a matematická miniolympiáda (4. ročník).
- Je dbáno na dětský zájem o výuku matematiky, o správnou motivaci a zpětnou vazbu mezi žákem a učitelem. Dbá se také na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.

2. stupeň:

- Předmět matematika je založen na aktivních činnostech a užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Prolíná se celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.
- Vzdělávaní klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich použití.
- Číslo a proměnná
  Žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a její rolí při matematizaci reálných situací.
- Závislosti, vztahy a práce s daty
  Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, analyzují je z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo modelují s využitím vhodného počítačového SW. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.
- Geometrie v rovině a prostoru
  Žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace. Hledají podobnosti a odlišnosti geometrických útvarů, zdokonalují svůj geometrický projev.
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy
  Mohou být nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, je při nich nutno použít logické myšlení. Budou zařazovány průběžně v každém ročníku. Žáci se učí řešit problémové situace a úkoly z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrtky. U tohoto typu úloh mohou být úspěšní i žáci s horším prospěchem.
- Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a některé další pomůcky (tabulky, přehledy, atd.), což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání.

Cíle

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech (odhady, měření,...)
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početní operace, algoritmy, metody řešení) a jejich efektivního využívání
- poznání, že realita je složitější než její matematický model
- dovednost provádět rozbor problému, plánovat řešení a vyhodnocovat
- schopnost přesně a stručně se vyjadřovat za použití matematického jazyka včetně symboliky

Žáci mají každý rok příležitost se zúčastnit těchto soutěží:
Matematická olympiáda – 6.–9. ročník
Pythagoriáda – 6.–8. ročník

Počínaje 5. ročníkem jsou žáci rozděleni do skupin podle dosažených znalostí a dovedností. Skupina dětí nadanějších má za souhlasu rodičů rozšířenou výuku matematiky, ostatní skupiny mají výuku standardní. Pokud je v ročníku pouze jedna třída, dělení na skupiny se nekoná.

2. Časové vymezení

1.–2. ročník – 4 hodiny týdně
3.–6. ročník – 5 hodin týdně
7.–9. ročník – 4 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách, výjimečně i v terénu.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- vedeme žáky k tomu, aby se snažili překonávat překážky, nevzdávali se, nenechali se odradit neúspěchem a pracovali tak, aby dosáhli maxima, kterého jsou schopni
- při skupinové práci se žáci zdokonalují v komunikaci s okolím, organizačních schopnostech a schopnosti dělat kompromisy

Výchova demokratického občana

- zejména prostřednictvím slovních úloh seznamujeme žáky například s volebním systémem

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- poukazujeme na různé životní podmínky v různých státech a kulturách Evropy a světa
- vedeme k toleranci k jiným kulturám

Mediální výchova
- vedeme žáky ke schopnosti orientovat se v grafech a jízdních řádech

Environmentální výchova
- vedeme žáky k poznání, že o přírodu musíme pečovat, ne ji jen využívat
- přesvědčujeme žáky, že každý může něco udělat – vedeme ke třídění odpadů, šetření energií a zdroji
- snažíme se žákům vštípit úctu k přírodě a pokoru před ní

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- upřednostňujeme pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- přistupujeme individuálně k jednotlivým žákům
- podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení

Kompetence k řešení problémů
- zařazujeme skupinovou a projektovou práci
- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, které vycházejí z reálného života

Kompetence komunikativní
- užíváme matematického jazyka včetně matematické symboliky
- pracujeme s grafy, diagramy
- podporujeme spolupráci a kooperativní myšlení žáků

Kompetence občanské
- nabízíme přiměřené množství matematických úloh k propojení s reálným životem
- řešíme slovní úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence sociální a personální
- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a dodržovat pravidla práce v týmu
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě a skupinách
- vedeme žáky k pomoci slabšímu
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení

Kompetence pracovní
- zařazujeme žákovské projekty
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

5.2.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	M	Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	používá přirozená čísla k modelování reálných situací	spočítá prvky daného konkrétního souboru do 20 včetně	učí žáky přečíst čísla, učí žáky určit počet předmětů daného souboru	výklad, práce s obrázky v pracovním sešitě	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání přesahy – Vv
				vytváří soubory s daným počtem prvků	umí vytvořit konkrétní soubor (korálky, kuličky apod.) s daným počtem prvků do 20 včetně	učí žáky nakreslit správný počet prvků učí žáky spojit obrázky s daným počtem prvků	manipulace s předměty, skupinová práce, individuální práce	
			Obor přirozených čísel, zápis čísel v desítkové soustavě	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	umí číst a zapsat přirozená čísla do 20	seznamuje žáky s tvary číslic 0–9 a s podobou čísel 0–20 dbá na pečlivost psaní číslic	dramatizace, didaktické hry, výklad, individuální práce, práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů přesahy – Čj, Vv
				užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	dokáže porovnat přirozená čísla do 20	demonstruje porovnávání prvků		
			Písemné algoritmy početních operací, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	čísel v oboru 0–10, v oboru 10–20 bez přechodu přes desítku	učí žáky chápat souvislost mezi sčítáním a odčítáním učí je zapsat operaci sčítání a odčítání matematickým výrazem	výklad, skupinová práce, doplňování řetězců	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení soustředění a dovednosti pro učení přesahy – Čj, Vv
				řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací	učí znázorňovat graficky početní operace včetně slovních úloh, uvádí žáky do praktických situací	používání dětských peněz	
					řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel v oboru 0–20		práce s textem	
					řeší slovní úlohy typu o kolik méně v		individuální práce	
			Číselná osa	užívá lineární uspořádání	umí se orientovat v prostoru (vpravo ovládá sčítání a odčítání, vlevo, před, za apod.)	dramatickou činností je seznámí s číselnou osou a danými pojmy (jednoduché plány cest, křižovatek a bludišť)	výklad dramatizace skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornost a soustředění, kreativita – cvičeni pro rozvoj základních rysů kreativity přesahy – Čj, Tv, Vv
				zobrazí číslo na číselné ose	umí znázornit číslo na číselné ose	dramatickou činností je seznámí s číselnou osou a danými pojmy (jednoduché plány cest, křižovatek a bludišť)	práce s textem didaktické hry vysvětlování	
		Závislosti, vztahy a práce s daty	Zápisy, orientace v zápisech a jejich čtení Některé symboly, matematické značky	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	zná základní jednotky (m, l, kg) a prácuje s nimi v početních operacích	demonstračně seznamuje žáky s pojmy metr, litr a kilogram	experiment vysvětlování výklad rozhovor popis	OSV – OR – rozvoj schopností poznáván – dovednost pro učení OSV – SR – kooperace – rozvoj sociálních dovedností přesahy – Čj, Tv, Vv
		Geometrie v rovině a v prostoru	Základní útvary v rovině, základní útvary v prostoru	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	rozeznává základní geometrické útvary, nachází je v předmětech denního života, používá dětské skládanky a stavebnice	prakticky žáky seznamuje s rovinnými útvary popisuje základní rovinné útvary vede žáky k vyhledávání rovinných útvarů kolem sebe (učebna, příroda)	výklad, manipulace s předměty popis modelování práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznáván – řešení problémů, kreativita – rozvoj schopností věci vidět jinak přesahy–Pč, Vv
				nachází v realitě jejich prezentaci		rozvíjí v žácích smysl pro rytmus a symetrii	didaktické hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	Závislosti a jejich vlastnost	orientuje se v čase	zná časové jednotky – hodina, minuta, sekunda	procvičuje znalost časových jednotek	experiment	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování OSV – SR – komunikace – cvičení pozorování, kooperace – rozvoj sociálních dovedností přesahy – Prv, Pč
					poznává čas	docvičuje poznávání času na různých hodinách		
				zná některé základní jednotky	utvrzuje praktickou představu o velikosti jednotek délky, hmotnosti a objemu	učí žáky základní převody délky	skupinová práce	
					dokáže převést jednotky délky (m, cm, dm, mm)	nacvičuje představu více cm	doplňování do tabulek	
					provádí součty cm a kg	seznamuje praktickými činnostmi s pojmem litr, kilogram		
					porovnává hmotnost předmětu			
					prakticky zvládne měření různými metry		práce s papírovým pravítkem	
		Geometrie v rovině prostoru	Základní útvary v rovině	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary	zvládne kreslení křivé, lomené a přímé čáry	učí žáky hledat geometrické tvary v obrázcích	modelování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění přesahy – Pč, Vv
					vymodeluje a umí křížkem vyznačit bod	učí žáky manipulaci s rýsovacími potřebami	vystřihování, lepení	
					umí narýsovat a označit úsečku dané velikosti a změřit úsečku na cm	učí žáky vymodelovat křivou čáru (provázek), lomenou čáru (špejle, zápalky), přímou čáru (špejle)	výklad	
					umí narýsovat a označit přímku, vyznačit body na ní	demonstruje, modeluje a rýsuje přímku a úsečku	demonstrace	
					umí doplnit vrcholy a popsat strany čtverce, obdélníku, trojúhelníku	snaží se vypěstovat v dětech pečlivé přípravy na geometrii	skupinová práce (stavebnice)	
				porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	zná pojem krajní body	učí žáky vystřihnout a složit modely některých geometrických těles	individuální práce	
				rozezná, pojmenuje, vymodeluje jednoduchá tělesa	některá tělesa vymodeluje a pojmenuje	ukazuje modely těles a učí žáky je pojmenovávat	názorné vyučování	
		Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku	předvádí doplnění desítky z daných prvků, vyznačení desítky a dopočítání zbylých prvků v druhé desítce	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity přesahy – Vv, Pč
					spočítá prvky daného konkr. souboru do 100	učí znázornit příklady, napsat rozklad čísla na desítky a jednotky	demonstrace	
					vytvoří konkr. soubory s daným počtem prvků do 100	učí žáky počítat do stovky po desítkách i po jedné	skupinová práce	
					sčítá a odčítá čísla v oboru do 100 s přechodem přes desítku	předvádí ubírání desítky z daných prvků	práce s kostkami	
					uvědomuje si, že z celku a jedné jeho části lze vypočítat druhou část odčítáním	učí žáky počítat dočítáním	didaktické hry	
					umí počítat příklady se závorkami, provádí zk.	vede žáky ke znázorňování příkladů papírovými penězi		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	M	Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100	umí přečíst, zapsat a porovnat přirozená čísla do sta	pracuje s názorem, předvádí porovnávání skupin prvků	názor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů přesahy – Vv, Pč
						vytváří z prvků ve skupinách dvojice	dramatizace	
					vztahy mezi čísly dokáže zapsat pomocí symbolů	upevňuje u žáků zápis nerovnosti jako porovnání dvou čísel	výklad	
				užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	umí provést odhad reálnosti výsledku	učí žáky tvořit nerovnice a hledat celé řady větších nebo menších čísel, které vyznačenému vztahu vyhovují	vysvětlování	
							individuální přístup	
			Zápis čísla v desítkové soustavě		zaokrouhlí dané číslo na desítky	naučí jednoduchým znázorněním za využití pravidla, že platí úmluva, že číslo pět zaokrouhlujeme vzestupně	manipulace s prvky	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednost pro učení
			Číselná osa	zobrazí číslo na číselné ose	umí vyznačit dané číslo na číselné ose	předvádí žákům na číselné ose lineární uspořádání čísel	manipulace s číselnou osou	přesahy – Vv, Pč, Prv
						procvičuje práci s číselnou osou	dramatizace	
				užívá lineární uspořádání	orientuje se na číselné ose	sleduje práci jednotlivých žáků na své číselné ose	individuální práce	
							práce s textem	
						opravuje, vysvětluje	práce s talentovými žáky	
			Obor přirozených čísel	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	umí pamětně sčítat a odčítat	učí pamětně žáky sčítat a odčítat v oboru do 100	manipulace s počitadlem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, psychohygiena – hledání pomoci při potížích
						na základě pozorování opakuje se žáky komutativní zákon a cvičí odhad výsledku	hra s papírovými penězi	
							demonstrace	
			Násobilka	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	umí spoje násobilek 2, 3, 4, 5	vede žáky k poznání, že postupné sčítání lze nahradit násobením	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů, cvičení dovednosti zapamatování, kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích OSV – SR – komunikace – cvičení pozorování přesahy – Prv, Čj
					dělí i násobí v oboru násobilek 2, 3, 4, 5	navozuje příklady situací na násobení a dělení	práce s kartičkami násobků	
					používá symboly –krát (násobeno), : (děleno)	využívá názor	název	
					umí pracovat se závorkami	umožňuje žákům oporu o číselnou řadu	práce s čís. osou, kostkami, kartami	
					užívá násobení a dělení v praktických situacích	znázorňuje počítané příklady (násobky 2, 3, 4, 5)	skupinová práce	
					užívá násobení a dělení v praktických situacích	na názoru vyvodí, že postupné odčítání stejných čísel lze nahradit dělením	individuální práce	
					řeší slovní úlohy s užitím vztahů o n více/méně, nkrát více/méně v oboru do 100	učí žáky formulovat správně otázku	práce na magnetické tabuli	
					tvoří a formuluje podobné slovní úlohy	naučí žáky provést zápis a grafické znázornění úlohy	vysvětlování	
						vede žáky k napsání věcné odpovědi	výklad	
						předkládá žákům další řešení slovní úlohy	manipulace s papírovými penězi, počitadlem	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	M	Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	vytváří soubor s daným počtem prvků	vytvoří konkrétní soubor (papírové peníze…) s daným počtem prvků do 1000	Procvičuje se žáky vytváření daných souborů prvků	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění
				čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000	čte a zapisuje všechna přirozená čísla do 1 000	učí žáky číst a zapisovat 3–ciferná čísla	výklad	
				užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	ovládá bezpečně řadu čísel	procvičuje řadu čísel do 1 000	vysvětlování	
				zaokrouhlí 3–ciferné číslo na desítky a stovky	umí porovnat přirozená čísla do 1 000	ověřuje znalost porovnávání přirozených čísel do 1 000	samostatná práce	
					zaokrouhlí trojciferné číslo na desítky a stovky	pomocí číselné osy upevňuje a rozšiřuje žákovu znalost pravidel zaokrouhlování čísel	práce s číselnou osou	
							vysvětlování	
				provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	dovede zpaměti sčítat a odčítat přirozená čísla v oboru do 1000	učí žáky zpaměti sčítat a odčítat čísla bez přechodu a s přechodem přes desítku	individuální práce	
						využívá řetězců k procvičování	samostatná práce	
			Zápis čísel v desítkové soustavě		zvládá rozvoj přirozeného čísla do 1 000 v desítkové soustavě	upevňuje u žáků zápis přirozeného čísla do 1 000 v desítkové soustavě	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – dovednost pro učení
			Číselná osa	užívá lineární uspořádání	zakreslí obraz daného čísla na číselné ose	předkládá žákům různé číselné osy a čísla, která mají nalézt	práce s čís. osou	
				zobrazí číslo na číselné ose			skupinová práce	
							samostatná práce	
			Písemné algoritmy početních operací	provádí písemně početní operace s přirozenými čísly	dokáže písemně sčítat a odčítat 3–ciferná čísla s přechodem i bez přechodu přes desítku	vyvozuje algoritmus písemného sčítání a odčítání	výklad	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů
					zvládá provedení kontroly výpočtu	procvičuje písemné sčítání více sčítanců	vysvětlování	
							samostatná práce	
							práce s fóliemi	
			Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	dokáže řešit slovní úlohy na porovnávání, sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel, na vztahy o n více/méně, nkrát více/méně	předkládá žákům zajímavé slovní úlohy sleduje správný postup řešení těchto úloh	výklad	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů
			Slovní úlohy				individuální práce	
							samostatná práce	
			Násobilka	provádí písemně početní operace s přirozenými čísly, násobí a dělí mimo obor násobilek	užívá automaticky všechny spoje násobilek	prověřuje znalost násobilky	výklad	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – dovednost pro učení a studium přesahy – Vv
					umí násobit pamětně dvoj a trojciferné číslo jednociferným činitelem	učí žáky nové postupy při násobení dvojciferných a trojciferných čísel	vysvětlování	
					umí dělit dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobilek	klade důraz na provádění zkoušek	názor	
					určí neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech	na konkrétních příkladech učí žáky dělit se zbytkem	individuální práce	
					dělí mimo obor násobilek	učí žáky dělení mimo obor násobilek	práce s kartičkami	
					umí písemně násobit jednociferným činitelem	vede žáky ke správnému postupu při pís. násobení jednociferným číslem	samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	Závislosti a jejich vlastnost	orientuje se v čase	dokáže převést jednotky času	procvičuje se žáky převody jednotek	názor	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení dovednosti zapamatování přesahy – Prv
				provádí jednoduché převody času	má vytvořeny správné představy o jednotkách délky, hmotnosti, objemu	předkládá žákům zajímavé slovní úlohy a sleduje správný postup řešení těchto úloh	experiment	
				zná a ovládá převody jedno–tek délky, hmotnosti a objemu	umí správně převádět a užívat těchto jednotek	učí žáky využívat měřidel	samostatná práce	
			Diagramy	dokáže přečíst údaje v jednoduchém sloupkovém grafu	orientuje se v jednodu–chém sloupkovém grafu a vyhledá potřebné údaje	předkládá žákům zajímavé sloupkové diagramy a motivuje žáky k vyhledávání údajů	beseda	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění přesahy – Vv, Prv
							skupinová práce	
			Tabulky	doplňuje tabulky	doplní údaje do tabulky podle pokynů	podtrhuje význam diagramů a tabulek v matematice	vysvětlování	
						zadává data, která mají žáci doplnit do tabulek a kontroluje správnost	individuální práce	
		Geometrie v rovině a v prostoru	Základní útvary v rovině	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary, nachází v realitě jejich prezentaci	označí bod krajní body úsečky, průsečík přímek	rýsuje na tabuli a komentuje práci	výklad	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění přesahy – Vv
					pozná a umí narýsovat přímku a polopřímku	upřesňuje pojem polopřímky, dbá na přesné dodržování pořadí bodů při popisování polopřímky	demonstrace	
					rozliší přímky rovnoběžné různoběžné, kolmé	prověřuje žákovu dovednost rýsování a měření úseček	práce s rýsovacími potřebami	
					sestrojí úsečku a změří délku s přesností na mm	učí žáky přenášet úsečky a porovnávat je	individuální práce	
					umí přenést úsečku	dbá na pečlivost práce v sešitě geometrie		
					dokáže porovnat úsečky jako geometrické útvary			
				rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	ví, co je to rovina, dokáže ji nalézt v blízkém okolí	modeluje rovinu na konkrétních příkladech z okolí žáka	názor	
					chápe trojúhelník jako součást roviny	ukazuje na modelech trojúhelníky, čtyřúhelníky, rozdíl mezi kružnicí a kruhem	práce s modely trojúhelníků, čtyřúhelníků, kruhů	
				rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	umí narýsovat trojúhelník a popsat ho	dbá na dodržování postupu při popisování trojúhelníku a čtverce	práce s rýsovacími potřebami	
					má správnou představu o čtverci, umí ho popsat	učí žáky sestrojit kružnici a popsat ji	individuální práce	
					zná pojmy: kružnice, poloměr, průměr kružnice	vyvozuje kruh z předchozí znalosti kružnice	vysvětlování	
					ví, že kruh vzniká vybarvením kružnice	dbá na pečlivost práce v sešitě geometrie	samostatná práce	
					dokáže najít čtyřúhelník			
				porovnává velikost útvarů	uvědomuje si různou velikost rýsovaných a sestrojovaných útvarů			
			Základní útvary v prostoru	rozezná a pojmenuje základní útvary v prostoru	dokáže pojmenovat některá tělesa (krychle, kvádr, jehlan, kužel, válec, koule)	připomíná názvy a tvary základních těles	výklad	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení dovednosti zapamatování přesahy – Pč
					na modelech určí vrcholy, stěny a hrany těles	předkládá žákům modely těles	práce s modely těles	
						modeluje se žáky některá tělesa	modelování	
							skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	M	Číslo a početní operace	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	dokáže aplikovat operace sčítání (záměnu a sdružování sčítanců, přičítání nuly)	písemně dokazuje platnost komutativního a asociativního zákona	důkaz	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					dokáže aplikovat operace násobení přirozených čísel (záměna, sdružování činitelů), umí roznásobit součet	vyvozuje s dětmi platnost těchto zákonů	názor	
					umí násobit a dělit číslem 1 a 0	učí násobit a dělit číslem 1 a 0	vysvětlování	
					umí počítat se závorkami a provádí násobení a dělení před sčítáním a odečítáním	učí žáky počítat tytéž příklady bez závorek a se závorkami a porovnávat výsledky	frontální výuka	
							samostatná práce	
			Písemné algoritmy početních operací	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	umí písemně násobit jednociferným, dvojciferným činitelem	učí písemně násobit jednociferným, dvojciferným činitelem	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					umí písemně dělit jednociferným dělitelem	učí písemně dělit jednociferným dělitelem	demonstrace	
					umí násobit a dělit číslem 1 000 a 10 000	učí násobit a dělit číslem 1 000 a 10 000	názor	
					zvládá sčítání a odčítání do 10 000 zpaměti	procvičuje sčítání a odčítání do 10000 zpaměti	skupinová práce	
					písemně sčítá i odčítá do 1 000 000	učí písemně sčítat i odčítat v oboru do 1000 000	individuální práce	
					umí řešit rovnice, zná pojem neznámá a umí je označit různými písmeny	učí žáky řešit rovnice, ve kterých se vyskytují operace násobení a dělení, učivo motivuje slovní úlohou	práce s textem	OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci přesahy – Vv, Pč, Čj
					zvládá řešení úloh přímé úměrnosti	učí žáky doplňovat hodnoty do tabulek	grafické znázornění na čtverečkovaném papíře	
					chápe vztah: kolikrát se zvětší (zmenší) jedna veličina, tolikrát se zvětší (zmenší) i druhá	tuto závislost vyvozuje z konkrétních příkladů	vysvětlování	
					provádí rozvinuté zápisy víceciferných čísel	učí žáky pracovat s kalkulátorem	práce se zlomkovým počitadlem	
					umí řešit nerovnice v oboru přir. čísel, ověřit správnost, zapsat nerovnici		manipulační činnost	
							samostatná práce	
							práce s čís. osou	
			Obor přirozených čísel	zaokrouhluje přirozená čísla	umí zaokrouhlit čísla na tisíce, desetitisíce	vyvozuje učivo v návaznosti na postupy zaokrouhlování čísel na desítky a stovky	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
				provádí odhady	dokáže při početních operacích pracovat s odhady, které slouží k orientační kontrole správnosti	klade důraz na to, že není možno zaokrouhlovat ve dvou stupních	práce s číselnou osou	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	M	Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	umí provést kontrolu správnosti výsledků	dbá na provedení správné kontroly	individuální práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
						vysvětluje žákům vztah skutečného výsledku a odhadu a učí žáky uvědomit si, zda skutečný výsledek bude větší, či menší než odhad	samostatná práce	
			Celý obor přirozených čísel	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel a na vztahy o n více (méně), nkrát více (méně)	učí žáky řešit slovní úlohy různými způsoby, avšak preferuje analytickou metodu řešení úloh	dramatizace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů přesahy – Čj
							vysvětlování	
					řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony	klade žákům pomocné otázky k věření pochopení zadání slovní úlohy	výklad	
							názor	
					řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny a desetiny daného počtu		individuální práce	
							samostatná práce	
							kladení otázek	
		Závislosti, vztahy a práce s daty	Jednotky času, hmotnosti a objemu	užívá některé jednotky času, hmotnosti a objemu a převádí je	zná jednotky času (s, min, h), hmotnosti (g, kg, t) a objemu (l, hl) a vztahy mezi nimi	opakuje a rozvíjí učivo o již známých jednotkách	individuální práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – rozvoj řešení problémů přesahy – Přv
							názor	
							praktické činnosti	
			Závislosti a jejich vlastnosti	vyhledává, sbírá a třídí data	dokáže pracovat s číselnými údaji v časové přímce (ilustrace vztahu matematiky a reality)	předkládá žákům zajímavá data v časové přímce	samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností pro učení MV – využití média jako zdroje informací
						učí žáky orientovat se v čase	výklad	
					umí využívat číselné údaje (počet obyvatel ve městě…)	vede žáky k práci s encyklopediemi, periodiky a Internetem	vyhledávání údajů	
							skupinová práce	
							práce s textem	
			Tabulky, diagramy a jízdní řády	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	doplňuje údaje ze slovních úloh do tabulek	předkládá dětem údaje a učí je počítat průměr (výšky žáků)	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti pro učení MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality přesahy – Tv, Vv
					z údajů v tabulce umí vypočítat průměr	ve sloupkovém diagramu je učí číst údaje na ose x a y a pracovat s nimi	práce na Internetu	
					dokáže číst údaje ze sloupkového diagramu	učí je řešit úlohy vyplývající diagramu a sestavovat další úlohy	dramatická hra	
					dokáže se orientovat a číst v jízdním řádu	učí žáky vyhledat v jízdní řádu vhodná spojení, vypočítat cenu jízdenky, zjistit vzdálenost mezi městy	vysvětlování	
					umí vyhledávat údaje v jízdní řádu na Internetu		skupinová práce	
		Geometrie v rovině	Základní útvary v rovině	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice)	bezpečně zná pojem vrchol, sousední strana, protější strana	na modelech rovinných útvarů ukazuje vrcholy, sousední a protější strany	modelování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání přesahy – Vv
					umí narýsovat trojúhelník rovnoramenný/stranný	učí žáky rýsovat trojúhelníky s využitím trojúhelníkové nerovnosti	výklad s předvádě–ním konstrukce	
					ví, co je trojúhelníková nerovnost	vede žáky k určitému postupu: náčrt–konstrukce–kontrola správnosti	samostatná práce	
				užívá jednoduché konstrukce	sestrojí osu úsečky	učí rýsovat čtverec, obdélník, osu ús.		
					umí narýsovat čtverec, obdélník, kružnici	vyvozuje vlastnost bodů, které na úsečce leží		
						prohlubuje učivo o kružnici		
						dohlíží na pečlivou práci v sešitech		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	M	Geometrie v rovině	Délka úsečky	sčítá a odčítá graficky úsečky	umí graficky sečíst a odečíst úsečku	předvádí konstrukci grafického součtu a rozdílu součtu a rozdílu úseček	demonstrace na tabuli	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
			Jednotky délky a jejich převody	zná jednotky délky a jejich převody	umí zapsat stručný postup konstrukce	učí stručně zapsat postup konstrukce	vysvětlování	
					bezpečně ovládá jednotky délky a jejich převody	dbá na pečlivost práce	individuální práce	
			Obvod obrazce	určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	dovede určit obvod mnohoúhelníku pomocí grafického součtu úseček	dohlíží na pečlivou přípravu na geometrii	samostatná práce	
				určí obvod obdélníku a čtverce	dovede vypočítat pomocí vzorců obvod obdélníku a čtverce	procvičuje jednotky délky a jejich převody (teoreticky i prakticky)	samostatná práce	
						vysvětluje, jak určit obvod obrazců		
						individuálně pomáhá žákům		
			Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	sestrojí rovnoběžky a kolmice	umí narýsovat rovnoběžky a přímky kolmé a využít této dovednosti při konstrukci obdélníku a čtverce	pomocí různých forem názoru (sledování obrázků v učebnici, skládání papíru, modelování pomocí špejlí) připomíná pojem rovnoběžných přímek a kolmic	demonstrace na tabuli	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění
						vede žáky k vyhledávání rovnoběžek a kolmic v prostoru	vysvětlování	
						předvádí rýsování rovnoběžek a kolmic	individuální práce	
					zná pojem pravý úhel	seznamuje žáky s pojmem pravý úhel	beseda	
							samostatná práce	
			Osově souměrné útvary	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	pozná osově souměrný útvar	demonstruje překládáním modelů geometrických útvarů	názorné vyučování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění přesahy – Pč
					určí osu souměrnosti překládáním			
					nakreslí a dokreslí osově souměrný útvar	seznamuje žáky s písmeny osově souměrnými	samostatná práce	
					ví, že některé útvary mohou mít více os souměrnosti			
			Obsah obrazce	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	umí zakreslit do čtvercové sítě obdélník a čtverec	vyvozuje se žáky obsah obdélníku a čtverce ve čtvercové síti	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti pro učení přesahy – Vv
					určí obsah těchto obrazců ve čtvercové síti		výklad	
							samostatná práce	
		Geometrie v prostoru	Základní útvary v prostoru	určí základní prostorové útvary (tělesa)	pozná a pojmenuje tato tělesa – válec, koule, krychle, kvádr, jehlan, kužel	ověřuje u žáků znalost názvů těles	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění přesahy – Pč
					zná vrcholy, stěny a hrany některých těles	učí žáky pojmenovat části některých těles	výklad	
							samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – MR – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
5.	M	Číslo a početní operace	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	aplikuje operace sčítání (záměnu a sdružování sčítanců, přičítání nuly)	písemně dokazuje platnost komutativního, distributivního a asociativního zákona	důkaz	OSV – MR – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
					aplikuje vlastnosti operace násobení přirozených čísel (záměna, sdružování činitelů), ovládá roznásobování součtů	vyvozuje s dětmi platnost těchto zákonů	samostatná práce	
					zná a aplikuje zákon asociativní a distributivní	procvičuje operace sčítání, odčítání a násobení	vysvětlování	
					sčítá a odčítá přirozená čísla zpaměti **Rozšiřující učivo:** Umí aplikovat početní výkony ve složitějších příkladech a slovních úlohách		frontální výuka	
5.	M	Číslo a početní operace	Písemné algoritmy početních operací	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	umí písemně dělit dvojciferným dělitelem	učí žáky dělit dvojciferným dělitelem	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů OSV – MR – dovednost při řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů
					umí písemně násobit troj a čtyřciferným činitelem	učí žáky písemně násobit trojciferným a čtyřciferným činitelem	demonstrace	
					zvládá sčítání a odčítání do 10 000 zpaměti	učí žáky zkontrolovat si výsledky na kalkulátoru	názor	
					písemně sčítá i odčítá do 1 000 000	zdokonaluje pamětné sčítání a odčítání do 10 000	skupinová práce	
					umí výhodně sčítat více čísel a ověřovat správnost výsledků na kalkulačce	zdokonaluje písemné sčítání a odčítání do 1 000 000	individuální práce	
					umí řešit rovnice, zná pojem neznámá a umí je označit různými písmeny **Rozšiřující učivo:** Umí řešit složitější rovnice s více početními operacemi a využití rovnic ve slovních úlohách	učí násobit a dělit číslem 10 000, 100 000 a 1000 000	práce s textem	
					zvládá řešení úloh přímé úměrnosti **Rozšiřující učivo:** Zvládá práci s grafem, využití v praxi	učí žáky řešit rovnice, ve kterých se vyskytují operace násobení a dělení – učivo motivuje slovní úlohou	vysvětlování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	M	Číslo a početní operace	Písemné algoritmy početních operací	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	chápe vztah: kolikrát se zvětší (zmenší) jedna veličina, tolikrát se zvětší (zmenší) i druhá veličina	učí žáky doplňovat hodnoty do tabulek	samostatná práce	
					provádí rozvinuté zápisy vícecíferných čísel	tuto závislost vyvozuje z konkrétních příkladů	samostatná práce	
					Rozšiřující učivo: umí řešit nerovnice v oboru přir. čísel, ověřit správnost řešení, zapsat nerovnici (slovní úlohy)	učí žáky řešit nerovnice		
5.	M	Číslo a početní operace	Obor přirozených čísel	zaokrouhluje přirozená čísla	umí zaokrouhlit čísla na statisíce, miliony	vyvozuje učivo v návaznosti na postupy zaokrouhlování čísel na tisíce a desetitisíce	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednost pro učení a studium
				provádí odhady	dokáže při početních operacích pracovat s odhady, které slouží k rychlé a orientační kontrole správnosti výsledků	klade důraz na to, že není možno zaokrouhlovat ve dvou stupních	práce s číselnou osou	
				kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	umí provést kontrolu správnosti výsledků	vysvětluje žákům vztah skutečného výsledku a odhadu a učí žáky uvědomit si, zda skutečný výsledek bude větší, či menší než odhad	individuální práce	
						dbá na provedení správné kontroly	samostatná práce	
			Celý obor přirozených čísel	řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel a na vztahy o n–více (méně), nkrát více (méně)	kontroluje řešení slovních úloh různými způsoby, avšak preferuje analytickou metodu řešení úloh	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, dovednost pro učení
							výklad	
					řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony	kontroluje řešení slovních úloh různými způsoby, avšak preferuje analytickou metodu řešení úloh	názor	
					řeší jednoduché slovní úlohy na určení šestiny, osminy a desetiny daného počtu **Rozšiřující učivo:** Řeší složitější slovní úlohy		individuální práce	
						klade žákům pomocné otázky k ověření pochopení zadání sl. úlohy	samostatná práce	
							kladení otázek	
5.	M	Číslo a početní operace	Zlomky	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	čte zlomky, pojmenuje čitatele, jmenovatele, zapíše zlomky, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem **Rozšiřující učivo:** Zvládá výpočty se složitějšími zlomky a aplikuje je ve slovních úlohách, zná pojem smíšené číslo a umí ho převést na zlomek.	učí žáky popisovat zlomky a poznávat je, vyvozuje sčítání, odčítání	výklad, samostatná práce	OSV – OR řešení problémů a rozhodovací dovednosti

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	M	Číslo a početní operace	Zlomky	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	vypočítá část z celku	opakuje, procvičuje učivo o zlomcích		
					zná pojem desetinný zlomek **Rozšiřující učivo:** Umí zápis zlomku desetinným číslem a naopak.	zavádí pojem desetinný zlomek, učí žáky odečítat zlomky se stejným jmenovatelem		
			Desetinná čísla	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	umí přečíst desetinná čísla, vyznačí je na ose, modelu	seznamuje žáky se čtením se. čísel, učí je znázorňovat	výklad, názor, samostatná práce	
			Celá čísla	porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	umí přečíst záporné číslo, vyznačí je na ose, modelu, teploměru	vysvětluje význam znaku „-„ a učí znázorňování	výklad, názor, samostatná práce	
5.	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	Jednotky času, hmotnosti a objemu	užívá jednotky času, hmotnosti, obsahu a objemu a převádí je	zná jednotky času (s, min, h), hmotnosti (g, kg, t, q), obsahu (cm^2, dm^2 , m^2) a objemu (l, hl) a vztahy mezi nimi	opakuje a rozvíjí učivo o již známých jednotkách	individuální práce	přesahy – Přv
						seznamuje žáky s novými jednotkami	názor	
						procvičuje převody jednotek	praktické činnosti	
			Závislosti a jejich vlastnost	vyhledává, sbírá a třídí data	pracuje s číselnými údaji v časové přímce (ilustrace vztahu matematiky a reality) **Rozšiřující učivo:** Pracuje s jednotkami km^2, ar a hektar	předkládá žákům zajímavá data v časové přímce a tabulky s údaji	samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednost pro učení a studium přesahy – Přv, Vl
					využívá číselné údaje (porovnávání daných parametrů), pracuje s nimi, sestavuje diagramy **Rozšiřující učivo:** Čte všechny typy diagramů	kontroluje orientaci žáků v časové přímce	vyhledávání údajů	
					určí sestupně a vzestup–ně pořadí v tabulkách	vede žáky k práci s encyklopediemi, periodiky a Internetem	skupinová práce	
			Tabulky, diagramy a jízdní řády	čte a sestavuje tabulky a diagramy	**Rozšiřující učivo:** dopočítá chybějící údaj z daných údajů v tabulce	předkládá dětem údaje a učí je počítat průměr	práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů VMEGS – Evropa a svět nás zajímá přesahy – Vl
					Rozšiřující učivo: z údajů v tabulce vypočítá průměr	ve sloupkovém diagramu je učí číst údaje na ose x a y a pracovat s nimi	vysvětlování	
					bezpečně čte údaje ze sloupkového diagramu	kontroluje řešení úloh vyplývajících z diagramu	samostatná práce	
					Rozšiřující učivo: orientuje se a čte v jízdním řádu	procvičuje se žáky vyhledávání v jízdním řádu	individuální práce	
					narýsuje osy souřadnic x, y a dokáže zapsat souřadnice bodů	zavádí pojem osy souřadnic a učí žáky zapsat souřadnice bodů	skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Základní útvary v rovině	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice)	umí narýsovat trojúhelník rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý	dbá na pečlivé rýsování rovinných obrazců	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení soustředění přesahy – Vv
					ví, co je trojúhelníková nerovnost	připomíná pravidlo trojúhelníkové nerovnosti		
					sestrojí přesně osu úsečky **Rozšiřující učivo:** Umí narýsovat složitější geometrickou úlohu	vede žáky k určitému postupu: náčrt, konstrukce, kontrola správnosti	výklad s předváděním konstrukce	
				užívá jednoduché konstrukce	narýsuje přesně čtverec, obdélník, kružnici **Rozšiřující učivo:** Aplikuje získané geometrické dovednosti ve složitějších příkladech (více úkonů v jednom příkladu)	učí žáky rýsovat pravoúhlý trojúhelník		
					zná pojem úhlopříčka a její vlastnosti	zavádí nové pojmy (odvěsna, přepona, základna)	samostatná práce	
						prohlubuje učivo o kružnici (vzájemná poloha dvou kružnic)		
			Obvod obrazce	určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	**Rozšiřující učivo:** dovede určit obvod mnohoúhelníku pomocí grafického součtu úseček	procvičuje se žáky výpočty obvodů daných mnohoúhelníků	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování přesahy – Přv, Pč
			Obsah obrazce	určí obvod obdélníku a čtverce	dovede vypočítat pomocí vzorců obvod obd.a čtv. **Rozšiřující učivo:** zvládne výpočet jedné strany, když je znám obvod a obsah	seznamuje žáky s jednotkami obsahu	práce s kartonovou přílohou	
				určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá jednotky obsahu	bezpečně převádí jednotky délky, zná a pracuje s jednotkami obsahu	procvičuje převody jednotek	samostatná práce	
			Základní útvary v prostoru	určí základní prostorové útvary (tělesa)	bezpečně pozná všechna tělesa – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec **Rozšiřující učivo:** vypočítá povrch kvádru, krychle	procvičuje znalost těles	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání přesahy – Pč, Vv
				zná pojmy podstava – dolní, horní, boční stěna, plášť, hlavní vrchol	pracuje s novými pojmy – části těles	zavádí nové pojmy (pojmenování částí těles)	diskuse	
						procvičuje prostorovou představivost	práce se stavebnicemi	
5.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – MR – zvládání učebních problémů vázáných na látku předmětů

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	M	Číslo a proměnná	Prvočíslo, číslo složené	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	rozpozná prvočíslo, číslo složené, udělá rozklad na prvočinitele, **Rozšiřující učivo:** dokáže vymyslet a vyřešit úlohu s využitím dělitelnosti	seznámí žáky s pojmy prvočíslo a číslo složené, naučí rozklad na prvočinitele a jeho užití	výklad, samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
				matematizuje jednoduché reálné situace	dokáže provést analýzu slovní úlohy a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	vede k rozlišení typů slovních úloh a následnému algoritmu jejich řešení	vysvětlování	
			Násobek, dělitel	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	dokáže vymyslet úlohu a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	podporuje tvořivost	samostatná práce	
				matematizuje jednoduché reálné situace	dokáže provést analýzu slovní úlohy a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	vede k rozlišení typů slovních úloh a následnému algoritmu jejich řešení	vysvětlování, napodobování	
			Nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Umí určit n a D **Rozšiřující učivo:** Řeší n a D tří a více čísel, zvládá složitější slovní úlohy, umí rozpoznat slovní úlohu na řešení pomocí n a D	podporuje tvořivost	výklad, samostatná práce	
				matematizuje jednoduché reálné situace	dokáže provést analýzu slovní úlohy a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	vede k rozlišení typů slovních úloh a následnému algoritmu jejich řešení	vysvětlování, napodobování	
6.	M	Číslo a proměnná	Kritéria dělitelnosti	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Pozná znaky dělitelnosti 2, 3, 5, 10 **Rozšiřující učivo:** Pozná další znaky dělitelnosti 4, 6, 8, 9, 11, 12, dokáže vymyslet úlohu a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	podporuje tvořivost	výklad, samostatná práce	
				matematizuje jednoduché reálné situace	dokáže provést analýzu slovní úlohy a vyřešit ji s využitím dělitelnosti	vede k rozlišení typů slovních úloh a následnému algoritmu jejich řešení	vysvětlování, napodobování	OSV–OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje,
			Desetinná čísla, zlomky, smíšené číslo	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	umí zaokrouhlovat a provádět odhady s danou přesností	učí zaokrouhlovat desetinná čísla v návaznosti na zaokrouhlování čísel přirozených	výklad, samostatná práce	
				provádí početní operace s desetinnými čísly	umí sčítat, odčítat, násobit, dělit desetinná čísla **Rozšiřující učivo:** Umí násobení víceciferných činitelů	vyvozuje pravidla pro početní operace s desetinnými čísly na základě znalosti operací s čísly přirozenými	výklad, samostatná práce	
				účelně využívá kalkulátor	umí používat kalkulátor, uplatňuje znalost předností operací	kontroluje práci žáků s kalkulátorem	vysvětlování, napodobování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	M	Číslo a proměnná	Desetinná čísla, zlomky, smíšené číslo	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, desetinným číslem, zlomkem, smíšeným číslem)	umí mezi sebou převádět přirozené číslo, desetinné číslo, zlomek, smíšené číslo **Rozšiřující učivo:** Umí pracovat s desetinným číslem na šest desetinných míst (miliontiny)	seznamuje žáky s algoritmy převodů, vyvozuje	vysvětlování, napodobování	praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
6.	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	Závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky	porovnává soubory dat	umí rozpoznat vhodná data, která zpracuje a dokáže je prezentovat	seznamuje s různými soubory dat, vede k dovednosti je zpracovat	skupinová práce, řešení problémů	VDO – Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – evropské krajiny
				vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data				
			Aritmetický průměr	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	ze zadaných hodnot umí vypočítat aritmetický prů–měr, dokáže vyhodnotit, kdy jej lze využít	rozvíjí pojem aritmetický průměr, možnostmi a omezením jeho využití	výklad, skupinová práce, řešení problémů	
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	nachází souvislosti mezi útvary v rovině	opakuje a upevňuje pojmy rovnoběžnost, různoběžnost, průniky	samostatná práce, kritické myšlení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
				využívá potřebnou matematickou symboliku	zná potřebnou matemati-ckou symboliku, využívá ji	seznámí s matematickou symboli-kou, vysvětlí výhody jejího použití	výklad, napodobování	
				odhaduje a vypočítá obsah a obvod čtverce a obdélníku, obvod trojúhelníku	umí odhadnout a vypočítat o a S čtverce a obdélníku a o trojúhelníku	vyvodí vzorce pro výpočet obsahu a obvodu čtverce a obdélníku, obvodu trojúhelníku a učí je používat	názor, samostatná práce	
				načrtne a sestrojí čtverec, obdélník	umí načrtnout a sestrojit čtverec a obdélník	učí postup konstrukce čtverce a obdélníku	napodobování	
				analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže graficky řešit slovní úlohy	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Úhel, konstrukce úhlu, metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	pomocí úhloměru dokáže změřit velikost úhlu, umí sečíst, odečíst velikost úhlu **Rozšiřující učivo:** Umí konstrukci úhlů podle kružítka (15^0, 30^0, 60^0, 45^0, 75^0, 120^0, 135^0)	učí používat úhloměr, učí počítat se stupni a minutami	napodobování, vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a
				načrtne a sestrojí úhel	umí načrtnout a sestrojit úhel dané velikosti	vede k rozlišení typů úhlů a učí používat úhloměr	názor, napodobování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu)	využívá množiny všech bodů dané vlastnosti k řešení geometrických úloh	dokáže sestrojit kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	učí sestrojit kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	napodobování, řešení problémů	sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Osová a středová souměrnost	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové a středové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	umí načrtnout a sestrojit obraz rovinného útvaru v osové a středové souměrnosti, umí určit osově a středově souměrný útvar **Rozšiřující učivo:** Umí narýsovat složitější n-úhelníky	zavádí pojem osová a středová souměrnost, učí žáky s nimi pracovat	výklad, napodobování	
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Trojúhelník – typy, výšky, těžnice, metrické vlastnosti v rovině – trojúhelníková nerovnost	charakterizuje a třídí trojúhelníky, načrtne a sestrojí výšky a těžnice	zná typy trojúhelníků a rozlišuje je, zná pojem výška a těžnice a umí je sestrojit **Rozšiřující učivo:** Umí sestrojit výšky v tupoúhlém trojúhelníku a střední příčky trojúhelníku	seznámí s typy trojúhelníků, s pojmy výška a těžnice a učí je sestrojit	kritické myšlení, výklad, napodobování	
				analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže graficky řešit slovní úlohy	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Konstrukce trojúhelníku (věty sss, sus, usu)	načrtne a sestrojí trojúhelník	umí načrtnout a sestrojit trojúhelník s využitím vět sss, sus, usu **Rozšiřující učivo:** Vede diskusi o počtu řešení konstrukčních úloh	vede žáky k řešení: náčrt, popis konstrukce, konstrukce, učí postupy konstrukce trojúhelníků ze zadaných údajů	výklad, napodobování	
				využívá potřebnou matematickou symboliku	zná potřebnou matematickou symboliku a využívá ji	seznámí s matematickou symbolikou, vysvětlí výhody jejího použití	výklad, napodobování	
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Prostorové útvary – kvádr, krychle	určuje a charakterizuje kvádr, krychli	pozná krychli a kvádr, umí je charakterizovat	zopakuje pojmy krychle a kvádr, doplní informace	kritické myšlení, samostatná práce	
				odhaduje a vypočítá objem a povrch kvádru, krychle	dokáže odhadnout a vypočítat objem a povrch krychle a kvádru **Rozšiřující učivo:** Umí řešit složitější slovní úlohy	vyvozuje vzorce pro objem a povrch krychle a kvádru a učí je počítat, i ve slovních úlohách	názor, samostatná práce	
				načrtne a sestrojí sítě kvádru, krychle	umí načrtnout a sestrojit síť kvádru a krychle	na konkrétním příkladu předvede síť a učí ji načrtnout a rýsovat	názor, napodobování	
				načrtne a sestrojí obraz kvádru, krychle v rovině	umí načrtnout a sestrojit kvádr a krychli v rovnoběžném pravoúhlém promítání pod úhlem 45°	učí načrtnout a sestrojit kvádr a krychli v rovnoběžném pravoúhlém promítání pod úhlem 45°	výklad, napodobování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Prostorové útvary – kvádr, krychle	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže graficky řešit slovní úlohy	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
6.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, hlavolamy, rébusy, kódy a šifry, logické a netradiční úlohy	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií nebo logické úvahy, seznámí s principem řešení hlavolamů, rébusů, kódů a šifer	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
			Logické a netradiční geometrické úlohy	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	aplikuje všechny dovednosti a znalosti k řešení komplexních úloh **Rozšiřující učivo:** Složitější slovní úlohy	předvede úlohy řešené užitím kombinace více poznatků	individualizovaná výuka, kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	
7.	M	Číslo a proměnná	Celá a racionální čísla	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	umí sčítat, odčítat, násobit a dělit zlomky, smíšená čísla a celá čísla **Rozšiřující učivo:** Umí složené zlomky, pracuje se složitějšími úlohy, umí zapsat zlomek periodickým číslem	vyvozuje pravidla pro početní operace se zlomky a celými čísly	výklad, samostatná práce, skupinová práce	OSV–OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost přesah – Vv
				analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	dokáže řešit slovní úlohy s využitím racionálních čísel **Rozšiřující učivo:** Umí slovní úlohy s více údaji, početní operace s více čísly, přednost matematických operací, závorky	vede k uplatnění znalostí racionálních čísel a algoritmů řešení slovních úloh	vysvětlování, napodobování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	M	Číslo a proměnná	Poměr – měřítko, úměra, trojčlenka	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem	umí pracovat s poměrem a využívat ho při řešení slovních úloh **Rozšiřující učivo:** Zvládá postupný poměr ve složitějších slovních úlohách	zavádí pojem poměr, učí řešit různé typy úloh pomocí poměru	vysvětlování, napodobování	VDO – Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslové-ho vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegul. a sebeorg., organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
				pracuje s měřítky map a plánů	umí využít znalosti poměru k řešení úloh s měřítkem	rozvíjí znalosti o poměru na úlohy s měřítkem	vysvětlování, napodobování, skupinová práce	
7.	M	Číslo a proměnná	Procenta – procento, základ, procentová část, počet procenta	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než základ)	chápe pojem procento, umí spočítat procentovou část, počet procent a základ **Rozšiřující učivo:** Pracuje s jedním promile a postupným zdražováním a zlevňováním	zavádí pojem procento, učí řešit různé typy úloh s pomocí procent různými způsoby	vysvětlování, napodobování	
				užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	umí mezi sebou převádět přirozené číslo, desetinné číslo, zlomek, smíšené číslo, procentovou část	seznamuje žáky s algoritmy převodů, vyvozuje	vysvětlování, napodobování	
7.	M	Závislosti, vztahy	Pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	pozná přímou, nepřímou úměrnost	zavádí pojem PÚ, NÚ, učí je rozlišovat	výklad, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
				vyjádří vztah tabulkou, rovnicí, grafem	data PÚ, NÚ umí zpracovat do tabulky, grafu, rovnice	ukáže možnosti vyjádření úměr	výklad, napodobování	
				matematizuje jednoduché reálné situace s využitím přímé a nepřímé úměrnosti	dokáže řešit slovní úlohy pomocí PÚ, NÚ	učí řešit slovní úlohy pomocí PÚ, NÚ	vysvětlování, napodobování	
7.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Rovinné útvary – trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník)	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	nachází souvislosti mezi útvary v rovině	opakuje a upevňuje pojmy rovnoběžnost, různoběžnost, průniky	samostatná práce, kritické myšlení	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
				využívá potřebnou matematickou symboliku	zná potřebnou matematickou symboliku a využívá ji	seznámí s matematickou symbolikou, vysvětlí výhody jejího použití	výklad, napodobování	
				odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	umí odhadnout a vypočítat obvod a obsah rovnoběžníku, lichoběžníku, trojúhelníku	vyvodí vzorce pro výpočet obsahu a obvodu rovnoběžník, lichoběžníku, trojúhelník a učí je používat i ve slovních úlohách	názor, samostatná práce	
				načrtne a sestrojí rovinné útvary	umí načrtnout a sestrojit rovnoběžník, lichoběžník	učí postup konstrukce rovnoběžníku, lichoběžníku	napodobování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Rovinné útvary – trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník)	načrtne a sestrojí rovinné útvary	dokáže graficky řešit slovní úlohy **Rozšiřující učivo:** Řeší složitější slovní úlohy	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
7.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Prostorové útvary – kolmý hranol	určuje a charakterizuje hranol, analyzuje jeho vlastnosti	pozná hranoly, umí je charakterizovat	zavede pojem hranol v návaznosti na krychli, kvádr	kritické myšlení, samostatná práce	
				odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu	dokáže odhadnout a vypočítat objem a povrch hranolu	vyvozuje vzorce pro objem a povrch hranolu a učí je počítat i ve slovních úlohách	názor, samostatná práce	
				načrtne a sestrojí sítě hranolu	umí načrtnout a sestrojit síť kvádru a krychle	na konkrétním příkladu předvede síť a učí ji načrtnout a rýsovat	názor, napodobování, skupinová práce	
				načrtne a sestrojí obraz hranolu v rovině	umí načrtnout a sestrojit některé hranoly v rovnoběžném pravoúhlém promítání pod úhlem 45°	učí načrtnout a sestrojit hranol v rovnoběžném pravoúhlém promítání pod úhlem 45°	výklad, napodobování	
				analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže graficky řešit slovní úlohy **Rozšiřující učivo:** Umí složitější slovní úlohy z praxe, pracuje s objemy a povrchy n-bokých hranolů	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
7.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problém	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, hlavolamy, rébusy, kódy a šifry, logické a netradiční úlohy	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií nebo logické úvahy, seznámí s principem řešení hlavolamů, rébusů, kódů a šifer	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
			Logické a netradiční geometrické úlohy	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	aplikuje všechny dovednosti a znalosti k řešení komplexních úloh **Rozšiřující učivo:** Složitější slovní úlohy	předvede úlohy řešené užitím kombinace více poznatků	individualizovaná výuka, kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	
8.	M	Číslo a proměnná	Mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina	užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	chápe pojem mocniny a odmocniny, umí určovat druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek, zná pravidla pro počítání s mocninami a umí je použít **Rozšiřující učivo:** Umí odhad mocniny a odmocniny	zavede pojem mocnina, odmocnina, učí žáky určovat mocniny, odmocniny,	výklad, samostatná práce	
			Mocnina s přirozeným mocnitelem		umí aplikovat pravidla pro počítání s mocninami	vyvozuje pravidla pro počítání s mocninami a učí je používat	kritické myšlení, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	M	Číslo a proměnná	Výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu	rozumí pojmu výraz, zná přednost operací ve výrazech s mocninami a odmocninami **Rozšiřující učivo:** Zná porovnávání mocnin převedením na stejný základ ($4^3 = (2^2)^3$, krácení mocnin	zavádí pojem výraz, rozšiřuje znalost přednosti operací o mocniny a odmocniny, ukazuje dosazování za proměnnou, předvádí zápis reálné situace výrazem s proměnnou	výklad, samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
			Mnohočleny	sčítá a násobí mnohočleny	umí sčítat a násobit mnohočleny	zavádí pojem mnohočlen, vyvozuje pravidla pro počítání s mnohočleny a učí je aplikovat	výklad, samostatná práce	
				provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	ovládá součtové vzorce a umí vytýkat **Rozšiřující učivo:** umí aplikovat na složitější příklad	odvozuje součtové vzorce, procvičuje jejich využití, rozšiřuje možnosti vytýkání	kritické myšlení, samostatná práce	
			Lineární rovnice	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny	chápe pojem rovnice, ovládá ekvivalentní úpravy, umí provést zkoušku **Rozšiřující učivo:** Zvládá rovnice s více závorkami, s více zlomky, rovnice s desetinnými čísly a složené zlomky. Výpočet neznámé ze vzorce (složitější příklady)	vyvozuje ekvivalentní úpravy, procvičuje je, zavádí pojem zkouška u rovnic	vysvětlování, napodobování, samostatná práce	
8.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Rovinné útvary – kružnice, kruh	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	zná možnosti vzájemných poloh kružnice a přímky a dvou kružnic, dokáže je využít **Rozšiřující učivo:** Thaletova kružnice	zavádí pojem tečna, sečna, vnější přímka, kružnice soustředné, vnější, vnitřní dotyk	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost EV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl (způsoby jednání a vlivy na prostředí)
				využívá potřebnou matematickou symboliku	zná potřebnou matematickou symboliku a využívá ji	seznámí s matematickou symbolikou, vysvětlí výhody jejího použití	výklad, napodobování	
				odhaduje a vypočítá obsah kruhu a délku kružnice	umí odhadnout a spočítat obvod a obsah kruhu a délku kružnice a učí je používat	vyvozuje číslo π a vzorce pro obvod a obsah kruhu a učí je využívat	názor, samostatná práce	
				načrtne a sestrojí kruh, kružnici		zdůrazňuje rozdíl mezi kruhem a kružnicí	vysvětlování	
8.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Pythagorova věta	řeší geometrické úlohy s využitím Pythagorovy věty	řeší geometrické úlohy s využitím Pythagorovy věty **Rozšiřující učivo:** Složitější úlohy z praxe	zavádí Pythagorovu větu a učí ji využívat	výklad, samostatná práce, skupinová práce	
8.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Prostorové útvary – rotační válec	určuje a charakterizuje válec, analyzuje jeho vlastnosti	pozná rotační válec, umí jej charakterizovat	zavede pojem válec	kritické myšlení, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Prostorové útvary – rotační válec	odhaduje a vypočítá objem a povrch válce	dokáže odhadnout a vypočítat objem a povrch válce i ve slovních úlohách **Rozšiřující učivo:** Umí řešit složitější lohy na výpočet objemu a povrchu válce, úlohy na výpočet výšky a poloměru válce z daného objemu a povrchu	vyvozuje vzorce pro objem a povrch válce a učí je počítat	názor, samostatná práce, skupinová práce	
				načrtne a sestrojí sít válce	umí načrtnout a sestrojit síť válce	na konkrétním příkladu předvede síť a učí ji načrtnout a rýsovat	názor, napodobování	
				načrtne obraz válce v rovině	umí načrtnout válec v rovnoběžném pravoúhlém promítání	učí načrtnout válec v rovnoběžném pravoúhlém promítání	výklad, napodobování	
				analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže graficky řešit slovní úlohy **Rozšiřující učivo:** Umí řešit úlohy z praxe – obsah mezikruží, ocelové trubky, komíny, zavlažování pozemků …	ukazuje možnost řešit slovní úlohu graficky	napodobování	
8.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problém	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, hlavolamy, rébusy, kódy a šifry, logické a netradiční úlohy, kombinatorika a pravděpodobnost	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií nebo logické úvahy, seznámí s principem řešení hlavolamů, rébusů, kódů a šifer	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
			Logické a netradiční geometrické úlohy	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	aplikuje všechny dovednosti a znalosti k řešení komplexních úloh **Rozšiřující učivo:** Složitější slovní úlohy	předvede úlohy řešené užitím kombinace více poznatků	individualizovaná výuka, kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	
9.	M	Číslo a proměnná	Lineární rovnice a rovnice s neznámou ve jmenovateli	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny	chápe pojem rovnice, ovládá ekvivalentní úpra– vy, umí provést zkoušku	procvičuje řešení rovnic včetně zkoušky	vysvětlování, napodobování, samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
					seznamuje se s rovnicemi s neznámou ve jmenovateli **Rozšiřující učivo:** Umí řešení složitějších lin. rovnic	seznamuje žáky s rovnicemi s neznámou ve jmenovateli		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	M	Číslo a proměnná	Lineární rovnice a slovní úlohy řešené rovnicemi	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	dokáže vyřešit slovní úlohu lineární rovnicí **Rozšiřující učivo:** Umí složitější slovní úlohy	ukazuje možnost řešení slovních úloh pomocí rovnic	vysvětlování, napodobování, řešení problémů	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
				formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic				
9.	M	Číslo a proměnná	Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav rovnic	umí řešit soustavy rovnic	ukazuje metody řešení soustav rovnic	vysvětlování, napodobování, řešení problémů	
				analyzuje a řeší jednoduché problémy	dokáže vyřešit slovní úlohu pomocí soustavy rovnic **Rozšiřující učivo:** Umí složitější slovní úlohy vedoucí na řešení pomocí soustavy rovnic	ukazuje možnost řešení slovních úloh pomocí soustav rovnic		
9.	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	Lineární funkce	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	umí vyjádřit lineární funkci rovnicí, tabulkou, grafem **Rozšiřující učivo:** Intervaly otevřené a uzavřené, grafické řešení soustavy dvou lin. rovnic, ověření výsledku výpočtem	zavádí pojem funkce, ukazuje možnosti jejího vyjádření	výklad	
				matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztah	dokáže zaznamenat reálnou situaci pomocí lineární funkce **Rozšiřující učivo:** Složitější situace	ukazuje možnost řešení reálných situací graficky	vysvětlování, napodobování, skupinová práce	
9.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků)	využívá potřebnou matematickou symboliku	chápe pojem podobnost, pozná podobné útvary	zavádí pojem podobnost	výklad	
					dokáže zapsat pomocí matematické symboliky, že útvary jsou podobné	procvičuje zápisy podobných útvarů	napodobování	
				užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	rozumí pojmům sinus, cosinus, tangens ostrého úhlu, umí je aplikovat při výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku **Rozšiřující učivo:** Topografické práce ve slovních úlohách (určování délek cest na nepřístupných místech terénu pomocí podobnosti)	zavádí pojmy sinus, cosinus, tangens, učí je používat při výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku	výklad, napodobování	
			Jehlan, rotační kužel, koule	určuje a charakterizuje jehlan, kužel, kouli, analyzuje jejich vlastnosti	pozná jehlan, kužel, kouli, umí jej charakterizovat	zavede pojem jehlan, kužel, koule	kritické myšlení, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	M	Geometrie v rovině a v prostoru	Jehlan, rotační kužel, koule	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	dokáže odhadnout a vypočítat V a S těles i ve slovních úlohách **Rozšiřující učivo:** mí vyvození vzorců objemů a povrchů těchto těles a jejich užití při výpočtech; komolý kužel a jehlan - objem, povrch a síť.	uvádí vzorce pro objem a povrch jehlanu, kuželu, koule	názor, samostatná práce, skupinová práce	
				načrtne a sestrojí sítě základních těles	umí načrtnout a sestrojit síť jehlanu	na konkrétním příkladu předvede síť jehlanu a kuželu, a učí je načrtnout (jehlan, kužel) a rýsovat (jehlan)	názor, napodobování	
				načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	umí načrtnout tělesa v rovnoběžném pravoúhlém promítání	učí načrtnout jehlan, kužel, kouli v rovnoběžném pravoúhlém promítání	výklad, napodobování	
				analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	dokáže řešit slovní úlohy	procvičuje řešení slovních úloh	napodobování	
9.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problém	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, hlavolamy, rébusy, kódy a šifry, logické a netradiční úlohy, kombinatorika a pravděpodobnost	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	předkládanou situaci dokáže správně vyhodnotit a logickou úvahou najde vhodné řešení	předvede úlohy řešené pomocí logických a číselných řad, obrázkových analogií nebo logické úvahy, seznámí s principem řešení hlavolamů, rébusů, kódů a šifer	individualizovaná výuka kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o pojmu odpovědnost
			Logické a netradiční geometrické úlohy	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	aplikuje všechny dovednosti a znalosti k řešení komplexních úloh **Rozšiřující učivo:** Složitější slovní úlohy	předvede úlohy řešené užitím kombinace více poznatků	individualizovaná výuka, kritické myšlení, samostatná práce, názor, výklad, napodobování	

5.3. Informační a komunikační technologie

5.3.1. Informatika

5.3.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Informatika je předmět zabývající se zákonitostmi vzniku, efektivního přenosu, zpracování a prezentace informací s respektováním autorských práv. To podporuje průřezové téma Výchova demokratického občana.

Nutnou podmínkou pro další práci je vybavit žáka základními znalostmi a dovednostmi týkajících se fungování PC a sítí v rovině hardwaru i softwaru. Snaha o zvládnutí předmětu rozvíjí u žáka průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Informatika vytváří strategickou podporu pro průřezové téma Mediální výchova, a to zejména v oblasti práce s textem, zvukem, obrazem, videem a případně i dalšími multimédii s těžištěm v digitálních technologiích.

Informatika klade důraz na zvládnutí dovedností využitelných při řešení problémů, které přináší život.

2. Časové vymezení

5.–7. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Žáci pracují v odborné počítačové učebně s internetem, kde každý žák má svůj počítač.

4. Zařazení průřezových témat

Mediální výchova
- ověřování a relevantnost informací, etický kodex, analýza textů, schopnost prezentace

Osobnostní a sociální výchova
- sebepoznání, komunikace, seberegulace, osobnostní rozvoj, kreativita

Výchova demokratického občana
- lidská práva, význam řádu, pravidel a zákonů

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- seznamuje žáky se základními pojmy
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a jejich propojování
- rozvíjí schopnost využívat informace v procesu učení
- vede žáky ke kritickému zhodnocení výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů
- seznamuje žáky s různými zdroji informací, které vedou k řešení problémů
- vede žáky k ověřování a srovnávání informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- učí žáky obhajovat svá řešení problémů
- vede žáky k vlastnímu úsudku a zkušenostem

Kompetence komunikativní
- seznámí žáky s různými možnostmi komunikace s okolním světem
- vede žáky k dodržování základních pravidel slušné komunikace
- vede žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- učí žáky rozlišovat fakta, vlastní názory a domněnky

Kompetence sociální a personální
- vede žáky ke schopnosti pracovat nejen individuálně, ale i ve dvojici, skupině
- učí žáky respektovat dohodnutá pravidla práce ve skupině
- umožňuje žákům obhájit svůj názor
- individuálním přístupem buduje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské
- vede žáky k znalostem svých práv a respektování práv ostatních
- učí žáky plnit si své povinnosti
- vede žáky k ochraně svého zdraví
- rozvíjí u žáků schopnost poskytnout pomoc druhým, pokud ji potřebují

Kompetence pracovní
- vede žáky k šetrné práci s výpočetní technikou
- vyžaduje smysl pro zodpovědnost
- učí žáky dodržovat stanovená pravidla nebo postupy
- vede žáky k rozvoji svých zájmů a schopností

5.3.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Inf	Základy práce s počítačem	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výp. techniky		rozezná vhodnost kdy má využít služeb počítače a kdy je potřebné jej opustit	učí znát limity možností IT	výklad	
			Základní pojmy: informace, informační zdroje, informační instituce		na konkrétních příkladech charakterizuje význam informací v současné společnosti	poukazuje na důležitost informací v současnosti	výklad, vysvětlování, napodobování	
			Struktura, funkce a základní popis počítače a přídavných zařízení	využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	ovládá základní obsluhu PC a blízkých periferií, umí přivolat pomoc v nouzi	učí základním uživatelským dovednostem	napodobování, samostatná práce	
			Operační systémy a jejich základní funkce	chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	ovládá základy práce v operačním systému, používá nápovědu	učí základy práce v operačním systému a možnosti nápovědy	napodobování, samostatná práce	
			Seznámení s formáty souborů (doc, gif)	respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	rozezná soubory s různými příponami a ví jak je má otevřít, upravit a uložit	seznamuje s různými typy přípon a práce s těmito soubory	výklad, napodobování, samostatná práce	
			Multimediální využití počítače		orientuje se v multimédiích na základní úrovni, ví co jak využít (CD, DVD, …)	učí základům práce s multimédii	výklad, napodobování, samostatná práce	
			Jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software		udržuje zásady práce na PC, čistota, bezpečné zapnutí, ukončení aplikací	fixuje zásady bezpečného použití PC	výklad, napodobování, samostatná práce	
			Psaní na klávesnici		efektivní využití klávesnice, psaní velkých písmen, písmen s diakritikou, čísel, používání numerické klávesnice, tlačítka backspace, delete	seznamuje žáka se zásadami psaní více prsty, seznamuje s rozmístěním znaků na klávesnicích	výklad, napodobování, samostatná práce	
		Vyhledávání informací a komunikace	Společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)	při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	orientuje se na www stránce a dovede získat z jejího menu potřebné informace, nejznámější české portály	seznamuje se strukturou www stránek, učí z nich efektivně získávat a ukládat data	výklad, napodobování, samostatná práce	MV – RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních „bulvárních“ prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, identifikace zákl. orientačních prvků v textu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Inf	Vyhledávání informací a komunikace	Základní způsoby komunikace (email, chat)	komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	založí si emailovou adresu, umí ji plně využít a udržovat, komunikuje i jiným způsobem	seznamuje s možnostmi využití moderních komunikačních technologií	napodobování, samostatná práce	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích
			Metody a nástroje vyhledávání informací, formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	umí využít internetového vyhledávače k vyhledání zadaného požadavku, adresa, klíčové slovo, knihovny, encyklopedie	učí práci s internetovými vyhledávači, efektivní výběr klíčového slova	napodobování, samostatná práce	
		Zpracování a využití informací	Základní funkce textového a grafického editoru	pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	umí základy práce v programu MS Word, malování, Zoner editor (fotografie)	učí základům práce s MS Word, malování, Zoner editor	výklad, napodobování, samostatná práce	
6.–7.	Inf	Vyhledávání informací a komunikace	Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	rozpozná poplašné zprávy (hoax)	učí rozpoznávat poplašné zprávy	výklad	OSV
					umí vyhledat potřebné informace na portálech	učí vyhledávat informace na portálech	napodobování, samostatná práce	přesah – vhodné předměty
					zná současné možnosti využití služeb internetu	stručně seznamuje s historií internetu a s možnostmi, jež dnes internet skýtá	výklad, napodobování, samostatná práce	
			Internet	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	WEB používá jako zdroj informací, orientuje se na stránkách a v menu, komunikuje přes EMAIL, ICQ, chat	učí využívat WEB k vyhledávání informací a komunikaci	napodobování, samostatná práce	
		Zpracování a využití informací	Počítačová grafika, rastrové a vektorové programy	ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací, přitom uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	umí vytvořit, uložit, najít a upravit obrázek, zná základy rastrové i vektorové grafiky, zná základy úprav fotografií	učí práci s obrázkem a fotografií a účelnému rozlišení a použití vektorové a rastrové grafiky	napodobování, samostatná práce	přesah – Vv
			Textový editor		zná základy formátování textu, spojuje text s obrazem, tabulkou, schématem, grafem	učí pokročilejší práci s textem, jeho formátem, včleňování obrázků, schémat, grafů	výklad, napodobování, samostatná práce	přesah – Čj
			Tabulkový editor		v tabulkovém editoru zná: vytvoření dat, porovnání a vyhodnocení pomocí grafu, jednoduché výpočty, vzorce	seznamuje s tabulkovým editorem, jeho základním využitím v praxi, prací s grafem	výklad, napodobování, samostatná práce	přesah – M
			Prezentace informací (webové stránky, prezentační programy) tvorba multimédia	používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	umí si vyhledat potřebné informace, které dokáže uložit a posléze vyhodnotit	učí pracovat s informacemi – vyhledávání, uchování, zpracování	vysvětlování, napodobování, samostatná práce	MV – RČ – tvorba mediálního sdělení
		Zpracování a využití informací	Prezentace informací (webové stránky, prezentační programy) tvorba multimédia	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	dokáže vytvořit referát, grafický list, prezentaci na téma	učí vytváření prezentačních souborů různých typů	vysvětlování, napodobování, samostatná práce	
			Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	ctí práva a povinnosti	seznamuje s pojmem duševního vlastnictví a poukazuje na jeho důležitost	výklad	VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti

5.4. Člověk a jeho svět

5.4.1. Prvouka

5.4.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět prvouka si klade ze cíl seznámit žáky s okolním světem.

Principem členění učiva prvouky je roční cyklus, který v každoročním opakování přináší žákům nové náměty a žák – člověk, který zde prochází přírodou, se ji učí chápat, chránit a žít v ní.

Výuka prvouky začíná s poznatky a činnostmi, které jsou žákům nejznámější a nejbližší (Moje rodina, Domov, Naše obec), pokračuje skutečnostmi, které žáka významně ovlivňují (Jsem školák, Práce a volný čas, Zdraví, Nemoc, Bezpečnost).

Při výběru učiva hrají důležitou roli skutečnosti, jako je umístění školy, realita nejbližšího okolí, ale i úroveň a zájem žáků o předmět.

Osvojování učiva prvouky je založeno na různých činnostech a hrách podporujících tvořivé poznávání, osvojování si potřebných návyků, dovedností a utváření vztahu k okolnímu světu. Důležitá je zde schopnost učitele vytvořit vhodné pracovní klima, které má žákům umožnit ověřit si vlastní poznatky a dovednosti v praxi a sladit základní životní potřeby a fyziologické funkce s realitou výuky a života školy.

2. Časové vymezení

1.–3. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační zajištění

Výuka prvouky je realizována:

- v kmenových třídách
- v terénu (les, okolí rybníka)
- v specializovaných zařízeních (muzeum, hvězdárna, ZOO)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- cvičíme smyslové vnímání, pozornost, soustředění a řešení problémů
- rozvíjíme základní rysy kreativity
- rozvíjíme schopnosti sebepoznání a sebepojetí u žáků
- rozvíjíme sociální dovednosti pro kooperaci, jasnou a respektující komunikaci, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny
- rozvíjíme individuální a sociální dovednosti pro etické zvládání situací
- trénujeme dovednosti pro řešení problémů a rozhodování
- učíme žáky účinné komunikaci ve skupině

Výchova demokratického občana

- rozvíjíme a podporujeme schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivujeme k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- prohlubujeme empatii, schopnost aktivního naslouchání

Multikulturní výchova

- učíme žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých

Environmentální výchova

- vedeme jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí
- vedeme k pochopení postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie
- vedeme k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání, třídění a propojování informací
- učíme žáky samostatnému pozorování
- umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl učení
- motivujeme žáky k celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- předkládáme žákům různé zdroje informací, které jim mají pomoci k řešení problému
- vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných témat
- rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- učíme žáky naslouchat a pozorovat
- učíme žáky užívat komunikačních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráce s ostatními lidmi

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel ve skupině, společnosti
- posilujeme v žácích ochotu pomoci druhým
- učíme žáky chránit přírodu a žít v souladu s ní

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové práce a vedeme žáky k účinné spolupráci
- dohlížíme na vytváření pravidel skupiny
- posilujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při elementárních pokusech a práci s přírodninami
- vedeme žáky k udržování pořádku na pracovním místě

5.4.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Prv	Lidé kolem nás	Domov, rodina, vztahy a život v rodině	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	chápe důležitost rodiny a příbuzenských vztahů umí pojmenovat členy své rodiny vnímá domov jako své zázemí	seznamuje žáky s důležitostí rodiny a domova	výklad	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – můj vztah ke mně samému
						popisuje práva a povinnosti členů rodiny	skupinová práce	přesah – Čj, Vv
							individuální práce	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, komunikace – v různých situacích
							práce s textem	
							dramatizace	
			Škola – prostředí činností ve školním prostředí	projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	orientuje se ve škole	učí žáky respektovat školní režim	výklad	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – respektování, podpora, pomoc, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
					respektuje školní režim a řád	dbá na dodržování pracovních návyků o přestávce i během vyučování	beseda	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
					přejímá nové pracovní a hygienické návyky ve vyučovací hodině	vede žáky k osvojování forem vhodného chování	skupinová práce	přesah – Čj
					umí zacházet se školními potřebami	učí zacházet se školními potřebami	vysvětlování	
					má osvojené vhodné formy chování ke spolužákům a dospělým		dramatizace	
		Lidé a čas	Základní orientace v čase	využívá časové údaje při řešení při řešení různých situací v denním životě	orientuje se v kalendáři	demonstruje používání kalendáře	kvízy	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení a studia
				rozlišuje děj probíhající v minulosti, současnosti a budoucnosti	vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období	učí žáky vyjmenovat dny v týdnu a měsíce v roce	křížovky	přesah – Čj, M
			Den, měsíc, rok		učí se poznávat čas na hodinách – digitálních a ciferníkových	učí žáky zapisovat pomocí značek počasí v kalendáři přírody	čtyřsměrky	přesah – Čj, M
			Minulost, současnost a budoucnost v životě lidí			vede žáky k tomu, aby podle určitých znaků poznali roční období	práce s textem	
						na maketě hodin učí žáky poznávat čas	práce s maketou ciferníku	
							výklad	
							dramatizace	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Prv	Rozmanitost přírody	Specifika ročních období – změny v přírodě, proměny v přírodě	pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých obdobích	umí zapsat všechna roční období	na vycházkách do přírody vede žáky k pozorování dějů v přírodě během ročních období	vypravování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování
					uvědomuje si proměny v přírodě		vycházky	přesahy – Čj, Vv
					zná důležité svátky v roce		výklad	
							pozorování	
							práce s kalendářem přírody	
			Rostliny, živočichové	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	umí poznat některé byliny, keře, stromy a jejich plody	na vycházkách do přírody vede žáky k pozorování rostlin a živočichů ve volné přírodě během ročních období	vycházky	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
				pozná živočichy ve volné přírodě a domácí zvířata a jejich mláďata	pojmenuje zvířata v přírodě	učí žáky pracovat s atlasy rostlin a zvířat	vyhledávání v atlase rostlin a zvířat	přesahy – Čj, Vv, Hv
					umí poznat domácí zvířata a jejich mláďata	předkládá obrazy a fotografie domácích zvířat a jejich mláďat	výstavka květin	
		Rozmanitost přírody	Rostliny, živočichové	pozná živočichy ve volné přírodě a domácí zvířata a jejich mláďata	umí poznat domácí zvířata a jejich mláďata	předkládá obrazy a fotografie domácích zvířat a jejich mláďat	básničky	přesahy – Čj, Vv, Hv
							hádanky	
							zpěv písní	
							didaktické hry	
		Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	určí základní části lidského těla	seznamuje žáky s lidským tělem	sportovní aktivity	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování, sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly
			Životní potřeby a projevy	s využitím elementárních znalostí o lidském těle	uplatňuje základní návyky osobní a intimní hygieny	učí je správným návykům osobní a intimní hygieny	beseda	přesahy – Tv
			Péče o zdraví	projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	zná význam spánku pro zdraví	vede žáky k ochraně svého zdraví	výklad	
			Správná životospráva		rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí	podporuje u žáků správné stravovací návyky	dramatizace	
					chápe zásady zdravého stravovacího a pitného režimu		práce s textem	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Prv	Člověk a jeho zdraví	Znalost pravidel silničního provozu	uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu – chodec, cyklista	bezpečně se dopraví do školy a ze školy podle dopravních značek a světelné signalizace, umí se chovat v dopravních prostředcích, ví, jak se má chovat chodec a jak cyklista na komunikaci	nacvičuje s dětmi formou hry modelové situace v dopravním ruchu – ve třídě	simulační hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					bezpečně se dopraví do školy a ze školy podle dopravních značek a světelné signalizace	nacvičuje s dětmi formou hry modelové situace v dopravním ruchu – na hřišti a dopravním hřišti	beseda	OSV – SR – komunikace – řeč lidských skutků
					umí se chovat v dopravních prostředcích	učí žáky některé dopravní značky a orientaci na křižovatce	výklad	přesahy – Čj, Pč, Vv
					ví, jak se má chovat chodec a jak cyklista na komunikaci		dramatizace	
		Člověk a jeho zdraví	Znalost pravidel silničního provozu	uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu – chodec, cyklista	ví, jak se má chovat chodec a jak cyklista na komunikaci	učí žáky některé dopravní značky a orientaci na křižovatce	samostatná práce	přesahy – Čj, Pč, Vv
							hádanky	
							práce s textem	
			Správné a bezpečné chování	Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka	bezpečně se chová v dopravních prostředcích, doma i ve škole, na ulici, na hřišti	vysvětluje a popisuje žákům různá nebezpečí	výklad	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
					je si vědom toho, že existují lidé, kteří mu mohou záměrně ublížit	vysvětluje a popisuje žákům nebezpečí úrazu v reálném životě	beseda	OSV – SR – poznávání lidí – chyby při poznávání lidí, komunikace – v různých situacích
					nebojí se svěřit učiteli nebo zákonným zástupcům, pokud se cítí být ohrožen (šikana)	učí žáky chránit se před cizími, neznámými lidmi	dramatizace	přesahy – Čj Vv
						beseduje se žáky o šikaně	práce s textem	
2.	Prv	Lidé kolem nás	Domov, rodina, vztahy a život v rodině	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	chápe důležitost rodiny a příbuzenských vztahů	připomíná žákům důležitost rodiny a domova	výklad	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – druzí jako zdroj informací o mně
					umí pojmenovat členy své rodiny	popisuje práva a povinnosti členů rodiny	skupinová práce	
					vnímá domov jako své zázemí	hovoří se žáky o významných rodinných událostech	individuální práce	přesah – ČJ, Vv
					rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy	zná svou plnou adresu a telefon domů	práce s textem	
					rámcově se orientuje v profesi rodičů		dramatizace	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Prv	Lidé kolem nás	Škola – prostředí činností ve školním prostředí	projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	zná prostředí své školy	učí žáky respektovat školní režim a vytvářet třídní pravidla	výklad	OSV – SR – OR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, komunikace – v různých situacích, sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
					respektuje školní režim a řád	dbá na dodržování pracovních návyků u žáků	beseda	přesah – Čj
				projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	uplatňuje pracovní a hygienické návyky ve vyučovací hodině	je ochoten být žákovi k dispozici při řešení jeho problému	skupinová práce	přesah – Čj
					umí se obrátit na učitele se žádostí o pomoc a radu		vysvětlování	
					má osvojené vhodné formy chování ke spolužákům a dospělým		dramatizace	
		Lidé a čas	Základní orientace v čase	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě	orientuje se v kalendáři	prověřuje znalost používání kalendáře	kvízy	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času
				rozlišuje děj probíhající v minulosti, současnosti a budoucnosti	vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období	opakuje se žáky dny v týdnu a měsíce v roce	křížovky	přesah – Čj, M
			Den, měsíc, rok		umí poznat čas na hodinách – digitálních a ciferníkových	připomíná zápis pomocí značek počasí v kalendáři přírody	čtyřsměrky	
			Minulost, současnost a budoucnost v životě lidí		zná hodinu, minutu, sekundu	poukazuje na specifika jednotlivých ročních období	práce s textem	
					dokáže porovnat časové údaje	procvičuje na maketě hodin znalost času	práce s maketou ciferníku	
					rozlišuje mezi ději probíhajícími v minulosti a nyní		výklad	
							dramatizace	
		Rozmanitost přírody	Specifika ročních období – změny v přírodě, proměny v přírodě	pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých obdobích	umí popsat všechna roční období	na vycházkách do přírody vede žáky k pozorování dějů v přírodě během ročních období	vypravování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
					uvědomuje si proměny v přírodě, proměny počasí	společně se žáky vedeme kalendář přírody	vycházky	přesahy – Čj, Vv
					zná důležité svátky v roce	hovoříme o tradicích a významu státních svátků v naší zemi	výklad	
					má představu o existenci Slunce, Země a Měsíce	uvádí zjednodušenou formou do problematiky vesmíru	pozorování	
							práce s kalendářem přírody	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Prv	Rozmanitost přírody	Rostliny, živočichové	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	umí poznat některé byliny, keře, stromy a jejich plody	na vycházkách do přírody vede žáky k pozorování rostlin a živočichů	vycházky	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
				vnímá přírodu jako celek – zná důležité rostliny	pozná a určí druh zeleniny	upevňuje znalost zeleniny a ovoce	vyhledávání v atlase rostlin	EV – základní podmínky života – půda jako zdroj života
				pozná živočichy ve volné přírodě a domácí zvířata a jejich mláďata	dokáže pojmenovat ovocné stromy podle jejich plodů	učí práci s encyklopediemi při vyhledávání informací o zvířatech naší fauny	výstavka květin	přesahy – Čj, Vv, Hv, Pč
					pojmenuje nejznámější zvířata v okolní přírodě	na obrazovém materiálu ukazuje zástupce jednotlivých skupin živočichů	práce s textem	
					umí poznat domácí zvířata a jejich mláďata	prověřuje žákovu znalost domácích zvířat a jejich specifik	skupinová práce	
					dokáže rozlišit zvířata na savce, ptáky, plazi, ryby, hmyz		zpěv písní	
							didaktické hry	
		Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	dokáže určit základní části lidského těla	demonstruje žákům obrazy lidského těla	sportovní aktivity	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování, sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
			Životní potřeby a projevy	s využitím elementárních znalostí o lidském těle	ví, jak předcházet úrazům	na konkrétních situacích varuje před možnostmi úrazu dětí	dopravní výchova – hřiště	přesahy – Tv
			Péče o zdraví	dodržuje zásady bezpečného chování	rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí, dokáže ošetřit drobné poranění	vede žáky k ochraně svého zdraví, učí je rozpoznat lehčí onemocnění	výklad	
			Zdravá výživa	uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	umí se bezpečně chovat v různých situacích, především však jako chodec či cyklista	aktivitami na dopravním hřišti simuluje situace v běžné dopravě	dramatizace	
			Osobní bezpečí, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	chová se obezřetně při setkání s cizími lidmi, ovládá způsoby komunikace s tísňovými operátory	má osvojeny vhodné způsoby chování a odmítání cizích osob	učí žáky správným reakcím v ohrožujících situacích	práce s textem	OSV – SR – mezilidské vztahy – pomoc, podpora
3.	Prv	Lidé kolem nás	Domov, rodina, vztahy a život v rodině	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	dokáže rozlišit základní a širší příbuzenské vztahy	připomíná žákům důležitost rodiny a domova, popisuje práva a povinnosti jejich členů	výklad	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
		Lidé kolem nás	Domov, rodina, vztahy a život v rodině	uvědomuje si role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	umí charakterizovat role členů – povinnosti a úkoly	procvičuje příbuzenské vztahy v rodině	skupinová práce	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání
					rámcově se orientuje v profesi svých rodičů	upozorňuje na různé profese rodičů	individuální práce	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy , komunikace – řeč lidských skutků
					uplatňuje správné vzory chování v rodině	vede žáky k úctě mezi jednotlivými členy rodiny	práce s textem	přesahy – Čj, Vv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Prv	Lidé kolem nás	Domov, rodina, vztahy a život v rodině	uvědomuje si role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	dokáže vyjádřit vlastní zážitky z aktivit rodiny	dokáže navodit atmosféru pro žákovo vypravování o příjemných zážitcích v rodině	dramatizace	
							rodinné fotografie	
			Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy	nachází ve škole vhodné prostředí pro práci a odpočinek	umí spoluvytvářet příjemnou atmosféru ve třídě – skupině	společně se žáky vytváří třídní pravidla	skupinová práce	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
					dodržuje základní režimové návyky v průběhu dne a týdne	dbá na dodržování základních režimových návyků	dramatizace	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času
				dodržuje pravidla pro soužití ve škole	respektuje pravidla chování k učitelům a spolužákům	vede žáky k vytváření pěkného pracovního prostředí ve třídě (výzdoba, nástěnka…)	výklad	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
				projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků			beseda	OSV – MR – řešení problémů – problémy v mezilidských vztazích
		Místo, kde žijeme	Město, místní krajina	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí	umí pojmenovat nejdůležitější části svého města	učí žáky pojmenovávat nejdůležitější části svého města	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
			Okolní krajina (místní oblast, region)	v nejbližším okolí	ví, kde se v plánu nachází jeho bydliště	demonstruje práci s mapou a plánem	skupinová práce	VDO – občanská společnost a škola – spolupráce školy s institucemi v obci
3.	Prv	Místo, kde žijeme	Naše vlast	začlení své město do příslušného kraje a popíše změny v nejbližším okolí, obci, riziková místa a situace	bezpečně se dopraví do známých míst, zná důležitá telefonní čísla a dokáže je použít	prověřuje žákovu znalost důležitých telefonních čísel	práce s textem	přesahy – Čj, Vv, M
				rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině	zná územní zařazení svého města, ví základní informace o ČR	seznámí žáky s názvem územního celku, v němž se nachází jeho město	práce s mapou, plánem	
				dokáže říci některé základní informace o své vlasti	projevuje zájem o poznávání významných míst ve svém městě	ukazuje a seznamuje žáky s místními památkami a rozvojem města	vycházky	
						vzbuzuje u žáků zájem o poznávání historických míst v jejich městě		
		Lidé a čas	Orientace v čase a časový řád	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě	orientuje se v čase, chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, v přítomnosti a v budoucnosti	uvádí jednoduché příklady historického vývoje lidské společnosti	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
			Současnost a minulost v našem životě	rozlišuje děj probíhající v minulosti, současnosti a budoucnosti	dokáže určit čas podle hodin a kalendáře	upevňuje žákovu znalost hodin a dobrou orientaci v kalendáři	samostatná práce	přesahy – M
					pojmenuje názvy dnů, měsíců, ročních období a jejich sled	procvičuje se žáky převody jednotek času	práce s textem	
					ovládá převody jednotek času (sekunda, hodina)			
					zná některé významné svátky v roce	seznamuje s důležitými státními svátky v roce	Beseda	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Prv	Lidé a čas	Současnost v našem životě	uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka, o lidské společnosti, zvycích a práci lidí	zná a chápe nejrozšířenější činnosti lidí – práce, zábava	vysvětluje smysl lidské práce i různých forem odpočinku	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dpvednosti pro učení a studium
					rozpozná různé materiály, ze kterých jsou vyrobeny věci kolem nás	představuje výrobky zhotovené z různých materiálů	skupinová práce	přesahy – Čj, Pč
			Současnost v našem životě	uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka, o lidské společnosti, zvycích a práci lidí	uvědomuje si důležitost technického vývoje v lidské společnosti	na příkladech demonstruje technické pokroky a využití některých (PC, telefon, tiskárna…)	demonstrace	
		Rozmanitost přírody	Látky a jejich vlastnosti	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	chápe význam neživé přírody	vysvětluje důležitost neživé přírody a uvádí příklady zpracování přírodnin na výrobky	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
			Voda, vzduch, půda	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti	umí si při jednoduchých pokusech ověřit základní vlastnosti některých látek	při pokusech demonstruje základní vlastnosti některých látek (voda, vzduch)	demonstrace	přesahy – M
					dokáže popsat tyto vlastnosti a jejich změny na základě těchto pozorování	vede žáky při elementárních pokusech, učí je pracovat s jednoduchými přístroji	skupinová práce	EV – ekosystémy – les, pole, vodní zdroje
			Vesmír a Země	změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	vysvětlí základní význam vody, vzduchu a půdy pro život člověka	seznamuje žáky s příčinami některých přírodních dějů a zákonitostí (koloběh vody v přírodě…)	pokusy	EV – základní podmínky života – význam pro život na Zemi
					chápe důležitost Slunce a Země pro náš život	demonstruje postavení planet a Slunce ve vesmíru	diskuse	
			Rostliny, houby a živočichové	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	zná nejznámější rostliny, houby a živočichy ve známé lokalitě	seznamuje žáky s živými přírodninami, které se vyskytují v blízké lokalitě	vycházky	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
					dokáže uvést společné znaky rostlin	demonstruje stavbu těla rostlin a hub	pozorování	EV – ekosystémy – les v našem prostředí
					popíše části rostliny	učí žáky pracovat s atlasy rostlin a živočichů	práce s textem	EV – základní podmínky života – orchrana biologických druhů
					rozpozná některé druhy hub	upřesňuje žákům rozdělení živočichů	skupinová práce	přesahy – Čj
					dokáže uvést společné znaky živočichů	zdůrazňuje nutnost chránit přírodu a vše živé	výklad	
					rozliší živočichy podle vnější stavby těla	exkurzemi přibližuje rostliny a živočichy nacházející se na chráněných územích, v ZOO a botanických zahradách	výstavka přírodnin	
					vysvětlí význam chráněných území, ZOO a botanických zahrad			
			Životní podmínky	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	umí popsat změny přírody v jednotlivých ročních obdobích (počasí…)	připomíná kalendář přírody	výklad	EV – ekosystémy – krajinná ekologie

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Prv	Rozmanitost přírody	Rovnováha v přírodě	objevuje rovnováhu v přírodě	dokáže přiřadit rostliny, houby a živočichy do jemu známých společenství	učí žáky začleňovat rostliny, houby a živočichy do známých ekosystémů	práce s textem	EV – základní podmínky života – funkce ekosystémů
			Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	je si vědom nutnosti ohleduplného chování k přírodě	zná pravidla zodpovědného ochránce přírody, ví, jak třídit odpad z domácností	vede žáky k uvědomělému chování v přírodě a ekologickému uvažování	diskuse	přesahy – Čj
		Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	umí popsat základní rozdíly mezi lidmi, mezi lidmi a jinými živočichy	seznamuje žáky se stavbou a funkcemi lidského těla	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
			Partnerství, rodičovství	projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	dokáže se orientovat v základních etapách lidského života (dětství, dospívání, dospělost, stáří)	demonstruje na obrazovém materiálu etapy vývoje lidského jedince	demonstrace	OSV – SR – mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého
			Péče o zdraví		určí základní části lidského těla, popíše zjednodušeně kostru a funkce nejdůležitějších orgánů v lidském těle	zdůrazňuje péči o lidské zdraví a jeho ochranu	popis	přesahy – Tv
			Zdravá výživa		ví, jak pečovat o své zdraví (výživa, hygiena…)	popisuje žákům příznaky běžných onemocnění	skupinová práce	MKV – lidské vztahy – předsudky a vžité stereotypy, etnický původ – odlišnost lidí i jejich vzájemná rovnost
					dokáže rozpoznat příznaky běžných nemocí	učí žáky ošetřit mírně krvácející povrchové poranění přiložením rychloobvazu	práce s obvazovým materiálem	
					umí poskytnout první pomoc při drobném poranění a krvácení	seznamuje žáky s obsahem školní lékárničky	dramatizace	
					ví, kde se nachází ve škole a doma lékárnička			

5.4.2. Přírodověda

5.4.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Významným cílem předmětu je podchytit a rozvíjet u žáků zájem o přírodu a přírodniny a poskytovat jim prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům. Žáci získávají základní poznatky o lidském těle a jeho základních funkcích. Seznamují se s základními informacemi o vesmíru a planetě Zemi a v tematickém okruhu Člověk a technika také s jednoduchými stroji a jejich významem pro člověka. Přírodověda podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

2. Časové vymezení

4. a 5. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka přírodovědy probíhá v kmenových třídách, dalšími organizačními formami výuky jsou návštěvy muzeí, zoologické zahrady a planetária, práce s literaturou a PC. Některá témata jsou realizovaná formou projektů.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

Z tematického okruhu Osobnostní rozvoj jde o témata:

- rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému

Z tematického okruhu Sociální rozvoj :

- komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, komunikace v různých situacích
- kooperace a kompetice – rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Z tematického okruhu Morální rozvoj :

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje a praktická etika – schopnost vyjádřit vlastní postoj

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Z tematického okruhu Objevujeme Evropu a svět :

- naše vlast a Evropa, evropské krajiny,důsledky globálních vlivů na životní prostředí

Environmentální výchova

Z tematického okruhu Ekosystémy :

- les, pole, louka a rybník

Z tematického okruhu Základní podmínky života:

- voda, ovzduší, půda, přírodní zdroje

Z tematického okruhu Lidské aktivity a problémy životního prostředí:

- ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině

Z tematického okruhu Vztah člověka k prostředí:

- prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi

Mediální výchova

- učíme zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií
- připravujeme žáky na celoživotní vzdělávání prostřednictvím populárně vzdělávacích pořadů

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k samostatnému pozorování a porovnávání informací
- využíváme mezipředmětových vztahů
- spojujeme učivo s praxí

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- vedeme ke správné organizaci práce
- učíme, jak se učit
- vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných témat
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným tématům
- učíme žáky vhodně formulovat, zaznamenávat a třídit myšlenky
- učíme vhodně argumentovat
- učíme hledat, získávat a využívat informace z celého světa
- vedeme k využívání teoretických poznatků v praxi

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel
- učíme žáky chápat práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí a ochranou zdraví svého i svých blízkých
- ukazujeme, jak vnímat přírodu globálně

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové práce a vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- dbáme na dodržování pravidel diskuse
- posilujeme sebedůvěru žáků
- učíme je reálnému sebehodnocení a sebekritice

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při pokusech a práci s přírodninami
- zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost sami si práci organizovat, navrhnout její postup a časový rozvrh
- vedeme žáky k přípravě a udržování učebního prostoru
- učíme žáky rozlišovat pozitivní a negativní vlivy na jejich zdraví

5.4.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Rozmanitost přírody	Rostliny, houby, živočichové, rovnováha v přírodě	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	chápe vztah mezi živou a neživou přírodou	vysvětluje žákům propojenost neživé a živé přírody	pozorování	EV – ekosystémy – důležitost pro krajinnou ekologii
					umí charakterizovat společenstva les, louka, voda, pole, v blízkosti lidských obydlí	učí žáky chápat, že na odlišnostech jednotlivých společenstev se podílí neživá příroda	slovní metody	EV – základní podmínky života – propojenost složek prostředí
					žák umí pojmenovat rostliny, houby a živočichy v jednotlivých společenstvech a zná je		práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
					dokáže běžně se vyskytující rostliny a živočichy správně zařadit do společenstev	učí žáky, že člověk ne vždy přetváří krajinu k lepšímu	didaktické hry	
					rozlišuje krajinu přírodní, kulturní a urbanizovanou		vycházka	
				zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	zná rostliny, které se vyskytují v lokalitě školy a v dalších lokalitách v Brně	seznamuje žáky se zajímavými lokalitami v Brně a okolí	pozorování	EV – ekosystémy – kulturní krajina
					zná živočichy, kteří žijí v okolí školy a v dalších lokalitách v Brně	učí žáky poznávat rostliny a živočichy žijící v těchto lokalitách	slovní metody	EV – základní podmínky života – propojenost složek prostředí
					umí vysvětlit, jak se rostliny a živočichové přizpůsobují prostředí	vede žáky k pochopení vztahů mezi jednotlivými organismy	didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti
					zná běžné zemědělské plodiny, ovoce a zeleninu, které se pěstují v Brně a okolí		práce s textem	přesah – Vl
					dokáže popsat jednoduchý potravní řetězec		vycházka	
			Rostliny, houby, živočichové, životní podmínky	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	dokáže popsat životní cyklus rostlin, živočichů a hub	učí žáky skladbě těla rostlin, živočichů a hub	pozorování	EV – základní podmínky života – funkce ekosystému
					ví, jaký význam mají pro rostliny, houby a živočichy voda, vzduch, teplo, světlo a živiny	vysvětluje důležitost neživé přírody pro přírodu živou a pro člověka	didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
						učí žáky pracovat s klíči pro určování rostlin, živočichů a hub	práce s textem	
					dokáže na základě určitých společných znaků roztřídit rostliny a živočichy do skupin		vycházka	
					umí se orientovat v jednoduchých klíčích a atlasech rostlin, živočichů a hub			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Rozmanitost přírody	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí	chová se odpovědně k přírodě a životnímu prostředí	vede žáky k třídění odpadů	pozorování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					dokáže rozlišit, co přírodě prospívá a co jí škodí	učí žáky rozlišovat, co je správné a špatné pro člověka a přírodu	didaktické hry	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – vlivy na životní prostředí
					ví, co je prospěšné a co škodlivé pro zdraví člověka, pozná rizika vzniku mimořádných událostí	vede žáky ke zdravému způsobu života, vede žáky k odhadnutí rizik v přírodě	slovní metody	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl
					zná národní parky a důležité CHKO v ČR, zná pravidla chování v nich a dodržuje je	seznamuje žáky s národními parky a CHKO v ČR a s pravidly chování v nich	práce s textem školní sběr	přesahy – Čj, Vl, Tv
			Životní podmínky	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	dokáže provést jednoduchý pokus týkající se životních podmínek rostlin	učí žáky správné organizaci práce	experiment	EV – základní podmínky života – – ochrana biologických druhů
					dokáže svými slovy popsat jeho postup	vede žáky k výstižnému formulování myšlenek	pozorování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení vnímání, pozornosti
					umí vyvodit závěr	učí žáky pečlivému pozorování	práce s textem	
			Látky a jejich vlastnosti, nerosty a horniny, půda	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	zná důležité nerosty a horniny a způsoby využití některých z nich	učí žáky poznávat základní druhy hornin a nerostů	pozorování	EV – základní podmínky života – přírodní zdroje
					dokáže vysvětlit proces zvětrávání hornin	vysvětluje žákům důležitost půdy a její ochrany	experiment	EV – vztah člověka k prostředí – ekologický problém
					umí popsat vznik půdy, zná její význam, její využití a princip ochrany	vede žáky k životu podle trvale udržitelného rozvoje	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					dokáže s využitím základních jednotek změřit délku, hmotnost, teplotu a čas	učí žáky používat základní měřidla a jednoduché přístroje	praktické metody	přesah – M
					rozlišuje látky pevné, kapalné a plynné		didaktické hry	
					zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji			
4.	Přv	Člověk a jeho zdraví	Péče o zdraví, zdravá výživa	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	dokáže si sestavit svůj denní režim, myslí při tom i na odpočinek	vede žáky k dodržování denního, pitného a pohybového režimu	slovní metody	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – můj vztah ke mně samému, seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času
					dodržuje pitný a pohybový režim	zařazuje do vyučování tělovýchovné chvilky	didaktické hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Člověk a jeho zdraví	Osobní bezpečí, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích, Mimořádné události (rizika, postupy)	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí závěry pro své chování jako chodec a cyklista	bezpečně se chová v rizikovém prostředí, v silničním provozu a v krizových situacích	vede žáky ke zodpovědnému chování ke svému zdraví	slovní metody	přesah – návštěva dopravního hřiště
					chová se ukázněně při nácviku evakuace	diskutuje se žáky o šikaně, týrání, sexuálním zneužívání a násilí	praktické metody	přesah – nácvik evakuace
					je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě ohrožení		simulační hry	
			Návykové látky a zdraví, harcí automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	ví, co je to závislost a jak vzniká	vede žáky ke zodpovědnému chování ke svému zdraví	simulační hry	OSV – SR – komunikace – v různých situacích
					dokáže odmítnout cigaretu, alkohol, drogu	diskutuje se žáky o různých druzích závislostí, o bezpečném využívání internetu	slovní metody	přesah – Čj
					uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog, alkoholu a gamblerství, nebezpečí internetu			
			Péče o zdraví, zdravá výživa	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	zná a řídí se zásadami péče o zdraví	vede žáky ke zdravému způsobu života a stravování	slovní metody	
			Péče o zdraví, zdravá výživa	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	zná význam tělesného pohybu	vede žáky k dodržování denního, pitného a pohybového režimu	didaktické hry	přesah – Čj
					dodržuje zásady zdravého stravování	zařazuje do vyučování tělovýchovné chvilky		
4.	Přv	Rozmanitost přírody	Rostliny, houby, živočichové	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	umí charakterizovat společenstva tropického, subtropického, mírného a polárního pásu	vysvětluje žákům propojenost neživé a živé přírody	slovní metody	EV – ekosystémy – globální význam a význam pro nás
			Rovnováha v přírodě			učí žáky chápat, že na odlišnostech jednotlivých společenstev se podílí neživá příroda	práce s textem	EV – základní podmínky života – propojenost světa
					ví, co je to rovnováha v přírodě a dokáže uvést důsledky jejího porušení	seznamuje žáky s rostlinnými a živočišnými zástupci společenstev	didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					uvědomuje si různé podmínky života na různých místech Země		audiovizuální technika	VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
						vede žáky k životu podle trvale udržitelného rozvoje	návštěva ZOO	přesah – Vl
			Vesmír a Země	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	zná pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zemská přitažlivost	seznamuje žáky s pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice a zemská přitažlivost	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					dokáže vysvětlit princip střídání dne a noci	učí žáky principu střídání dne a noci	práce s textem	
					dokáže popsat, jak a proč se střídají roční období	učí žáky principu střídání ročních období	didaktické hry	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Rozmanitost přírody	Vesmír a Země	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	zná fáze Měsíce a popíše je	učivo o vesmíru a Zemi přibližuje žákům pomocí audiovizuální techniky	audiovizuální technika experiment pozorování	
			Životní podmínky, rostliny, houby, živočichové	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	dokáže popsat životní cyklus rostlin, živočichů a hub	učí žáky skladbě těla rostlin, živočichů a hub	pozorování	EV – základní podmínky života – propojenost světa
					rozlišuje rostliny na semenné a výtrusné	učí žáky třídit rostliny a živočichy do skupin podle stavby těla	didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
					rozlišuje živočichy na bezobratlé a obratlovce, tyto dále třídí na savce, ptáky, plazy, obojživelníky a ryby	učí žáky třídit rostliny a živočichy do skupin funkcí jejich orgánů	práce s textem	
					dokáže na základě určitých společných znaků roztřídit rostliny a živočichy do skupin	učí žáky pracovat s klíči pro určování rostlin, živočichů a hub	vycházka	
					umí se orientovat v jednoduchých klíčích a atlasech rostlin, živočichů a hub			
			Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	se chová odpovědně k přírodě a životnímu prostředí	vede žáky k třídění odpadů	pozorování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů
					chápe význam botanických a zoologických zahrad pro ochranu přírody	učí žáky rozlišovat, co je správné a špatné pro člověka a přírodu	didaktické hry	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody
					dokáže posoudit, jak některé aktivity člověka poškozují přírodu i jeho samého	vede žáky ke zdravému způsobu života	slovní metody	EV – vztah člověka k prostředí – ekologický problém
4.	Přv	Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	ví, co je kostra, umí vysvětlit její funkci a popsat její hlavní části	učí žáky stavbě lidského těla	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					ví, co je svalstvo a zná jeho význam	učí žáky stavbě orgánových soustav a jejich funkci	práce s textem	MKV – kulturní diference – člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní schránky
					žák zná orgánové soustavy a dokáže vysvětlit jejich činnost	učí žáky stavbě a funkci smyslových ústrojí	didaktické hry	
					zná smyslová ústrojí a rozumí jejich činnosti	vede žáky ke zdravému způsobu života a stravování	pozorování	přesah – Dv – Smysly
					zná základní složky potravy člověka			
				rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	žák zná způsob rozmnožování člověka	učí žáky pohlavním rozdílům mezi mužem a ženou	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
					dokáže charakterizovat jednotlivá období v životě člověka	učí je základům lidské reprodukce a vývoji jedince	práce s textem	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	dokáže charakterizovat jednotlivá období v životě člověka	povídá si se žáky o partnerství a rodině, o biologických a psychických změnách v dospívání, o cestách přenosu HIV	didaktické hry	
							audiovizuální technika	
			Péče o zdraví, zdravá výživa	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	dokáže sestavit svůj denní režim, myslí při tom i na odpočinek	vede žáky k dodržování denního, pitného a pohybového režimu	slovní metody	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – můj vztah ke mně samému, seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času
					dodržuje pitný a pohybový režim	zařazuje do vyučování tělovýchovné chvilky	didaktické hry	
			Osobní bezpečí	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	bezpečně se chová v rizikovém prostředí, v silničním provozu a v krizových situacích	vede žáky ke zodpovědnému chování ke svému zdraví	slovní metody	přesah – návštěva dopravního hřiště
					chová se ukázněně při nácviku evakuace	diskutuje s žáky o šikaně, týrání, sexuálním zneužívání a násilí	praktické metody	přesah – nácvik evakuace
					je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě ohrožení		simulační hry	
			Návykové látky a zdraví	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	ví, co je to závislost a jak vzniká	vede žáky ke zodpovědnému chování ke svému zdraví	simulační hry	OSV – OR – komunikace – v různých situacích
					dokáže odmítnout cigaretu, alkohol, drogu	diskutuje se žáky o různých druzích závislostí	slovní metody	přesah – Čj
					uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog, alkoholu a gamblerství			
			Péče o zdraví, zdravá výživa	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	zná a řídí se zásadami péče o zdraví	vede žáky ke zdravému způsobu života a stravování	slovní metody	
					zná význam tělesného pohybu	vede žáky k dodržování denního, pitného a pohybového režimu	didaktické hry	
					dodržuje zásady zdravého stravování	zařazuje do vyučování tělovýchovné chvilky		
			Péče o zdraví, zdravá výživa	ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	zná telefonní čísla tísňového volání	učí žáky správně telefonovat na tísňové linky	slovní metody	OSV – OR – komunikace – v různých situacích
					zná zásady první pomoci	seznamuje žáky se zásadami první pomoci	situační metody	přesahy – Čj, Tv
					dokáže ošetřit jednoduchá poranění	prakticky trénuje se žáky ošetření některých poranění	praktické metody	
			Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	chová se ohleduplně k ostatním	vede žáky ke slušnému a ohleduplnému chování	slovní metody	OSV – OR – komunikace – řeč lidských skutků
							situační metody	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Přv	Člověk a technika	Jednoduché stroje		zná jednoduché stroje a jejich praktické použití	seznamuje žáky s nakloněnou rovinou, pákou, kladkou a kolem a jejich užitím	slovní metody	
					zná princip a užití parního stroje a spalovacího motoru	seznamuje žáky s fungováním parního stroje a spalovacího motoru	praktické metody	
4.	Přv	Člověk a technika	Jednoduché stroje		chápe klady a zápory technického pokroku	diskutuje o technickém pokroku a jeho důsledcích		
			Energie		zná nejdůležitější zdroje energie	seznamuje žáky s pojmem energie	slovní metody	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí
					rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje	diskutuje o zdrojích energie	praktické metody	
					má základní poznatky o zdrojích a využití elektrické energie	učí žáky o zdrojích a využití elektrické energie	didaktické hry	
						vede žáky k bezpečné manipulaci s elektrickými spotřebiči		

5.4.3. Vlastivěda

5.4.3.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Vyučovací předmět vlastivěda navazuje ve 4. ročníku na vyučovací předmět prvouka. Vlastivěda rozšiřuje základní poznatky z prvouky o významné přírodní, společenské, hospodářské, kulturní a historické jevy. Prohlubuje u žáků znalosti z oblasti produktů lidského konání v návaznosti na významné události regionálních a národních dějin. V potřebné míře zobecňuje podněty jak z osobního života žáků, tak z oblasti médií. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, ale také podněcuje zájem o různé přírodní a kulturní odlišnosti jiných národů, které respektuje. Předmět vlastivěda učí žáky vnímat svět v globálních souvislostech a přijímat zodpovědnost za důsledky lidského jednání. Zároveň vede žáky k tomu, aby se dokázali orientovat v praktických situacích, jako je například práce s mapou a orientace v krajině.

Vlastivěda se realizuje ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je rozdělena do pěti tématických okruhů, přičemž se ve vlastivědě realizují tři z nich.

Místo, kde žijeme
- žáci umí začlenit svou obec do příslušného kraje
- žáci umí rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině a dokáže je osobitě esteticky hodnotit
- žáci znají zemský povrch, vodstvo, podnebí a využití půdy v oblasti regionu
- žáci se orientují v oblasti hospodářství, průmyslu a politického zřízení ČR, znají hierarchii správy a samosprávy a znají státní symboly ČR

Lidé kolem nás
- žáci znají základní lidská práva a umí rozpoznat situaci, kdy dochází k jejich porušování
- na základě vlastní zkušenosti se vztahy mezi lidmi vyvodí a dodržují pravidla pro soužití ve třídě, ve škole, v rodině a v obci
- žáci se orientují se v základních formách vlastnictví; používají peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáží nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- žáci dokáží být tolerantní k běžným odlišnostem lidí v blízkém okolí
- žáci jsou si vědomi nejen svých práv, ale i povinností, za které nesou zodpovědnost

Lidé a čas
- žáci umí pojmenovat kulturní a historické památky a významné události regionu, umí interpretovat některé pověsti a báje spjaté s místem, kde žijí
- žáci využívají knihoven, sbírek muzeí a galerií, jako cenný zdroj informací o souvislostech minulosti, současnosti a budoucnosti
- žáci mají přehled ve významných historických událostech v průběhu vývoje naší země
- žáci chápou historický význam pro zařazení státních svátků a významných dnů do kulturní tradice ČR

2. Časové vymezení

4.–5. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- v kmenových třídách
- výuka v přírodě
- specializovaná zařízení (muzeum, galerie, výstavní sály, knihovny...)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

Z průřezového tématu Osobnostní rozvoj jde o okruhy:
- Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Z průřezového tématu Sociální rozvoj jde o okruhy:
- Komunikace – cvičení pozorování a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, poznávání lidí, mezilidské vztahy, respektování lidských práv
- Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci

Výchova demokratického občana

Z průřezového tématu Výchova demokratického občana jde o okruhy:
- Občanská společnost a škola – demokratická atmosféra a uplatňování demokratických vztahů ve škole
- Občan, občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti, přijímání odpovědnosti za své činy, principy soužití s minoritami

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech jde o okruhy:
- Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé, život dětí v jiných zemích
- Objevujeme Evropu a svět: státní a evropské symboly, životní styl mladých Evropanů
- Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie, svobody a jejich dopad na život jedince, mezinárodní organizace

Environmentální výchova

Z průřezového tématu Enviromentální výchova jde o okruhy:
- Ekosystémy: les, pole, louka, změny okolní krajiny vlivem člověka, vodní zdroje, lidské sídlo
- Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života), ovzduší (význam pro život na zemi, půda, přírodní zdroje
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině, průmysl

- Vztah člověka k prostředí a zdraví – zajišťování ochrany životního prostředí, nerovnoměrnost života na Zemi

Multikulturní výchova

Z průřezového tématu multikulturní výchova jde o okruhy:

- Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování zvláštností různých etnik
- Lidské vztahy – udržování tolerantních vztahů a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi, uplatňování principů slušného chování
- Etnický původ – odlišnost lidí ale i jejich vzájemná shodnost , základní informace o různých etnických skupinách žijících v české společnosti
- Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace, otázka lidských práv

Mediální výchova

Z průřezového tématu Mediální výchova jde o okruhy:

z receptivních činností:

- Fungování a vliv medií ve společnosti – vliv médií na každodenní život jedince, vliv médií na uspořádání dne, role filmu a televize v životě jedince

z produktivních činností:

- Práce v realizačním týmu – zpracovávání, vyhodnocení a využívání podnětů přicházející z médií, příprava žáků na celoživotní vzdělávání prostřednictvím populárně vzdělávacích pořadů

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- dokáže pracovat s časem
- vyhledává, třídí a zpracovává informace
- uvádí věci do patřičných souvislostí
- propojuje získané poznatky do širších celků z různých vzdělávacích oblastí
- na základě získaných poznatků vidí svět a věci kolem komplexněji
- kriticky posuzuje výsledky své práce a vyvozuje z nich důležité závěry pro využití v budoucnosti
- umí posoudit vlastní pokrok nebo neúspěch
- umí určit překážky a problémy, které mu brání v učení
- plánuje, jakým způsobem může své učení zdokonalit
- kriticky hodnotí a diskutuje o výsledcích svého učení

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná a pochopí existenci problému
- má pevný názor na to, co je správné a nesprávné, dobré nebo špatné
- promyslí a naplánuje způsob řešení
- využívá vlastního úsudku a zkušenosti
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- nenechá se odradit případným nezdarem
- důsledně dbá na sebekázeň, uvědomuje si její důležitost
- k řešení problémů se rozhoduje pečlivě, po zvážení mnoha alternativ

Kompetence komunikativní

- umí naslouchat a pozorovat
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- užívá komunikačních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráce s ostatními lidmi
- umí využívat prostředků technické komunikace

Kompetence občanské

- má schopnost empatie
- stojí za svým názorem
- zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- dodržuje zásady slušného chování ve škole, v rodině i na veřejnosti
- neprojevuje známky rasismu, ani známky xenofobie
- dokáže vhodně reagovat na krizové situace
- neohrožuje a chrání životy druhých lidí, váží si života
- snaží se žít aktivním způsobem života s vhodnou životosprávou a bez návykových látek
- dokáže se orientovat v rozmanitosti kulturních projevů, které zná a respektuje
- zná zajímavá kulturní místa v obci a celém regionu
- chrání památky a umělecká díla
- zná pojem vlast a vlastenectví,významné osobnosti národa a obce, státní symboly
- umí zhodnotit kulturní akce a vybrat si z nich
- respektuje kulturní zvláštnosti a odlišné názory v rámci vlasti i Evropy

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na společné atmosféře v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence pracovní

- rozvrhne si práci a stanoví si pracovní postup
- dodržuje vymezená pravidla a pracovní hygienu
- dokáže v práci pomoci a poradit druhým
- pokouší se využít znalosti a zkušenosti získané na ZŠ pro svůj vlastní rozvoj a pro přípravu na budoucí profesi a vzdělávání

5.4.3.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	VI	Místo, kde žijeme	Domov, škola	vysvětlí a určí polohu svého bydliště a školy v rámci města	umí na plánu města ukázat místo bydliště a školy	prohlubuje orientaci na mapě a v plánu	práce s mapou a plánem, výklad, práce s pomůckami, exkurze, rozhovor, skupinová práce	
			Okolní krajina	určí světové strany v přírodě i podle mapy a orientuje se podle nich	umí se řídit podle světových stran v přírodě i na mapě	učí žáky určit světové strany pomocí mapy, buzoly a přírodních jevů		VDO – občanská společnost a škola – demokratické vztahy ve škole,respekt k druhým, uplatňování demokrat. Způsobů řešen MV – RČ – vnímání mediálních sdělení – využívání médií jako zdroj informací
			Regiony ČR	vyhledá typické regionální zvláštnosti, přírodní, hospodářské a kulturní	umí vyjmenovat všechny kraje ČR a jejich krajská města, dokáže je vymezit z hlediska hospodářského a kulturního, zvládá orientaci na mapě	učí žáky na mapě vyhledávat a popisovat vybrané hospodářské, kulturní a přírodní zvláštnosti jednotlivých regionů		VDO – občan,občanská společnost a stát- práva a svobody občana, úloha občana v demokratické společnosti
			Naše vlast	rozlišuje hlavní orgány statní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam, armáda ČR	vymezí polohu ČR v rámci Evropy	společně vymezí polohu ČR na mapě Evropy, vyjmenuje sousední státy ČR	práce s mapou, výklad, audiovizuální metody, práce s textem, diskuse, skupinová práce, exkurze	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
					používá s porozuměním základní státoprávní pojmy: stát, prezident, parlament,….	vysvětlí žákům základní státoprávní pojmy, s těmito pojmy pracuje v konkrétních praktických životních situacích		
					zná jméno prezidenta a premiéra ČR			
					umí vyjmenovat symboly státnosti ČR	demonstruje nezastupitelné místo státních symbolů v historii a současnosti ČR		
					umí popsat aktuální problémy životního prostředí v ČR	diskutuje se žáky o nezbytnosti zdravého životního prostředí		
					dokáže uvést nejvýznamnější chráněná území přírody v ČR	rozvíjí kladný vztah k ŽP a vede žáky k jeho naplňování v praktických živ. situacích		
		Lidé kolem nás	Chování lidí, právo a spravedlnost	vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině,…	zná základní pravidla slušného chování ve skupině a dbá na jejich dodržování	poukazuje na správné a nesprávné chování, odměňuje jednání tolerantní a vyzdvihuje ho, nabízí praktické životní situace, ve kterých se bez kompromisu a dohody neobejdou	metody dramatické výchovy, rozhovor, diskuse, skupinová práce	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – respektování, podpora, pomoc, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
				obhájí při konkrétních činnostech své názory, dokáže se dohodnout na společném postupu a řešení se spolužáky	umí vhodně komunikovat, je schopen kompromisního jednání			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	VI	Lidé kolem nás	Chování lidí, principy demokracie, etické zásady, předcházení konfliktům	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které porušuje základní lidská práva, zákony a demokratické principy	umí rozpoznat nevhodné chování a upozornit na ně	společně se žáky vyvozuje	diskuze, práce s textem, metody dramatické výchovy	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – respektování, podpora, pomoc, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
		Lidé kolem nás	Vlastnictví, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, způsoby placení	žáci se orientují se v základních formách vlastnictví; používají peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáží nemožnost realizace všech chtěných výdajů	umí používat peníze v běžných situacích, umí odhadovat cenu nákupu, vracet peníze, ví, proč spořit	společně se žáky vyvozuje	diskuze, práce s textem	
		Lidé a čas	Současnost a minulost v našem životě	pracuje s časovými údaji, využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy	umí používat časovou osu	pracuje společně s žáky s encyklopediemi a s jinými odbornými literaturami	skupinová práce, exkurze, beseda, práce s textem	
					umí charakterizovat svými slovy dobu dané události			
					dokáže objasnit historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	beseduje na dané historické téma	skupinová práce, exkurze, beseda, práce s textem	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání, cvičení smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování
						podněcuje zájem návštěvou muzeí a galerií		
			Regionální památky	rozeznává současné a minulé kulturní památky, orientuje se v hlavních reáliích minulosti s využitím regionálních specifik	dokáže zařadit kulturní památku jak v souvislostech regionálních, tak časových	společně s žáky navštíví vybrané regionální památky	vycházka, exkurze, výklad, práce s textem	
						pracuje s dobovými regionálními písemnostmi		
			Báje, mýty, pověsti	rozpozná rozdíl mezi bájí, pověstí a mýtem, interpretuje nejznámější báje, pověsti a mýty z regionu a orientuje se v jejich časovém zařazení	umí vyjádřit rozdíl mezi pověstí a skutečnou událostí	demonstruje rozdíly mezi pověstí a bájí	výklad, práce s textem, audiovizuální metody, dramatizace	
					umí vlastními slovy převyprávět nejznámější regionální báje a pověsti	podněcuje zájem žáků poutavou interpretací regionální báje nebo pověsti		
4.	VI	Rozmanitost přírody	Nerosty, horniny a půda	vysvětlí rozdíl mezi horninou a nerostem, rozpozná nejznámější z nich	umí roztřídit neživé přírodniny do skupin hornin a nerostů	demonstruje na vybraných neživých přírodninách jejich vlastnosti	demonstrace, práce s pomůckami, laborování, vycházka, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí
					má představu o vzniku nerostů a hornin, a jejich využití	vyvodí z vlastností hornin a nerostů praktičnost jejich využití		
					umí vyjmenovat základní vlastnosti nerostů a hornin	objasní příčiny jejich vzniku		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	VI	Místo, kde žijeme	Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování	pozná hranici mezi kontinenty a rozdíl mezi kontinentem, ostrovem, poloostrovem	dokáže bezpečně vyjmenovat prvky tvořící předěl mezi Evropou a Asií	vysvětlí žákům rozdíl mezi ostrovem, poloostrovem a kontinentem, demonstruje na mapě příslušné jevy	výklad, demonstrace, práce s mapou	VDO – občan, občanská společnost a stát, úloha občana v demokratické společnosti, principy soužití s minoritami., VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané- rozvoj základních vědomostí vedoucí k pochopení odlišností mezi národy. MV – PČ – komunikace s příslušníky odlišných etnických skupin. dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti
					dokáže definovat pojem ostrov, poloostrov a kontinent			
				objasní pojem EU	ví, kdy a proč vznikla EU	zprostředkuje žákům základní informace o EU	skupinová práce, výklad, práce s textem	
5.	VI	Místo, kde žijeme	Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování	orientuje se na mapě Evropy, rozlišuje státy Evropy z hlediska lokálního i kulturního	umí na mapě vyhledat polohu evropských států a jejich hlavních měst	beseduje se žáky o kulturních a hospodářských zvláštnostech daných zemí a propojuje debatu o vlastní cestovatelské zážitky žáků	beseda, výklad, audiovizuální metody, práce s textem, práce s pomůckami, referát	VMEGS – objevujeme Evropu, státní a evropské symboly, životní styl mladých Evropanů VMEGS – rozvoj dovednosti orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe, motivace k setkávání, srovnávání odlišněh o života jednotlivých národů
					dokáže objasnit kulturní a hospodářská specifika dané evropské země			
					umí zprostředkovat ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest			
					zhodnotí způsob života u nás a v jiných evropských státech			
		Lidé a čas	Orientace v čase a časový řád	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	umí se bezpečně orientovat na časové ose, zná pojem náš letopočet	společně si vytvoří časovou osu a prakticky s ní pracuje	skupinová práce, výklad, práce s textem	
					dokáže charakterizovat dané období kulturním vymezením	vymezí hlavní rysy daného kulturního období a slohu	exkurze, výklad, práce s textem, skupinová práce, dramatizace, audiovizuální metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání a kreativit – rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání estetična MV – PČ – uvědomování si hodnoty vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění
				pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	dokáže bezpečně rozpoznat prvky daného slohu na kulturních památkách	společně s žáky vyhledává odlišnosti a podobnosti různých kulturních slohů	exkurze, výklad, práce s textem, skupinová práce, dramatizace, audiovizuální metody	OSV – SR – poznávání lidí, uvědomování si hodnoty a práce dalších lidí MV – PČ – média jako zdroj informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
				využívá archivu, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	orientuje se v rozmístění kulturních institucí v daném regionu	navštěvuje se žáky kulturní instituce		
					umí získané informace náležitě zhodnotit a využít	poukazuje na nejdůležitější informace		
				objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	chápe význam důležitých historických událostí pro kulturní a státní pospolitost ČR	zařazuje historické události do patřičných časových souvislostí		

5.5. Člověk a příroda

5.5.1. Chemie

5.5.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět chemie dává základy pochopení následujících skutečností:

- jsme součástí světa látek a jejich změn
- chemické výrobky nás provázejí každým dnem
- chemické procesy významně ovlivňují životní prostředí
- jsou objevovány nové látky a materiály
- chemie jako přírodní věda pomáhá poznat naše okolí a děje, které v něm probíhají

Chemie na naší škole:

- učí pozorovat a zkoumat různé vlastnosti látek
- seznamuje s nebezpečnými látkami, jejich označováním a bezpečným zacházením
- učí porozumět základům chemického jazyka (chemické značky, vzorce, rovnice)
- seznamuje s nejdůležitějšími chemickými prvky a sloučeninami a jejich použitím
- učí dovednosti pracovat bezpečně s chemickým sklem, nádobím a dalšími pomůckami a provádět jednoduché pokusy
- vede žáky k poznání, co škodí životnímu prostředí, a jak mohou pomoci ochraně životního prostředí

2. Časové vymezení

8.–9. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- odborná učebna chemie
- odborná učebna informatiky
- výuka v přírodě

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- napomáháme zvládat vlastní chování
- přispíváme k vytváření dobrých vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjíme prakticky dovednost komunikovat a spolupracovat
- umožňujeme získat dovednost pro zvládání složitých problémových situací
- formujeme studijní dovednosti
- vedeme k uvědomování si hodnoty vlastní i jiných lidí
- napomáháme primární prevenci patologických jevů

Environmentální výchova
- vedeme k pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- poskytujeme znalosti, dovednosti a pěstujeme návyky důležité pro každodenní žádoucí jednání občana vůči životnímu prostředí
- učíme komunikovat o problémech životního prostředí
- přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vedeme k odpovědnosti ve vztahu k ochraně životního prostředí přírodních zdrojů
- zabýváme se základními podmínkami života:
  - voda – vztahy vlastností vody (v různých skupenstvích) a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení
  - ovzduší – význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny
  - energie – využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky, přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- zabýváme se těmito oblastmi života:
  - zemědělství a životní prostředí – vliv průmyslových hnojiv
  - doprava a životní prostředí – energetické zdroje dopravy
  - průmysl a životní prostředí – vlivy chemického průmyslu na prostředí
  - odpady a hospodaření s odpady – odpady a příroda, druhotné suroviny

Mediální výchova
- vedeme ke kritickému čtení a vnímání mediálních sdělení (rozlišování zábavných prvků od informativních)
- vedeme k pochopení rozdílu mezi reklamou a zprávou

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení, ke kritickému posuzování dané problematiky a vyvozených závěrů použít v praxi
- učíme vyhledávat a třídit informace, dále je pak efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě
- učíme žáky pracovat s chemickým jazykem (znaky, symboly, značky, vzorce atd.)
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, které kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry

Kompetence k řešení problémů
- vedeme k nacházení řešení chemických problémů, k dovednosti hledání různých variant řešení
- používáme osvojené postupy na řešení podobných nebo nových situací
- učíme pracovat s chybou

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- dbáme na používání odborné terminologie
- vedeme je k výstižnému a jednoznačnému vyjadřování při popisu, interpretaci a hodnocení pozorovaných jevů a při formulaci závěrů
- učíme je pracovat s různě náročnými odbornými texty a vedeme je k jejich rozklíčování
- učíme je využívat různé tabulky, schémata, encyklopedie, internet atd.
- učíme žáky vyslovovat v diskusích své názory, vhodně reagovat na názory druhých

Kompetence občanské

- vedeme je k respektu udržování kvalitního životního prostředí
- vedeme je k chápání základních ekologických souvislostí

Kompetence sociální a personální

- připravujeme modelové situace práce jednotlivce a skupiny při řešení problémů a učíme je chápat efektivnost týmové práce
- podílíme se společně na tvorbě pravidel práce v týmu
- vedeme žáky k vysvětlování a obhajování výsledků své práce před kolektivem
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci
- vedeme je k provádění jednoduchých pokusů, k dovednosti rozplánování celé laboratorní práce
- vedeme žáky k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a reflexi své vlastní činnosti
- vedeme žáky k využívání získaných kompetencí v rozhodování se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření

5.5.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Ch	Pozorování, pokus a bezpečnost práce	Vlastnosti látek	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	rozumí pojmu chemická látka, umí popsat a zjistit některé vlastnosti látek	rozšiřuje pojem látka, vede k pozorování látek a k metodám zjišťování jejich vlastností	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce	
			Zásady bezpečné práce	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost	seznamuje se s bezpečností práce s běžnými látkami, s první pomocí, poznává chemické sklo a nádobí	seznamuje žáky s bezpečností práce s běžnými látkami, s první pomocí, předvádí chemické sklo a nádobí	výklad, diskuze, názor	OSV – OR – seberegulace,a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle OSV – SR – mezilidské vztahy – respektování, pomoc
			Nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam	posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	rozumí údajům na etiketách chemických látek a podle toho s nimi umí zacházet	vysvětluje varovné značky a jejich význam, navádí na správnou orientaci v údajích na etiketě a vysvětluje jejich význam	výklad, skupinová práce	
		Směsi	Směsi – různorodé, stejnorodé roztoky	rozlišuje směsi a chemické látky	rozumí pojmu směs, dokáže rozlišit směsi různorodé (emulze, pěna, suspenze), stejnorodé (roztoky)	zavádí pojem směs, vyvozuje typy směsí, prakticky předvádí směsi	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti, dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení OSV – SR – komunikace – cvičení pozorování, sdělování, komunikace v různých situacích OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci OSV – MR – řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů
			Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku	vypočítá složení roztoků	dokáže vypočítat hmotnostní zlomek a koncentraci roztoku	zavádí pojem hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, procentové složení, procvičuje výpočty složení roztoků	výklad, samostatná práce	
			Koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	připraví prakticky roztok daného složení	rozumí pojmům koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok a dokáže připravit roztok daného složení	učí rozlišovat roztok zředěnější, koncentrovanější, nasycený a nenasycený	vysvětlování	
						vede žáky k dovednosti připravit roztok dané koncentrace	řešení problému, skupinová práce	
			Vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	světlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	dokáže vysvětlit, co ovlivňuje rychlost rozpuštění pevných látek a prakticky toho využít	vyvozuje faktory ovlivňující rozpustnost pevných látek	kritické myšlení	
			Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení	umí směs připravit a oddělit zase složky od sebe pomocí usazování, filtrace, krystalizace), umí vysvětlit destilaci a sublimaci, zná příklady oddělování složek i z praxe	vyvozuje možnosti oddělování složek směsí	řešení problému, skupinová práce	OSV – SR – mezilidské vztahy – respektování, pomoc OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování
				uvede příklady oddělování složek v praxi			vysvětlování	
			Voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	dokáže charakterizovat různé druhy vod a zná jejich použití	učí odlišovat různé druhy vod, znát jejich vlastnosti	vysvětlování	EV – ekosystémy – vodní zdroje EV – základní podmínky života – voda pitná, ochrana vody
8.	Ch	Směsi	Pitné vody; čistota vody	uvede příklady znečišťování vody v pracovním prostředí a domácnosti	popíše příklady znečišťování vody a možné následky	vyvozuje příčiny znečištění vody a její následky	samostatná práce	OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
				navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	umí navrhnout vhodná preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	navádí na možnosti vhodného řešení znečištění a prevenci	vysvětlování, samostatná práce, diskuze	
			Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	uvede příklady znečišťování vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti	zná vlastnosti ozonu, popíše příklady znečišťování vzduchu a jeho následky	vysvětluje rozdíl mezi ozonem a vzdušný kyslíkem, vyvozuje příčiny znečištění vzduchu a jeho následky	vysvětlování, skupinová práce	
				navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	umí navrhnout vhodná preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	navádí na možnosti vhodného řešení znečištění a prevenci	vysvětlování, samostatná práce, diskuze	
		Částicové složení látek a chemické prvky	Částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony, protonové číslo	používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	dokáže objasnit pojmy molekula, ion, atom, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony, protonové číslo a správně je používat	zavádí pojem molekula, ion, atom, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony, protonové číslo a učí žáky je správně používat	výklad, samostatná práce, skupinová práce	OSV – MR – řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů
			Chemické sloučeniny – chemická vazba	rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	umí rozlišit chemické prvky a sloučeniny, chápe vznik a význam chemické vazby, umí využít elektronegativitu	zavádí pojem chemický prvek a chemická sloučenina a učí je používat, zavádí pojem elektronegativita, vyvozuje chemickou vazbu	výklad, samostatná práce, skupinová práce	OSV – MR – řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů
			Skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků	umí pracovat s periodickou soustavou chemických prvků, používá pojmy perioda, skupina	seznámí žáky s periodickou soustavou chemických prvků, zavádí pojem skupina, perioda	vysvětlování	OSV – OR – seberegulace,a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle; organizace času, plánování učení OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
						učí žáky využívat údajů v periodické soustavě chemických prvků	vysvětlování, samostatná práce	
			Prvky – názvy, značky	rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	ovládá značky a názvy nejdůležitějších prvků	vede žáky k dobré znalosti názvů a značek nejdůležitějších prvků	vysvětlování, skupinová práce	
			Vlastnosti a použití vybraných prvků		umí popsat vlastnosti a použití vybraných prvků	učí vlastnosti a použití vybraných prvků	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	
		Chemické reakce	Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí	chápe pojem chemická reakce, rozlišuje výchozí látky a produkty	zavádí pojem chemická reakce, výchozí látky, produkty	vysvětlování, skupinová práce	OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
						ukazuje příklady prakticky důležitých reakcí	napodobování	
8.	Ch	Chemické reakce	Klasifikace chemických reakcí – slučování,	provede klasifikaci reakcí a zhodnotí jejich využívání	rozezná syntézu, rozklad, neutralizaci, srážení	vyvozuje klasifikaci chemických reakcí	vysvětlování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
			neutralizace, reakce exotermní a endotermní	přečte chemické rovnice	umí číst chemické rovnice	učí číst chemické reakce	vysvětlování	
			Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	dokáže popsat a využít faktory mající vliv na průběh chemických reakcí	vyvozuje faktory ovlivňující průběh chemických reakcí	kritické myšlení, demonstrace	
		Anorganické sloučeniny	Halogenidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů a posoudí vliv významných zástupců halogenidů na životní prostředí	dokáže popsat, porovnat vlastnosti a použití vybraných halogenidů a posoudit jejich vliv na ŽP	učí názvosloví, vlastnosti a použití halogenidů	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	OSV – OR – seberegulace,a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle; organizace času, plánování učení
			Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců oxidů na životní prostředí	dokáže popsat, porovnat vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudit jejich vliv na ŽP	učí názvosloví, vlastnosti a použití oxidů	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	OSV – OR – seberegulace,a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle; organizace času, plánování učení OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci OSV – MR – řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů
			Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin, hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	dokáže popsat, porovnat vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů a posoudit jejich vliv na ŽP	učí názvosloví, vlastnosti a použití hydroxidů a kyselin	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	
				vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	vysvětlí vznik kyselých dešťů a uvede jejich vliv na ŽP, dokáže uvést možnosti prevence	vyvozuje vznik kyselých dešťů a jejich vliv na ŽP, vede žáky k prevenci jejich vzniku	kritické myšlení	
				orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	umí pracovat se stupnicí pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	učí žáky pracovat se stupnicí pH, univerzálním indikátorovým papírkem	výklad, skupinová práce	
			Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, názvosloví	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců solí na životní prostředí	dokáže popsat, porovnat vlastnosti a použití vybraných solí a posoudit jejich vliv na ŽP	učí názvosloví, vlastnosti a použití solí	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	
				uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	rozumí pojmu neutralizace a dokáže najít v praxi její příklady	zavádí pojem neutralizace, seznamuje s příklady z praxe	vysvětlování, skupinová práce	
		Chemie a společnost	Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	umí zacházet s kahanem, zná bezpečné zacházení s hořlavinami	předvádí správné zacházení s kahanem, vyvozuje hoření, seznamuje s třídami nebezpečnosti hořlavin	demonstrace, vysvětlování	OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Ch	Chemické reakce	Chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí	pozná redoxní reakce mezi dalšími reakcemi, dokáže uvést příklady z praxe	vyvozuje redoxní reakce, seznamuje s příklady z praxe	vysvětlování, demonstrace samostatná práce	OSV – SR – mezilidské vztahy – respektování, pomoc MV – RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavných prvků od informativních OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
				provede klasifikaci reakcí a zhodnotí jejich využívání	rozezná syntézu, rozklad, neutralizaci, srážení, redoxní reakci	procvičuje rozeznávání reakcí	vysvětlování, skupinová práce	
				přečte chemické rovnice	umí přečíst chemické reakce	procvičuje správné čtení reakcí	napodobování	
			Látkové množství, molární hmotnost	s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	dokáže vypočítat látkové množství, molární hmotnost, zvládne jednoduché výpočty z rovnice	učí algoritmům výpočtů látkového množství, molární hmotnosti, vyvozuje postup jednoduchého výpočtu z rovnic	vysvětlování, skupinová práce, napodobování	
		Organické sloučeniny	Uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	zná nejjednodušší uhlovodíky (alkany, alkeny, alkyny, areny), dokáže uvést jejich zdroje, vlastnosti a použití	učí vlastnostem, použití nejjednodušších uhlovodíků	vysvětlování, PC, demonstrace	MV – RČ – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozdíl mezi reklamou a zprávou OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
			Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie	dokáže zhodnotit využívání paliv	rozvíjí znalosti využívání paliv	vysvětlování	
				uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	zná produkty zpracování ropy	učí zpracování ropy	vysvětlování, skupinová práce, PC	
			deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	zná vybrané deriváty, dokáže uvést jejich zdroje, vlastnosti a použití	učí vlastnostem, použití vybraných derivátů	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	
			Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	seznamuje žáky s koncovými produkty biochemického zpracování bílkovin, tuků, sacharidů	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	MV – RČ – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozdíl mezi reklamou a zprávou OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
				určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	dokáže určit podmínky pro aktivní fotosyntézu	učí podmínky fotosyntézy	výklad	
				uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	dokáže uvést příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů, vitamínů	seznamuje žáky se zdroji bílkovin, tuků, sacharidů	kritické myšlení	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Ch	Chemie a společnost	Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	dokáže zhodnotit využívání prvotních a druhotných surovin	vede žáky ke zhodnocování prvotních a druhotných surovin	vysvětlování, skupinová práce	OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – chemický průmysl a ŽP OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování
				aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	dokáže popsat postup při hašení požárů	vyvozuje správné postupy při hašení požárů	skupinová práce, PC	
			Průmyslová hnojiva	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	seznamuje žáky s přípravou a využíváním různých látek v praxi a s jejich vlivem na ŽP a zdraví člověka	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování MV – RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavných prvků od informativních
			Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace					
			Detergenty a pesticidy, insekticidy					
			Léčiva a návykové látky					
			Tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	seznamuje žáky s přípravou a využíváním různých látek v praxi a s jejich vlivem na ŽP a zdraví člověka	vysvětlování, demonstrace, skupinová práce, PC	OSV – SR – komunikace – cvičení pozorování, sdělování, komunikace v různých situacích
		Pozorování, pokus a bezpečnost práce	Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	dokáže popsat jednání v případě mimořádných událostí - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek, havárie jaderné elektrárny	vede žáky ke správnému jednání v případě mimořádných událostí	vysvětlování, PC	OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování

5.5.2. Fyzika

5.5.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Fyziku chápeme jako nedílnou součást vzdělání informovaného uživatele současného světa.

Ústředním pojetím je pochopení platnosti zákona zachování energie na úrovni buňky, orgánu, organismu, společenstva jedinců, vesnice, města, státu, kontinentu, Země i vesmíru.
Pro pochopení souvislostí a provázanosti komplexních systémů rovněž slouží chápání času (od minulosti přes přítomnost do budoucnosti) a prostoru od mikrosvěta přes svět vnímaný našimi smysly po makrosvět. Fyzika rovněž učí chápat možnosti přenosu informací, činnost a omezení lidských smyslových orgánů, smyslových orgánů dalších tvorů i zařízení představujících zdokonalené smyslové orgány či „umělé smyslové orgány“, které v živém světě nemají obdobu (např. detektory radioaktivního záření)
Značný důraz klademe na téma ochrana zdraví.

Fyzika na naší škole:

- umožňuje chápat fyzikální děje a zákony světa, které musíme ve vlastním životě respektovat
- nabízí poznání, které umožňuje vytvářet umělý svět člověka, a svět jako celek umožňuje lidstvu přetvářet k obrazu svému
- učí řešit některé zásadní problémy budoucnosti lidstva, jako např. pokrytí energetické spotřeby lidstva trvale nebo alespoň dlouhodobě udržitelnými způsoby
- vede širokou populaci prostřednictvím rekvizit každodenního života k pochopení přírodních zákonů a k jejich následnému respektování a aktivnímu využívání
- umožňuje způsobilým žákům nastoupení cesty vedoucí k vlastnímu aktivnímu přínosu v oblasti aplikované či teoretické fyziky
- vede prostřednictvím fyzikálního jazyka k porozumění přírodním dějům a principiálnímu pochopení funkce společensky významných technických zařízení
- využívá kromě tradičních forem výuky (výkladu, demonstračních či žákovských pokusů) rovněž výpočetní a informační technologie, audiovizuální techniku, muzea, hvězdárny, specializované exkurze apod.
- funkčně zařazuje populárně naučné pořady do výuky, neboť je považujeme za přijatelnou formu budoucího celoživotního vzdělávání žáků
- umožňuje žákům získávat nové zkušenosti a ověřovat fyzikální poznatky prostřednictvím bezpečných pokusů s běžnými rekvizitami každodenního života.

2. Časové vymezení

6. – 8. ročník – 2 hodiny týdně
9. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka probíhá v odborné učebně fyziky, v kmenových třídách, případně v odborné učebně informatiky, v přírodě, ve specializovaných zařízeních (muzea, hvězdárna, planetárium, galerie, výstavní sály, knihovny)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- cvičíme smyslové vnímání, pozornost, soustředění a řešení problémů
- cvičíme základní rysy kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnosti vidět věci jinak, citlivost, schopnost "dotahovat" nápady do reality)
- rozvíjíme individuální dovednosti pro kooperaci, seberegulaci v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.
- rozvíjíme sociální dovednosti pro kooperaci, jasnou a respektující komunikaci, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny
- rozvíjíme individuální a sociální dovednosti pro etické zvládání situací
- trénujeme dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objasňujeme důsledky globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě
- vedeme k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciujeme zájem žáků o osobnostní vzory (Leonardo da Vinci, Jules Verne, James Watt, James Prescott Joule, Michael Faraday, Albert Einstein apod.)
- pomáháme překonávat stereotypy a předsudky (z pohledu respektování (neideových) fyzikálních zákonů, např. zákona zachování energie...)
- zprostředkováváme srovnání životního stylu a vzdělávání mladých Evropanů (srovnání zejména z pohledu využívání technických zařízení v běžném životě jedince i státu jako celku...)
-

Multikulturní výchova

- vysvětlujeme, že z fyzikálního hlediska jsou všechny barvy kvalitativně rovnocenné
- upozorňujeme, že technický pokrok se neváže na žádné etnikum
- upozorňujeme na mimořádné kompetence představitelů přírodních národů, jejíž přínos pro společnost je často opomíjen

Environmentální výchova

- vedeme jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince
- vedeme k pochopení postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie
- vedeme k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- pohlížíme na komplexnost světa z hlediska zákona zachování energie, který nutně klade lidstvu otázku „Kde lidstvo bude brát energii zítra, za sto let, za milion let?“

- přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vedeme k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- vedeme k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví, zejména uvědoměním si nevratností mnohých fyzikálních, chemických či biologických procesů
- vedeme k pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- voda – vztahy vlastností vody (v různých skupenstvích) a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení
- ovzduší – význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás, situace v okolí
- energie – energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky, přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- doprava a životní prostředí – význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace
- průmysl a životní prostředí – průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, průmyslu k ochraně životního prostředí a udržitelný rozvoj společnosti
- odpady a hospodaření s odpady – odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny
- náš životní styl – spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí a zdraví
- nerovnoměrnost života na Zemi – rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje

Mediální výchova

- učíme porozumět fyzikální podstatě přenosu informací využívaných médii
- učíme využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vedeme k tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, školní rozhlas, klipy, internetové médium
- informujeme o technologické možnosti a jejich omezení
- podílíme se na mediální produkci

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení, ke kritickému posuzování dané problematiky a vyvozených závěrů použít v praxi
- připravujeme samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti
- učíme měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- ověřujeme či potvrzujeme vyslovované hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí
- vedeme k samostatnému vyhledávání v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu
- učíme poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními, v první řadě přírodovědně zaměřenými, oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- nastolujeme modelové problémy opírající se o dřívější žákovské zkušenosti
- vedeme k rozpoznávání problémů v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků
- vedeme je k hledání, navrhování či používání různých dalších metod, informací nebo nástrojů, které by mohly přispět k řešení daného problému
- posuzujeme řešení daného fyzikálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému
- korigujeme chybná řešení problému
- používáme osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- dbáme na používání odborné terminologie
- vedeme je k výstižnému a jednoznačnému vyjadřování při popisu, interpretaci a hodnocení pozorovaných jevů a při formulaci závěrů
- učíme je pracovat s různě náročnými odbornými texty a vedeme je k jejich rozklíčování
- učíme je využívat různé informační zdroje tabulky, encyklopedie, internet atd.
- učíme vyslovovat v diskusích hypotézy o fyzikální podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- učíme je vyjádřit či formulovat (jednoznačně) problém, na který narazí při svém fyzikálním vzdělávání

Kompetence občanské

- vytváříme sociálně bezpečné prostředí a podmínky pro zažití úspěchu při práci
- vytváříme heterogenní skupiny s cílem vytvořit podmínky pro spolupráci
- vytváříme podmínky pro vzájemné poskytování pomoci ve skupině
- vedeme je k respektu udržování kvalitního životního prostředí
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se žáci podíleli na řešení společného úkolu

Kompetence sociální a personální

- připravujeme modelové situace práce jednotlivce a skupiny při řešení problémů a učíme je chápat efektivnost týmové práce
- učíme je spoluvytvářet pro společnou práci
- vedeme žáky k vysvětlování a obhajování výsledků své práce před kolektivem
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci
- vedeme žáky k využívání získaných kompetencí v rozhodování se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření
- připravujeme aktivity typu samostatných či skupinových projektů např. tvorba videoklipů s fyzikální tématikou
- vedeme žáky k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a reflexi své vlastní činnosti
- učíme žáky, samostatně či v kooperaci s ostatními, provádět experimenty
- organizujeme laboratorní práce

5.5.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	F	Látky a tělesa	Fyzika a život	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	fyzika jako vědní obor	seznamuje žáky s fyzikou jako vědním oborem	frontální výuka, videopořady, PC	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení objasňování jeho cílů a pravidel EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady
			Základní fyzikální terminologie		zvládne základní fyzikální terminologii	seznamuje se základní fyzikální terminologie	výklad, PC	
			Vlastnosti látek a těles		chápe rozdíl mezi pojmy látka těleso	naučí chápat rozdíl mezi pojmy látka těleso	výklad, diskuse	
					rozdělí látky a tělesa podle vlastností na jednotlivá skupenství	učí rozdělit látky a tělesa podle vlastností na jednotlivá skupenství	samostatná práce, skupinová práce	
					nalézá společné a rozdílné vlastnosti látek	učí nalézat společné a rozdílné vlastnosti látek	laborování, skupinová práce, práce s tabulkou	
			Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas		porozumí pojmu fyzikální veličina	vede žáky k porozumění pojmu fyzikální veličina	výklad, diskuse	
					zvládá práci s měřidly a převody jednotek	vede žáky zvládat práci s měřidly a převody jednotek	výklad, samostatná a skupinová práce	
					umí vybrat vhodné měřidlo pro zadaný úkol	vede žáky k tomu, aby vybrali vhodné měřidlo pro zadaný úkol	diskuse	
					používá kvalifikovaný odhad	učí používat kvalifikovaný odhad	výklad, diskuse	
					umí pracovat s chybou	vede je k práci s chybou	výklad, skupinová a samostatná práce	
			Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	zaznamenává hodnoty fyzikálních veličin do tabulky a grafu (časová osa)	naučí je zaznamenávat hodnoty fyzikálních veličin do tabulky	práce s tabulkou a grafem	
			Hustota	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	určí hustotu výpočtem	učí získat hodnotu hustoty výpočtem, tj. užitím správného vztahu (vzorce) a hodnot jiných fyzikálních veličin	řešení slovních úloh	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů
			Skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; charakter částicového složení látek, atom, molekula, difúze	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	porozumí modelům jednotlivých skupenství	seznamuje se strukturou skupenství pomocí modelů	práce s modely, výklad	EV – Základní podmínky života – voda
					porozumí pojmu – neustálý neuspořádaný pohyb částic	demonstruje neustálý neuspořádaný pohyb částic	videopořad PC animace, práce s modely	
					seznámí se s difúzí a Brownovým pohybem	seznamuje je s difúzí a Brownovým pohybem	videopořad, PC animace, práce s modely	
			Teplotní roztažnost – změna objemu tělesa při zahřívání a ochlazování, teploměr	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	rozumí souvislostem vztahu změny teploty a objemu tělesa, zvládá práci s teploměrem	demonstruje tepelnou roztažnost, učí pracovat s teploměrem	výklad, frontální pokus	
					porozumí anomálii vody, změna skupenství voda – led	uvádí do souladu zkušenosti žáků s teorií	výklad, diskuse	
7.	F	Pohyb těles	Druhy pohybů	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	rozliší pohyb posuvný, otáčivý, přímočarý, křivočarý, rovnoměrný, nerovnoměrný, složený	seznamuje žáky s druhy pohybu a jejich charakteristikami	diskuse, experiment	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a problémy životního prostředí

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	F	Pohyb těles	Druhy pohybů	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	používá pojmy dráha, trajektorie, rychlost, čas	zavádí pojmy dráha, trajektorie, rychlost	výklad, diskuse, experiment	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a problémy životního prostředí OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MV – RC – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení objasňování jeho cílů a pravidel
			Záznam pohybu	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	zná vzorce, veličiny, jednotky a jejich označení	odvozuje na základě zkušeností některé vzorce, naučíme užívat trojúhelníkové schéma pro stanovení potřebného vzorce	úvahy, diskuse, výklad, nácvik práce s trojúhelní-kovým schématem	
					umí převádět jednotky a správně volit vhodné jednotky	učí obecná pravidla pro převádění jednotek	výklad, diskuse, nácvik	
					umí vypočítat slovní úlohu	učí postup řešení sl. úl.: porozumění slov. zadání, fyz. zápis zadání, převody jednotek, práce se vzorcem, výpočet, ověření výpočtu kvalifikovaným odhadem, odpověď	výklad, diskuse, nácvik řešení fyzikálních slovních úloh	
					umí ověřit výsledek kvalifikovaným odhadem			
					používá pojem průměrná rychlost	učí pracovat s veličinou průměr-ná rychlost na příkl. z praxe	diskuse	
					dokáže zapsat údaje o pohybu do tabulky a interpretovat je	učí zaznamenat úsporným způs. info o pohybu, tj. tvořit a interpretovat tabulky a grafy	výklad, nácvik práce s tabulkami a grafy	
					dokáže údaje o pohybu zaznamenat do grafu			
		Síly	Síla	porozumí pojmu síla, změří velikost působící síly	změří siloměrem velikost přiměřené působící síly	učí pomocí siloměrů a malých sil (tj. ověřitelných zkušeností žáků) chápat zákonitosti skládání sil v přímce a rovině	výklad, žákovský experiment	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost
			Gravitační síla		rozumí pojmu gravitační síla a gravitační pole , z porozumění vyvozuje souvislosti vlivu gravitace na běžný život a dění ve Vesmíru	vyvozuje a demonstrujeme gravitaci, vede k hledání souvislostí existence života ve Vesmíru	výklad, práce s textem a PC, skupi-nová práce: vyhle-dávání informací v encyklopedii	
			Skládání sil (LP II)	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	pomocí siloměrů ověří skládání sil na přímce i v rovině	učí pomocí siloměrů a malých sil (tj. ověřitelných zkušeností žáků) chápat zákonitosti skládání sil v přímce a rovině	výklad, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů fyziky v běžném životě
			Tření		určí směr třecí síly, vysvětlí příčiny vzniku, objasní, jak lze v praktických situacích třecí sílu záměrně zvyšovat či snižovat		diskuse	
			Tlak		chápe vztah mezi tlakem, sílou a plochou, dokáže doporučit v běžných situacích jakým způsobem tlak záměrně zvyšovat či snižovat		výklad, diskuse	
			Zákon setrvačnosti	využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	uvědomuje si zdravotní a bezpečnostní rizika živých organismů souvisejících se zákonem setrvačnosti a síly			
			Zákon síly					
			Zákon akce a reakce					

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	F	Síly	Páka, kladka	aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	dokáže v běžných životních situacích efektivně využít jednoduchých strojů k plnění běžných činností	učí žáky, jak v běžném životě využít účinky sil a jak tyto účinky ovlivňovat dle lidských potřeb	výklad, diskuse, žákovský experiment	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů fyziky v běžném životě
			Těžiště a stabilita		dokáže určit těžiště u pravidelných i nepravidelných těles pomocí těžnic		výklad, frontální a žákovský experiment	
			Síly – shrnutí		na historických monumentálních stavbách poukazuje na využívání jednoduchých strojů při jejich tvorbě		výklad, referát, diskuse	
		Mechanické vlastnosti kapalin a plynů	Hydrostatický tlak	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	zdůvodní nesnáze spojené s tlakem při pobytu pod hladinou moře a uvede opatření, která umožňují pobyt pod hladinou	učí chápat tlak okolního prostředí jako limitující faktor pro přežití živých organismů	diskuse	EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady OSV – SR – komunikace – dialog, komunikace v různých situacích
			Spojené nádoby		uvede několik zařízení využívajících spojených nádob ve své činnosti (vodoznak, sifon, vodojem, zdymadlo…), navrhne řešení zahradnických problémů se sudy, hadicemi a dešťovou vodou	ukazuje využití jednoduchého fyzikálního poznatku v činnosti celé řady zařízení pro usnadnění lidského života	návrhy experimentů, experiment	
			Atmosférický tlak		rozliší přetlak, podtlak, vysvětlí Torricelliho metodu měření velikosti atmosférického tlaku	poukazuje na rozdílnost tlaku v kapalinách a plynech způsobenou stlačitelností plynů, ujasňuje, jak souvisí atmosférický tlak s nadmořskou výškou	diskuse	
			Archimédův zákon (LP III)	předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	vyrobí potápěče v PET láhvi (libovolné konstrukce), který bude moci cestovat nahoru i dolů dle zmáčknutí láhve a na něm vysvětlí pohyb potápěče na základě působících sil i hustot potápěče a kapaliny	ukáže funkčního potápěče v činnosti a nechá žáky, aby nalezli cestu ke zkonstruování vlastního funkčního potápěče, tuto činnost nechá žáky rovněž popsat	frontální pokus, žákovský experiment, reflexe činnosti	
			Pascalův zákon		objasní princip činnosti hydraulických či pneumatických zařízení a uvede několik příkladů využití v běžném životě (stavební stroje, dopravní prostředky atd.)	ukáže dopad znalosti a užití Pascalova zákona v běžném lidském životě, hydraulická zařízení považuje za další formu jednoduchých strojů	videopořad, diskuse	
			Kapaliny a plyny – shrnutí			shrnuje společné a rozdílné vlastnosti plynů a kapalin, připomene, které zákony platí pro plyny a které pro kapaliny	výklad, samostatná práce	
8.	F	Energie	Práce a výkon	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	vyřeší jednoduché slovní úlohy týkající se výkonu a práce	ujasní fyzikální chápání pojmu práce	výklad, slovní úlohy	
			Práce na jednoduchých strojích			na příkladech z běžného života vysvětlí vztahy mezi prací a výkonem, řeší společně i samostatně slovní úlohy		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	F	Energie	Pohybová a polohová energie – přeměny	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	okomentuje přeměny polohové a pohybové energie u volného pádu	vysvětlí zákon zachování mechanické energie pomocí experimentu i modelu, řeší úlohy pro procvičení nových poznatků	práce s modelem	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost
			Práce – shrnutí	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	uvede souvislosti mezi konáním práce a polohovou energií při zvedání tělesa	ujasní souvislosti mezi prací a energií		
			Vnitřní energie	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	popíše a vysvětlí přeměny energií polohové, pohybové a vnitřní na příkladě volného pádu s odrazy u pružné kuličky, dokáže tvrzení zapsat do tabulky a z tabulky popsat děj	ukáže na příkladech ze života změny vnitřní energie, teoreticky i prakticky využívá zákon zachování energie při volném pádu pružné kuličky pro výpočet energie polohové, pohybové a přírůstku energie vnitřní	diskuse	
			Měření tepla	určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	popíše přeměnu elektrické energie při ohřevu vody v rychlovarné konvici	ujasní souvislosti mezi prací a energií a teplem, ujasní rozdíl mezi teplem a teplotou	výklad, diskuse	
			Zákon zachování energie	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	popíše a vysvětlí přeměny energií polohové, pohybové a vnitřní na příkladě volného pádu s odrazy u pružné kuličky, dokáže tvrzení zapsat do tabulky a naopak z údajů v tabulce popsat děj	ukazuje přeměny jednotlivých forem energií dle zákona zachování energie v různých fyzikálních dějích z běžného života (prak, luk, elektrárny, dopravní prostředky, lidský pohyb, existence lidstva…)	výklad, slovní úlohy, práce s tabulkou a grafem	
			Vedení tepla Šíření tepla prouděním a zářením		uvede způsoby transportu tepla příklady využití v běžném životě	seznámí se způsoby transportu tepla, prodiskutuje možnosti, jak transport tepla zvýšit či naopak snížit dle aktuálních potřeb	výklad, diskuse	
			Hospodaření s teplem (LP II)		zformuluje hrubou dlouhodobou energetickou koncepci svého budoucího obydlí, odůvodní, kde se šetření vyplatí a kde nikoliv	zadá pro skup. práci úkol nalézt energ. úspornou i neúsp. konstrukci domu či bytu a podobné jednání obyvatele bytu, domu, prodiskutuje možnosti investování do úsp. opatření s dlouholetou návratností (zářivky, zateplení, termoreg. ventily, rekuperátory tepla, tepelná čerpadla...)	skupinová práce, práce s informacemi	
			Změny skupenství		popíše koloběh vody v přírodě včetně změn skupenství vody	nastíní energetické potřeby při změně skupenství a ukáže si na koloběhu vody v přírodě v diskusi kdy, kde a jak dochází ke změnám skupenství	výklad, diskuse	
			Fyzika v kuchyni		opodstatní využívání tlakového hrnce při vaření	připomene změny skupenství při vaření potravin, různé teploty varu vody a oleje, změnu teploty varu vody v tlakovém hrnci a důsledky z toho plynoucí, nastíní činnost chladničky	výklad, diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	F	Energie	Tepelné motory	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	vyjmenuje základní typy motorů, podrobně popíše činnost čtyřtaktního spalovacího motoru	učiní malý exkurz světem spalovacích motorů počínaje parním strojem, procvičí pomocí pohyblivého modelu i počítačových animací činnost čtyřdobého motoru, vyjmenuje další typy motorů užívaných v pozemní, letecké i kosmické dopravě, zájemcům nastíní princip činnosti dalších konstrukcí motorů (Wankelův, Stierlingův, iontový, rovněž je odkáže na další informace o tepelných čerpadlech a jejich využívání)	výklad, diskuse	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost
			Tepelné motory		vyjmenuje základní typy motorů, podrobně popíše činnost čtyřtaktního spalovacího motoru			
			Energie – shrnutí		prokáže dovednost vnímat libovolné děje z pohledu zákona zachování energie	naučí pohlížet na běžné děje z pohledu zákona zachování energie a přiměje vážně přemýšlet o otázce, kde bude lidstvo v budoucnu získávat potřebné formy energie pro sou existenci	diskuse	
		Elektrické jevy	Pojem síla a silové pole	porozumí pojmu síla a silové pole	rozlišuje přírodní a umělé magnety, póly magnetu, magnetické pole, indukční čáry, magnetické pole Země	demonstruje působení magnetů na různé druhy těles	výklad, frontální pokusy, žákovské pokusy	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů OSV – MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů elektrických jevů
					rozumí pojmu elektrická síla, elektrické pole, siločáry	demonstruje působení těles s elektrickým nábojem	teorie, frontální pokus, žákovské pokusy	
					dokáže porovnat vlastnosti polí, uvede shodné a rozdílné znaky	učí vyvozovat a ověřovat vlastnosti polí	výklad, žákovské pokusy, práce s obrazem a PC	
			Atomy a ionty	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	rozumí pojmu elektrická síla, elektrické pole, siločáry, dokáže porovnat vlastnosti polí, uvede shodné a rozdílné znaky	ukáže pomocí jednoduchých modelů složení atomu, rozdíl mezi atomem, molekulou, iontem, elektronem, protonem, neutronem, jádrem a obalem	PC výuka, práce s modely, myšlenkové mapy	
			Částice – shrnutí			připomene počet atomů, přirovná k počtu písmen abecedy, molekuly přirovná k vícepísmenným slovům čj, nastíní obrovské možnosti při tvorbě umělých molekul pro další rozvoj lidstva, uvede do světa chemie a na příkladech moderních materiálů ukáže nedozírný vliv na vývoj civilizace (vliv moderního sportovní vybavení, konstrukční materiály, materiály užívané při dobývání vesmíru atp.)	práce s modelem, diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	F	Elektrické jevy	Elektrický obvod	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	pomocí jednoduchého obvodu se žárovkou či jiným spotřebičem rozliší elektrický vodič a izolant, rovněž určí nejednoznačné případy (špatné vodiče)	popíše elektrický obvod, představí schematické značky základních elektrotechnických součástek, ujasní, jak jednoduše rozlišit dobrý a špatný elektrický vodič	práce se schématickými značkami, výklad, návrh experimentu a vysvětlení jeho výsledků	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů
			Bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	uvede obecné zásady pro bezpečnou činnost s elektrickými obvody a spotřebiči, vyjmenuje a vysvětlí princip činnosti pojistek a jističů v elektrických obvodech	seznámí se zásadami bezpečné práce s elektrickými obvody, ukáže základní bezpečnostní prvky v obvodech a vysvětlí jejich činnost, výhody i nevýhody	výklad, diskuse	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – druhy dopravy a ekologická zátěž
			Tepelné spotřebiče		vysvětlí příčinu zahřívání vodiče, jímž protéká el. proud, uvede využití topné spirály v zařízeních v domácnostech	na řadě běžných zařízení ukáže tepelné účinky el. proudu, který prochází vodičem (zařízení s topnými spirálami…)	experiment, videopořad, diskuse	
			Elektrický proud	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	správně zapojí vyhovující měřidla napětí, proudu a odporu, správně nastaví rozsah měření a správně provede měření	naučí správně zapojit správné měřidlo a správně změřit veličiny napětí, proud, odpor, ujasní platnost Ohmova zákona v jednoduchém el. obvodu a ověří experimentem	výklad, diskuse, frontální měření, žákovské měření	
			Napětí a odpor					
			Ohmův zákon	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů				
			Obvody, zapojení za sebou a vedle sebe (LP III)			vysvětlí žákům, jak mají teoreticky vypočítat hodnotu výsledného odporu v sériovém i paralelním obvodu a následně výpočet potvrdit měřením	výklad, slovní úlohy, měření	
			Elektrická energie		vysvětlí výhody a nevýhody elektrické energie, uvede využití a možnosti přeměny na jiné formy energie (tepelnou, světelnou, mechanickou, magnetickou…)	srovná význam elektrické energie v životě lidí, využije analogie s využitím peněz v běžném životě, připomene možnost dopravy, velmi snadné přeměny na jiné formy…	výklad, diskuse	
		Zvuk	Vznik zvuku, kmitání – frekvence zvuku, elektrické kmity, telefon	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	vysvětlí, čím je způsobený zvuk a jak se o tom můžeme přesvědčit	demonstruje běžné příklady těles, která jsou zdrojem zvuku a vyvozujeme charakteristiky chvění těles	výklad, samostatná práce, skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
					uvede příklady kmitavých pohybů a i příklady elektrických kmitů	demonstruje kmitavý pohyb i elektrické kmity na běžných příkladech	výklad, diskuse, pokus	
					pozná, co je to frekvence a jaká je její jednotka	zavede pojem frekvence a její jednotky	výklad, diskuse	
					umí měřit frekvenci jednoduchých kmitavých pohybů	naučí je měřit frekvenci jednoduchých kmitavých pohybů	výklad, frontální pokus	
			Šíření zvuku, vlnění – vlny, rychlost, frekvence a vlnová délka	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	umí uvést několik příkladů vlnění	na videozáznamu ukáže příklady vlnění	videopořad, PC animace, práce s modely	EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví
					umí vysvětlit, co je to rychlost, frekvence vlnění a vlnová délka	zavede pojmy rychlost, frekvence vlnění a vlnová délka	výklad, diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	F	Zvuk	Proč slyšíme?	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	umí vysvětlit, proč slyšíme	rozborem záznamu na videu upevní představu o tom, jak slyšíme	videopořad, PC animace, práce s modely	EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví OSV – SR – komunikace – dialog, komunikace v různých situacích
					umí vysvětlit přenos energie vlněním	uvedením konkrétních příkladů upevňuje představu o přenosu energie vlněním	výklad, diskuse	
			Ochrana před hlukem		zná, jak se chráníme před škodlivým hlukem	rozborem pokusů a rozborem zkušeností ze života vyvozuje základní pravidla ochrany před škodlivým hlukem	výklad, diskuse	
9.	F	Elektromagnetické děje	Vedení proudu v kapalinách a plynech	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	vysvětlí pojem iont, uvede rozdíly ve vedení proudu v kovech a kapalinách a plynech, uvede příklady z běžného života	srovná vedení proudu v kovech, kapalinách a plynech, ujasní pojem iont a možnosti jeho cestování v plynech a kapalinách	výklad, diskuse	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
			Elektřina a magnetismus			upozorní na magnetický účinek proudu procházejícího vodičem		
			Elektromagnet		vysvětlí rozdíly a podobnosti mezi magnetem a elektromagnetem, uvede způsoby využití elektromagnetů v běžném životě	srovná magnet a elektromagnet, ujasní konstrukci elektromagnetu, uvedeme užití elektromagnetu v běžných zařízeních (reproduktor, jeřáb v kovošrotu, zvonek, relé, zámek, bzučák atp.)	frontální experiment, dobrovolně žákovský experiment	
		Elektromagnetické děje	Elektromagnetická indukce	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	je schopen vysvětlit pokus s cívkou a magnetem a pokus s dvěma cívkami	připraví pokus s cívkou a magnetem a s dvěma cívkami	výklad, frontální pokus	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
					dokáže z výsledků pokusů vyvodit definici elektromagnetické indukce a význam tohoto jevu	povede žáky při vyvozování definice elektromagnetické indukce	výklad, diskuse	
			Střídavý proud		sestaví nejjednodušší generátor	povede žáky při sestavování nejjednoduššího generátoru z jednotlivých součástek	výklad, frontální pokus	MV – RC – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení objasňování jeho cílů a pravidel OSV – MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů elektromagnetických jevů
					zná rozdíly mezi stejnosměrným a střídavým proudem	bude vyvozovat rozdíly mezi stejnosměrným a střídavým proudem	výklad, frontální pokus	
					umí zakreslit schématicky graf závislosti obou proudů	naučí sestavovat grafy obou proudů	práce s tabulkou a grafem	
					zná základní charakteristiky proudu v síti	seznámí je se základními charakteristikami proudu v síti	výklad, diskuse	
			Alternátor a dynamo		popíše rozdíly mezi alternátorem a dynamem	z pokusů vyvodí rozdíly mezi alternátorem a dynamem	videopořad, PC animace, práce s modely	
			Jak pracuje tepelná elektrárna		vysvětlí princip práce tepelné elektrárny	rozborem textu o tepelné elektrárně vyvodí princip práce tepelné elektrárny	výklad, samostatná práce, skupinová práce	
			Transformátor		sestaví z cívek a jádra transformátor a vysvětlí, jak pracuje	vede žáky k sestavení transformátoru z připravených pomůcek a demonstruje jeho práci	výklad, frontální pokus	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	F	Elektromagnetické děje	Transformátor	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	porozumí transformačnímu poměru	ze znalosti vztahu výkonu a počtu závitů cívek transformátoru vyvodí transformační poměr a jak se mění napětí a proud	výklad, diskuse	MV – RC – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení objasňování jeho cílů a pravidel OSV – MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů elektromagnetických jevů
					vysvětlí, jak transformátor mění napětí a proud		samostatná práce, skupinová práce	
					dokáže popsat přenos energie z elektrárny ke spotřebiči	rozebere schematický nákres cesty energie z elektrárny ke spotřebiči	výklad, samostatná práce, skupinová práce	
			Elektřina v domě		zná, jaké napětí je mezi zdířkami zásuvky a zemí	pracuje s panelem se zásuvkami , práce se zkoušečkou	výklad, samostatná práce, skupinová práce	
					zná účinky proudu a napětí na lidský organismus	seznámí je nebezpečnými účinky proudu a napětí	výklad, diskuse	
					zná ochranu před nežádoucími účinky a ví, jak se chráníme před velkými proudy a napětími	promítne klipy – úrazy elektrickým proudem a probere se žáky jejich zkušenosti z blízkého okolí	videopořad, PC animace, práce s modely	
					ví, jak může vzniknout požár od elektrické instalace	na příkladech ze života ukáže, jak předcházet požárům od elektrické instalace	videopořad, PC animace, práce s modely	
					popíše rozvod elektrického proudu v bytě	naučí je popsat schéma rozvodu elektrického proudu v bytě a způsob jištění	výklad, diskuse	
			Co jsou polovodiče, tranzistor	zapojí správně polovodičovou diodu	zná základní charakteristiky polovodiče a ví, jak můžeme usměrnit střídavý proud	vysvětlí průchod proudu polovodičem a vysvětlí usměrnění střídavého proudu	výklad, diskuse, pokus	
		Světlo	Šíření světla	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	objasní šíření a odraz světla, doručí sluneční paprsek pomocí více zrcadel na určené místo, vysvětlí činnost periskopu a případně ho i sestrojí	seznamuje s pojetím konečné i nekonečné rychlosti šíření světla, srovná se zvukem ve vzduchu i vakuu	diskuse	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
			Stín			ujasní souvislosti mezi předmětem a jeho stínem, ukáže geometrické možnosti konstrukce zastíněných a nezastíněných oblastí	geometrické konstrukce	
			Odraz světla (LP V)			poukáže na využívání odrazu světla v technických zařízeních stejně jako při pozorování pla-net či Měsíce na noční obloze	diskuse, výuka na PC	
			Lom světla	rozhodne ze znalostí rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	pomocí soustavy zrcadel a čoček předpoví a následně potvrdí experimentem jakým způsobem se budou šířit rovno-běžné paprsky po odrazu od zrcadla či po průchodu čočkami	experimentem prokáže, že světelný paprsek mění na rozhraní dvou optických prostředí svůj směr	frontální pokus	
			Optické přístroje			zmíní se o optických přístrojích, které využívají zrcadla i čočky	diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	F	Světlo	Světlo – shrnutí	rozhodne ze znalostí rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	objasní hlavní rysy těchto přírodních optických úkazů (stín, zatmění Slunce a Měsíce, duha, fata morgana, blesk)	zdůrazní společné a rozdílné rysy zvuku a světla, rovněž připomene, jak se šíří v různých prostředích, připomene využití blesku a hromu při bouřce pro určení vzdálenosti blesku	výklad, diskuse	MV – interpretace vztahů mediálních sdělení a reality – rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem
		Jaderná energie	Atom a jeho jádro, izotopy	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	zná model stavby atomu a jeho charakteristiky, izotopy	na kreslených modelech vytváří představu o stavbě atomu a o izotopech	videopořad, PC animace, práce s modely	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví OSV – SR – komunikace – dialog, komunikace v různých situacích
			Jaderné reakce, radioaktivita	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	zná stavbu atomového jádra a silové poměry v jádře	na kreslených modelech vytváří představu o stavbě atomového jádra a o silových poměrech	videopořad, PC animace, práce s modely	
			Štěpení jádra, spojování jader		dokáže vysvětlit, co je to jaderná reakce a radioaktivita	při práci s textem zavádí pojem jaderná reakce a radioaktivita	výklad, diskuse	
					vysvětlí rozdíl mezi štěpením a spojováním jader	při práci s textem zavádí pojem štěpení a syntézy jader	výklad, samostatná práce, skupinová práce	
			Jaderná elektřina, jaderné zbraně		zná princip práce jaderné elektrárny a jaderné zbraně	rozborem žákovských referátů objasňuje práci jaderné elektrárny a jaderné zbraně	diskuse	
					dokáže popsat uváděné výhody a nevýhody jaderné energetiky	panelovou diskusí vytvoří databázi pro a proti jaderné energetice	diskuse	
			Druhy energie, zdroje pro živou přírodu		zná druhy energií, principy jejich přeměny, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	během diskuse s pozvaným odborníkem rozebírá danou problematiku	diskuse	
		Počasí	Základní meteorologické jevy a jejich měření	Využívá poznatky v každodenním životě, umí vyhodnotit předpověď počasí	Zná základní meteorologické jevy: vlhkost, oblačnost, srážky, tlak vzduchu, vítr	Dovede se orientovat v předpovědi počasí	Výklad, práce na PC	EV – základní podmínky života – ovzduší
			Atmosféra a její znečišťování		Zná základní problémy znečišťování atmosféry	Uvědomuje si vztah k ochraně životního prostředí a důležitosti atmosféry na život na Zemi	Výklad, práce na PC	
		Země a vesmír	Co vidíme na obloze	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců, planet kolem planet	zná fáze měsíce a základní souhvězdí a planet, které můžeme na obloze vidět	návštěvou planetária motivuje žáky k zájmu o vesmír	praktické pozorování	EV – vztah člověka k prostředí – aktuální ekologické problémy VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, jejich vzájemná rovnost
			Sluneční soustava, planety, kosmické smetí		dokáže popsat sluneční soustavu a všechny její složky a vývoj názorů na ni	formou rozboru žákovských referátů, výukových programů a videa upevní již dříve získané znalosti	diskuse	
			Hvězdy, galaxie, jak vznikl vesmír	odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	zná základní rozlišovací znaky mezi hvězdami a planetami	formou rozboru žákovských referátů, výukových programů a videa upevníme již dříve získané znalosti	videopořad, PC animace, práce s modely	

5.5.3. Přírodopis

5.5.3.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Jeho obsahem je naplňování výstupů tohoto předmětu stanovených RVP pro základní vzdělávání a výstupů průřezových témat.

Učivo je rozděleno do těchto vzdělávacích oblastí:
Obecná biologie a genetika
- Biologie hub
- Biologie rostlin
- Biologie živočichů
- Biologie člověka
- Neživá příroda
- Základy ekologie

Cílem předmětu je podchytit a vhodně stimulovat zájem žáků o přírodu a přírodniny a zároveň jim poskytnout prostředky pro hlubší porozumění vztahům v přírodě. Umožňuje žákům pochopit přírodu jako systém propojených vazeb. Pomáhá žákům užívat otevřené myšlení, kritické myšlení a logické uvažování. Seznamuje žáky nejen se stavbou těla živých organismů a člověka, ale vede i k chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda (chemie, fyzika, zeměpis).

2. Časové vymezení

6., 7., 8. a 9. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- odborná učebna přírodopisu
- odborná učebna informatiky
- biotopová zahrada školy
- výuka v přírodě
- specializovaná zařízení (botanické a zoologické zahrady, terénní pracoviště PdF MU Kejbaly, terénní pracoviště center ekologické výchovy, muzea, hvězdárny, galerie, výstavní sály, knihovny apod.)

Důležitou součástí výuky jsou vycházky s pozorováním a krátkodobé projekty.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
Z tematického okruhu Osobnostní rozvoj jsou to tato témata:
- rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah ke mně samému

Z tematického okruhu Sociální rozvoj jsou to témata:
- komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, komunikace v různých situacích
- kooperace a kompetice – rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Z tematického okruhu Morální rozvoj je to téma:
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje a praktická etika – schopnost vyjádřit vlastní postoj

Výchova demokratického občana
Z tematického okruhu Občanská společnost a škola
- demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Z tematického okruhu Objevujeme Evropu a svět je to téma:
- naše vlast a Evropa, evropské krajiny, důsledky globálních vlivů na životní prostředí

Multikulturní výchova
Z tematického okruhu Multikulturalita jsou to témata:
- naslouchání druhým
- komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin
- vstřícný postoj k odlišnostem

Z tematického okruhu Etnický původ
- odlišnost lidí

Environmentální výchova
Z tematického okruhu Ekosystémy jsou to témata:
- les, pole, louka, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina

Z tematického okruhu Základní podmínky života jsou to témata:
- voda, ovzduší, půda, přírodní zdroje, ochrana biologických druhů, biodiverzita, energie, přírodní zdroje

Z tematického okruhu Lidské aktivity a problémy životního prostředí jsou to témata:
- ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině, odpady

Z tematického okruhu Vztah člověka k prostředí jsou to témata:
- prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi, náš životní styl, aktuální ekologický problém

Mediální výchova
- učíme zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií
- připravujeme žáky na celoživotní vzdělávání prostřednictvím populárně vzdělávacích pořadů

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k samostatnému pozorování a porovnávání informací
- využíváme mezipředmětových vztahů
- spojujeme učivo s praxí

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- vedeme ke správné organizaci práce
- učíme, jak se učit
- vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných témat
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným tématům
- učíme žáky vhodně formulovat, zaznamenávat a třídit myšlenky
- učíme vhodně argumentovat
- učíme hledat, získávat a využívat informace z celého světa
- vedeme k využívání teoretických poznatků v praxi

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel
- učíme žáky chápat práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí a ochranou zdraví svého i svých blízkých
- ukazujeme, jak vnímat přírodu globálně

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové práce a vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- dbáme na dodržování pravidel diskuse
- posilujeme sebedůvěru žáků
- učíme je reálnému sebehodnocení a sebekritice

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při pokusech a práci s přírodninami
- zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost sami si práci organizovat, navrhnout její postup a časový rozvrh
- vedeme žáky k přípravě a udržování učebního prostoru
- učíme žáky rozlišovat pozitivní a negativní vlivy na jejich zdraví

Zkratky ve vzdělávacím obsahu předmětu:
LP – laboratorní práce, MZM – Moravské zemské muzeum, VP – výukový program, ŽP – životní prostředí

5.5.3.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Př	Obecná biologie	Projevy a podmínky života	rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	rozumí základním podmínkám života	seznámí se základními podmínkami života	pokus	EV – Základní podmínky života – voda
					rozumí základním projevům života	seznámí se základními projevy života	pozorování	PRO – Voda
					orientuje se v přehledu vývoje organismů	učí orientaci v přehledu vývoje organismů	výklad	EV – Základní podmínky života – ovzduší
			Vzájemné vztahy organismů a rozmanitost přírody		rozliší vztahy mezi organismy	učí rozlišovat vztahy mezi organismy	didaktická hra	
					umí sestavit potravní vztahy	vede žáky k dovednosti sestavovat potravní řetězce	didaktická hra	
					chápe rozmanitost přírody	učí chápat rozmanitost přírody	pozorování,vyvozování	
			Buňka	popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	umí popsat základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií	učí popsat základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií	práce s mikroskopem,výklad	
					objasní funkci základních organel	vede k objasnění funkcí základních organel	frontální výuka	
			Viry a bakterie		rozlišuje pojmy viry a bakterie	učí odlišit viry a bakterie	práce s literaturou a PC	
					umí uvést příklady virů a bakterií ze života	seznamuje s působením virů a bakterií v běžném životě	vyvozování	
					zná funkci virů a bakterií v přírodě	učí rozumět funkci virů a bakterií v přírodě	výklad	
					chápe dopad působení na život člověka	učí rozlišovat kladný a záporný vliv na život	diskuse	
		Obecná biologie	Viry a bakterie	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	zná rizika šíření nemocí způsobovaných viry a bakteriemi	vede žáky k uvědomění si rizik šíření nemocí	beseda	
		Biologie hub	Houby bez plodnic	vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	seznámí se se základní charakteristikou skupiny	seznamuje základní charakteristikou skupiny	pokus, frontální pozorování, mikroskopování	
					rozliší pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy	učí rozlišit pozitivní a negativní vliv plísní	skupinová práce s literaturou	
					umí poznatky prakticky použít	naučí používat kvasinky	pokus, pozorování	přesah – Pč,Vz
			Houby s plodnicemi	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	podle stavby rozliší základní skupiny hub	naučí rozlišovat houby lupenité a rourkaté	pozorování,vyvozování	
					pozná místa jejich výskytu	demonstruje charakteristická místa výskytu	vycházka	
					chápe význam a postavení hub v přírodě	vede k pochopení významu hub v přírodě	exkurze do MZM	
					zvládá zásady bezpečného sběru a konzumace hub	učí zásadám bezpečného sběru, zpracování a konzumace hub	pokus, pozorování	
					dokáže poskytnout první pomoc při otravě houbami	cvičí poskytování první pomoci při otravě houbami	skupinová práce, dramatická výchova	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Př	Biologie hub	Lišejníky	objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	umí vysvětlit stavbu stélky, pojem symbióza	vysvětluje význam pojmu stélka a symbióza	frontální výklad	
					zná prostředí jejich výskytu	vyhledává v terénu místa výskytu lišejníků	vycházka, pozorování	EV – Základní podmínky života – ovzduší
					dokáže objasnit význam a využití v přírodě a pro člověka	objasňuje význam a využití lišejníků v přírodě i člověkem	práce s literaturou a PC	
		Biologie rostlin	Systém rostlin	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	umí rozlišit jedno a mnohobuněčné organismy	demonstruje rozdíl mizí jedno a mnohobuněčným organismem	mikroskopování	
					vysvětlí rozdíl mezi jednobuněčnou rostlinou a živočichem	učí logicky vyvodit rozdíl mezi jednobuněčným živočichem a rostlinou	porovnávání,vyvození	~~PRO – Voda~~
					pozná a zařadí zástupce běžných řas	učí rozlišit zástupce běžných řas	pozorování, mikroskopování	
					umí objasnit význam řas při vývoji atmosféry	vede k pochopení funkce řas při tvorbě atmosféry, pojmu „stromatolit"	videopořad,	
					vysvětlí pojem " potrava budoucnosti"	učí chápat řasy jako potravinu budoucnosti	videopořad, literatura	
					dokáže odvodit rozdělení rostlin podle stavby a vytvořit jednoduchý přehled	seznámí s rozdělením rostlin	frontální výklad, mikroskopování	
			Přechod rostlin na souš		vysvětlí přizpůsobení rostlin životu na souši, podle funkce rozliší druhy pletiv, vyjmenuje orgány rostliny	ukáže na příkladech stavbu pletiv, orgánů	mikroskopování, pozorování rostlin	
			Rostliny výtrusné	porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	objasní pojem výtrus, rodozměna, stélka	naučí vysvětlit pojmy	vysvětlování	
			Mechorosty		dokáže rozlišit, popsat mech a játrovku, zná podmínky nutné pro život, prostředí, význam, využití	naučí pracovat s botanickým materiálem, určovací literaturou	pozorování, pokus	přesah – M, F
			Kapraďorosty		rozliší běžné druhy přesliček a plavuní, vysvětlí pojem rostliny cévnaté, zná použití, význam	učí pomocí určovací literatury rozlišit,vysvětlit, znát význam	práce s klíči, pozorování	
					pozná kapradinu, zná způsob rozmnožování, význam pro vznik černého uhlí	vede k poznávání běžných druhů kapradin	exkurze do botanické zahrady	
			Rostliny semenné	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	rozumí pojmu orgány vegetativní a generativní, vyjmenuje a ukáže orgány kvetoucích rostlin	vysvětlí a ukáže pojmy a části těla	vysvětlování	
			Anatomie, morfologie a fyziologie rostlin		pozná základní orgány rostlinného těla, rozumí jejich funkci, zná význam a využití	určuje, vyvozuje, diskutuje se žáky	vyvozování, diskuse	
			Rozmnožování rostlin		vysvětlí rozdíl mezi pohlavním, nepohlavním a vegetativním rozmnožováním	na příkladech učí rozlišit způsoby rozmnožování rostlin	pozorování, pokus	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Př	Biologie rostlin	Rostliny nahosemenné	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí atlasů a klíčů	charakterizuje rostliny nahosemenné,uvede hlavní skupiny	učí vyvodit charakteristiku z předložených přírodnin	pozorování, práce ve dvojicích	
					bezpečně rozliší hlavní druhy jehličnanů a jinanů, jejich ŽP, význam, využití, působení na člověka – alergeny	prací s přírodninami a literaturou učí rozlišit druhy, znát význam, využití, nebezpečí pro člověka	pozorování přírodnin, literatura	EV – Základní podmínky života – ekosystémy – biodiverzita
			Rostliny krytosemenné		charakterizuje rostliny krytosemenné, vysvětlí termín dvouděložné a jednoděložné, uvede hlavní znaky	prací s přírodninami a literaturou učí vyvodit obecné znaky	pozorování, práce ve dvojicích	
			Dvouděložné rostliny		podle znaků určí rostliny dvouděložné	prací s modelovými rostlinami učí vyvozovat znaky	pozorování, práce ve dvojicích	přesah – Z, Pč
			Listnaté stromy a keře		určí základní druhy listnatých stromů a keřů, zařadí do ekosystému, vysvětlí opad listů	prací s přírodninami a literaturou vede k poznání základních druhů, jejich ŽP, významu	VP	
			Hospodářsky významné čeledi		vysvětlí pojmy – hospodářské rostliny,ekologické zemědělství, biopotraviny, rozliší zeleninu a ovoce	na přírodninách učí rozlišit hospodářské rostliny, rozdíl mezi tradičním a ekologickým pěstováním	výklad, pokus, pozorování	
			Pryskyřníkovité		na modelové rostlině popíše stavbu a určí znaky charakteristické pro skupinu, pomocí informačních zdrojů vyhledá rostliny příbuzné, prostředí, využití, význam,bezpečně pozná rostliny jedovaté a jinak nebezpečné, poskytne 1. pomoc	učí vyhledat informace, teoretické znalosti aplikovat při práci s přírodninami, dodržovat bezpečnost při práci a poskytnout 1. pomoc	práce s informačními zdroji, frontální výuka, aplikace	přesah – Pč přesah – Z, Vz OSV – OR – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
			Brukvovité					
			Růžovité					
			Bobovité					
			Miříkovité					
			Hluchavkovité					
			Lilkovité					
			Hvězdnicovité					
			Jednoděložné rostliny		podle znaků určí rostliny jednoděložné,zná způsoby rozmnožování	na modelové rostlině učí poznat obecné znaky pro jednoděložné	pozorování,vyvozování	
			Hospodářsky významné čeledi		vysvětlí pojmy – okrasné a užitkové rostliny,chráněné rostliny	pomocí diskuse vyvodí pojmy	diskuse, vyvozování	
			Liliovité		na rostlině popíše stavbu a určí znaky charakter. pro skupinu,vyhledá inf. o prostředí, využití, významu, pozná známé rostliny jedovaté a chráněné	učí vyhledat informace, zpracovat je, aplikovat do praktické činnosti, dodržovat bezpečnost a poskytnout 1. pomoc	práce ve skupinách	
			Lipnicovité				exkurze	
			Vstavačovité				práce s informacemi	EV – Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Př	Biologie rostlin	Cizokrajné rostliny	odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	pozná běžné exotické druhy ovoce,rozumí pojmu koření, pochutina, má přehled o jejich použití	učí rozlišit pomocí práce s přírodním materiálem ovoce, koření, pochutiny	VP	
			Význam rostlin a jejich ochrana		uvědomuje si význam rostlin pro život a nutnost jejich ochrany	na příkladech ukazuje význam rostlin pro život a nutnost jejich ochrany	beseda	
			Společenstvo lesa		vysvětlí pojem ekosystém, dokáže vyjmenovat a charakterizovat základní ekosystémy v ČR, odvodí závislost a přizpůsobení rostlin podmínkám prostředí	pozorováním při vycházce do lesa učí charakterizovat ekosystém lesa	exkurze do lesa	
			Společenstvo vod a mokřadů			na modelovém ekosystému rybníka učí znát zákonitosti	pozorování na výukovém rybníčku	EV – Základní podmínky života – ekosystémy – biodiversita
			Společenstvo luk,pastvin a travnatých strání			na příkladech z okolí školy učí pozorovat změny ekosystému v průběhu roku	pozorování	
			Společenstvo polí a sídelní aglomerace			na školní zahradě demonstruje ovlivňování tohoto ekosystému člověkem	pokusy na zahradě	
		Praktické poznávání přírody	Lupa, mikroskop dalekohled	aplikuje praktické metody poznávání přírody, dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	zvládá pozorování lupou, mikroskopem, dalekohledem	učí bezpečně zacházet s lupou, mikroskopem, dalekohledem	nácvik praktických dovedností	
			Zjednodušené určovací klíče a atlasy		používá zjednodušené určovací klíče a atlasy	seznamuje prací s klíči a atlasy	práce s literaturou, určování pomocí klíčů a atlasů	
			Založení herbáře a sbírek		umí podle pravidel založit herbář nebo sbírku	učí založit herbář nebo sbírku	práce s přírodninami	
7.	Př	Biologie živočichů	Vývoj, vývin a systém živočichů	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	rozliší významné zástupce jednotlivých skupin organismů	vede k rozlišení a zařazení zástupců živočichů	skupinová práce, VP	
					na modelovém živočichovi popíše stavbu těla	učí pojmenovat a popsat modelového živočicha	práce s modelovým živočichem	
					vysvětlí postavení v příslušném ekosystému	učí vyhledat informace a na jejich základě vysvětlit postavení v ekosystému	práce s informacemi	
					objasní pozitivní a negativní vztah k člověku	učí rozeznat pozitivní a negativní vztah daného živočicha k člověku	beseda,diskuse	
					uvědomuje si dopad lidské činnosti na jejich životní prostředí	vede je k vnímání dopadu lidské činnosti na jeho životní prostředí	praktická ukázka v přírodě	EV – Lidské aktivity a problémy ŽP – zemědělství a ŽP, doprava, průmysl a ŽP
					vnímá nutnost změny chování člověka vůči přírodě	na příkladech a výsledcích výzkumů ukazuje nutnost změny	skupinová práce s literaturou a PC	
			Prvoci		rozliší významné zástupce jednotlivých skupin organismů	vysvětluje pojem "obecné znaky", učí rozlišovat významné zástupce jednotlivých skupin organismů	výklad,vyhledávání,zobecnění	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Př	Biologie živočichů	Žahavci	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	na modelovém živočichovi popíše stavbu těla	cvičí dovednost popsat na modelovém živočichovi stavbu těla	pozorování	
			Ploštěnci		vysvětlí postavení v příslušném ekosystému	učí vyhledávat informace,vyhodnotit je,vyvozovat vztahy	práce s PC, encyklopediemi	PRO – Voda
			Hlísti		objasní pozitivní a negativní vztah k člověku	vysvětluje, že pojmy + a – jsou z pohledu člověka, učíme znát postavení organismu v ekosystému	výklad, diskuse	EV – Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví
			Měkkýši		uvědomuje si dopad lidské činnosti na jejich životní prostředí	ukazuje na konkrétních příkladech dopad lidské činnosti na životní prostředí organismů	videopořad, PC, literatura	přesah – Z, Osv
			Kroužkovci		pamatuje si epidemiologicky významné druhy	vysvětluje pojem epidemiologický, učí znát druhy epid. významné	práce s literaturou, diskuse	
			Členovci		zvládá zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	uvádí do souladu zkušenosti žáků s teorií, demonstruje bezpečné zacházení se živočichy	pokusy bezpečného zacházení se živočichy	
			Ostnokožci		chápe nutnost ochrany	na příkladech vysvětluje nutnost ochrany	beseda	OSV – OR – Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
		Základy ekologie	Organismy a prostředí	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	na příkladech vyvozuje různé vztahy organismů v určitém prostředí	vyvozování	
					dokáže sestavit jednoduchý potravní řetěz, potravní pyramidu	procvičuje potravní vztahy	didaktické hry	
					rozumí pojmům producent, konzument, destruent, parazit, predátor	učí vyvodit pojmy,vysvětluje jejich funkci	výklad,didaktické hry	
					umí vysvětlit rovnováhu v ekosystému	na příkladech ukazuje rovnováhu v ekosystému	práce s informacemi	
			Ochrana přírody a životního prostředí	uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	orientuje se v kategoriích ochrany přírody	seznamuje s uspořádáním – kategoriemi ochrany přírody	skupinová práce s literaturou	
					vyhledá na mapě NP,CHKO, biosférické rezervace	učí vyhledat a zakreslit na mapě chráněná území	práce s mapou,skupinová práce	
					umí vysvětlit smysl ochrany přírody	objasňuje smysl ochrany přírody s použitím příkladů z okolí	výklad,diskuse	EV – lidské aktivity a problémy ŽP – ochrana přírody a kulturních památek
					rozumí pojmu globální problém, uvede příklad	vysvětluje pojem „globální", ukazuje na příkladech	diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Př	Biologie živočichů	Vývoj, vývin a systém živočichů	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	vysvětlí pravděpodobný vývoj živočichů a důvody pro vznik systému živočichů	vede k poznatku vývoje živočichů	Výklad, diskuse	EV – Ekosystémy – moře
					podle vzhledu rozliší základní skupiny živočichů a je schopen zařadit je do hlavních taxonomických skupin	pozorováním a vyvozováním vede k rozlišení základních skupin organismů	Pozorování, vyvozování	
			Strunatci		umí vysvětlit pojem struna hřbetní a strunatci	vyvozuje se žáky pojem strunatci	výklad, vyvozování	
					zná zástupce skupiny pláštěnci a bezlebeční,chápe jejich místo a význam v ekosystému moří	vysvětlí postavení a význam	výklad, práce s literaturou	
			Obratlovci		vysvětlí termín obratlovci, páteř, charakterizuje živočichy patřící do této skupiny	vede k vyvození pojmů obratlovci, páteř a charakteristice živočichů této skupiny	skupinová práce, vyvozování	
			Kruhoústí	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	pozná zástupce skupiny kruhoústých, jejich životní prostředí, postavení v ekosystému a význam, pojem migrace	seznámí se zástupci, naučí vytvořit osnovu pro charakteristiku	frontální výuka	PRO – Voda
						společně vyvozuje na příkladech pojem migrace	práce s textem, beseda	
			Paryby		na modelovém živočichovi dokáže popsat obecné znaky skupiny	učí na modelovém živočichovi objevit obecné znaky skupiny	práce s obrazem	
					pozná zástupce žraloků a rejnoků,objasní způsob života a přizpůsobení prostředí,zhodnotí význam	umožní poznat zástupce, způsob života, význam	skupinová práce,referáty, PC	
			Ryby		na modelu kapra popíše stavbu těla ryby vnější i vnitřní	seznamuje na modelu se stavbou těla ryby	výklad, práce ve skupinách	PRO – Voda
					rozdělí ryby na lalokoploutvé, dvojdyšné, paprskoploutvé,	vysvětlí základní dělení ryb podle stavby těla a prostředí	práce s literaturou, PC	
					má přehled o nejznámějších sladkovodních rybách, jejich rozmnožování, ŽP, postavení v ekosystému, významu	společně se žáky vybuduje přehled	exkurze a LP v MZM	přesah – Z, Vv, Pč
					dokáže rozlišit a charakterizovat rybí pásma, popíše způsob života úhoře a lososa	učí na modelovém prostředí rozlišit rybí pásma	exkurze a LP v MZM	
					má přehled o nejznámějších mořských rybách,rybolovu, využití, významu pro člověka, ochraně vod	prostřednictvím referátů se žáci seznámí s mořskými rybami, způsobem rybolovu využitím, ochranou ryb	skupinová práce, ochutnávka výrobků	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Př	Biologie živočichů	Obojživelníci	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	ví, z čeho se vyvinuli obojživelníci, na modelu žáby popíše stavbu těla,vyvodí obecné znaky	na modelovém živočichovi ukáže stavbu těla, seznámí s vývojem	vyvozování, výklad	
					umí rozlišit naše nejznámější zástupce, zná jejich životní prostředí, rozmnožování,	ve výukovém programu seznámí žáky se zástupci, ŽP, rozmnožováním	video,skupinová práce	
					má přehled o nejznámějších cizích obojživelnících, uvědomuje si nutnost jejich ochrany	umožní prací s informačními zdroji, vytvořit přehled	video,skupinová práce	EV – Lidské aktivity a problémy ŽP – zemědělství a ŽP
			Plazi		vysvětlí vývoj plazů, má přehled o jejich rozšíření v druhohorách a nejznámějších zástupcích	na modelových obrazech seznámí žáky s plazy	modelové obrazy, video	
					na modelu popíše stavbu těla a různé typy přizpůsobení prostředí	učí popsat stavbu těla	práce ve dvojicích	
					rozliší základní druhy želv a krokodýlů,zná životní prostředí, rozmnožování, význam	vede k vytvoření přehledu	skupinová práce	PRO – Voda
					orientuje se v nejznámějších druzích ještěrů našich i cizích,zná nebezpečí jedovatých druhů	pomáhá získat přehled ještěrů, ukazuje na nebezpečí jedovatých druhů	práce s PC, literaturou	
					má přehled o nejznámějších druzích našich a cizích hadů,dokáže poskytnout 1. pomoc při uštknutí	učí orientovat se, rozlišit jedovaté druhy, umět poskytnout první pomoc	práce s informacemi, dramatická výchova	OSV – SR – Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
			Ptáci		popíše vnější a vnitřní stavbu těla modelového ptáka	seznámí se stavbou těla modelového ptáka	výklad	
					dokáže rozlišit a vysvětlit různé druhy instinktivního chování ptáků	na příkladech z videonahrávky ukáže instinktivní chování ptáků	video, beseda, skupinová práce	
					podle biotopů a pomocí klíčů určí zástupce ptáků, dokáže je zařadit do systému	vede k samostatné práci s určovací literaturou	práce s klíči ve dvojicích	EV – Základní podmínky života – ekosystémy – biodiverzita
					umí v informačním materiálu vyhledat žádané informace	vede k samostatné práci s určovací literaturou	PC, video, literatura	
					zná termín Archeopteryx, vysvětlí pravděpodobný vývoj ptáků	seznámí s hypotézou o vývoji ptáků a s doklady o ní	PC, video, literatura	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Př	Biologie živočichů	Savci	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	vyvodí obecné znaky savců, objasní vývoj	bude vyvozovat obecné znaky, vývoj savců	pozorování	
			Vejcorodí		pozná, zařadí, popíše zástupce, jeho ŽP, způsob života, postavení , význam	povede žáky k samostatné práci podle dané osnovy	samostatná práce, PC, literatura	přesah – Z, D, Vv
			Živorodí		charakterizuje živorodé savce	učí vytvořit charakteristiku skupiny	frontální výuka	
			Vačnatci		popíše odlišnosti vačnatců a ostatních živorodých savců, uvede zástupce	na modelovém živočichovi ukazuje odlišnosti, učí vyhledat informace a zpracovat je	práce s literaturou a obrazovým materiálem	
			Placentální savci		vysvětlí termín placenta, odvodí pojem placentální savci	vede k vyvození pojmů	výklad, vyvozování	
			Hmyzožravci		pozná, zařadí, popíše zástupce, jeho ŽP, způsob života, postavení význam, vztah k člověku, využití, odvodí způsob ochrany	rozborem skupinové práce upevňuje dovednost prezentovat skupiny savců	skupinová práce	
			Letouni				videopořad, rozbor	
			Primáti				VP	
			Hlodavci				beseda	
			Zajíci				beseda s myslivcem	
			Šelmy				exkurze do ZOO	
			Ploutvonožci					
			Lichokopytníci					
			Sudokopytníci				exkurze do ZOO	
			Kytovci				videopořad, diskuse	
			Rozšíření zvířat		vysvětlí souvislost mezi podmínkami prostředí a rozšířením živočichů, zná zoogeografické oblasti	rozborem informací vyvozuje vztah mezi podmínkami ŽP a rozšířením živočichů	práce s mapou	
			Domestikace		umí objasnit termín domestikace, uvědomuje si její význam, uvede příklady živočichů, využití člověkem	na příkladech ze života ukazuje domestikaci	diskuse	přesah – Z, D
			Etologie		orientuje se v základních projevech chování živočichů ve vztahu ke své bezpečnosti	seznamuje s příklady chování živočichů, vyvozuje možnosti ohrožení bezpečnosti	pozorování, videopořad	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Př	Základy ekologie	Organismy a prostředí	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	dokáže uvést příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	na příkladech ukazuje závislost organismů na prostředí a vztahy mezi nimi	pozorování	EV – Základní podmínky života – ekosystémy – biodiversita
			Ekologie	rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	definuje ekologii, ekosystém, biom, uvede příklady	na příkladech učí definovat pojmy a rozlišovat mezi nimi	vyvozování	
					chápe rozdíl mezi společenstvem a ekosystémem,vysvětlí na příkladu, definuje populaci	na příkladu učí vyvodit rozdíl mezi společenstvem a ekosystémem, populací	pozorování, vyvozování	
					na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	na příkladu učí objasnit vztah složek ekosystému	pozorování	EV – Základní podmínky života – ekosystémy – biodiversita
				uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	uvede příklady záporných vlivů člověka na ŽP a příklady narušení rovnováhy ekosystému	ukazuje na příkladech záporný vliv člověka na přírodu a způsoby narušení rovnováhy ekosystému	pozorování, videopořad,	EV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl
					uvede příklady kladného vlivu člověka na ŽP, možnosti udržení rovnováhy ekosystému	na kladných příkladech ukazuje možnosti člověka udržet rovnováhu ekosystému	video, literatura	
			Ochrana přírody a životního prostředí		dokáže v globálu objasnit systém ochrany přírody v ČR, zná zákon č.114/1992 Sb.	seznamuje se systémem ochrany přírody v ČR a zákonem na jeho ochranu	beseda diskuse	
		Biologie člověka	Anatomie a fyziologie	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla vysvětlí jejich vztahy	definuje anatomii a fyziologii a vysvětlí, čím se zabývají	vyvozuje definici anatomie a fyziologie a čím se zabývá	práce s textem	
			Buňky, tkáně, orgány		umí popsat a definovat základní stavební jednotky lidského těla a objasní vztah mezi nimi a posloupnost	vede žáky k dovednosti vyvodit základní stavební jednotky těla	práce s obrazovým materiálem a textem	
			Orgánové soustavy		dokáže rozlišit orgánové soustavy tvořící organismus člověka, rozumí jejich funkci	učí odvodit soustavu orgánových soustav podle uložení a funkce	práce s torzem člověka	
			Opěrná		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady	na modelech kostry učí stavbu, odvozuje funkci	práce s modelem	
			Pohybová		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím	učí na sobě, spolužácích znát pohybovou soustavu	práce ve dvojicích, práce s obrazem a literaturou	
			Trávicí		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím	na torzu člověka vysvětlí stavbu, ze zkušeností vyvodí funkci, informace získává z encyklopedií	model, literatura	
			Metabolismus, energie		rozumí termínu metabolismus, energetické zdroje	na základě zkušeností a příkladech vysvětlí metabolismus	frontální výuka	
			Dýchací		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, poskytne 1. pomoc	demonstrací na modelu učí stavbu, pokusy funkci, vyvozením ze zkušeností nemoci, vztahy, 1. pomoc	model,vyvozování	přesah – M

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Př	Biologie člověka	Oběhová	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, rozumí pojmu transfuze, resuscitace	učí na obrazech, pomocí encyklopedií znát oběhovou soustavu, cvičí resuscitaci na modelu	LP – resuscitace, exkurze na transfuzní stanici	OSV – SR – mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora pomoc
			Vylučovací		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, rozumí pojmu transplantace	vyvozuje na základě zkušeností, pracuje s literaturou	skupinová práce	
			Kožní		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím	rozborem zkušeností, informací z referátů, pokusy učí znát kožní soustavu	pozorování, pokus	přesah – Ch, M
			Nervová		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, význam	použitím modelů, prací s encyklopediemi objasňuje činnost nervové soustavy	samostatná práce, práce s informacemi	
			Smyslové orgány		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím,význam	na modelech, pokusech vede žáky ke znalosti smyslových orgánů	modely, pokusy	
			Vyšší nervová činnost		rozlišuje reflexy podmíněné a nepodmíněné, reflexní oblouk, 1.a 2.signální soustavu, zná I.P.Pavlova	na pokusech demonstruje činnost nervové soustavy	pokusy	
			Hygiena duševní činnosti		vysvětlí pojem hygiena duševní činnosti	na základě zkušeností vyvozuje pojem duševní hygiena	diskuse	
			Soustava žláz s vnitřní sekrecí		zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, význam	naučí je znát činnost žlázy s vnitřní sekrecí	frontální výuka	
			Reprodukční	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	zná funkci, stavbu, uložení, nemoci, vady, vztah k ostatním ústrojím, význam	na obrazovém modelu učí reprodukční soustavu	model	
			Ontogeneze člověka	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až po stáří	vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování, objasní pojem ontogeneze	shrnutím informací vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování a vývoje jedince	práce s informacemi	
			Vývoj před narozením		umí vysvětlit pojmy – početí, gravidita, placenta, embryo, plod, porod, interupce	ze známých pojmů sestavuje průběh nitroděložního vývoje	využití zkušeností	
			Vývoj po narození		rozliší a charakterizuje fáze postnatálního života	rozborem známých informací charakterizuje období života jedince po narození	rozbor informací	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Př	Obecná biologie a genetika	Dědičnost a proměnlivost organismů	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	na příkladech ze života uvádí příklady dědičnosti a proměnlivosti organismů	pozorování	MKV – Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur
			Podstata dědičnosti		objasní podstatu dědičnosti, zná zakladatele genetiky J.G. Mendela	demonstruje práci J. G. Mendela a objasňuje podstatu dědičnosti	práce s informacemi	
			Přenos dědičných informací	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu	rozumí principu přenosu dědičných informací	vysvětlí princip přenosu dědičných informací	výklad, exkurze do Mendeliana	
			Gen, křížení, klonování	prostředí na utváření organismů	vysvětlí termín – gen, křížení, klonování	vysvětlí uvedené pojmy, porovná se zkušenostmi žáků		
		Biologie člověka	Nemoci – příčiny a příznaky	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	dokáže rozlišit příznaky běžných nemocí, chápe příčiny a původce vzniku nemocí	na základě zkušeností upevňuje znalosti o příznacích, příčinách a původcích běžných nemocí	práce s informacemi	
			Zásady a postupy při léčení běžných nemocí	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	ovládá zásady a postupy při léčení běžných nemocí	předáním zkušeností navzájem upevňuje dovednosti při léčení běžných nemocí	předávání zkušeností	OSV – OR – Rozvoj schopností poznávánícvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
			Úrazy, závažná poranění a život ohrožující stavy	aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	rozlišuje úraz, závažné poranění a život ohrožující stav	ukazuje rozdíl mezi úrazem, závažným poraněním a život ohrožujícím stavem	výklad	
			Prevence		rozumí , co znamená prevence, a je schopen ji provádět	vysvětluje význam a nutnost prevence v boji proti onemocnění	diskuse	
			První pomoc		aplikuje 1. pomoc při úrazech, závažných poraněních a život ohrožujících stavech	demonstruje a procvičuje se žáky 1. pomoc	praktický nácvik	
			Fylogeneze člověka	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	jednoduše popíše pravděpodobný kmenový vývoj člověka	seznámí s teoriemi o fylogenezi člověka	práce s informacemi	
			Evoluce		zná pojem evoluce chemická a biologická	vysvětlí pojem evoluce	vyvozování	
			Australopithecus		pozná, charakterizuje, časově zařadí		skupinová práce s informacemi	
			Homo habilis	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	pozná, charakterizuje, časově zařadí	vyhledá, zpracuje, vyhodnotí, přednese charakteristiku vývojových stupňů člověka	skupinová práce s informacemi	
			Homo erectus					
			Homo sapiens neanderthalensis					
			Homom sapiens sapiens					

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Př	Obecná biologie	Vznik života	rozliší základní projevy a podmínky života	umí popsat některou z teorií o vzniku života	seznámí s teoriemi o vzniku života	výklad	
			Vývoj života	objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	dokáže vysvětlit Darwinovu teorii	vysvětlí principy Darwinovy teorie	videopořad,výklad	
			Symbiotická Země – teorie Gaia		má povědomí o teorii Gaia	vysvětlí symbiotickou teorii Gaia	diskuse	
			Nerosty	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	definuje nerost	vyvozuje na modelu definici nerostu	práce s modelem	
			Vznik, vlastnosti, třídění		popíše vznik, pokusy si ověří vlastnosti, dokáže je roztřídit	na vzorcích nerostů demonstruje znaky nerostů	skupinová práce	
			Význam, využití zástupců		zná význam a běžné použití nerostů	na příkladech z praxe demonstruje použití nerostů	práce ve dvojicích	
			Určování vzorků, krystalografie	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	určuje vzorky, má povědomí o krystalické stavbě	na modelových nerostech demonstruje krystalickou stavbu	návštěva MZM	
			Vnější a vnitřní geologické procesy	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a vody	vyjmenuje a rozliší vnější a vnitřní geolog. procesy	formou rozboru žákovských referátů, výukových programů a videa upevní již dříve získané znalosti	skupinová práce	
			Příčiny a důsledky		vysvětlí příčiny a důsledky jejich činnosti			
			Sopečná činnost, zemětřesení		má přehled o sopečné činnosti, zemětřesení, zná Richterovu stupnici			přesah – Ch, F
			Magma a vyvřelé horniny		objasní, co je magma a jak souvisí se vznikem vyvřelých hornin, rozliší běžné vyvřelé horniny	vyvodí, co je magma a objasní vznik vyvřelých hornin	videopořad	
			Zvětrávání, eroze		na příkladech ukáže příklady zvětrávání a eroze	formou terénní exkurze ukazuje příklady zvětrávání, eroze, usazených, přeměněných a vyvřelých hornin	exkurze do terénu	EV – Základní podmínky života – přírodní zdroje
			Usazené horniny		popíše vznik, rozliší běžné druhy, zná vlastnosti a využití		skupinová práce	EV – Lidské aktivity a problémy ŽP – odpady
			Přeměněné horniny		vysvětlí horninový cyklus, popíše vznik, vlastnosti a využití		skupinová práce	
			Ložiska a jejich vznik		vysvětlí pojem ložisko, zná hlavní typy ložisek	na příkladech z praxe vyvozuje pojmy	Vyvozování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Př	Neživá příroda	Historie Země	rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	má přehled o historické proměně vztahů člověka k Zemi	besedou nad obrazy ukáže proměnu vztahů	beseda	přesah – D
			Prahory a starohory		zná a charakterizuje hlavní geologické éry	shrnutím dosud známých informací vyvodí charakteristiku	společná práce	
			Prvohory		pozná a popíše typické organismy, zná významné horotvorné procesy, vznik černého uhlí	shrnutím dosud známých informací vyvodí charakteristiku prvohor	vyvozování	
			Druhohory		charakterizuje druhohory jako éru plazů, přednese hypotézu o jejich zániku	prací s žákovskými referáty upevní již dříve získané vědomosti	skupinová práce	
			Třetihory		charakterizuje třetihory, nejdůležitější horotvorné procesy, vznik hnědého uhlí	shrnutím dosud známých informací vyvodí charakteristiku třetihor	skupinová práce	
			Čtvrtohory		charakterizuje čtvrtohory jako éru člověka	prací s žákovskými referáty upevňuje již dříve získané vědomosti	skupinová práce	
			Koloběh hmoty a prvků	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně oběhu hornin a vody	popíše cyklické a lineární děje koloběhu látek a prvků – vody, uhlíku, dusíku	na modelech a praktických příkladech vysvětlí koloběh prvků v přírodě	práce s informacemi	
		Základy ekologie	Krajina a její funkce	uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	definuje krajinu, chápe její funkci	vysvětlí pojem krajina, pomůže odvodit její funkci		
			Krajinné typy		rozlišuje krajinné typy	na příkladech ukáže krajinné typy	pozorování	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – změny v krajině
			Tvorba krajiny		uvede příklad vlivů člověka na tvorbu krajiny	vede k pozorování vlivů člověka na tvorbu krajiny		
			Ochrana přírody a životního prostředí		chápe nutnost ochrany přírody a životního prostředí	v modelových situacích umožní pochopit nutnost ochrany přírody a ŽP	dramatická výchova	
		Praktické poznávání přírody	Práce s lupou, mikroskopem, dalekohledem	aplikuje praktické metody poznávání přírody	zvládá základní dovednosti v zacházení s pomůckami	poskytuje příležitosti pracovat s pomůckami	práce s pomůckami	
			Zjednodušené určovací klíče a atlasy		orientuje se v práci s určovacími klíči a atlasy	při praktické činnosti naučí pracovat s klíči a atlasy	určování přírodnin	

5.5.4. Globální problémy

5.5.4.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět globální problémy chápeme jako nedílnou součást vzdělání informovaného uživatele současného světa, klade si nesnadný cíl, a to působit v rovině postojů všech zúčastněných.
Chce se prodírat globálními problémy lidstva minulosti, lidstva dnešní doby, ale rovněž i lidstva blízké a daleké budoucnosti. Bude se snažit o částečné odpovědi na otázky:

Odkud a kam lidstvo kráčí?
Jaká rizika na této cestě lidstvo podstupuje?

Předmět je pokusem o globální pohled na globální problémy, otevírá se zde prostor pro komplexní úvahy, spekulace, hypotézy, odhady i prostor pro setkání se seriózními vědeckými údaji a teoriemi z této oblasti.

Předmět globální problémy vystupuje z pozice úzkých pohledů tradičních předmětů a snaží se jejich poznatky využít pro ucelený pohled na svět v minulosti, v současnosti i budoucnosti. Záměrnou součástí činnosti žáků v tomto předmětu je kladení nových otázek, jejichž zodpovězení nemusí proběhnout v rámci tohoto předmětu. Důležité je setkání se s realitou multikulturního světa, upozornění na dlouhodobý vývoj celé řady kultur, které s sebou nesou odlišný způsob života založený na nestejné hierarchii hodnot a postojů.

Předmět Globální problémy:

- umožňuje chápat přírodní děje a zákony světa, které musíme ve vlastním životě respektovat
- nabízí poznání, které umožňuje vytvářet umělý svět člověka, a svět jako celek umožňuje lidstvu přetvářet k obrazu svému
- učí řešit některé zásadní problémy budoucnosti lidstva, jako např. pokrytí energetické spotřeby lidstva trvale nebo alespoň dlouhodobě udržitelnými způsoby
- vede širokou populaci prostřednictvím rekvizit každodenního života k pochopení přírodních zákonů a k jejich následnému respektování a aktivnímu využívání
- umožňuje způsobilým žákům nastoupení cesty vedoucí k vlastnímu aktivnímu přínosu v oblasti řešení globálních problémů lidstva
- vede prostřednictvím odborného jazyka přírodních věd k porozumění přírodním dějům a principiálnímu pochopení funkce společensky významných technických zařízení
- využívá kromě tradičních forem výuky (výkladu, demonstračních či žákovských pokusů) rovněž metody situační, simulačních her s ekologickou tematikou, dále pak výpočetní a informační technologie, audiovizuální techniku, muzea, hvězdárny, specializované exkurze apod.
- funkčně zařazuje televizní populárně naučné pořady do výuky, neboť je považujeme za přijatelnou formu budoucího celoživotního vzdělávání žáků
- umožňuje žákům získávat nové zkušenosti a ověřovat fyzikální poznatky prostřednictvím bezpečných pokusů s běžnými rekvizitami každodenního života.

2. Časové vymezení

9. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách

- odborná učebna fyziky, chemie, přírodopisu
- odborná učebna informatiky
- příroda
- specializovaná zařízení (muzea, hvězdárna, planetárium, galerie, výstavní sály, knihovny, tělocvična)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- cvičíme smyslové vnímání, pozornost, soustředění a řešení problémů
- cvičíme základní rysy kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnosti vidět věci jinak, citlivost)
- rozvíjíme individuální dovednosti pro kooperaci, seberegulaci v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.
- rozvíjíme sociální dovednosti pro kooperaci, jasnou a respektující komunikaci, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny
- rozvíjíme individuální a sociální dovednosti pro etické zvládání situací
- trénujeme dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

Výchova demokratického občana

- rozvíjíme a podporujeme schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivujeme k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňujeme posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objasňujeme důsledky globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě
- pomáháme překonávat stereotypy a předsudky (z pohledu respektování (neideových) fyzikálních zákonů, např. zákona zachování energie...)
- zprostředkováváme srovnání životního stylu a vzdělávání mladých Evropanů (srovnání zejména z pohledu využívání technických zařízení v běžném životě jedince i státu jako celku...)

Multikulturní výchova

- upozorňujeme na globální provázanost celé planety jak z hlediska ovzduší, vody, energetických zdrojů či dalších surovin
- upozorňujeme na problematiku migrace za lidskými svobodami, pracovními příležitostmi, energií atd.
- upozorňujeme na mimořádné kompetence představitelů přírodních národů, jejíž přínos pro společnost je často opomíjen
- upozorňujeme na světový trend sjednocování poznatků západní a východní medicíny
- upozorňujeme na pozitivní i negativní dopad různých ideologií a náboženství

Environmentální výchova

- vedeme jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince

- vedeme k pochopení postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie
- vedeme k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- pohlížíme na komplexnost světa z hlediska zákona zachování energie, který nutně klade lidstvu otázku „Kde lidstvo bude brát energii zítra, za sto let, za milion let?“
- přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vedeme k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- vedeme k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví, zejména uvědoměním si nevratností mnohých fyzikálních, chemických či biologických procesů
- vedeme k pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- zabýváme se základními podmínkami života:
  - ovzduší - význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny (kyselé deště, ozónová díra, skleníkový efekt), propojenost světa, čistota ovzduší u nás, situace v okolí
  - voda - vztahy vlastností vody (v různých skupenstvích) a života, význam vody pro lidské aktivity, znečišťování a její následky, ochrana její čistoty, způsoby řešení, pitná voda ve světě a u nás
  - půda - vlastnosti půdy, kyselá půda, hnojení – hnojiva
  - energie - energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky, přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí), ropný průmysl
- zabýváme se těmito oblastmi života:
  - doprava a životní prostředí - význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace
  - doprava a šíření nemocí - nová rizika lidstva související s moderní dopravou
  - průmysl a životní prostředí - průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, průmyslu k ochraně životního prostředí a udržitelný rozvoj společnosti
  - chemický průmysl - havárie chemických. provozů, úniky nebezpečných látek
  - jaderný průmysl – elektrárny, havárie elektráren, použití jaderných zbraní
  - odpady a hospodaření s odpady - odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny
  - náš životní styl - spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí a zdraví
  - nerovnoměrnost života na Zemi - rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje
  - válka jako fenomén – informace o příčinách, zákulisí a smyslu některých lokálních či globálních válečných konfliktů
  - medicína – historický pohled na vývoj, možnosti a rizika medicíny

Mediální výchova

- upozorňujeme na nutnost ověřovaní serióznosti zdrojů informací, na existenci ideologické propagandy zejména v nesvobodných zemích, zpravodajství, bulváru apod.
- učíme porozumět obsahu informací využívaných médii
- učíme využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vedeme k tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, školní rozhlas, klipy, internetové médium
- informujeme o technologických možnostech lidstva a jejich rizicích a omezeních

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení, ke kritickému posuzování dané problematiky a vyvozených závěrů použít v praxi
- připravujeme samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé přírodní objekty, procesy i jejich vlastnosti
- učíme měřit různé vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- ověřujeme či potvrzujeme vyslovované hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování přírodních zákonitostí
- vedeme k samostatnému vyhledávání v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu
- učíme poznávat vzájemné souvislosti fyzikálního, přírodovědného, zeměpisného a chemického zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- nastolujeme modelové problémy opírající se o dřívější žákovské zkušenosti
- vedeme k rozpoznávání problémů v průběhu jejich přírodovědného vzdělávání při využití širokého spektra metod a prostředků
- vedeme je k hledání, navrhování či používání různých dalších metod, informací nebo nástrojů, které by mohly přispět k řešení daného problému
- posuzujeme řešení daného globálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému
- korigujeme chybná řešení problému
- používáme osvojené metody řešení globálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- dbáme na používání odborné terminologie
- vedeme je k výstižnému a jednoznačnému vyjadřování při popisu, interpretaci a hodnocení pozorovaných jevů a při formulaci závěrů
- učíme je pracovat s různě náročnými odbornými texty a vedeme je k jejich rozklíčování
- učíme je využívat různé informační zdroje tabulky, encyklopedie, internet atd.
- učíme vyslovovat v diskusích hypotézy o podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- učíme je vyjádřit či formulovat (jednoznačně) problém, na který narazí při svém přírodovědném vzdělávání

Kompetence občanské

- vytváříme sociálně bezpečné prostředí a podmínky pro zažití úspěchu při práci
- vytváříme heterogenní skupiny s cílem vytvořit podmínky pro spolupráci
- vytváříme podmínky pro vzájemné poskytování pomoci ve skupině
- vedeme je k respektu udržování kvalitního životního prostředí
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se žáci podíleli na řešení společného úkolu

Kompetence sociální a personální

- připravujeme modelové situace práce jednotlivce a skupiny při řešení problémů a učíme je chápat efektivnost týmové práce
- učíme je spoluvytvářet pro společnou práci
- vedeme žáky k vysvětlování a obhajování výsledků své práce před kolektivem

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci
- vedeme žáky k využívání získaných kompetencí v rozhodování se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření
- připravujeme aktivity typu samostatných či skupinových projektů
- vedeme žáky k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a reflexi své vlastní činnosti
- učíme žáky, samostatně či v kooperaci s ostatními, provádět experimenty

5.5.4.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Gp	Problémy	Problémy	rozpozná problém, analyzuje ho a navrhne možná řešení problému	rozpozná problém, vytváří na základě dostupných argumentů tvrzení k dané problematice, porovnává rozdílné názory, hodnoty a postoje a vyhodnocuje je a předkládá vlastní závěry	vysvětlí co to je problém a globální problém, uvede příklady problémů, jejich analýzu i návrhy řešení	výklad, diskuse	OSV – OR – seberegulace,a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti, dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení OSV – SR – mezilidské vztahy – respektování, pomoc OSV – SR – komunikace – cvičení pozorování, sdělování, komunikace v různých situacích OSV – SR – kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci OSV – MR – řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů OSV – MR – hodnoty, postoje – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti; principy soužití s minoritami; příčiny nedorozumění, konfliktů VDO – principy demokracie – demokratické způsoby řešení konfliktů VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské civilizace EV – ekosystémy – lidské sídlo – město, kulturní krajina EV – základní podmínky života – voda; ovzduší; půda; energie; přírodní zdroje EV – lidské aktivity a problémy ŽP – zemědělství, doprava, změny v krajině EV – vztah člověka k prostředí – aktuální ekologický problém
			Globální problémy	vyjmenuje některé globální problémy lidstva v minulosti, současnosti i budoucnosti	zapojí se do diskuse o globálních problémech	uvede příklady globálních problémů, doplní videopořadem	videopořady, diskuse	
		Podmínky života	Ovzduší	vysvětlí provázanost života na Zemi prostřednictvím atmosféry (koloběhy látek, počasí)	popíše koloběh kyslíku, vliv spalování fosilních paliv na atmosféru	připomene existenci koloběhů u látek a zákona zachování energie	frontální výuka, videopořady, PC	
			Voda	vysvětlí riziko nedostatku pitné vody pro lidstvo, popíše koloběh vody na Zemi	popíše koloběh vody	vysvětlí vliv zásahů člověka do koloběhu vody	frontální výuka, videopořady	
			Půda	objasní význam neznečištěné zemědělské půdy pro lidstvo	popíše možnosti znečišťování půdy, způsoby zajištění nápravy	vysvětlí způsoby znečištění půdy zemědělskou činností, těžbou nerostných surovin, ekologickými katastrofami, nastíní způsoby možné obnovy a finanční náročnost	frontální výuka, PC	
			Energie	vyjmenuje a popíše děje způsobené sluneční energií	popíše "koloběh sluneční energie" na Zemi	ukáže platnost zákona zachování energie na příkladu "sluneční energie" na Zemi, ukáže souvislosti s globálním oteplováním a extrémními jevy v počasí na Zemi	frontální výuka, skupinová práce	
				objasní historickou souvislost mezi množstvím využívané energie a životní úrovní lidstva	popíše růst spotřeby energie lidstva	ukáže na grafech historický růst spotřeby energie v přepočtu na jednoho člověka	frontální výuka, PC	
				popíše možné způsoby získávání energie pro potřeby lidstva v minulosti, současnosti i budoucnosti	nastíní možnosti získávání energie pro potřeby lidstva, orientačně porovná cenu jednotlivých forem energie	přiblíží teoretické i praktické možnosti získávání energie pro lidstvo nyní i v budoucnu	frontální výuka, PC, diskuse	
				uvede možné zdroje energie v budoucnosti	nastíní energetický průmysl po vyčerpání fosilních paliv, uvede souvislost s cenou energie	představí scénáře budoucnosti v oblasti energetiky	videopořady, PC, diskuse	
			Zánik života	nastíní možné způsoby zániku života na Zemi	uvede několik možných příčin zániku života na Zemi v současnosti či budoucnosti	představí scénáře zániku života na Zemi či celé Země pro současnost i budoucnost	videopořady, PC, diskuse	
		Činnost člověka	Doprava a životní prostředí	uvede výhody a rizika dopravy	v historickém kontextu uvede pozitivní i negativní vliv dopravy na životní úroveň a životní prostředí	představí významné obchodní cesty minulosti i současnosti	videopořady, PC, diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Gp	Činnost člověka	Půda	uvede historický pohled na zemědělskou činnost člověka	popíše jakou část povrchu Země člověk zemědělsky obhospodařuje a jakou část by mohl obhospodařovat v budoucnosti	pojedná o zemědělské půdě	PC, diskuse	OSV – viz předcházející strana EV – lidské aktivity a problémy ŽP – zemědělství, průmysl, odpady, změny v krajině EV – vztah člověka k prostředí – aktuální ekologický problém, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi MV – Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora MV – fungování a vliv médií ve společnosti – vliv na každodenní život, na postoje a chování, na politický život VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti; principy soužití s minoritami; příčiny nedorozumění, konfliktů VDO – principy demokracie – demokratické způsoby řešení konfliktů VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské civilizace MKV – kulturní diference – respektování zvláštností, základní problémy sociokulturních rozdílů MKV – lidské vztahy – rozvíjení spolupráce bez ohledu na kulturní, sociální, náboženské rozdíly; předsudky MKV – etnický původ – rovnocennost, projevy rasové nesnášenlivosti MKV – multikulturalita – současnost a budoucnost MKV – princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost každého za odstranění diskriminace a předsudků
			Průmysl a životní prostředí	uvede historický pohled na průmyslovou činnost člověka	uvede klady i zápory průmyslové revoluce	představí historický pohled na průmyslovou revoluci	PC, diskuse	
			Chemický průmysl	uvede historický pohled na chemickou činnost člověka	uvede klady i zápory chemického průmyslu	představí vznik, vývoj a vyhlídky chemického průmyslu	výklad, diskuse	
			Jaderný průmysl	uvede historický pohled na jadernou energetiku a jaderné zbraně	uvede klady i zápory jaderné energie v mírovém i válečném využití	představí vznik, vývoj a vyhlídky jaderného průmyslu	videopořady, diskuse	
			Odpady a hospodaření s nimi	uvede historický pohled na odpady lidstva	uvede přibližné množství vyprodukovaného odpadu na osobu a rok v různých částech světa	seznámí se statistickými údaji v oblasti odpadového hospodářství	PC, diskuse	
			Nerovnoměrnost života na zemi	uvede problémy spojené s nerovnoměrností života na zemi (životní úroveň, energetické zdroje, nerostné suroviny, technologie, doprava)	popíše nerovnost ve využívání energie, nerostných surovin, moderních technologií, informací	uvede statistické údaje o spotřebě energie v různých státech světa	videopořady, internet, diskuse	
			Válka jako fenomén	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	popíše významné historické válečné konflikty	shrne příčiny a průběh významných válečných konfliktů	videopořady, PC, diskuse	
				na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	uvede příklady využití nových technologií ve válečných konfliktech jako konkurenční výhodu v boji	seznámí s technologickými novinkami v některých válečných konfliktech	videopořady, diskuse	
				uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	nastíní příčiny a budoucnost mezinárodního terorismu	seznámí s příčinami vzniku terorismu, s historickým vývojem terorismu ve světě a vyhlídkami do budoucnosti v boji s terorismem	videopořady, internet, diskuse	
			Medicína	nastíní historický vývoj medicíny její výhledy do budoucnosti	nastíní vliv genetiky na život lidstva v budoucnosti	seznámí s významnými historickými milníky v oblasti medicíny, nastíní historicky významné pandemie, nastíní rizika pandemií v současnosti i budoucnosti, seznámí s historií a vyhlídkami genového inženýrství	videopořady, internet, diskuse	
			Rodina	nastíní význam a podoby rodiny v budoucnosti	nastíní možný posun významu rodiny v budoucnosti	seznámí s historickou proměnou rodiny v různých společenských zřízeních a nastíní se změnami v budoucnosti	výklad, diskuse	

5.5.5. Zeměpis

5.5.5.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Vyučovací předmět zeměpis se na naší škole vyučuje na II.stupni (6. – 9. ročník), navazuje na vyučovací předměty I.stupně prvouku a vlastivědu. Předmět úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti (chemie, fyzika a přírodopis).

Zeměpis má přírodovědný i společenský charakter, umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních, hospodářských a sociálních podmínek života lidí v blízkém okolí v regionech, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Dále umožňuje žákům orientovat se ve světě a problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika, spoluodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k životnímu prostředí.

2. Časové vymezení

6., 7., 8. a 9. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- odborná učebna fyziky, zeměpisu a přírodopisu
- odborná učebna informatiky
- výuka v přírodě
- specializovaná zařízení (muzeum, hvězdárna, planetárium, galerie, výstavní sály, knihovny...)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- rozvíjí schopnosti poznávání, smyslové vnímání, pozornosti, soustředění, zapamatování a řešení problémů
- vzájemné poznávání ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, lidská práva
- komunikační dovednosti
- dovednost odstoupit od vlastního nápadu, navazovat na druhé a rozvíjet jejich myšlení

Výchova demokratického občana
- spolupráce školy se správními orgány
- úloha občana v demokratické společnosti, základní principy a hodnoty politického systému
- volební systémy,demokratické volby, politika, obec jako základní jednotka samosprávy státu
- fungování demokracie, řešení, konflikt

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- objasňuje důsledky globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků
- dále utváří své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru – vztah k Evropě a světu, zvyky a tradice Evropy, státní a evropské symboly a kořeny, zdroje evropské civilizace

Multikulturní výchova
- zabývá se vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin, zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijící v místě školy
- právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci bez ohledu na kulturní, sociální, náboženské nebo generační příslušnosti
- vztahy mezi kulturami

Environmentální výchova
- vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí
- pochopení základních přírodních zákonitostí, souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru
- postavení člověka v přírodě, funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti

Mediální výchova
- má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti, umět zpracovat vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa z médií
- pěstuje kritický přístup ke zpravodajství
- hledá rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- umožňujeme žákům vhodně vybírat a využívat metody a formy
- vedeme žáky k vhodnému plánování, organizování a řízení vlastního času
- učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat informace
- nabízíme žákům vhodně užívat obecné termíny, znaky a symboly
- učíme žáky uvádět věci do souvislostí a vytváří si komplexnější pohled

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k vhodnému vyhledávání informací, řešení problémů a rozpoznání problému
- povzbuzujeme žáky k samostatnému řešení problémů a k volbě vhodného řešení
- umožňujeme žákům prakticky ověřovat správnost řešení problému

Kompetence komunikativní
- učíme žáky samostatně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- učíme žáky se souvisle vyjadřovat v písemném i ústním projevu
- motivujeme žáky, aby se účinně zapojovali do diskuse, obhajovali své názory a vhodně reagovali

Kompetence občanské
- vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí
- vedeme žáky k respektování našich tradic a kulturu
- nabízíme žákům se aktivně zapojovat do kulturního dění naší obce a školy
- učíme žáky pochopit základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- motivujeme žáky k respektování požadavků na životní prostředí

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině
- vedeme žáky k dodržování zásad, tolerance a základům společenského chování
- učíme žáky respektovat dobré mezilidské vztahy
- motivujeme žáky k diskusi a potřebné spolupráci s druhými

Kompetence pracovní

- učíme žáky účinně používat materiály a vybavení
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a plnění daných povinností
- motivujeme žáky využívat znalosti, zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost

5.5.5.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Z	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Komunikační geografický a kartografický jazyk, statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky, geografická média a zdroje dat	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	geografie a kartografie jako vědní obor	seznamuje s geografií a kartografií jako vědním oborem	vysvětlování, rozhovor, řešení problémů, samostatná práce, výuka podporovaná PC	MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu
					zvládá základní geografickou a kartografickou terminologii	seznamuje se základní terminologií		
					samostatně zpracovává základní geografické a kartografické informace	vede žáky k samostatnému vyhledávání a zpracovávání informací		
					orientuje se při zpracování základních dat	seznamuje žáky s medií a daty		
			Glóbus, měřítko a barevnost globusu	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	umí použít glóbus jako zmenšený model Země	seznamuje s globusem – ukázka, vysvětlujeme pojem glóbus	vysvětlování, pozorování	přesah – F
					popisuje barevnost globusu (oceány, pevniny)	objasňuje barevnost a měřítko globusu, učí pracovat s globusem		
					seznamuje se s měřítkem			
			Zeměpisná poloha (rovnoběžky, poledníky), zeměpisná síť		umí vysvětlit pojem rovnoběžka, poledník	vysvětluje pojmy rovnoběžka, poledník	vysvětlování, řešení problémů, samostatná práce	
					umí vyhledat poledníky a rovnoběžky v mapách a glóbus	při vysvětlování používá mapu, glóbus		
					umí systematicky popsat vše o polednících a rovnoběžkách	při vysvětlování používá mapu, glóbus	vysvětlování, řešení problémů, samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů a cvičení smyslového vnímání
			Určování zeměpisné polohy, zeměpisné souřadnice		umí popsat zeměpisnou síť	objasňuje složení zeměpisné sítě	inscenační, situační, řešení problémů, pozorování, vysvětlování	
					pomocí souřadnic určuje geografickou polohu	učí žáky k orientaci v mapách a globuse		
					umí určit a popsat zeměpisnou délku a šířku			
			Měřítko a obsah plánů, map		umí rozdělit mapy podle měřítka mapy	vysvětluje rozdělení map podle měřítek, k čemu slouží měřítko	vysvětlování, samostatná práce, PC, televizní výuka, napodobování	
					pracuje s měřítky mapy, přepočítává vzdálenosti	učí žáky pracovat s měřítkem		
					používá různé druhy plánů a map	pracuje s větším počtem druhu map a plánů		
					umí vysvětlit rozdíl mezi polohopisem a výškopisem	pomocí map objasňuje rozdílnost polohopisu a výškopisu		
					vyhledává potřebné informace v mapách, orientuje se v jejich obsahu a rejstříku	směřuje žáky k samostatné orientaci v nejrůznějších druzích map		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Z	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Práce s turistickou mapou, orientace map	vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	vyhledává potřebné informace v turistických mapách	seznamuje žáky s turistickými mapami	vysvětlování, pozorování, napodobování, názorně – demonstrační, dovednostně-praktická	
					orientuje se v mapě a ve vysvětlivkách	učí žáky pracovat s turistickými mapami		
					umí pracovat s měřítky, přepočítává délky podle měřítka a umí zorientovat mapu	vysvětluje přepočítávání délek pomocí měřítka a orientaci mapy		
			Vyhotovení jednotlivých náčrtů, plánů a mentálních map		vyhotovuje mentální mapy okolí školy, bydliště	předvádí ukázky mentálních map, náčrtu	vysvětlování, pozorování, napodobování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická	
					pracuje s jednoduchými značkami a vytváří legendu map	seznamuje žáky se značkami a legendami		
			Krajinná sféra a její části	hodnotí geografické objekty jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	vysvětlí pojem krajinná sféra	objasňuje pojem krajinná sféra	vysvětlování, diskusní, televizní výuka	
					orientuje se v objektech jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry	rozděluje krajinnou sféru na přírodní složky a člověkem vytvořené složky		
		Přírodní obraz Země	Vesmír, vývoj poznání vesmíru	zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	zná základní informace o vývoji vesmíru, první objevy, důkazy a poznatky	seznamuje žáky s prvním objevy a poznatky vesmíru	vysvětlování, pozorování, samostatná práce žáků,názorně-demonstrační, didaktické hry, projektová výuka, televizní výuka	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů a cvičení smyslového vnímání
					seznamuje se s prvními lety do vesmíru, umělými družicemi	seznamuje žáky s prvními lety do vesmíru		
			Sluneční soustava		objasňuje postavení Slunce ve vesmíru a popíše tělesa sluneční soustavy	pomocí pomůcek popisuje sluneční soustavu		
					charakterizuje polohu, povrch, pohyby a jednotlivé fáze Měsíce	vysvětluje pohyby a fáze Měsíce, popisuje povrch a polohu Měsíce		
					orientuje se na hvězdné obloze	vysvětluje základní orientaci na hvězdné obloze, Severka, Velký vůz		
					rozumí pojmům : planeta, hvězda, planetky, měsíce, komety , galaxie…	rozebírá jednotlivé pojmy zařazené do sluneční soustavy		
			Tvar, rozměry a pohyby Země	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život	používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti Země	objasňuje tvar Země, využívá pomůcky	vysvětlování, slovní, inscenační, samostatná práce žáků	
			Tvar, rozměry a pohyby Země	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce	pomocí názorných pomůcek vysvětluje pohyby Země	vysvětlování, slovní, inscenační, samostatná práce žáků	přesah – Př, F
					vysvětlí délku trvání dnů a nocí, střídání ročních období, jarní a podzimní rovnodennost, letní a zimní slunovrat	objasňuje důsledky při pohybu Země		PRO – Vesmír

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Z	Přírodní obraz Země	Vnitřní přírodní činitelé (zemětřesení, sopečná činnost, vrásnění, zlomy)	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	umí vymezit a popsat vnitřní činitele	rozděluje vnitřní přírodní činitele	vysvětlování, rozhovor, názorně - demonstrační, televizní výuka, PC	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů a cvičení smyslového vnímání
					umí vysvětlit pojmy: ohnisko zemětřesení, magma, láva, vrásy, zlomy	vysvětluje důležité pojmy, využívá potřebné pomůcky		
					uvádí příklady pohoří vzniklé těmito činiteli	pomocí mapy ukazuje jednotlivé typy pohoří		
			Členění zemského povrchu		umí popsat rozdíl mezi nížinou a vysočinou	vymezuje rozdílnost nížiny a vysočiny		
					vymezuje zemský povrch podle nadmořské výšky	opakuje pojem nadmořská výška (kartografie, topografie)		EV – kulturní krajina – pochopení ovlivnění přírody
					dokáže popsat povrch krajiny, roviny, pahorkatiny, vrchoviny, hornatiny a velehornatiny	vysvětluje rozdílnost povrchu krajiny		přesah – Př, F
			Litosféra	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	objasňuje stavbu zemského tělesa, dna oceánů	vysvětluje zákonitosti stavby zemského tělesa a dna oceánů	vysvětlování, pozorování, řešení problémů, názorně-demonstrační, projektová výuka, televizní výuka, PC	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů a cvičení smyslového vnímání
					posuzuje zemský povrch – reliéf jako výsledek složitého působení	objasňuje výsledky působení reliéfu – zemského povrchu		
					vysvětluje pojmy: litosféra, pevninský šelf, hlubokooceánský příkop …	vysvětluje pojmy		
			Atmosféra		s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře	seznamuje žáky se základními pojmy atmosféry		MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu
					vymezí, vyhledává na mapách různé podnebné pásy a porovnává je	pomocí map učí žáky vyhledat, porovnat a objasnit podnebné pásy		EV – základní podmínky života – ovzduší
					pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště	objasňuje a zadává samostatnou práci		přesah – Př, F
			Hydrosféra	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	seznamuje se s rozložením vody na Zemi	seznamuje žáky s hydrosférou a její rozložením na Zemi	vysvětlování, pozorování, řešení problémů, názorně-demonstrační, projektová výuka, televizní výuka, PC	EV – základní podmínky života – voda PRO – Voda
					porozumí a vyhledává na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby a vlastnosti mořské vody, vodní toky, ledovce, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže	vysvětluje základní hydrosférické pojmy		
			Pedosféra	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	popíše složení půdy, půdní typy a druhy	vysvětluje složení půdy, rozdíl mezi půdními typy a druhy	vysvětlování, pozorování, řešení problémů, názorně-demonstrační, projektová výuka, televizní výuka, PC	MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Z	Přírodní obraz Země	Pedosféra	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	rozumí pojmům : humus, eroze půdy	objasňuje pojmy		EV – základní podmínky života – půda
					vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě	vysvětluje důvody, proč chránit půdu		OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání
			Biosféra		objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce	vysvětluje závislosti bioty na zeměpisné šířce a nadmořské výšce		EV – ekosystémy – krajinná sféra přesah – Př, F
7.	Z	Regiony světa	Zeměpis světadílů – Afrika, severní Amerika, jižní Amerika, Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizace regionů světa	vyjmenuje jednotlivě světadíly a oceány na Zemi	seznamuje žáky s jednotlivými světadíly a oceány na Zemi	vysvětlování, samostatná práce žáků, skupinová práce, dovednostně – praktická, projektová výuka, televizní výuka, výuka na PC	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů a cvičení smyslového vnímání MKV – lidské vztahy – udržování vztahů s jinými lidmi, bez ohledu na kulturní, sociální a náboženské příslušnosti EV – vztah člověka k prostředí – nerovnoměrnost života na Zemi MKV – etnický původ – odlišnost lidí, národnostní menšiny, odlišné myšlení a vnímání světa
					provádí regionalizaci v jednotlivých regionech (světadílech)	regionalizuje jednotlivé regiony		
					vytyčuje společné znaky daného regionu	určuje společné znaky regionů a porovnává je		
					porovnává jednotlivé regiony			
				lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periférní zóny	vyhledává, lokalizuje na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi	seznamuje žáky s mapou světa a postupně dále s jednotlivými mapami světadílů	vysvětlování, napodobování, samostatná práce žáků, skupinová práce, názorně -demonstrační, dovednostně-praktická, projektová výuka, výuka na PC	
					vyhledává a pojmenovává vybrané modelové státy, hlavní a významná města	pomáhá žákům s orientací v mapách, seznamuje žáky se slepými mapami		
					vyhledává na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, regionech	vyhledává se žáky na mapě významné geografické pojmy, oblasti, státy, města …		
					vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech			
					dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí			
				porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotl. světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	určuje a charakterizuje zeměpisnou polohu a porovnává jejich rozlohu	seznamuje a porovnává se žáky polohu a rozlohu světadílů	vysvětlování samostatná práce žáků,skupinová práce, projektová výuka, televizní výuka, výuka na PC	
					charakterizuje členitost pobřeží, povrch, podnebí, charakter a rozmístění vodstva, biotu, přírodní zdroje, obyvatelstvo a sídla	objasňuje fyzickogeografickou a socioekonomickou sféru světadílů		
				zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	umí objasnit a posoudit aktuální politickou, hospodářskou a demografickou situaci daného regionu	seznamuje a porovnává se žáky politickou, hospodářskou a demografickou situaci v jednotlivých regionech	vysvětlování, rozhovor, diskusní,řešení problémů, samostatná práce, didaktické hry, projektová výuka, televizní výuka, výuka na PC	přesah – Př

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Z	Regiony světa	Zeměpis světadílů – Afrika, severní Amerika, jižní Amerika, Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	seznamuje se s mezinárodními organizacemi	seznamuje a objasňuje žákům smysl mezinárodních organizací	vysvětlování, rozhovor, diskusní,řešení problémů, samostatná práce, didaktické hry, projektová výuka, televizní výuka, výuka na PC	
					hodnotí aktuální stav životního prostředí v jednotlivých světadílech a místní rizikové faktory ovlivňující životní prostředí	popisuje a zdůvodňuje stav životního prostředí v jednotlivých světadílech, regionech		
8.	Z	Česká republika	Poloha, rozloha	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu	určí absolutní geografickou polohu	seznamuje žáky s polohou a rozlohou ČR a porovnává je se sousedními státy	vysvětlování	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – dovednosti pro učení a studium
					porovná rozlohu ČR s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států			
			Přírodní poměry		popíše s pomocí obecně zeměpisných a tématických map, jak vzniká vývoj reliéfu, určí a popíše horopisné celky	pomocí mapy vymezuje horopisné celky	řešení problémů	MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu
					charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, biotu	učí žáky základním údajům o podnebí, vodstvu, půd a bioty	samostatná práce	
					zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO	vymezuje jednotky NP a CHKO a uvádíme žáky do problematiky v ČR		
			Obyvatelstvo a sídla		vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v ČR a určí jejich lokalizační faktory	vymezuje základní lokalizační faktory nejvýznamnějších sídel ČR a využívá map	výuka na PC	EV – vztah člověka k prostředí – nerovnoměrnost života na Zemi MKV – kulturní diference – základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě
					srovnává ukazatel o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva ČR se sousedními státy	vysvětluje a srovnává údaje o obyvatelstvu ČR	vysvětlování	MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu
			Hospodářství		rozlišuje a porovnává předpoklady rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit	vysvětluje rozlišnost předpokladů rozmístění hospodářských aktivit		přesah – Př, D, Čj
					hospodářství ČR charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod	popisuje jednotlivé hospodářské oblasti ČR		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Z	Česká republika	Kraje ČR	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídleních a hospodářských aktivit	lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v ČR	popisuje jednotlivé kraje ČR		
			Kraje ČR	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídleních a hospodářských aktivit	charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů	definuje nejdůležitější přírodní podmínky, hospodářství a kulturní zajímavosti daného kraje	rozhovor, pozorování, diskuse	
					porovnává hospodářskou funkci a vyspělost			
			Brno-město, naše obec – Kohoutovice	vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	zjistí historii, statistické a demografické údaje vztahující se k měst Brnu a k obci Kohoutovice	pracuje aktivně se žáky na vyhotovování nejdůležitějších údajů o Brně-městu a obci Kohoutovicích	samostatná práce, televizní výuka, výuka na PC	MKV – kulturní diference – základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě
					popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu			
					zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé ČR			
					pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu	seznamuje žáky a vyhotovuje s nimi mapu naší obce		
			Hospodářské a politické postavení v Evropě a ve světě	uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	porovnává politické a hospodářské procesy a jejich projevy a dopady ČR v Evropě	definuje politické a hospodářské procesy a jejich dopady ČR v Evropě	vysvětlování, rozhovor, diskusní, samostatná práce,výuka na PC	
					uvádí příklady zapojení do mezinárodní dělby práce obchodu	seznamuje žáky s mezinárodní dělbou práce a obchodem		
		Životní prostředí	Krajinná sféra	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady	popisuje funkci a znaky přírodních a kulturních krajin	vysvětlování, pozorování, řešení problémů, samostatná práce žáků, diskusní, televizní výuka	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – dovednosti pro učení a studium EV – ekosystémy – kulturní krajina
					posuzuje působení přírodních krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností	reprodukuje působení přírodních krajinotvorných procesů a jejich vztah mezi přírodou a lidmi		
			Ekosystémy	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů	porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj	vysvětluje pojem ekologie, trvale udržitelný rozvoj		
					provádí prostorové rozmístění ekosystémů	diskutuje o rozmístění ekosystému	vysvětlování, pozorování, řešení problémů, samostatná práce žáků, diskusní, televizní výuka	MV – práce v realizačním týmu – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu EV – ekosystémy – kulturní krajina
			Složky životního prostředí	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	navrhne možná řešení problematiky životního prostředí	popisuje problematiku životního prostředí		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Z	Životní prostředí	Složky životního prostředí	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni	učí žáky zásadám ochrany přírody a životního prostředí		přesah – Př, Pč
					uvědomí si osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí	učí žáky zásadám ochrany přírody a životního prostředí	vysvětlování, rozhovor, pozorování, diskusní, televizní výuka	
		Terénní geografická výuka terénní geografická výuka	Základy orientace v terénu	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	umí pracovat s mapou a jejím obsahem	učí žáky pracovat s mapou a jejím obsahem	názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, vysvětlování, pozorování, řešení problémů, samostatná práce žáků, didaktické hry	
					orientuje se v železničním a autobusovém jízdním řádu	seznamuje žáky s vyhledáváním v jízdních řádech		
					seznamuje se s azimutem, buzolou a kompasem	seznamuje žáky s kompasem, buzolou		
			Praktické postupy v terénu	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	určuje světové strany pomocí kompasu, buzoly, pracuje s azimuty – pochodovým úhlem	učí žáky pracovat s kompasem, buzolou a azimutem		
					orientuje se podle vyznačených objektů v krajině	učí žáky orientovat se v krajině		
					určuje a odhaduje vzdálenosti			
					čte pochodové a turistické značky			
					vytváří situační náčrtky a plánky v krajině	vytváří se žáky náčrty a plánky krajiny		
			Zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	seznamuje se s výstrojí, výzbrojí, dorozumívací technikou při pohybu v přírodě (stany, přístřešky, oheň)	předvádí žákům výstroj a výzbroj potřebnou při pohybu v přírodě	názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, vysvětlování, pozorování, řešení problémů, samostatná práce žáků, didaktické hry	
					seznamuje se se zásadami pohybu, pobytu a bezpečnosti v přírodě	učí žáky základním zásadám bezpečnosti při pohybu v přírodě		
9.	Z	Regiony světa	Zeměpis světadílů – Evropa	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	umí vyjmenovat jednotlivé části Evropy	seznamuje žáky s jednotlivými částmi Evropy	vysvětlování, samostatná práce, projektová výuka, televizní výuka	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – řešení problémů, dovednosti pro učení
					vytyčuje a porovnává společné znaky jednotlivých částí Evropy	určuje společné znaky regionů a porovnává je		
				lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periférní zóny	vyhledává, pojmenovává a lokalizuje na mapě Evropy jednotlivé státy, hlavní významná města	seznamuje žáky s mapou Evropy a postupně dále s jednotlivými mapami států	vysvětlování, samostatná práce, projektová výuka, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, televizní výuka	EV – základní podmínky života – lidské aktivity a problémy životního prostředí – životní prostředí a ekologie
						pomáhá žákům s orientací v mapách, seznamuje žáky se slepými mapami		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Z	Regiony světa	Zeměpis světadílů – Evropa	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periférní zóny	vyhledává na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých státech Evropy	vyhledává se žáky na mapě významné geografické pojmy, oblasti, státy, města	vysvětlování, samostatná práce, projektová výuka, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, televizní výuka	
					dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí			
				porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	určuje a charakterizuje zeměpisnou polohu a porovnává rozlohu jednotlivých států Evropy	seznamuje a porovnává se žáky polohu a rozlohu jednotlivých států Evropy	vysvětlování, pozorování, televizní výuka, projektová výuka	
					charakterizuje členitost pobřeží, povrch, podnebí, charakter rozmístění vodstva, biota, přírodní zdroje, obyvatelstvo a sídla	objasňuje fyzickogeografickou a socioekonomickou sféru Evropy	vysvětlování, pozorování, televizní výuka, projektová výuka	přesah – Př
				zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	umí objasnit a posoudit aktuální politickou, hospodářskou a demografickou situaci daného regionu	seznamuje a porovnává se žáky politickou, hospodářskou a demografickou situaci v jednotlivých regionech	vysvětlování, diskusní samostatná práce, televizní výuka, didaktické hry,výuka na PC	
					seznamuje se s mezinárodními organizacemi	seznamuje a objasňuje žákům fungování mezinárodních organizací		
					hodnotí aktuální stav životního prostředí v jednotlivých světadílech a místní rizikové faktory ovlivňující životní prostředí	popisuje a zdůvodňuje stav životního prostředí v jednotlivých světadílech, regionech		
		Společenské a hospodářské prostředí	Lidé na Zemi, obyvatelstvo	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, struktur, růst, pohyby a dynamiku růstu pohybů	umí se orientovat v počtu a rozmístění lidí na Zemi	seznamuje žáky s údaji o obyvatelstvu a jeho rozmístění	vysvětlování, rozhovor, diskusní, řešení problémů	VMEGS – Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
					pracuje aktivně s tématickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu v celosvětovém měřítku	učí žáky pracovat s tématickými mapami		MV – práce v realizačním tým – utváření týmů, komunikace a spolupráce v týmu MKV – lidské vztahy – udržování vztahů
					popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků a náboženství	popisuje a porovnává se žáky lidské rasy, národy, jazyky a náboženství	vysvětlování, diskusní, samostatná práce, řešení problémů	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Z	Společenské a hospodářské prostředí	Lidská sídla	posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel na konkrétních regionálních příkladech	objasňuje a formuluje lokalizační faktory sídel na konkrétních regionech	vysvětlování, diskusní, samostatná práce, řešení problémů	s jinými lidmi, bez ohledu na kulturní, sociální a náboženské příslušnosti
					orientuje se v údajích o rozmístění nejvýznamnějších městských aglomerací a velkoměst světa	vysvětluje žákům pojem aglomerace, rozděluje města podle velikosti		přesahy – Př, D, Čj
			Hospodářství – zemědělství a průmysl	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje, porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	charakterizuje hlavní odvětví světového hospodářství podle sektorů	rozděluje pomocí příkladů hospodářství podle sektorů	vysvětlování, diskusní, samostatná práce, řešení problémů	
					hodnotí hlavní charakter funkcí a rozmístění světového zemědělství, rybolovu, průmyslové výroby podle odvětví	definuje hlavní funkce a lokalizační faktory světového zemědělství, rybolovu a průmyslu		
					umí lokalizovat nejprůmyslovější oblasti	seznamuje žáky s nejprůmyslovějšími oblastmi a společně s žáky je vyhledává na mapách		
					určuje a vyhledává na mapách hlavní oblasti světového hospodářství			
			Politická mapa světa	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatel, hlediska svrchnosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění	posuzuje a porovnává státy podle nejdůležitějších kritérií	vysvětlování, rozhovor, diskusní, řešení problémů, samostatná práce, televizní výuka, didaktické hry, výuka na PC	
				lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	orientuje se na politické mapě	seznamuje žáky s politickou mapou světa		MKV – etnický původ – rasové nesnášenlivosti, rozpoznání a důvody vzniku přesah – Př, D, Čj
					vyhledává na politické mapě světa nově vzniklé státy	seznamuje žáky pomocí map s nově vzniklými státy		
					lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě	formuluje a objasňuje aktuální konflikty světa		
					uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení	seznamuje žáky s nejvýznamnějšími politickými, vojenskými a hospodářskými seskupení		
					vymezí globální problémy hledá jejich příčiny, diskutuje o důsledcích a hledá řešení	diskutuje a hledá se žáky řešení pro globální problémy		

5.6. Člověk a společnost

5.6.1 Dějepis

5.6.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět dějepis seznamuje žáky s historickými událostmi, osobnostmi světových, evropských a především českých dějin. Poznávají také způsob života, kulturu a chápou souvislosti nejen chronologické, ale také souvislosti mezi příčinou, průběhem historických událostí a jejich výsledkem a důsledkem. Žáci získávají celistvý a objektivní obraz historie lidstva dramatickým příběhem pomocí otázky: Proč? Nacházejí odpovědi, které jim ukáží, že historie není uzavřená minulost, nudná fakta, historické pojmy, ale cesta k pochopení problémů dnešního světa, ve kterém si budou hledat svoje místo a budoucnost. Pochopí, že tato budoucnost musí být oproštěna od rasismu, xenofobie, intolerance, extremismu, nerovnoprávnosti. Tento společenskovědní předmět může procházet všemi průřezovými tématy a nenásilně splňovat požadované kompetence projektovou metodou, ve které spojíme poznatky OSV, VO, českého jazyka, zeměpisu, ale také dovednosti výtvarné výchovy a pracovních činností.Takto poutavější, srozumitelný, zalidněný dějepis s prvky samostatné tvůrčí práce jednotlivce i skupiny žáků může vytvořit žádoucí postoje a hodnoty, například vědomí hrdosti na český národ, chránění památek naší minulosti, odsouzení násilí v dějinách. K tomuto cíli přispěje důraz na regionální dějiny, které jsou jim nejbližší.

2. Časové vymezení

6.–9. ročník – 2 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v kmenových třídách nebo učebně dějepisu, podle potřeby v jiných prostorách školy.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- získávání praktických sociálních dovedností – vztahy mezi lidmi, lidské soužití, dovednost dobré komunikace
- rozvíjení spolupráce mezi sebou navzájem
- cvičení sebeovládání, budování dobrého vztahu k sobě samému
- seznamuje se s vnitřním životem, vztahy lidí, zásadami soužití v minulosti a hledá souvislosti a odlišnosti s dnešním životem

Výchova demokratického občana

- seznámení se s principy demokracie a demokratického rozhodování
- pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- přispívání k utváření základních hodnot – spravedlnost, tolerance, svoboda, solidarita, odpovědnost
- seznamuje se s uplatňováním demokratických principů v historii a chápe demokracii jako protiváhu diktatury
- učí se dívat na události, jevy, problémy lidí, jejich řešení z různých pohledů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objasnění vztahů a souvislostí naší země a její začlenění do Evropy
- pochopení institucí politiky a strategie Evropské unie
- objevuje kořeny lidské civilizace, které ovlivnily Evropu
- seznamuje se s kulturním dědictvím Evropy a dokáže v něm hledat zdroje pro nás
- poznává dílo, život, vliv významných evropských osobností

Multikulturní výchova

- seznamování s různými etniky a lidskými kulturami v naší společnosti
- přijímání druhého člověka jako jedince se stejnými právy
- znalost základních pojmů – kultura, etnika, diskriminace, xenofobie, rasismus
- uvědomování si sebe sama, své vlastní identity a příslušnosti k určité národnosti a kultuře
- války, konflikty v historii ukazují na nutnost udržovat toleranci, spolupráci, odbourávat předsudky a řešit konflikty

Environmentální výchova

- diskuse o aktuálních problémech životního prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- seznamuje se s vývojem vztahu člověka a přírody
- chápe změnu role spotřebitele na roli ochránce

Mediální výchova

- uvědomování si možnosti vyjádření vlastních postojů a názorů
- seznámení s úlohou médií ve společnosti
- učí se kriticky hodnotit mediálně zpracované události, jevy, konflikty
- snaží se oddělovat informace od fikce, předsudků

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- upřednostňujeme různé aktivity, vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti a k vyhledávání a třídění informací
- učíme žáky pracovat s fakty a informacemi
- učíme je plnit plánovitě zadané úkoly
- vedeme k plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivních způsobů učení a motivujeme je k další práci
- zařazujeme práci s literaturou a internetem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- umožňujeme žákům vyslovit a obhájit svůj názor
- zařazujeme projektovou práci, třídní a školní soutěže
- učíme plánovat úkoly, spolupracovat a vhodně argumentovat

Kompetence komunikativní

- motivujeme k vytvoření vlastního názoru
- zařazujeme úkoly, práce ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse
- učíme slušně se vyjadřovat
- vedeme k využití informačních a komunikačních prostředků

Kompetence občanské

- učíme žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů
- zapojujeme žáky do skupinové práce tak, aby se každý mohl svobodně vyjádřit
- podporujeme účast na třídních akcích a soutěžích
- seznamujeme s životem a kulturou, zvyky a tradicemi v jiných zemích

Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- uplatňujeme pravidla slušného a ohleduplného chování
- navozujeme situace, ve kterých se žáci mohou prosadit jako aktivní občané
- pomáháme zvolit vhodné postupy k řešení problémů

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty a skupinové práce, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně
- vedeme k pozitivnímu vztahu k učení, práci a vytváření zkušeností při volbě povolání
- vedeme k systematičnosti a odpovědnosti za plnění úkolů

5.6.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
6.	D	Člověk v dějinách	Proč poznáváme minulost, poslání historie	uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	pochopí důležitost znalosti historie pro pochopení současnosti	probouzí zájem o historii	individuální výuka	EV – základní podmínky života – voda, vzduch, půda
			Archeologie a historická literatura			předkládá historii jako dramatický příběh, neučí jen nudná fakta	vypravování, rozhovor	
			Prameny hmotné a písemné, co shromažďují různé instituce	uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	zná prameny, ze kterých poznáváme historii, chápe poslání muzeí, archívů, galerií i knihoven	pěstuje vztah k památkám světové i naší historie, pěstuje v něm vztah ke kráse a vkus	vysvětlování	přesah – Vv OSV – OR rozvoj schopností poznání – dovednost zapamatovat
			Čas v lidské historii, používání historické mapy, historická období v svět. dějinách	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	umí určit století před a n.l., vyjmenuje hlavní období historie, pozná rozdíl mezi zeměpisnou a historickou mapu	učí důležité pojmy z chronologie	práce s tabulkami, sam. práce, práce s mapou	přesah – Z
		Počátky lidské společnosti	Vědecký i náboženský výklad světa	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jaká byla jejich materiální a duchovní kultura,	dokáže charakterizovat historická období podle života, způsobu obživy, vzhledu člověka	poukazuje na souvislosti mezi přírodními podmínkami, vývojem člověka, rozvojem jeho myšlení	řešení problémů, individuální v.	přesah – Př OSV – SR poznávání lidí – práce ve skupině
			Paleolit, mezolit		umí popsat vzhled a výrobu nástrojů, lidské představy, organizaci práce, umělecké cítění	vede žáky k chápání souvislostí mezi materiálním a duchovnem	rozhovor, televizní výuka	
			Neolit	význam zemědělství a dobytkářství, řemesla a zpracování kovů,	chápe význam zemědělství, změny v organizaci rodů, zná evropská naleziště	probouzí zájem o první vynálezy, schopnosti lidí stále zdokonalovat svoje nástroje	práce s mapou, samostatná práce	přesah – Čj
			Doba bronzová, železná, umění pravěku		uvědomuje si význam objevů a využití kovů, první řemesla a techniky		popis, předvádění a pozorování	
		Počátky lidské společnosti	Pravěk v českých zemích, hlavní rasy a jazyky	příklady archeologických kultur na našem území	zná pravěká naleziště v našem regionu, ví, kde najde tyto artefakty	rozvíjí vědomí sounáležitosti našeho prostoru s Evropou a význam znalostí dějin regionu	beseda, práce s obraz.materiálem	EV – vztah člověka k prostředí – přírodní zdroje a jejich využití
		Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína)	Přírodní podmínky, zemědělství, řemesla, obchod, stručné dějiny, společnost, denní život,	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	chápe vliv vhodných přírodních podmínek na vznik prvních států, rozvrstvení obyvatelstva	pomáhá pochopit důležité pojmy	práce s textem, práce s tabulkami	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z cest přesah – Čj

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
6.	D	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína)	Přírodní podmínky, zemědělství, řemesla, obchod, stručné dějiny, společnost, denní život,	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	umí uvést společné znaky jejich hospodaření, společenského, náboženského, kulturního života	objasňuje těsné sepětí náboženství a každodenního života	beseda, rozhovor, práce s krás. lit., televizní výuka	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z cest přesah – Čj
			Politický a kulturní vývoj		rozpozná stavby, písmo, literární díla, výtvarné umění, základy věd nejstarších civilizací	učí hledat a chápat zvláštnosti ve vývoji civilizací	partnerská výuka, projektová výuka	
			Nejznámější památky zanechané nám z tohoto období	uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	dokáže ocenit přínos těchto památek pro rozvoj světové kultury, chránit toto dědictví	objasňuje přínos nejstarších států pro rozvoj kultury	skupinová výuka	VMEGS – objevujeme Evropu a svět – styl života ve světě a Evropě
		Starověké Řecko a Řím	Divadlo, architektura, literatura, písmo, zrod historie, eposy, báje	demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	oceňuje přínos helénistické kultury pro rozvoj evropské civilizace	učí hledat souvislosti, pracovat s přehledy, netem pro získání informací	kritické myšlení, práce s ilustracemi	přesah – Čj MV – tvorba med. sdělení –technické možnosti vlastního med. sdělení, PRO – nabídka cestovní kanceláře (Řecko nebo Řím)
			Olympijské hry, rozvoj duše i těla, svoboda jedince		oceňuje hodnoty, které přetrvaly dodneška	učí hledat souvislosti mezi historií a současností	rozhovor, řešení problémů	VMEGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
			Slavní vládci, umělci a vědci antiky		chápe přínos slavných osobností a jejich odkaz pro naši civilizaci	seznamuje žáky stručně s osobnostmi antiky a jejich životem a dílem	výuka dramatem	VDO – principy demokracie – principy dem. v antice
			Vznik křesťanství, judaismus		poznává vztah mezi životem lidí a jejich náboženstvím, význam křesťanství a judaismu	vysvětluje podstatu nejstarších náboženství	projektová výuka, televizní výuka	přesah – Čj
			Státní zřízení a život v městských řeckých státech, dějiny římské říše a jejich expanzivní politika	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech vysvětlí podstatu antické demokracie	seznamuje se s běžným životem lidí, chápe společné a rozdílné znaky fungování společnosti v antických státech	předkládá žákům zajímavé informace z denního života antického člověka , přibližuje je tak dnešku	sam. práce	VDO – principy demokracie – fungování demokracie, zákony
			Státní zřízení jednotlivých řeckých městských států, střídající se formy vlády v Římě		umí jednoduše charakterizovat jednotlivá období, učí se chápat pojem demokracie	učí přemýšlet o dějinách v širších souvislostech, vychovává z žáka demokratického občana Evropy	kritické myšlení, skupinová výuka	VMEGS – objevujeme svět a Evropu – evropské krajiny

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
7.	D	Křesťanství a středověká Evropa	Nové osídlení Evropy, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu, islámské říše	popíše podstatnou změnu evropské civilizace, která nastala příchodem nových etnik, christianizaci a vznik států	popíše osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše, vysvětlí příčiny stěhování národů	objasní příčiny vzniku nové situace v Evropě, ukazuje souvislosti a rozdíly mezi antikou a počátkem středověku	vysvětlován,í práce s mapou,	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice Evropanů
				porovnává základní rysy západoevropské kulturních oblasti, byzantsko-slovanské a islámské oblasti	dokáže rozlišit charakteristické znaky pro západní kulturní oblast a pro východní, objasní základní znaky islámu	učí poznávat základní znaky kultur západních a východních a tradice islámu	vypravování, práce s textem ,práce s obrazovým materiálem,	MKV – kulturní diference – zvláštnosti různých etnik
			Velká Morava a český stát	objasní situaci Velkomoravské říše, vnitřní vývoj českého státu, postavení těchto států v evropských souvislostech	charakterizuje první státní útvary na našem území	dokládá význam prvních státních útvarů na našem území, vzbuzuje u žáků zájem o poznání našich dějin	práce s mapou, s textem, samostatná práce	
		Objevy a dobývání, počátky nové doby	Křesťanství, papežství, křížové výpravy	vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	objasní význam víry pro život středověkého člověka a postavení církve ve středověké společnosti a příčiny křížových výprav	vysvětluje úlohu víry a křesťanství ve středověkém životě, objasňuje základní znaky křesťanství a význam křížových výprav	Vysvětlování, skupinová práce, práce s mapou	přesah – ČJ
			Struktura středověké společnosti, románské a gotické umění, vzdělanost, životní styl	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	dokáže vysvětlit strukturu středověké společnosti, pozná základní znaky románského a gotického slohu	vysvětluje na příkladech hierarchii ve středověké společnosti, seznamuje žáky s prvky románského a gotického slohu s ukázkami u nás i ve světě	kritické myšlení, skupinová práce, práce s obrazovým materiálem	MV – práce v realizačním týmu – komunikace a spolupráce OSV – SR poznávání lidí – podřízení, vedení a spolupráce ve skupině PRO – Život ve středověku
			Renesance, humanismus, reformace	vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve, reakci církve na ně	určí hlavní světová střediska renesance, pozná renesanční stavby a jejich prvky, objasní pojem reformace, vysvětlí její příčiny	objasňuje souvislosti mezi renesancí a antikou, předkládá příklady renesančních děl a památek, učí hledat souvislosti mezi reformací a husitstvím	práce s info zdroji, práce s textem, skupinová práce	VMEGS – objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa VDO – občanská společnost a škola – spolupráce školy s obcí PRO – Kohoutovice
			Husitství, jeho význam a důsledky	vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	vysvětlí důvody vzniku hnutí, zná hlavní etapy Husova života	probouzí u žáků zájem o poznání husitského hnutí, jeho myšlenek a názorů	řešení problémů,	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
7.	D	Objevy a dobývání, počátky nové doby	Zámořské objevy	popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledek	na mapě světa vyznačí nejdůležitější objevné plavby	vede žáky k přemýšlení o možnostech cestování a mořeplavby v podmínkách tehdejšího života	práce s mapou, s info zdroji, skupinová práce	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy na cestách
			Český stát za vlády Habsburků	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii	seznamuje s životem v českých zemích v 16. století, popisuje politickou situaci za vlády Habsburků	partnerská výuka	OSV – SR komunikace – jasná a respektující komunikace, rozvoj kooperace
			Rozdělená Evropa, náboženské války, průběh, důsledky pro Evropu	objasní příčiny a důsledky třicetileté války a posoudí je	objasní hospodářské změny v Evropě, charakterizuje postavení čes. zemí v habs. monarchii	předkládá obraz rozdělené a znepřátelené Evropy s důsledky třicetileté. války	práce s textem, obrazy,.mapou	OSV – SR mezilidské vztahy, poznávání lidí – lidská práva jako regulativ vztahů
			Počátky absolutismu v Anglii, ve Francii, Svaté říše národa německého	na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	porovnává vývoj jednotlivých částí Evropy	vysvětluje rozdíly mezi politickými systémy této doby	frontální výuka, vysvětlování	OSV – OR rozvoj schopností poznání – cvičení pozornosti a soustředění
			Rysy světového a našeho baroka, památky, životní styl, kultura, vzdělanost	rozpozná základní rysy jednotlivých kulturních stylů, uvede jejich představitele, příklady významných kulturních památek	charakterizuje barokní kulturu, objasní životní styl spol. vrstev, pozná světové i naše barokní památky a známé osobnosti	probouzí zájem o barokní kulturu, přibližuje život různých vrstev a seznamuje se slavnými osobnostmi	skupinová práce, projektová výuka	MV – práce realizačního týmu, tvorba mediálního sdělení – utváření týmu, zábavnější principy sdělení, přesah – VV
8.	D	Moderní společnost	Válka za nezávislost v USA industrializace a její důsledky, sociální otázky, vývoj v západní Evropě, osvícenství, tereziánské a josefínské reformy	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují moderní společnost	porovnává změny v evropských státech a objasňuje vliv osvícenství na náš hospodářský, politický a kulturní vývoj	pomáhá pochopit vliv ekonomiky na politické dění, objasňuje změny u nás vyvolané osvícenstvím	vypravování	VMEGS – jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie
			Francouzská revoluce, vliv revoluce na Evropu a svět, napoleonské války, Evropa po Vídeňském kongresu	objasní souvislost mezi událostmi FR a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	objasní vliv FR na evropský vývoj a popíše uspořádání Evropy po nap. válkách	poukazuje na souvislosti mezi napoleonskou Fr. a ostatní Evropou, seznamuje s válečnými událostmi Evropy	vypravování, práce s uměleckým textem	OSV – MR hodnoty, postoje praktická etika – analýza vlastních postojů a chování lidí
			Metternichovský absolutismus, průmyslová revoluce v našich zemích, národní hnutí velkých a malých národů, etapy našeho NO	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národním hnutím vybraných evropských národů	charakterizuje národnostní boj menších národů, etapy našeho NO a úlohu známých osobností	předkládá významné etapy NO, vývoj v čes. zemích v kontextu s Evropou	rozhovor, sam. práce	přesah – ČJ
			Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů, pol život v čes zemích, průběh a výsledky revoluce 1848 v Evropě a u nás	charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	pochopí přínos revolucí v roce 1848 v Evropě se zřetelem k českým zemím	objasňuje úkoly a požadavky jednotlivých tříd , způsob řešení polit problémů v zemích stř. Evropy	hromadná výuka, práce s uměleckým textem	PRO – Revoluce, OSV – SR kooperace a kompetice – pohled na svět očima druhého MKV – princip soc. smíru a solidarity – otázky lidských práv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
8.	D	Moderní společnost	Představitelé našeho politického života, politické proudy – liberalismus, nacionalismus, konzervatismus, socialismus, demokratismus	na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	charakterizuje vývoj v padesátých a šedesátých letech u nás a objasní některé důležité politické směry s jejich představiteli ve světě	přibližuje základní program vznikajících polit. proudů a stran	vysvětlování, diferencovaná výuka, řešení problémů	VDO – občan, občanská společnost a stát – základní principy a hodnoty dem. systému
			Vznik R-U, občanská válka v USA, průmyslová revoluce v Evropě, imperialismus, kolonialismus,kulturní rozrůzněnost, věda, umění, vzdělání, životní styl	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla	pochopí přínos průmyslové revoluce u nás i v Evropě , formování moderní občanské společnosti , postavení českých zemí v R-U, politický vývoj západní Evropy	předkládá žákům politickou, ekonomickou, kulturní mapu světa konce 19. století s nebezpečím konfliktů, ale také bohatostí kultury	práce s textem, sam. práce,	přesah – ČJ
			Konflikty mezi velmocemi, Balkánské války, Trojspolek, Trojdohoda, Britské impérium, koloniální války, mezinárodní vztahy	charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	objasní příčiny vzniku ohnisek napětí v Evropě, charakterizuje změny v ekonomice a politice ve světě, napětí v koloniích	vysvětluje ekonom.pol. situaci velmocí Evropy, charakterizuje příčiny jejich konfliktů a objasňuje složité vztahy a ambice těchto zemí	vysvětlování, práce s mapou	MKV – etnický původ – rovnocennost všech kultur a jejich odlišnost
			První svět. válka, její politické, sociální a kulturní důsledky	na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	popíše příčiny, průběh a výsledky války a postavení českého národa během ní	předkládá obraz bojujícího světa s důsledky války	práce s mapou, televizní výuka	OSV – SR mezilidské vztahy – respekt, podpora, pomoc x lež, agrese, konflikt
9.	D	Moderní doba	Poválečné uspořádání světa, vznik ČSR, jeho ekonomický, politický a sociální vývoj a problémy	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	charakterizuje vývoj v ČSR, v Evropě, ve světě	učí rozpoznat přínos nově vzniklých dem. států a jejich poválečný život	výklad, vysvětlování	VDO – formy participace občanů v pol. životě – volební systémy a dem. volby
			Komunismus, fašismus, nacismus, ekonomická, politická situace v evropských státech	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	chápe příčiny a výsledky boje demokratických sil proti totalitním režimům	pomáhá pochopit nebezpečí všech totalitních systémů ve všech souvislostech	televizní výuka, rozhovor	VDO – principy dem. jako formy vlády a způsob rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury MV – tvorba mediálního sdělení – kombinace různých výrazových prostředků PRO – Válka a mír

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	***Př.***	***Tematické oblasti***	***Učivo***	***Očekávaný výstup z RVP***	***Školní výstupy***	***Oborové strategie***	***Metody, formy, aktivity***	***Průřezová témata, přesahy, projekty***
9.	D	Moderní doba	Nástup nacismu, rasismu, antisemitismu v evropských státech druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích za války	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	dokáže vysvětlit nebezpečí těchto ismů, průběh druhé světové války	objasňuje nepřijatelnost těchto ideologií pro lidstvo	samostatná práce, referáty, diskuse	MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy bez ohledu na kulturní, soc., náb. příslušnost, OSV – MR hodnoty, praktická etika – spravedlnost, nemorální chování PRO – Válka a mír
			30. léta v ČSR, mezinárodně politická a hospodářská situace, důsledky pro ČSR	zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	porovnává vývoj v Evropě s vývojem v ČSR po válce	seznamuje s vnitřním životem v ČSR a jeho zapojení do Evropy	vysvětlování, sam. práce	
		Rozdělený a integrující se svět	Politické, mocenské a ekonomické důsledky války, studená válka, ČSR od Února 1948 do roku 1989	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků	chápe příčiny, průběh a důsledky studené války, charakterizuje hlavní etapy vývoje v ČSR	vysvětlí rozpory mezi supervelmocemi po válce a vývoj u nás v kontextu s jejich nepřátelstvím	vypravování, pozorování	VMEGS – objevujeme Evropu a svět – státní a evropské symboly
			Politické, hospodářské, ideolog. soupeření supervelmocí	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	charakterizuje důvody soupeření zemí Západu s Východem	objasní důvody vzniku těsné spolupráce západních států	frontální výuka, sam. práce s textem, mapou	VDO – formy participace občanů v pol. životě – různá hnutí a organizace
			Rozpad koloniálního systému	posoudí postavení rozvojových zemí	chápe postavení zemí třetího světa	přibližuje problémy v rozvojových zemích ve vztahu k supervelmocím	řešení problémů	VMEGS – svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích, MKV – lidské vztahy – předsudky a vžité stereotypy OSV – MR – řešení problémů – problematika lidských vztahů
			Věda, technika, umění ve druhé polovině 20. století, problémy současnosti	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	charakterizuje základní globální problémy lidstva a jejich možná řešení	vede žáky k ochraně živ. prostředí, zajištění míru, bezpečnosti, lidských práv, výživy a vzdělání	projektové vyučování, skupinová práce	EV – lidské aktivity a problémy živ. prostředí – ochrana přírody a památek, vztah člověka k prostředí – ekologické vědomí, MKV – princip sociálního smíru a solidarity – nekonfliktní život v multikulturní společnosti

5.6.2. Výchova k občanství

5.6.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v životě, na sebepoznávání a poznávání osobnosti, seznamuje žáky se vztahy v rodině, s životem členů rodiny, učí respektovat mravní principy a hodnoty, pravidla společenského soužití a chování, respektovat názory druhých, přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, motivuje je k aktivnímu životu ve společnosti.

Předmět výchova k občanství nabízí poznání kvalit lidského života a mezilidské vztahů, učí žáky vážit si kladných lidských vlastností, rozvíjet a dodržovat zásady hospodárnosti, orientovat se na trhu práce v souvislosti s volbou povolání. Předmět se zabývá státními a právními otázkami v naší zemi, objasňuje žákům politické dění, funkce státních orgánů a institucí. Vysvětluje výhody demokratického způsobu řízení státu, smysl voleb, uplatňovat svá práva a svobody a provádět jednoduché právní úkony.

Předmět vychovává žáky v duchu tolerance, úcty k národům a odlišným rasám a porozumění základním lidským právům a jejich uplatňování v životě.

2. Časové vymezení

6.–9. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- kmenové třídy
- kinosál
- čajovna

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- získávání praktických sociálních dovedností – vztahy mezi lidmi, lidské soužití, dovednost dobré komunikace
- rozvíjení spolupráce mezi sebou navzájem
- cvičení sebeovládání, budování dobrého vztahu k sobě samému

Výchova demokratického občana
- seznámení se s principy demokracie a demokratického rozhodování
- pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- přispívání k utváření základních hodnot – spravedlnost, tolerance, svoboda, solidarita, odpovědnost

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
- objasnění vztahů a souvislostí naší země a její začlenění do Evropy
- pochopení institucí politiky a strategie Evropské unie

Multikulturní výchova
- seznamování s různými etniky a lidskými kulturami v naší společnosti
- přijímání druhého člověka jako jedince se stejnými právy
- znalost základních pojmů – kultura, etnika, diskriminace, xenofobie, rasismus
- uvědomování si sebe sama, své vlastní identity a příslušnosti k určité národnosti a kultuře

Environmentální výchova
- diskuse o aktuálních problémech životního prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

Mediální výchova
- uvědomování si možnosti vyjádření vlastních postojů a názorů
- seznámení s úlohou médií ve společnosti

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- upřednostňujeme různé aktivity, vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti a k vyhledávání a třídění informací
- učíme žáky pracovat s fakty a informacemi
- učíme je plnit plánovitě zadané úkoly
- vedeme k plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivních způsobů učení a motivujeme je k další práci
- zařazujeme práci s literaturou a internetem

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- umožňujeme žákům vyslovit a obhájit svůj názor
- zařazujeme projektovou práci, třídní a školní soutěže
- učíme plánovat úkoly, spolupracovat a vhodně argumentovat

Kompetence komunikativní
- motivujeme k vytvoření vlastního názoru
- zařazujeme úkoly, práce ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse
- učíme slušně se vyjadřovat
- vedeme k využití informačních a komunikačních prostředků

Kompetence občanské
- učíme žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů
- zapojujeme žáky do skupinové práce tak, aby se každý mohl svobodně vyjádřit
- podporujeme účast na třídních akcích a soutěžích
- seznamujeme s životem a kulturou, zvyky a tradicemi v jiných zemích

Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- uplatňujeme pravidla slušného a ohleduplného chování
- navozujeme situace, ve kterých se žáci mohou prosadit jako aktivní občané
- pomáháme zvolit vhodné postupy k řešení problémů

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty a skupinové práce, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně
- vedeme k pozitivnímu vztahu k učení, práci a vytváření zkušeností při volbě povolání
- vedeme k systematičnosti a odpovědnosti za plnění úkolů

5.6.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Vo	Člověk ve společnosti	Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole i mimo ni	pochopí důležitost vzdělání a výchovy, pravidla a normy společného soužití	probudí zájem žáků o vzdělávání a pomáhá objasňovat důležitost pravidel a norem ve škole	diskuze rozhovor skupinová práce hry	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje názory, hodnoty a postoje, OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů, VDO – občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství MKV – lidské vztahy – práva všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem
			Naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání, rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu, zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	chápe význam vlasti a vlastenectví, seznamuje se se státními svátky v ČR, oceňuje významné osobnosti seznámí se s památnými místy a významnými tradicemi naší země	vzbudí zájem o poznávání naší vlasti, rozvíjí vědomosti, pomáhá pochopit důležité pojmy související s tématem	diskuze rozhovor skupinová práce	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje názory, hodnoty a postoje OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů, VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti, úloha občana v demokratické společnosti MKV – lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem
			Naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v obci, kraji a vlasti	chápe význam důležitých institucí, seznamuje se s památkami v našem městě a se životem významných osobností našeho města	prohlubuje vědomosti o životě v Brně, vzbudí zájem žáků o ochranu památek, snaží se vštěpovat tradice	diskuze besedy rozhovor skupinová práce	PRO – Naše obec Kohoutovice, OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje názory, hodnoty a postoje VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti, úloha občana v demokratické společnosti, formy participace – obec jako základní jednotka samosprávy EV – vztah člověka k prostředí, naše obec MV – PČ – práce v realizačním týmu – komunikace a spolupráce v týmu
6.	Vo	Člověk ve společnosti	Kulturní život – historie, rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají, kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	chápe rozmanitost kulturních projevů, seznamuje se s kulturními hodnotami, tradicemi a významem masmédií pro život	prohlubuje povědomí o kultuře a významu kulturního života	diskuze rozhovor skupinová práce práce s informačními zdroji	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Vo	Člověk ve společnosti	Lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti, moje práva	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi	vnímá důležitost lidské snášenlivosti a tolerance, chápe rozdíly mezi lidmi, postavení muže a ženy ve společnosti	pomáhá pochopit a zvnitřnit důležité pojmy, rozvíjí vědomosti žáků o lidské solidaritě	diskuze besedy rozhovor skupinová práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, princip smíru a solidarity – nekonfliktní život ve společnosti
7.	Vo	Člověk jako jedinec	Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál	objasní, jak může realističtější poznávání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	má jasnější představu o svém osobním potenciálu, dokáže rozpoznat a potlačit špatné projevy chování ve společnosti	prohlubuje povědomí žáků o osobnosti člověka, motivuje k bližšímu zkoumání vlastní osobnosti	diskuze rozhovor skupinová práce hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – SR – mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů, VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem, princip smíru a solidarity – nekonfliktní život
7.	Vo	Člověk jako jedinec, osobnostní a sociální rozvoj	Vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí, sebepoznávání a sebepojetí, zdravé a vyrovnané sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace činnosti a chování, sebereflexe, sebekontrola, sebeovládání, zvládání problémových situací,	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek, rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, předchází stresovým situacím	uvědomuje si rozdíl mezi vnímáním a prožíváním reality, má ujasněn systém osobních morálních hodnot, dokáže rozpoznat kladné a záporné charakterové vlastnosti u sebe a u druhých chápe pozitivní vztahy mezi lidmi, asertivitu, nutnost seberegulace, sebekontroly, pozitivní řešení problémových situací, dokáže vést dialog a naslouchat	vede k ujasnění hodnotového žebříčku žáků a bližšího pochopení jednotlivých hodnot, rozvíjí schopnost reálného sebehodnocení a snaží se odbourávat stereotypy v posuzování lidí poukazuje na pozitivní chování, umění naslouchat, chovat se asertivně a zodpovědně	prvky dramatické výchovy testy hodnotové orientace diskuze besedy	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních a cizích postojů OSV – SR – mezilidské vztahy –péče o dobré vztahy, komunikace – asertivní komunikace, otevřená a pozitivní komunikace, kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro komunikaci. VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti, úloha občana v demokratické společnosti MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, kulturní diference – jedinečnost každého člověka, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem, princip smíru a solidarity – nekonfliktní život

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
			prosociální chování, psychohygiena, zvládání stresu, hledání pomoci při problémech, empatie, naslouchání, dialog, asertivita, dopad vlastního chování					
7.	Vo	Člověk jako jedinec, osobnostní a sociální rozvoj	Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	přiměřeně svému věku má ucelenější realistickou představu o vlastní životní perspektivě, chápe význam vůle a osobní kázně při seberozvoji	pomáhá žákům ujasnit si životní cíle a plány, upozorňuje na význam motivace i osobní kázně pro seberozvoj	diskuze besedy rozhovor skupinová práce	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy, kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem, princip smíru a solidarity – nekonfliktní život
7.	Vo	Člověk ve společnosti, vztahy mezi lidmi a formy soužití	Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti Vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství, rodina	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem, objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám, zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje, respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, vysvětlí role členů komunity a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví	dokáže na odpovídající věkové úrovni komunikovat a řešit konflikty a různé vztahy, respektuje odlišné názory lidí, chápe mezilidské vztahy, význam přátelství, uvědomuje si nutnost dobrých vztahů v rodině i partnerských vztahů	vede žáky k respektu odlišných názorů a prohlubuje kladné mezilidské vztahy, objasňuje dobré vztahy mezi lidmi, význam přátelských vztahů, rodičovství a rodiny	diskuze rozhovor skupinová práce besedy	PRO – Člověk v historii a současnosti OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, kulturní diference – jedinečnost každého člověka, princip smíru a solidarity – aktivní spolupodílení na přetváření společnosti

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Vo	Člověk ve společnosti	Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti, uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	chápe význam mravnosti a morálky, váží si svobody, chápe pravidla společenského chování a význam spolupráce mezi lidmi	objasňuje pojmy, upevňuje a objasňuje význam svobody, spolupráce a důvěry	diskuze rozhovor skupinová práce	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy VDO – občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti MKV – lidské vztahy – vztahy mezi kulturami, kulturní diference – respektování zvláštností různých etnik, princip smíru a solidarity – otázka lidských práv, základní dokumenty VMEGS – objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa
8.	Vo	Stát a hospodářství	Majetek, vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví včetně duševního vlastnictví, způsoby jejich ochrany, uvede příklady, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	dokáže odlišit různé formy vlastnictví, dbá na dodržování ochrany vlastnictví, naučí se zacházet se svým majetkem i majetkem druhých a penězi	vede k pochopení forem vlastnictví a k hospodaření s penězi a majetkem	diskuze rozhovor skupinová práce hry	OSV – OR – seberegulace a sebeorgnizace – stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení OSV – SR – komunikace – otevřená a pozitivní komunikace, kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací konkurence OSV – MR – hodnoty, postoje, praktické etika – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích VDO – občanská společnost a stát – člověk jako člen společnosti
8.	Vo	Stát a hospodářství	Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení; hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet, státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní Banky a jejich služby, aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům ~~v~~ při hospodaření s penězi, rozlišuje ze kterých zdrojů přicházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků od státu, uvede a porovná způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu, na příkladech ukáže nástroje hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení, vysvětlí,	přiměřeně věku dokáže nakládat s penězi a rozmyslet rozpočet rodiny, chápe nutnost výdajů státu, uvědomí si funkci a význam bank, platebních a debetních karet, úroků a různých druhů pojištění	objasňuje zásady hospodárnosti, pojem výdaje státu, funkci a význam bank, úroků, význam různých druhů pojištění pro občany	diskuze rozhovor skupinová práce	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
				jakou funkci plní banky, ~~a~~ jaké služby občanům nabízejí, význam úroku placeného a přijatého, uvede druhy pojištění a navrhne, kdy je využít				
8.	Vo	Stát a hospodářství	Výroba, obchod, služby, jejich funkce a návaznost Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání	rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisků a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	chápe vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny, porovnává vztah výroby, obchodu a služeb pochopí podstatu fungování trhu, vztah nabídky a poptávky, pojem DPH a inflace	objasní vztahy výroba, obchod, využití služeb pro občany objasní podstatu a fungování trhu, vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny, pojmy DPH a inflace	diskuze besedy skupinová práce	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot VDO – občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti
8.	Vo	Stát a právo	Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, vyloží smysl voleb do zastupitelstev, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	pochopí znaky, typy a formy státu, pochopí význam státního občanství a Ústavy ČR, LZPS seznámí se se složkami státní moci	vysvětluje význam Ústavy ČR, LZPS, složek státní moci a důležitost státních orgánů a institucí a nutnost obrany státu	besedy diskuze práce s informačními zdroji	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – dovednosti vlastních i cizích postojů a hodnot VDO – občan, občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti, principy demokracie a formy participace občanů v politickém životě – obec jako základní jednotka státu MKV – princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv, základní dokumenty
8.	Vo	Stát a právo	Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	respektuje funkci orgánů a institucí státní správy a samosprávy a plnění jejich úkolů	seznamuje žáky s orgány a institucemi státní správy a samosprávy a jejich činnostmi	diskuze	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – dovednosti vlastních i cizích postojů a hodnot VDO – občan, občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti, principy demokracie a formy participace občanů v politickém životě – obec jako základní jednotka státu MKV – princip sociálního smíru a solidarity – aktivní spolupodílení na přetváření společnosti

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Vo	Stát a právo	Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	dokáže pochopit znaky demokratického rozhodování a řízení státu a účel voleb do zastupitelstev	objasňuje pojmy a možnost zúčastnit se voleb do zastupitelstev	diskuze	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání VDO – občan, občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti, principy demokracie a formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby MKV – princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv MV – RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hodnotící prvky ve sdělení
8.	Vo	Stát a právo	Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	respektuje základní lidská práva a práva dítěte, seznamuje se s dokumenty o lidských právech, odsuzuje poškozování lidských práv	prohlubuje znalosti o lidských právech a dbá na jejich uplatňování, pomáhá rozpoznat porušování lidských práv	diskuze besedy	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání VDO – občan, občanská společnost a stát – základní principy a hodnoty demokratického a politického systému, principy demokracie a formy participace občanů v politickém životě – společenské organizace a hnutí MKV – princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv, etnický původ – základní informace o etnických a kulturních skupinách
9.	Vo	Stát a právo	Právní řád ČR význam funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování předpisů	rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů, provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy, objasní význam právní úpravy důležitých vztahů	pochopí význam a smysl právního řádu, úlohu soudů, právních předpisů a jejich uplatnění v životě	pomáhá pochopit důležitost právního řádu, funkci soudů a orgánů právní ochrany	diskuze rozhovor skupinová práce práce s informačními zdroji	VDO – občan, občanská společnost a stát – základní principy hodnoty demokratického politického systému, principy demokracie – fungování demokracie VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – naše vlast a Evropa z hlediska práva, objevujeme Evropu a svět – právní podvědomí Evropanů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje MKV – lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
9.	Vo	Stát a právo	Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	vnímá důležitost postihování protiprávního jednání a odpovědnost za spáchané trestné činy, pochopí negativa korupce	vede žáky k dodržování zákonů a pomáhá chápat a spravedlivě posuzovat trestné činy a poukazovat na korupci ve státě	besedy diskuse práce s informačními zdroji	VDO – občan, občanská společnost a stát – úloha občana v demokratické společnosti, principy demokracie – fungování demokracie VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – naše vlast a Evropa z hlediska práva, objevujeme Evropu a svět – právní podvědomí Evropanů, jsme Evropané – co Evropu spojuje a co ji rozděluje

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Vo	Stát a právo	Právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele, styk s úřady	provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci, přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele, objasní význam – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	dokáže provádět jednoduché právní úkony na úřadech, chápe význam právních vztahů, orientovat se v prodeji, nakupování, pochopit pracovněprávní vztahy a využívat práva spotřebitele.	vede žáky k samostatnosti řešit jednoduché právní úkony v každodenním životě, objasní pojmy prodej, koupě, pracovní poměr, práva spotřebitele	skupinová práce hry diskuse	MKV – lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
9.	Vo	Mezinárodní vztahy, globální svět	Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	vnímá roli ČR v Evropě, význam a výhody EU pro ČR, pochopí nutnost začlenění ČR do EU a pochopí pozitiva pro občany ČR	prohlubuje vědomosti o EU a významu evropské spolupráce a integrace	beseda práce s informačními zdroji	MKV – lidské vztahy – právo všech lidí podílet se na spolupráci, etnický původ – odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost, multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem, princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv, základní dokumenty MV – RČ – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce VDO – princip demokracie –demokratické způsoby řešení konfliktů VMEGS – jsme Evropané – Evropská integrace, mezinárodní organizace
			Mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	seznamuje se s nutností mezinárodní spolupráce, chápe její význam pro bezpečnost ČR, pochopí nutnost obrany státu i zahraničních misí	prohlubuje u žáků nutnost pomoci ČR jiným zemím, vede k důležitosti bezpečnosti země a vzájemné spolupráci a solidarity mezi státy	beseda práce s informačními zdroji	PRO – EU MKV – lidské vztahy – právo všech lidí podílet se na spolupráci, etnický původ – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa, multikulturalita – multikulturalita současného světa, princip sociálního smíru a solidarity – nekonfliktní život v multikulturní společnosti VDO – princip demokracie – demokratické způsoby řešení konfliktů VMEGS – jsme Evropané – mezinárodní organizace
9.	Vo	Globalizace	Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	dokáže posoudit význam globalizace, rozpoznat současné globální problémy a jiné problémy světa, odsoudit terorismus a pochopit nutnost obrany státu	pomáhá pochopit problém globalizace a terorismu a vede k odmítnutí terorismu, objasňuje, jak občan může pomoci při řešení globálních problémů	beseda práce s informačními zdroji	OSV – OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání OSV – SR – mezilidské vztahy – lidská práva jako regulativ vztahů OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot, VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti, VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě, MKV – multikulturalita – multikulturalita
				uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva				

		ŽÁK				UČITEL		
roč.	**př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
				objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu, uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru				současného světa, etnický původ – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa MV – RČ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hodnotící prvky ve sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

5.7. Umění a kultura

5.7.1. Hudební výchova

5.7.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět hudební výchova je na naší škole zařazen do všech ročníků jako povinný předmět. Obsahem předmětu je naplňování výstupů stanovených RVP pro základní vzdělávání a výstupů průřezových témat. Hudba jako taková představuje jeden z prostředků komunikace, všechny hudební činnosti se v ní vzájemně propojují a rozvíjejí celkovou osobnost žáka.

Hudební výchova je rozčleněna do čtyř oblastí:

Vokální činnosti – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu
Instrumentální činnosti – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
Hudebně pohybové činnosti – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
Poslechové činnosti – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a dalších různých podob hudby

Cílem hudební výchovy na naší škole je:

- probudit v dětech zájem a hudbu a o dění, které se hudby více či méně dotýká
- motivovat děti k tomu, aby rády zpívaly
- vést děti k tomu, aby se nestyděly za svůj byť nedokonalý zpěv a nekritizovaly necitlivě zpěv ostatních
- rozvíjet pohybové dovednosti žáků
- naučit děti orientovat se v dějinách hudby
- naučit děti orientovat se v oblasti soudobé hudby
- učit děti toleranci ke vkusu jiného člověka, učit umění argumentovat – to se mi líbí/nelíbí protože…
- učinit z dětí pozorné a vnímavé diváky divadelních a hudebních produkcí

Žáci a vyučující mohou využívat audiovizuální techniku, různé hudební nástroje, včetně sady ymetrick nástrojů, zpěvníky, odbornou literaturu a jiné pomůcky.
Dalšími organizačními formami jsou návštěvy koncertů, divadel, Manéž, Divadelní týden, Vánoční radovánky a mimoškolní aktivita v podobě pěveckého kroužku.

Specifika předmětu Hv pro 1. stupeň

Nejdůležitějším cílem na 1. stupni je:

- pomocí hudebních her a rytmických cvičení získat u žáků první představu o rytmu, žáci by se měli naučit reagovat pohybem na znějící hudbu, pomocí rytmicko-deklamačních cvičení chceme u žáků rozvíjet smysl pro rytmus
- naučit žáky správně používat hlas
- rozvíjet hlasovou hygienu pomocí dechových cvičení
- seznámit žáky s jednoduchými hudebními nástroji
- rozvoj zpěvu na základě vlastních dispozic jednotlivých žáků
- seznámit žáky s hudebně výrazovými prostředky
- seznámit žáky s jednoduchou grafickou podobou hudby
- rozvíjet u žáků harmonicko melodické cítění, fantazii, představivost

Snažíme se obohatit repertoár žáků o písně nejrůznějších žánrů, přičemž u nich navazujeme na zkušenosti z MŠ. Pěstujeme u dětí pozitivní vztah k hudbě.

Specifika pro 2. stupeň

Na druhém stupni navazujeme na učivo z 1. stupně.
Cílem hudební výchovy na 2. stupni je:

- rozvoj práce s hlasem – snažíme se u dětí rozšiřovat hlasový rozsah, učíme základům hlasové hygieny a péče o hlas, pomáháme dětem zvládnout bez následků na hlase období puberty, kdy dochází k mutaci hlasu
- práce s rytmem, rozvoj rytmického cítění, práce s ymetric instrumentářem
- naučit děti pohybem reagovat na znějící hudbu, dále také základní taneční kroky
- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti
- orientace v notovém záznamu melodie – především se snažíme, aby se žáci orientovali v notách a dynamických značkách
- orientace v hudebních stylech a žánrech minulosti a současnosti – snažíme se o to, aby žáci dokázali poznat nejrůznější hudební období, skladatele a jejich skladby
- seznámení s hudební kulturou nejrůznějších národů
- získání základního vhledu do hudební kultury, vnímání hudby, schopnost hovořit při poslechu hudby o svých pocitech
- základní vhled žáků do vztahu hudby k ostatních druhům umění

2. Časové vymezení

1.–9.ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách

- odborná učebna hudební výchovy
- kmenové učebny
- kinosál
- specializovaná zařízení (knihovna, divadlo…)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, schopnosti zapamatování
- sebepoznání, sebepojetí – hudba jako zdroj informací o mně, mých schopnostech, hodnotách, postojích
- kreativita – originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost, vnímavost, nápady
- poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve třídě, hledání odlišností
- mezilidské vztahy
- komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč skutků, prožitků, cvičení naslouchání

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa s svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů
- objevujeme Evropu a svět – hudba naší vlasti ve vztahu k evropskému historickému vývoji, znalost našich a evropských státních symbolů (státní hymna)
- jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a vzbuzení zájmu žáků o osobnostní vzory

Multikulturní výchova

- kulturní diferenciace – jedinečnost každého člověka, jeho individuální zvláštnosti, poznávání vlastního kulturního zakotvení
- multikulturalita – naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem
- lidské vztahy – udržování tolerantních vztahů a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní nebo náboženské odlišnosti, vztahy mezi kulturami
- etnický původ – základní informace o různých etnických skupinách žijících v české a evropské společnosti

Environmentální výchova

- vztah člověka k přírodě – příroda a kultura obce a její ochrana

Mediální výchova

- vnímání autora mediálního sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení
- kritické myšlení a vnímání mediálního sdělení – pěstování kritického přístupu k různým typů prezentací, rozlišování bulvárních prvků

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků zájem o hudbu, podporujeme je ve vyhledávání informací o hudbě
- seznamujeme žáky s užívanými termíny, znaky, symboly
- propojujeme získané poznatky a poznatky různých vzdělávacích oblastí
- vytváříme komplexnější pohled na nejrůznější společenské a kulturní jevy
- učíme srovnávat, kriticky posuzovat vlastní výsledky
- ukazujeme cestu pro využití vlastních výsledků v budoucnosti
- učíme umění posoudit vlastní pokrok, úspěch, neúspěch
- vedeme k vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu
- rozvíjíme tvořivost žáků osvojováním různých hudebních technik
- zprostředkováváme pohled na umění jako na způsob poznávání světa

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni vytvořit si názor na to, co je vkusné, nevkusné, aby dokázali odlišit kýč od kvalitní hudby
- vedeme k vyhledávání vazeb mezi jednotlivými žánry na základě podobností a odlišností
- podporujeme využívání získaných vědomostí, dovedností a zkušeností
- vedeme ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k umění poslouchat a naslouchat, udržovat pozorné ticho, nezasahovat do projevu druhého
- vedeme k tomu, aby přistupovali k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali reprodukovat vlastními slovy své pocity, učíme vhodným způsobem argumentovat a prezentovat jejich názory
- dbáme na pečlivou výslovnost při zpěvu
- rozvíjíme hlasovou kulturu, učíme práci s dechem

Kompetence občanské

- učíme žáky kultuře projevu, neskákat druhým lidem do řeči, zdokonalujeme umění naslouchat
- budujeme v žácích pozitivní vztah k uměleckým dílům, k tradicím a kulturně-historickému dědictví
- seznamujeme žáky s pojmem vlastenectví, vlast, učíme o významných osobnostech národa
- učíme respektovat kulturní hudební odlišnosti v rámci vlasti i celé Evropy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali zhodnotit kulturní akci, uměli si vybrat z nabídky kulturních akcí
- podporujeme individuální zájem žáků o kulturní dění

Kompetence sociální a personální

- učíme spolupracovat ve skupině
- vytváříme u žáka pozitivní představu o sobě samém – žák si je vědom vlastních předností a nedostatků
- podporujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- předkládáme dostatečné množství podnětů pro vytváření potřeby pohybovat se v oblasti umění
- poskytujeme prostor pro osobité hudební projevy žáků
- vedeme k vzájemnému naslouchání

Kompetence pracovní

- osvojujeme hudební techniky a hru na nejrůznější hudební nástroje
- učíme využít znalosti získané na ZŠ pro svůj vlastní rozvoj
- osvojujeme manipulaci s různými typy hudebních nástrojů, šetrné zacházení s nimi

5.7.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.–3.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky v jednohlase	správně dýchá a drží tělo	dbá na správné držení těla a na správné dýchání	slovní metody	MKV – lidské vztahy – tolerance, umět vžít se do role druhého
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	provádí hlasová a dechová cvičení	praktické metody	EV – vztah člověka k prostředí – příroda a kultura obce a její ochrana
						rozvíjí zájem o zpěv, podporujeme sebemenší pokroky	názorné metody	OSV – SR –komunikace – řeč zvuků, cvičení aktivního naslouchání
					tvoří správně tón	dbá na správné tvoření tónu	demonstrace	
		Vokální činnosti spojené s rytmikou	Hudební rytmus	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	dokáže vytleskat rytmus říkadel, písní	rytmizuje pomocí hry na tělo – tleskáním, luskáním	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování
			Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace, hudební hry, hudební doprovod				praktické metody	
					rozlišuje změnu rytmu	rozvíjí rytmické cítění deklamací	názorné metody	
						rozvíjí rytmické cítění pomocí hudebních her	didaktické hry	
		Instrumentální činnosti	Hra na hudební nástroj	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	dokáže zacházet s jednoduchými hudebními nástroji	seznamuje žáky s hudebními nástroji	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování
					umí doplnit zpěv jednoduchou hrou na hudební nástroje	učí žáky správně zacházet s nástroji	praktické metody	
							didaktické hry	
		Hudebně pohybové činnosti	Pohybový doprovod znějící hudby	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	zvládá jednoduché taneční hry a jednoduché tance	rozvíjí smysl pro rytmus, tempo, melodii, pohyb	názorné metody	MKV – lidské vztahy – tolerance, rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
						vede ke správnému držení těla	didaktické hry	přesah – TV
			Pohybové vyjádření hudby a reakce na Změny v proudu znějící hudby		dokáže propojit taneční hru a zpěv	učí spolupracovat ve skupině	taneční hry, praktické metody	přesah – Vánoční radovánky
					dokáže pohybově improvizovat a využívat taneční kroky			přesah – Divadelní týden
			Orientace v prostoru		dokáže si pamětně uchovat a reprodukovat naučený pohyb	rozvíjí schopnost zapamatování, pozornost, soustředění, kreativitu		
						učí žáky pohybu v prostoru a rozvíjí prostorové vidění		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.–3.	Hv	Poslechové činnosti	Kvality tónů, vztahy mezi tóny	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	dokáže odlišit tón od zvuku a souzvuku tónů	na příkladech učí žáky odlišit tón, zvuk a souzvuk tónů	intonační cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
			Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem		pozná tón od souzvuku tónů		hlasová cvičení	
					rozlišuje tón podle délky, síly, barvy, výšky	na příkladech učí žáky rozlišovat hudební výrazové prostředky	audiovizuální metody	
					umí zaznamenat změnu melodie, tempa, pohyb melodie – vzestupná, sestupná			
					umí rozlišit rytmické, dynamické a harmonické změny			
			Hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	poslechem rozezná některé hudební nástroje	vede žáky k umění poslouchat	audiovizuální metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
					rozezná hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální		didaktické hry	MV – PČ – vnímání autora mediálních sdělení – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru, výběr zvuků z hlediska záměru
			Hudební styly a žánry	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	rozezná některé hudební styly a žánry	vede žáky k umění poslouchat	slovní metody	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z Evropy a ze světa
					zná státní hymnu (ví, jak se při jejím poslechu chovat)	učí státní hymnu a její význam	výklad, beseda	
					umí sdělit své pocity z poslechu, své myšlenky	naslouchá a učí děti vzájemně si naslouchat		
4.–5.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	správně dýchá a drží tělo	rozvíjí pěvecký a mluvní projev	intonační cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování
			Hudební rytmus		při zpěvu zřetelně vyslovuje	dbá na hlasovou hygienu	dechová cvičení	
			Dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas		rozlišuje tón, zvuk, zpěv a mluvené slovo	prohlubuje zájem o hudbu,zpěv	hlasová cvičení	
					tvoří správně tón	obohacuje písňový repertoár	rytmická cvičení	
						rozvíjí u žáků tonální cítění	slovní metody	
			Intonace, vokální improvizace		zná stupnici C dur a názvy jednotlivých not	osvojuje tonální vztahy – intonační opora – tonální písně, solmizační slabiky	audiovizuální metody	
					pozná dynamická znaménka p, f, mf a umí vysvětlit jejich význam	seznamuje žáky se základními dynamickými znaménky a na příkladech vysvětluje jejich význam		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.–5.	Hv	Hudebně pohybové činnosti	Záznam vokální hudby	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem,doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	orientuje se v notovém zápisu	seznamuje s grafickou podobou hudby	slovní metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
		Instrumentální činnosti	Hra na hudební nástroje		pozná notu celou, čtvrťovou, půlovou, osminovou, pomlky, repetice	prakticky procvičuje získané dovednosti, kontroluje porozumění	grafické metody	
			Taktování, pohybový doprovod znějící hudby		zná pojmy takt, taktová čára, houslový a basový klíč	nacvičuje se žáky doprovod písní na Orfovy nástroje	didaktické hry	
					doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje	vede je k improvizaci, rytmizaci a melodizaci		
					umí pohybově vyjádřit hudbu			
			Hra na hudební nástroje	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	rozlišuje nástroje dechové, strunné, bicí	seznamuje žáky s hudebními nástroji	rytmická cvičení	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje	nacvičuje s žáky doprovod písní na Orfovy nástroje	intonační cvičení	
						vede je k improvizaci, rytmizaci a melodizaci	praktické metody	
		Poslechové činnosti	Hudební styly a žánry	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	ví, jak vypadá schéma malé a velké písňová forma, jaký je rozdíl mezi písní lidovou a umělou	seznamuje žáky s hudebními žánry	audiovizuální metody	
			Hudební formy			vede je k poslechu hudby a podporujeme zájem o hudební dění	didaktické hry	MV – vnímání autora mediálního sdělení – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru a postoje
			Interpretace hudby			seznamuje žáky s pojmy malá písňová forma – lid, umělé písně + drobné skladby, velká písňová forma	slovní metody	VMEGS – objevujeme Evropu a svět – život Evropanů a styl života v evropských rodinách
					rozlišuje melodii od doprovodu		návštěva koncertu	OSV – SR – komunikace – řeč zvuků, cvičení aktivního naslouchání
					dokáže říct, o jaký druh hudby se jedná, vyjádří své pocity, myšlenky, nálady	učí žáky formulovat myšlenky		
						vede žáky k diskusi, učí je vhodně argumentovat		
		Instrumentální činnosti	Rytmizace, melodizace, stylizace, hudební improvizace	vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	umí daný text rytmizovat	podporuje kreativitu žáků	rytmická cvičení	OSV – kreativita – cvičení pružnosti nápadů, citlivosti
					dokáže vyťukat těžké a lehké doby v písni	vede je k improvizaci, rytmizaci a melodizaci	didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění,cvičení dovednosti zapamatování
					pozná předehru, mezihru , dohru, repetici			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.–5.	Hv	Poslechové činnosti	Kvality tónů, vztahy mezi tóny	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	rozpozná kvalitu tónů	procvičuje rozpoznávání jednotlivých kvalit tónů	audiovizuální metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
			Hudební výrazové prostředky		umí zaznamenat změnu melodie, tempa	seznamuje žáky s hudebně sdělnými prostředky melodie	didaktické hry	
			Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj		rozliší rytmické, dynamické a harmonické změny	seznamuje žáky s výrazovými a tempovými znaménky	slovní metody	
					rozliší poslechem jednohlas a vícehlas	seznamuje žáky s ukázkami jednohlasé a vícehlasé hudby	intonační cvičení	
					poslechem pozná vybrané nástroje	seznamuje žáky s tím, jak znějí vybrané hudební nástroje	rytmická cvičení	
							návštěva koncertu	
		Hudebně pohybové činnosti	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby, dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	správně dýchá a drží tělo	učí spolupracovat ve skupině	audiovizuální metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	seznamuje žáky s regionální kulturou, akcemi	taneční hry	OSV – OR – kreativita – cvičení originality,citlivosti, tvořivosti
					rozlišuje tón, zvuk, zpěv a mluvené slovo	rozvíjí schopnosti soustředění	názorné metody	přesah – Tv
			Orientace v prostoru		tvoří správně tón	podporuje kreativitu u žáků učí žáky pohybovat se v prostoru	didaktické hry	přesah – Vánoční radovánky, Divadelní týden
					dbá na ladnost pohybu a eleganci			
					dokáže si zapamatovat taneční kroky a pohyby prováděné při tanci v prostoru			
6.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně a skladby různých žánrů	správně dýchá a drží tělo	učí žáky základním pravidlům hlasové hygieny	frontální výuka	
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	provádí se žáky dechová a hlasová cvičení	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
						učí žáky pracovat s hlasem		
						kontroluje, zda žáci dodržují pravidla hlasové hygieny		
						inspiruje žáky k dodržování pravidel hlasové hygieny vlastním příkladem	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně a skladby různých žánrů	při zpěvu zřetelně vyslovuje	pomáhá překonávat žákům období mutace	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
						rozpoznává a s pomocí odborníků pomáhá s odstraňováním hlasové nedostatečnosti		
						za pomoci vhodných metod a cvičení rozšiřuje hlasový rozsah žáků		
					rozšiřuje si repertoár	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	nácvik nových písní	OSV – OR – Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení dovedností zapamatování
					zajímá se o písně a interprety různých druhů a žánrů	doplňuje vědomosti žáků o informace o písních a interpretech	frontální výuka	MKV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
			Hudební rytmus		uvědomuje si vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby	upozorňuje na vzájemné souvislosti řeči a hudby	rytmická cvičení	
						uvádí příklady z hudby, jazyka a literatury		
					využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu (čtení nahlas, recitace, deklamace)	vede žáka k využívání rytmického cítění při vokálním projevu		
						provádí s žáky rytmická cvičení		
					dodržuje rytmus	věnuje rytmu u vybraných písní dostatečnou pozornost		
			Intonace a vokální improvizace		je schopen rozeznat durovou a mollovou tóninu	na příkladech žákům vysvětluje a poté procvičuje dur/mollové tonální cítění	poslechová a intonační cvičení	
						provádí s žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
			Orientace v notovém záznamu skladby		základním způsobem se orientuje v notovém zápisu (rozezná notu, pomlku atd.)	seznamuje s grafickou podobou hudby	didaktické hry, frontální výuka	
					umí provést základní rozbor písně (takt, rytmus, žánr…)	poskytuje žákům potřebné informace k rozboru		
					orientuje se v základních dynamických znaméncích	poskytuje žákům potřebné informace		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Hv	Vokální činnosti	Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	dokáže intonovat dle zahraného tónu, reagovat na změnu, napodobit zahraný tón	provádí s žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
					dokáže reprodukovat zahraný tón a současně poslouchat jiný	provádí s žáky intonační cvičení		
					je schopen reprodukovat různé motivy, témata, části skladeb	učí žáky pozorně naslouchat	poslechová a intonační cvičení	
						provádí se žáky intonační cvičení		
					dokáže zachytit jednoduchý rytmus zpívané či hrané písně pomocí grafického záznamu	procvičuje s žáky hudební značky (houslový, basový klíč, noty, pomlky atd.)	didaktické hry, frontální výuka	
						provádí se žáky rozbory jednoduchých skladeb	jednoduchá hudební analýza	
						vymýšlí spolu se žáky jednoduchá rytmická cvičení	rytmická cvičení	
					dokáže převést melodii z nezpěvné do zpěvné polohy	provádí se žáky hlasová a intonační cvičení	hlasová a intonační cvičení	
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	je schopen kriticky zhodnotit vlastní vokální projev	citlivě hodnotí žákův vokální projev, upozorňuje na nedostatky		OSV – OR – Sebepoznání, sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí
					sám se snaží o nápravu možných hlasových nedostatků	doporučuje žákovi způsoby, které mohou vést k nápravě		
					je shovívavý k nedokonalému hlasovému projevu jiných	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby byl citlivý k nedokonalému hlasovému projevu jiných		OSV – SR – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, tolerance OSV – SR – Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
					oceňuje kvalitní vokální projev druhého	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby dokázal ocenit kvalitní hlasový projev druhého		MKV – Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
		Instrumentální činnosti	Hra a tvorba doprovodů s využitím ymetri instrumentáře	pomocí rytmických nástrojů a na základě individuálních schopností a dovedností reprodukuje různé motivy, témata; vytváří a volí jednoduché doprovody	rozlišuje těžkou a lehkou dobu v taktu	rozvíjí u žáků rytmické cítění	rytmická cvičení	OSV – OR – Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Hv	Instrumentální činnosti	Hra a tvorba doprovodů s využitím □ymetri instrumentáře	pomocí rytmických nástrojů a na základě individuálních schopností a dovedností reprodukuje různé motivy, témata; vytváří a volí jednoduché doprovody	realizuje a rozlišuje písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	rytmická cvičení	VMEGS – Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
					dokáže pomocí □ymetrick nástrojů reprodukovat různé motivy a témata	provádí se žáky rytmická cvičení		
					vytváří a volí jednoduché doprovody			
		Hudebně pohybové činnosti	Pohybový doprovod znějící hudby	taktování	ví, jaká jsou taktovací schémata pro různé takty, a rozpozná, kdy které využít	rozvíjí poslechové dovednosti	poslechové aktivity	
						učí žáka taktovat		
			Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby	na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	rozlišuje tón, zvuk, zpěv a mluvené slovo	rozvíjí pohybové dovednosti žáků	pohybová cvičení	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality) OSV – OR – Sebepoznání, sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování MKV – Etnický původ – odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost
					tvoří správně tón	rozvíjí pohybové dovednosti žáků		
		Poslechové činnosti	Orientace v hudebním prostoru	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku		seznamuje žáka s hudebně výrazovými prostředky, učíme ho rozeznávat je v proudu hudby	poslechové činnosti	
7.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	správně dýchá a drží tělo	učí žáky základním pravidlům hlasové hygieny	frontální výuka	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	provádí se žáky dechová a hlasová cvičení	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	
						učí žáky pracovat s hlasem		
						kontroluje, zda žáci dodržují pravidla hlasové hygieny		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	při zpěvu zřetelně vyslovuje	inspiruje žáky k dodržování pravidel hlasové hygieny vlastním příkladem	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
						pomáhá překonávat žákům období mutace		
						rozpoznává a s pomocí odborníků pomáhá s odstraňováním hlasové nedostatečnosti		
						za pomoci vhodných metod a cvičení rozšiřuje hlasový rozsah žáků		
					rozšiřuje si repertoár	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	nácvik nových písní	
					zajímá se o písně a interprety různých druhů a žánrů	doplňuje vědomosti žáků o informace o písních a interpretech	frontální výuka	MKV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik 8.□.□.□. Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
			Hudební rytmus		je si vědom vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby	upozorňuje na vzájemné souvislosti řeči a hudby	rytmická cvičení	
						uvádí příklady z hudby, jazyka a literatury		
					využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu (čtení nahlas, recitace, deklamace)	vede žáka k využívání rytmického cítění při vokálním projevu		
						provádí se žáky rytmická cvičení		
					dodržuje rytmus	věnuje rytmu u vybraných písní dostatečnou pozornost		
			Intonace a vokální improvizace		je schopen rozeznat durovou a mollovou tóninu	na příkladech žákům vysvětluje a poté procvičuje dur/mollové tonální cítění	poslechová a intonační cvičení	
						provádí se žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
			Orientace v notovém záznamu skladby		základním způsobem se orientuje v notovém zápisu (rozezná notu, pomlku atd.)	seznamuje s grafickou podobou hudby	didaktické hry, frontální výuka	
					umí provést základní rozbor písně (takt, rytmus, žánr…)	poskytuje žákům potřebné informace k rozboru		
					orientuje se v základních dynamických znaméncích			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Hv	Vokální činnosti	Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	dokáže intonovat dle zahraného tónu, reagovat na změnu, napodobit zahraný tón	provádí se žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
					dokáže reprodukovat zahraný tón a současně poslouchat jiný			
					je schopen reprodukovat různé motivy, témata, části skladeb	učí žáky pozorně naslouchat	poslechová a intonační cvičení	
						provádí se žáky intonační cvičení		
					dokáže zachytit jednoduchý rytmus zpívané či hrané písně pomocí grafického záznamu	procvičujeme s žáky hudební značky (houslový, basový klíč, noty, pomlky atd.)	didaktické hry, frontální výuka	
						provádí se žáky rozbory jednoduchých skladeb	jednoduchá hudební analýza	
						vymýšlí spolu se žáky jednoduchá rytmická cvičení	rytmická cvičení	
					dokáže převést melodii z nezpěvné do zpěvné polohy	provádí se žáky hlasová a intonační cvičení	hlasová a intonační cvičení	
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	je schopen kriticky zhodnotit vlastní vokální projev	citlivě hodnotí žákův vokální projev, upozorňuje na nedostatky		OSV – OR – Sebepoznání, sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí
					sám se snaží o nápravu možných hlasových nedostatků	doporučuje žákovi způsoby, které mohou vést k nápravě		
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	je shovívavý k nedokonalému hlasovému projevu jiných	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby byl citlivý k nedokonalému hlasovému projevu jiných	hlasová a intonační cvičení	OSV – SR – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, tolerance – Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
					oceňuje kvalitní vokální projev druhého	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby dokázal ocenit kvalitní hlasový projev druhého		MKV – Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
		Instrumentální činnosti	Hra a tvorba doprovodů s využitím ymetri instrumentáře	pomocí rytmických nástrojů a na základě individuálních schopností a dovedností reprodukuje různé motivy, témata; vytváří a volí jednoduché doprovody	rozlišuje těžkou a lehkou dobu v taktu	rozvíjí u žáků rytmické cítění	rytmická cvičení	OSV – OR – Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Hv	Instrumentální činnosti	Hra a tvorba doprovodů s využitím ymetri instrumentáře	pomocí rytmických nástrojů a na základě individuálních schopností a dovedností reprodukuje různé motivy, témata; vytváří a volí jednoduché doprovody	realizuje a rozlišuje písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	rytmická cvičení	VMEGS – Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
					dokáže pomocí ymetrick nástrojů reprodukovat různé motivy a témata	provádí se žáky rytmická cvičení		
					vytváří a volí jednoduché doprovody	provádí se žáky rytmická cvičení		
		Hudebně pohybové činnosti	Taneční kroky	zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	správně dýchá a drží tělo	učí žáka základní taneční kroky a jiné jednoduché pohybové prvky	pohybové aktivity	
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	podporuje tvořivost a originalitu žáků	didaktické, dramatické a situační hry	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality) – Sebepoznání, sebepojetí – – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí
		Poslechové činnosti	Orientace v hudebním prostoru, analýza hudební skladby	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	rozlišuje tón, zvuk, zpěv a mluvené slovo	na vhodných příkladech seznamuje žáka se sémantickými prvky užívanými v hudbě	poslechové činnosti	MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování , MKV – Etnický původ – odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost
						seznamuje žáka se základními hudebními formami		
						uvádí dostatek příkladů		
						učí žáka pozorně a soustředěně poslouchat hudbu		
8.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	správně dýchá a drží tělo	učí žáky základním pravidlům hlasové hygieny	frontální výuka	
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	provádí se žáky dechová a hlasová cvičení	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
						učí žáky pracovat s hlasem		
						kontroluje, zda žáci dodržují pravidla hlasové hygieny		
						inspiruje žáky k dodržování pravidel hlasové hygieny vlastním příkladem		
						pomáhá překonávat žákům období mutace		
						rozpoznává a s pomocí odborníků pomáhá s odstraňováním hlasové nedostatečnosti		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	při zpěvu zřetelně vyslovuje	za pomoci vhodných metod a cvičení rozšiřuje hlasový rozsah žáků	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					na základě svých dispozic se pokouší o intonačně čistý a rytmicky přesný vícehlasý zpěv	za pomoci vhodných metod a cvičení učí žáky zpívat ve vícehlase	intonační, rytmická cvičení	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					rozšiřuje si repertoár	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	nácvik nových písní	
					zajímá se o písně a interprety různých druhů a žánrů	doplňuje vědomosti žáků o informace o písních a interpretech	frontální výuka	MKV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
			Hudební rytmus		je si vědom vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby	upozorňuje na vzájemné souvislosti řeči a hudby	rytmická cvičení	
						uvádí příklady z hudby, jazyka a literatury		
					využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu (čtení nahlas, recitace, deklamace)	vede žáka k využívání rytmického cítění při vokálním projevu		
						provádí s žáky rytmická cvičení		
					dodržuje rytmus	věnuje rytmu u vybraných písní dostatečnou pozornost		
			Intonace a vokální improvizace		je schopen rozeznat durovou a mollovou tóninu	na příkladech žákům vysvětluje a poté procvičujeme dur/mollové tonální cítění	poslechová a intonační cvičení	
						provádí s žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
			Orientace v notovém záznamu skladby		základním způsobem se orientuje v notovém zápisu (rozezná notu, pomlku atd.)	seznamuje se s grafickou podobou hudby	didaktické hry, frontální výuka	
					umí provést základní rozbor písně (takt, rytmus, žánr…)	poskytuje žákům potřebné informace k rozboru		
					orientuje se v základních dynamických znaméncích			
			Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	dokáže intonovat dle zahraného tónu, reagovat na změnu, napodobit zahraný tón	provádí se žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
					dokáže reprodukovat zahraný tón a současně poslouchat jiný	provádí se žáky intonační cvičení		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Hv	Vokální činnosti	Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	je schopen reprodukovat různé motivy, témata, části skladeb	učí žáky pozorně naslouchat	poslechová a intonační cvičení	
						provádí se žáky intonační cvičení		
					dokáže zachytit jednoduchý rytmus zpívané či hrané písně pomocí grafického záznamu	procvičuje se žáky hudební značky (houslový, basový klíč, noty, pomlky atd.)	didaktické hry, frontální výuka	
						provádí se žáky rozbory jednoduchých skladeb	jednoduchá hudební analýza	
						vymýšlí spolu se žáky jednoduchá rytmická cvičení	rytmická cvičení	
					dokáže si převést melodii z nezpěvné do zpěvné polohy	provádí se žáky hlasová a intonační cvičení	hlasová a intonační cvičení	
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	je schopen kriticky zhodnotit vlastní vokální projev	citlivě hodnotí žákův vokální projev, upozorňuje na nedostatky		OSV – OR – Sebepoznání, sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	sám se snaží o nápravu možných hlasových nedostatků	doporučuje žákovi způsoby, které mohou vést k nápravě		
					je shovívavý k nedokonalému hlasovému projevu jiných	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby byl citlivý k nedokonalému hlasovému projevu jiných		OSV – SR – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, tolerance OSV – SR – Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
					oceňuje kvalitní vokální projev druhého	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby dokázal ocenit kvalitní hlasový projev druhého		MKV – Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
		Hudebně pohybové činnosti	Pohybový doprovod znějící hudby	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité výrazové prostředky, dle vlastních dispozic zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	správně dýchá a drží tělo	podporuje tvořivost a originalitu žáků	didaktické hry	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)
						učí žáky některé pohybové prvky	dramatické hry	
						učí žáky spolupráci a práci ve skupině		
					tvoří správně tón	učí žáky pozorně naslouchat	poslechové aktivity	OSV – Seberegulace, sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
			Orientace v prostoru		dokáže reprodukovat pohyby prováděné při tanci či pohybových hrách	procvičuje pohybové schopnosti a pohybovou paměť žáků	pohybová cvičení	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Hv	Poslechové činnosti	Hudební dílo a jeho autor	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	má základní znalosti z oblasti hudebních dějin (hudba vážná i populární)	poskytuje žákovi základní informace z oblasti dějin hudby, snaží se tyto informace provázat s informacemi o ostatních druzích umění	frontální výuka, poslechová cvičení	VMEGS – Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie
					orientuje se v pojmech daného oboru (inspirace, epigonství, kýč, módnost-modernost)	vysvětluje žákovi pojmy	frontální výuka, názorné metody	
			Hudební styly a žánry		rozlišuje funkce hudby vzhledem k tomu, jakou roli hraje hudba v dané situaci v životě člověka a společnosti	poskytuje žákovi informace o možných funkcích hudby	frontální výuka, poslechové aktivity	
					chápe význam hudby v dějinách	poskytuje žákovi potřebné informace a diskutuje s ním	audiovizuální metody	
					chápe význam kulturních tradic a lidových zvyků		beseda, diskuse	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
		Poslechové činnosti	Interpretace znějící hudby		dokáže slovně charakterizovat hudební dílo (slohově a stylově ho zařadit)	učí žáka potřebné terminologii	beseda, diskuse	
					je schopen a ochoten v klidu vyslechnout i díla z oblastí hudby, které mu nejsou blízké	učí žáka v klidu a nezaujatě naslouchat	poslechové aktivity	OSV – SR – Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
					je tolerantní k lidem, kteří poslouchají jinou hudbu než on, je schopen a ochoten si ji v klidu vyslechnout		referáty	OSV – SR – Komunikace – cvičení pozorování a □ymetrická□ a aktivního naslouchání, specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“) OSV – SR – Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého
					je schopen si vytvořit vlastní názor na poslouchanou skladbu, říci, zda se mu líbí nebo nelíbí, argumentovat	učí žáka vytvořit si vlastní názor, v klidu vyslechnout cizí názor, argumentovat	beseda, diskuse	OSV – SR – Komunikace – cvičení pozorování a □ymetrická□ a aktivního naslouchání, dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení), OSV – SR – Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Hv	Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	správně dýchá a drží tělo	učí žáky základním pravidlům hlasové hygieny	frontální výuka	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					při zpěvu zřetelně vyslovuje	provádí se žáky dechová a hlasová cvičení	dechová a hlasová cvičení, didaktické hry	
						učí žáky pracovat s hlasem		
						kontroluje, zda žáci dodržují pravidla hlasové hygieny		
						inspiruje žáky k dodržování pravidel hlasové hygieny vlastním příkladem		
						pomáhá překonávat žákům období mutace		
						rozpoznává a s pomocí odborníků, pomáhá s odstraňováním hlasové nedostatečnosti		
						za pomoci vhodných metod a cvičení rozšiřuje hlasový rozsah žáků		
					na základě svých dispozic se pokoušejí o intonačně čistý a rytmicky přesný vícehlasy zpěv	za pomoci vhodných metod a cvičení učí žáky zpívat ve vícehlase	intonační, rytmická cvičení	OSV – OR – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
					rozšiřuje si repertoár	obohacuje repertoár žáků o nové písně různých stylů a různých stylových období	nácvik nových písní	
				zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	zajímá se o písně a interprety různých druhů a žánrů	doplňuje vědomosti žáků o informace o písních a interpretech	frontální výuka	MKV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování VMGES – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa VMGES – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
			Hudební rytmus		je si vědom vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby	upozorňuje na vzájemné souvislosti řeči a hudby	rytmická cvičení	
						uvádí příklady z hudby, jazyka a literatury		
					využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu (čtení nahlas, recitace, deklamace)	vede žáka k využívání rytmického cítění při vokálním projevu		
						provádí s žáky rytmická cvičení		
					dodržuje rytmus	věnuje rytmu u vybraných písní dostatečnou pozornost		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Hv	Vokální činnosti	Intonace a vokální improvizace	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, realizuje podle svých individuálních schopnosti a dovedností písně skladby různých žánrů	je schopen rozeznat durovou a mollovou tóninu	na příkladech žákům vysvětluje a poté procvičuje dur/mollové tonální cítění	poslechová a intonační cvičení	
						provádí s žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
			Orientace v notovém záznamu skladby		základním způsobem se orientuje v notovém zápisu (rozezná notu, pomlku atd.)	seznamuje s grafickou podobou hudby	didaktické hry, frontální výuka	
					umí provést základní rozbor písně (takt, rytmus, žánr…)	poskytuje žákům potřebné informace k rozboru		
					orientuje se v základních dynamických znaméncích			
			Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	dokáže intonovat dle zahraného tónu, reagovat na změnu, napodobit zahraný tón	provádí s žáky intonační cvičení	intonační cvičení	
					dokáže reprodukovat zahraný tón a současně poslouchat jiný	provádí s žáky intonační cvičení		
					je schopen reprodukovat různé motivy, témata, části skladeb	učí žáky pozorně naslouchat	poslechová a intonační cvičení	
						provádí se žáky intonační cvičení		
			Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	je schopen hlasem reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	dokáže zachytit jednoduchý rytmus zpívané či hrané písně pomocí grafického záznamu	procvičuje s žáky hudební značky (houslový, basový klíč, noty, pomlky atd.)	didaktické hry, frontální výuka	
						provádí se žáky rozbory jednoduchých skladeb	jednoduchá hudební analýza	
						vymýšlí spolu se žáky jednoduchá rytmická cvičení	rytmická cvičení	
					dokáže si převést melodii z nezpěvné do zpěvné polohy	provádí se žáky hlasová a intonační cvičení	hlasová a intonační cvičení	
			Reflexe vokálního projevu	dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev a ocenit kvalitní vokální projev druhého	je schopen kriticky zhodnotit vlastní vokální projev	citlivě hodnotí žákův vokální projev, upozorňujeme na nedostatky		OSV – OR – Sebepoznání, sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí
					sám se snaží o nápravu možných hlasových nedostatků	doporučuje žákovi způsoby, které mohou vést k nápravě		
					je shovívavý k nedokonalému hlasovému projevu jiných	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby byl citlivý k nedokonalému hlasovému projevu jiných		OSV – SR – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, tolerance OSV – SR – Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
					oceňuje kvalitní vokální projev druhého	vede žáka (i vlastním příkladem) k tomu, aby dokázal ocenit kvalitní hlasový projev druhého		MKV – Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Hv	Hudebně pohybové činnosti	Pohybový doprovod znějící hudby	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité výrazové prostředky, dle vlastních dispozic zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	správně dýchá a drží tělo	podporuje tvořivost a originalitu žáků	didaktické hry	OSV – OR – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)
						učí žáky některé pohybové prvky	dramatické hry	
						učí žáky spolupráci a práci ve skupině		
					tvoří správně tón	učí žáky pozorně naslouchat	poslechové aktivity	OSV – Seberegulace, sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
			Orientace v prostoru		dokáže reprodukovat pohyby prováděné při tanci či pohybových hrách			
		Poslechové činnosti	Hudební dílo a jeho autor	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	má základní znalosti z oblasti hudebních dějin (hudba vážná i populární)	poskytuje žákovi základní informace z oblasti dějin hudby, snaží se tyto informace provázat s informacemi o ostatních druzích umění	frontální výuka, poslechová cvičení	VMEGS – Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie
					orientuje se v pojmech daného oboru (inspirace, epigonství, kýč, módnost-modernost)	vysvětluje žákovi pojmy	frontální výuka, názorné metody	MV – Kritické myšlení a vnímání mediálního sdělení – rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel
			Hudební styly a žánry		rozlišuje funkce hudby vzhledem k tomu, jakou roli hraje hudba v dané situaci v životě člověka a společnosti	poskytuje žákovi informace o možných funkcích hudby	frontální výuka, poslechové aktivity	
					žák chápe význam hudby v dějinách	poskytuje žákovi potřebné informace a diskutuje s ním	audiovizuální metody	
					chápe význam kulturních tradic a lidových zvyků		beseda, diskuse	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
			Interpretace znějící hudby		dokáže slovně charakterizovat hudební dílo (slohově a stylově ho zařadit)	učí žáka potřebné terminologii		
					je schopen a ochoten v klidu vyslechnout i díla z oblastí hudby, které mu nejsou blízké	učí žáka v klidu a nezaujatě naslouchat	poslechové aktivity	OSV – SR – Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Hv	Poslechové činnosti	Interpretace znějící hudby	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	je tolerantní k lidem, kteří poslouchají jinou hudbu než on, je schopen a ochoten si ji v klidu vyslechnout		referáty	OSV – SR – Komunikace – cvičení pozorování a □ymetrická□ a aktivního naslouchání, specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“) OSV – SR – Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého
					je schopen si vytvořit vlastní názor na poslouchanou skladbu, říci, zda se mu líbí nebo nelíbí, argumentovat	učí žáka vytvořit si vlastní názor, v klidu vyslechnout cizí názor, argumentovat	beseda, diskuse	

5.7.2. Výtvarná výchova

5.7.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu výtvarná výchova je rozdělen na tři tematické okruhy:

1. Rozvíjení smyslové citlivosti
2. Uplatňování subjektivity
3. Ověřování komunikačních účinků

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu výtvarná výchova je na 1. i 2. stupni začleněna osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova.

8.□.□.□. **stupeň**

Výuka výtvarné výchovy probíhá v kmenových třídách, výtvarné dílně, keramické dílně nebo v terénu. Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat svět umění a kultury prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení.

Na 1. stupni se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky výtvarného umění, učí se s nimi tvořivě pracovat a užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat, rozpoznávat a vysvětlovat.

Ve výtvarné výchově je často využíváno projektové vyučování. Projekty umožňují nacházet vztahy mezi jednotlivými druhy umění, otvírají prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů. Pomocí projektů žáci hlouběji porozumí uměleckému dílu a osobitěji a originálněji se vyjadřují.

Výtvarná výchova pracuje s prostředky a technikami, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup dítěte vychází z porovnání jeho dosavadní a aktuální zkušenosti a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech:

- Tvorbě (kresba, malba, grafika, kombinované techniky, tematické práce, keramika)
- Vnímání (výstavy, besedy o ilustrátorech, rozbory výtvarných děl)
- Interpretaci (výtvarné vyprávění)

Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. K jejich realizaci nabízí Vv vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem tematického okruhu Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi vnímat realitu prostřednictvím smyslů a uvědomovat si vliv této zkušenosti na volbu vhodných materiálů a výtvarných technik pro její vyjádření.

Obsahem tematického okruhu Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě a vnímání vlastních obrázků.

Obsahem tematického okruhu Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi popsat vlastní dílo, prezentovat je spolužákům v rámci třídy a nacházet možnosti pro uplatnění výsledků vlastní tvorby např. ve školním časopise.

Cílem Vv je vzdělávání žáka, které vede k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace. Žák spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu ve třídě, je veden k tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různých skupin, národů a národností.

Výtvarná výchova vede žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince, k tvořivému přístupu ke světu a k obohacování citového života.

V předmětu Vv na 1. stupni se zapojujeme do vyhlašovaných soutěží, např. Zvířátka také nekouří, Pitná voda atd. Ve škole jsou realizovány zajímavé projekty např. Handicap a já, s přispěním žáků 1. a 2. stupně. Výzdoba chodeb školy a vestibulu je také vytvářena v hodinách výtvarné výchovy. Předmět výtvarnou výchovu doplňuje keramický kroužek, probíhající v odpoledních hodinách v keramické dílně.

2. stupeň

Předmět výtvarná výchova na druhém stupni navazuje na předchozí výuku výtvarné výchovy. Základem práce je důraz na osobitost a tvořivost, vedeme žáky k subjektivnímu pojetí výtvarné tvorby.

Žáci se učí chápat umění jako svébytný způsob reflektování světa, vyjádření pocitů a odraz vnímání žáků a poznávání světa. K tomu je potřeba zvyšovat citlivost vůči používaným výtvarným prostředkům i předkládaným dílům výtvarníků. Součástí vzdělávání ve Vv je i rozvoj praktických dovedností spojených s používáním různých výtvarných technik, aby byli žáci stále více schopni přizpůsobovat výběr a použití výtvarných prostředků svým záměrům, a ne naopak. Další významnou oblastí je seznámení se zásadními umělci a díly v duchu artefiletických přístupů.

Nedílnou součástí hodin Vv je následný rozbor prací, ať už mluví o díle sám autor nebo jeho spolužáci. Tím se dětem dostane zpětná vazba – „takto jsem to myslel, takhle to působí na ostatní.“

V hodinách Vv se věnujeme i práci na projektech, ať už mezipředmětových, nebo i mezinárodních (spolupráce s vídeňskou školou). Žáci se také podílejí na výzdobě školy, práce nejen vytvářejí, ale často i instalují.

Předmět je modifikován na základě aktuálních požadavků žáků, školních i mimoškolních akcí a přizpůsobován k realizaci výzdoby školy.

2. Časové vymezení

1.–3. ročník – 1 hodina týdně
4.–5. ročník – 2 hodiny týdně
6.–7. ročník – 2 hodiny týdně
8.–9. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka probíhá v těchto prostorách

- kmenové třídy
- odborná učebna výtvarné výchovy
- keramická dílna
- přímo v terénu
- specializovaná zařízení (muzeum, galerie, výstavní sály,…)
- prostory budovy školy (instalace a prezentace výrobků)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- cvičíme smyslové vnímání, pozornost, soustředění a řešení problémů a utváření mimouměleckého estetična – jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa
- cvičíme základní rysy kreativity (pružnost nápadů, originalitu)
- využíváme vybraných postupů dramatické výchovy

Výchova demokratického občana

- při výzdobě školy umožňujeme participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjíme a podporujeme komunikativní, formulační, argumentační i prezentační schopnosti a dovednosti prohlubujeme empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vedeme k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- rozvíjíme disciplinovanost a sebekritiku
- učíme sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- rozvíjíme a podporujeme schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů

Environmentální výchova

- vedeme k zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispíváme k vnímání estetických kvalit prostředí.
- poskytujeme znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí napomáháme rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na úrovni
- přispíváme k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vedeme k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Mediální výchova

- učíme porozumět fyzikální podstatě přenosu informací využívaných médii
- učíme využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vedeme k tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, školní rozhlas, klipy, internetové médium
- podílíme se na mediální produkci
- přispíváme ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce
- pomáháme rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- přispíváme ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- rozvíjíme citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- napomáháme k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- upřednostňujeme pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme ke kritickému posuzování a diskusi o známých výtvarných dílech i vlastních výrobcích
- podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- učíme je rozumět obecně používaným termínů ve výtvarné oblasti a zacházet s nimi
- vedeme ke vhodnému výběru a využití vhodných způsobů, metod a strategií výtvarného umění
- vedeme k tomu aby žáci sami řídili a organizovali vlastní činnost

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme skupinovou a projektovou práci
- vedeme žáky k objektivnímu zhodnocení vlastního díla a obhájení si svého názoru
- klademe důraz na to, aby žáci po zdánlivém nezdaru vytrvali a neztráceli zájem o další výtvarnou činnost
- podporujeme u žáků logické i empirické postupy při výtvarné tvorbě

Kompetence komunikativní

- užíváme uměleckého jazyka
- vedeme k tomu, aby žáci úměrně věku rozuměli vizuálnímu sdělení a dokázali sami toto sdělení zobrazit
- směrujeme žáky k vnímání mimojazykového vyjadřování
- ukazujeme žákům, že vyslechnout názor okolí na společně prožitý estetický zážitek a reagovat na něj je přínosné
- poskytujeme dětem dostatek prostoru k jejich vlastnímu uměleckému projevu

Kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní a historické dědictví
- posilujeme v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do kulturního dění
- tříděním odpadu vedeme žáky k myšlení v ekologických souvislostech

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a dodržovat pravidla práce v týmu
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě a skupinách
- vedeme žáky k pomoci slabšímu
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- učíme žáky zásadám chování na kulturních akcích
- předvádíme na příkladech z výtvarné výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí k sebezdokonalení se
- budujeme v dětech sebedůvěru na základě respektování názoru každého žáka

Kompetence pracovní

- zařazujeme žákovské projekty
- vysvětlujeme žákům, jak správně a bezpečně používat výtvarné potřeby a jak o ně pečovat
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

5.7.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	umí rozlišit a pojmenovat základní plošné tvary – kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník	seznamuje žáky s pojmy kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a učí je rozpoznávat a pojmenovávat je	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, cvičení dovedností zapamatování, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
				porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	dokáže správně pojmenovat základní barvy	v praktických činnostech učí žáky poznávat barvy základní a doplňkové, teplé a studené a jejich výrazové vlastnosti	výklad	přesahy – M, Vv
					manipuluje s barvou, tvarem, linií, prostorem a plastickým materiálem	řídí a usměrňuje tvořivou činnost žáků – techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami	individuální práce	
					záměrně vyhledává linie, tvary a barvy ve svém okolí, rozeznává různý charakter lineární kresby	řídí a usměrňuje tvořivou činnost žáků – techniku kresby, modelování, práce s měkkým materiálem, rudkou, tužkou, dřívkem…	skupinová práce	
					porovnává objekty podle velikosti a odlišnosti tvaru	učí žáky vnímat odlišné velikosti a tvary objektů		
			Uspořádání objektů do celků	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti	dokáže výtvarně vyjádřit vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastních prožitků	posiluje sebevědomí žáků při jejich výtvarném vyjádření	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
				uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	rytmicky řadí přírodní i umělé prvky otiskováním	demonstruje techniku otiskování	názor	přesahy – Prv, M, Pč
					rytmicky řadí dekorativní prvky do pásu	vysvětluje rytmické řazení prvků	motivační rozhovor	
					dovede vytvořit krajinný reliéf	podněcuje zájem o výtvarnou práci	vycházka	
					umí výtvarně zpracovat přírodní materiál	učí žáky výtvarně dotvářet přírodní materiál	Skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	využívá základní klasifikaci barev – světlé, tmavé barvy, teplé, studené barvy, kontrast	učí žáky míchat barvy	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					uplatňuje různé výtvarné techniky a postupy (kresba, modelování, malba, hra s barvou, experimentování)	seznamuje žáky s pojmy světlé – tmavé barvy, teplé – studené barvy	názor	přesahy – Prv
					dokáže graficky zaznamenat pohyb při strouhání a žehlení, tvar a funkci předmětu, případně jeho zobrazení		hra s barvou individuální práce motivační rozhovor	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	umí se výtvarně vyjádřit podle vyprávění, četby, filmu v tematické práci	motivuje žáky vyprávěním, četbou	motivační rozhovor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích
				odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	rozvíjí dětskou představivost a fantazii ve výtvarném vyjádření	řídí a vede žákovu výtvarnou činnost povzbuzováním	četba	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Prv
					dovede zachytit děje v přírodě a činnosti lidí		vyprávění	
					dokáže vyjádřit vztah postavy a prostředí		individuální práce	
		Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	uplatňuje různé výtvarné techniky a postupy (kresba, modelování, malba, hra s barvou, experimentování)	učí žáky používat různé druhy štětců podle potřeby, techniku rozfoukávání barev, rozpíjení barev	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
			Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	uplatňuje různé výtvarné techniky a postupy (kresba, modelování, malba, hra s barvou, experimentování)	dbá na správné držení tužky a použití tužky odpovídající tvrdosti	experiment	přesahy – Prv, Pč
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	vnímá rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, zvláště ilustrátorů dětských knih	ukazuje charakteristické ilustrace (J. Lada, J.Čapek, J. Trnka aj.)	ukázka ilustrací	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.	Vv	Uplatňování subjektivity	Typy vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	vnímá hračku a loutku jako prostředek pro vytváření pocitů a nálad	řídí besedu o hračce a loutce	beseda	přesahy – Čj – literární výchova, čtení
							návštěva loutkového představení	
2.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	vyhledává barvu shodnou s lokální barvou předmětu	podněcuje žáky k zapojení fantazie v tvůrčím procesu	hra s barvou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					pozná vlastnosti základních tvarů prostorových i plošných (kulatý, hranatý, oblý, rovný, přímý, křivý)	rozvíjí cit pro prostor	motivační rozhovor	
					zvládá kresbu měkkým materiálem	učí žáky pracovat s voskovým či suchým pastelem	ilustrace	přesahy – Prv, Pč, M – geom.
					Modeluje z plastelíny, hlíny, tvaruje papír	vede žáky k poznávání základních vlastností plastických materiálů	demonstrační metody	
							individuální práce	
							skupinová práce	
							modelování	
							vycházka	
							práce na pískovišti	
							práce se stavebnicí	
				porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	rozlišuje a pojmenovává barvy teplé a studené, světlé a tmavé, husté a řídké	učí mísit barvy, rozpíjet, zapouštět do mokrého podkladu	hra s linií, barvou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					rozeznává různý charakter lineární kresby	seznamuje žáky s výrazovými možnostmi linie – přítlak, odlehčení, křížení, zhušťování a zřeďování čar…	experiment	přesahy do Prv, Pč, M – geom., Hv, Čj
					rytmicky řadí různé přírodní prvky, otisky, frotáž	rozvíjí v žácích smysl pro výtvarný rytmus	modelování	
					řadí různé vystřihované tvary – dekorativní práce		demonstrační metody	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	řadí různé vystřihované tvary – dekorativní práce	rozvíjí v žácích smysl pro výtvarný rytmus	práce s papírem, přírodním materiálem	
							vycházka	
			Uspořádání objektů do celků	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti	plasticky vytváří na pískovišti model obce podle skutečnosti	řídí a usměrňuje činnost žáků	vycházka	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					shlukuje přírodní materiály do esteticky působících sestav	podněcuje aktivitu žáka	motivační rozhovor	EV – ekosystémy – les, vodní zdroje, moře
					vytvoří z panelové stavebnice model jednoduchého obytného prostoru	rozvíjí v žácích cit pro prostor	skupinová práce	přesahy do Prv, Pč
					dokáže dekorativně řešit kruh nebo obdélník	rozvíjí v žácích smysl pro výtvarný rytmus	individuální práce	
							dramatizace	
				uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	umí řadit vytrhávané i vystřihované prvky a umístit je do plochy	učí žáky vytrhávat a vystřihovat prvky	hra	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					dokáže používat různé druhy štětců podle potřeby	vede žáky k využívání světlostního a teplotního kontrastu	demonstrační metody	přesahy do M – geom., Pč
					dovede zvolit vhodnou barvu k danému podkladu (i pozitiv – – negativ)	učí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy	individuální práce	
				uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	rytmicky řeší plochu s využitím různých prvků ve 2 světlých a tmavých barvách	učí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy	dekorativní práce	přesahy do M – geom., Pč
							práce s papírem	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	modeluje z plastelíny, hlíny, tvaruje papír – hmatové podněty	učí žáky pracovat s plastelínou a hlínou	modelování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					dokáže vystihnout náladu v krajině kontrastem světlých a tmavých barevných ploch	učí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy a používat kontrast světlých a tmavých barevných ploch	tématické práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	ilustruje pohádku, hádanku, říkadlo	motivuje žáky četbou pohádky, hádanky, říkadla	demonstrační metody	
					vyjadřuje své zážitky ve výtvarném vyprávění rychlou a pohotovou kresbou	poskytuje žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu výtvarnému projevu	hra s barvou, experiment	přesahy do Prv, Čj – čtení, literární výchova, sloh
							výtvarné vyprávění	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	zhlédne výstavu přírodnin a výtvorů z nich	řídí besedu se žáky o výstavě	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování ilustrátorů dětských knih – J.Lada, J.Trnka	seznamuje žáky s typickými znaky ilustrací J.Lady, J.Trnky	návštěva výstavy přírodnin	přesahy do Čj – čtení, literární výchova Prv
					účastní se besed o hračkách	řídí besedu o hračkách současných i minulých	práce s ilustrací	
					zhlédne divadelní představení, kreslený film či animovaný televizní pořad a vytvoří k tomu ilustraci	seznamuje žáky s různými druhy výtvarného umění	divadlo, film, televizní pořad	
		Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	vyjadřuje rozdíly ve vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	používá výtvarné techniky	učí žáky užívat různé výtvarné techniky – koláž, frotáž aj.	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vnímá okolní svět pomocí sluchových, hmatových a zrakových vjemů – manipuluje s objekty	podněcuje zájem žáků o práci vhodnou motivací	motivační rozhovor	přesahy – Čj, literární výchova, Prv, Pč
					rozvíjí svou představivost a fantazii ve výtvarném vyjádření	učí žáky rozmístění kreslených objektů na ploše výkresu	výklad	
					využívá při práci zkušenosti z pozorování přírody a činností lidí	dbá na akčnost malby a kresby	tematické práce	
					výtvarně vyjadřuje vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, vyprávění, četby, či filmu		individuální práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	dokáže besedovat o hračkách současných i minulých	řídí besedu o hračkách (výtvarná hodnota, materiál, tvar)	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium
					zná ilustrace z dětských knih	aktivně pracuje s ilustrací a jejich výrazovými prostředky (barva, linie, prostor)	výstava	přesahy – Čj, literární výchova, čtení, Prv, Pč
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	učí se poznávat různé druhy výtvarného umění – malířství, grafika, sochařství, architektura	seznamuje žáky s různými druhy výtvarného umění	práce s ilustrací	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
2.	Vv	Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	kreslí i maluje odvážně, spontánně, bezprostředně a uvolněně	povzbuzuje a podněcuje výtvarný projev žáků	výtvarné vyprávění	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vyjadřuje se emocionálně	účinně motivuje žáka	tematické práce	MKV – lidské vztahy – tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého, multikulturalita – naslouchání druhým, vzájemné obohacování, vstřícný postoj k odlišnostem
				odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	užívá fantazii	pomáhá mu uplatňovat v práci poznatky z práce s barvou, s linií aj.	práce s ilustrací	
					učí se respektovat názory druhých	beseduje s žáky o výtvarné práci	motivační rozhovor	přesahy – Čj – sloh, literární výchova, čtení, Prv
							experiment	
		Ověřování komunikačních účinků	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	dokáže sdělit svůj prožitek ve výtvarném vyprávění	podněcuje žáky k vyjádření svých pocitů, dějů, činností…	motivační rozhovor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích
					umí popsat děj, který nakreslil či namaloval	návodnými otázkami k popisu děje podněcuje žákovu výtvarnou činnost	beseda	přesahy – M – geom., Čj – sloh
			Proměny komunikačního obsahu		od popisu děje směřuje k charakteristice postav a jejich vztahů	vybírá zajímavá témata k výtvarnému vyjádření	skupinová práce	
					dokáže vyjádřit prostor	učí žáky respektovat názory jiných	individuální práce	
					prezentuje výsledky své práce před spolužáky	učí žáky vyjádřit svůj názor	diskuse	
					vyjadřuje svůj názor	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	najde barvu shodnou s lokální barvou předmětu	podněcuje žáky k zapojení fantazie v tvůrčím procesu	demonstrační metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
					užívá kreslenou, prorývanou a lepenou linii	rozvíjí cit pro prostor	motivační rozhovor	
					modeluje z plastelíny, hlíny, tvaruje papír	učí žáky užívat různé druhy kreslení, případně prorývané a lepené linie	modelování	přesahy – Pč, M – geom.
						Vede žáky k poznávání základních vlastností plastických materiálů	individuální práce	
							skupinová práce	
				porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	rozlišuje a pojmenovává barvy teplé a studené, světlé a tmavé, husté a řídké	učí poznávat a využívat výrazovou a zobrazovací funkci barvy k vyjádření představy a fantazie při malbě lidských postav a zvířat	hra s linií	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					rozeznává různý charakter lineární kresby	seznamuje žáky s výrazovými možnostmi linie – přítlak, odlehčení, křížení, zhušťování a zřeďování čar, s kolorovanou a lavírovanou kresbou…	experiment	přesahy do Prv, Pč, M – geom., Hv
				porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	rytmicky řadí různé přírodní prvky, otisky, frotáž	rozvíjí v žácích smysl pro výtvarný rytmus	modelování	přesahy do Prv, Pč, M – geom., Hv
					řadí různé vystřihované tvary – dekorativní práce		demonstrační metody	
							práce s papírem, přírodním materiálem	
							individuální práce	
			Uspořádání objektů do celků	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti	sestaví z jednotlivých prvků architektonický celek	řídí a usměrňuje činnost žáků	beseda	OSV – OR – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					rozvíjí estetický smysl pro prostor výtvarným konstruováním z různých materiálů	podněcuje aktivitu žáka	motivační rozhovor	EV – ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, moře
					sestaví prostorovou maketu architektonických útvarů v ploše	rozvíjí v žácích cit pro prostor	skupinová práce	EV – ekosystémy – les – pole
							individuální práce	EV – základní podmínky života – voda (koláž pitná voda)
							dramatizace	přesahy – Prv, Pč

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Uspořádání objektů do celků	uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	umí řadit vytrhávané i vystřihované prvky a umístit je do plochy	učí žáky esteticky umísťovat prvky do plochy	práce s papírem	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					dovede zvolit vhodnou barvu k danému podkladu (i pozitiv – negativ)	vede žáky k využívání světlostního a teplotního kontrastu	demonstrační metody	přesahy do M – geom., PČ
					chápe smysl dekorativní tvorby ve vztahu užitkového předmětu, k materiálu a funkci	učí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy	individuální práce	
							dekorativní práce	
							samostatná práce	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	modeluje z plastelíny, hlíny, tvaruje papír – hmatové podněty	učí žáky pracovat s plastelínou a hlínou	modelování	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					dokáže vystihnout náladu v krajině kontrastem světlých a tmavých barevných ploch	učí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy a používat kontrast světlých a tmavých barevných ploch	tématické práce	přesahy do Prv, Pč
					vyjádří kresbou či malbou své zážitky	poskytuje žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu výtvarnému projevu	demonstrační metody	
							experiment	
							samostatná práce	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	výtvarně vnímá tvary zajímavých přírodních útvarů, jejich charakteristické znaky a zobrazuje je na základě pozorování i z představy	řídí besedu se žáky o výstavě	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					zná některé ilustrátory dětských knih	seznamuje žáky s typickými znaky ilustrací	návštěva výstavy přírodnin	přesahy do Čj – čtení, literární výchova Prv
					účastní se besed o lidovém umění nebo keramice	řídí besedu o lidovém umění nebo keramice	práce s ilustrací	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – zpracovávané materiály a jejich působení, průmysl, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody a kulturních památek
					zhlédne divadelní představení, kreslený film či animovaný televizní pořad a vytvoří k tomu ilustraci	seznamuje žáky s různými druhy výtvarného umění	divadlo, film, televizní pořad	MKV – lidské vztahy – vztahy mezi kulturami, tolerance

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Vv	Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	vyjadřuje rozdíly ve vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	používá výtvarné techniky	učí žáky užívat různé výtvarné techniky – koláž, frotáž, kresba, lavírovaná kresba, rytí do voskového podkladu, domalovávaná koláž aj.	demonstrace	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vnímá okolní svět pomocí sluchových, hmatových a zrakových vjemů – manipuluje s objekty	podněcuje zájem žáků o práci vhodnou motivací	motivační rozhovor	přesahy – Čj, literární výchova, Prv, Pč
					rozvíjí svou představivost a fantazii ve výtvarném vyjádření	učí žáky rozmístění kreslených objektů na ploše výkresu	výklad	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a ze světa
				vyjadřuje rozdíly ve vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	využívá při práci zkušenosti z pozorování přírody a činností lidí	dbá na akčnost malby a kresby	tématické práce	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a ze světa, lidová slovesnost
					výtvarně vyjadřuje vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, vyprávění, četby, či filmu		individuální práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	dokáže besedovat o ilustraci v literárním díle, o malířích pro děti	řídí besedu o ilustrátorech, o lidovém umění, keramice aj.	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium
					zná ilustrace z dětských knih	aktivně pracuje s ilustrací a jejich výrazovými prostředky (barva, linie, prostor)	výstava	přesahy – Čj, literární výchova, čtení, Prv, Pč
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	učí se poznávat různé druhy výtvarného umění – malířství, grafika, sochařství, architektura	seznamuje žáky s různými druhy výtvarného umění	práce s ilustrací	
		Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	kreslí i maluje odvážně, spontánně, bezprostředně a uvolněně	povzbuzuje a podněcuje výtvarný projev žáků	výtvarné vyprávění	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					vyjadřuje se emocionálně	účinně motivuje žáka	tématické práce	
				odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	užívá fantazii	pomáhá mu uplatňovat v práci poznatky z práce s barvou, s linií aj.	práce s ilustrací	přesahy – Čj – sloh, literární výchova, čtení, Prv
					učí se respektovat názory druhých	beseduje s žáky o výtvarné práci	motivační rozhovor	
							experiment	
			Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	dokáže sdělit svůj prožitek ve výtvarném vyprávění	podněcuje žáky k vyjádření svých pocitů, dějů, činností	motivační rozhovor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
3.	Vv	Ověřování komunikačních účinků	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	umí popsat děj, který nakreslil či namaloval	návodnými otázkami k popisu děje podněcuje žákovu výtvarnou činnost	beseda	přesahy – M – geom., Čj – sloh
			Proměny komunikačního obsahu	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	od popisu děje směřuje k charakteristice postav a jejich vztahů	vybírá zajímavá témata k výtvarnému vyjádření	skupinová práce	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, reklama, koláž (receptivní činnost)
					dokáže vyjádřit prostor	učí žáky respektovat názory jiných	individuální práce	MV – tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu vhodných sdělení (produktivní činnost)
					prezentuje výsledky své práce před spolužáky	učí žáky vyjádřit svůj názor	diskuse	
					vyjadřuje svůj názor	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných		
4.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření	zvládne obtížnější práce s linií	učí žáky použití kreslené, prorývané a lepené linie	demonstrační metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, psychohygiena – dobrý vztah k sobě samému, hledání pomoci při potížích
					používá běžné pojmy z nauky o barvě	učí žáky uplatňovat poznatky o barvě při malbě z představy lidských postav a zvířat, koláži i mozaice	samostatná práce	
					dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu	učí výtvarně vnímat, pozorovat, analyzovat a výtvarně vyjadřovat symetrické tvary a funkci technických předmětů	ilustrace, volná malba, práce s linií	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve třídě, hledání výhod v odlišnostech, mezilidské vztahy – pohled na svět očima druhého, respektování, podpora
					prohloubí si a zdokonalí techniku malby a kresby z 1. období		dekorativní práce	
							motivační rozhovor	přesahy – M – geom., Vl, Přv
				porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	výtvarně vyjadřuje kontrast přírodních forem a pozadí	učí žáky odlišit přírodní formy od prostředí barevným kontrastem	volná malba	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, psychohygiena – dobrý vztah k sobě samému, hledání pomoci při potížích

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	uplatňuje kontrast a vztah tvarů, ploch a barev v plošné kompozici		demonstrační metody	OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve třídě, hledání výhod v odlišnostech, mezilidské vztahy – pohled na svět očima druhého, respektování, podpora
					umí použít redukovanou barevnou škálu	naučí žáky používat světlé a tmavé, teplé a studené barvy v plošné kompozici	motivační rozhovor	EV – ekosystémy – les, pole
					vystihuje barevnost, vyjadřuje barevný i světelný kontrast předmětů a pozadí		pozorování	EV – základní podmínky života – pitná voda (koláž)
							samostatná práce	přesahy – Vl, Přv, Pč, M – geom.
					Vystihuje barevnost, vyjadřuje barevný i světelný kontrast předmětů a pozadí	naučí žáky používat světlé a tmavé, teplé a studené barvy v plošné kompozici	práce s barvou a dekorativní práce	přesahy – Vl, Přv, Pč, M – geom.
			Uspořádání objektů do celků	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku : v plošném vyjádření linie a barevné plochy	umí řadit prvky v tvarové a barevné kompozici	učí žáky poznávat a chápat principy dekorativní tvorby	dekorativní práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, psychogygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
					dekorativně řeší keramiku	učí žáky rytmicky řadit prvky	skupinová práce	přesahy – Pč, M – geom., Vl
					řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše (symetrická, asymetrická řešení)	učí žáky harmonii barev ve vztahu k tvaru, materiálu a funkci	demonstrační metody	
					užívá záměrně vedené linie na základě poznání, představ a fantazie	vede žáky k používání různých linií – kreslených, lepených, prorývaných	pozorování	
							motivační rozhovor	
				v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup	dokáže sestavit prostorovou maketu architektonických tvarů v ploše (rytmus, dominanty)	naučí žáky sestavovat, lepit a barvit prvky	modelování	VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (PRO – Praha)
					dovede modelovat užitkové předměty z jednoduchých základních tvarů (koule, válec)	naučí žáky modelovat užitkové předměty ze základních tvarů	demonstrační metody	přesahy – Přv, M – geom., Pč, Vl
					modeluje lidské i zvířecí postavy	seznámí žáky s tvárnými možnostmi hlíny	experiment	
					sestaví z jednotlivých prvků architektonický celek	rozvíjí v žácích estetický smysl pro prostor	pozorování	
							samostatná i skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Uspořádání objektů do celků	v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	zpřesňuje vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností	seznamuje žáky s proporcemi lidského těla a hlavy	práce s barvou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, co o sobě vím a co ne
					umí namalovat lidské postavy – pohádkové a fantastické	učí žáky využívat výrazovost barvy k vyjádření představy a fantazie	ilustrace	OSV – SR – poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
							samostatná práce	přesahy – Přv
				v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	umí namalovat lidské postavy – pohádkové a fantastické	učí žáky využívat výrazovost barvy k vyjádření představy a fantazie	demonstrační metody	přesahy – Přv
							pozorování	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání Ostatními smysly	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	maluje i kreslí expresivně a volně, při tvorbě uplatňuje pozorování skutečnosti	volí náměty ze života žáků	názor	VDO – občanská společnost a škola – způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
					maluje podle skutečnosti i z představy	používá názor a vhodnou motivaci	motivační rozhovor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					výtvarně vnímá, analyzuje a zobrazuje velké předměty v prostoru (náš, dům, škola, ulice, hřiště…)	učí žáky zobrazovat velké předměty v prostoru	demonstrační metody	MV – tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis
					experimentuje se zaměřením na dekorativní tvorbu v bytovém prostředí	řídí samostatnou práci žáků, pomáhá analyzovat a zobrazovat tvary technických předmětů	vycházka	
					umí výtvarně vnímat, analyzovat a zobrazovat tvary a funkci technických předmětů		samostatná a skupinová práce	přesahy – Přv, Čj – literární výchova, Vl
		Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahů zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly	barvou dovede vyjádřit náladu situace (veselost, smutek…)	učí žáky uplatňovat ve vlastní výtvarné činnosti použití různých výtvarných technik – kresbu různými grafickými materiály – malbu barvami, pastelem, křídou, koláž, mozaiku aj.	názor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					zvládá použití výtvarných technik	naučí žáky různými způsoby výtvarně zobrazovat prostorové jevy a vztahy (hmota, tvar, struktura, světlo, barva)	samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Vv	Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	zobrazuje svou představivost, fantazii a životní zkušenosti	seznámí žáky s užitím některých materiálů včetně netradičních a běžných nástrojů	demonstrace	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Pč, Přv
					jeho kresba i malba má děj, je akční		ilustrace	
					umí využít tvarovou a barevnou nadsázku při výtvarném vyjádření hlavy pohádkových bytostí		četba úryvku z pohádky	
				uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	při kresbě a malbě rostlin umí dotvářet přírodní formy na základě fantazie	seznámí žáky s užitím některých materiálů včetně netradičních a běžných nástrojů	vycházka	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Pč, Přv
							besedy o ilustrátorech, sochařství a přírodě, keramice	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření	pozná ilustrace známých českých ilustrátorů (H.Zmatlíková, Z. Miler, A. Born, R. Pilař…)	seznámí žáky s dalšími ilustrátory	besedy o ilustrátorech, sochařství a malbě	VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (PRO/Praha)
					vytváří si škálu obrazně vizuálních elementů (objekty, ilustrace, volná malba…) k vyjádření osobitého přístupu k realitě	seznamuje žáky s různými způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě – figura, portrét, krajina, zátiší	výklad	OSV – OR – rozvoz schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením			seznamuje žáky s různými způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v sochařství (socha, plastika, sousoší, busta, reliéf)	demonstrace	
						učitel seznamuje žáky se základními druhy a technikami ve volné grafice	fotografie	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Vl, Přv
							ilustrace	
							vycházka	
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	umí vystihnout barvy podzimní přírody	rozvíjí estetické vnímání barev	experiment	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
					zapouští barvy do vlhkého podkladu a vyhledává vhodnou barevnost k přírodnímu tvaru	učí žáky technice zapouštění a proškrabávání barev	modrotisk	
					tvoří keramický nebo textilní dekor	učí žáky práci s tiskátky – modrotisk	koláž – skupinová + samostatná práce	
					barvou dokáže vyjádřit náladu (veselou, smutnou, dramatičnost…)	naučí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy	výklad	přesahy – Přv

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Vv	Uplatňování subjektivity	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	vyhledává vhodnou barevnost k přírodnímu tvaru	naučí žáky chápat výrazové vlastnosti barvy	demonstrace	přesahy – Přv
		Rozvíjení smyslové citlivosti	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů	učí žáky poznávat ilustrace dalších českých malířů a ilustrátorů	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k druhým lidem
					aktivně se účastní besed o ilustrátorech, o lidovém umění, o výtvarné úpravě knihy, o keramice, o přírodě, sochařství	řídí besedy o výtvarném umění	práce s knihou	OSV – SR – poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí, mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého, respektování
						navštíví se žáky výstavu na téma „Regionální památky a zajímavosti	názor	VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti
							ilustrace	
							fotografie	přesahy – Vl, Přv, Čj – literární výchova, čtení, sloh
							vycházka	
		Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	kreslí a maluje expresivně a volně	podněcuje žáky k výtvarnému projevu	samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, sebepoznání a sebepojetí – co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování
					dovede vyjádřit svou představu a fantazii	účinně motivuje žáka	beseda	OSV – SR – mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého, respektování
					respektuje názory druhých	beseduje se žáky o výtvarných pracích	tematická práce	přesahy – Čj – sloh
			Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	směřuje k charakteristice postav a jejich vztahů	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, co vím o sobě a co ne

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.	Vv	Ověřování komunikačních účinků	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	dokáže vyjádřit prostor	učí žáky vyjádřit svůj názor	beseda	přesahy – Čj – sloh
					svým výtvarným dílem sděluje ostatním svůj prožitek	učí žáky respektovat názory druhých	rozhovor	
						podněcuje žákovu výtvarnou činnost	samostatná práce	
			Proměny komunikačního obsahu	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	utváří osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, co vím o sobě a co ne
					vysvětluje výsledek a záměr tvorby	učí žáky vyjádřit svůj názor	beseda	přesahy – Čj – sloh
					vyjadřuje svůj názor	učí žáky respektovat názory druhých	rozhovor	
5.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření	používá lineární a barevné nákresy, náčrty a studie podle skutečnosti, při nichž si ověří zobrazovací a výrazové možnosti výtvarných prostředků (linii, barvu, plochu, objem, prostor)	učí žáky používat lineární a barevné náčrty	demonstrační metody	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					výtvarně vnímá, analyzuje a vyjadřuje prostorové a barevné vztahy objektů a pozadí	učí žáky pozorovat, analyzovat a výtvarně vyjadřovat prostorové a barevné vztahy objektů a pozadí	samostatná práce	
					dokáže kresbou vystihnout tvarovou a prostorovou skladbu přírodnin, předmětů a architektonických tvarů	učí výtvarně vnímat, pozorovat, analyzovat a výtvarně vyjadřovat přírodniny, předměty a architektonické tvary	volná malba, práce s linií	přesahy – M – geom., Vl, Přv
					používá běžné pojmy z nauky o barvě		tématická práce	
							vycházka	
				porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	odliší popředí od pozadí kresbou nebo barvou	učí žáky odlišit popředí od pozadí kresbou nebo barvou	volná malba	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					umí vyjádřit děj a vztahy vhodným výběrem i velikostí obrazových prvků, světelným a barevným kontrastem	učí žáky odlišit přírodní formy od prostředí barevným kontrastem	demonstrační metody	
					umí vyjádřit barevné vztahy objektů a pozadí	naučí žáky používat světlé a tmavé, teplé a studené barvy v plošné kompozici	motivační rozhovor	EV – základní podmínky života – pitná voda (koláž)

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	umí zobrazit předměty v obrysu a vnitřním členění	učí zobrazovat předměty a jejich vnitřní členění	pozorování	přesahy – Vl, Přv, Pč, M – geom., Čj – literární výchova
					umí použít redukovanou barevnou škálu		samostatná práce	
							práce s barvou a dekorativní práce	
			Uspořádání objektů do celků	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku : v plošném vyjádření linie a barevné plochy	řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše (□ymetrická, asymetrická řešení)	rozvíjí estetický vkus žáků	dekorativní práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění a relaxace
					záměrně vyjadřuje prostor v ploše rozmístěním obrazových prvků situace a děje v prostředí, případně i barvami	učí žáky harmonii barev ve vztahu k tvaru, materiálu a funkci	skupinová práce	OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
					výtvarně vnímá, analyzuje a zobrazuje výtvarný celek (zátiší) z přírodních a umělých objektů		demonstrační metody	přesahy – Pč, M – geom., Vl
					rytmicky komponuje dekorativní plochu z geom.metrických prvků a 2 – 3 harmonických barev		pozorování	
					vybírá a zjednodušuje dekorativní prky		motivační rozhovor	
					dekorativně řeší ohraničenou plochu stylizovanými přírodními nebo geom.metrickými prvky a dvěma až třemi harmonickými barvami		hra	
				v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup	při hře a vytváření kombinuje, spojuje a upravuje prvky do nových prostorových útvarů (robot, maska…)	naučí žáky spojovat prvky z různých materiálů	modelování	OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
					vytváří prostorové útvary tvarováním a konstruováním	naučí žáky modelovat užitkové předměty	demonstrační metody	přesahy – Přv, M – geom., Pč, Vl
					dovede vytvářet konkrétní prostředí (scéna pro loutkové divadlo)	rozvíjí v žácích estetický vztah k dekorativně užité tvorbě	experiment	
			Uspořádání objektů do celků	v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup	sestaví z jednotlivých prvků architektonický celek	rozvíjí v žácích estetický smysl pro prostor	pozorování	přesahy – Přv, M – geom., Pč, Vl
					dovede modelovat dekorativní kachlík, reliéf, nádoby, přívěsky aj.		samostatná i skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Uspořádání objektů do celků	v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	pozoruje, analyzuje a zobrazuje lidské a zvířecí figury	zopakuje se žáky proporce lidského těla a hlavy	práce s barvou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, sebepoznání a sebepojetí – moje tělo
						učí žáky využívat výrazovost barvy k vyjádření představy a fantazie	ilustrace	
							samostatná práce	přesahy – Přv
							demonstrační metody	
							pozorování	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k Vnímání ostatními smysly	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	zpřesňuje představy situace a děje v prostředí	řídí samostatnou práci žáků	názor	OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
					maluje podle skutečnosti i z představy	řídí besedu o kultuře bydlení	motivační rozhovor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, sebepoznání, a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem
					účastní se besedy o kultuře bydlení, bytového zařízení a nábytku	pomáhá analyzovat a zobrazovat tvary technických předmětů	demonstrační metody	MV – tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis
					experimentuje se zaměřením na dekorativní tvorbu v bytovém prostředí		beseda	
					umí výtvarně vnímat, analyzovat a zobrazovat tvary a funkci technických předmětů		samostatná práce	VMEGS – objevujeme Evropu a svět – život Evropanů a styl života v evropských rodinách (beseda o kultuře bydlení)
							skupinová práce – koláž	přesahy – Přv, Čj – literární výchova, Vl
		Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahů zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly	výrazovou vlastnost barvy používá k vyjádření nálady a citového vztahu k námětu	naučí žáky uplatňovat ve vlastní výtvarné činnosti použití různých výtvarných technik – kresbu různými grafickými materiály – malbu barvami, pastelem, křídou, koláž, mozaiku aj.	názor	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
					zvládá použití výtvarných technik	naučí žáky různými způsoby výtvarně zobrazovat prostorové jevy a vztahy (hmota, tvar, struktura, světlo, barva)	samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Vv	Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	rozvíjí svou představivost při vyjádření děje na základě zážitku a představy	seznámí žáky s užitím některých materiálů včetně netradičních a běžných nástrojů	demonstrace	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Pč, Přv
					jeho kresba i malba má děj, je akční		ilustrace	
					vyjadřuje děj a prostorové vztahy		vycházka	
					poznává a využívá tvárné vlastnosti textilu při jeho výtvarném zpracování		besedy o ilustrátorech, sochařství, malířství	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření	vytváří si škálu obrazně vizuálních elementů (objekty, ilustrace, volná malba…) k vyjádření osobitého přístupu k realitě	seznamuje žáky s různými způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě – figura, portrét, krajina, zátiší	besedy o ilustrátorech, sochařství a malbě	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy, (význam kulturního dědictví)
						seznamuje žáky s různými způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v sochařství (socha, plastika, sousoší, busta, reliéf)	výklad	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením			učitel seznamuje žáky se základními druhy a technikami ve volné grafice	demonstrace	
							fotografie	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Vl, Přv
							ilustrace	
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření	vytváří si škálu obrazně vizuálních elementů (objekty, ilustrace, volná malba…) k vyjádření osobitého přístupu k realitě	učitel seznamuje žáky se základními druhy a technikami ve volné grafice	vycházka	přesahy – Čj – literární výchova, čtení, Vl, Přv
				pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	umí vystihnout barvy podzimní přírody	rozvíjí estetické cítění barev	experiment	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli
					vyhledává vhodnou barevnost k přírodnímu tvaru	učí žáky technice zapouštění a proškrabávání barev	koláž – skupinová práce	
					tvoří keramický nebo textilní dekor		výklad	přesahy – Přv
							demonstrace	
							samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Vv	Uplatňování subjektivity	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů	seznamuje žáky s vývojem a druhy malířství a jeho typickými představiteli	beseda	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem, já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně
					aktivně se účastní besed o kultuře a bydlení, o současných ilustrátorech, o výtvarném umění, malířství, kresbě a grafice, o sochařství, architektuře, dekoru	řídí besedy o výtvarném umění	práce s knihou	
						navštíví se žáky výstavu „Regionální památky a zajímavosti“	názor	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
							ilustrace	přesahy – Vl, Přv, Čj – literární výchova, čtení, sloh
							fotografie	
							TV vysílání – reklamy (koláž)	
		Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	kreslí a maluje expresivně a volně	podněcuje žáky k výtvarnému projevu	samostatná práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně
		Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	dovede vyjádřit svou představu a fantazii	účinně motivuje žáka	beseda	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost
					respektuje názory druhých	beseduje se žáky o výtvarných pracích	tematická práce	přesahy – Čj – sloh
			Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	směřuje k charakteristice postav a jejich vztahů	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k druhým lidem
					dokáže vyjádřit prostor	učí žáky vyjádřit svůj názor	beseda	OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost
					svým výtvarným dílem sděluje ostatním svůj prožitek	učí žáky respektovat názory druhých	rozhovor	přesahy – Čj – sloh
						podněcuje žákovu výtvarnou činnost	samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
5.	Vv	Ověřování komunikačních účinků	Proměny komunikačního obsahu	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	utváří osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků	podněcuje žáky k diskusi nad výtvarným dílem svým či jiných	diskuse	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k druhým lidem
					vysvětluje výsledek a záměr tvorby	učí žáky vyjádřit svůj názor	beseda	přesahy – Čj – sloh
					vyjadřuje svůj názor	učí žáky respektovat názory druhých	rozhovor	
6.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kriticky hodnotí výtvarná díla; užívá základních pravidel kompozice a perspektivy při vlastní výtvarné tvorbě, kvalifikovaně hodnotí vlastní práci	žákovi poskytne širokou nabídku různorodých vjemů vizuálních, hmatových, sluchových i kinestetických tak, aby žák dostal příležitost uvědomovat si a reflektovat své vjemy a s nimi spojené prožitky	demonstrace	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření			vytváří příležitost vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření , běžně užívaná i vlastní a umožnit sdělovat své jedinečné pocity, vjemy a prožitky, vlastní názory, postřehy i kritické soudy	experiment	
							prostorová tvorba	
		Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěného pozorování	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	pozorování	
			Pohyb těla a jeho umístění v prostoru		obnovuje a rozvíjí smyslovou i citovou senzibilitu		samostatná práce	
			Akční tvorba		obohacovány prožitky, rozvíjí představivost, imaginaci a fantazii na úrovni přiměřené věku		skupinová práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření		probouzení a kultivace tvořivých osobitých reakcí na podněty a problémy obnovování a obohacování citových i racionálně reflektovaných vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a okolnímu světu		diskuse	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Vv	Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického	rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům	učí žáky především svobodně se vyjadřovat vlastní zážitky a otevřeně komunikovat o společně sdílených obsazích.	Experiment	
		Ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření	Osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	rozvíjí toleranci i kritičnosti k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění	nabízí činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Experimentace	
						navrhuje činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.	Prezentace	
				porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	kultivuje výtvarné dovednosti a schopnosti jako prostředky výtvarného vyjadřování	předkládá činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Rozbor	
						učí otevřenosti k dosud neznámému, k překonávání stereotypů dosavadního vlastního nahlížení, k odhalování dosud neuvědomělých pocitů a zážitků.	Diskuse	
				úměrně věku vysvětluje své postoje s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	využívá příležitosti vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření	v pozici diváka uměleckého díla učí rozpoznat a obhájit svůj podíl na jeho interpretaci, , zjišťovat zda v průběhu času dochází ke změnám ve vnímání či způsobech jejich vyjádření	pozorování	
7.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů (barva, linie, kontrast…)	rozlišuje prvky vizuálně obrazového vyjádření	preferuje činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality	demonstrační metody	OSV-SR- poznávání lidí- vzájemné poznávání se ve třídě
							motivační rozhovor	
			Pravidla kompozice	uplatňuje vizuálně obrazná vyjádření pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	chápe různé způsoby uspořádání objektů do celku		individuální práce	
				variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	zná základní pravidla kompozice a perspektivy		skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kriticky hodnotí výtvarná díla; užívá základních pravidel kompozice a perspektivy při vlastní výtvarné tvorbě, kvalifikovaně hodnotí vlastní práci	žákovi poskytne širokou nabídku různorodých vjemů vizuálních, hmatových, sluchových i kinestetických tak, aby žák dostal příležitost uvědomovat si a reflektovat své vjemy a s nimi spojené prožitky	demonstrace	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření			vytváří příležitost vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření , běžně užívaná i vlastní a umožnit sdělovat své jedinečné pocity, vjemy a prožitky, vlastní názory, postřehy i kritické soudy.	Experiment prostorová tvorba	
		Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěného pozorování	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	pozorování	
			Pohyb těla a jeho umístění v prostoru		Obnovuje a rozvíjí smyslovou i citovou senzibilitu		samostatná práce	
			Akční tvorba		obohacovány prožitky, rozvíjí představivost, imaginaci a fantazii na úrovni přiměřené věku		skupinová práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	probouzení a kultivace tvořivých osobitých reakcí na podněty a problémy obnovování a obohacování citových i racionálně reflektovaných vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a okolnímu světu	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	diskuse	
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického	rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům	učí žáky především svobodně se vyjadřovat vlastní zážitky a otevřeně komunikovat o společně sdílených obsazích	experiment	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Vv	Ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření	Osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	rozvíjí toleranci i kritičnosti k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění	nabízí činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Experimentace	
						navrhuje činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.	Prezentace	
				porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	kultivuje výtvarné dovednosti a schopnosti jako prostředky výtvarného vyjadřování	předkládá činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Rozbor	
						učí otevřenosti k dosud neznámému, k překonávání stereotypů dosavadního vlastního nahlížení, k odhalování dosud neuvědomělých pocitů a zážitků.	Diskuse	
				úměrně věku vysvětluje své postoje s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	využívá příležitosti vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření	v pozici diváka uměleckého díla učí rozpoznat a obhájit svůj podíl na jeho interpretaci, zjišťovat zda v průběhu času dochází ke změnám ve vnímání či způsobech jejich vyjádření	experiment	
							pozorování	
8.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů (barva, linie, kontrast…)	rozlišuje prvky vizuálně obrazového vyjádření	preferuje činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality	demonstrační metody	OSV-psychohygiena-dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
							motivační rozhovor	
			Pravidla kompozice	uplatňuje vizuálně obrazná vyjádření pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	chápe různé způsoby uspořádání objektů do celku		individuální práce	
				variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	zná základní pravidla kompozice a perspektivy		skupinová práce	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kriticky hodnotí výtvarná díla; užívá základních pravidel kompozice a perspektivy při vlastní výtvarné tvorbě, kvalifikovaně hodnotí vlastní práci	žákovi poskytne širokou nabídku různorodých vjemů vizuálních, hmatových, sluchových i kinestetických tak, aby žák dostal příležitost uvědomovat si a reflektovat své vjemy a s nimi spojené prožitky	demonstrace	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Vv	Rozvíjení smyslové citlivosti	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kriticky hodnotí výtvarná díla; užívá základních pravidel kompozice a perspektivy při vlastní výtvarné tvorbě, kvalifikovaně hodnotí vlastní práci	vytváří příležitost vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření , běžně užívaná i vlastní a umožnit sdělovat své jedinečné pocity, vjemy a prožitky, vlastní názory, postřehy i kritické soudy.	Experiment	
		Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěného pozorování	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	pozorování	
			Pohyb těla a jeho umístění v prostoru		obnovuje a rozvíjí smyslovou i citovou senzibilitu		samostatná práce	
			Akční tvorba		obohacovány prožitky, rozvíjí představivost, imaginaci a fantazii na úrovni přiměřené věku		skupinová práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření		probouzení a kultivace tvořivých osobitých reakcí na podněty a problémy obnovování a obohacování citových i racionálně reflektovaných vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a okolnímu světu		diskuse	
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického	rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům	učí žáky především svobodně se vyjadřovat vlastní zážitky a otevřeně komunikovat o společně sdílených obsazích.	Experiment	
		Ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření	Osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	rozvíjí toleranci i kritičnosti k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění	nabízí činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Experimentace	MV-RČ-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení- hodnotící prvky ve sdělení (výběr záběrů), identifikování základních orientačních prvků sdělení
						navrhuje činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.	Prezentace	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Vv	Ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření	Osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)	porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	kultivuje výtvarné dovednosti a schopnosti jako prostředky výtvarného vyjadřování	předkládá činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Rozbor	
						učí otevřenosti k dosud neznámému, k překonávání stereotypů dosavadního vlastního nahlížení, k odhalování dosud neuvědomělých pocitů a zážitků.	Diskuse	
							experiment	
			Hodnocení vizuálně obrazného vyjádření, kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	úměrně věku vysvětluje své postoje s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	využívá příležitosti vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření	v pozici diváka uměleckého díla učí rozpoznat a obhájit svůj podíl na jeho interpretaci, , zjišťovat zda v průběhu času dochází ke změnám ve vnímání či způsobech jejich vyjádření	pozorování	
9.	Vv	Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Prvky vizuálně obrazného vyjádření	vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů (barva, linie, kontrast…)	rozlišuje prvky vizuálně obrazového vyjádření	preferuje činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality	demonstrační metody	OSV-OR-seberegulace a sebeorganizace- cvičení sebekontroly a sebeovládání- stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
							motivační rozhovor	
			Pravidla kompozice	uplatňuje vizuálně obrazná vyjádření pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	chápe různé způsoby uspořádání objektů do celku		individuální práce	
				variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	zná základní pravidla kompozice a perspektivy		skupinová práce	
			Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kriticky hodnotí výtvarná díla; užívá základních pravidel kompozice a perspektivy při vlastní výtvarné tvorbě, kvalifikovaně hodnotí vlastní práci	žákovi poskytne širokou nabídku různorodých vjemů vizuálních, hmatových, sluchových i kinestetických tak, aby žák dostal příležitost uvědomovat si a reflektovat své vjemy a s nimi spojené prožitky	demonstrace	
			Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření			vytváří příležitost vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření , běžně užívaná i vlastní a umožnit sdělovat své jedinečné pocity, vjemy a prožitky, vlastní názory, postřehy i kritické soudy.	Experiment	
							prostorová tvorba	
			Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěného pozorování	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	pozorování	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Vv	Uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	Pohyb těla a jeho umístění v prostoru	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	obnovuje a rozvíjí smyslovou i citovou senzibilitu	poskytne žákům dostatek času si různost vjemů uvědomovat, přemýšlet o nich a tyto vjemy v souvislosti s akčním uměním s žáky zpracují	samostatná práce	
			Akční tvorba		obohacovány prožitky, rozvíjí představivost, imaginaci a fantazii na úrovni přiměřené věku		skupinová práce	
			Typy vizuálně obrazných vyjádření		probouzení a kultivace tvořivých osobitých reakcí na podněty a problémy obnovování a obohacování citových i racionálně reflektovaných vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a okolnímu světu		diskuse	
			Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického	rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům	učí žáky především svobodně se vyjadřovat vlastní zážitky a otevřeně komunikovat o společně sdílených obsazích	experiment	
		Ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření	Osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	rozvíjí toleranci i kritičnosti k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění	nabízí činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Experimentace	
						navrhuje činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.	Prezentace	
				porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	kultivuje výtvarné dovednosti a schopnosti jako prostředky výtvarného vyjadřování	předkládá činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.	Rozbor	
						učí otevřenosti k dosud neznámému, k překonávání stereotypů dosavadního vlastního nahlížení, k odhalování dosud neuvědomělých pocitů a zážitků.	Diskuse	
				úměrně věku vysvětluje své postoje s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	využívá příležitosti vnímat a interpretovat různorodá vizuálně obrazná vyjádření	v pozici diváka uměleckého díla učí rozpoznat a obhájit svůj podíl na jeho interpretaci, zjišťovat zda v průběhu času dochází ke změnám ve vnímání či způsobech jejich vyjádření	experiment	
							pozorování	

5.8. Člověk a svět práce

5.8.1. Pracovní činnosti

5.8.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Žáci se v předmětu pracovní činnosti učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Vzdělávací obsah tohoto předmětu je určen chlapcům i dívkám bez rozdílu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Na 1. stupni je předmět rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem
   - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
   - funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
   - jednoduché pracovní postupy a organizace práce
   - lidové zvyky, tradice a řemesla
2. Konstrukční činnosti
   - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
   - sestavování modelů
   - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
3. Pěstitelské práce
   - základní podmínky pro pěstování rostlin
   - péče o nenáročné rostliny
   - pěstování rostlin ze semen
   - pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
4. Příprava pokrmů
   - pravidla správného stolování
   - příprava tabule pro jednoduché stolování

Na 2. stupni je předmět rozdělen do pěti tématických okruhů:

1. Práce s technickými materiály
2. Pěstitelské práce
3. Provoz a údržba domácnosti
4. Příprava pokrmů
5. Svět práce

2. Časové vymezení

1.–6. a 8. –9. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- v pěstírně
- v dílně
- na zahradě
- v cvičné kuchyňce
- v pracovně výpočetní techniky
- specializovaná zařízení (muzeum, zahrady Pedagogické fakulty, botanická zahrada, nákupní centrum, odborná učiliště……)

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- cvičíme smyslové vnímání, pozornost, soustředění a řešení problémů
- cvičíme základní rysy kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnosti vidět věci jinak, citlivost, schopnost „dotahovat“ nápady do reality)
- rozvíjíme individuální dovednosti pro kooperaci, seberegulaci v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.
- rozvíjíme sociální dovednosti pro kooperaci, jasnou a respektující komunikaci, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny
- rozvíjíme individuální a sociální dovednosti pro etické zvládání situací
- trénujeme dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
- vytváříme povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, pomáhající a prosociální chování

Výchova demokratického občana
- vedeme k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
- učíme sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- rozvíjíme a podporujeme schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivujeme k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňujeme posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- prohlubujeme porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- objevujeme život dětí v jiných zemích, lidovou slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- seznamujeme s institucemi Evropské unie a jejich fungováním
- hledáme, co Evropu spojuje a co ji rozděluje
- zprostředkováváme srovnání životního stylu a vzdělávání mladých Evropanů (srovnání zejména z pohledu využívání technických zařízení v běžném životě jedince i státu jako celku…)

Multikulturní výchova

- učíme chápat jedinečnost člověka, jeho příslušnost k danému etniku, respektovat zvláštnosti různých etnik, zejména těch žijících v místě školy
- vedeme k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Environmentální výchova

- vedeme jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince
- vedeme k pochopení postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie
- vedeme k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispíváme k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vedeme k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- vedeme k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví, zejména uvědoměním si nevratností mnohých fyzikálních, chemických či biologických procesů
- vedeme k pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- rozvíjíme porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- poskytujeme znalosti, dovednosti a pěstujeme návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání
- člověka vůči prostředí
- vedeme k pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- z tematického okruhu Ekosystémy se věnujeme ekosystému LES, POLE, LIDSKÉ SÍDLO – MĚSTO – VESNICE, KULTURNÍ KRAJINA

Zabýváme se základními podmínkami života:

- voda – vztahy vlastností vody (v různých skupenstvích) a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení
- ovzduší – význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás, situace v okolí
- energie – energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky, přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Zabýváme se těmito oblastmi života:

- zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
- doprava a životní prostředí – význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace
- odpady a hospodaření s odpady – odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny
- náš životní styl – spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí a zdraví
- nerovnoměrnost života na Zemi – rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje
- náš životní styl – spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí a zdraví

Mediální výchova

- vedeme ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- učíme k využívání vlastních schopností v týmové práci – komunikaci a spolupráci, stanovení cíle, časového harmonogramu, delegování úkolů a odpovědnosti
- učíme využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vedeme k tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, školní rozhlas, klipy, internetové médium
- informujeme o technologické možnosti a jejich omezení
- podílíme se na mediální produkci

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojování základní pracovních dovedností a návyky z různých pracovních oblastí, učíme žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel vede žáky k přemýšlení nad pracovními postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k rozšiřování slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- učitel zdůrazňuje žákům práci ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

5.8.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.–3.	Pč	Práce s drobným materiálem	Vlastnosti materiálu (přírodniny, papír, modelovací hmota, karton, textil)	vytváří různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír a vytvářet z něj jednoduché prostorové útvary	demonstruje žákům vlastnosti daného materiálu a předvádí jednotlivé činnosti správným způsobem	výklad napodobování	EV – Vztah člověka k prostředí – náš životní styl přesahy – Vv, Prv
					dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál	učí žáky určovat druhy přírodnin a předkládá náměty na jednoduché aranžování	demonstrace napodobování	
					umí stříhat textil a nalepit textilii, navléknout jehlu, udělat uzel, šít zadním stehem, přišít knoflík, dále zvládne vyrobit jednoduchý textilní výrobek	předvádí žákům navlékání jehly, uzlování, šití základními stehy, přišívání knoflíku, dbá na dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce	samostatná práce žáků problémové učení	
			Jednoduché pracovní operace a postupy	pracuje jednoduchým způsobem podle slovního návodu a předlohy	zvládne vykonat jednotlivé úkony dle slovního návodu nebo jednoduché předlohy	demonstraci pracovních úkonů doprovází srozumitelným popisem činnosti a pracovního postupu	napodobování	
		Konstrukční činnosti	Stavebnice, sestavování modelů	zvládne elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	dovede sestavovat stavebnicové prvky a montovat a demontovat stavebnici	seznamuje žáky s principem montáže a demontáže konkrétní stavebnice, dbáme na bezpečnost práce	samostatná práce žáků	
		Pěstitelské činnosti	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	dokáže provést pozorování, vyhodnotit výsledky pozorování a vyvodit podmínky pro pěstování rostlin	seznamuje žáky se zásadami správného pozorování, pomáhá s jeho vyhodnocováním vyvodí základní podmínky pro život rostlin	výklad, pozorování, samostatná práce žáků, demonstrace	EV – Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda Vztah člověka k prostředí – náš životní styl, prostředí a zdraví přesahy – Prv
			Pěstování rostlin ze semen v místnosti a pěstování pokojových rostlin	pečuje o nenáročné rostliny	zná základy péče o pokojové rostliny – otírání listů, zalévaní, kypření půdy	dbá na pravidelnou péči žáků o pokojové rostliny, podporuje kladný vztah k rostlinám	výklad, pozorování, samostatná práce žáků, demonstrace	EV – Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda, Vztah člověka k prostředí – náš životní styl, prostředí a zdraví přesahy – Prv
					umí zasít semena	seje semena společně s žáky, zdůvodňuje jednotlivé kroky		
		Příprava pokrmů	Jednoduchá úprava stolu	připraví tabuli pro jednoduché stolování	umí vhodně upravit tabuli pro jednoduché stolování, umí připravit jednoduchý pokrm studené kuchyně a	prakticky předvádí žákům účelnost vhodně upravené tabule	výklad, napodobování, demonstrace, samostatná práce žáků, inscenační metody	OSV – SR – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy
					udržuje pořádek pracovní plochy dle hygienických zásad	seznamuje žáky s postupem přípravy jednoduchého pokrmu a společně s nimi jej zhotoví, dbá při tom na hygienu a pořádek		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.–3.	Pč	Příprava pokrmů	Pravidla správného stolování	chová se vhodně při stolování	dodržuje pravidla správného stolování a slušného chování, udržuje pořádek	vyvozuje společně žáky pravidla správného stolování na základě jejich zkušenosti, dbá na pořádek a hygienické normy	výklad, napodobování, demonstrace, samostatná práce žáků, inscenační metody	
4.–5.	Pč	Práce s drobným materiálem	Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu	vytváří na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat a vytvářet různé prostorové konstrukce z papíru a z kartonu	rozšiřuje nabídku vlastností papíru a kartonu i nabídku technik práce s nimi	výklad	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl, spotřeba věci přesahy – Vv, Přv
			Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu	vytváří na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	zvládá různé druhy stehu – přední, zadní, ozdobný	demonstruje žákům různé druhy stehů, dbá na kvalitu jejich provedení	napodobování	
					zná různé druhy aranžování přírodnin	předkládá žákům složitější způsoby aranžování	demonstrace	
			Pracovní pomůcky a nástroje	zvolí vhodné pracovní pomůcky a nástroje vzhledem k použitému materiálu	zná funkce a využití jednotlivých nástrojů a umí s nimi vhodně pracovat, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	seznámí žáky s funkcí a použitím nástrojů a pomůcek, upozorníme na nebezpečí úrazů při nesprávném používání a dbá na hygienické zásady	práce s chybou samostatná práce žáků	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl přesahy – Vv, Přv
			Lidové zvyky, tradice a řemesla	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	zná některé lidové tradice a řemesla a jejich prvky je schopen vnést do své tvorby	seznámí žáky s některými lidovými zvyky a tradicemi na základě jejich zkušeností a nabídne některé techniky lidového umění	samostatná práce žáků	MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami MKV – etnický původ – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa přesahy – Vv, Vl
			Jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce	tvoří přiměřenými pracovními postupy, udržují pořádek na pracovišti	umí vhodně zvolit přiměřený pracovní postup, dokáže si zorganizovat práci, dbá na pořádek na pracovním místě	demonstruje žákům vhodné a nevhodné pracovní postupy, vede je ke správné organizaci práce a k pořádku		přesahy – Vv, Vl
		Konstrukční činnosti	Stavebnice (plošné, prostorové a konstrukční), sestavování modelů	provádí jednoduchou montáž a demontáž	montuje a demontuje stavebnici, dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky a modely	rozvíjí u žáků prostorovou představivost vhodnými činnostmi	výklad, práce s pomůckou, samostatná práce žáků, problémové učení	přesahy – Vv
			Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	zvládá práci dle slovního návodu a složitější předlohy a dokáže použít jednoduchý náčrt	svou pracovní činnost provází slovním popisem a jednoduchým náčrtem výrobku nebo modelu		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.–5.	Pč	Pěstitelské práce	Pěstování pokojových rostlin	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové rostliny	zná základy péče o pokojové rostliny i způsob jejich množení odnožemi a řízkováním	pečuje společně s žáky o pokojové rostliny, rozvíjí u nich kladný vztah k rostlinám, poukazuje na jejich důležitost, ukáže vybrané způsoby množení rostlin	výklad, demonstrace, pozorování, samostatná práce žáků, vysvětlování, napodobování	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl přesahy – Přv
				provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	zná rozdíl mezi sázením a setím, dokáže samostatně konat pěstitelské pokusy a být za jejich výsledek odpovědný	vysvětlí žákům účel setí a sázení, zadává vhodné pěstitelské pokusy, vede žáky k odpovědnosti za jejich výsledek	výklad, demonstrace, pozorování, samostatná práce žáků, vysvětlování, napodobování	EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl přesahy – Přv
				volí podle druhu pěstitelské činnosti správné pomůcky, nástroje a náčiní	ke své práci na zahradě volí nejvhodnější pomůcky a náčiní a pracuje s nimi podle zásad bezpečnosti a hygieny	demonstruje žákům účelnost jednotlivých nástrojů a náčiní, vyžaduje jejich bezpečné používání		
			Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti, poskytnou první pomoc při úrazu	rozezná některé jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergeny, znají jejich škodlivost a vyhýbá se jim	ukáže a popíše žákům tvar a škodlivost některých jedovatých rostlin, rostlinných drog a alergenů		
					umí poskytnout první pomoc při úrazu	seznámí žáky s praktikami první pomoci, poukazuje na její důležitost a vyžaduje její znalost		
		Příprava pokrmů	Základní vybavení kuchyně	orientuje se v základním vybavení kuchyně	zná základní kuchyňské náčiní a nároky na vybavení kuchyně	seznámí žáky se základním kuchyňským vybavením, demonstruje jeho praktické využití		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy přesahy – Př
			Výběr, nákup a skladování potravin	seznamuje se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně	umí připravit jednoduché pokrmy studené i teplé kuchyně a praktikuje pravidla správného stolování a společenského chování, dodržuje základní hygienické návyky	seznámí žáky s jednoduchými recepty studené i teplé kuchyně, dbá na pravidla vhodného společenského chování a stolování, dbá na udržování vhodných hygienických návyků		
6.	Pč	Pěstitelské práce	Základní podmínky pro pěstování, půda a její zpracování,výživa rostlin,ochrana rostlin a půdy	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	na příkladu vyvodí podmínky pro život rostlin	ukazuje na příkladu vliv různých podmínek pro život rostlin	pokus	EV – základní podmínky života – voda, ovzduší, půda EV – vztah člověka k prostředí – naše obec, prostředí a zdraví OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci přesahy – Př
					rozumí vzniku půdy, rozliší základní druhy a typy půd	pomocí pokusu a příkladů vysvětlí vznik půd	skupinová práce – půdní film, žížalí farma	
					dokáže vybrat druh půdy nejvhodnější pro pěstování rostlin a zpracování půdy	učí vybrat, zpracovat a využít nejvhodnější druh půdy	pokus – vlastnosti půdy	
			Zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny		rozlišuje základní druhy zeleniny, chápe význam pro zdravou výživu a zdraví člověka	vede k rozlišení základních druhů zeleniny, ukazuje vliv na zdraví člověka	skupinová práce se vzorky	
					rozliší pojmy osivo, sadba, výpěstek	vysvětluje pojmy osivo, sadba, výpěstek	výklad	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.	Pč	Pěstitelské práce	Zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	umí vybrat vhodný pracovní postup a pomůcky pro pěstování, včetně jejich údržby	seznamuje s pracovními postupy, pomůckami pro pěstování, způsoby údržby pomůcek	výklad,demonstrace	EV – základní podmínky života – voda, ovzduší, půda EV – vztah člověka k prostředí – naše obec, prostředí a zdraví OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci přesahy – Př
					dokáže dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce	vede k dodržování technologické kázně, zásad hygieny a bezpečnosti práce	vysvětlování	
			Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin		umí poskytnout první pomoc při úrazu	učí poskytnout první pomoc při úrazu	demonstrace, skupinová práce	
					zná základy pěstování a ošetřování okrasných a pokojových květin a dřevin	vysvětluje a demonstruje základy pěstování pokojových květin a dřevin	výklad,demonstrace	
					dokáže vytvořit jednoduchou květinovou výzdobu	učí vytvořit jednoduchou příležitostnou květinovou vazbu	praktický výcvik – aranžování	
					dokáže vysvětlit princip hydroponie, bonsaje a ikebany	seznamuje se způsoby pěstování a úpravy rostlin	výklad,demonstrace	
		Práce s technickým i materiály	Vlastnosti materiálu,užití v praxi	seznamuje se s postupy jednoduchých prácí s technickými materiály, dodržuje technologickou kázeň a zásady bezpečnosti práce, zkouší si plánovat svou pracovní činnost	za pomocí učitele dokáže zvládnout některé jednoduché práce, rozlišuje základní pracovní nástroje a nářadí, dodržuje bezpečnost a hygienu	seznamuje s vlastnostmi materiálů, s výběrem nástrojů a nářadí, ukazuje pracovní pomůcky, nářadí, nástroje pro ruční opracování, učí dodržovat bezpečnost a hygienu	výklad,demonstrace, samostatná práce, práce s materiálem	EV – Vztah člověka k prostředí – naše obec, náš životní styl OSV – OR – Kreativita – pružnost a originalita nápadů, schopnost dotahovat nápady do reality přesahy – Př, Vv
			Dřevo, kov, plasty, komposity					
			Pracovní pomůcky,nářadí a nástroje pro ruční opracování					
			Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody	užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	umí se orientovat v jednoduché technické dokumentaci	seznámí s jednoduchou technickou dokumentací	výklad,demonstrace	
					vytvoří vlastní jednoduchý náčrt výrobku	připravuje pro tvorbu jednoduchého náčrtu	vysvětlení, samostatná práce	
					dokáže podle náčrtku pracovat	vede k dovednosti pracovat podle vytvořeného náčrtku	výklad, diskuse	
8.	Pč	Pěstitelské práce	Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	rozliší základní druhy ovocných rostlin z hlediska uživatelského a botanického	vysvětlí pojem uživatelský a botanický, seznámí se základními druhy ovoce	výklad, práce ve skupinách	EV – základní podmínky života – ekosystémy, přírodní zdroje, energie EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na zemi, OSV – SR – kooperace a kompetice – rozvoj dovedností pro kooperaci
					zná základní způsoby pěstování a ošetřování rostlin	seznámí se základními způsoby pěstování a ošetřování ovocných rostlin	demonstrace, výklad, práce na školním pozemku	
					dokáže správně uskladnit nebo šetrnou technologií zpracovat běžné druhy ovoce	demonstruje správný způsob uskladnění a zpracování ovoce		
			Léčivé rostliny, pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin		rozliší běžné druhy léčivých rostlin, ví kde je najít a jak je případně pěstovat	naučí rozlišovat, najít nebo pěstovat běžné druhy léčivých rostlin	skupinová práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Pč	Pěstitelské práce	Léčivé rostliny, pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	chápe vliv léčivých rostlin na zdraví člověka	ukáže na příkladech vliv léčivek na zdraví člověka	práce s literaturou	EV – ekosystémy – pole, lidské sídlo, kulturní krajina přesahy – Př
					orientuje se v účincích léčivek a zvládá jejich aplikaci	naučí orientaci v účincích a vede k jejich správné aplikaci	pokus, výklad	
			Koření	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	rozumí důvodům použití koření, rozlišuje běžně užívané druhy,zvládá jejich aplikaci při přípravě jídel	vysvětlí význam koření, naučí rozlišovat běžné druhy, naučí je používat	vysvětlování, laborování	
			Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie		bezpečně pozná běžné druhy jedovatých a alergenních rostlin	naučí poznat základní druhy jedovatých a alergenních rostlin	práce s literaturou, herbářové položky	
					dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, dokáže poskytnout první pomoc při otravě	seznamuje se zásadami hygieny a bezpečnosti práce, naučí poskytnout první pomoc při otravě	výklad, ukázka	
					zná rostliny nejčastěji používané pro výrobu drog a možnosti jejich zneužití	ukazuje rostliny pro výrobu drog, vysvětluje způsoby zneužití	práce s literaturou, multiplikáty	
		Příprava pokrmů	Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	pojmenuje základní vybavení kuchyně	naučí znát vybavení kuchyně	práce ve dvojicích	
					umí dodržovat pořádek a čistotu při práci, dodržuje bezpečnost práce	demonstruje způsob udržování pořádku čistoty a bezpečnosti při práci	demonstrace	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy VMEGS – objevujeme Evropu a svět – život Evropanů a styl života v evropských rodinách OSV – OR – Kreativita – schopnost dotahovat nápady do reality přesahy – Vz, Ov, Př
					dokáže poskytnout první pomoc při úraze v kuchyni	naučíme poskytnout první pomoc při úraze v kuchyni	výklad, ukázka	
			Potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku		bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	seznámí s obsluhou základních spotřebičů	demonstrace	
					umí vybrat a nakoupit kvalitní potraviny	vede k dovednosti vybrat, nakoupit, uskladnit potraviny	výklad, ukázka	
					zná zásady skladování potravin, umí sestavit jídelníček	učí dovednosti sestavit jídelníček	práce s literaturou, ve dvojicích	
		Příprava pokrmů	Příprava pokrmů, úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	dokáže připravit základní druhy studené a teplé kuchyně, nápojů	naučí základním způsobům studené a tepelné úpravy pokrmů za použití zásad správné výživy	demonstrace, samostatná práce	
			Úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	poradí si s úpravou stolu pro jednoduchou i slavnostní příležitost	demonstruje jednoduché způsoby prostírání	demonstrace	
					dodržuje základní principy stolování, společenského	učí dodržovat principy stolování a společenského	vysvětlení, samostatná práce	

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Pč	Příprava pokrmů	Úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	chování u stolu	chování	dramatizace	
					použije zdobné prvky a květiny při úpravě slavnostní tabule	ukáže zdroj inspirace pro úpravu tabule	práce s informacemi	
		Svět práce	Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání; posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání	seznámí se s možnostmi vzdělávání, náplní učebních a studijních oborů, dokáže využít informace a poradenské služby, seznámí se s průběhem přijímacího řízení	seznamuje se systémem středního školství, vede ke správnému rozhodnutí při výběru povolání	výklad, práce s informacemi, samostatná práce, exkurze	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium OSV – SR – komunikace – otevřená a pozitivní komunikace OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MV – PČ – práce v realizačním týmu
			Volba profesní orientace – základní principy, sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí; prokáže na modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	dokáže rozlišit své osobní zájmy a cíle, využít osobních vlastností a schopností a sebehodnocení	seznamuje s činností vybraných profesí, vede k poznání svých vlastností a dovedností	výklad, práce s informacemi, samostatná práce, exkurze	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – moje psychika, seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání i prožívání OSV – SR – komunikace – otevřená a pozitivní komunikace OSV – MR – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
9.	Pč	Svět práce	Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci–regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	orientuje se v pracovních příležitostech v obci; prokáže na modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	má představu o možnostech pracovních příležitostí v obci, dokáže využít informací z poradenských služeb	učí žáky využít pracovních příležitostí, seznamuje s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů	výklad, práce s informacemi, samostatná práce, exkurze	OSV – OR – kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – vytváření podvědomí o kvalitách – odpovědnost, tolerance VDO – občan, občanská společnost a stát – úloha občana ve společnosti MKV – lidské vztahy – význam kvality mezilidských vztahů MV – RČ – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení
		Svět práce	Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	dokáže zhodnotit povolání rodičů, dokáže posoudit kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky, seznamuje se s aktuální situací na trhu práce (diskriminace)	poskytne informace o různých povolání lidí s požadavky na jejich kvalifikaci, zdravotní stav a osobnost	výklad, práce s informacemi, samostatná práce, exkurze	OSV – SR – komunikace – komunikace v různých situacích a vedení vhodného dialogu OSV – MR – hodnoty, postoje – odpovědnost, spolehlivost VDO – pochopit také zájmy celku a minorit MV – fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život
			Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	orientuje se v nejčastějších formách podnikání	dokáže popsat nejčastější formy podnikání a jeho uplatnění na trhu	poskytne informace o nejčastějších formách podnikání a upozorní na rizika podnikání	výklad, práce s informacemi, samostatná práce, exkurze	VDO – občanská společnost a škola – spolupráce školy se správními orgány
		Provoz a údržba domácnosti	Finance – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk	provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	umí vést jednoduché účetnictví, sestaví rozpočet	naučí vést jednoduché účetnictví	výklad, skupinová práce se cvičným materiálem, práce s informacemi	MKV – lidské vztahy – důležitost integrace jedince v rodině EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl
					dovede použít jednoduché hotovostní a bezhotovostní platby	seznámí s možnostmi a způsoby plateb		
					orientuje se ve formách spoření	poskytne návod pro orientaci ve formách spoření		

5.9. Člověk a zdraví

5.9.1. Tělesná výchova

5.9.1.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Na druhém stupni se třída rozděluje na dvě skupiny, chlapci a dívky, což vyplývá z jejich zájmové zaměřenosti. Tělesná výchova směřuje k celkové pohybové kultivovanosti žáků. Žáci mohou v tělesné výchově nacházet prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání náčiní a nářadí. Tělesná výchova umožňuje žákům poznávat tělesné a duševní schopnosti svého těla a aktivně podporuje tvorbu vlastního pohybového režimu. Tomu napomáhá i naše široká nabídka dalších forem pohybových činností v rámci volitelných a nepovinných předmětů a kroužků. Osobní a sociální výchova je realizována v tělesné výchově formou individuálně týmových pohybových aktivit, při kterých jsou řešeny problémy, mezilidské vztahy a komunikace a kooperace. Napomáhá k sebepoznávání, k regulaci vlastního jednání a vůle, cvičí sebekontrolu, posiluje prevenci sociálně patologických jevů a vede ke zdraví relaxaci. V případě vhodných podmínek školy jsou do výuky zařazovány kurzy plavání, lyžování, turistika, pobyt v přírodě.

1. stupeň
1.–3. ročník – Žáci se při vstupu do školy adaptují na pracovní režim a zátěž. Utváří se u nich elementární pohybové dovednosti. Rozvíjíme u žáků základní pohybové, hygienické a organizační návyky.
4.–5. ročník – Vycházíme u žáků z lepší pohybové obratnosti a rychlosti. Postupně se zaměřuje na efektivní didaktické metody a na zdravotně zaměřené činnosti.

2.stupeň :
6.– 9. ročník – Začíná členění dívčích a chlapeckých zájmů, nástupem puberty se zvyšuje uplatnění u silových a vytrvalostních disciplín, vnitřní motivace podporuje větší soutěživost.

2. Časové vymezení

1.–9. ročník – 2 hodiny týdně.

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v tělocvičně, na školním hřišti, v bazénu, v přírodě.

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- rozvoj schopností poznávání smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností, zapamatování, řešení problémů
- seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
- psychohygiena – dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích
- poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí
- mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- komunikace – komunikace v různých situacích, asertivní komunikace
- kooperace a kompetice – řešení konfliktů, vedení a organizování práce skupiny, rozvoj individuální a sociální dovednosti pro zvládání situací soutěže a konkurence
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika – odpovědnost, spolehlivost

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vedeme žáky k vhodnému výběru a využití vhodných metod, forem vlastního a fyzického rozvoje
- učíme žáky vhodně organizovat svůj čas
- vedeme žáky k uvědomování si souvislosti mezi fyzickou a psychickou kondicí
- u žáků rozvíjíme orientovat se zřetelně v terminologii jednotlivých cvičení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme je k pochopení a rozpoznání problémů při zvládání sportovních prvků nebo hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- motivujeme žáky, aby aktivně hledali vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní
- učíme žáky respektovat pokyny vedoucího družstva
- seznamujeme žáky s vhodnou argumentací a podílení se na diskusi o taktice družstva

Kompetence občanské
- motivujeme žáky, aby si vážili každého sportovního výkonu
- seznamujeme žáky s rozdílnou fyzickou dispozicí druhých a jejich práva
- rozvíjíme jednání v zájmu tolerance
- učíme žáky poskytnout dle svých možností účinnou první pomoc
- vedeme žáky aktivně se účastnit sportovních akcí školy

Kompetence sociální a personální
- motivujeme žáky účinně spolupracovat ve skupině
- seznamujeme žáky s dodržováním pravidel fair play
- u žáků rozvíjíme zdravé sebevědomí a vyhýbání se podceňování a přeceňování
- vedeme žáky, aby přispívali k dobrým mezilidským vztahům

Kompetence pracovní
- zařazujeme správné a bezpečné používání nářadí a náčiní
- učíme žáky dodržovat vymezená pravidla, jak při sportovních hrách, tak i v životě

5.9.1.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
1.–3.	Tv	Činnosti ovlivňující zdraví, úroveň pohybových dovedností a činnosti podporující pohybové učení	Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	zná nejznámější dětské sportovní hry a soutěže a jejich zjednodušená pravidla	učí základním pravidlům sportovních her	metody pro seznámení s učební látkou, metody nácviku a výcviku	OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – vztahy k druhým a mé chování PRO – Sportovní den, Branný den
					jedná v duchu fair play, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo	učí objektivně hodnotit vlastní výkon a uznávat lepší výkon soupeře		
						učí žáky respektovat zdravotně handicapované spolužáka		
		Činnosti ovlivňující zdraví	Hygiena při Tv, bezpečnost při pohybových činnostech	uplatňuje hlavní zásady hygieny bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	dodržuje hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, přírodě na hřišti	promýšlí organizaci práce, zajišťuje bezpečný cvičební prostor	tělovýchovné chvilky, spontánní pohybové činnosti o přestávkách, kroužky, mimoškolní sportovní aktivity, metody pro seznámení s učební látkou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, vnímání, soustředění a pozornost OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – vztahy k druhým a mé chování přesah – mimoškolní sportovní aktivity
					ví, že pohyb je vhodný pro zdraví a tělesný rozvoj	učí žáky uvědomělé kázni a smyslu pro pořádek		
					snaží se denně aktivně cvičit	vybírá pro žáky přiměřeně náročné činnosti		
					nepřeceňuje své schopnosti, zná základní bezpečnostní pravidla při cvičení a hrách	postupně zvyšuje fyzickou zátěž		
					umí připravit a uklidit nářadí i náčiní, orientuje se v tělocvičně a na hřišti	seznamuje žáky s úklidem nářadí i náčiní		
					používá vhodnou obuv a sportovní oblečení	vede k respektování bezpečnostních předpisů		
					umí přivolat pomoc a ošetřit drobná poranění	poskytuje při cvičení dopomoc a záchranu		
					pravidelně se po sportovních aktivitách myje	objasňuje žákům nutnost hygieny po sportování		
		Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Tv, organizace při Tv	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	zná a užívá základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	učí používat správně základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály	slovní metody,vyučovací hodina,metody pro seznámení s učební látkou	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, vnímání, soustředění a pozornost OSV – SR – mezilidské vztahy – podporování vztahů
					zná základní pojmy spojené s cvičebními prostory a vybavením			
					zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	volí vhodný prostor pro cvičení a umístění nářadí		
					zná smluvené povely, gesta a signály pro organizaci činnosti a reaguje na ně	vydává jasné, stručné a účelné povely a pokyny		
					orientuje se bezpečně v tělocvičně a na hřišti			
					umí připravit a uklidit nářadí a náčiní			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.–5.	Tv	Činnosti ovlivňující zdraví	Význam pohybu pro zdraví	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	ví, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu	rozvíjí přirozenou pohyblivost žáků a jejich tělesnou zdatnost	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická	PRO – Sportovní den, Branný den
					uvědomuje si různé funkce pohybu	seznamuje žáky s aktivním pohybem a jeho funkcemi		
					ví, že by se měl aktivně pohybovat			
			Příprava organismu		zná význam přípravy organismu před cvičením	učí protahovací a relaxační cviky		
					zná protahovací a relaxační cviky	učí protahovací a relaxační cviky		
					zná základní terminologii spojenou s pohybovými činnostmi	seznamuje žáky se základní terminologií pohybovou činností, rozvíjíme správné držení těla		
			Zdravotně zaměřené činnosti		dbá na správné držení těla			
					umí kompenzační, relax. A průpravná cviční			
					umí využívat různých forem vytrvalosti, rychlosti, síly, pohyblivosti			
			Hygiena při Tv	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	umí si vybrat prostředí vhodné pro pohyb	učí vybírat vhodné prostředí pro pohyb	vysvětlování, rozhovor, diskuse, pozorování	
					dodržuje pravidla bezp. V Tv, na hřišti, v přírodě	seznamuje žáky s pravidly bezpečnosti, osobní hygienou, výběrem vhodného sportovního oblečení a přivolání první pomoci		
					dodržuje osobní hygienu při různých pohybových aktivitách			
			Bezpečnost při pohybových činnostech		dodržuje bezpečnost při ukládání nářadí, náčiní a pomůcek			
					používá vhodné sportovní oblečení a obuv			
					uvědomuje si nebezpečí při hrách a sportu, má smysl pro kázeň a pořádek			
					umí přivolat pomoc			
		Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Pohybové hry	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her, jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	zná pravidla her, hraje fair play	učí žáky jednat v duchu fair play a základním pravidlům her		
					má dobrou prostorovou orientaci	rozvíjí pohybovou představivost žáků		
					zná minimálně 10–20 pohybových her a ví, jaké je jejich zaměření, dokáže samostatně vytvořit obměnu těchto her	učí žáky základům techniky her		
					umí si pro pohybovou hru vytvořit nové náčiní	učí žáky vybírat nové náčiní a práci s nimi		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.– 5.	Tv	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Základy gymnastiky	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	zvládá základní pojmy aktivně	používá správné základní tělocvičné názvosloví, smluvené signály a povely		
					ví, že gymnastika je založena na přesném pohybu	učí žáky základním přesným pohybům		
					umí kotoul vpřed, vzad	učí žáky kotoul vpřed, vzad		
					umí poskytnout základní dopomoc a záchranu při cvičení	poskytuje při cvičení dopomoc a záchranu		
			Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti		ví, že cvičení s hudbou má zdravotní a relaxační účinky na organismus	učí žáky naslouchat hudbě a správnému pohybu při hudbě		
					zná názvy některých lidových tanců			
					dovede pohybem vyjádřit výrazně rytmický a melodický doprovod			
			Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	nestydí se tancovat s žákem opačného pohlaví	učí žáky naslouchat hudbě a správnému pohybu při hudbě	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, didaktické hry	
					umí 2/4 a 3/4 základní taneční krok			
			Základy atletiky	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	chápe význam vytrvalostního běhu a snaží se spontánně i uvědoměle řadit do pohybového režimu	poskytuje žákům co nejvíce pohybových podnětů a rozvíjí jejich přirozenou pohyblivost		
					zná základní osvojované pojmy	učí žáky základním atletickým disciplínám		
					zvládá základní techniku skoku do dálky, běh, hod kriketovým míčkem			
				jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	umí upravit doskočiště, připravit start k běhu (čára, bloky), umí vydat povely pro start	učí žáky správně připravovat nářadí a místo určené ke cvičení	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktické, didaktické hry	
				změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky				
			Základy sportovních her	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky	uvědomuje si význam sportovních her	učí základním pravidlům sportovních her, rozvíjí postřeh a konstruktivní myšlení, učí žáky základům techniky míčových her		
					dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků			
					chápe základní role a hráčské role v družstvu			
					uplatňuje zásady fair play jednání ve hře			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
4.–5.	Tv	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Tv	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého popisu cvičení a nákresu	zná smluvené povely signály s učitelem	používá správně základní tělocvičné názvosloví, povely a signály	vysvětlování, diskuse, rozhovor, názorně-demonstrační	
					zná základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností			
			Organizace při Tv		zná základní organizaci ve známém prostředí	vydává jasné, stručné a účelné povely a pokyny		
				zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	zná základní organizaci činností ve známém prostředí	učí žáky správně připravovat nářadí		
6.–9.	Tv	Činnosti ovlivňující zdraví	Význam pohybu pro zdraví	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	ví, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu, umí změřit srdeční frekvenci	rozvíjí přirozenou pohyblivost žáků a jejich tělesnou zdatnost	vysvětlování, pozorování,názorně-demonstrační, dovednostně-praktická	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, vnímání, soustředění a pozornost OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – vztahy k druhým a mé chování přesah – mimoškolní sportovní aktivity PRO – Sportovní den, Branný den
					uvědomuje si různé funkce pohybu	seznamuje žáky s aktivním pohybem a jeho funkcemi		
					ví, že by se měl aktivně pohybovat			
			Příprava organismu		zná význam přípravy organismu před cvičením	učí protahovací a relaxační cviky		
					zná protahovací a relaxační cviky			
					zná základní terminologii spojenou s pohybovými činnostmi	seznamuje žáky se základní terminologií, pohybovou činností, rozvíjí správné držení těla		
			Zdravotně zaměřené činnosti		dbá na správné držení těla			
					umí kompenzační, relaxační a průpravná cvičení			
					umí využívat různých forem vytrvalosti, rychlosti, síly, pohyblivosti			
			Hygiena při Tv	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	umí si vybrat prostředí vhodné pro pohyb	učí vybírat vhodné prostředí pro pohyb	vysvětlování, rozhovor, diskuse, pozorování	
					dodržuje pravidla bezpečnosti v tělocvičně, na hřišti, v přírodě	seznamuje žáky s pravidly bezpečnosti, osobní hygienou, výběrem vhodného sportovního oblečení a přivolání první pomoci		
					dodržuje osobní hygienu při různých pohybových aktivitách			
			Bezpečnost při pohybových činnostech		dodržuje bezpečnost při ukládání nářadí, náčiní a pomůcek			
					používá vhodné sportovní oblečení a obuv			
					uvědomuje si nebezpečí při hrách a sportu, má smysl pro kázeň a pořádek			
					umí přivolat pomoc			

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.–9.	Tv	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Pohybové hry	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her, jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	zná pravidla her, hraje fair play	učí žáky jednat v duchu fair play a základním pravidlům her	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, didaktické hry	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, vnímání, soustředění a pozornost OSV – OR – sebepoznání a sebepojetí – vztahy k druhým a mé chování přesah – mimoškolní sportovní aktivit PRO – Sportovní den, Branný den
					má dobrou prostorovou orientaci	rozvíjí pohybovou představivost žáků		
					zná minimálně 10 – 20 pohybových her a ví, jaké je jejich zaměření, dokáže samostatně vytvořit obměnu těchto her	učí žáky základům techniky her		
					umí si pro pohybovou hru vytvořit nové náčiní	učí žáky vybírat nové náčiní a práci s nimi		
			Základní gymnastika	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	zvládá základní pojmy aktivně	používá správné základní tělocvičné názvosloví, smluvené signály a povely		
					ví, že gymnastika je založena na přesném pohybu	učí žáky základním přesným pohybům		
					umí kotoul vpřed, vzad	učí žáky kotoul vpřed, vzad		
					umí poskytnout základní dopomoc a záchranu	poskytuje při cvičení dopomoc a záchranu		
					umí cvičit dle slovních pokynů	prohlubuje slovní pokyny při cvičení		
					dovede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku, skrčku, výmyk, podmet	učí žáky základní gymnastické cviky na náčiních		
					kruhy – komíhání ve svisu, svis vznesmo, střemhlav			
					kladina – dívky (základní cvičební prvky)			
			Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti		ví, že cvičení s hudbou má zdravotní a relaxační účinky na organismus	učí žáky naslouchat hudbě a správnému pohybu při hudbě		
					zná názvy některých lidových tanců			
					dovede pohybem vyjádřit výrazně rytmický a melodický doprovod			
					nestydí se tancovat s žákem opačného pohlaví			
					umí 2/4 a 3/4 základní taneční krok			
			Základy atletiky	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka, reaguje na pokyny k provedení pohybové činnosti, změří základní pohybové výkony a porovná s předchozími výsledky	chápe význam vytrvalostního běhu a snaží se spontánně i uvědoměle řadit do pohybového režimu	poskytuje žákům co nejvíce pohybových podnětů a rozvíjí jejich přirozenou pohyblivost		
					zná základní osvojované pojmy	učí žáky základním atletickým disciplínám		

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
6.–9.	Tv	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Základy atletiky	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti, změří základní pohybové výkony a porovná s předchozími výsledky	zvládá základní techniku skoku do dálky, běh, hod kriketovým míčkem	učí žáky základním atletickým disciplínám	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktická, didaktické hry	
					umí upravit doskočiště, připravit start k běhu (čára, bloky), umí vydat povely na start	učí žáky správně připravovat nářadí a místo určené ke cvičení		
					zvládá techniku vrhu koulí, vytrvalostní běh, 1500 m, 12. min.	učí žáky základům techniky vrhu koulí a vytrvalostních běhů		
			Lyžování	lyžování – hry na sněhu a základní techniky pohybu na lyžích	uvědomuje si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví	seznamuje žáky s první pomocí na horách	vysvětlování, pozorování, názorně-demonstrační, dovednostně-praktické, didaktické hry	
					zná zásady přivolání pomoci, umí ošetřit drobná poranění			
					zvládá základní dovednosti na sjezdových lyžích	učí žáky základní lyžařské dovednosti		
					zvládá jízdu na vleku			
		Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Tv	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého popisu cvičení a nákresu	zná smluvené povely signály s učitelem	používá správně základní tělocvičné názvosloví, povely a signály	vysvětlování, diskuse, rozhovor, názorně-demonstrační	
					zná základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností			
			Organizace při Tv		zná základní organizaci ve známém prostředí	vydává jasné, stručné a účelné povely a pokyny		
				zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	zná základní organizaci činností ve známém prostředí	učí žáky správně připravovat nářadí		

5.9.2. Výchova ke zdraví

5.9.2.1. Charakteristika předmětu

1. Obsahové vymezení

Předmět se zaměřuje na vývoj jedince, etapy lidského života, učí žáky upevňovat a rozvíjet rodinné vztahy a tradice, chápat smysl a význam rodiny, práva členů rodiny, plánování partnerství, rodičovství a uzavírání manželství. Žáci rozvíjí své znalosti o vývoji jedince, upevňují znalosti sexuální výchovy, učí se rozpoznat nežádoucí krizové situace, chápou význam lidského zdraví. Výchova ke zdraví realizuje prevenci a ochranu lidského života, chápe význam osobnosti člověka a jeho chování v běžném životě.
Výchova ke zdraví klade větší důraz na řešení aktuálních problémů dětí, vše vychází z jejich zkušeností, názorů a nápadů. V rámci výuky navštěvujeme tématicky laděné vzdělávací a kulturní akce, které napomáhají k hlubšímu chápání souvislostí a umožňují lepší orientaci v dané problematice.

2. Časové vymezení

7.–8. ročník – 1 hodina týdně

3. Organizační vymezení

Výuka bude probíhat v těchto prostorách
- kmenové třídy
- kinosál
- čajovna

4. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
- získávání praktických sociálních dovedností – vztahy mezi lidmi, lidské soužití, dovednost dobré komunikace
- rozvíjení spolupráce mezi sebou navzájem
- cvičení sebeovládání, budování dobrého vztahu k sobě samému

Výchova demokratického občana
- seznámení se s principy demokracie, rozvíjení a podporování vlastního názoru
- pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- přispívání k utváření základních hodnot – spravedlnost, tolerance, svoboda, solidarita, odpovědnost

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- rozvíjení vědomostí potřebných pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- překonávání stereotypů a předsudků

Multikulturní výchova
- seznamování s různými etniky a lidskými kulturami v naší společnosti
- přijímání druhého člověka jako jedince se stejnými právy
- znalost základních pojmů – kultura, etnika, diskriminace, xenofobie, rasismus
- uvědomování si sebe sama, své vlastní identity a příslušnosti k určité národnosti a kultuře

Environmentální výchova
- diskuse o aktuálních problémech životního prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

Mediální výchova
- uvědomování si možnosti vyjádření vlastních postojů a názorů
- seznámení s úlohou médií ve společnosti

5. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- upřednostňujeme různé aktivity, vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti a k vyhledávání a třídění informací
- učíme žáky pracovat s fakty a informacemi
- učíme je plnit plánovitě zadané úkoly
- vedeme k plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivních způsobů učení a motivujeme je k další práci
- zařazujeme práci s literaturou a internetem

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- umožňujeme žákům vyslovit a obhájit svůj názor
- zařazujeme projektovou práci, třídní a školní soutěže
- učíme plánovat úkoly, spolupracovat a vhodně argumentovat

Kompetence komunikativní
- motivujeme k vytvoření vlastního názoru
- zařazujeme úkoly, práce ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse
- učíme slušně se vyjadřovat
- vedeme k využití informačních a komunikačních prostředků

Kompetence občanské
- učíme žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů
- zapojujeme žáky do skupinové práce tak, aby se každý mohl svobodně vyjádřit
- podporujeme účast na třídních akcích a soutěžích
- seznamujeme s životem a kulturou, zvyky a tradicemi v jiných zemích

Kompetence sociální a personální
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- uplatňujeme pravidla slušného a ohleduplného chování
- navozujeme situace, ve kterých se žáci mohou prosadit jako aktivní občané
- pomáháme zvolit vhodné postupy k řešení problémů

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty a skupinové práce, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně
- vedeme k pozitivnímu vztahu k učení, práci a vytváření zkušeností při volbě povolání
- vedeme k systematičnosti a odpovědnosti za plnění úkolů

5.9.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Vz	Změny v životě člověka a jejich reflexe	Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	seznamuje se se znaky dospívání, duševními a tělesnými změnami a učí se chápat tyto změny	vysvětluje fyziologické změny v dospívání, učí respektovat tyto změny	diskuze, skupinové práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání
			Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	pochopí negativa předčasných sexuálních zkušeností a rizik s nimi souvisejících	prohlubuje znalosti sexuální výchovy a vede k odpovědnosti za sexuální chování	skupinové práce, diskuze	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – SR – mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, respektování, komunikace – asertivní komunikace, otevřená a pozitivní komunikace, kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro komunikaci OSV – MR – hodnoty, postoje a praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
		Zdravý způsob života a péče o zdraví	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí, dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	seznamuje se se zásadami zdravé výživy, učí se rozpoznat, co škodí zdraví, seznamuje se s riziky příjmu potravy	poukazuje na zdravý jídelníček, vede k vytváření vlastního jídelníčku a dodržování pitného režimu	hry, diskuze, skupinové práce	PRO – Zdravá výživa OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MKV – lidské vztahy – význam kvality mezilidských vztahů EV – vztah člověka k prostředí – náš životní styl, prostředí a zdraví, MV – RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hodnotící prvky ve sdělení
			Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví, kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, usiluje o aktivní podporu zdraví	prohlubuje znalosti o zdravém prostředí, učí se chránit životní prostředí	objasňuje význam zdravého životního prostředí a jeho ochrany	hry, diskuze, besedy	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví EV – základní podmínky života – význam vody pro lidské aktivity

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
7.	Vz	Zdravý způsob života a péče o zdraví	Tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých	respektuje základní zásady duševní a tělesné hygieny, upřednostňuje význam pohybu pro zdraví, dokáže uspořádat svůj režim dne	poukazuje na důležitost zdravého životního stylu pro život	hry, diskuze, skupinové práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení řešení problémů MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy EV – základní podmínky života – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví MV – PČ – tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků
		Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Stres a jeho vztah ke zdraví, techniky k překonávání stresu, únavy a posilování duševní odolnosti	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	pochopí zdravotní rizika stresu a únavy	prohlubuje znalosti relaxačních technik, metody předcházení stresových situací	ŕ skupinové práce, diskuze	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – OR – psychohygiena – dovednosti zvládání stresových situací MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy
			Auto-destruktivní závislosti, psychická onemocnění, násilí proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	chápe negativa různých závislostí, dokáže najít postup řešení, chápe smysl a význam prevence	prohlubuje znalosti o závislostech, působí na žáky správným příkladem a prevencí	beseda, skupinové práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – SR – poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních a cizích postojů MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy
8.	Vz	Změny v životě člověka a jejich reflexe	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – předčasná sexuální zkušenost; promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti, dospívání a odpovědného sexuálního chování	seznamuje se s možnými riziky předčasných sexuálních zkušeností (těhotenství, rodičovství), učí se chápat poruchy pohlavní identity	prohlubuje u žáků poznatky o dospívání, pomáhá pochopit význam antikoncepce, učí respektovat lidi s poruchami pohlavní identity	diskuze, skupinové práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, psychohygiena – hledání pomoci při potížích MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
8.	Vz	Zdravý způsob života a péče o zdraví	Ochrana před přenosnými ǀ chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty, ochrana před úrazy, prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazů a život ohrožujících stavů, základy první pomoci	posoudí různé způsoby chování z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	dokáže rozpoznat situace, které jsou nebezpečné pro lidské zdraví a vhodným způsobem na ně reagovat, je veden k zodpovědnému jednání k sobě samému i k druhým	vede žáky k odpovědnému a bezpečnému chování, seznamuje s různými možnostmi ochrany proti různým chorobám	hry, diskuze, skupinové práce	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV – MR – hodnoty, postoje, praktická etika – dovednosti v rozhodování MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví MV – PČ – práce v realizačním týmu – utváření týmu
		Hodnota a podpora zdraví	Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	pochopí význam zdraví a zdravého životního stylu, osvojí si programy podpory zdraví	vede žáky odpovědnosti za jejich zdraví a zdravý životní styl	přednáška, beseda, diskuze	OSV – OR – psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli MKV – lidské vztahy – význam kvality mezilidských vztahů EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví
			Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	pochopí základní lidské potřeby a jejich nutnost v životě, chápe význam podpory zdraví	objasňuje základní lidské potřeby a upevňuje znalosti o významu lidského zdraví	beseda, skupinové práce, debata	PRO – Význam zdraví OSV – OR – psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli EV – základní podmínky života – význam vody pro lidské aktivity
		Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy	aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	dokáže rozpoznat situace, ve kterých je použito násilí, je schopen upozornit na situace, kdy jsou porušována práva jednotlivce	vede žáky k potlačování násilí a k tomu, aby v případě nutnosti vyhledali odbornou pomoc	diskuze, skupinové práce, přednáška	OSV – OR – psychohygiena – dovednosti zvládání stresových situací OSV – SR – poznávání lidí – chyby při poznávání lidí MKV – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
			sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci, bezpečné chování a komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeobrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a situacích v ohrožení					spolupráci s jinými lidmi
8.	Vz	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné chování ve škole, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztah mezi účastníky silničního provozu, zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody, tísňové volání, zajištění bezpečnosti manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi, projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy	dokáže chápat vliv reklamy, získá znalosti o sektách a jejich činnostech, uplatňuje dovednosti bezpečného chování a pomoci v rizikových situacích, chápe smysl a význam prevence	vysvětluje žákům působení zakázaných sekt, význam ochrany zdraví, nutnost rychlého zásahu v krizových situacích a zdůrazňuje význam prevence	beseda, skupinové práce, debata,	OSV – OR – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, psychohygiena – hledání pomoci při potížích OSV – SR – poznávání lidí – chyby při poznávání lidí, mezilidské vztahy – lidská práva jako regulativ vztahů VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti MKV – etnický původ – odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost MV – RČ – fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život
8.	Vz	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Ochrana člověka za mimořádných událostí, klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva,	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí a mimořádných událostí	dokáže rozpoznat rizika nebezpečných a zdraví ohrožujících situací a reagovat na ně, uplatňuje dovednosti při evakuaci obyvatelstva	učí správně rozpoznat mimořádné události, varovné signály a správně zareagovat v krizových situacích	práce s informačními zdroji, debata	VDO – občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti

		ŽÁK				UČITEL		
Roč.	**Př.**	**Tematické oblasti**	**Učivo**	**Očekávaný výstup z RVP**	**Školní výstupy**	**Oborové strategie**	**Metody, formy, aktivity**	**Průřezová témata, přesahy, projekty**
			evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí					

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1. Hodnocení žáků

Hodnocení na naší škole má následující funkce:

- informační – je nositelem informace, do jaké míry zvládá žák průběžné učení a předepsané učivo (individuální posun žáka, pro učitele je reflexí výuky a podkladem pro plánování výuky další),
- motivační – pracovat s žáky citlivě, hodnocením nestresovat, nevytvářet prostředí, v němž se žák cítí ohrožen, neboť to vše blokuje schopnost jeho mozku učit se a ukládat získané informace do dlouhodobé pamětí. Dále je třeba odklánět pozornost žáka od snahy získat dobré známky bez ohledu na trvalost a hloubku osvojených vědomostí. Zákonný zástupce musí uplatnit vliv přímo na své dítě; je nepřijatelné, aby očekávali, že škola jejich děti přinutí špatnými známkami k vyšším výkonům. Mělo by dojít k minimalizaci vnější motivace (pochvaly, odměny, hrozby a tresty), která má dalekosáhlé negativní dopady na vývoj osobnosti, ve prospěch motivace vnitřní.

Hodnocení používáme:

- v souvislosti s cílem hodiny (výuky)
- v souvislosti s úrovní učení (respektujeme biologický vývoj, doporučení školského poradenského pracoviště – speciální vzdělávací potřeby, nadání žáků; případné zdravotní, osobní, rodinné a další problémy)
- v souvislosti s fyzickým kontextem (místo, čas, bioklimatické faktory)

Za důležité považujeme:

- sdělit chyby a učit, jak se jim vyvarovat („práce s chybou“)
- hodnotit s vědomím rizik „laických“ chyb vnímání a poznávání (škatulkování, předsudky, efekt prvního dojmu...)

Formy hodnocení:

- ústní a písemné zkoušení, přitom postupně přesun těžiště ústního zkoušení na písemné; podle individuálních předpokladů žáka je možné, aby v některých případech sám volil, zda se raději vyjádří ústně či písemně
- průběžné a čtvrtletní zkoušení s jasným rozlišením míry a náročnosti požadavků
- možnost hromadného ústního zkoušení (diskusní zapojení žáků – prověření samostatného myšlení)
- monitorování samostatné práce žáků
- sebehodnocení

Získávání podkladů pro hodnocení žáků a formy hodnocení jsou v pravomoci jednotlivých vyučujících a předmětových komisí a stávají se závazným pro všechny vyučující daného předmětu.

Způsoby hodnocení:

- pětistupňová klasifikační stupnice (1–5)
- kombinace klasifikace a slovního hodnocení (v případě žáka se speciálně vzdělávacími potřebami nebo cizince)

Zákonný zástupce žáka se speciálními vzdělávacími potřebami může žádat o slovní hodnocení. V případě, že je žák na vysvědčení hodnocen slovně, v dokumentaci je zaznamenána známka (stupeň 1–5) i text slovního hodnocení. V přihláškách na střední školy je uváděna známka.

Z vážných zdravotních důvodů může být žák na jedno či více pololetí uvolněn z tělesné výchovy na základě žádosti zákonného zástupce žáka, která obsahuje doporučení odborného lékaře. V odůvodněných případech může být žák z jiného předmětu na jedno či více pololetí uvolněn.

Žáci, kteří nejsou státními občany ČR, nemusejí být první pololetí školní docházky v ČR hodnoceni z českého jazyka, v dalších dvou pololetích mohou být hodnoceni s ohledem na své jazykové schopnosti. Vyučující k těmto žákům přistupují individuálně, je však třeba pamatovat na to, že jsou vzděláváni v českém jazyce, s čímž zahájením docházky do české školy souhlasí.

Sebehodnocení:

- používáme především u průběžného hodnocení rovnocenně s dalšími způsoby – klasifikací ústního zkoušení, klasifikací písemného zkoušení, slovním hodnocením
- rozvíjí u dětí schopnost posoudit výsledek své práce, vynaložené úsilí, osobní možnosti i rezervy
- je významnou součástí kooperativních prací (práce žáků ve skupině), kdy se žáci učí objektivně posoudit nejen výkon svůj, ale i druhých. Členové skupiny hodnotí sami sebe, svůj přínos pro skupinu a své zapojení do práce skupiny. Současně probíhá vzájemné hodnocení jednotlivých členů skupiny. Skupinová práce se zásadně nehodnotí známkou.
- žáci provádějí sebehodnocení a vzájemné hodnocení ve všech vyučovacích předmětech, učí se hodnotit míru naplnění očekávaných výstupů a klíčových kompetencí
- má různé formy – písemnou i ústní. Používá se jako žákovo hodnocení kratšího časového úseku (vyučovací hodiny) nebo delšího časového období (např. čtvrtletí).

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- přihlíží se k povaze postižení nebo znevýhodnění
- u žáků s vývojovou poruchou učení klade učitel důraz při zjišťování vědomostí a dovedností na takové druhy a formy ověřování, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha vliv
- v hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho pozitivní motivace k učení namísto zdůrazňování chyb
- zákonní zástupci žáků mají možnost požádat o slovní hodnocení

<u>Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace v předmětech:</u>

Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá požadované poznatky a dovednosti a chápe vztahy mezi nimi. Je schopen je samostatně a tvořivě uplatnit při řešení teoretických i praktických úkolů. Myslí logicky správně. Žák si samostatně organizuje vlastní práci, aktivně překonává vyskytující se překážky. Ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti přesně a úplně, avšak chybí pochopení vztahů mezi nimi. Žák uplatňuje získané poznatky samostatně, případně s malou pomocí učitele. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Dovede účelně organizovat vlastní práci. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák má v učivu nepodstatné mezery. Dopouští se chyb v uplatňování poznatků a dovedností i při řešení úkolů. Potřebuje k práci podněty učitele, s jeho pomocí pak dovede korigovat podstatnější nepřesnosti a chyby. Přemýšlí vcelku správně, není příliš tvořivý, v logickém myšlení se objevují nedostatky. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činností se projevují častější nedostatky.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má závažné mezery v osvojení si požadovaných poznatků. Při uplatnění poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby, také v logickém myšlení se vyskytují závažné nedostatky. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je nesamostatný. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Žák má velké těžkosti při samostatném studiu. Projevuje malou snahu a zájem.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák si neosvojil požadované poznatky, má v nich značné mezery. Stejně tak kvalita výsledků jeho činnosti vykazuje závažné nedostatky; žák není schopen je odstranit ani s pomocí učitele. V uplatňovaní osvojených vědomostí a dovedností i při řešení úkolů se vyskytují závažné chyby. Své vědomosti nedovede uplatnit ani s podněty učitele; není samostatný v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)
Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)
Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.